

ESTEL MARGARIT VIÑALS

**Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila
2010-12¹**

L'ESCENARI SOCIOLINGÜÍSTIC DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA.

**Amb la col.laboració i assessorament del Centre de
Recerca Sociològica d'Andorra (Institut d'Estudis
Andorrans).**

¹ Estel Margarit Viñals agraeix l'ajut de la convocatòria a projectes de recerca del Govern d'Andorra, APTA003-AND/2010.

AGRAÏMENTS

Aquest treball no hagués estat possible sense la confiança dipositada en mi pels responsables de Política Lingüística d'Andorra i pel meu amic, professor i assessor incansable Joan Micó. Juntament amb ell voldria agrair la col·laboració de tot l'equip del CRES i en particular a la Pepita Batalla que en tot moment ha estat al meu costat disposada a donar-me un cop de mà.

Agrair també especialment a les directores i professors/es de tots els centres en que s'ha realitzat l'enquesta per la seva desinteressada col·laboració, facilitant-me l'accés a les escoles i als seus alumnes. A aquets últims, protagonistes reals d'aquest treball, donar-los les gràcies pel temps dedicat i per posar en les meves mans les seves opinions, punts de vista i experiències.

Sense totes aquestes persones, i també sense la meva família, en Josep i el Guiu, puntals essencials en el meu dia a dia, no hagués pogut enllestir aquest estudi.

PRESENTACIÓ

El present estudi sorgeix de la voluntat de continuació i aprofundiment del treball *Joves i llengües d'Andorra* (2010)². En aquella recerca vam poder constatar l'existència a Andorra d'una peculiar realitat lingüística especialment interessant i complexa des d'un punt de vista social i educatiu. Un escenari al qual cal sumar l'adaptació que realitza la població resident a Andorra, creant en conjunt un fenomen socialment molt ric per la gran quantitat d'elements que entren en joc i pel seu caràcter transversal. Amb la investigació realitzada entre el 2006 i el 2008 vam voler endinsar-nos en aquesta realitat sociolingüística per mirar d'entendre una mica més la complexa relació que s'estableix entre la identitat cultural pròpia o atribuïda dels individus o grups nacionals i els coneixements i usos lingüístics.

Tenint en compte l'èxit obtingut amb *Joves i llengües d'Andorra* (2010), tant pel que fa als resultats, a la bona acollida i al interès suscitat en la seva presentació institucional i pública, vam creure oportú continuar la recerca iniciada en aquell projecte.

Paral·lelament, el CRES, avalador d'aquest projecte, desitja potenciar i donar continuïtat al seu interès per la realitat sociolingüística del Principat. En aquest sentit doncs, sumant el interès personal de l'autora d'aquesta recerca i del Centre d'Investigació Sociològica, ens endinsem de nou a la realitat sociolingüística d'Andorra esperant obtenir uns resultats que de nou ajudin a entendre l'escenari lingüístic d'Andorra, buscant els factors que el precedeixen i per tant el configuren, així com les conseqüències lingüístiques i sobretot socioculturals que deriven d'una societat altament multilingüe i plurinacional, producte d'important processos migratoris que han tingut un gran impacte a nivell poblacional, econòmic i laboral, però també a nivell lingüísticocultural i identitari.

² MARGARIT, E.; MONNÉ, A.; (2010). *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lídia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

I- INTRODUCCIÓ

L'escenari sociolingüístic dels joves escolars d'Andorra: causes i conseqüències es presenta com una recerca de caràcter quantitatiu que pretén analitzar des d'una perspectiva sociològica i amb una mirada transversal la complexa realitat lingüística en què viuen els joves a Andorra tant dins com fora de l'àmbit escolar.

Aquesta amplitud de mires ens ha de permetre conèixer no només els usos i els coneixements lingüístics dels escolars pel que fa al català, el castellà, el francès, el portuguès i l'anglès, sinó també com és viscuda aquesta realitat multilingüística. Alhora es vol indagar en els elements més subjectius de la dimensió sociolingüística que porta els joves a percebre el paper del català en la societat andorrana (coneixement respecte a ús real) i a valorar les llengües presents al Principat segons el seu ús i el prestigi social atorgat. Finalment també es pretén abordar els mecanismes que entren en joc en la interrelació del grups lingüístics, la identitat nacional i la convivència intergrupals.

Per poder realitzar aquests ambiciosos objectius partirem de dos estudis anteriors. D'una banda el treball *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002)³, que ens permetrà comparar la situació actual amb la de fa uns anys. I d'altra banda l'estudi *Joves i llengües a Andorra* (2010)⁴, que ens aportarà més complexitat en l'anàlisi de la realitat lingüística de les futures generacions que han de configurar la societat andorrana i permetre així potser aportar més llum a les causes i conseqüències d'un determinat escenari sociolingüístic producte d'un temps i un espai multiculturals i globalitzats.

Sociològicament parlant, la societat andorrana presenta unes característiques de naturalesa variada que la fan particular i fins i tot única dins del context europeu. Entre aquestes trobem, per exemple, la composició demogràfica plurinacional amb una majoria no nacional; l'organització política i institucional; una identitat lingüística particular en què el català és l'única llengua oficial però on conviuen diverses llengües amb importants percentatges de parlants; un triple sistema educatiu...

Una d'aquestes particularitats és especialment interessant i complexa des d'un punt de vista social i educatiu per la gran quantitat d'elements que entren en joc i pel seu caràcter de fenomen transversal. Es tracta de la realitat lingüística d'Andorra i de l'adaptació de la seva població a aquesta realitat. Aquesta realitat configura ja per si sola un tema d'interès social,

³ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

⁴ MARGARIT, E.; MONNÉ, A.; (2010). *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lídia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

polític i cultural irrefutable, però si a més a més hi afegim que com a fenomen social que és, té unes causes explicatives, unes conseqüències manifestes i altres de latents i que segueix un procés de canvi i mobilitat constant, se'ns obre un panorama que considerem que cal conèixer amb profunditat si es pretén entendre el context cultural, identitari i lingüístic del país així com l'estat i l'evolució de la seva llengua oficial. Entenem que és a partir d'un coneixement profund que es poden plantejar polítiques de diversa naturalesa com ara la protecció del català, la fomentació de la identitat andorrana, la millora de la convivència entre grups lingüístics i nacionals diferents...

A aquest interès temàtic cal sumar-hi el fet que en centrar-nos en la població escolar estem analitzant un grup que és representatiu de les primeres generacions de població andorrana que han estat socialitzades en una societat on la diversitat nacional i lingüística ja és un element definidor de la societat andorrana i, encara més important, han estat escolaritzats en un sistema escolar en què trobem tres de les llengües més presents al Principat: el català, el castellà i el francès.

Tècnicament, com comentarem més endavant, l'interès principal d'aquesta recerca recau en el fet que a partir d'aquest treball podrem establir comparacions amb els resultats de l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* del 2002 i complementar quantitativament (atorgant validesa estadística) els resultats de l'estudi *Joves i llengües a Andorra* (2010).

II- OBJECTIUS, HIPÒTESIS I METODOLOGIA DE LA RECERCA

ELS OBJECTIUS

En aquesta investigació, i partint com ja hem comentat dels estudis realitzats amb anterioritat, ens plantegem els objectius generals següents:

1er- Analitzar quins són els coneixements i els usos lingüístics dels joves escolars d'Andorra en l'actualitat, comparant-los amb els resultats obtinguts en la recerca realitzada pel Servei de Política Lingüística l'any 2002.

Aquesta comparació ens permetrà esbrinar si s'ha produït una variació en el temps de la situació de la llengua catalana a l'escola però també fora d'aquesta (àmbit familiar i social). Alhora podrem detectar canvis de tendència o l'aparició de nous elements en el context estudiat que hagin pogut fer variar aquesta situació en el moment actual o bé en un futur pròxim.

2on- Crear indicadors que ens permetin quantificar els resultats obtinguts en el treball qualitatiu *Joves i llengües d'Andorra* (2010).

D'aquesta manera podrem continuar treballant amb les percepcions dels joves sobre diferents temes vinculats a la realitat lingüística que els envolta, i donar així més complexitat i validesa estadística als discursos dominants que vam identificar.

Amb aquest segon objectiu ampliïm alhora els temes tractats en el qüestionari inicial del 2002, introduint-hi aspectes que ens puguin donar una visió més acurada del complex escenari sociolingüístic d'una població que conviu en un entorn multilingüe i que representa el futur d'Andorra.

Entre aquets aspectes podem destacar:

- L'anàlisi dels possibles factors que entren en joc a l'hora de triar una llengua o una altra en un context plurilingüístic.
- Aprofundir en els elements de caràcter més subjectiu com ara la relació entre les identitats nacionals i/o culturals i les representacions socials que elaborem respecte als altres grups i el

propi grup de pertinença quan ens situem en societats amb heterogeneïtat lingüística i nacional com l'andorrana.

- Adoptar una perspectiva global que permeti entendre la interrelació entre elements condicionants de diferent naturalesa com ara la situació de la immigració a Andorra, i en especial els processos d'integració oficial i social; els elements que configuren la identitat andorrana i les característiques del procés o el sentiment d'andorranització; la situació del català com a llengua oficial...

LES HIPÒTESIS DE PARTIDA

A partir dels objectius plantejats i dels resultats obtinguts en l'estudi *Joves i llengües d'Andorra* (2010), elaborem les hipòtesis de partida que guiaran la recerca. Aquestes giren al voltant dels diferents temes que tractarem:

1- Coneixements lingüístics de la població escolar d'Andorra.

a) *Consideració per part dels escolars (autoavaluació) de que es té un bon coneixement global (comprensió i parla) del català independentment de l'origen lingüístic o nacional d'aquests, sempre i quan hagin estat escolaritzats a Andorra des de petits.*

b) *Coneixement de castellà valorat també de manera favorable en general per tots els escolars, amb la possible excepció d'alguns alumnes amb origen francès.*

→ Sub-hipòtesis: *determinats col·lectius realitzen un cert tancament grupal producte de la jerarquització socio-laboral i lingüística de la societat andorrana.*

c) *El coneixement del francès entre els escolars andorrans sembla estar més associat a ser d'origen francòfon o bé a estudiar en centres del sistema educatiu francès.*

d) *El portuguès és una llengua que és bàsicament coneguda per aquells que la tenen com a llengua materna, ja que tot i tenir un ús considerable en determinats sectors de la societat andorrana, no té un ensenyament reglat.*

e) *L'anglès és considerada la llengua amb menys domini per part dels escolars.*

f) *Els/les alumnes destaquen una relació directa entre un major domini del català (vocabulari, millor expressió...) a que aquesta llengua sigui la pròpia (llengua materna) i/o sigui la llengua vehicular del sistema educatiu en el que estan inscrits.*

g) *El monolingüisme apareix associat a un hàbit social adquirit i no per el desconeixement d'altres llengües i és especialment present en l'àmbit familiar.*

2- Repertori i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra dins i fora de l'àmbit escolar.

a) *Entre la població escolar trobem principalment un bilingüisme actiu en que s'utilitza la llengua materna d'origen més el català o el castellà depenent del grup nacional-lingüístic al qual pertany l'alumne.*

→ *Sub-hipòtesis: possible reflex de les funcions socials diferenciades que presenten les diferents llengües presents a Andorra.*

b) *No podem parlar d'una relació directa entre el fet de conèixer el català i parlar-lo sempre.*

→ *Sub-hipòtesis: la societat andorrana és altament heterogènia però alhora presenta una important jerarquització social, cultural i lingüística on cada llengua té un pes i un paper diferenciat.*

c) *Extensa valoració positiva del multilingüisme present a la societat andorrana per l'enriquiment personal, avantatges en el món laboral..., que comporta als escolars amb domini de dos o més llengües.*

d) *Valoració del bilingüisme i del multilingüisme com a una opció de caràcter funcional dins la societat andorrana.*

e) *Els escolars presenten una visió molt pràctica i instrumental dels usos i funcions de cada llengua en la societat andorrana.*

f) *El plurilingüisme és més habitual amb els amics, i no en l'àmbit familiar on predomina una actitud bilingüisme o monolingüisme per la influència de la llengua materna.*

g) *A l'escola trobem un elevat ús del català en les diferents comunicacions.*

h) *El canvi d'una llengua a una altre entre els escolars es realitza de forma habitual i gairebé naturalitzada segons el context i el interlocutor.*

→ *Sub-hipòtesis: aquesta capacitat de canvi de codi lingüístic és reflex de la heterogeneïtat de la societat andorrana però també de la segmentació social i de la conseqüent funció social i d'ús de les diferents llengües presents al Principat.*

i) *Aparició d'actituds plurilingües especialment en joves d'origen portuguès escolaritzats des del inici o des de petits a algun dels sistemes educatius presents a Andorra.*

3- El paper del català a la societat andorrana.

a) *Percepció d'un ús insuficient del català a Andorra que s'explicaria per la seva funció social.*

→ Sub-hipòtesis: *aquest ús considerat insuficient pot respondre a la segmentació laboral i social de la societat andorrana.*

b) *Aparició de discursos que associen un ús insuficient del català a una suposada falta d'interès alhora d'integrar-se al Principat per part dels immigrants.*

→ Sub-hipòtesis: *emergència d'un discurs d'integració a l'Andorra oficial basat en l'assimilació lingüístico-cultural.*

c) *Paral·lelament a l'anterior, aparició d'un altre discurs d'integració més plural i dinàmic on el català perd part del seu valor simbòlic.*

→ Sub-hipòtesis: *existència d'una doble visió de la integració dels immigrants a Andorra, que posa en contraposició una integració assimilacionista i una integració més basada en la constatació de la naturalesa heterogènia de la societat andorrana (integració a l'Andorra oficial versus integració a l'Andorra producte de la barreja).*

4- Les altres llengües presents a Andorra: percepcions i prestigi social atorgat.

a) *La població escolar d'Andorra mostra que té consciència o que percep una societat andorrana segmentada social, cultural i laboralment, on cada llengua té un lloc i una funció assignada.*

d) *Predomini d'un discurs en el que es mostra una consciència clara que les diferents llengües presents a Andorra no tenen el mateix prestigi i valoració social.*

→ Sub-hipòtesis: *el desigual prestigi o valoració social respon a la triple segmentació interna de la societat andorrana (laboral, política i lingüístico-cultural).*

c) *No coincidència entre l'ús o funció social de cada llengua i la valoració social que té aquesta a la societat andorrana.*

5- Percepcions i representacions socials dels diferents grups lingüístico-nacionals presents a Andorra.

a) *Percepció d'un desigual acolliment de la població nouvinguda a Andorra en funció de la seva llengua i/o nacionalitat.*

→ Sub-hipòtesis: *podem parlar d'una escala jerarquitzada on cada llengua ocupa una posició diferenciada en funció del prestigi social que té la llengua però també els seus parlants.*

b) *Consciència d'una contradicció social important: Andorra és un país que per necessitat ha esdevingut plurinacional i plurilingüístic, però que continua mantenint un tancament cap a determinades formes culturals i llengües no pròpies.*

→ Sub-hipòtesis: *existència d'una estructura social piramidal i jerarquitzada en funció del status socioeconòmic, jurídic-polític i lingüístico-cultural del individu.*

c) *Existència d'importants estereotips i prejudicis de diferent naturalesa davant els col·lectius nacional-lingüístics presents a Andorra.*

→ Sub-hipòtesis: *aquests estereotips mantenen una interrelació que reflexa i alhora reforça la segmentació social existent fora l'àmbit escolar.*

6- Llengua i identitat nacional a Andorra.

a) *Entre la població escolar trobem una coexistència de sentiments identitaris heterogenis que van des de sentir-se d'una sol grup a una barreja de més d'un.*

b) *No sempre entre els /les alumnes el sentiment identitari té una correspondència amb l'origen nacional i/o lingüístic d'aquest.*

c) *El sentiment identitari respon a una multitud de factors que s'interrelacionen com ara la llengua materna, el lloc de naixement, la nacionalitat...*

d) *Existència de dos visions sobre la identitat andorrana: una parteix del català com a element bàsic en aquesta identificació, i l'altre es basa més en elements d'interacció constant entre la població andorrana caracteritzada per la seva pluralitat nacional i lingüística.*

→ Sub-hipòtesis: *una de les visions dels elements que configuren el sentiment identitari andorrà coincideixen amb el discurs assimilacionista d'integració, i l'altre amb un discurs més plural amb concordança amb el dia a dia de la societat andorrana.*

7- Percepció sobre l'escenari lingüístic futur del Principat.

a) *Percepció d'un augment de la presència del català en convivència plurilingüe amb d'altres llengües com el castellà, el francès, el portuguès o l'anglès.*

b) *Disminució de les expressions monolingües de les diferents llengües a favor d'un augment del bilingüisme i plurilingüisme reflex de l'escolarització dels immigrants, que es formen en*

català, i de la heterogeneïtat nacional-lingüística pròpia del Principat. Aquest principi és aplicable tant en l'àmbit global de la societat andorrana, com en el context escolar com en l'àmbit familiar.

METODOLOGIA I TÈCNICA D'INVESTIGACIÓ EMPRADA EN LA RECERCA

Com hem comentat anteriorment aquesta recerca té com a un dels objectius principals poder reafirmar i quantificar els resultats obtinguts en la recerca qualitativa de *Joves i llengües d'Andorra* (2010). Per poder fer-ho i alhora comparar les dades amb d'altres estudis precedents com el de *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002), aquesta recerca parteix d'un **disseny metodològic de caràcter quantitatiu**. En concret s'ha optat per utilitzar la **tècnica d'investigació del qüestionari o enquesta**.

Per tal de facilitar la realització i la recopilació de les enquestes, aquestes han estat realitzades via Internet des de les escoles. Els alumnes des de l'aula d'informàtica⁵ es dirigien a una pàgina web dissenyada per a tal i a través d'un codi personal i distribuït aleatòriament accedien al qüestionari. Un cop realitzat no es podia tornar a accedir al qüestionari ni tornar a entrar amb el codi repartit. En aquest sentit hem pogut garantir l'anonimat i evitar que es modifiquessin qüestionaris ja realitzats o es dobléssin utilitzat un mateix codi.

Les enquestes han tingut com a objecte d'estudi el nombre total d'estudiants de segona ensenyança i equivalent, excepte els Col·legis del Pirineu⁶. La mostra és representativa per tant de la població escolar andorrana compresa entre els 12 i 16 anys⁷ corresponent al curs 2011-2012. Alhora és representativa dels tres sistemes educatius i proporcional al nombre d'alumnes de cada centre i a la seva edat.

El treball de camp es va realitzar entre mitjans de gener i mitjans d'abril del 2012.

Els temes tractats al qüestionari, un cop omplertes les preguntes referents al perfil de l'alumne, han estat: (edat, sexe, curs, centre i sistema educatiu, nacionalitat...)

- coneixements lingüístics (autovaloració)
- usos lingüístics en l'àmbit escolar, familiar i social

⁵Els alumnes tenien la supervisió d'un professor que només intervenia en cas de dubte per tal de que realitzessin l'enquesta individualment. Abans de començar el treball de camp es van realitzar un seguit de reunions amb aquests professors per tal d'explicar-los l'enquesta i garantir que en cas que algun alumne tingués dubtes, el poguessin resoldre en el mateix moment.

⁶ Cal dir que en un principi aquest col·legi formava part de l'estudi, però finalment va decidir no participar.

⁷ Tot i així podem trobar alumnes d'11 anys apunt de complir els 12 i alumnes de 17 anys.

- percepció de les llengües presents al territori andorrà
- llengua i identitat nacional andorrana
- relació entre iguals i percepció dels grups lingüístics
- valoració sobre l'escenari lingüístic futur d'Andorra

El qüestionari que es pot consultar en l'apartat d'annexos, està format per diferents tipus de preguntes:

- **Preguntes tancades simples**, on l'alumne només pot escollir una opció de resposta entre les que s'han proporcionat.

Exemple: *Quin curs fas?*

1er 2on 3er 4art

- **Preguntes tancades múltiple**, on l'alumne pot escoliar més d'una opció de resposta entre les donades.

Exemple: *El castellà a Andorra creus que es parla...?*

Molt Poc Bastant Gens

- **Preguntes obertes**, on l'alumne escriu personalment la resposta (es dona un espai en blanc).

Exemple: *Quina és la llengua oficial d'Andorra?* _____

- **Preguntes combinades**, on l'alumne pot escollir més d'una opció de les respostes donades, i alhora si ho creu convenien afegir lliurement alguna altre cosa.

Exemple: *Amb quina o quines llengües parles amb els amics fora de l'escola?*

Català Castellà Francès Portuguès Anglès Una altre llengua _____

(en aquest cas podríem trobar alumnes que contestessin per exemple català, castellà i una altra llengua on especifiquessin que és el marroquí).

III- MARC TEÒRIC DE LA RECERCA

1- LA DIMENSIÓ SOCIAL DEL BILINGÜISME I EL MULTILINGÜISME.

En aquest primer apartat del marc teòric ens centrarem en el anàlisis del bilingüisme i el multilingüisme des d'una perspectiva social. És a dir, realitzarem una aproximació a aquests fenòmens des de la sociologia, descrivint-los i analitzant les causes i conseqüències que comporten. També mencionarem quin són els trets generals de les principals polítiques lingüístiques que tradicionalment s'han aplicat respecte a aquests processos. Per acabar ens centrarem en el bilingüisme com a font de conflicte social, tenint en compte els diferents factors que fan que cada un dels bilingüismes col·lectius que podem trobar a diferents societats siguin únics i particulars.

Com anirem puntualitzant es tracta d'un anàlisis general i cal tenir present que qualsevol fenomen de bilingüisme o multilingüisme social s'escapa dels esquemes rígids. Aquests només ens serveixen per fer-nos una idea de les característiques generals. En qualsevol estudi d'aquesta realitat és necessari tenir en compte les peculiaritats socials, econòmiques, lingüístiques... de la societat on estiguem observant aquests processos i alhora no perdre de vista quin ha estat el naixement o punt de partida que ha donat lloc al bilingüisme / multilingüisme col·lectiu que estiguem estudiant.

1- DELIMITACIÓ DELS CONCEPTES

Abans d'endentar-nos en els aspectes de caràcter social o sociològics vinculats a la diversitat lingüística delimitarem conceptualment a què ens referim quan parlem de bilingüisme, monolingüisme, plurilingüisme...

a) Bilingüisme.

Aquest concepte fa referència a la capacitat d'un subjecte per comunicar-se de forma independent i alterna en dos llengües. També fa referència a la coexistència de dos llengües en un mateix territori. En aquest sentit es tracta d'un fenomen que té una dimensió individual i una altra social. És per aquest motiu que és estudiat des de diferents disciplines com la sociolingüística, la pedagogia o la psicolingüística.

Des d'una perspectiva individual trobem diferents concepcions d'aquest fenomen. Les més estrictes identifiquen el bilingüisme com el domini natiu de dos llengües, mentre que les més flexibles inclouen en aquesta categoria a tots els individus amb algun coneixement sobre una

segona llengua. Trobaríem una postura intermèdia que actualment és la més acceptada segons la qual el bilingüisme suposa la pràctica de dos llengües utilitzades alternativament⁸. En aquesta mateixa línia s'inscriuen autors com Siguán i Mackey⁹, pels quals és bilingüe la persona que, a més a més de la competència que té en la seva primera llengua, presenta una competència similar en una altre, podent-la utilitzar amb una eficàcia similar.

b) Disglòssia

La disglòssia fa referència a una situació social en la que una comunitat de parlants utilitza dos variants d'una llengua¹⁰ (disglòssia en sentit estricte) o dos llengües diferents (disglòssia en sentit ampli) en àmbits i per funcions socials diferenciades.

Fishman¹¹ desenvolupa el concepte de diglòssia amplia, utilitzat per la sociologia del llenguatge actual. Per aquest autor la diglòssia avarca totes les situacions en les que existeix una distribució funcional de dos varietats lingüístiques en una comunitat de parlants, ja siguin dialectes, registres d'una mateixa llengua o dos llengües diferents.

c) Plurilingüisme

El concepte plurilingüisme fa referència a la presència simultània de dos o més llengües en la competència comunicativa d'un individu i a la interrelació que s'estableix entre aquestes. Els coneixements i experiències lingüístiques d'un individu poden adquirir-se en el seu entorn cultural o bé a l'escola. Aquests coneixements s'organitzen en sistemes que es relacionen entre si i interactuen, contribuint així a desenvolupar la competència comunicativa dels subjectes¹².

d) Multilingüisme

El multilingüisme fa referència al coneixement de vàries llengües o a la coexistència de diferents llengües en una societat determinada.

2- LA DIMENSIÓ INDIVIDUAL I COL·LECTIVA DEL BILINGÜISME.

Com hem comentat, el bilingüisme és un fet psicològic característic del comportament de certs individus capaços de comunicar-se amb la mateixa o semblant facilitat en dos o més llengües.

⁸ WEINREICH, U.; (1952). *Lenguas en contacto*. Caracas: Universidad Central de Venezuela, 1974.

⁹ SIGUÁN, M.; MACKEY, W.F.: (1986). *Educación y bilingüismo*. Madrid: Santillana/Unesco.

¹⁰ FERGUSON, C. (1959). *Diglosia*, a GARVIN, P. y LASTRA, Y. (1984) (eds.). *Antología de etnolingüística y sociolingüística*. México: UNAM.

¹¹ FISHMAN, J.; (1972). *Sociología del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1979.

¹² MENDOZA, A. (coord.); (1998). *Conceptos clave en didáctica de la lengua y la literatura*. Barcelona: SEDLL, ICE Universitat de Barcelona, Edit. Horsori.

Normalment però, com apunta Siguán¹³, el bilingüisme o plurilingüisme d'un individu no és un cas aïllat sinó que el trobem convivint amb d'altres individus que són també bilingües / plurilingües en el mateix sentit que ho és ell, parlant les mateixes llengües i en les mateixes situacions. En aquest sentit el bilingüisme es converteix en un fet **col·lectiu o social**.

És força evident, que en un territori on coexisteixin dos o més llengües, hi haurà també un número considerable de bilingües o plurilingües. És en aquest sentit que podem considerar el bilingüisme social com a una suma dels bilingüismes individuals.

Com afirma Siguán, un país o una regió no és bilingüe perquè hi coincideixin una sèrie d'individus que són bilingües, sinó el contrari, cada un d'aquests individus és bilingüe perquè precisament ha nascut o ha emigrat a un territori en el que s'utilitzen dos o més llengües.

El punt de partida d'aquesta situació és un fet històric que posa en contacte, més o menys tens, a dos o més llengües en un mateix territori, i els factors socials, polítics i econòmics que condicionen la dinàmica i el desenvolupament d'aquest contacte. El bilingüisme és simplement la repercussió d'aquest fet històric en uns individus determinats.

En aquest sentit queda clarament diferenciat el bilingüisme com a comportament d'un individu (capacitat lingüística d'utilitzar simultàniament dos llengües) i el bilingüisme com a fet social. Es tracta de dues realitats diferents el coneixement de les quals implica metodologies diferents. La psicologia s'ocupa de la primera realitat i la segona és estudiada per la sociologia.

Contràriament al bilingüisme individual, per Siguán en el bilingüisme com a fet social la igualtat (en el nivell d'estatus i en l'ús) entre les dos o més llengües en contacte no existeix. La coexistència entre dos o més llengües implica una tensió i una dinàmica entre elles.

En aquest punt podem introduir el concepte de **diglòssia** de Ferguson (1959) per referir-nos al bilingüisme social. Com hem vist, la diglòssia és un concepte que neix per distingir el fet que en moltes societats existeix una llengua o una variant de la llengua principal, que és utilitzada en determinats contextos. En aquest sentit, Ferguson fa una distinció entre la llengua *culta* i *distingida* de la *corrent* o *normal*. Per Siguán aquesta distinció és clarament un fenomen de caràcter social. La llengua considerada culta s'utilitzaria en circumstància socialment definides, però a més a més, no tots els membres d'una societat tindrien la mateixa facilitat per utilitzar-la, ja sigui perquè no és la seva llengua materna o perquè requereix una educació o estudi. En aquest sentit la diglòssia estaria en relació directa amb la jerarquització i l'ascens social.

La llengua "cultura" i la "vulgar" poden ser, com hem vist, variants d'una mateixa llengua o bé dues llengües diferents. En una societat on coexisteixen dos o més llengües parlades

¹³ SIGUÁN, M. (2001); *Bilingüismo y lenguas en contacto*. Madrid: Alianza.

originàriament per dos o més grups socials diferents però amb un gran percentatge de bilingües, és possible que aquests no parlin indistintament les diverses llengües, sinó que n'utilitzin una o altre segons les situacions en les que es trobin.

3- LES SOCIETATS BILINÜES O MULTILINGÜES .

Com hem vist aquest seria el cas d'un territori en el que els seus habitants utilitzen simultàniament dos o més llengües com a mitjà de comunicació, sent cada una d'elles la llengua primària de part dels habitants.

D'entrada, com ens aclara Siguán, aquesta situació no ha de ser considerada com a quelcom espontani. En principi els habitants d'un mateix territori parlen la mateixa llengua. L'ús d'una segona o tercera llengua històricament sorgeix de la necessitat de comunicar-se amb habitants de territoris fronterers. En aquest sentit el bilingüisme ha estat fruit de processos d'expansió i d'unificació política, de moviments migratoris o de contactes internacionals. Ara bé en les últimes dècades les societats on conviuen varies llengües s'han multiplicat, tant en nombre com en llengües que es troben en contacte, per processos de diferent naturalesa com la globalització, el desenvolupament tecnològic i la immigració internacional.

Aquest últim aspecte ha estat present al llarg de tota la història. En totes les èpoques, els països més desenvolupats i pròspers han actuat com a pols d'atracció per aquelles poblacions més pobres. La revolució industrial, que concentra el desenvolupament socioeconòmic en determinades zones del món, va provocar migracions de gran amplitud, que avui en dia fruit com hem dit de processos de globalització i distribució desigual de la riquesa i la tecnologia, s'ha internacionalitzat i incrementat.

Cada un d'aquests desplaçaments afecta a milers de persones i per tant té una transcendència social importantíssima, i amb poques excepcions, cada onada migratòria planteja alhora una situació col·lectiva de bilingüisme o multilingüisme.

4- EL BILINGÜISME I/O MULTILINGÜISME COL·LECTIU COM A CONFLICTE SOCIAL. DESCRIPCIÓ DE LA DINÀMICA BÀSICA.

El bilingüisme o multilingüisme ja sigui fruit de l'expansió d'un grup lingüístic, de processos migratoris o de contactes internacionals, és un fenomen que va més enllà de el fet que dos o més llengües entrin en contacte. Per Siguán, aquestes llengües són mitjans d'expressió de grups humans diversos i amb característiques socioculturals diferents que acaben habitant en un mateix territori i que mantenen entre si determinades relacions dins d'una mateixa estructura social.

Dels diversos grups lingüístics que entren en contacte, per principi, sempre n'hi haurà com a mínim un que serà més antic en el territori i al que podem denominar com a "grup autòcton", i a la seva llengua com a la "llengua autòctona". En front es situaran els grups arribats posteriorment, ja sigui de forma brusca o en un període dilatat de temps. Siguí com sigui aquesta arribada per expansió o per migració, altera la situació existent prèvia i provoca un cert desequilibri que es pot expressar en termes de poder i d'influència social (Siguán, M.; 2001: 47).

En el cas de l'arribada d'una segona llengua a conseqüència de l'expansió d'un determinat grup lingüístic, el desequilibri de poder es produeix a favor del grup foraster en expansió i per tant de la seva llengua. Contràriament continua Siguan, quan ens trobem en el cas de l'expansió d'una segona o tercera llengua degut a moviments migratoris d'un o més grups lingüístics que busquen un millor nivell de vida o simplement la possibilitat de subsistir, el desequilibri actua a favor del grup autòcton i de la seva llengua.

Si ens centrem en el bilingüisme o multilingüisme fruit de l'expansió de grups lingüístics per migracions, que és en les últimes dècades el més freqüent, veiem que tant els individus que tenen el poder econòmic i polític com aquells que ocupen els estrats superiors de la jerarquia sociolaboral de la societat receptora parlen la llengua autòctona (A). Aquesta llengua també la parla la majoria de la població autòctona, independentment del seu nivell educatiu i social.

En contra trobem la llengua o llengües arribades (B), que són normalment només parlades per les persones del grup lingüístic que ha emigrat. Com és conegut i llargament estudiat¹⁴, aquesta població nouvinguda s'integra en les posicions més baixes de la jerarquia social i laboral de la societat receptora, formant un grup propi, més o menys cohesionat, per el qual el fet de parlar una llengua diferent a la autòctona acostuma a constituir un factor més de discriminació.

En aquest tipus de processos¹⁵, la llengua autòctona es troba en una situació de superioritat. Aquesta superioritat es tradueix en que els individus immigrants necessiten forçosament aprendre la llengua autòctona i, per tant, convertir-se en bilingües per poder integrar-se en la societat receptora, i en especial per poder progressar a l'escala sociolaboral d'aquesta. Contràriament els habitants autòctons del territori, en principi, no tenen cap necessitat per aprendre la llengua o llengües dels col·lectius que han immigrat.

Aquets contextos de bilingüisme o multilingüisme social tenen unes característiques ben definides. Per una banda, l'ús de la llengua B pot provocar el tancament en el propi grup, mentre que l'ús de la llengua A obre la possibilitat d'ascens social.

¹⁴ Existeix molta bibliografia al respecte. A tall d'exemple podem citar *El impacto de la inmigración en la economía y en la sociedad receptora* (2001) o per el cas concret d'Andorra *La inmigració a Andorra* (2004).

¹⁵ Cal tenir en compte que estem parlant de situacions ideals, que adopten característiques diferents i pròpies quan parlem de caos concrets.

Per altre banda la llengua B s'utilitza principalment en l'àmbit de les relacions familiars i d'amistat. També pot ser utilitzada en certs sectors laborals on la població immigrant hagi pogut entrar (nínxols laborals). En aquest cas però la llengua B es convertiria en la llengua pròpia de les posicions sociolaborals més baixes de la societat receptora. En canvi la llengua autòctona és la llengua de l'educació, de la política i l'administració, i també la llengua de les ocupacions laborals amb més prestigi i més ben recompensades.

Arribats a aquest punt, Siguán argumenta que si bé podem pensar que els immigrants més "previsors" o "ambiciosos" seran els que més ràpidament es convertiran en bilingües, les diferències individuals tenen una menor importància que d'altres factors lligats a l'edat o al temps transcorregut des de la immigració. En aquest sentit els estudis sobre immigració posen de manifest que un cop arribats al país receptor, els immigrants adults tenen un aprenentatge de la llengua A funcional i reduït, ja sigui per un baix nivell educatiu d'origen, per la impossibilitat d'estudiar la llengua autòctona formalment perquè treballen...

Els fills dels immigrants, ja sigui perquè han arribat al país receptor amb poca edat o ja hi han nascut, es troben en una situació diferent. Per Siguán, la seva llengua matern, familiar i comunitària segurament continuarà sent la B, però des de molt aviat tindran un accés a la llengua A de diverses formes, entre elles la proporcionada per l'escola. Aquests fet els converteix en autèntics bilingües.

Podríem pensar que el bilingüisme social produït per l'immigració és en si una situació transitòria que acabarà amb un monolingüisme en la llengua autòctona. Als Estats Units podem trobar alguns exemples d'aquets processos d'integració cultural i lingüística de la població immigrant. Una integració que amaga un procés d'assimilació on les característiques culturals i lingüístiques de la població immigrant són vistes com a quelcom negatiu i com a un obstacle per tal integració¹⁶.

Trobem però casos en que factors com el volum de la immigració i la seva concentració en un mateix territori, conjuntament a una desigual i jerarquitzada integració sociolaboral dels immigrants, i a l'existència d'importants prejudicis i discriminacions socials per part de la societat receptora, fan que el col·lectiu immigrant mantingui la seva llengua originària i lingüísticament parlant, no es produeixi aquest procés d'assimilació descrit anteriorment.

Per Siguán, quan els immigrants d'una mateixa procedència es mantenen durant un llarg temps com a grup cohesionat i aïllat de la resta de la societat ja sigui per la solidaritat interna i/o pels prejudicis externs, la problemàtica lingüística canvia de signa. Aquella integració individual a qualsevol preu, per exemple renunciant als trets culturals distintius d'origen, deixa de ser una objectiu per part de la població immigrant. Aquest col·lectiu pren consciència d'una problemàtica comuna dins la seva comunitat i passa a reivindicar el seu paper dins la societat

¹⁶ Aquest tema és tractat a *La immigració a Andorra* (2004) i també a *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08).

receptora. Entre aquestes reivindicacions trobem les que fan referència a la pròpia llengua, percebuda, amb més o menys claredat, com a expressió d'una cultura específica i també com a símbol de la personalitat del grup. Si per diferents motius, l'adquisició de la llengua de la societat receptora no és possible o no facilita una integració en igualtat de drets per la població immigrant, el bilingüisme amb una relativa igualtat per les llengües en contacte passa a ser reclamat com a un dret. En aquestes situacions, l'antic grup d'immigrants es converteix de fet en una minoria cultural dins d'una societat més àmplia en la que té un determinat pes polític i social que cal reivindicar.

5- ELS FACTORS DIFERENCIALS.

En l'apartat anterior hem descrit de forma molt esquemàtica i teòrica la dinàmica general dels processos de bilingüisme o multilingüisme social. Ara bé, cal tenir present que quan traslладem aquest model hipotètic a situacions concretes de bilingüisme col·lectiu o social veiem que en la realitat hi intervenen multitud de factors diferencials que fan que cada un dels casos on es dona aquest fet social sigui únic i diferent als altres.

A continuació analitzarem alguns d'aquests factors diferencials que esmenta Siguán (2001) .

a) Factors socials

El primer factor defineix la relació entre bilingüisme i estructura social. En línies generals hem estat descrivint aquesta relació com a quelcom lligat a una situació de domini i dependència entre dos o més grups lingüístics. Com apunta Siguán, la realitat és molt més complexa.

Per exemplificar-ho podem recórrer al cas espanyol. A Espanya, en el procés polític d'unificació de l'Estat es va produir una expansió del castellà que es va anar introduint, i més tard imposant a territoris com Catalunya, País Basc o Galícia, on ja hi havia una llengua pròpia. A cada un d'aquests territoris podríem aplicar les línies generals descrites anteriorment del procés social que comporta l'expansió d'una llengua per sobre d'una altre. Però en aquets territoris d'un mateix estat, l'evolució social i la seva relació amb el bilingüisme col·lectiu es desenvolupa de manera força diferent.

Així, a Catalunya neix una classe burgesa important que durant el segle XIX participará activament en la revolució industrial. Aquesta classe trobarà en la defensa de la cultura i llengua catalana un símbol de la seva singularitat. Paral·lelament al País Basc també es desenvolupa una importantíssima classe burgesa però que no adopta aquest paper de defensa de la singularitat cultural i lingüística basca que si que adopta la catalana. Per contra, a Galícia, no sorgeix una classe social burgesa prou potent per frenar el procés de ruralització de la llengua que s'havia iniciat segles abans.

D'aquesta manera, per diferents circumstàncies socials, la llengua catalana inicia un important procés de renaixement (normalització gramatical, producció literària abundant, introducció a l'escola...) que fa que el bilingüisme social català adopti un significat i una problemàtica molt diferent que al País Basc i a Galícia.

En aquest sentit doncs, tal com afirma Siguán (2001: 58), podem veure la gran varietat de les relacions entre bilingüisme i estructura social i el poc sentit que té pretendre reduir-les a un esquema únic.

b) Factors polítics

Tal com hem comentat anteriorment si analitzem el bilingüisme com a un fet social aquest implica una tensió o un conflicte social més o menys accentuat, i que per tant pot tendir a convertir-se en un problema polític. A cada territori bilingüe o multilingüe i en cada moment de la seva història els problemes polítics que pot plantejar aquest bilingüisme / multilingüisme s'insereixen en el conjunt de la problemàtica política vigent en el país i en l'època que estiguem considerant. En aquest sentit podem afirmar de nou que cada problemàtica és diferent de un país a un altre i d'una època a una altra.

Tornant a un esquema generalista es podria dir que en una situació de tensió entre dos o més llengües, la resistència davant la llengua en expansió i la defensa de la llengua minoritària acostuma a acompanyar-se d'una lluita per determinats drets culturals i/o polítics de la minoria lingüística. Aquesta lluita és fàcilment vista com a una amenaça a la unitat nacional per part de l'estat. Però com apunta Siguán aquesta tensió entre la uniformitat i l'autonomia té un significat molt diferent si estem parlant d'un país unitari o d'un de federal, d'un estat centralitzat o d'un altre regionalista, d'un règim autoritari o democràtic... Fins hi tot dins d'un mateix estat i en una mateixa situació política, diferents moviments de defensa de llengües regionals poden tenir significacions polítiques diferents de la mateixa manera que com hem vist poden tenir plantejaments socials diversos.

En els transcurs de la història i com a conseqüència de processos polítics d'annexió i de separació territorial és freqüent trobar contextos en els que una llengua minoritària en un determinat territori bilingüe o multilingüe sigui alhora la llengua majoritària o exclusiva d'un territori veí políticament diferent. Per citar un exemple trobaríem el cas de l'alemany que és una llengua minoritària a Adigio (territori italià), però és la llengua oficial de la veïna Àustria i d'Alemanya.

Siguán considera que el fet que una llengua minoritària sigui a més a més la llengua pròpia d'un país estranger complica notablement el problema polític plantejat per aquest tipus de situacions de bilingüisme o multilingüisme. Això és així perquè l'estat pot sospitar, amb o sense fonaments, que en la defensa de la llengua minoritària s'està no només atacant a la integritat de l'estat, sinó que aquesta lluita pot estar fent-se a conveniència del país estranger. En aquest

sentit podem posar el cas dels alsacians que han vist en repetides ocasions com coartaven la defensa dels seus drets lingüístics per aquests tipus de sospites.

També ens podem trobar en situacions en les que el fet que la llengua minoritària sigui la llengua oficial d'un país estranger políticament afavoreixi a aquesta llengua. Per Siguán aquest fet es pot donar simplement perquè efectivament el país estranger sigui més fort i estigui en condicions d'imposar la protecció de la seva llengua o bé per una qüestió de solidaritat política o ideològica.

c) Factors lingüístics

Els bilingüismes o multilingüismes també poden diferenciar-se en funció del grau de desenvolupament lingüístic de les llengües en contacte i pel seu grau de semblança o disparitat.

Siguán posa com a exemple el cas d'una llengua minoritària que sigui una variant dialectal d'una altra llengua en expansió. En aquest cas la llengua en situació més desfavorable tindrà menys possibilitats de resistència que la llengua original.

La distància lingüística¹⁷ entre dos o més llengües també és un factor que fa diferències entre situacions de bilingüisme i/o multilingüisme social. Tot i que es difícil poder establir en quina mesura aquesta major o menor diferència influeix en l'evolució d'un bilingüisme, sembla raonable segons Siguán, pensar que si la distància entre les llengües en contactes és petita, la llengua minoritària tingui més tendència a corrompre's i per tant la seva resistència sigui menor. Però en canvi, un cop degradada o fins hi tot abandonada, reiniciar el seu ús és relativament fàcil. Contràriament, quan la distància lingüística entre dos o més llengües en contacte és més gran, la resistència de la que està en minoria és major, però alhora la dificultat que suposarà ressuscitar o renovar-la si definitivament es malmet o desapareix, serà més gran.

d) Factors culturals

En qualsevol situació de bilingüisme o multilingüisme les llengües en contacte també es diferencien per el nivell de desenvolupament de la cultura a la que representen. Sovint trobem una certa correspondència entre el desenvolupament cultural i el desenvolupament polític-social d'una llengua. Quan és així, la llengua que es troba en una posició de desavantatge tendirà a tenir no només una situació político-social inferior, sinó que la cultura a la que representa estarà menys desenvolupada que la representada per la llengua en expansió. De nou, la realitat és més complexa que la teoria, ja que podem trobar tal i com apunta Siguán, situacions paradoxals en les que la llengua minoritària en un determinat territori representi una cultura més "elevada" que la de la llengua oficial i majoritària.

¹⁷ Una distància lingüística petita la trobaríem en llengües que tenen un origen comú com el cas del català i el castellà o el gallec i el castellà. En canvi trobaríem una distància lingüística més important entre el basc i el castellà, el bretó i el francès o el gal·lès i l'anglès.

Fins hi tot, en un mateix país i en comparació a una mateixa llengua oficial, les llengües minoritàries es distingeixen per la seva tradició i riquesa cultural. Així per exemple a Espanya el català en la seva coexistència amb el castellà es beneficia d'una importantíssima tradició cultural, amb una producció abundant i sostinguda al llarg del temps. En canvi tant el gal·lec com el basc tenen un suport menys sòlid davant el castellà.

Com s'ha comentat anteriorment, és força freqüent trobar llengües que són minoritàries en un territori bilingüe o multilingüe, que paral·lelament són majoritàries i/o oficials en d'altres zones. Aquest fet és vital per la influència sobre el pes cultural de les llengües en presència. Siguán posa l'exemple del Rosselló, al sud de França, on el català resisteix amb força tot i ser un territori petit i amb pocs parlants. La raó s'explica perquè el català no només es parla en aquesta zona sinó també a Catalunya i a Andorra, on sigui o no la llengua oficial, ha tingut un desenvolupament lingüístic i literari importantíssim. Aquest desenvolupament serveix per enriquir i donar prestigi a la llengua catalana al Rosselló, i per tant reforçar les seves possibilitats de supervivència i d'expansió tot i la seva condició de llengua minoritària.

En el bilingüisme o multilingüisme produït per processos migratoris, la llengua en condició de inferioritat, la dels immigrants, és normalment una llengua que es parla a més a més en d'altres territoris on pot ser la llengua oficial o una de les més utilitzades en el país d'origen dels immigrants. En aquest cas, el desenvolupament lingüístic i cultural que aquesta llengua tingui en aquets altres territoris influirà decisivament en el desenvolupament d'aquesta en el país d'acollida i en la interrelació que mantingui amb d'altres llengües.

Així per exemple els immigrants porto-riquenys o dominicans que han arribat a Estats Units (principalment a Nova York) o els mexicans que s'instal·len al sud del país, acostumen a tenir un nivell social i cultural força baix. Tot i així, la llengua que parlen és una de les llengües més extenses en tot el món i vehicle d'una cultura important. En aquest sentit, en paraules de Siguán seria absurd pretendre pronosticar o orientar l'evolució del bilingüisme / multilingüisme d'aquest col·lectius emigrats sense tenir en compte aquest fet (Siguán : 63).

6- LA POLÍTICA LINGÜÍSTICA.

En el desenvolupament dels bilingüismes o multilingüisme col·lectius, tot i ser el resultat de processos socials més o menys espontanis, hi juguen un paper fonamental les polítiques lingüístiques. Podem entendre com a **política lingüística** d'un país o d'un grup de països al conjunt de mesures polítiques i administratives destinades a orientar l'evolució lingüística del país cap a una situació que es considera desitjable.

No pretenem en aquest marc teòric fer un anàlisi profund de les principals polítiques lingüístiques que s'han dut o es duen a terme en diferents territoris bilingües o multilingües. Tan sols enumerarem breument les més freqüents i les característiques principals d'aquestes,

sense oblidar que poden variar substancialment segons les característiques socioculturals i político-econòmiques del país a on s'apliquin.

a) Unificació lingüística

Aquest tipus de polítiques tenen com a objectiu la unificació lingüística del territori nacional. Per tant en el cas de territoris amb d'altres llengües autòctones o llengües provinents de processos com la immigració, aquestes polítiques apuntaran cap a l'expansió de la llengua nacional i a la progressiva eliminació de les altres.

En concret podem parlar de polítiques que marquin l'ús exclusiu de la llengua en els àmbits polítics i administratius, concedint-li també l'exclusivitat en el món educatiu i en els mitjans de comunicació.

b) Coordinació lingüística

La coordinació lingüística té com a objectiu combinar la situació privilegiada de la llengua oficial comuna a tota la població respectant i ajudant al mateix temps les altres llengües autòctones del territori.

En aquest cas podríem trobar polítiques que mantinguessin la llengua nacional com a oficial, però concedint a les altres llengües presents al territori la cooficialitat, la possibilitat de ser també una llengua vehicular en el sistema educatiu i als mitjans de comunicació.

c) Defensa d'una llengua minoritària

En aquest cas no estaríem parlant d'una política lingüística com a una activitat del govern, sinó dels objectius que es proposen i les activitats que realitzen unes minories lingüístiques en defensa de la seva llengua. L'objectiu d'aquestes polítiques serà millorar el status legal de la llengua que es defensa per acabar posant-la en condicions d'igualtat amb la llengua oficial amb la que està en contacte.

Amb l'objectiu de defensar una llengua minoritària podem trobar polítiques, ordenades de menor a major grau de llibertat per la llengua en situació de desavantatge, com:

- L'autorització per utilitzar aquesta llengua minoritària en mitjans d'informació i de comunicació de masses.
- Permetre que aquestes llengües estiguin en major o menor grau presents al sistema educatiu
- Declaració de la llengua com a cooficial.

7- DESCRIPCIÓ I ANÀLISIS D'UNA SITUACIÓ BILINGÜE O MULTILINGÜE.

Com hem anat descrivint en els punts anteriors, la varietat i complexitat dels factors que intervenen en el bilingüisme / multilingüisme col·lectiu, ens fan concloure que no existeixen dos situacions bilingües iguals i que per tal d'entendre un procés social com aquest cal descriure i analitzar profundament les seves característiques pròpies.

En aquests tipus d'estudis cal abordar el fenomen a estudiar des de dos perspectives. D'una banda és necessari un estudi empíric que descrigui de forma detallada i precisa, el comportament lingüístic de la població (coneixement de les llengües i forma d'utilitzar-les). Per altre banda és necessari elaborar una descripció objectiva dels factors polítics, socials i econòmics que condicionen l'ús de les diferents llengües en contacte i les relacions que s'estableixen entre aquestes.

2- IDENTITAT COL·LECTIVA I LLENGUA EN CONTEXTOS PLURICULTURALS I PLURILINGÜES

Aquest apartat el dedicarem al anàlisi del concepte d'identitat, posant especial èmfasi a la identitat en contextos pluriculturals i plurilingüístics, i per tant en la dimensió lingüística d'aquesta. Acabarem fent un repàs de la configuració o naixement de la identitat andorrana així com dels elements que la configuren.

1- TIPUS D'IDENTITATS

En el transcurs de la història de la humanitat les situacions de contacte entre llengües i cultures diferents ha estat una dinàmica constant. Actualment però, i com a conseqüència de processos socials de diversa naturalesa com ara la globalització i els moviments migratoris, aquestes situacions es converteixen en temes que centren una gran atenció en les societats occidentals.

Aquests contextos multiculturals impliquen la coexistència i la convivència de diferents col·lectius culturals i lingüístics on, un dels aspectes bàsics a analitzar és el procés de construcció de la identitat grupal i el paper que les llengües dels diferents col·lectius poden desenvolupar en aquest procés¹⁸.

¹⁸ Per desenvolupar aquest apartat teòric necessari per entendre la complexa realitat lingüística i social de societats pluriculturals i plurilingüístiques com l'andorrana, hem utilitzat com a punt de partida un estudi realitzat per Cecilio Lapresta i Àngel Huguet. En aquest estudi del 2006 aquests autors es proposen analitzar la identitat col·lectiva i la relació d'aquesta amb la llengua en un context especialment pluricultural i plurilingüístic com és la Vall d'Aran. Les similituds entre la Vall d'Aran, on conviuen tres llengües oficials (l'occità-aranès, el català, i el castellà) que conviuen

La relació entre la llengua pròpia i el procés de construcció de la identitat és un fenomen que històricament ha estat estudiat des de perspectives i contextos diversos, tot i que és a Europa i en relació amb el desenvolupament dels nacionalismes, on aquest tipus d'anàlisis han estat més notables. Tenim multitud d'exemple com ara els estudis de Fishman (1980), Guibernau i Rex (1997), Guibernau (1999), Gubbins i Holt (2002) o Siguán (1995, 1996) entre d'altres.

Des de diferents branques de les ciències socials com la sociologia, l'antropologia, la filosofia o la psicologia, en les últimes dècades s'han elaborat diverses definicions del concepte d'identitat amb l'objectiu de poder sistematitzar la seva conceptualització, ús i anàlisis. Tot i així actualment no podem parlar de la utilització d'una sola definició de identitat, sinó d'un conglomerat de vàries que posen l'accent a un o altre aspecte.

Una de les definicions més acceptades i utilitzades en aquest tipus d'estudi és la proporcionada per Giddens (1995)¹⁹. Aquest entén la identitat com *el resultat d'un procés tant micro com macro social, en el que existeix una relació dialèctica entre ambdós nivells, i en la que la identitat del jo és la manera amb la que nosaltres mateixos ens percebem, reflectint en aquesta percepció la nostra biografia...* (Giddens, 1995: 294).

És a dir, la **identitat** segons aquesta definició és el resultat d'un procés en el que entren en joc tant els elements propis de l'estructura social del món en el que vivim, com els nostres processos psicològics i interaccions de la vida quotidiana. Procés en el que aquests diferents nivells estan relacionats i auto influenciats, i en el que la identitat esdevé la manera en què nosaltres ens pensem i definim en funció del que hem viscut al llarg de la vida. En aquest sentit la identitat és un element dinàmic en continua elaboració i reelaboració, reflexiu i psicosocial.

Des d'una perspectiva més centrada en la identitat col·lectiva, autors com Castells (1998)²⁰ senyalen que *la identitat seria el procés de construcció de sentit entenent-lo com a un atribut cultural o un conjunt de relacional d'atributs culturals, en el que es dona prioritat sobre la resta de les fons de sentit. Per un individu determinat o un actor col·lectiu pot haver-hi una pluralitat d'identitats* (Castells, 1998:28).

D'aquesta definició hem de tenir en compte com senyalen Lapresta i Huguet (2006: 86), que la identitat es configura com a procés de construcció destinat a donar sentit i l'existència d'una pluralitat d'identitats o de múltiples dimensions d'una identitat.

La identitat com a procés de construcció posa l'atenció en la necessitat humana de dotar de sentit la seva existència, ja sigui una necessitat biològica, social o biosocial.

amb d'altres llengües amb una important presència social com són el gallec i el francès, i Andorra ens semblen molt interessants i raó suficient per prestar especial atenció a aquest estudio. LAPRESTA, C.; HUGUET, A. *Identidad colectiva y lengua en contextos pluriculturales y plurilingües. El caso del Valle de Arán (Lleida, España)*. Revista Internacional de Sociología (RIS). Vol. LXIV, Numero 45, septiembre-diciembre 2006.

¹⁹ GIDDENS, A.; (1995). *Modernidad e Identidad del Yo*. Barcelona. Península.

²⁰ CASTELLS, M.; (1998). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. II. El poder de la identidad*. Madrid, Alianza

Lapresta i Huguet posen també de manifest en aquesta exploració teòrica que en l'actualitat estem immersos en una relativa crisi de sentit com han desenvolupat sociòlegs com Berger i Luckman (1997)²¹, Castells (2002²² i 1998), Giddens (1993²³, 1995, 2002²⁴) o Touraine (1993²⁵, 1997²⁶). Aquest fenomen es produeix principalment per la denominada *crisis de la modernitat* i la caiguda dels grans paradigmes que dominaven la modernitat i la postmodernitat, i per la dissociació segons Touraine (1997) que ha experimentat el món social²⁷, que pot portar-nos al nihilisme²⁸ i a la percepció d'una falta de sentit en les nostres existències²⁹. Al mateix temps i segons Lapresta i Huguet, assistim a una “rebel·lió” davant la falta de sentit que es posa de manifest en el creixement de moviments basats en referents més o menys particularistes i comunitaris.

Dins d'aquest context descrit, si bé el sentit de la nostra existència pot estar en crisi, o la recerca d'aquest sentit es basi en el reagrupament cap allò més comunitari, la importància que per el ser humà té la dotació de sentit a la seva existència, un sentit que doni significat a les seves accions, creences i pensaments, segueix sent avui en dia fonamental tal i com apunten de nou Castells (2000) o Giddens (1995).

Tornant a les argumentacions de Lapresta i Huguet (pàgina 87), si ens centrem en el segon aspecte de la definició d'identitat realitzada per Castells (1998), cal senyalar que en la forma en la que ens autopercebem, existeix una multiplicitat de dimensions. En aquest sentit, i des d'un punt de vista gràfic, podem dir que la identitat no és un element pla, sinó que el podríem representar com a un prisma amb multitud de cares. Com a conseqüència, l'individu es presenta com a un subjecte que és alhora multitud de coses.

Aquestes diferents dimensions fan referència a la pertinença o no a diferents col·lectius socials i configuren la denominada **identitat social**³⁰. Aquesta ens remet a aquella part del autoconcepte del individu que es deriva del coneixement de la seva pertinença a un grup social, conjuntament amb el significat valoratiu i emocional associat a aquesta pertinença. La

²¹ BERGER, P., LUCKMAN, T. (1997). *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno*. Barcelona, Paidós.

²² CASTELLS, M.; (1998). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. I. La sociedad red*. Madrid, Alianza

²³ GIDDENS, A.; (1993). *Consecuencias de la modernidad*. Madrid, Alianza

²⁴ GIDDENS, A.; (2002). *Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas*. Madrid, Taurus.

²⁵ TOURINE, A.;(1993). *Crítica a la modernidad*. Madrid, Temas de hoy.

²⁶ TOURINE, A.;(1997). *¿Podremos vivir juntos?. Iguales y diferentes*. Madrid, PPC.

²⁷ Per una banda l'univers de la tècnica i/o la economia, amb tendències homogenitzadores i globalitzants, i per l'altre la cultura amb tendències cada vegada més localistes i diversificadores.

²⁸ El concepte de nihilisme va ser popularitzat per el novel·lista Iván Turgenev i el filòsof Friedrich Heinrich Jacobi, i fa referència a la negació de tot principi religiós, polític i social.

²⁹ Tornant a Giddens (1995), aquesta falta de sentit tot i ser una realitat verificable i amb símptomes perceptibles, no és quelcom del que siguem conscients constantment, a no ser que hi reflexionem profundament. El dia a dia amb les seves rutines, conjuntament amb la confiança bàsica de que els altres i el món en general continuaran tal i com el coneixem, proporciona un necessari sentiment de seguretat que en certa manera manté “a ratalla” l'emergència de qüestions existencials que poden provocar inquietud i ansietat en els individus.

³⁰ TAJFEL, H.; (1981). *Human groups and social categories. Studies in the social psychology*. Cambridge, Cambridge University Press.

identitat social no tan sols fa referència al fet de sentir-se integrat en un col·lectiu determinat, sinó també a la valoració, positiva o negativa, que el subjecte fa d'aquesta pertinença i les emocions que aquest fet li poden produir. Entesa d'aquesta manera, la identitat social té la capacitat de determinar en cert sentit el nostre comportament.

Paral·lelament, la **identitat cultural** és, segons Lapresta i Huguet, una forma específica d'identitat social, caracteritzada per pertànyer a un grup social amb uns esquemes més o menys comuns de pensament, creences, sentiments i valors que sorgeixen d'un aprenentatge comú basat en un sistema cultural de referència (Aguirre, 1997)³¹.

Segons aquesta definició d'identitat cultural podem veure que existeixen molts col·lectius, i de característiques molt variades, que poden tenir una identitat cultural. Com apunten Lapresta i Huguet (2006: 87), aquest seria el cas per exemple des d'un col·lectiu d'aficionats a un determinat equip esportiu; als integrants de qualsevol "tribu urbana"; als espanyols, als catalans o als bascos... Aquests col·lectius compartrien uns esquemes més o menys comuns de pensament, creences, sentiments i valors, que són fruit d'un procés d'aprenentatge comú basat en un sistema cultural (simbòlic) de referència.

Ara bé, des de les ciències socials, per tal de referir-se a la identitat cultural específica de col·lectivitats com els bascos, els catalans o els espanyols, s'elabora el concepte **d'identitat ètnica**. Fishman³² distingeix tres dimensions d'aquesta identitat ètnica: la paternitat, el patrimoni i la fenomenologia.

La primera de les dimensions, la **paternitat**, fa referència a l'experimentació de l'etnicitat com a una constel·lació heretada dels progenitors, els quals l'han heretat dels seus antecessors. En aquest sentit aquesta dimensió està relacionada amb la continuïtat. És la consciència i el sentiment de que es forma part d'un determinat col·lectiu, que es desenvolupa abans del subjecte, que continua en el subjecte i que continuarà quan aquest desaparegui.

La dimensió denominada **patrimoni** fa referència al llegat de la col·lectivitat. És a dir a les perspectives i comportaments que defineixen un grup com ara la música, el folklore, la llengua, les formes de celebrar les festivitats...

Finalment la **fenomenologia** és el significat que s'atribueix a la paternitat o al llegat de la col·lectivitat. En aquest sentit, aquesta dimensió està íntimament relacionada amb les actituds dels individus cap a la pertinença a un grup ètnic.

2- IDENTITAT I PERTINENÇA

³¹ AGUIRRE, A. (ed.), (1997). *Cultura e identidad cultural. Introducción a la antropología*. Barcelona, Bárdenas.

³² FISHMAN, J. A.; (1997). "Language and ethnicity", a H. Giles i B. Saint Jaques (eds.). *Language and ethnic relations*. Oxford. Pergamon, Pàg. 15-57.

En aquest punt, i seguint el fil argumental de Lapresta i Huguet (2006: 88), desenvoluparem quin és el naixement o inici del sentiment de pertinença a un determinat col·lectiu.

Des de la perspectiva de la psicologia social, Turner³³, desenvolupa la teoria de la categorització del jo. Aquesta apunta que per tal de determinar la pertinença grupal el més important és com el individu en qüestió es defineix i es percep a si mateix, abans que les relacions i les actituds socials del subjecte cap els altres. En aquest sentit, la idea de grup implica que els individus es considerin pertanyents a la mateixa categoria social o comparteixin una identificació social de “sí mateixos”.

Paral·lelament, i des d’una perspectiva propera a l’antropologia social i a la sociologia, Barth³⁴, proposa que la formació de la identitat ètnica i el grup ètnic es basa en la pròpia adscripció al col·lectiu que realitzen els subjectes i l’adscripció atorgada per par dels altres. D’aquesta manera es formen les “fronteres” del grup (Lapresta i Huguet, 2006: 88).

Tant en una perspectiva com en l’altre, continuen Lapresta i Huguet, es posa primer l’accent a l’adscripció conscient, a l’identificació i al sentiment que desenvolupen els individus respecte a la seva pertinença a una determinada col·lectivitat, i després en el fet de la possessió d’uns determinats elements culturals. Sovint els subjectes que comparteixen un sentiment de pertinença a una comunitat i s’identifiquen amb aquesta, alhora comparteixen determinats elements culturals. Cal tenir en compte però que no sempre és així.

3- LA RELACIÓ ENTRE LA LLENGUA I LA IDENTITAT COL·LECTIVA

Un cop descrit el concepte d’identitat amb les seves diverses dimensions, el sentit de la pertinença a un grup i el significat que s’atorga als materials simbòlics en què es basa aquesta adhesió, ens centrarem en la relació que s’estableix entre llengua i identitat.

Lapresta i Huguet consideren que no necessàriament sempre podem trobar una relació categòrica i universal entre la llengua d’un col·lectiu i la identitat col·lectiva, ètnica i/o nacional.

Per autors com Fernández³⁵, la parla i els usos lingüístics d’una llengua són sempre origen d’un determinat tipus específic d’identitat social que podem denominar com a **identitat lingüística**. Si observem la societat podem veure que existeix una identitat social específica el contingut de la qual és purament lingüístic. És a dir podem trobar individus que poden sentir que pertanyen a un determinat col·lectiu que parla de la mateixa manera que ells. Ara bé, com senyala Fernández, si considerem una relació directa i necessària entre la llengua i la identitat ètnica

³³ TURNER, J.C.; (1990). *Redescubrir el grupo social*. Madrid. Morata

³⁴ BARTH, F.; (1976). *Los grupos étnicos y sus fronteras*. México. Fondo de Cultura Económica.

i/on nacional d'un col·lectiu, podem caure en un reduccionisme, ja que estem identificant l'identitat ètnica o nacional d'un col·lectiu amb la identitat lingüística. En altres paraules, com senyalen Lapresta i Huguet, la llengua sempre és font o origen d'un determinat tipus específic d'identitat social, la identitat lingüística, però no necessàriament és també l'origen d'un altre tipus d'identitat social com l'ètnica o nacional. Aquesta diferenciació que estableixen els autors no comporta que no s'accepti que existeixin molts col·lectius ètnics i/o nacionals en els que la llengua s'ha convertit en la font de la seva identitat. Ara bé, per Lapresta i Huguet cal tenir en compte que el fet de que una llengua vagi més enllà de la seva funció comunicativa i es converteixi en un símbol d'identitat ètnica i/o nacional, s'ha d'entendre com a una relació socialment construïda, que té l'origen en una determinada tradició de pensament i que persegueix uns objectius concrets. Tenint en compte aquest punt de vista, i acceptant que en moltes ocasions efectivament es dona aquesta relació entra identitat lingüística i identitat nacional i/o ètnica, hem de preguntar-nos quin és el paper que adopta una llengua en la construcció d'una identitat ètnica i/o nacional en les situacions o contextos en els que la llengua es converteix en la font d'aquesta identitat.

Fishman considera que en els col·lectius ètnics en els que es dona aquest fenomen, la llengua acaba convertint-se en l'element per excel·lència de la etnicitat, ja que és una senyal de la paternitat, expressa el patrimoni i sosté la fenomenologia. La importància de la llengua en aquestes ocasions es va amplificant pel fet que aquesta s'utilitza per sostenir altres experiències ètniques. Per Lapresta i Huguet es crea un llaç associatiu en el que tant els elements culturals rellevants com ara festes, gastronomia..., com el sentiment de comunitat, troben la seva expressió en la llengua i fins hi tot, es percep que si s'expressen en una altra llengua, aquets elements, poden perdre part del seu caràcter genuí. Així doncs i com afirma Lapresta, el sentiment de comunitat i pertinença – d'adscripció, d'identificació social- és a dir, la gènesis del propi grup, queda vinculada, és manifestada i vehiculada a través de la llengua del col·lectiu.

Seguint l'exposició de Lapresta i Huguet, des del punt de vista de l'actor social la llengua pot ser considerada com a un instrument de transmissió de missatges o com a objecte que es troba estretament relacionat amb la imatge social d'aquesta, en la que es barregen valors, actituds i imatges. Alhora, tant si es considera com a instrument o com a objecte, la llengua té una vessant comunicativa i una altre participativa (Pérez Agote i Tejerina³⁶). D'aquesta manera Lapresta i Huguet manifesten que *quan fem un ús instrumental de la llengua es fa difícil poder distingir entre la vessant comunicativa i la participativa d'aquesta. Al utilitzar una llengua per transmetre missatges, es posa de manifest la vessant comunicativa de la dimensió instrumental. Quan s'utilitza amb la intenció que es reconegui a un subjecte com a membre d'una col·lectivitat, més enllà del missatge que es transmet, s'està posant de manifest la vessant participativa de la dimensió instrumental* (Lapresta i Huguet, 2006: 90).

³⁶ PÉREZ-AGOTE, A., TEJERINA, B.; (1990). "Lengua y actor social. Un enfoque teórica de sus relaciones." *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Número 49, pp. 145-160.

Per altre banda, la dimensió objectual de la llengua inclou aspectes cognitius, valoratius i emotius (adhesió o rebuig, sentiments positius o negatius). Aquesta dimensió segons els autors adquireix la seva funció comunicativa quan s'afirma, per exemple, que és difícil aprendre una llengua o que una llengua és útil per trobar una feina. Quan realitzem aquest tipus d'afirmacions, més enllà de la mera transmissió d'un missatge, s'està realitzat una valoració social. En canvi, tant quan es parla de la llengua d'un col·lectiu (dimensió instrumental), com quan es parla d'una llengua en aquesta mateixa llengua o sobre la llengua utilitzant-ne una altre, es manifesta la dimensió objectual en la seva vessant participativa.

Trobem exemples d'aquestes dimensions en diferents estudis. Aquest seria el cas del anàlisi de Tejerina aplicada al País Basc, on es demostra com davant la presa de consciència de la situació del euskera després del franquisme, s'incrementa el seu valor participatiu, ja que es converteix en un element central de la representació social de la identitat col·lectiva basca, contribuint al mateix temps a la recuperació parcial de la funció comunicativa del euskera.

En el context català també s'han desenvolupat diferents estudis que han analitzat el paper de la llengua en el procés de formació de la identitat col·lectiva catalana. Entre aquets podem destacar els de Castells (1998)³⁷; Mercadé, (1989a i 1989b)³⁸; Vila, Del Valle, Perera, Monreal i Barret (1998)³⁹...

A finals del 80 Mercadé (1989a i 1989b) senyala la relació que s'estableix entre el sentiment subjectiu de la identitat catalana i el grau d'utilització d'aquesta llengua. Paral·lelament Castells (1998) confirma igualment la significativitat de la llengua en el procés de construcció de la identitat catalana, des d'una doble perspectiva: històrica, ja que des de fa segles la llengua ha estat el signe d'identificació dels catalans; i política, ja que des del seu punt de vista és més fàcil estendre i reproduir la població catalana basant-se en el criteri lingüístic (sobretot en la seva dimensió simbòlica), que recorren a criteris de sobirania territorial que xocarien inevitablement amb la sobirania territorial espanyola.

Per la seva banda Villa et al. (1998), des d'un enfocament més pròxim a la psicologia social, analitzen el procés d'autocategorització en termes d'identitat nacional entre joves catalans (de 6 a 15 anys). Per aquest anàlisi van tenir en compte la llengua materna dels joves sent el català, el castellà i el castellà i castellà pels bilingües. En les seves conclusions confirmen que el fet d'haver nascut a Catalunya i tenir com a llengua pròpia i familiar el català és un bon reveladors de la identitat catalana, mentre que el fet de tenir com a llengua pròpia i familiar el

³⁷CASTELLS, M.; (1998). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. I. La sociedad red*. Madrid, Alianza.

³⁸MERCADÉ, F.; (1989a). "Las identidades col·lectivas. España y Catalunya". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Nº 48, pp. 155-197 y (1989b). "Identidad, lenguaje y marco legal en Cataluña". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Nº 49, pp. 193-220.

³⁹VILA, I., A. DEL VALLE, S. PERERA, P. MONREAL Y M. BARRET (1998). "Autocategorización, identidad nacional y contexto lingüístico". *Revista de Psicología Social*. Nº 60, pp. 3-14.

castellà ho són de la identitat espanyola. Els joves bilingüe, en aquest estudi es mantenen entre ambdues identifications.

Per últim destacar l'estudi de López García (1997) ⁴⁰ que realitza una comparació del paper de la llengua en el procés de construcció de la identitat col·lectiva a Catalunya, al País Basc i a Galícia. Aquest autor arriba a la conclusió que el gallec seria una **icona** en el sentit que aquesta llengua funcionaria com a imatge, i que encara que pugui ser parlada per la major part de la població, el seu paper en el procés de formació de la identitat col·lectiva gallega, per la seva pròpia uniformitat i obvietat, no resulta problemàtic ni especialment reivindicatiu. En canvi segons López García, la llengua basca seria un **símbol** en el sentit de que s'ha convertit en un símbol de la comunitat, per sobre del seu ús real. Finalment, en el cas del català aquest autor arriba a la conclusió que aquesta llengua funcionaria com a un **índex**, és a dir, amb independència del seu percentatge d'ús real, la seva alta valoració social i la seva vitalitat funcionaria com a marca d'identitat indiscutible.

4- LA IDENTITAT A ANDORRA.

En aquest punt volem aproximar-nos al cas concret de la identitat andorrana i veure quins elements la sostenen i quin ha estat el seu procés històric de configuració.

Comes d'Argemir i Pujades⁴¹ realitzen en aquest sentit un important treball etnogràfic en el que entre d'altres temes analitzen com el procés de modernització, els canvis en l'estructura social d'Andorra i el creixement demogràfic, porten a la necessitat social de definir i defensar la identitat nacional andorrana davant la gran presència de residents estrangers. En aquest sentit, el procés de construcció nacional ha de ser entès com afirmen aquests autors, com una defensa de caràcter simbòlic de la comunitat d'origen andorrà alhora que funciona com a mecanisme de protecció dels privilegis d'aquells individus en un context on la població autòctona esdevé numèricament minoritària.

Dels elements que històricament han servit per definir la identitat nacional andorrana i al mateix temps establir una frontera entre el "nosaltres" (andorrans) i els "altres" (immigrants), podem destacar per la seva rellevància els següents:

- *La institució de la casa*, que tradicionalment a Andorra ha servit de referent per la construcció de la identitat i del sentiment de pertinença.

⁴⁰ LÓPEZ GARCÍA, Á. "Tres actitudes ante un mismo problema: Cataluña, Galicia, País Vasco". *Revista de antropología Social*. Nº6, pp. 89-107.

⁴¹ COMAS D'ARGEMIR, D.; PUJADES J.J.; (1997). *Andorra, un país de frontera. Estudi etnogràfic dels canvis econòmics, socials i culturals*. Govern d'Andorra. Ministeri d'Afers Socials i Cultura. Editorial Alta Fulla.

En certa manera aquest element continua vigent a la societat andorrana a través del concepte de andorranitat que diferencia els andorrans de soca-rel (població que representa la descendència nacional directe del país) dels nou andorrans no nats al país.

- *Les institucions administratives i la singular organització política d'Andorra*, que arrenca dels pareatges⁴², i garanteix la independència del Principat respecte els seus veïns.

- *La oficialitat de la llengua pròpia del territori*. El domini del català es considera una de les estratègies fonamentals, juntament amb la concessió de la nacionalitat, per a la integració de social dels immigrants. En aquest sentit, en la prova d'integració per a les persones que volen adquirir la nacionalitat andorrana es requereix el coneixement i el domini del català.

- *El sistema escolar propi andorrà*. L'any 1972 es posa en marxa el sistema d'andorranització de l'ensenyament destinat a preservar la identitat i les peculiaritats del país. Finalment l'any 1982 es crea el sistema d'ensenyament andorrà.

A partir d'aquests elements podem veure que la llengua és un tret definidor molt important de la identitat del país. Tot i així, com destaca Batalla i d'altres⁴³ (2004), quan una persona arriba al país es troba amb dues realitats diferents. D'una banda l'Andorra oficial catalana amb el poder polític però que només és majoritària en certs sectors com l'Administració, i de l'altre, l'Andorra formada a partir del gran creixement econòmic i migratori, d'origen espanyol, però també portuguès, sud-americà..., que està present en tots els àmbits socials i que és majoritari en els sectors econòmics relacionats amb el turisme i la construcció. Aquesta és l'Andorra plural i heterogènia, producte de la barreja d'individus amb nacionalitats i llengües diferents, on el idioma més parlat és el castellà.

Avui en dia aquesta realitat continua sent palpable a la societat andorrana a conseqüència del fins ara continuu creixement de la població per processos migratoris, tot i que des de l'Estat es realitza una continua promoció de polítiques orientades a preservar la "identitat nacional", com ara l'ensenyament a les escoles del català, les classes de normalització lingüística per adults o la legislació sobre l'ús de la llengua oficial en determinats sectors.

Aquesta defensa de la identitat pròpia ha tingut importants conseqüències sobre les lleis que regulen la immigració i l'adquisició de la nacionalitat andorrana. Podem afirmar que la política sobre la nacionalitat que aplica l'Estat ha estat tradicionalment restrictiva. En aquest sentit veiem que durant molt de temps, el criteri principal per poder adquirir la nacionalitat ha estat el *ius sanguinis* (Batalla, P., Micó, J.; 2002). Tot i així, a partir de les pressions exercides des de

⁴² Per obtenir una informació més detallada d'aquest procés es poden consultar els treballs de Comas d'Argemir i Pujades (1997).

⁴³ BATALLA, J.; CASALS, M.; MICÓ, J.R.; (2004). *La immigració a Andorra*. Institut d'Estudis Andorrans (IEA). Centre de Recerca Sociològica (CRES). Lleida: Pagès editors.

diferents àmbits i per tal d'adaptar-se als nous temps i contextos, assistim a una progressiva obertura d'aquests criteris.

Així, des de l'any 1995 la nacionalitat pot obtenir-se en funció dels temps que es porta residint al país, que des del 2004 és de 20 anys. Paral·lelament, els fills dels no-andorrans nascuts a Andorra també tenen dret d'adquirir la nacionalitat andorrana, sempre i quan passin una prova de *suficiència d'integració*⁴⁴ o bé justifiquin que han estudiat a les escoles andorranes, i que per tant han realitzat les assignatures que promouen l'andorranització i que tenen com a objectiu fomentar el coneixement de la llengua i les institucions del país.

D'altra banda, la divisió entre diverses classes d'andorrans, aquella que separa els andorrans de soca-rel dels de primera generació o nats a Andorra, ha estat present en la legislació sobre nacionalització fins fa relativament pocs anys. En aquest sentit podem pensar que en el subconscient col·lectiu o imaginari social del país, aquesta línia divisòria entre els andorrans i els altres continua present.

Dins dels processos d'apropiació d'una identitat nacional podem parlar d'**integració** quan els diferents processos d'incorporació en la consciència i en la pràctica de les estructures de valor i pautes de conducta de la societat receptora no impliquen la renúncia per part de l'immigrant a la identitat cultural d'origen. Contràriament, parlem d'**assimilació** quan en el procés d'adaptació a la societat receptora demana que l'immigrant adopti gran part dels valors socioculturals i de les pautes de conducta pròpies d'aquesta societat, i alhora renunciï a gran part de la identitat cultural d'origen del immigrant.

En el cas concret d'Andorra, i com assenyalen Batalla, Casals i Micó (2004), la integració és el terme que la legislació andorrana actual utilitza com a substitut del concepte d'assimilació que anteriorment s'havia utilitzat. Ara bé, és una situació poc clara ja que quan es parla d'integració es fa referència a un conjunt de deures i també de drets que engloben conceptes com cultura, llengua..., però també drets legals i polítics que a Andorra estan lligats a tenir o poder adquirir la nacionalitat andorrana en els termes restrictius que hem comentat anteriorment.

El debat sobre el procés d'integració a la societat andorrana i la contraposició entre una Andorra oficial tancada i restrictiva vers una altre Andorra plural, heterogènia i dinàmica, és un tema que ja vam poder tractar amb detall la recerca *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08)⁴⁵, on de forma reiterada apareixia com a rerefons dels discursos dels joves. En el treball present hem tornat a trobar aquest debat que posteriorment anirem desenvolupant en relació a les respostes obtingudes en l'enquesta.

⁴⁴ Antigament es deia examen d'assimilació.

⁴⁵ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

3- DEL BILINGÜISME SOCIAL A LA NORMALITZACIÓ D'AQUEST A LES ESCOLES. PUNT DE PARTIDA I ORIENTACIÓ PER UN ANÀLISIS I UNA ACTUACIÓ EFICAÇ.

A continuació, i patint d'un article d'Albert Bastardes⁴⁶, ens proposem analitzar la relació entre els comportaments i usos lingüístics que tenen lloc a les escoles en funció i en relació als fenòmens socials i lingüístics que tenen lloc a les societats on s'insereixen aquestes escoles. Es tracta de fer un esforç per analitzar les situacions de normalització bilingüístiques en l'àmbit escolar tenint en compte que el que succeeix en l'entorn escolar és un reflex del comportament lingüístic i característiques sociodemogràfiques de les societats en qüestió (ecologia de les llengües). Ens sembla interessant prestar atenció a aquest article per la similitud que guarda amb el cas de la normalització bilingüista o multilingüista que trobem a Andorra. Tot i així no hem de perdre de vista que el cas andorrà té les seves pròpies particularitats socials, econòmiques, lingüístiques i demogràfiques que fan del bilingüisme social que trobem un cas particular i únic.

1- ECOLOGIA DE LES LLENGÜES I COMPORTAMENTS LINGÜÍSTICA A LES ESCOLES.

L'escola com a institució social no és un sistema tancat i aïllat, sinó que manté constants relacions i intercanvis d'informació amb l'entorn on s'insereix. Com argumenta Bastardes, cal entendre aquestes interrelacions, acceptar-les i prendre-les en consideració per tal que qualsevol acció d'intervenció que es pugui dissenyar en la temàtica lingüística tingui els resultats desitjats.

Bastardes apunta que actualment és freqüent trobar una vivència de la realitat lingüística o per part dels individus en un doble pla diferenciat. D'una banda es situaria l'esfera individual del subjecte on les realitats són viscudes com a informals, espontànies i "normals", i de l'altre el món representat com a formal, organitzat socialment i normatiu (regles explícites i conegudes). Tenint en compte aquesta doble dimensió d'una mateixa realitat sembla, segons Bastardes que l'individu neix i es desenvolupa en el primer pla però després es veu obligat a anar entrant en relació i a seguir, com a mínim en alguns àmbits, les conductes que des del pla institucional o normatiu siguin considerades apropiades tot i que difereixin de les que el subjecte ha desenvolupat en el seu medi informal. En aquest punt, els individus poden adoptar el seguiment de les normes institucionalitzades en moments específics o bé adoptar-les per a tots, o la majoria, dels seus camps d'activitat social. En aquesta tria més o menys voluntària hi

⁴⁶ BASTARDES, A.; (1997). "Escola i comportaments lingüístics des de l'ecologia de les llengües: el cas català", a *Escola Catalana*, Nº 340.

intervé la classe o d'estatus social: quan més a prop es senti el subjecte del món institucionalitzat i de les normes de comportament que dicta, més interès tindrà per seguir-les, i al contrari, com més lluny es senti d'aquest món formal, menys interès tindrà per canviar els seus comportaments informals i espontanis.

Per Bastardes aquesta distinció entre dos plans sembla trobar-se a la base de l'organització dels comportaments lingüístics de moltes societats. D'aquesta manera, la distribució dels usos dels estàndards i els col·loquials (més divergents de la varietat normativa) tendeix a seguir un esquema similar. És a dir, la varietat codificada per les comunicacions del pla institucionalitzat i la varietat més col·loquial pel pla individualitzat.

Aquesta distinció de caràcter sociològic⁴⁷ explicaria en part alguns dels fenòmens que més preocupen pel que fa l'èxit o el fracàs del procés de normalització lingüística d'una llengua en situació de bilingüisme o multilingüisme social. Aquest per exemple seria el cas del català en l'àmbit escolar. Com apunta Bastardes, sovint es pot detectar una sensació de fracàs entre alguns mestres en veure que part dels seus alumnes amb llengua primera castellana, no utilitzen el català per parlar amb els companys de classe o amics fora de l'escola. Ara bé cal analitzar si aquest fenomen és realment un fracàs escolar, o respon a la interrelació, que hem comentat al principi d'aquest apartat, del context global d'aquests alumnes amb les propietats específiques de la interacció comunicativa dels individus en general.

En processos de bilingüisme o multilingüisme en que dos o més llengües entren en contacte a través de processos de migració, no és estrany trobar en les segones generacions una situació en que l'individu adquireix la varietat lingüística o llengua normativa que és ensenyada a l'escola però continua utilitzant intragrupalment, i en especial en contextos on la concentració demolingüística dels desplaçats és alta, la varietat lingüística o llengua materna⁴⁸.

Investigadors com Ryan⁴⁹, han trobat també en aquesta distinció entre formal i informal l'explicació de la persistència de les varietats lingüístiques o llengües "no-prestigioses" oficialment. En aquestes situacions, les varietats o llengües institucionalitzades, tenen normalment al seu favor el gruix de la comunicació pública formal (poder polític, administració, mitjans de comunicació, serveis bancaris...) i les varietats o llengües individualitzades poden tenir de la seva banda el sentiment afectiu del propi grup. És a dir, si les varietats o llengües de les comunicacions institucionalitzades tenen el prestigi i d'estatus formal, les varietats o llengües individualitzades, tenen el prestigi informal i el de la solidaritat grupal.

⁴⁷ CORBEIL, J. C.; (1980): *L'aménagement linguistique du Québec*. Montréal: Guérin; o MILROY, L.; (1987): *Language and social networks*. Oxford: Basil Blackwell.

⁴⁸Aquest fenomen és aplicable en el context de les escoles catalanes i amb característiques específiques i peculiars, també el podríem aplicar, com a mínim en part, a les escoles d'Andorra.

⁴⁹ RYAN, E.B.; (1979). "Why do low prestige language varieties persist?". A , GILES, HOWARD, and R. St. CLAIR (eds.). *Language and social psychology*. Oxford: Basil Blackwell.

Tenint en compte aquestes explicacions, Bastardes apunta que cal corregir i deixar de banda, l'error sociològic que portava a tendir a creure que el sol fet d'usar fonamentalment un determinat codi o llengua en el sistema escolar, es traduïa de forma immediata i necessària en una incorporació d'aquest codi o llengua en la comunicació informal habitual del individu, fent una abstracció total del context social d'aquest (Bastardes, 1997). Aquest tipus de situació, continua Bastardes, la podem trobar quan, al costat de l'ús més o menys formal que els professors i/o mestres facin d'aquesta varietat lingüística, els individus amb llengua diferent, es troben amb altres individus que acostumen a utilitzar en la seva comunicació informal i quotidiana la llengua o variant lingüística al qual pertany la forma estàndard. Aquest cas es dona utilitzant l'exemple exposat per Bastardes, quan alumnes de segona generació immigrada es troben en contextos on el contacte amb d'altres individus de la mateixa edat i d'origen autòcton és constant i la proporció dels grups en la composició de la classe o de l'escola és més favorable a la població autòctona, poden arribar a interpretar la llengua que estan adquirint com a "individualitzada" i col·loquial. És a dir, carregada de significacions pertanyents a la solidaritat i a la complicitat grupal. D'alguna manera, continua Bastardes, aquests individus, si més no durant l'etapa primària de la socialització, no parlaran per exemple el català, perquè l'ensenyin els mestres, sinó perquè la parlen els seus companys. En aquest sentit, aquesta llengua podrà ser el seu codi intragupal, si més no dins del context escolar.

Ara bé, això no significa que aquests individus, abandonin totalment la seva llengua d'origen, sinó que probablement la continuaran parlant en l'àmbit familiar i en la comunicació amb individus del mateix origen nacional-lingüístic. Si realment es dona l'abandonament de la llengua materna, es realitzarà de forma molt gradual, i més endavant d'acord amb la composició i les normes dels usos lingüístics d'altres àmbits amb els que l'individu en qüestió entri en relació (educació superior, empresa, activitat lúdiques o esportives, colles d'amics, parella...).

2- EL CAS DEL CATALÀ A LES ESCOLES DE CATALUNYA

Si apliquem el que hem estat exposant al cas del català a Catalunya, i en part a Andorra, trobem més factors que poden dificultar l'èxit en la bilingualització efectiva de les segones generacions d'immigrants. En aquest cas hem de tenir en compte no només el important volum d'immigrants i l'esquema residencial especialment segregacionista en el que es troben moltes persones d'aquest col·lectiu, sinó també amb la peculiaritat de ser en gran part una immigració d'origen castellanoparlant. Una llengua que és el idioma històricament i actualment dominant i oficial del país⁵⁰. En aquest cas doncs, com descriu Albert Bastardes,

⁵⁰ En el cas d'Andorra, no estariem parlant del idioma oficial, però sí d'una llengua amb una presència històrica molt important, ja sigui per la presència d'immigrants d'origen espanyol, per les relacions històriques (polítiques, social i

aquesta població nouvinguda i els seus descendents es troben immersos en un context en què l'estàndard del seu idioma és:

- ensenyat i usat vehicularment, en més o menys grau, en el sistema educatiu.
- té una important presència pública (publicitat, etiquetatge, mitjans de comunicació, administració de l'estat...).
- pot ser usat fluidament en les converses per part de la majoria de la població autòctona (bilingüisme individual).

Tenint en compte aquestes característiques en el cas dels castellanoparlants⁵¹ a Catalunya, no sembla que es donin les condicions per tal que es produeixi una "inutilització" de la llengua de part important dels immigrants, i per tant una ràpida apropiació de la llengua de la societat autòctona, amb el consegüent abandonament voluntari de la llengua d'origen.

Així doncs segons Bastardes, les condicions "locals" no afavoreixen que el contacte entre el català i el castellà doni lloc a un procés gradual d'assimilació intergeneracional a favor de la llengua receptora. Però tampoc són afavoridores d'aquest procés les condicions de caràcter més "global", ja que la comunitat receptora és "sòcia minoritària" d'un Estat, on el grup lingüístic dominant ha aconseguit que el seu codi sigui el dominant en les comunicacions intraestats, deixant amb poques funcions institucionalitzades la resta de llengües històricament presents al territori com el català, el basc o el gallec.

Tot i aquesta situació poc afavoridora, les generacions joves d'origen immigrant, són decisives per Bastardes (1997) en la formulació d'un discurs favorable a la linguodiversitat i a l'establiment d'ecosistemes adequats per a la continuïtat estable i normalitzada de les comunitats lingüístiques diferenciades a tot el planeta.

En aquest sentit Bastardes apunta a un treball no només sobre les competències⁵² i els usos lingüístics de les noves generacions, sinó també sobre les representacions socials i els valors.

Tenint en compte el que hem estat exposant, Bastardes apunta que la política educativa i les estratègies d'intervenció lingüístiques, han de ser conseqüents amb la realitat lingüística catalana, o de la societat que estiguem prenent de referència. En aquest sentit cal partir de la comprensió dels problemes i d'una bona definició de la situació, centrant-se en objectius clars, i deixant a mans d'altres organismes i de la resta de la societat aquelles dinàmiques que l'escola no pot canviar directament.

econòmiques) amb l'estat fronterer o per la presència cada vegada més notable d'immigrants d'origen llatinoamericà que també tenen aquesta llengua com a materna, entre d'altres.

⁵¹ Hem de tenir en compte que als immigrants castellanoparlants descendents de la immigració estatal (andalusos, extremerys, aragonesos, gallecs...) de principis de segle, s'hi sumen els col·lectius d'immigrants d'arribada més recent i d'origen sud-americà (equatorians, peruans...) que també tenen com a llengua materna el castellà.

⁵² Competències que en el cas dels escolars d'Andorra, com veurem en l'anàlisi del treball de camp, són detestablement bones.

3- ALGUNS PRINCIPIS PER LA CONVIVÈNCIA LINGÜÍSTICA.

Partint, d'una banda d'una progressiva bilingüització o poliglòtització de la població a nivell planetari, i de l'altra d'una creixent interrelació- tecno-mediàtica, comercial, productiva ecològica, política...- entre països i col·lectius humans, la qüestió de la interllengua de la humanitat i el de la preservació de la diversitat lingüística d'aquesta, demanen, segons el paer de Bastardes, un tractament integrat i interrelacional.

Per Bastardes, actualment encara s'estigui massa centrat a imaginar les solucions de comunicació i diversitat lingüística a escala "regional" (europea, americana, asiàtica...), però la globalització i la realitat tecnoeconòmica és evident i posa la problemàtica de la comunicació de la diversitat lingüística com a una qüestió urgent de l'agenda de tots els estats.

Si, com fa Albert Bastardes, ens plantejem com assegurar la comunicació lingüística entre els individus i alhora continuar tenint un índex acceptable de diversitat lingüística, hauríem de tenir en compte aquets principis:

1er- Partir de l'experiència sociolingüística per tal d'evitar una organització lingüística a nivell planetari basada en una estructuració jeràrquica i asimètrica entre interllengua i resta de codis.

Una coexistència igualitària ha de basar-se en una distribució de funcions apropiada, partint del principi de *subsidiarietat*, que instituiria la norma que tot allò que puguin fer les llengües locals no cal que ho faci la interllengua⁵³. L'objectiu seria una protecció suficients dels espais ecosistèmics propi.

2on- Aquest principi primer ha d'aplicar-se partint del fet que disposar de competència suficient en la interllengua no elimina **ni el dret ni la necessitat** de les comunitats lingüístiques humanes d'usar els seus codis plenament i en el màxim de funcions locals. L'aplicació indiscriminada del principi de competència segons Bastardes jugaria sempre a favor del codi generalment compartit, la interllengua, i podria buidar de funcions els altres idiomes, posant en perill la seva existència, i conseqüentment, activant conflictes de difícil resolució.

3er- Tenint en compte la capacitat humana de representar-se la realitat a partir de configuracions narratives i interpretatives, al costat de les instruccions pràctiques d'organitzacions de la comunicació lingüística, els poders públics han de difondre una ideologia favorable clarament a la diversitat i a la igualtat entre les comunitats lingüístiques, impulsant-ne la dignitat dels grups menys afavorits i contrarestant les representacions ideològiques populars de la superioritat i inferioritat d'un grup lingüístic vers l'altre.

⁵³ Entenem per interllengua la varietat del qui aprèn una segona llengua o una llengua estrangera i que es caracteritza per un cert grau d'errors i d'interferències fruit del procés d'aprenentatge.

4art- Atenció preferent a les metodologies de desenvolupament de la competència comunicativa en la interllengua per tal d'assegurar un nivell suficientment òptim per les diferents generacions d'individus que l'hauran d'anar adquirint. En aquest sentit s'evitarà que uns resultats inadequats puguin dur als progenitors capacitats per fer-ho, a decidir d'usar com a llengua principal (L1) dels fills la interllengua i no la varietat nativa del col·lectiu.

5è- Atenció especial també a l'articulació dels casos en que un determinat grup lingüístic tingui contacte social freqüent amb un nombre considerable d'individus que tinguin la interllengua com a L1, ja que és possible com apunta Bastardes, que la tendència dominant sigui l'establiment del ús de la interllengua com a norma habitual, amb potencials repercussions sobre la reproducció intergeneracional de l'altre codi si les poblacions van integrant-se socialment.

IV- CONTEXTUALITZACIÓ DE LA RECERCA A LA REALITAT ANDORRANA

1- LA POBLACIÓ D'ANDORRA

A continuació realitzarem una breu descripció de la composició de la població resident a Andorra.

En l'actualitat⁵⁴ el Principat d'Andorra compta amb una població de 78.115 habitants. Aquesta dada és força significativa ja que trenca una dinàmica ascendent que es remunta com a mínim al 1955.

Si agafem de referència el total de població del Principat des del 2005, observem que aquesta augmenta progressivament fins el 2008, on trobem un total de 84.484 habitants. Durant el període 2008-2009 trobem un petit decents que es recupera al 2010 amb un total de 85.015 habitants. És entre el 2010 i 2011 on es produeix un decents poblacional que podríem considerar històric a partir del qual la població andorrana es situa als 78.115 habitants comentats anteriorment.

POBLACIÓ TOTAL D'ANDORRA. EVOLUCIÓ 2005-2011.

ANY	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TOTAL	78.549	81.222	83.137	84.484	84.082	85.015	78.115

Pel que fa a la distribució per edats de la població del 2011 observem que és entre els 30 i els 49 anys on es concentra el percentatge més elevat de població respecte el total, sent el tram de 35 a 39 anys el que presenta més concertació poblacional amb un percentatge del 8,9%. Aquesta està formada per un 51% d'homes per un 49% de dones.

Si ens fixem en la nacionalitat d'aquesta població trobem que un 43% té la nacionalitat andorrana; un 36% és espanyola; un 15% és portuguesa i un 5% és francesa. Amb percentatges inferiors trobem d'altres nacionalitats com britànica (1%), argentina (0,9%), marroquina (0,6%)...

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ANDORRANA PER EDATS (TRAMS DE 5 ANYS).

⁵⁴ En aquest apartat aportarem les dades més recents que tenim i que fan referència al 2011.

EDAT	Nº ABSOLUTS	%
0-4 anys	3.730	4,8
5-9 anys	4.081	5,2
10-14 anys	4.284	5,5
15-19 anys	3.814	4,9
20-24 anys	3.843	4,9
25-29 anys	5.306	6,8
30-34 anys	6.938	8,9
35-39 anys	7.667	9,8
40-44 anys	7.302	9,3
45-49 anys	7.063	9
50-54 anys	5.823	7,5
55-59 anys	4.650	6
60-64 anys	3.757	4,8
65-69 anys	2.935	3,8
70-74 anys	2.030	2,6
75-79 anys	1.760	2,3
80-84 anys	1.522	1,9
85 anys o més	1.610	2,1
TOTAL	78.115	100

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ANDORRANA PER SEXE.

	Nº ABSOLUTS	%
Homes	39.863	51
Dones	38.252	49
Total	78.115	100

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ANDORRANA PER NACIONALITAT.

NACIONALITAT	Nº ABSOLUTS	%
Andorrans	33.481	42,9

Espanyols	22.187	36,1
Portuguesos	11.711	15
Francesos	4.104	5,3
Altres nacionalitats	2.430	3,1
Britànics	963	1,2
Argentins	701	0,9
Marroquins	475	0,6
Italians	418	0,5
Filipins	379	0,4
Alemanys	336	0,4
Holandesos	236	0,3
Belgues	198	0,3
Xilens	198	0,3
Uruguaians	105	0,1
Indis	92	0,1
Nord-americans	86	0,1
TOTAL	78.115	100

2- LA SOCIETAT ANDORRANA

Com hem vist una de les característiques principals de la societat andorrana és la seva composició plurinacional i multilingüística com a conseqüència del desenvolupament econòmic i demogràfic que tradicionalment ha tingut. Ara bé una altra de les característiques d'aquesta societat és el que Batalla i altres⁵⁵ han denominat com la **triple segmentació interna**. Es tracta de tres línies de segmentació bàsiques i interdependents entre elles que

⁵⁵ BATALLA, J.; CASALS, M.; MICÓ, J.R. *La immigració a Andorra*. Institut d'Estudis Andorrans (IEA). Centre de Recerca Sociològica (CRES). Lleida: Pagès editors, 2004.

marquen les relacions i les dinàmiques del dia a dia de la seva població. Aquestes són la divisió juridicopolítica, la divisió socioeconòmica i la divisió lingüísticocultural⁵⁶.

1) **La divisió juridicopolítica o segmentació legal** realitza una distinció entre els individus que tenen la nacionalitat andorrana i els estrangers residents al país, i defineix el conjunt de drets i deures de cada col·lectiu que són de naturalesa diferent.

2) **La segmentació econòmica:** en el mercat laboral andorrà podem observar una important dualitat. Tradicionalment el Principat s'ha vist obligat a recórrer a treballadors estrangers per poder cobrir la demanda de mà d'obra vinculada als sectors turístics, el comerç i la construcció. Es tracta dels sectors amb les condicions laborals més precàries (jornades laborals llargues, salaris baixos, poca estabilitat, escassa possibilitat de promoció interna...) i han estat coberts majoritàriament per població immigrant (portuguesos, llatinoamericans, magrebins...). Contràriament, aquells sectors més privilegiats (bona remuneració, estabilitat, possibilitats de promoció...) com ara l'Administració o la banca, s'han caracteritzat per l'entrada majoritària d'andorrans, i posteriorment⁵⁷ de residents espanyols, francesos i d'altres europeus de la UE.

Aquesta dualitat entre el sector primari (bones condicions laborals) i el sector secundari (condicions laborals de precarietat) fa que el fet d'estar situat en un o altre, condicioni no només les condicions laborals, sinó també les garanties jurídiques en la seva posició laboral i fins hi tot l'estil de vida (la major part del segment primari treballa de dilluns a divendres, mentre que una bona part del secundari ho fa també en dies festius).

3) **La divisió lingüística i cultural de la població:** tot i que la majoria de població immigrada és d'un entorn cultural semblant a l'andorrà (europeu), hi ha una important diversitat lingüística i de prestigi cultural entre els diversos grups. D'aquesta manera, les diverses cultures i llengües presents al Principat no gaudeixen de la mateixa valoració social, sinó que les podríem classificar de manera piramidal en funció del prestigi social que tenen. Aquest prestigi influeix clarament en les relacions entre els individus i en la seva valoració respectiva.

Com mostra el treball d'immigració realitzat pel CRES (2004), aquesta segmentació manté una interrelació amb les altres fronteres o línies divisòries internes que hem comentat anteriorment.

Si, seguint Batalla i d'altres (2004), analitzem la interrelació entre aquests eixos de segmentació interna podem diferenciar a grans trets algunes de les característiques dels diversos grups que es configuren a la societat andorrana:

⁵⁶ Desenvoluparem les denominades "fronteres internes" definides per Comas d'Argemir i Pujades (1997).

⁵⁷ Producte de la mobilitat laboral ascendent.

a) Els andorrans tenen en comú una sèrie de privilegis (participació política, avantatges en l'accés als recursos i al treball...), però no podem afirmar que siguin un grup homogeni. Dins d'aquest grup podem diferenciar entre els "andorrans de soca-rel", que són un grup minoritari que es considera més legítimat per intervenir en els afers del país i que, en general ha obtingut més avantatges econòmics i polítics del procés de modernització i transformació d'Andorra; i els "andorrans de primera generació", que són un grup quantitativament més nombrós, però amb menys prestigi, i en general, menys ben situats.

b) Entre els estrangers, com hem vist, també hem de parlar de subgrups:

- Els espanyols són el grup d'immigrants més nombrós i més antic, i en destaquen els catalans que, en general, es situen a les capes mitjanes de l'escala sociolaboral andorrana. Aquests, al compartir amb els andorrans la mateixa llengua, presenten una integració sociocultural a la societat andorrana més elevada.

- Els portuguesos, com a un grup dels immigrants més recents, i en general menys qualificats, ocupen una posició més baixa en l'escala social. També podem dir que en l'escala sociocultural estan en una situació de desavantatge producte tant de la seva llengua (que no ha mantingut vincles històrics amb Andorra com seria el cas dels espanyols o els francesos) com de la projecció de la seva situació sociolaboral a l'imaginari col·lectiu social i al prestigi social atorgat.

- Els francesos també són un grup antic de residents i majoritàriament es situen en les capes intermèdies. En general gaudeixen de cert prestigi social i d'una elevada valoració del nivell cultural i lingüístic. Es concentren majoritàriament al Pas de la Casa i a Canillo, factors que afavoreixen cert tancament lingüístic d'aquest col·lectiu.

- La resta de població estrangera és molt heterogènia. Podem trobar britànics, holandesos, belgues, italians, alemanys... i d'origen extracomunitari destaquen els filipins, hindús, marroquins i llatinoamericans (argentins, uruguaïans...). Cada un d'aquests col·lectius té les seves pròpies característiques i trobem diferències destacables en la seva situació sociolaboral, especialment entre els d'origen europeu i els d'altres procedències no europea.

3- SISTEMES EDUCATIUS PRESENTS A ANDORRA I POBLACIÓ ESCOLAR

A continuació realitzarem un breu repàs de les característiques dels tres sistemes educatius presents a Andorra. Seguidament analitzarem la població escolar pel curs 2011-2012.

1) ELS SISTEMES EDUCATIUS PRESENTS AL PRINCIPAT.

El primer sistema educatiu que s'estableix a Andorra és l'espanyol. En algunes parròquies es van instal·lar les primeres escoles congregacionals cap el 1880. L'any 1900 s'obren els primers centres francesos. Poc després, al 1930 s'amplia el sistema educatiu espanyol. Durant els anys cinquanta i seixanta aquets dos sistemes educatius amplien la seva oferta a tot el territori andorrà.

A partir de l'any 1972 es posa en marxa el programa d'andorranització de l'ensenyament (Programa de Formació Andorrana), destinat a preservar la identitat i les peculiaritats del país en els sistemes educatius forans. Es tractava, en definitiva d'inserir als programes educatius de les escoles franceses i espanyoles, els trets culturals específics d'Andorra com la llengua, la història i la geografia, i l'estudi de les institucions pròpies del Principat.

L'any 1982 es posa en marxa la creació del sistema educatiu andorrà, amb uns plans d'estudi específics on es pretén tenir en compte la realitat lingüística d'Andorra. Per fer-ho, aquest sistema educatiu, assumeix quatre plantejaments diferenciats en relació a les llengües:

1er- El català és la llengua base de l'Escola Andorrana, llengua vehicular i d'aprenentatge, de socialització i de construcció cultural.

2on- La llengua francesa, seguint la proposta marcada a l'educació maternal i a primera ensenyança, s'ha de tractar d'una manera especial, atesa la relativa poca presència d'aquesta al territori i en el context familiar i social de la majoria de l'alumnat.

3er- L'estudi de la llengua castellana ha de realitzar-se partint de la constatació que la majoria de l'alumnat coneix suficientment els registres col·loquials, i per tant cal accentuar l'ensenyament dels registres més formals relacionats amb els continguts escolars, científics i tècnics que facilitin l'accés als estudis superiors.

4art- El coneixement de la llengua anglesa s'exigeix perquè possibilita una capacitat d'inserció més gran al món laboral i permet un ús més eficaç de les noves tecnologies.

Pel que fa al portuguès, tot i que existeix un Conveni de cooperació per tal de que els infants portuguesos puguin rebre un ensenyament reglat de la seva llengua materna, no s'acaba de reglamentar aquesta ensenyança. Per aquest motiu podem parlar d'un buit legal pel que fa a la introducció i/o ensenyament d'aquesta llengua a Andorra.

2) LA POBLACIÓ ESCOLAR A ANDORRA.

La població escolar andorrana pel curs 2011-12 està formada per un total de 10.802 alumnes. Aquests es reparteixen entre els tres sistemes educatius amb un percentatge força equilibrat:

un 30% (3.243 alumnes) assisteix a les escoles espanyoles⁵⁸; un 31,5% (3.402 alumnes) a les escoles del sistema francès i un 38,5% (4.157 alumnes) a les del sistema educatiu andorrà.

POBLACIÓ ESCOLAR ANDORRANA CURS 2011-12		
	Nº absoluts	%
Sistema educatiu espanyol	3.243	30 %
Sistema educatiu francès	3.402	31,5 %
Sistema educatiu andorrà	4.157	38,5 %
TOTAL	10.802	100

Pel que fa als alumnes que segueixen els seus estudis en el sistema educatiu espanyol, un 28,7% ho fa a les escoles espanyoles públiques (930 alumnes); un 64,8% (2102 alumnes) als centres de caràcter congregacional i un 6,5% (211 alumnes) a les escoles privades d'aquest sistema.

Dels alumnes inscrits en aquets centres un 53% són nois i un 47% són noies. Si ens fixem amb la nacionalitat d'aquests alumnes observem que majoritàriament són andorrans (77%). També trobem alumnes de nacionalitat espanyola (11%); alumnes de nacionalitat portuguesa (9%); alumnes d'altres nacionalitats com holandesa, argentina... (3%) i finalment amb un percentatge del 0,2% alumnes de nacionalitat francesa.

SISTEMA EDUCATIU ESPANYOL										
	ESCOLES ESPANYOLES			ESCOLES CONGREGACIONALS			ESCOLES PRIVADES			TOTAL ESCOLES ESPANYOLES
	Nois	Noies	Total	Nois	Noies	Total	Nois	Noies	Total	
Andorra	239	197	436	1.004	895	1.899	83	71	154	2.489 (77%)

⁵⁸ El sistema educatiu espanyol està format per les escoles espanyoles, els centres congregacionals i els privats.

Espanyola	64	83	147	91	84	175	26	22	48	370 (11%)
Francesa	1	2	3				1	2	3	6 (0,2%)
Portuguesa	142	119	261	7	10	17				278 (9%)
Altres	45	38	83	6	5	11	2	4	6	100 (3%)
TOTAL	491	439	930	1.108	994	2.102	112	99	211	3.243

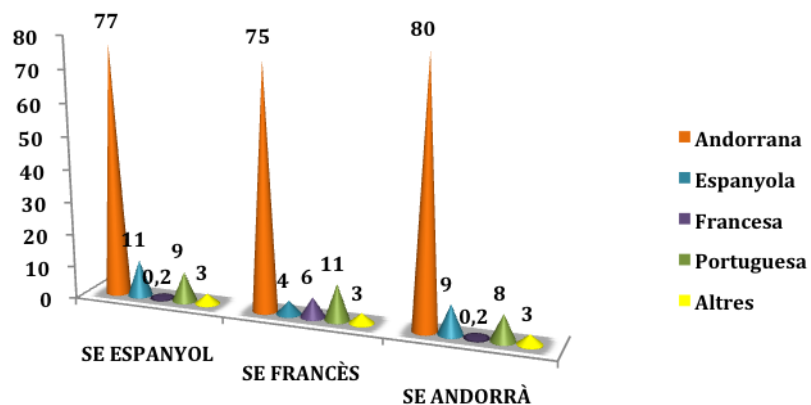
Com hem vists anteriorment trobem un total de 3.402 alumnes inscrits als centres francesos, el que representa un 31,5% de la població escolar. D'aquests alumnes un 52% són nois i un 48% noies. De nou, la nacionalitat més present en aquests centres és l'andorrana amb un percentatge del 75% (2.604 alumnes); seguida de la portuguesa amb un 11% (371 alumnes); la francesa amb un 6% (207 alumnes); l'espanyola amb un 4% (131 alumnes) i finalment el grup d'altres nacionalitats amb un 3% (89 alumnes).

SISTEMA EDUCATIU FRANCÈS			
	Nois	Noies	TOTAL
Andorrana	1.345	1.259	2.604 (75%)
Espanyola	65	66	131 (4%)
Francesa	113	94	207 (6%)
Portuguesa	189	182	371 (11%)
Altres	41	48	89 (3%)
TOTAL	1.753	1.649	3.402

Finalment trobem el sistema educatiu andorrà amb un alumnat del 38,5% respecte el total de la població escolar. D'aquests un 53% són nois i un 47% noies. De nou, la nacionalitat amb més representació és l'andorrana amb un percentatge del 80% (3.334 alumnes); seguida de l'espanyola amb un 9% (359 alumnes); la portuguesa amb un 8% (338 alumnes); el grup d'altres nacionalitats amb un percentatge del 3% (118 alumnes) i la francesa amb un percentatge del 0,2% (8 alumnes).

SISTEMA EDUCATIU ANDORRÀ			
	Nois	Noies	TOTAL
Andorrana	1.739	1.595	3.334 (80%)
Espanyola	206	153	359 (9%)
Francesa	3	5	8 (0,2%)
Portuguesa	181	157	338 (8%)
Altres	66	52	118 (3%)
TOTAL	2.195	1.962	4.157

**POBLACIÓ ESCOLAR PER NACIONALITAT DE L'ALUMNES I
SISTEMA EDUCATIU.**

V- ANÀLISIS MUTIVARIABLE DELS RESULTATS DEL QÜESTIONARI.

A continuació passarem a realitzar el anàlisi estadístic dels resultats obtinguts en el qüestionari.

1- PERFIL SOCIODEMOGRÀFIC DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA PEL CURS 2011-2012.

L'enquesta a partir de la qual es desenvolupa aquest estudi ha estat realitzada per un total de 2551 alumnes dels diferents sistemes educatius presents a Andorra, el que significa un 90% del total dels escolar de secundària del curs 2012.

A continuació analitzarem el perfil sociodemogràfic dels escolars.

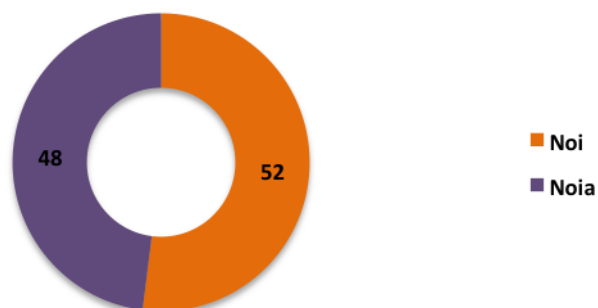
Del total d'alumnes que han participat en aquest estudi trobem un 51% de nois respecte un 49% de noies. Pel que fa a les edats⁵⁹ tenim un 18% d'alumnes entre 11 i 12 anys, 47% entre 13 i 14 anys, un 28% de 15 a 16 anys i finalment un 2% d'alumnes de 17 a 18 anys.

DISTRIBUCIÓ PER SEXES DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Noi	1315	51,5
Noia	1236	48,5

⁵⁹ Com ja hem comentat en l'apartat de metodologia, l'objecte d'estudi el formen el total de la població escolar andorrana que en el curs 2011-2012 estan realitzant estudis de secundària en els diferents centres educatius d'Andorra. Per tant els estudiants tenen entre 12 i 17 anys, tot i que podem trobar alumnes d'11 anys que encara no han complert els 12 anys, i alumnes de 18 anys que serien els més grans de les classes o bé alumnes que en algun curs han repetit.

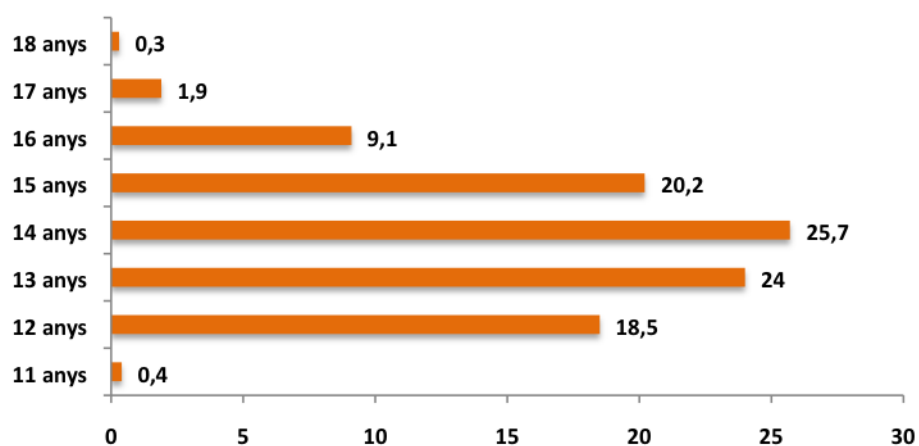
DISTRIBUCIÓ PER SEXES DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA PEL CURS 2011-12

DISTRIBUCIÓ PER EDATS DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
11 anys	9	0,4
12 anys	473	18,5
13 anys	611	24,0
14 anys	655	25,7
15 anys	515	20,2
16 anys	232	9,1
17 anys	48	1,9
18 anys	8	0,3

DISTRIBUCIÓ PER EDATS DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA DEL CURS 2011-12

DISTRIBUCIÓ PER EDATS AGRUPADES DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2700	100
De 11 a 12 anys	482	17,9
De 13 a 14 anys	1266	46,9
De 15 a 16 anys	747	27,7
De 17 a 18 anys	56	2,1

En la distribució per **nacionalitat** trobem una majoria d'alumnes amb nacionalitat andorrana que representa un 75% respecte el total, seguit de la nacionalitat espanyola amb un 15%, la portuguesa amb un 14%, la francesa amb un 4% i el grup d'altres nacionalitats també amb un percentatge del 4%. Dins d'aquest grup d'altres nacionalitats trobem un 48% d'alumnes de nacionalitat sud-americana, un 34% de nacionalitats de la resta d'Europa, un 12% d'Àsia, un 8% d'Àfrica i finalment un 2% de Nord Amèrica.

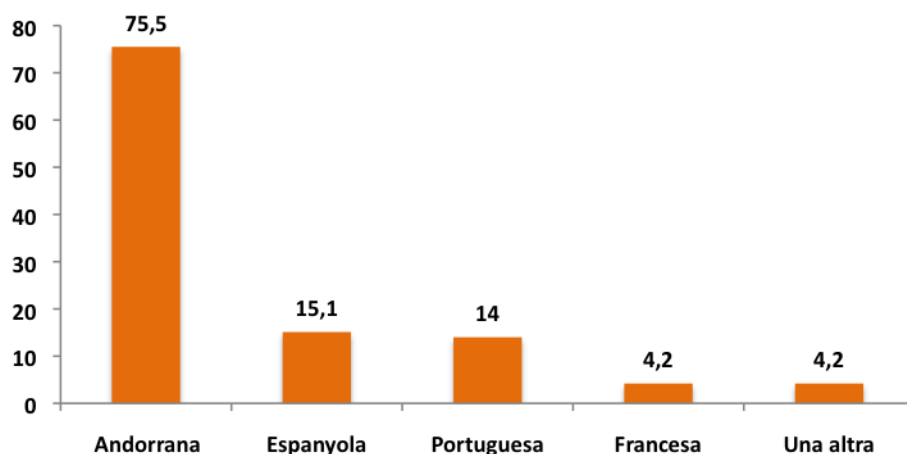
Cal tenir en compte però que trobem alumnes que tenen nacionalitat andorrana però tenen pares no andorrans, ja que fins els 18 anys no adquireixen amb plens drets la nacionalitat andorrana.

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITAT DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Andorrana	1925	75,5
Espanyola	385	15,1
Portuguesa	358	14,0
Francesa	106	4,2
Una altra	107	4,2

*Els percentatges no sumen 100, ja que hi ha alumnes que tenen més d'una nacionalitat.

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITAT DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA DEL CURS 2011-12.

DISTRIBUCIÓ DELS ALUMNES AMB D'ALTRES NACIONALITATS.

	Freqüències	Percentatges
Base*	107	
Amèrica del sud	51	47,7
Resta d'Europa	36	33,6
Àsia	13	12,1
Àfrica	9	8,4
Amèrica del nord	2	1,9

*Responen aquells alumnes que han dit que tenen altres nacionalitats.

Si ens fixem en la nacionalitat del pare de l'alumne trobem amb el percentatge més elevat la nacionalitat espanyola amb un 32%, seguit de l'andorrana amb un 29%, la portuguesa (25%), el grup d'altres nacionalitats amb un 7%⁶⁰ i finalment la francesa amb un 5%. Un 0,3% dels alumnes no han contestat quina era la nacionalitat del seu pare.

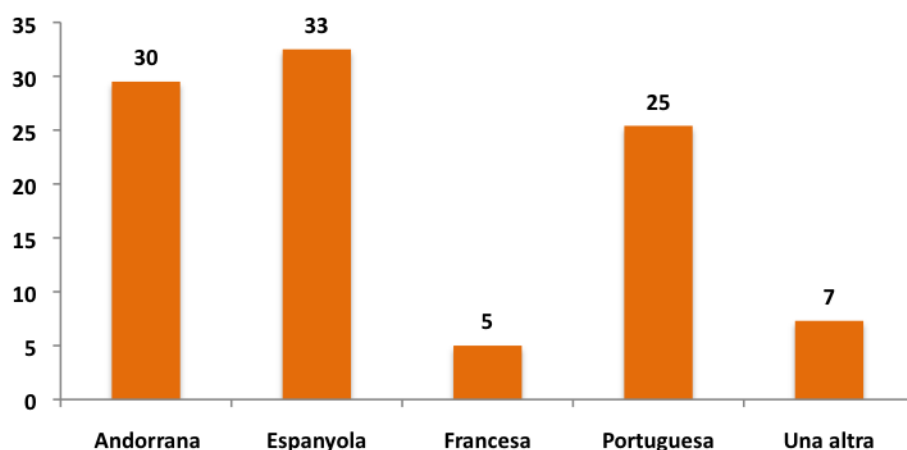
DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITATS DEL PARE DE L'ALUMNE.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Andorrana	753	29,5
Espanyola	830	32,5
Francesa	127	5,0

⁶⁰ Formant aquest 7% trobem un 32% de nacionalitat sud americanes, un 24% de nacionalitats asiàtiques, un 24% d'africanes, un 21% de la resta d'Europa i finalment un 1% de nord americanes.

Portuguesa	647	25,4
Una altra	186	7,3
Ns/nc	8	0,3

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITATS DEL PARE DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA DEL CURS 2011-12.

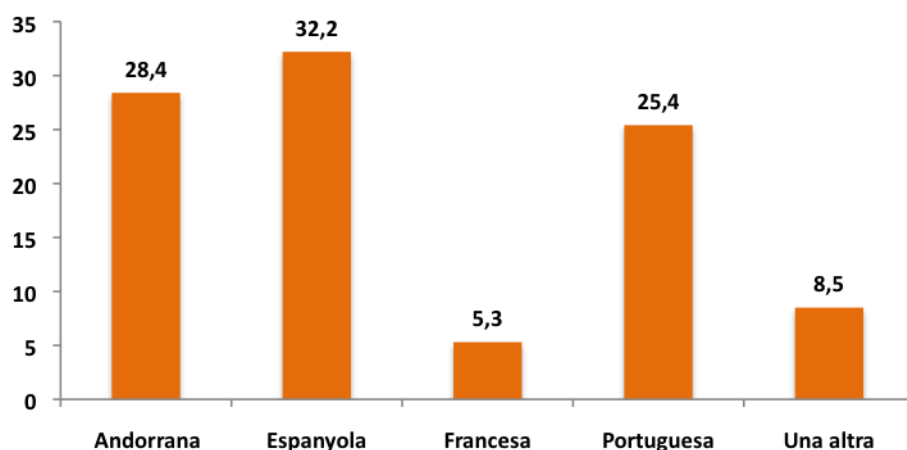
En el cas de la mare la distribució per nacionalitat és molt similar a la del pare, amb un 32% de nacionalitat espanyola, un 28% d'andorrana, un 25% de portuguesa, un 8% del grup d'altres nacionalitats⁶¹ i un 5% de francesa. També trobem un 0,1% d'alumnes que no han respost aquesta pregunta.

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITATS DE LA MARE DE L'ALUMNE.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Andorrana	725	28,4
Espanyola	822	32,2
Francesa	136	5,3
Portuguesa	648	25,4
Una altra	218	8,5
Ns/nc	2	0,1

⁶¹ En aquest cas el grup d'altres nacionalitats està format per nacionalitats sud americanes en un 36%, de la resta d'Europa en un 23%, d'Àsia (21%), d'Àfrica (21%) i Amèrica del Nord amb un 1%.

DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITATS DE LA MARE DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA DEL CURS 2011-12

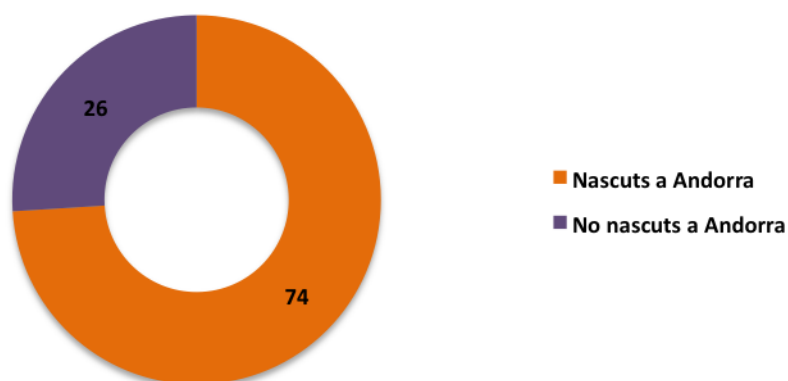
Pel que fa al lloc de naixements dels alumnes veiem que de forma majoritària aquests han nascut al Principat amb un percentatge del 74% respecte els que han nascut fora (26%).

Entre els que han nascut fora d'Andorra un 17% fa menys de 5 anys que hi viuen, un 37% fa que hi viuen de 5 a 10 anys i un 46% fa més de 10 anys.

DISTRIBUCIÓ PER LLOC DE NEIXAMENT DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Nascuts a Andorra	1895	74
No nascuts a Andorra	656	26

LLOC DE NEIXAMENT DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA PEL CURS 2011-12.

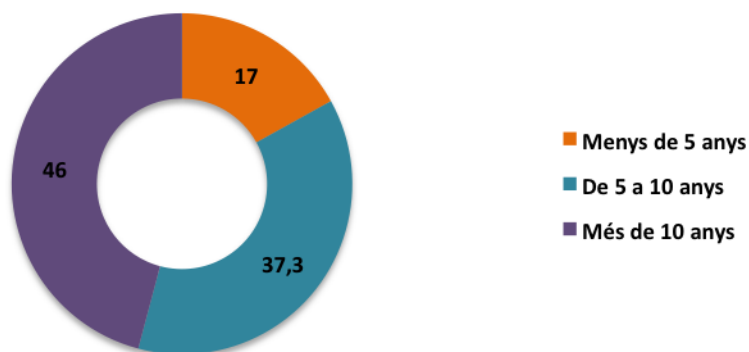

DISTRIBUCIÓ PER ANYS DE RESIDÈNCIA A ANDORRA DELS ALUMNES NO NASCUTS AL PRINCIPAT.

	Freqüències	Percentatges
Base*	656	100
Menys de 5 anys	109	17
De 5 a 10 anys	245	37,3
Més de 10 anys	302	46

*Contesten aquells que no han nascut al Principat.

DISTRIBUCIÓ PER ANYS DE RESIDÈNCIA AL PRINCIPAT DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA NO NASCUT A ANDORRA DEL CURS 2011-12

Si analitzem el sector laboral dels pares dels alumnes trobem que treballen per compte propi un 21% dels pares i un 14% de les mares; a l'Administració pública o parapública un 17% dels pares i un 24% de les mares; com a assalariats a empresa privades un 45% dels pares respecte el 48% de les mares; estan jubilats, són pensionistes o tenen la baixa definitiva un 1% tan en el cas dels pares com de les mares; es troben en situació d'atur un 3% dels pares i un 2% les mares i realitzen tasques de la llar un 6% de les mares en front un 0% dels pares.

DISTRIBUCIÓ SECTOR LABORAL DELS PARES DELS ALUMNES

	PARE		MARE	
	Freqüències	Percentatges	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100	2551	100
Treballa per compte propi.	535	21,0	360	14,1
Treballa a l'Administració pública o	426	16,7	613	24,0

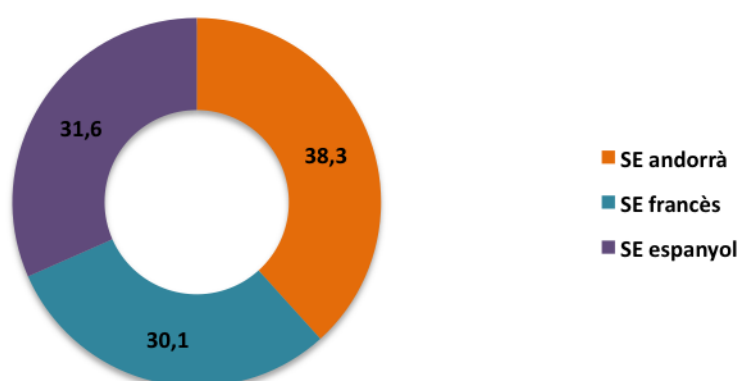
parapública.				
Treballa com a assalariat en una empresa privada.	1142	44,8	1224	48,0
Tasques de la llar.	0	0,0	167	6,5
Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	26	1,0	28	1,1
Aturat	66	2,6	47	1,8
Ns/nc	356	14,0	112	4,4

La distribució dels alumnes que han realitzat l'enquesta entre els diferents centres educatius ens mostra que un 38% es troba en el sistema educatiu andorrà, un 32% al sistema educatiu espanyol⁶² i finalment un 30% ho fa al francès.

DISTRIBUCIÓ DELS ALUMNES PER SISTEMA EDUCATIU

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
SE andorrà	977	38,3
SE francès	768	30,1
SE espanyol	806	31,6

DISTRIBUCIÓ PER SISTEMA EDUCATIU DE L'ALUMNAT DE SECUNDÀRIA DEL CURS 2011-12

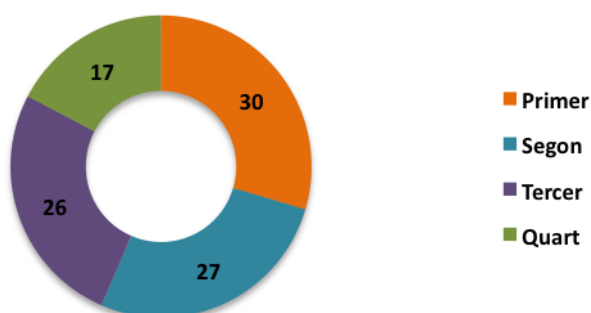
⁶² El sistema educatiu espanyol d'Andorra està format per les escoles congregacionals (Col·legi Sant Ermengol, Col·legi Janer i Col·legi Sagrada Família), el centre privat dels Pirineus (no han participat en l'enquesta) i el Institut Espanyol La Margineda.

Pel que fa al curs que estan realitzant en el cas dels alumnes del sistema andorrà i espanyol un 30% es troba al primer curs, un 27% al segon, un 26% al tercer i un 17% al quart. En el cas d'aquells alumnes matriculats al sistema educatiu francès, un 28% realitza el 5ème, també un 28% el 4ème, un 22% el 3ème i finalment un 21% està realitzant el 2nde.

DISTRIBUCIÓ PER CURS DELS ALUMNES DEL SISTEMA EDUCATIU ANDORRÀ I ESPANYOL.

	Freqüències	Percentatges
Total alumnes SEE i SEA	1783	100
Primer	528	29,6
Segon	479	26,9
Tercer	466	26,2
Quart	310	17,3

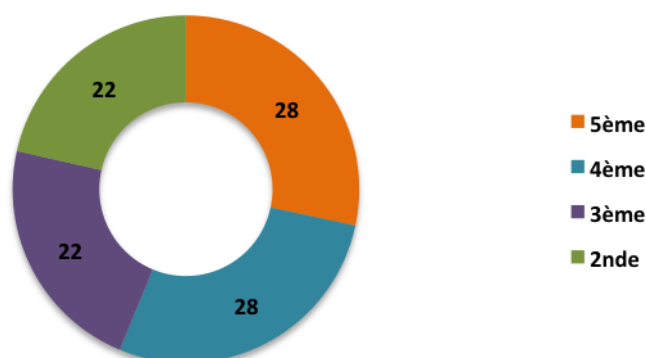
DISTRIBUCIÓ PER CURS DELS ALUMNES DEL SISTEMA EDUCATIU ANDORRÀ I ESOANYOL PEL CURS 2011-12.

DISTRIBUCIÓ PER CURS DELS ALUMNES DEL SISTEMA EDUCATIU FRANCÈS.

	Freqüències	Percentatges
Total alumnes SEF	768	100
5ème	218	28,4
4ème	214	27,9
3ème	171	22,3
2nde	165	21,5

**DISTRIBUCIÓ PER CURS DELS ALUMNES DEL SISTEMA EDUCATIU
FRANCÈS PEL CURS 2011-12.**

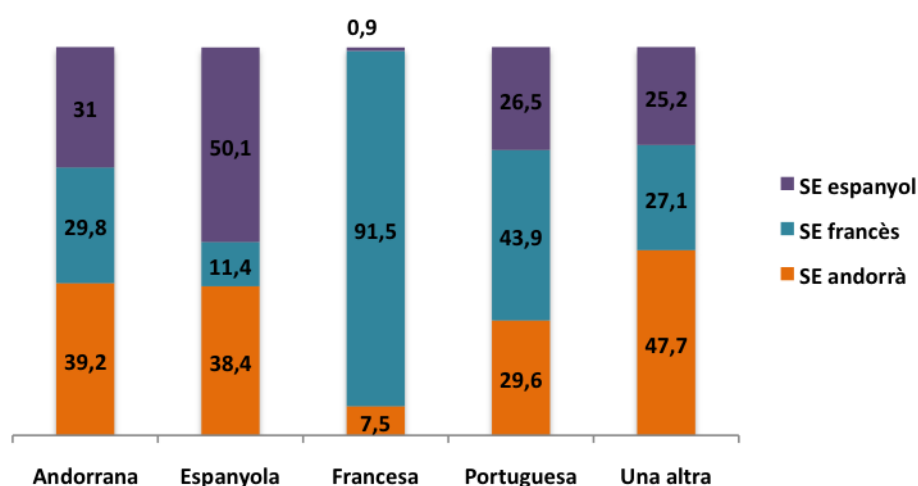

Si analitzem com es distribueixen les diferents nacionalitats en els tres sistemes educatius d'Andorra podem observar que aquells alumnes amb nacionalitat andorrana es troben en un 39% al sistema educatiu andorrà, un 30% al francès i la resta, un 31% a l'espanyol. Els alumnes amb nacionalitat espanyola estan inscrits principalment al sistema educatiu espanyol (50%), seguit de l'andorrà amb un 38% i finalment un 11% es troba en el francès. Pel que fa als alumnes amb nacionalitat francesa, una gran majoria es situen al sistema educatiu francès amb un percentatge que arriba al 91%, mentre que la resta es reparteixen en l'andorrà (7%) i l'espanyol (0,9%). Els alumnes amb nacionalitat portuguesa es reparteixen principalment entre el sistema educatiu francès (44%) i l'andorrà amb un 30%. La resta ho fa en l'espanyol amb un percentatge del 26%. Finalment el grup que engloba altres nacionalitats es reparteix entre els tres sistemes educatius, concretament un 48% ho fa a l'andorrà, un 27% al francès i un 25% a l'espanyol.

DISTRIBUCIÓ DE LES NACIONALITATS DELS ALUMNES PER SISTEMA EDUCATIU.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total	2551	1925	385	106	358	107
SE andorrà	38,0	39,2	38,4	7,5	29,6	47,7
SE francès	29,9	29,8	11,4	91,5	43,9	27,1
SE espanyol	31,4	31,0	50,1	0,9	26,5	25,2

**DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE EN ELS SISTEMES EDUCATIUS PRESENTS A ANDORRA
PEL CURS 2011-12.**

2- CONEIXEMENTS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA DEL CURS 2011-2012.

Aquest primer apartat l'hem dedicat a l'anàlisi dels coneixements lingüístics dels alumnes de 11 a 18 anys dels tres sistemes educatius presents a Andorra. D'aquesta manera, i a partir d'una autovaloració del propi alumne, intentarem aproximar-nos al coneixement que aquests manifesten tenir del català, el castellà, el francès, l'anglès i el portuguès, tant pel que fa a la comprensió com a la capacitat de parla. També valorarem la possibilitat que aquests alumnes entenguin i/o parlin altres llengües a part de les esmentades.

Finalment en un intent per aconseguir un anàlisi més profund i complex dels mecanismes que entren en joc alhora d'aprendre, utilitzar o valorar una llengua, en una societat plurinacional i plurilingüista com és l'andorrana, plantejarem als alumnes el repte de comparar les seves capacitats lingüístiques en llengua catalana amb les dels seus companys i a que ens intentin explicar per què creuen que uns i altres tenen un domini diferenciat d'aquesta llengua.

1-NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL CATALÀ .

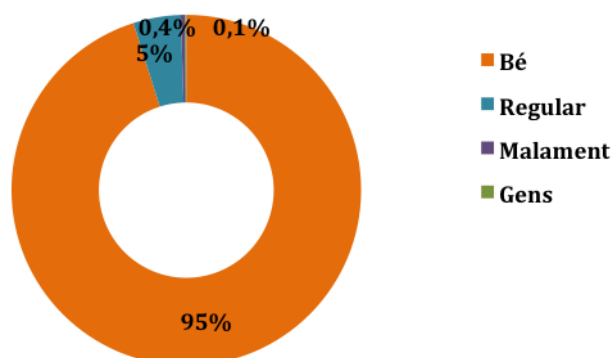
En aquest primer punt ens centrarem en el coneixement del català de la població escolar andorrana.

1.1 Entens el català bé, regular, malament o gens?

En aquesta primera pregunta ens centrem en el nivell de comprensió del català. Segons els alumnes, un percentatge molt elevat, concretament del 95%, considera que entén el català bé. Un 4% l'entendria de manera regular i en percentatges inferior al 1% trobaríem els alumnes que l'entenen malament (0,4%) o no l'entenen gens (0,1%).

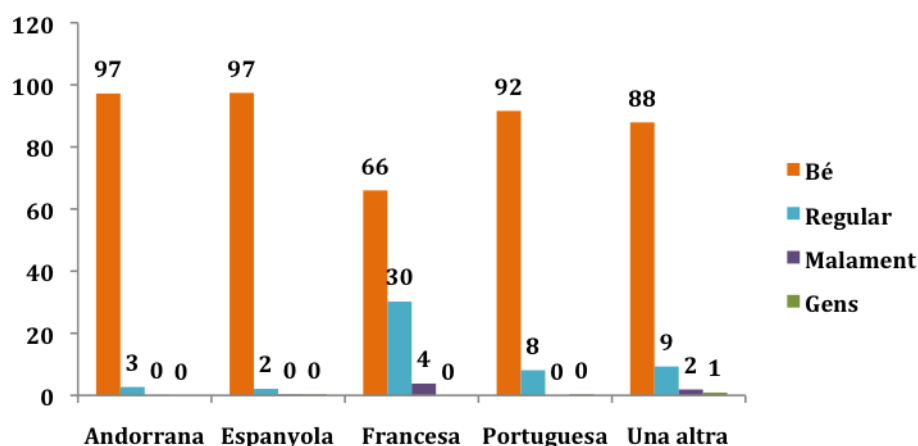
NIVELL DE COMPENSIÓ DEL CATALÀ SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	2426	95,1
Regular	113	4,4
Malament	9	0,4
Gens	3	0,1

Si analitzem aquesta pregunta en funció de la nacionalitat de l'alumne podem comprovar que totes han contestat majoritàriament que l'entenen bé. Tot i així trobem diferències significatives en el nivell de comprensió del català entre una i altre nacionalitat. Així doncs mentre els alumnes de nacionalitat andorrana i espanyola manifesten entendre el català bé en un percentatge superior al 97% en ambdós casos, els de nacionalitat portuguesa ho fan en un 92%, els del grup d'altres nacionalitat en un 89% i finalment són els de nacionalitat francesa aquells que presenten un percentatge inferior (66%).

NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL CATALA PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Si ens fixem ara en la nacionalitat dels pares veiem de nou que són els alumnes amb pares i mares de nacionalitat andorrana i espanyola, aquells que en major percentatge han dit que entenen el català bé (percentatges que oscil·len entre el 98% i el 99%). Paral·lelament els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat portuguesa o que formen part del grup d'altres nacionalitats, presenten percentatges que giren al voltant del 92-93%. En darrer lloc trobem aquells alumnes amb pares de nacionalitat francesa que han contestat que entenen el català bé en un percentatge del 68% en el cas d'alumnes de pare francès i un 72% en el cas de les mares.

Pel que fa el lloc de naixement observem que són els nascuts a Andorra amb 97% aquells alumnes que han contestat en major proporció que entenen bé el català. Pel que fa als alumnes no nascuts al Principat observem una tendència estadísticament proporcional entre els anys que porten vivint a Andorra i el nivell de comprensió del català que manifesten tenir. En aquest sentit a més anys residint al país major nivell de comprensió, passant d'un 77% entre els que porten menys de 5 anys a Andorra a un 94% per aquells que fa més de 10 anys que hi viuen.

També hem trobat una relació estadísticament significativa entre el nivell de comprensió que diuen tenir els alumnes i el sistema educatiu en el que estan inscrits. D'aquesta manera són els estudiants del sistema educatiu andorrà els que presenten un percentatge més elevat d'alumnes que diuen tenir un bon nivell de comprensió del català amb un 98%, seguits dels alumnes del sistema educatiu espanyol (96%). En darrer lloc trobaríem els alumnes dels centres francesos, que tot i presentar també un percentatge molt alt, ho fan en menor proporció que la resta (90%).

Finalment hem volgut veure si existeix una relació significativa entre el nivell de comprensió del català que manifesten tenir els alumnes i la llengua que consideren com a pròpia⁶³. Efectivament, un cop més podem observar una relació significativa, a través de la qual veiem que són aquells alumnes que han manifestat que senten el català com a llengua pròpia, aquells que en major percentatge opinen que entenen bé el català (98%). Tot i així també trobem percentatges alts entre els que diuen que el castellà és la llengua sentida com a pròpia (95%), els que diuen que és el portuguès (93%), els que diuen que és el francès (89%) i els que han contestat una altra llengua (93%).

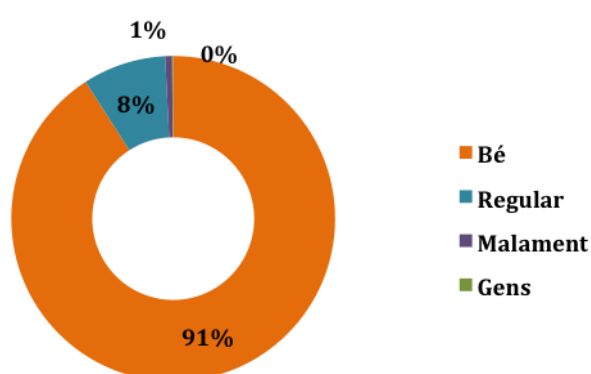
1.2 Parles el català bé, regular, malament o gens?

Seguidament demanem als alumnes a través de nou d'una autovaloració que ens indiquin si creuen que paren el català bé, regular, malament o gens.

En aquest cas observem que un 91% considera que parla el català bé, un 8% que el parla regular, un 1% que el parla malament i finalment un 0,1% contesta que no el sap parlar.

NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ SEGONS ELS ALUMNES.

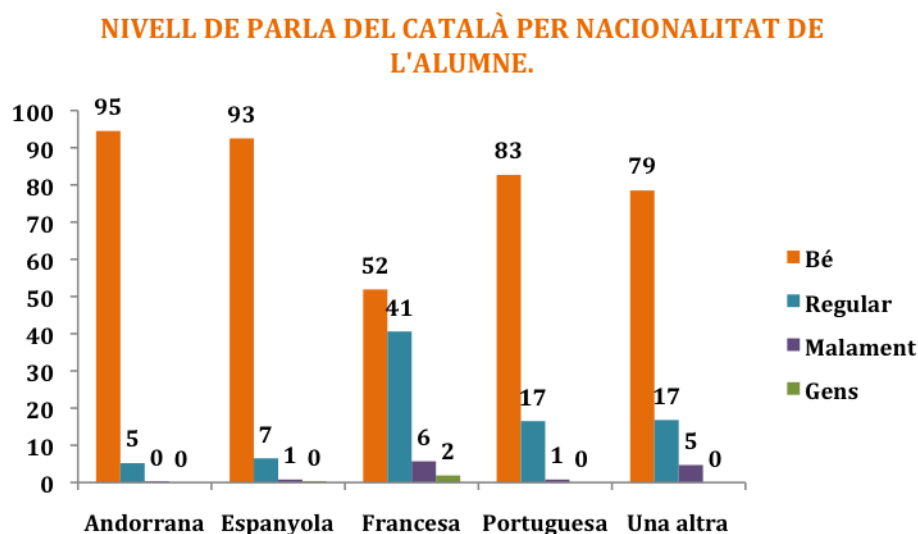
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	2318	90,9
Regular	212	8,3
Malament	18	0,7
Gens	3	0,1

Creuant les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes observem que per nacionalitat de l'alumne, són els de nacionalitat andorrana els que en major percentatge consideren que parlen el català bé amb un percentatge del 94%.

⁶³ "Quina llengua o llengües sents com a teves?", és una pregunta que s'ha realitzat als estudiants en aquest qüestionari. Més endavant en comentarem els resultats.

Seguidament trobem els de nacionalitat espanyola amb un 92%, els de nacionalitat portuguesa amb un 83%, els del grup d'altres nacionalitats amb un 78% i en darrer lloc els de nacionalitat francesa amb un 52%.

Pel que fa a les nacionalitats dels pares dels alumnes trobem que aquells que en major percentatge han dit que consideren que parlen bé el català són els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat andorrana amb un percentatge del 98-99% (mare i pare respectivament). Seguidament trobem els alumnes que els seus pares tenen nacionalitat espanyola amb un 95%, els que tenen nacionalitat portuguesa i d'altres nacionalitats (percentatges que giren al voltant del 85%) i finalment els que tenen pares francesos amb un percentatge del 57% en el cas del pare i del 59% en el cas de la mare.

Un cop més són els alumnes que han nascut a Andorra aquells que en major percentatge consideren que parlen bé el català amb un 94% en front del 81% dels que no han nascut al Principat. D'aquests veiem una relació estadísticament proporcional entre els anys que porten vivint a Andorra i el nivell que manifesten tenir alhora de parlar català, passant d'un 62% els que porten menys de 5 anys a un 88% pels que porten més de 10 anys.

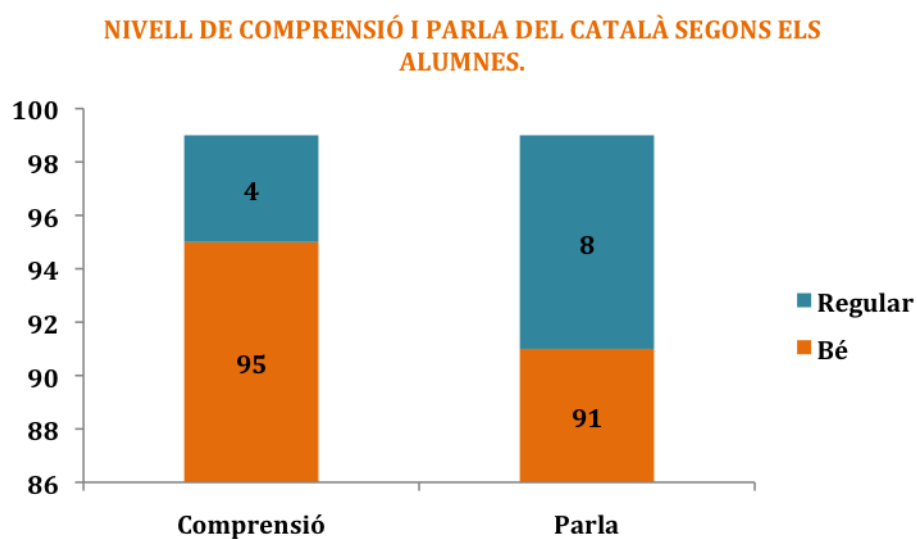
En aquest cas hem trobat també una relació estadísticament significativa en creuar les dades amb la variable sector d'ocupació dels pares. Són els alumnes amb pares que treballen en l'administració pública o parapública els que han contestat en major proporció que creuen que parlen bé el català amb un percentatge del 93-94%. Tot i així també trobem percentatges elevats entre aquells alumnes que tenen pares i/o mares que treballen per compte propi (entre un 89 i un 92%); aquells que treballen com a assalariats en una empresa privada amb percentatges que oscil·len entre un 91% en el cas dels pares i un 90% en el cas dels mares i

finalment aquells que es troben en situació d'atur (90% en cas dels pares i 91% en cas de les mares).

Si ens fixem en els resultats obtinguts en funció del sistema educatiu, veiem que en primer lloc es situen els que segueixen el sistema andorrà amb un 96%, en segon lloc els del sistema educatiu espanyol (91%) i finalment els de les escoles franceses amb un percentatge del 84%.

Pel que fa a la variable llengua que senten com a teva, són aquells alumnes que consideren el català com a llengua pròpia aquells que han contestat en major proporció que parlen el català bé amb un percentatge del 98%. Contràriament aquells que ho fan en menor percentatge són els que senten com a llengua pròpia el francès (84%).

Si analitzem el nivell de comprensió i parla del català conjuntament, observem, sempre segons l'autovaloració dels alumnes, que hi ha un major nivell de comprensió (95% consideren que l'entenen bé i un 4% que regular) que de parla d'aquesta llengua (91% pensa que el parla bé per un 8,3% que regular).

Un cop analitzats els resultats sobre la percepció que tenen els estudiants del seu nivell de comprensió i parla del català, mirarem de comparar-los amb els resultats obtinguts en estudis anteriors.

L'estudi del 2002, *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar andorrana*⁶⁴, que es va realitzar sobre una mostra representativa de la població escolar del curs 2000-01 compresa

⁶⁴ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

entre els 8 i 16 anys⁶⁵, ambdós inclosos, mostrava que més del 90% d'alumnes qualificava amb un "bé" el seu nivell de comprensió del català, un 8% creia que tenia un nivell regular i un 1,8% el qualificava de malament. Pel que fa al nivell de parla en aquest estudi s'obtenia que un 87,4% pensava que parlava bé aquesta llengua, un 9,3% regular i un 3,3% de malament. Comparativament veiem que tant el nivell de comprensió com de parla que els estudiants consideren tenir en l'actual estudi, ha experimentat una millora destacable. D'aquesta manera passem d'un 90,2% a un 95,1% d'alumnes que qualifiquen la seva comprensió del català amb un bé i d'un 87,4% a un 91% quan es refereixen al nivell de parla. Si ens fixem ara amb els percentatges obtinguts entre els alumnes que qualifiquen el seu nivell de comprensió i parla del català com a malament, també veiem canvis significatius. D'aquesta manera es passa d'un 1,8% a un 0,4% (2011-12) en el cas de la comprensió i d'un 3,3% a un 0,7% (2011-12) en el cas de la parla.

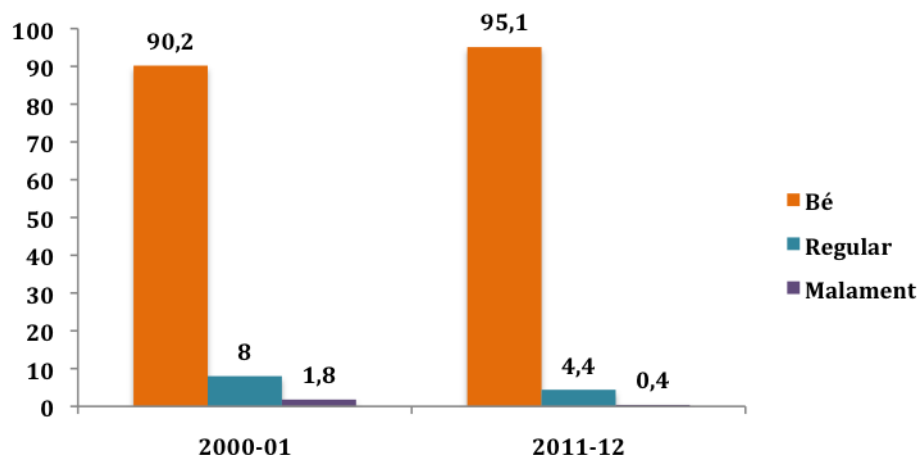
COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL CATALÀ SEGONS ELS ALUMNES ENTRE ELS ANYS 2000-0 I 2011-12.

	<i>Coneixements i usos lingüístics de la població escolar andorrana. (2000-1)</i>		<i>L'escenari sociolingüístic dels joves escolars d'Andorra. (2011-12)</i>	
	Nivell de comprensió	Nivell de parla	Nivell de comprensió	Nivell de parla
Bé	90,2%	87,4%	95,1%	90,9%
Regular	8%	9,3%	4,4%	8,3%
Malament	1,8%	3,3%	0,4%	0,7%
Gens	Categoria no inclosa	Categoria no inclosa	0,1%	0,1%

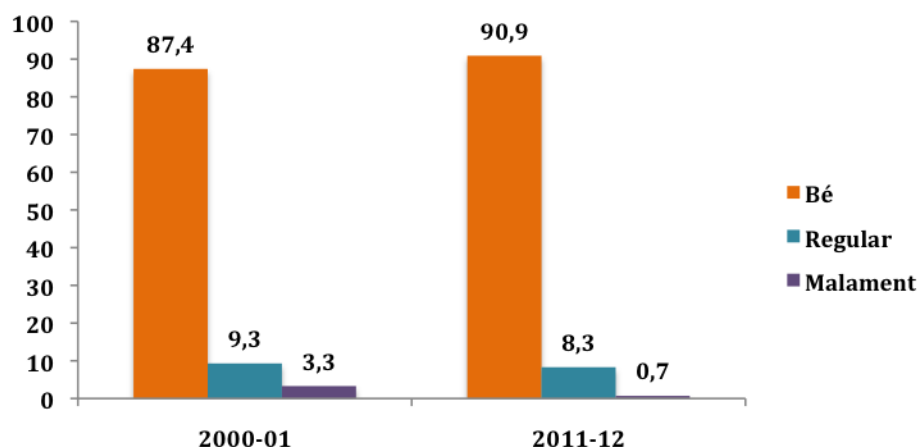
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002) i l'estudi actual.

⁶⁵ Tal i com anirem apuntant, la naturalesa metodològica d'un i altre treball difereix en algun aspecte. Així per exemple en l'estudi del 2002, la mostra està formada per alumnes de 8 a 16 anys, mentre que en el present estudi els alumnes tenen edats compreses entre els 11 i 18 anys. A questa diferència fa que no puguem realitzar comparacions estrictes, sinó més aviat orientatives.

**COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPREENSIÓ DEL CATALÀ
SEGONS ELS ALUMNES ENTRE ELS ANYS 2000-01 I 2011-12.**

**COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ SEGONS
ELS ALUMNES ENTRE ELS ANYS 2000-01 I 2011-12.**

A partir de l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar andorrana* (2002), també podem comparar el nivell de comprensió i parla que consideren tenir els alumnes en funció de la nacionalitat i el sistema educatiu al que assisteixen.

Pel que fa a la **nacionalitat i el nivell de comprensió del català**, tal i com reflecteix la taula i el gràfic següents, podem afirmar que en tots els casos s'ha produït una millora de la comprensió respecte les dades del curs 2000-01. D'aquesta manera els alumnes de nacionalitat espanyola, que continuen sent els que en major percentatge consideren tenir una comprensió bona del català, passen d'un 96% a un 97%; els alumnes de nacionalitat andorrana passen d'un 94% a un 97%; els alumnes de nacionalitat francesa passen d'un 56% a un 66% i finalment els alumnes de nacionalitat portuguesa que partien d'un 69% es situen ara en un 92%.

Podem afegir que si bé totes les nacionalitats han experimentat una millora en la autovaloració del nivell de comprensió de la llengua oficial d'Andorra, són els alumnes francesos i especialment els portuguesos aquells que percentualment han fet un salt més important.

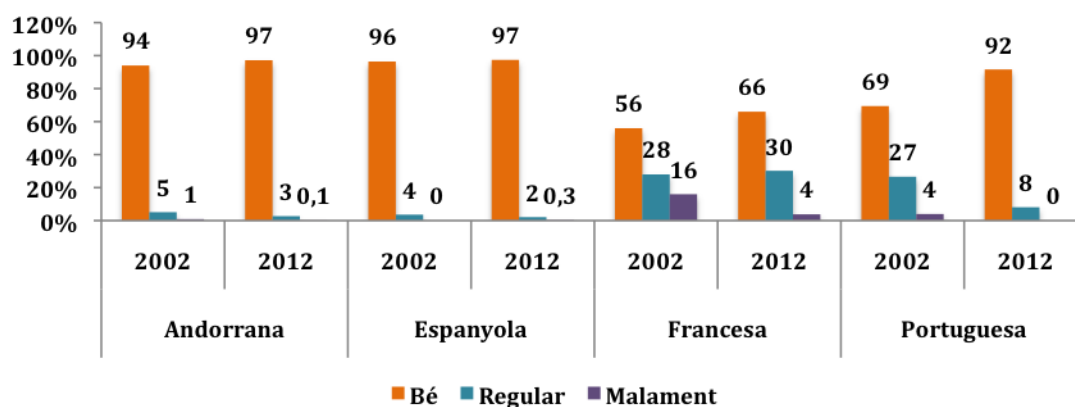
COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL CATALÀ PER NACIONALITATS ENTRE L'ESTUDI DEL 2002 I L'ACTUAL.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Bé	94%	97,2%*	96,4%	97,4%	56%	66%	69,4%	91,6%
Regular	5,1%	2,7%	3,6%	2,1%	28%	30,2%	26,6%	8,1%
Malament	0,9%	0,1%	0%	0,3%	16%	3,8%	4%	0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

*Els percentatges de l'estudi actual no sumen 100 ja que hi ha una categoria (gens) que no l'hem posada al no poder ser comparada amb les dades del 2002.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL CATALÀ PER NACIONALITAT ENTRE EL CURS 2000-01 I L'ACTUAL.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

Si ens fixem ara en l'evolució del nivell de parla d'aquesta llengua que els alumnes consideren tenir, veiem que en són els alumnes de nacionalitat andorrana i especialment els de nacionalitat portuguesa, els que experimenten una evolució més positiva. En el cas dels andorrans pel curs 2000-01 obteníem un percentatge del 92% d'alumnes que consideraven tenir un bon nivell de parla que passa a ser del 95% pel curs 2011-12. Entre els alumnes portuguesos l'evolució és d'un 63% pel curs 2000-01 a un 83% actual. Contràriament, els alumnes de nacionalitat espanyola i francesa experimenten un retrocés. Aquest és especialment pronunciat pels alumnes francesos ja que passen d'un percentatge del 56% pel curs 2000-01 a un percentatge del 52% en l'estudi actual. En el cas dels espanyols teníem un percentatge del 94% pel curs 2000-01, que passa a ser del 93% en l'actualitat.

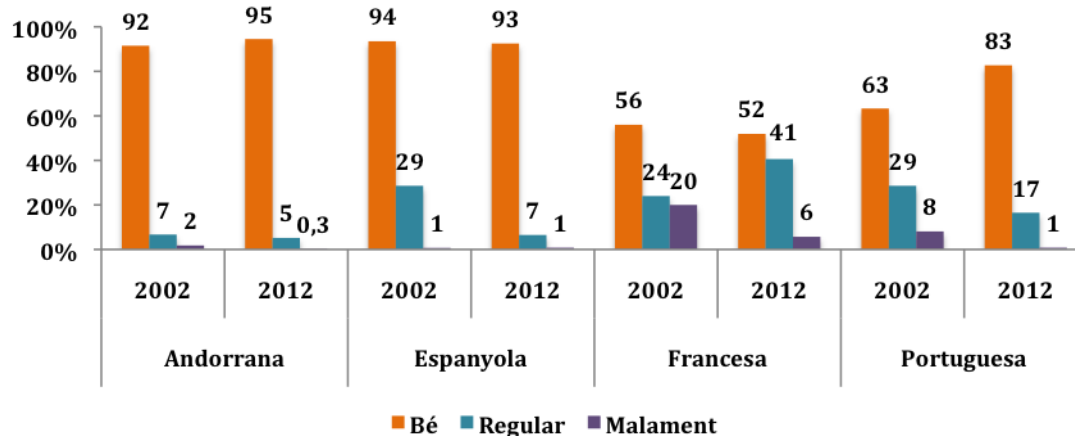
COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ PER NACIONALITATS ENTRE L'ESTUDI DEL 2000-01 I L'ACTUAL.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Bé	91,5%	94,5%*	93,5%	92,5%	56%	51,9%	63,3%	82,7%
Regular	6,7%	5,2%	28,6%	6,5%	24%	40,6%	28,6%	16,5%
Malament	1,8%	0,3%	0,7%	0,8%	20%	5,7%	8,1%	0,8%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

*Els percentatges de l'estudi actual no sumen 100 ja que hi ha una categoria (gens) que no l'hem posada al no poder ser comparada amb les dades del 2002.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ PER NACIONALITAT ENTRE EL CURS 2000-01 I L'ACTUAL

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

Si ens fixem ara amb el nivell de comprensió del català que diuen tenir els alumnes per sistema educatiu, comparant les dades del curs 2000-01 i les del curs 2011-12, observem una millora en el sistema educatiu espanyol, francès i les escoles congregacionals. D'aquesta manera pel curs 2000-01 el percentatge d'alumnes que contestaven que tenien una bona comprensió del català era del 86% al sistema educatiu espanyol, del 83% pel francès i del 97% per les escoles congregacionals. Aquest percentatges augmenten pel curs 2011-12 situant-se en un 92%, 89% i 99% respectivament, sent el sistema francès el que presenta una millora més notable. En

canvi el sistema educatiu andorrà presenta una lleugera disminució del percentatge d'alumnes que afirmen comprendre aquesta llengua bé, passant d'un 100% a un 98% en l'actualitat.

Aquestes diferències en el domini del català en funció del sistema escolar en el que estan escolaritzats els alumnes, apareixen en diverses ocasions en els discursos emergents dels grups de discussió en l'estudi *Joves i llengües a Andorra* (2006-2008)⁶⁶. En aquests s'apunta que tot i l'ensenyament del català en els diferents centres educatius és considerat correcte, el fet que uns el tinguin com a llengua vehicular, fa que puguin haver diferències entre els alumnes d'un i altre sistema, especialment pel que fa la fluïdesa verbal i un vocabulari més o menys ric. Ara bé, des d'una perspectiva sociològica aquestes diferències poden ser explicades també pel fet que el perfil sociodemogràfic dels alumnes d'un i altre sistema presenti diferències com ara el temps que es porta vivint al Principat o el segment laboral que ocupen els pares d'aquests alumnes.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENISÓ DEL CATALÀ PER SISTEMA EDUCATIU ENTRE L'ESTUDI DEL 2000-01 I L'ACTUAL.

	SE andorrà		SE espanyol		SE francès		Escoles congregacionals ⁶⁷	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Bé	100%	98,2%*	86,1%	91,6%	82,9%	89,8%	96,8%	98,6%
Regular	0%	1,6%	11,9%	8%	3,2%	9,2%	3,2%	1,1%
Malament	0%	0,2%	2%	0,4%	0%	0,8%	0%	0%

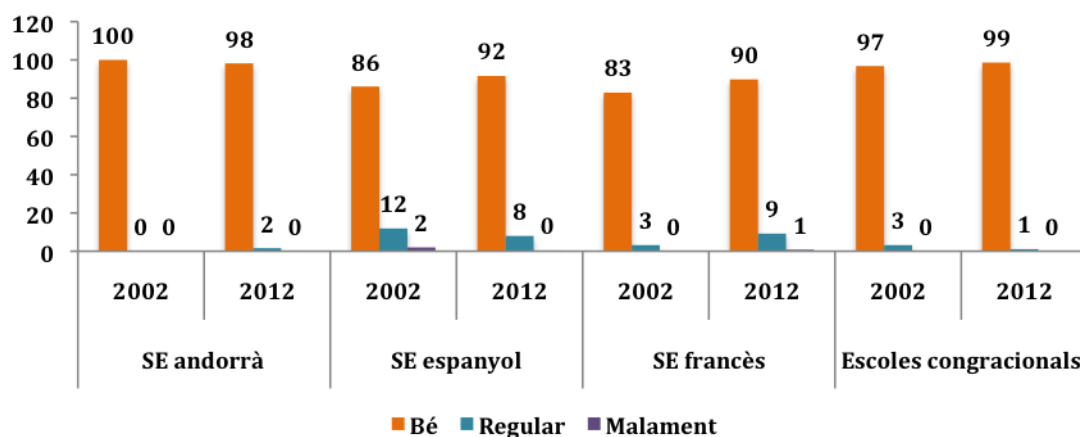
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

*Els percentatges de l'estudi actual no sumen 100 ja que hi ha una categoria (gens) que no l'hem posada al no poder ser comparada amb les dades del 2002.

⁶⁶ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008. Pàgina 132-136.

⁶⁷ L'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* del 2002, alhora d'analitzar els resultats de l'enquesta en funció del sistema educatiu, separava les escoles congregacionals del sistema educatiu espanyol ja que el plantejament lingüístic d'aquestes és diferent. Per tal de poder fer una comparació, hem creat també aquestes quatre categories.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL CATALÀ PER SISTEMA EDUCATIU ENTRE EL CURS 2000-01 I 2011-12.

Pel que fa als valors obtinguts quan ens centrem en el **nivell de parla del català**, podem observar tal com es mostra en la taula i al gràfic següent, que el sistema educatiu francès i les escoles congregacionals tenen una evolució positiva. Així pel curs 2000-01 trobàvem un percentatge del 81% de alumnes del sistema francès i un 94% en les escoles congregacionals que afirmaven parlar bé el català. Aquest percentatge augmenten fins a situar-se en l'estudi actual en un 84% i un 98% respectivament. Contràriament, tant al sistema educatiu andorrà com l'espanyol, els percentatges disminueixen passant d'un 100 pel curs 2000-01 a un 96% en el cas del sistema educatiu andorrà, i d'un 79% a un 76% en el cas de les escoles espanyoles.

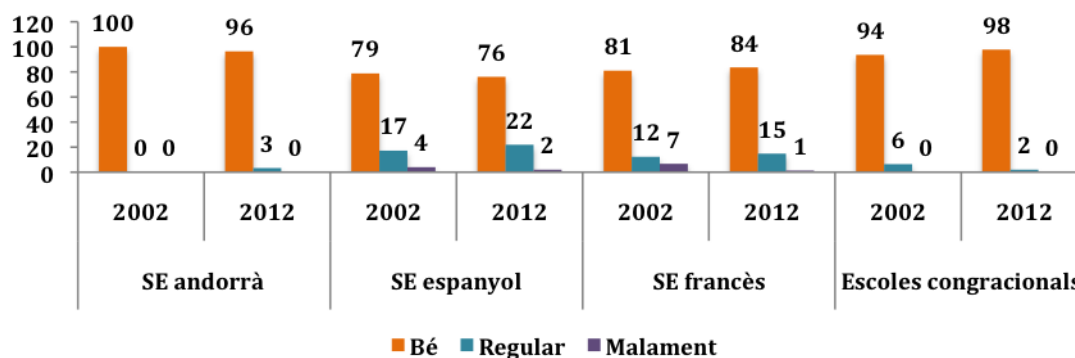
COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ PER SISTEMA EDUCATIU ENTRE L'ESTUDI DEL 2000-01 I L'ACTUAL.

	SE andorrà		SE espanyol		SE francès		Escoles congregacionals	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Bé	100%	96,4%*	78,8%	76,1%	81%	83,6%	93,6%	97,8%
Regular	0%	3,3%	17,2%	21,9%	12,3%	14,8%	6,4%	2%
Malament	0%	0,3%	4%	2%	6,7%	1,3%	0%	0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'estudi del 2002 *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* i l'enquesta actual.

*Els percentatges de l'estudi actual no sumen 100 ja que hi ha una categoria (gens) que no l'hem posada al no poder ser comparada amb les dades del 2002.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ PER SISTEMA EDUCATIU ENTRE EL CURS 2000-01 I 2011-12

A *Joves i llengües d'Andorra*⁶⁸ aquest tema també va ser tractat a través dels grups de discussió. Si bé no podem parlar de resultats estadístics sí cal tenir presents les conclusions que van sorgir, ja que són una mostra del discurs dominant dels joves. Quan es va tractar el tema del coneixement del català entre els joves, vam poder detectar que independentment de la llengua materna dels joves, aquests manifestaven que en general tenien un coneixement qualificat de correcte de la llengua oficial del país. Tot i així admetien que en alguns casos estaven més acostumats a parlar en castellà, fos aquesta la seva llengua materna o no, i que per tan tenien alguna dificultat per evitar utilitzar paraules de forma incorrecta.

Aquest coneixement qualificat de “bo” o “correcte” pels joves dels grups de discussió variava entre aquells que no havien realitzat tota l'educació a Andorra, i que provenien d'altres països com França o Portugal, on van començar l'escola. Aquest joves manifestaven tenir o haver tingut dificultats alhora d'aprendre una llengua que no havien estudiat mai. Aquesta conclusió coincidiria amb els resultats obtinguts en el treball present quan ens fixem en el nivell de comprensió i parla del català en funció de si els alumnes han nascut a Andorra o no i dels anys que porten vivint-hi. En la comprensió i encara més en la parla, els alumnes nascuts a Andorra presenten percentatges més elevats en la opció de resposta “bé”, que aquells que no hi han nascut. Entre els primers, un 97% afirma comprendre bé el català, en front d'un 90% dels que no han nascut al Principat. En el cas de la parla, aquest percentatge es situa al 94% pels nascuts al país i disminueix fins a situar-se al 81% entre els nascuts fora.

A més a més entre els alumnes no nascuts a Andorra observem una relació estadística proporcional segons la qual a més anys de residència al país més percentatge d'alumnes afirmen entendre i parlar bé el català. Així aquells joves que porten menys de 5 anys vivint a Andorra han contestat entendre i parlar el català bé en un 77% i un 62% respectivament. Per aquells que porten de 5 a 10 anys a Andorra els percentatges es situen en un 91% pel que fa la comprensió i a un 82% en la capacitat de parlar bé el català. I finalment els joves que fa més de 10 anys que resideixen al Principat presenten uns percentatges quantitativament superiors en

⁶⁸ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

els dos aspectes lingüístics. Concretament trobem que entre aquests alumnes, un 94% afirma comprendre bé el català i un 88% parlar-lo bé.

2-NIVELL DE COMPRESIÓ I PARLA DEL CASTELLÀ SEGONS ELS ALUMNES.

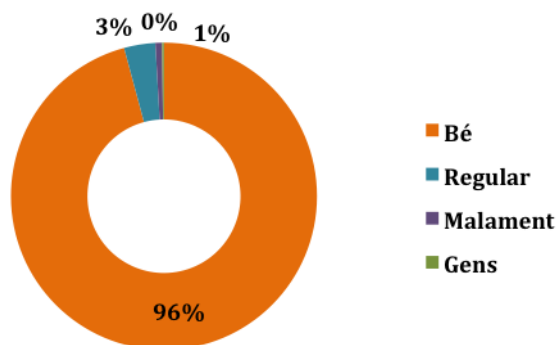
En aquest cas realitzarem les mateixes preguntes que en l'apartat anterior, però centrant-nos en la llengua castellana.

2.1 Entens el castellà bé, regular, malament o gens?

En el cas del castellà veiem que un 96% dels alumnes manifesten entendre'l bé, un 3,3% de forma regular, un 0,7% malament i un 0,2% gens.

NIVELL DE COMPRESIÓ DEL CASTELLÀ SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	2444	95,8
Regular	85	3,3
Malament	17	0,7
Gens	5	0,2

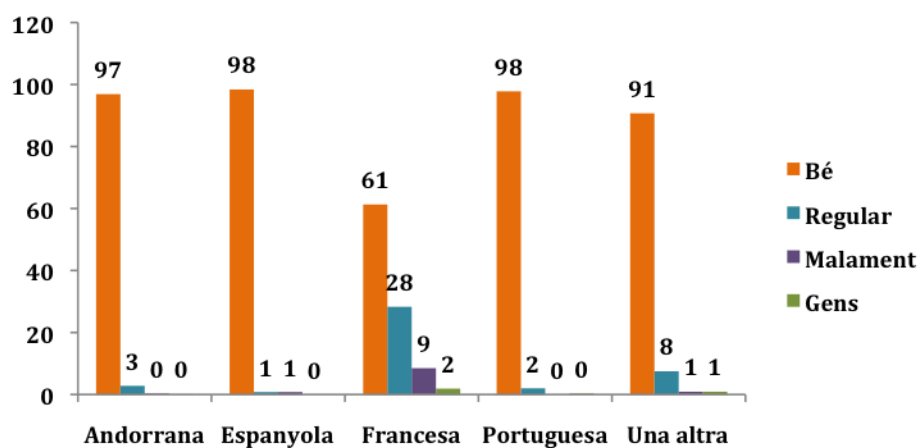
Dels que han manifestat entendre bé el castellà ho fan en major proporció els alumnes de 15 a 16 anys amb un percentatge del 98%; els que han nascut a Andorra (97%) ; els que no han nascut al Principat però hi porten vivint de 5 a 10 anys amb un 95,5% i els que segueixen els seus estudis al sistema educatiu andorrà i espanyol amb un 98% ambdós casos per un 91% dels que ho fan al sistema francès.

Presenten també percentatges més elevats en el nivell de comprensió del castellà aquells alumnes que han manifestat sentir com a llengua pròpia el castellà i el portuguès amb un 98%

en els dos casos, seguits dels que consideren que és el català la seva llengua (96%), els que tenen una altra llengua com a pròpia (94%) i en darrer lloc aquells que han contestat que és el francès la llengua sentida com a pròpia (88%).

Per altre banda trobem una relació estadísticament significativa entre la nacionalitat dels alumnes i les respostes obtingudes. En aquest sentit són els alumnes de nacionalitat espanyola i portuguesa aquells que han manifestat en major percentatge que creuen que entenen bé el castellà, amb percentatges del 98% en els dos casos. Seguidament trobaríem els alumnes de nacionalitat andorrana amb un 97%, els del grup d'altres nacionalitats (91%) i finalment són els francesos aquells que presenten un percentatge inferior amb un 61%.

NIVELL DE COMPRENCIÓ DEL CASTELLÀ SEGONS ELS ALUMNES PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Una tendència molt similar és la que trobem quan relacionem els resultats d'aquesta pregunta amb la nacionalitat dels pares. Pel que fa als pares, són els alumnes amb pares de nacionalitat espanyola i portuguesa aquells que tenen percentatges més elevats en la comprensió del castellà, amb un 98% en els dos casos. En el cas de les mares trobaríem en primer lloc la nacionalitat portuguesa amb un 98%, seguit dels alumnes amb mares de nacionalitat espanyola i andorrana amb un percentatge del 97% ambdós casos.

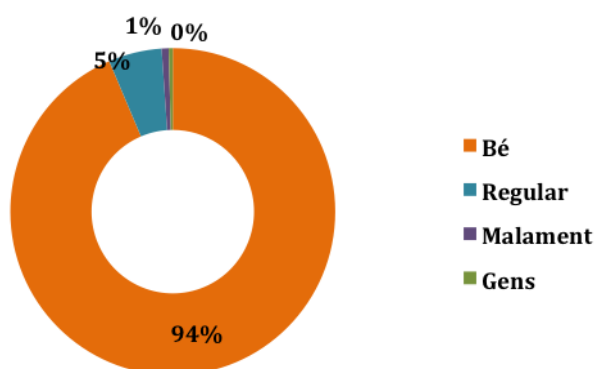
Analitzant aquesta pregunta en funció del sector laboral dels pares podem veure que tot i que estadísticament hi ha una relació significativa, els percentatges que obté cada categoria són molt similars. Potser en el cas dels pares podríem destacar el 97% dels que treballen com a assalariats en una empresa privada i també amb el mateix percentatge aquells que treballen per compte propi. I en el cas de les mares es podria destacar el percentatge de 100% que trobem entre les jubilades, pensionistes o de baixa definitiva i el 98% que registren les que es troben en situació d'atur.

2.2 Parles el castellà bé, regular, malament o gens?

Pel que fa al nivell de parla del castellà un 94% dels alumnes enquestats consideren que el parlen bé, un 5% regular, un 1% malament i un 0,4 han respost que no el parlen gens.

NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL CASTELLÀ SEGONS ELS ALUMNES.

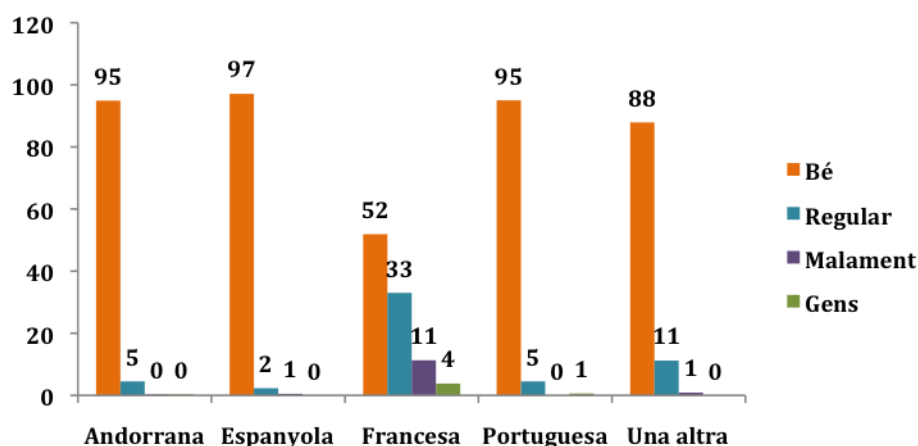
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	2387	93,6
Regular	136	5,3
Malament	19	0,7
Gens	9	0,4

Dels alumnes que han respost que el parlen bé, un 65% són noies i un 57% nois. Per edats observem una relació directament proporcional, on a més edat més bé es parla el castellà segons l'opinió dels alumnes, passant d'un percentatge del 91% entre els que tenen 11-12 anys a un 98% entre els de 17-18 anys.

Si ens fixem ara amb la nacionalitat de l'alumne observem diferències destacables, sent els alumnes de nacionalitat espanyola aquells que en major percentatge (97%) han contestat que parlen el castellà bé. Seguidament trobem els de nacionalitat andorrana i portuguesa que presenten en els dos casos percentatges del 95% en aquesta opció de resposta. Amb un 88% trobem els alumnes del grup "d'altres" nacionalitats i en últim lloc i amb un percentatge considerablement inferior (52%), trobem els de nacionalitat francesa.

NIVELL DE PARLA DEL CASTELLÀ PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Troblem una tendència similar quan ens fixem amb la nacionalitat dels pares. Un cop més són els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat espanyola i portuguesa aquells que en major proporció han contestat que parlen el castellà bé (valors situats al voltant del 96%). Paral·lelament són els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat francesa aquells que en menor mesura han contestat que creuen que parlen bé el castellà (62% tant en el cas del pare com el de la mare).

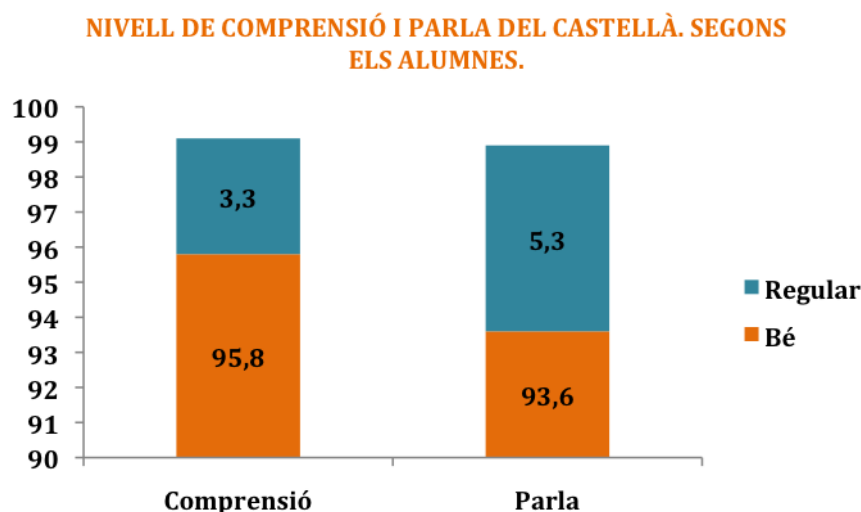
Podem parlar també d'una relació estadísticament significativa entre el nivell de parla del castellà i el lloc de naixement. D'aquesta manera entre els que han contestat que parlen bé el castellà destaquen aquells que han nascut a Andorra (94%) i els que no ho han fet però porten més de 10 anys vivint-hi. De fet podem parlar d'una relació proporcional entre el nivell de parla del castellà i els anys de residència a Andorra, ja que a més anys, més percentatge d'alumnes contesten que consideren que parlen bé el castellà, passant d'un 76% entre els que porten menys de 5 anys a un 94% pels que porten més de 10 anys.

Pel que fa al sector d'ocupació dels pares, són els alumnes amb pares i/o mares que treballen com a assalariats a una empresa privada aquells que en major percentatge opinen que parlen bé el castellà (aproximadament un 96%).

Finalment podem destacar relacions estadísticament significatives entre les respostes obtingudes i el sistema educatiu que segueix l'alumne i també en funció de la llengua que sent com a seva. Pel que fa a la primera variable, són els alumnes inscrits en el sistema educatiu andorrà i espanyol aquells que en percentatges superiors, 96% i 95% respectivament,

consideren que parlen bé el castellà, en front del 88% dels que segueixen els seus estudis al sistema francès.

Per acabar són els alumnes que consideren com a pròpia la llengua espanyola i portuguesa, aquells que en major número han contestat que parlen el castellà bé amb un 96 i un 95% respectivament. Contràriament trobem el percentatge inferior entre els alumnes que consideren el francès com a llengua pròpia (84%).

Analitzant conjuntament el nivell de comprensió i parla del castellà que els alumnes han contestat tenir, veiem que el nivell de comprensió és lleugerament superior al de parla amb un 96% i un 93% respectivament.

Tot i que no disposem de dades estadístiques per poder realitzar una comparació, sí podem veure si els resultats obtinguts en aquesta enquesta coincideixen amb les tendències trobades en altres estudis. Tal i com hem constatat analitzant els resultats d'aquest estudi, el català i el castellà són les llengües que millor s'entenen i es parlen de les presents a Andorra, amb una certa diferència de nivell a favor del castellà. Concretament hem vist que un 96% dels alumnes afirmaven entendre bé el castellà per un 95% que ho afirmava del català. En el cas de la parla hem trobat que un 94% dels alumnes afirma parlar bé el castellà per un 91% que ho afirma respecte el català. A aquesta mateixa conclusió arribava l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002), respecte els resultat obtinguts en l'enquesta realitzada a la població escolar de 8 a 16 anys del curs 2000-01.

Entre els joves que van participar en l'estudi qualitatiu *Joves i llengües a Andorra* (2006-08), també s'apreciava d'una banda que hi havia un bon coneixement del castellà, tant en l'aspecte comprensió com en la parla, i que aquests en ocasions era superior al nivell que opinaven tenir del català. En els discursos analitzats veiem que aquesta llengua presentava un bon coneixement amb independència de l'origen familiar dels joves i del sistema educatiu on cursaven els estudis, amb l'excepció d'alguns nois i noies d'origen francès que expressaven que

no tenien un bon domini d'aquesta llengua conseqüència segons ells d'una falta d'ús més enllà dels centres escolars. En l'estudi present, i amb dades estadístiques a la mà, podem comprovar que efectivament, són alumnes de nacionalitat francesa els que han contestat en percentatges inferiors que entenen i parlen bé el castellà. D'aquesta manera trobem que un 61% dels alumnes francesos afirmen entendre bé el castellà, un percentatge significativament inferior al que podem trobar entre alumnes de nacionalitat andorrana (97%), espanyola (98%) o portuguesa (98%). En la mateixa línia, constatem que són de nou aquests alumnes els que afirmen parlar el castellà bé en percentatges inferiors (52%) a les altres nacionalitats com l'andorrana (95%), l'espanyola (97%) o la portuguesa (95%).

Ara bé, si en fixem en els resultats obtinguts en funció del sistema educatiu que segueixen els alumnes, sí podem parlar de certes diferències. Tant en el cas de la comprensió com de la parla, els alumnes del sistema educatiu francès presenten percentatges inferiors als companys d'altres sistemes educatius. D'aquesta manera un 91% dels alumnes de les escoles franceses afirma entendre bé el català, en front al 98% dels alumnes del sistema educatiu andorrà i també del 98% dels del sistema espanyol. En el cas del nivell de parla trobem la mateixa tendència amb percentatges del 88% pels alumnes de les escoles franceses, del 96% pels alumnes del sistema educatiu andorrà i del 95% pels del sistema educatiu espanyol.

Tenint en compte però la distribució de les nacionalitats⁶⁹ entre els diferents sistemes educatius, ens hauríem de plantejar si aquest nivell més baix alhora d'entendre i parlar el castellà que hem trobat entre els alumnes del sistema educatiu francès, es deu a aspectes curriculars o al fet que en aquestes escoles, la majoria d'alumnes són de nacionalitat francesa. Nacionalitat que, com hem vist, presenta els percentatges més baixos al analitzar el seu nivell de comprensió i parla del castellà. En l'apartat de la descripció dels enquestats en funció de les principals característiques sociodemogràfiques dels alumnes, a les escoles del sistema educatiu francès trobem un 30% d'alumnes andorrans, un 11% d'alumnes espanyols, un 44% de portuguesos, un 27% del grup d'altres nacionalitats i un 92% d'alumnes de nacionalitat francesa.

3- NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL FRANCÈS SEGONS ELS ALUMNES.

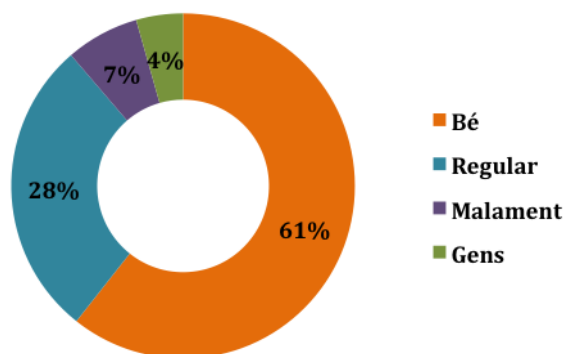
3.1 Entens el francès bé, regular, malament o gens?

Si ens centrem ara en la comprensió de la llengua francesa observem que, sempre segons l'autovaloració dels alumnes, un 61% l'entén bé, un 28% regular, un 7% malament i un 4% no l'entén.

NIVELL DE COMPENSIÓ DEL FRANCÈS SEGONS ELS ALUMNES.

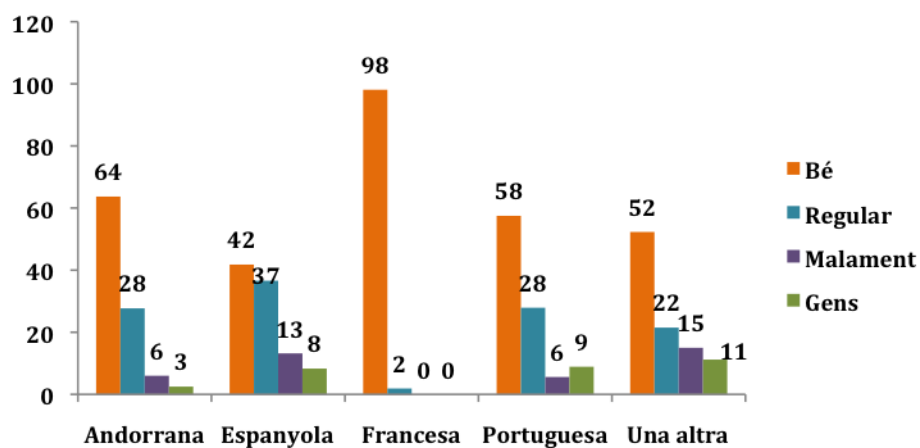
⁶⁹ Consultar l'apartat de la descripció sociodemogràfica dels alumnes enquestats.

	Freqüències	Percentatges
Bé	1547	60,6
Regular	714	28,0
Malament	177	6,9
Gens	113	4,4

Entre els que han respost que l'entenen bé destaquen de forma clara els alumnes de nacionalitat francesa amb un percentatge del 98%, seguits dels de nacionalitat andorrana amb un 64%, els de nacionalitat portuguesa (57%), els del grup d'altres nacionalitats (52%) i finalment els de nacionalitat espanyola amb un 42%.

NIVELL DE COMPENSIÓ DEL FRANCÈS PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Pel que fa a la nacionalitat dels pares es repeteix la tendència descrita anteriorment, ja que són els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat francesa aquells que en major proporció han contestat que entenen bé el francès amb percentatges del 94% en el cas del pare i del 96% en el cas de la mare. Seguidament trobaríem els alumnes amb pares de nacionalitat

andorrana, portuguesa o del grup d'altres nacionalitats amb percentatges que giren al voltant del 60-66%.

Entre els alumnes que afirmen entendre el francès bé destaquen els que han nascut a Andorra amb un percentatge del 64% i aquells que no han nascut al Principat però porten vivint-hi més de 10 anys (58%). De fet podem observar que a més anys vivint al Principat més percentatge d'alumnes afirmen entendre bé el francès. D'aquesta manera aquells que fa menys de 5 anys que hi viuen presenten un percentatge del 38% i els que porten de 5 a 10 anys del 49%.

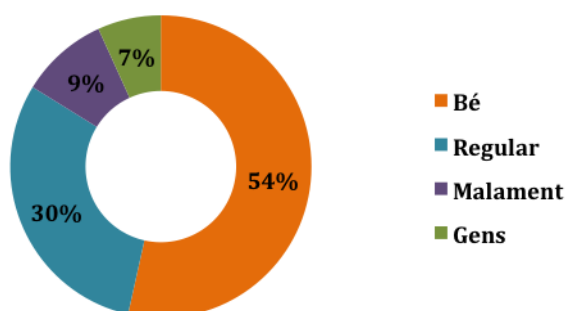
Finalment també trobem una relació estadísticament significativa entre el nivell de comprensió de la llengua francesa i el sistema educatiu on es cursen els estudis. En aquest sentit són els alumnes del sistema educatiu francès aquells que en major proporció han afirmat entendre bé el francès amb un percentatge del 94%, seguits amb un 69% pels alumnes del sistema andorrà i a força distància pels alumnes de l'espanyol amb un 18%.

3.2 Parles el francès bé, regular, malament o gens?

Continuant amb la llengua francesa analitzem ara les respostes obtingudes en preguntar als alumnes que autovalorin el nivell de parla que creuen tenir d'aquesta llengua. Els resultats obtinguts ens mostren que un 53% considera que parla bé el francès, un 30% regular, un 9% malament i un 7% que no el parla gens.

NIVELL DE PARLA DEL FRANCÈS SEGONS ELS ALUMNES.

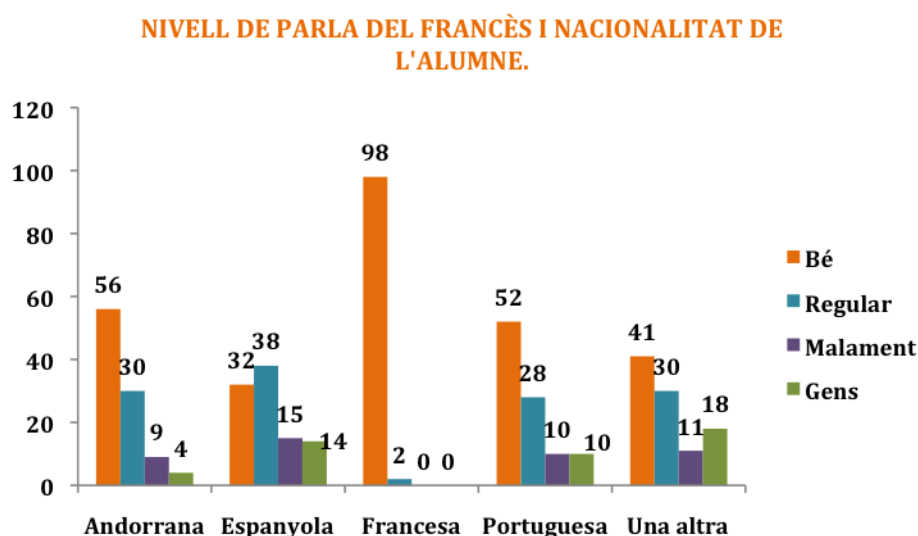
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	1365	53,5
Regular	774	30,3
Malament	239	9,4
Gens	173	6,8

Entre els alumnes que afirmen tenir un nivell correcte de parla del francès ho fan en major percentatge les noies (57%); als alumnes de 11-12 anys (57%); els nascuts a Andorra (57%); els que no han nascut a Andorra però hi resideixen des de fa més de 10 anys (52%); aquells inscrits en el sistema educatiu francès amb un percentatge del 91% (per un 56% del sistema andorrà i un 14% de sistema espanyol) i aquells que han manifestat que senten com a llengua pròpia el francès amb un 90%, seguits dels que han manifestat sentir com a pròpia una “altre” llengua (63%) i els que senten el portuguès (56%).

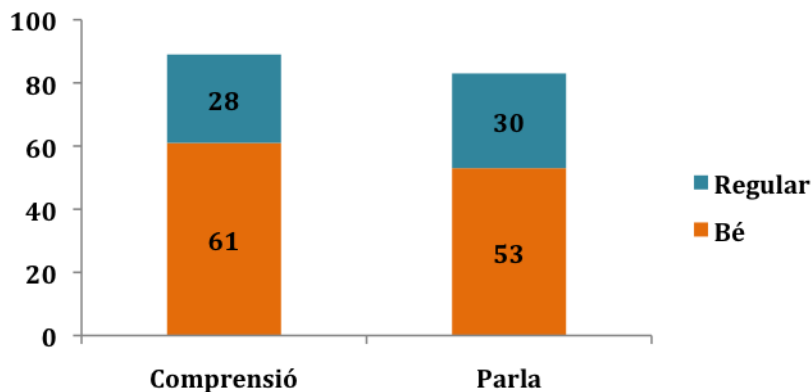
Pel que fa a la variable nacionalitat trobem una correspondència clara entre origen nacional i el nivell de parla del francès, ja que són aquells alumnes de nacionalitat francesa els que han contestat en un percentatge clarament superior (98%) que parlen bé el francès. A força distància trobaríem els alumnes de nacionalitat andorrana (56%) i nacionalitat portuguesa (52%).

El mateix passa quan ens fixem amb la nacionalitat dels pares, ja que els que en major percentatge han contestat parlar bé el francès són els que tenen pares i/o mares d'origen francòfon, amb un 94% ambdós casos.

Quan analitzem conjuntament el nivell de comprensió i parla del francès que els alumnes han respost tenir observem que entre tots els estudiants hi ha un millor nivell de comprensió que de parla. D'aquesta manera un 61% pensa que compren bé el francès, mentre que un 53% considera que el parla bé.

NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DEL FRANCÈS SEGONS ELS ALUMNES.

L'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar andorrana* (2002), apuntava que el francès era una llengua menys coneguda ja que s'entenia i es parlava amb més dificultats en totes les nacionalitats excepte la francesa. En aquest sentit a través de l'enquesta present podem reafirmar que el francès presenta uns percentatges de comprensió i parla més baixos que els que hem trobat per el català i el castellà. Com hem vist un 61% dels estudiants afirma entendre bé aquesta llengua i un 53% que la parla bé. Percentatges notablement inferiors als que hem vist pel català (95% en la comprensió i 91% en la parla) i pel castellà (96% i 94% respectivament).

També podem reafirmar que pel curs 20011-12, la llengua francesa continua presentant més dificultats pels alumnes de totes les nacionalitats excepte pels francesos. En aquest sentit davant del 98% d'alumnes francesos que han afirmat entendre i parlar bé aquesta llengua, trobem per exemple un 64% d'alumnes andorrans que afirmen entendre-la bé, un 58% entre els portuguesos o un 42% entre els alumnes de nacionalitat espanyola. Al mateix passa quan ens fixem en el nivell de parla que el alumnes consideren tenir: un 56% d'alumnes de nacionalitat andorrana contesta que parla bé aquesta llengua, per un 32% entre els espanyols i un 52% entre els portuguesos.

L'estudi qualitatiu *Joves i llengües a Andorra* (2006-2008), també apuntava que el domini d'aquesta llengua semblava més lligat a l'origen nacional i lingüístic dels joves i en segon lloc al sistema educatiu on es cursaven els estudis. Pel que fa a aquesta segona conclusió, vèiem que els alumnes que estudiaven en centres francesos, independentment del seu origen familiar, deien tenir un millor coneixement d'aquesta llengua, especialment en el nivell de comprensió. Si mirem ara el nivell de comprensió i parla d'aquesta llengua per sistema educatiu a partir de l'enquesta present, podem confirmar aquesta circumstància. Així mentre els alumnes del sistema educatiu francès afirmen en un 94% entendre bé i en un 91% parlar bé el francès, els alumnes del sistema educatiu andorrà presenten uns percentatges del 69% en la comprensió i un 56% en la parla; els alumnes de les escoles congregacionals un 23% i un 18% respectivament i els alumnes del sistema educatiu espanyol un 7% i un 6% respectivament.

Aquesta tendència de major domini del francès per part dels francòfons i dels joves que realitzen els seus estudis al sistema educatiu francès, observada ja en els grups de discussió del treball del 2008, es podria explicar pel fet que en aquestes escoles, tot i aprendre el català i el castellà, la llengua vehicular pròpia és la francesa.

Aquesta conclusió també era apuntada en el treball *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar andorrana* (2002) on s'afirma: “*per sistemes d'ensenyament s'observa que els estudiants de les escoles espanyoles i congregacionals són els que diuen que coneixen pitjor aquest idioma*”⁷⁰. Seria però convenient poder comptabilitzar els resultats per tal de veure si tot i continuar existint diferències en el domini del francès per sistemes educatius, aquestes han millorat respecte el 2002⁷¹.

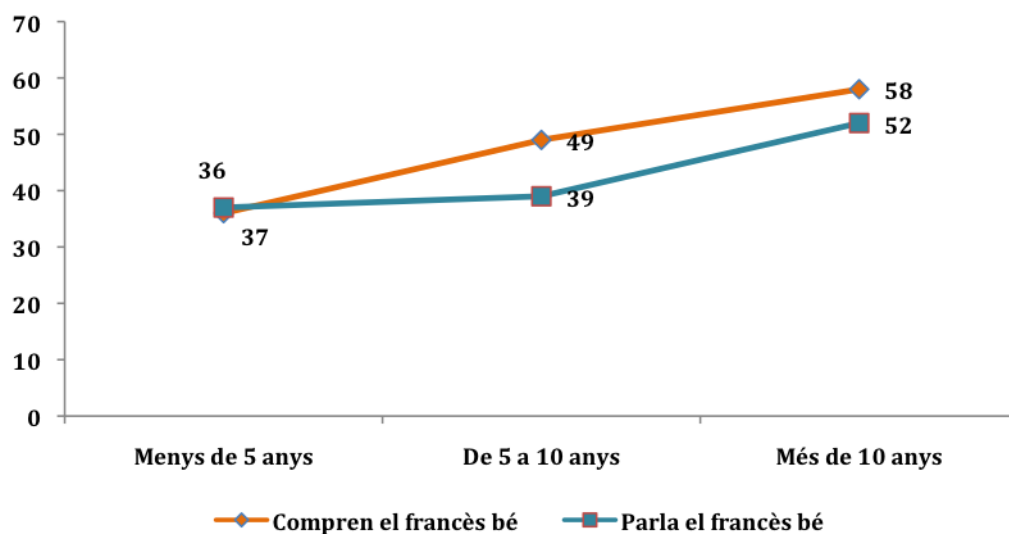
De nou podem recolzar estadísticament el que apuntava la recerca *Joves i llengües a Andorra* (2006-2008), on s'argumentava “ (...) *podem dir que els joves, en aquest cas d'origen portuguès, no escolaritzats des de primària a sistemes educatius del Principat, són els que manifestes que han tingut o encara tenen dificultats amb la llengua francesa*”⁷². Per fer-ho podem fixar-nos en el nivell de coneixement d'aquesta llengua en funció del temps que es porta residint al Principat si no s'hi ha nascut, i per tant no s'hi ha realitzat des del principi l'escolarització. Tant en el cas del nivell de comprensió com de parla del francès, veiem que a mesura que augmenten els anys que els alumnes, portuguesos o d'altres nacionalitats, porten vivint al Principat, augmenta proporcionalment el percentatge dels que diuen entendre i parlar bé aquest idioma. Podem veure aquesta relació de manera clara al gràfic següent:

⁷⁰ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002. Pàgina 15.

⁷¹ No podem fer una comparació estadística, ja que en l'estudi del 2002 no apareixen tots els resultats obtinguts, sinó els que es fan referència al domini de la llengua catalana. Per les altres llengües es comenten els resultats, però sense aportar dades.

⁷² MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008. Pàgina 134.

NIVELL DE CONEIXAMENT DEL FRANCÈS EN FUNCIÓ DELS ANYS QUE ES PORTA RESIDINT AL PRINCIPAT.

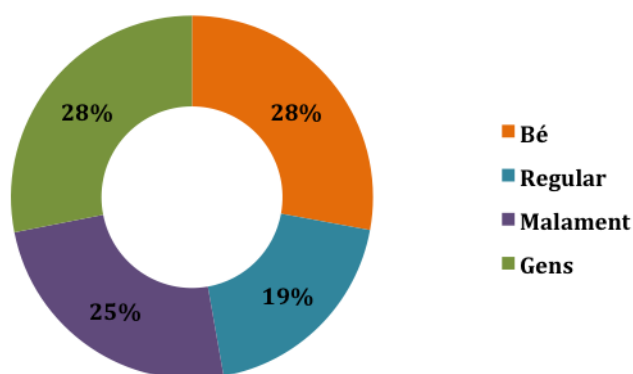
4- NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DEL PORTUGUÈS SEGONS ELS ALUMNES.

4.1 Entens el portuguès bé, regular, malament o gens?

En el cas de la comprensió de la llengua portuguesa d'entrada hem de dir que hi ha una major distribució de les respostes obtingudes en les diferents categories donades. D'aquesta manera un 28% pensa que comprèn bé el portuguès, un 19% que de forma regular, un 25% que malament i un 28% afirma no entendre gens aquesta llengua.

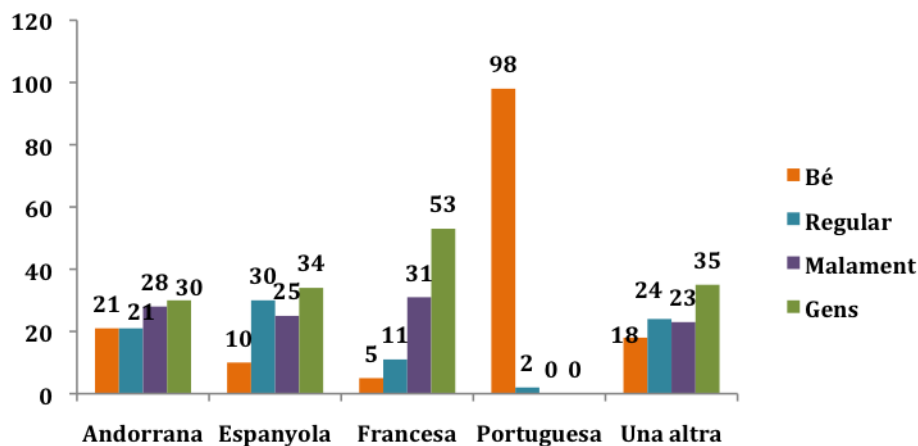
NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL PORTUGUÈS SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	713	27,9
Regular	492	19,3
Malament	629	24,7
Gens	717	28,1

Entre el 28% d'estudiants que han respost que entenen bé el portuguès podem destacar el 36% dels alumnes de 17 a 18 anys; els de nacionalitat portuguesa (98%); aquells que tenen pares i /o mares de nacionalitat també portuguesa (percentatges aproximats del 90%); els nascuts fora d'Andorra (40%); els que porten residint al Principat de 5 a 10 anys (56%) i aquells que segueixen el sistema educatiu francès amb un 39%.

NIVELL DE COMPRENSIÓ DEL PORTUGUÈS PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Un cop més podem parlar d'una correspondència entre el nivell de comprensió d'una llengua i la llengua que un sent com a seva. En aquest sentit aquells alumnes que han contestat que senten com a pròpia la llengua portuguesa, són els que en percentatge clarament superior (93%) han afirmat que entenen bé el portuguès.

Finalment hem trobat una relació estadísticament significativa entre l'ocupació dels pares i el nivell de comprensió que manifesten tenir els alumnes. En aquest cas són els alumnes amb pares que es situen en les posicions menys afavorides del mercat laboral andorrà, aquells que tenen un major nivell de comprensió del portuguès. D'aquesta manera els percentatges més

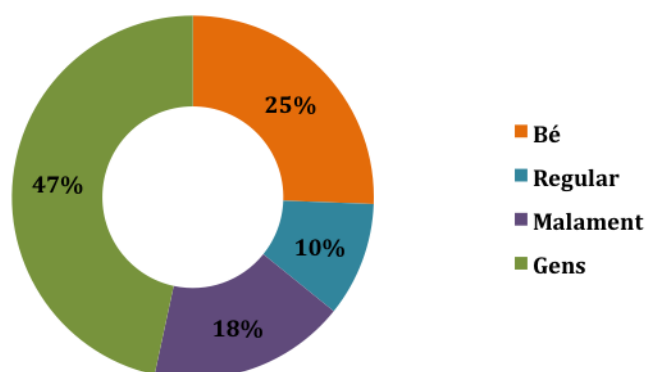
elevats en la resposta de comprensió bona del portuguès es troben entre els alumnes amb pares i/o mares en situació d'atur (42% pel cas dels pares i 25% en el cas de la mare), alumnes amb pares jubilats, pensionistes o amb baixa definitiva (42% en el cas dels pares i 43% en el cas de les mares), alumnes amb mares que es dediquen a les tasques de la llar (39%) o alumnes amb pares que treballen com a assalariats a empreses privades, amb un percentatge del 37% en el cas del pare i un 34% en el cas de la mare.

4.2 Parles el portuguès bé, regular, malament o gens?

Continuant amb la llengua portuguesa veiem que només un 25% dels alumnes afirmen parlar bé el portuguès, un 10% ho fa de forma regular, un 18% malament i un 47% no la sap parlar.

NIVELL DE PARLA DEL PORTUGUÈS SEGONS ELS ALUMNES.

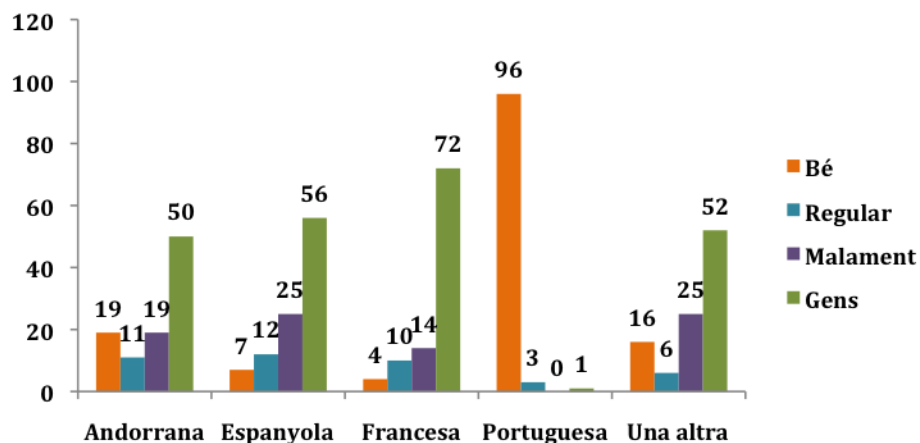
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	653	25,6
Regular	261	10,2
Malament	448	17,6
Gens	1189	46,6

D'aquest 25% d'alumnes que afirma parlar bé la llengua portuguesa destaquen el 26% dels nois; els alumnes de major edat amb un 29% en les franges de 15 a 16 anys i de 17 a 18 anys; els de nacionalitat portuguesa amb un 96%; els que tenen pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa (86% ambdós casos); els nascuts fora d'Andorra (39%); aquells que porten residint al Principat de 5 a 10 anys (55%); els que senten com a llengua pròpia el portuguès (89%) i aquells que segueixen els seus estudis en el sistema educatiu francès amb un percentatge del 37% en front el 21% dels que ho fan al sistema educatiu andorrà i del 20% pels del sistema espanyol.

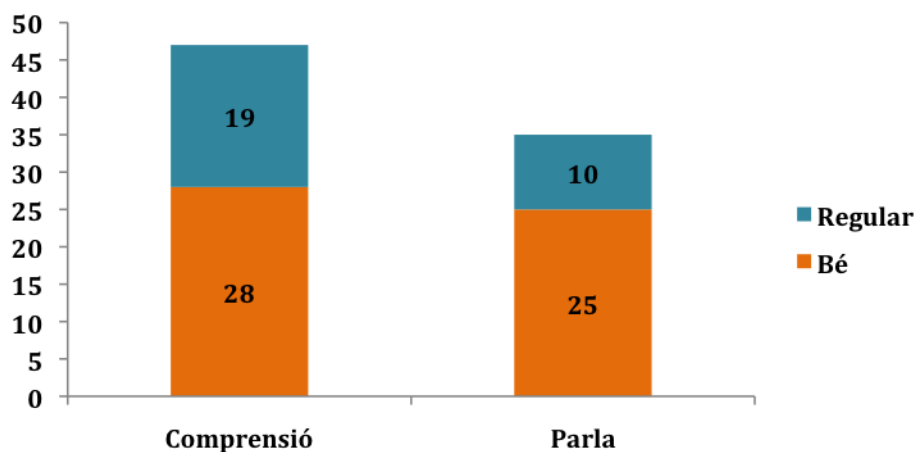
Finalment veiem de nou que aquells alumnes que han contestat que parlaven bé el portuguès són fills de pares i/o mares que ocupen les franges inferiors del mercat laboral andorrà. Així per exemple un 42% tenen pares en situació d'atur i un 43% tenen mares jubilades pensionistes o de baixa definitiva.

NIVELL DE PARLA DEL PORTUGUÈS PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Analitzant conjuntament el nivell de comprensió i parla del portuguès que afirmen tenir els estudiants veiem que el portuguès és una llengua que es comprèn més que no pas es parla, ja que un 28% ha contestat que entenen bé aquesta llengua per un 25% que la parla bé.

NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL PORTUGUÈS SEGONS ELS ALUMNES.

El treball *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002) constata que el nivell de coneixement del portuguès era alt entre aquells alumnes amb nacionalitat portuguesa i també en un petit percentatge d'andorrans, atribuït probablement a l'origen familiar d'aquests.

Amb els resultats estadístics del present estudi podem confirmar que la tendència descrita en l'estudi del 2002, continua actualment en vigència. D'aquesta manera entre els alumnes de nacionalitat portuguesa el nivell de coneixement del portuguès és molt elevat, situant-se en un 98% pel que fa el percentatge d'alumnes que afirmen comprendre bé aquesta llengua i en un 96% pel que fa en l'opció de parla. Entre els alumnes amb nacionalitat andorrana trobem un percentatge superior de coneixement d'aquest idioma respecte d'altres nacionalitat com la francesa o l'espanyola, sent un 22% els alumnes que han contestat que comprenen bé aquesta llengua i un 19% els que la parlen bé. Si ens fixem però amb la nacionalitat dels pares dels alumnes observem que efectivament són els de nacionalitat portuguesa aquells que presenten un bon coneixement del portuguès (90% en la comprensió i 86% en la parla), i en canvi els alumnes amb pares de nacionalitat andorrana no presenten percentatges en cap cas superiors al 5%. Aquestes dades ens fan pensar de nou que aquells alumnes amb nacionalitat andorrana que tenen certs coneixements del portuguès, són joves que tot i tenir la nacionalitat andorrana, són d'origen portuguès, i que per tant el coneixement d'aquesta llengua els ve donat per l'origen familiar.

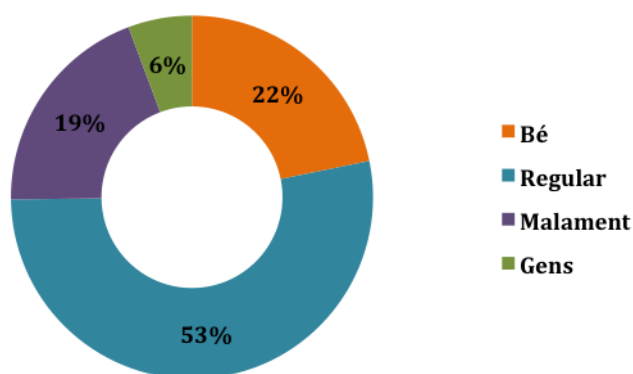
5- NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DE L'ANGLÈS SEGONS ELS ALUMNES.

5.1 Entens l'anglès bé, regular, malament o gens?

En el cas de la llengua anglesa i a diferència del català, el castellà o el francès, veiem que les respostes es reparteixen més en les diferents opcions de resposta donades. El percentatge més elevat (53%) el trobem en el cas dels alumnes que consideren que la seva comprensió d'aquesta llengua és regular. A continuació trobem un 22% d'alumnes que opinen que tenen una bona comprensió, un 19% que entenen malament l'anglès i un 6% que no l'entén gens.

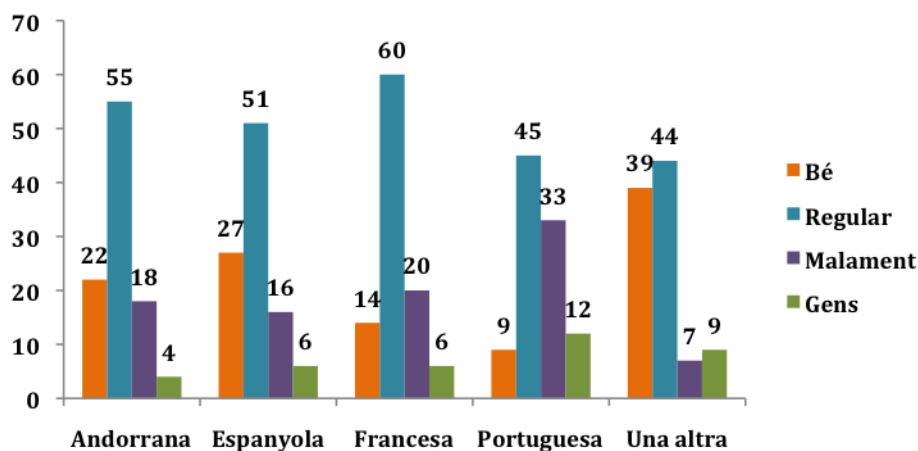
NIVELL DE COMPRENSIÓ DE L'ANGLÈS SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	555	21,8
Regular	1353	53,0
Malament	497	19,5
Gens	146	5,7

Entre el 22% d'alumnes que afirmen entendre bé l'anglès podem destacar el 23% de les noies; el 23% també d'alumnes de 15 a 16 anys; el 39% d'alumnes del grup d'altres nacionalitats; aquells alumnes amb pares i/o mares també del grup classificat com a d'altres nacionalitats (amb un 33% en el cas dels pares i un 35% en el de les mares); el 22% dels nascuts a Andorra i el 24% dels que porten menys de 5 anys vivint a al Principat.

NIVELL DE COMPREENSIÓ DE L'ANGLÈS I NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Pel que fa a la relació de les respostes obtingudes amb el sector laboral dels pares, podem dir que aquells alumnes que en major proporció han contestat que entenen bé l'anglès, són fills de pares que treballen en l'Administració pública o parabúbpica (25% en el cas dels pares i 27% en el cas de les mares), que treballen per compte propi (26% entre els pares) o bé en tasques de la llar (28% en cas de les mares).

També podem parlar d'una relació estadísticament significativa entre el nivell que els alumnes afirmen tenir de comprensió de l'anglès i el sistema educatiu que segueixen. En aquest sentit aquells que han contestat que entenen bé l'anglès, un 27% són del sistema educatiu espanyol, un 24% del l'andorrà i en un 14% del francès.

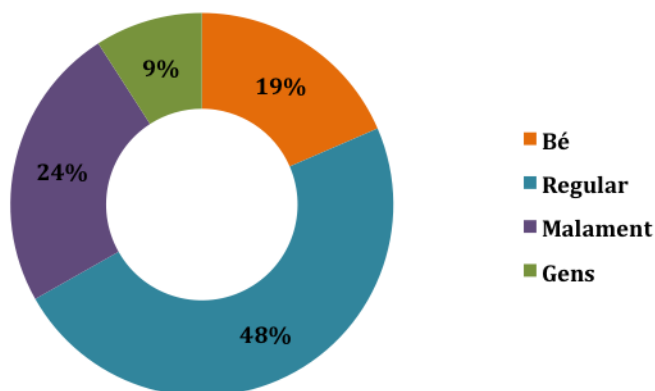
Finalment podem destacar que són els alumnes que senten com a seva “una altra llengua” aquells que en percentatge superior (55%) han afirmat entendre bé l’anglès.

5.2 Parles l’anglès bé, regular, malament o gens?

Si ens fixem ara amb el nivell de parla que els alumnes afirmen tenir de l’anglès trobem que un 48% considera que parla l’anglès de forma regular, un 19% que bé, un 24% malament i un 9% no el sap parlar.

NIVELL DE PARLA DE L’ANGLÈS SEGONS ELS ALUMNES.

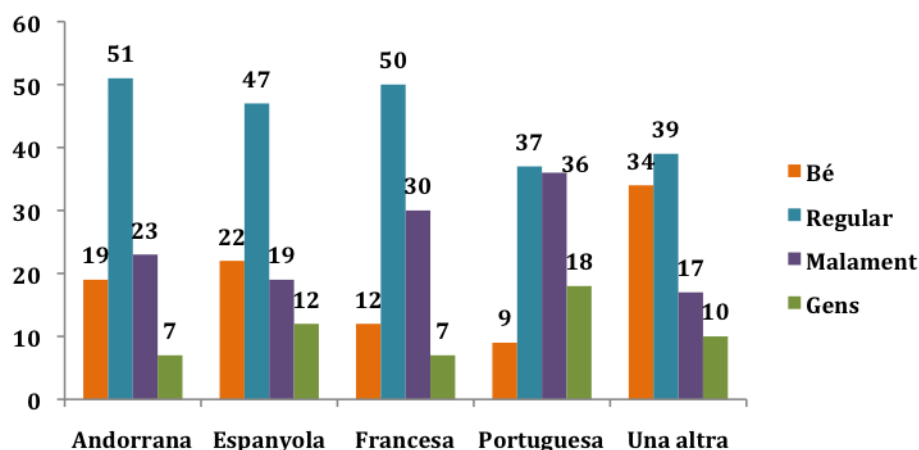
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Bé	473	18,5
Regular	1232	48,3
Malament	615	24,1
Gens	231	9,1

Entre el 19% que han contestat que parlen l’anglès bé, ho fan en major proporció els alumnes de 13 a 14 anys amb un 20%; amb un 34% els alumnes del grup d’altres nacionalitats; amb un 27% aquells que tenen pares i/o mares amb nacionalitats inscrites al grup també d’altres nacionalitats; els no nascuts a Andorra i que porten residint-hi menys de 5 anys (24%); aquells alumnes amb pares i/o mares que treballen a l’administració pública o parapública (amb un 22% en el cas dels pares i un 24% en el cas de les mares); els alumnes inscrits al sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 22% i finalment amb un 49% aquells que han manifestat que senten com a llengua pròpia una altra llengua⁷³.

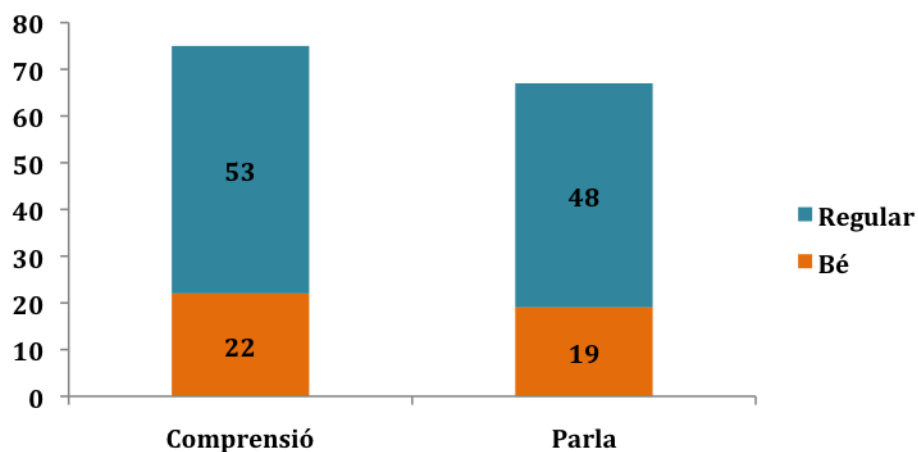
⁷³ Diferent al català, castellà, francès i portuguès.

NIVELL DE PARLA DE L'ANGLÈS PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Analitzant conjuntament el nivell de comprensió i parla de l'anglès que els alumnes han manifestat tenir, podem dir que en les dos categories trobem percentatges superiors en l'opció de resposta "regular". És a dir un 53% dels alumnes considera que compren l'anglès de manera regular i un 48% que el parla regular. Amb percentatges inferiors trobem que comprenen i parlen bé l'anglès un 22% i un 19% respectivament.

NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DE L'ANGLÈS SEGONS ELS ALUMNES.

Com hem vist l'anglès és la llengua que els alumnes han manifestat tenir un coneixement més baix. Concretament un 22% ha contestat que la comprenia bé i un 19% que la parlava bé. De fet, l'estudi realitzat per Política Lingüística al 2002⁷⁴, ja apuntava que aquest idioma era poc entès i parlat (pàg.15). En el mateix sentit en els grups de discussió realitzats a *Joves i llengües a Andorra* (2006-08), vam poder constatar que segons l'opinió dels participants l'aprenentatge

⁷⁴ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

i domini de l'anglès presentava forces dificultats que atribuïen al fet que s'hi dedicaven poques hores i que a l'escola s'introduïa més tard respecte les altres llengües. Aquests factors, segons els propis joves, provocaven que acabessin assolint un nivell baix de coneixement d'aquest idioma.

Aquestes deficiències o dificultats a l'hora d'aprendre l'anglès manifestades pels participants als grups de discussió, es presentaven com a més fortes en el cas dels joves, especialment d'origen portuguès o francès, que havien fet una incorporació més tardana a les escoles del Principat. Aquests joves expressaven que els era difícil aprendre tantes llengües de cop, tenint en compte que sovint abans d'escolaritzar-se a Andorra no s'havien format en alguna o més d'una de les llengües que s'imparteixen als centres educatius d'Andorra. De fet amb les dades de l'enquesta actual podem comprovar que efectivament són els alumnes de nacionalitat portuguesa i francesa aquells que en menor percentatge han contestat que entenen bé l'anglès (10 i 14% respectivament) i que el parlen bé (9 i 12% respectivament). La mateixa tendència observem quan ens fixem amb la nacionalitat dels pares, sent els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat francesa i portuguesa els que menys coneixement manifesten tenir de l'anglès.

En els grups de discussió però també vam trobar joves que manifestaven tenir un coneixement més bo de l'anglès que del francès, ja que havien escollit aquesta llengua a l'escola, o l'havien après i practicat fora d'aquesta, ja fos a través d'ensenyament reglat o informalment. A tall d'exemple podem veure el discurs d'algun participant als grups de discussió:

“ Jo a la Sagrada Família, quan ets petit et fan triar entre francès i anglès, i clar, si elegeixes anglès, doncs de francès no en tens ni idea... i ara m'ha passat a mi que he anat a l'andorrana i que fan algunes assignatures en francès i tal.. i “d'andananar-lo” l'entenc però em costa més parlar-lo...”

“Jo visc a Soldeu i hi ha solament anglesos i per comunicar amb ells solament l'anglès, i l'he après...”⁷⁵

Finalment podem reafirmar, tal i com ja apuntava a la investigació del 2002, que els alumnes que presenten un coneixement més bo de l'anglès són, tal i com mostra la taula següent, en primer lloc els estudiants de les escoles congregacionals i en segon lloc els de l'escola andorrana.

NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DE L'ANGLÈS PER SISTEMA EDUCATIU I ESCOLES CONGREGACIONALS.

SE andorrà	SE francès	SE espanyol	Escoles congregacionals
Percentatge d'alumnes que manifesten entendre bé			

⁷⁵ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008. Pàgina 140.

l'anglès			
24	14	11	35
Percentatge d'alumnes que manifesten parlar bé l'anglès			
20	13	10	28

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes en l'enquesta actual.

6-COMPARATIVA GENERAL DEL NIVELL DE COMPRESIÓ I PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS AL PRINCIPAT SEGONS ELS ALUMNES.

A continuació analitzarem conjuntament el nivell de comprensió i parla de les principals llengües presents a Andorra que els alumnes afirmen tenir segons la seva autovaloració. Per fer-ho ens fixarem en el nivell superior (bé) i inferior (gens) de l'escala de valoració (bé-regular-gens-malament).

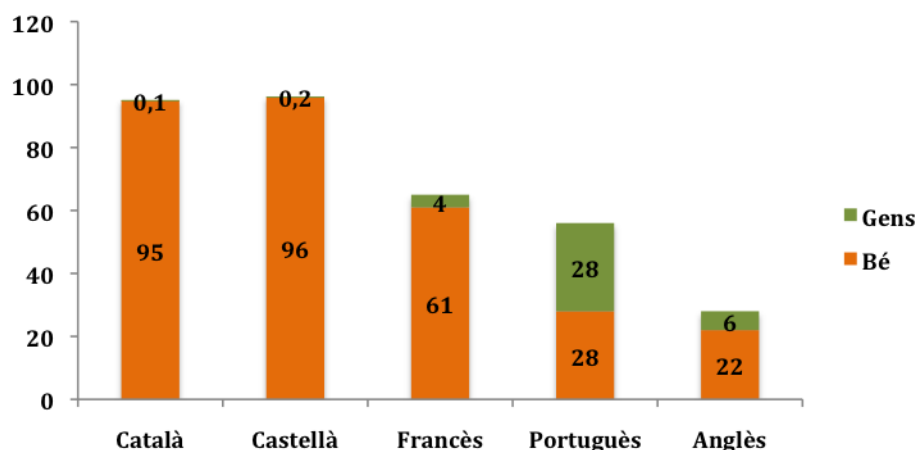
COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRESIÓ I DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

	Català	Castellà	Francès	Portuguès	Anglès
COMPRESIÓ					
Bé	95	96	61	28	22
Gens	0	0,2	4	28	6
PARLA					
Bé	91	94	53	25	19
Gens	0	0,4	7	47	9

Pel que fa a la comprensió observem que és el castellà la llengua més compresa ja que un 96% dels alumnes han afirmat entendre-la bé. Seguidament trobem el català amb un 95%, el francès amb un 61%, el portuguès amb un 28% i finalment l'anglès amb un 22% d'alumnes que han respost que l'entenen bé.

Si ens situem a l'extrem oposat observem d'entrada que els percentatges que obtenim de les respostes dels alumnes són baixos o molt baixos depenen del cas. És a dir que hi ha un nivell de comprensió més elevat que no pas de no comprensió, sempre segons l'autovaloració dels alumnes. Així en el cas del català obtenim un percentatge aproximat del 0% (0,1%) d'alumnes que manifesten no entendre'l, del castellà un 0,2%, del francès un 4%, del portuguès un 28% i de l'anglès un 6%.

NIVELL DE COMPRENSIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA SEGONS ELS ALUMNES.

L'altre valoració que hem demanat als alumnes ha estat que ens indiquessin, per les mateixes llengües i amb la mateixa escala, el nivell de parla que creien tenir. D'entrada cal dir que tots els percentatges són lleugerament inferiors que els que hem obtingut en el cas de la comprensió. És a dir podríem dir que les llengües s'entenen un pel més que no es parlen. La resposta "parlo bé..." ha obtingut el màxim percentatge en el cas del castellà amb un 94%, seguit del català amb un 91%, el francès amb un 53%, el portuguès amb un 25% i finalment trobem que un 19% dels alumnes consideren que parlen bé l'anglès.

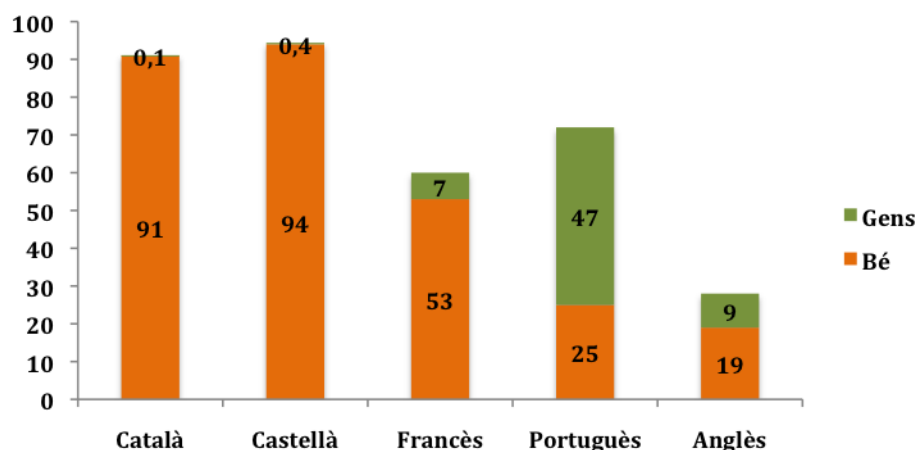
En sentit contrari trobem de nou, excepte en el cas del portuguès, percentatges més baixos en la resposta "no parlo gens la llengua..." que no els que trobàvem en la valoració oposada. D'aquesta manera, la llengua que els alumnes han contestat en major proporció que no la parlen gens és el portuguès amb un 47%; seguit del l'anglès amb un 9%: el francès amb un 7%; el castellà amb un 0,4% i finalment el català que obté un percentatge del 0%.

Finalment, sumant els valors obtinguts en cada llengua en la resposta "comprenc bé" i parlo bé" podem dir que la llengua que els alumnes han manifestat entendre i parlar millor és el castellà (190 "punts"⁷⁶) seguit del català, el francès, el portuguès i en últim lloc l'anglès.

Per contra, i fent el mateix procediment veiem que la llengua que ha obtingut un percentatge més baix d'alumnes que han contestat que no l'entenen i no la parlen gens és el català, que obté un percentatge del 0% en la resposta "no entenc gens" i un altre 0% en el cas de "no el parlo gens". Seguidament trobem el francès, el castellà, l'anglès i finalment el portuguès.

⁷⁶ Suma de comprenc i parlo bé el català, el castellà...

NIVELL DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA SEGONS ELA ALUMNES.

A continuació analitzarem el nivell de comprensió i parla que els alumnes manifesten tenir de les diferents llengües en funció de la seva nacionalitat. Per fer-ho hem pres com a referència el percentatge en la valoració del “comprenc / parlo bé”.

COMPERATIVA SOBRE EL NIVELL DE COMPENSIÓ I DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

	Català	Castellà	Francès	Portuguès	Anglès
COMPENSIÓ					
Andorrana	97	97	64	21	22
Espanyola	97	98	42	10	27
Francesa	66	61	98	5	14
Portuguesa	92	98	58	98	9
Altres nacionalitats	88	91	52	18	39
PARLA					
Andorrana	95	95	56	19	19
Espanyola	93	97	32	7	22
Francesa	52	52	98	4	12
Portuguesa	83	95	52	96	9
Altres nacionalitats	79	88	41	16	34

Pel que fa a la comprensió podem veure que els alumnes de nacionalitat andorrana manifesten comprendre bé en percentatges especialment elevats (97%) el català i el castellà, mentre que amb el francès el percentatge baixen fins un 64%, a un 21% en el cas del portuguès i un 22% per l'anglès.

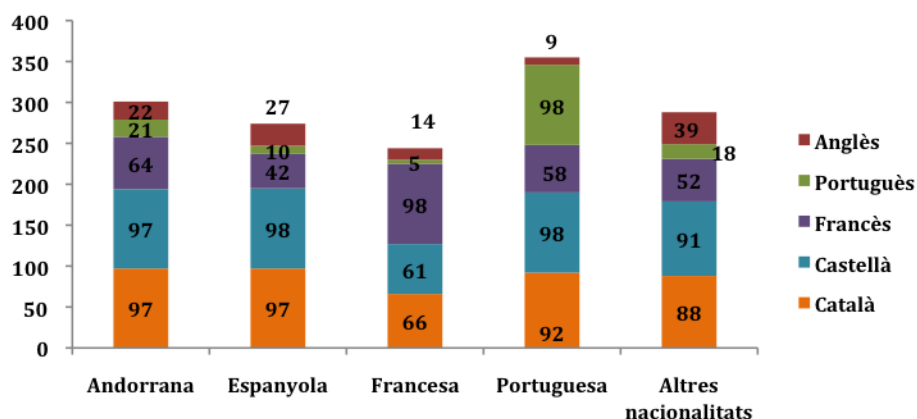
Entre els alumnes de nacionalitat espanyola trobem que un 98% entén bé el castellà i un 97% el català. Pel que fa a la comprensió del francès el percentatge d'estudiants que han contestat que l'entenen bé baixa fins a situar-se en el 42%, en el 10% en el cas del portuguès i en el 27% en el cas de l'anglès.

La llengua francesa és la que més entenen els alumnes de nacionalitat francòfona, ja que han manifestat en un 98% que l'entenen bé. Entre els mateixos alumnes trobem que un 66% considera que entén bé el català i un 61% que entén bé el castellà. En el cas de l'anglès entre aquests alumnes hem trobat un 14% que consideren que l'entenen bé i pel portuguès aquest percentatge es situa en un 5%.

Entre els escolars portuguesos podem veure que manifesten entendre bé en percentatges molt elevats el portuguès (98%), el castellà (98%) i el català amb un 92%. Pel que fa al francès un 58% dels alumnes de nacionalitat portuguesa han afirmat entendre'l bé. En canvi en el cas de l'anglès aquest percentatge és més inferior, situant-se al 9%.

Finalment els alumnes dits del grup "d'altres nacionalitats" han contestat fent una autovaloració que entenen bé el castellà en un 91%, el català en un 88%, el francès en un 52%, el portuguès en un 18% i l'anglès en un 39%.

**NIVELL DE COMPENSIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES
PRESENTS A ANDORRA SEGONS ELS ALUMNES PER
NACIONALITAT**

Continuant amb l'anàlisi del coneixement de les diferents llengües segons els alumnes en funció de les nacionalitats, ens fixem ara els percentatges obtinguts en el ítem "parlo bé...".

Entre els alumnes de nacionalitat andorrana trobem que un 95% manifesta parlar bé tant el català com el castellà. El francès obté un percentatge del 56%, mentre que pel portuguès i

l'anglès, el percentatge d'alumnes de nacionalitat andorrana que manifesten parlar bé aquestes llengües baixa fins el 19% en els dos casos.

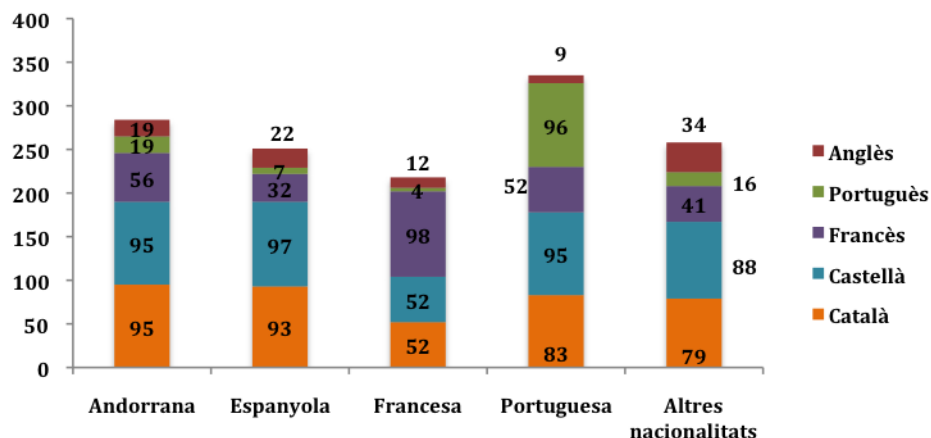
Entre els enquestats de nacionalitat espanyola obtenim que un 97% ha contestat que parla bé el castellà i un 93% el català. En el cas del francès un 32% d'alumnes espanyols diuen que parlen bé aquesta llengua; pel portuguès obtenim un percentatge del 7% en aquesta resposta i un 22% quan preguntem per l'anglès.

El 98% des alumnes d'origen francès han contestat que parlen el francès bé, mentre que pel català i el castellà ho diuen un 52% d'aquests alumnes, pel portuguès un 4% i per l'anglès un 12%.

Els alumnes de nacionalitat portuguesa s'han autovalorat dient que parlen bé el portuguès un 96% d'ells; un 95% pensa que parla bé el castellà; un 83% el català; un 52% el francès i tan sols un 9% pensa que també parla bé l'anglès.

Finalment entre els alumnes d'altres nacionalitats veiem que la llengua que més d'aquests alumnes (88%) consideren parlar bé és el castellà, seguit del català amb un percentatge del 79%; pel francès (41%), l'anglès (34%) i el portuguès amb un 16%.

NIVELL DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA SEGONS ELS ALUMNES PER NACIONALITAT.

També ens sembla interessant veure el nivell que s'autoconcedeixen en la parla i comprensió de les llengües analitzades els alumnes en funció dels sistema educatiu en el que cursen els seus estudis. Per fer-ho separarem les escoles espanyoles congregacionals de la resta de centres espanyols, ja que el seu model educatiu lingüístic⁷⁷ és més similar a les escoles andorranes que espanyoles. Cal recordar que sempre estem parlant d'una autovaloració subjectiva que realitzen els propis estudiants.

⁷⁷ Les escoles congregacionals del sistema educatiu espanyol utilitzen el català com a llengua vehicular en comptes del castellà com ho fan la resta de centres del sistema espanyol.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENSIÓ I DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES SEGONS EL SISTEMA EDUCATIU DE L'ALUMNE.

	Català	Castellà	Francès	Portuguès	Anglès
COMPRENSIÓ					
SE Andorrà	98	98	69	24	24
SE Francès	90	91	94	39	14
SE Espanyol	92	100	7	57	11
Escoles congregacionals	99	97	23	8	35
PARLA					
SE Andorrà	96	96	56	21	20
SE Francès	84	88	91	37	13
SE Espanyol	76	99	6	50	10
Escoles congregacionals	98	94	18	7	28

Si ens centrem en els alumnes inscrits en el sistema educatiu andorrà podem veure que han contestat que entenen bé el català i el castellà un 98% dels alumnes. En el cas del francès aquest percentatge es situa al 68%, al 24% si preguntem pel portuguès i també al 24% en fer-ho per l'anglès. Entre els mateixos estudiants (inscrits al SE andorrà) veiem que un 96% manifesta parlar bé tant el català com el castellà. Aquest valor baixa fins el 56% quan s'autovaloren pel francès. I el portuguès i l'anglès obtenen en aquesta opció de resposta percentatges del 21 i 20% respectivament.

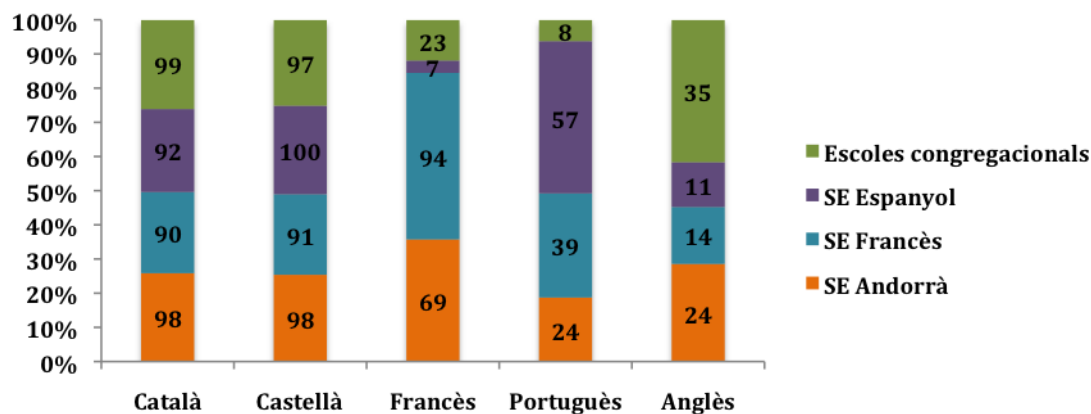
Entre els alumnes que segueixen els seus estudis als centres francesos veiem que la llengua que manifesten en percentatge més elevat entendre bé és el francès amb un 94%, seguit del castellà amb un 91% i el català amb un 90%. En el cas del portuguès i l'anglès un 39% i un 14% respectivament manifesten entendre bé aquestes llengües. Pel que fa a la parla entre aquests escolars trobem que un 91% ha manifestat parlar bé el francès, un 88% ho fa pel castellà, un 84% pel català i en percentatges més baixos trobem que un 37% pensa que parla bé el portuguès i un 13% l'anglès.

Pel que fa a les escoles congregacionals del sistema educatiu espanyol trobem que un 97% s'atribueix una comprensió bona del castellà, un 99% del català, un 23% del francès, un 35% de l'anglès i finalment un 8% d'aquests estudiants consideren comprendre bé el portuguès. Pel que fa a la parla trobem que un 98% dels alumnes que cursen els seus estudis en escoles espanyoles congregacionals, consideren que parlen bé el català, el castellà en un 94%, l'anglès en un 28%, el francès en un 18% i finalment el portuguès en un 7%.

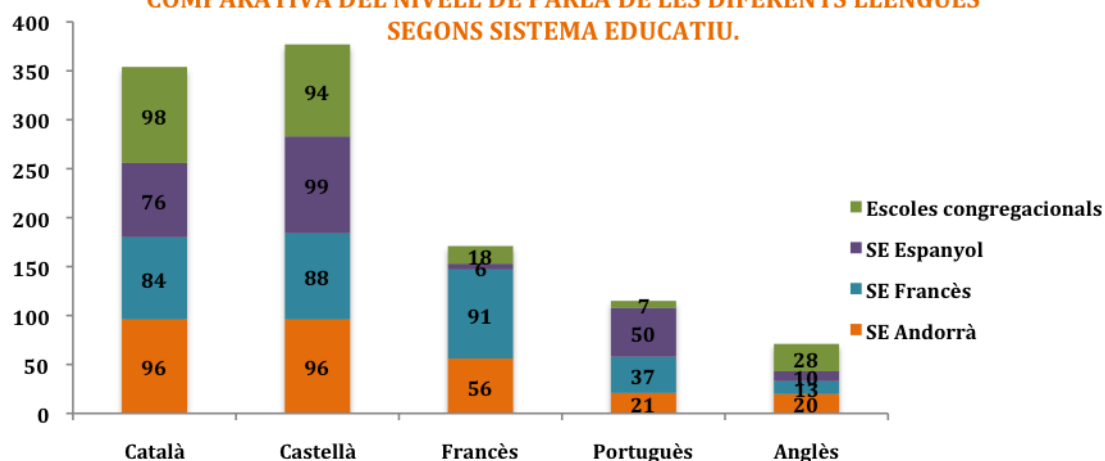
Finalment entre els alumnes dels centres espanyols no congregacionals, un 92% ha afirmat entendre bé el català, un 100% el castellà, un 7% el francès, un 57% el portuguès i en el cas de l'anglès trobem un percentatge del 11%. Pel que fa al nivell de parla d'alumnes que han afirmat entendre bé el francès. En el cas del nivell de parla trobem que un 76% ha contestat

que parla bé el català, un 99% el castellà, un 6% el francès, un 50% el portuguès i un 10% l'anglès.

COMPARATIVA DEL NIVELL DE COMPRENSIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES SEGONS SISTEMES EDUCATIUS

COMPARATIVA DEL NIVELL DE PARLA DE LES DIFERENTS LLENGÜES SEGONS SISTEMA EDUCATIU.

7- COMPRENSIÓ I PARLA D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

7.1-Entens altres llengües?

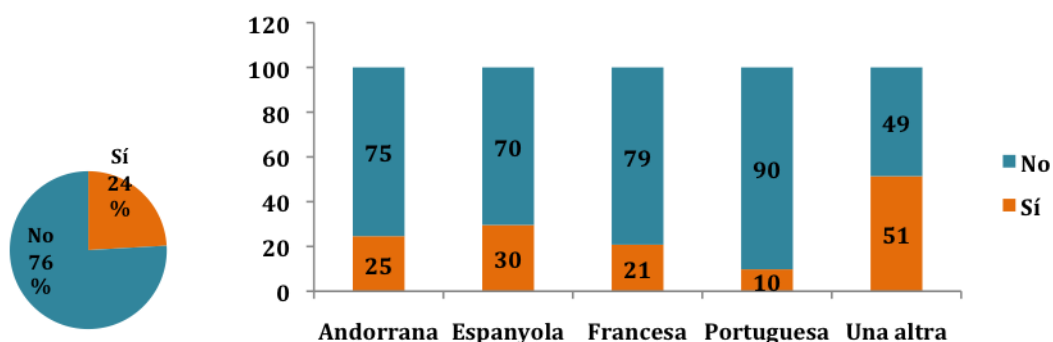
A continuació preguntem als alumnes si a part de les llengües analitzades anteriorment entén alguna altre llengua. Un 24% afirma que sí, mentre que un 76% ha respost que no.

COMPRENSIÓ D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
--	-------------	--------------

Total	2551	100
Sí	615	24,1
No	1936	75,9

ENTENEN ALTRES LLENGÜES PER NACIONALITAT DE L'ALUMNA.

Entre els que entenen altres llengües destaca el 51% dels alumnes del grup d'altres nacionalitats; aquells amb pares i/o mares també del grup d'altres nacionalitats (percentatge del 57%); els inscrits al sistema educatiu andorrà (26%) i finalment amb un percentatge del 63% aquells que consideren com a pròpia una altra llengua (diferent al català, castellà, francès o portuguès).

7.2-Quines altres llengües entens?

Entre els alumnes que han contestat que entenen altres llengües els preguntem quines són aquestes. En aquest sentit, un 45% entén l'italià, un 16% el gallec, un 11% l'alemany, un 15 % altres llengües europees, un 14% llengües d'origen asiàtic i un 8% llengües africanes.

ALTRES LLENGÜES QUE S'ENTENEN SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges**
Base*	615	
Italià	278	45,2
Gallec	101	16,4
Alemany	65	10,6
Altres llengües europees	93	15,1
Llengües provinents d'Àsia	88	14,3
Llengües provinents d'Àfrica	48	7,8

*Aquells que han respost que entenen altres llengües. **Els percentatges sumen més de 100, ja que hi ha alumnes que han respost més d'una llengua.

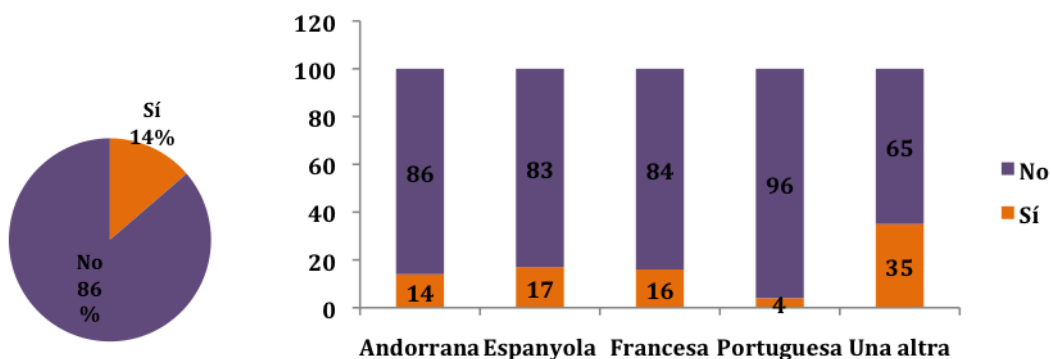
7.3- Parles altres llengües?

En aquest cas demanem als alumnes que ens diguin si a part de les llengües esmentades anteriorment, parlen alguna altra llengua. La gran majoria, un 86% ha contestat que no, mentre un 14% ho fa afirmativament. D'aquests destaca el 16% d'alumnes de 17 a 18 anys; el 35% d'alumnes amb nacionalitats dins del grup denominades "d'altres nacionalitats"; els alumnes amb pares i/o mares també amb nacionalitats del grup d'altres nacionalitats (amb percentatges que oscil·len entre el 39 i el 41%) i amb un 58% els alumnes que consideren com a llengua pròpia una llengua diferent al català, castellà, francès o portuguès.

PARLA D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	350	13,7
No	2201	86,3

PARLEN ALTRES LLENGÜES PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

7.4-Quines altres llengües parles?

Concretament, els alumnes que han contestat que parlen altres llengües, un 24% parla italià, un 20% gallec, un 12% alemany, un 18% parla altres llengües d'Europa, un 22% llengües provinents d'Àsia i finalment un 13% llengües d'origen africà.

ALTRES LLENGÜES PARLADES SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges*
Base**	350	

Italià	84	24,0
Gallec	69	19,7
Alemanys	42	12
Altres llengües europees	71	18,3
Llengües provinents d'Àsia	77	22
Llengües provinents d'Àfrica	44	12,6

*La suma del percentatge és superior a 100, ja que hi ha alumnes que han contestat que parlen més d'una llengua.

**Contesten aquells que han dit que parlen "altres" llengües.

8-PERCEPCIÓ SOBRE EL CONEIXAMENT DEL CATALÀ DELS ALTRES ESCOLARS.

En aquest apartat final volem valorar si els alumnes perceben possibles diferències en el domini del català entre uns i altres estudiants, i alhora intentar esbrinar a què pensen que es deuen aquestes diferències. Es tracta de buscar causes dins i fora de l'escola com ara el tipus d'ensenyament donat, la influència de l'origen familiar...

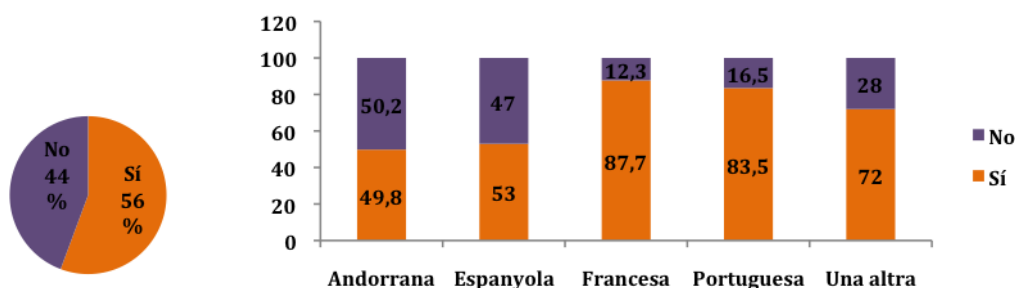
8.1 Creus que alguns companys de la teva escola o d'una altra escola parlen millor el català que tu?

Entre els estudiants trobem que un 56% opina que hi ha companys de classe o d'altres escoles que parlen millor que ells al català. D'aquests ho fan en major percentatge els alumnes de nacionalitat francesa (88%), els de nacionalitat portuguesa (83%) i els del grup d'altres nacionalitats (72%). Contràriament són els de nacionalitat andorrana i espanyola, amb percentatges del 50% i 53% respectivament els que presenten menor percentatge en aquesta opció de resposta.

DIFERÈNCIES EN EL NIVELL DE PARLA DEL CATALÀ ENTRE ESCOLARS SEGONS LA PERCEPCIÓ DELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1420	55,7
No	1131	44,3

VALORACIÓ DEL CATALÀ DELS COMPANYS SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

S'observa la mateixa tendència quan ens fixem amb la nacionalitat dels pares, sent els d'origen francès, portuguès i els del grup d'altres nacionalitats aquells que han respost en percentatges més elevats que creuen que companys de la mateixa classe o d'altres escoles parlen millor que ells el català. En aquest sentit, i a tall d'exemple veiem que entre els alumnes de pares francesos el percentatge en aquesta resposta és del 86% i en el cas de la mare del 80%.

Del 56% que ha respost afirmativament la pregunta plantejada destaquen també els alumnes no nascuts a Andorra (67%); aquells que porten de 5 a 10 anys residint al Principat (78%); els alumnes amb pares en situació d'atur (71%) i/o mares jubilades, pensionistes o amb baixa definitiva (89%); aquells que segueixen els seus estudis al sistema educatiu francès (71%) i finalment aquells alumnes que consideren com a pròpia la llengua portuguesa amb un percentatge del 80%.

8.2 Per quin motiu penses que alguns companys de la teva escola o d'una altra parlen millor el català que tu?

A continuació demanem als alumnes que han respost que creuen que sí que hi ha altres alumnes que parlen millor que ells el català, que ens expliquin els motius d'aquesta opinió. En aquest cas hem utilitzat una pregunta on han tingut de triar alguna de les opcions de resposta especificades.

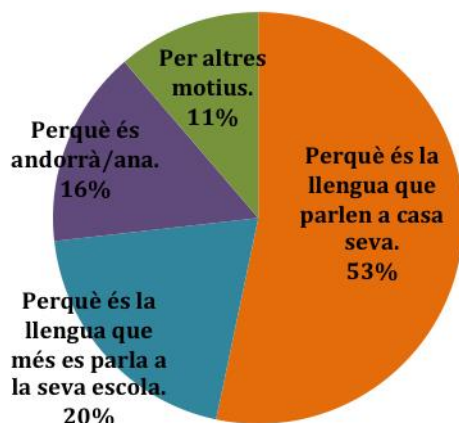
Com podem veure en la taula i gràfic següent, un 53% dels alumnes consideren que el motiu s'explica perquè aquests alumnes tenen el català com a llengua d'ús habitual a casa seva; un 20% pensa que és perquè són alumnes que van a escoles on el català és la llengua més parlada; un 15% opina que aquesta situació s'explica pel fet que són d'origen andorrà i finalment l'11% restant ho atribueix a altres motius que explicarem més endavant.

MOTIUS PELS quals PENSEN QUE ALGUNS COMPANYS PARLEN MILLOR QUE ELLS EL CATALÀ.

	Freqüències	Percentatges
Base*	1420	100

Perquè és la llengua que parlen a casa seva.	757	53,3
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola.	282	19,9
Perquè és andorrà/ana.	220	15,5
Per altres motius.	161	11,3

*Responen aquells que han respost afirmativament a la pregunta anterior.

Si analitzem les diferents respostes en funció de les diferents variables sociodemogràfiques dels alumnes que les han escollit observem:

-*Perquè és la llengua que parlen a casa seva*, ha estat en major proporció triada per alumnes de nacionalitat espanyola (57%); alumnes amb pares del grup d'altres nacionalitats (60%) i/o mares de nacionalitat francesa (62%); els alumnes nascuts a Andorra (55%); aquells no nascuts al Principat però que hi porten vivint-hi de 5 a 10 anys (51%); els alumnes amb pares i/o mares jubilades, pensionistes o amb baixa definitiva (73% en el cas dels pares i 56% en cas de les mares) i finalment per aquells que segueixen els seus estudis en el sistema educatiu francès amb un percentatge del 56%.

-*Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola*, és en major percentatge escollida per alumnes de nacionalitat andorrana en un 21%; alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat també andorrana (27% i 29% respectivament); pels nascuts a Andorra en un 21%; per aquells que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys en un 18%; pels alumnes amb pares i/o mares jubilats, pensionistes o amb baixa definitiva (22% en el cas dels pares i 28% en el cas de les mares) i finalment pels que cursen els seus estudis en centres francesos amb un percentatge del 25%.

- *Perquè és andorrà/ana* que ha estat escollida pel 16% dels estudiants, ho fan en percentatge superior els alumnes del grup d'altres nacionalitats (30%); els alumnes amb pares i/o mares de

nacionalitat francesa (25% en el cas dels pares i 21% en el de les mares); els alumnes no nascuts a Andorra (27%); aquells que porten vivint-hi menys de 5 anys (36%); els alumnes amb pares que treballen com a assalariats en un empresa privada (16%) i/o mares en situació d'atur (21%) i finalment aquells que estan inscrits al sistema educatiu andorrà amb un 19%.

- *Per altres motius*, que especificarem a continuació, ha estat la resposta escollida pel 11% del total de la mostra. D'aquests destaquen els alumnes de nacionalitat andorrana amb un percentatge del 14%; els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 28% i un 25% respectivament; els nascuts a Andorra (13%); aquells que porten vivint al principat més de 10 anys (11%); els alumnes amb pares que treballen per compte propi (18%) i /o mares que treballen a l'Administració pública o parapública amb un 21% i finalment per aquells alumnes inscrits als centres que segueixen el sistema educatiu andorrà amb un percentatge del 16%.

Dels alumnes que consideren que hi ha companys d'escola o d'altres escoles que parlen millor el català que ells, un 11% expliquen aquesta opinió triant l'opció "altres motius". En aquests alumnes els demanem que escriguin de forma oberta quins són aquests altres motius. Un cop agrupades les respostes veiem que:

- Un 43% pensa que és pel fet que alguns alumnes tenen més facilitats en general per les llengües que altres.
- Un 13% pensa que aquells alumnes que parlen millor el català és perquè el parlen gairebé sempre en diferents contextos (família, amics, escola...).
- Un 8% creu que les diferències entre el nivell de parla del català es podrien explicar pel fet que alguns alumnes es comuniquen amb més d'una llengua i això implica que no només s'utilitzi el català i per tant no es parli sempre del tot correctament (es fan barbarismes, tenen menys vocabulari...).
- Un 7% atribueix les diferències al temps que fa que un noi o noia està estudiant el català.

Finalment trobem un 7% d'alumnes que especifiquen respostes varies que no poden ser agrupades i un 22% no contesten aquesta pregunta.

ALTRES MOTIUS PELS QUALS PENSEN QUE ALGUNS COMPANYS PARLEN MILLOR EL CATALÀ.

	Freqüències	Percentatges
Base*	161	100
Perquè tenen més facilitats en general per les llengües.	69	42,9
Perquè parlen gairebé sempre el català en diferents contextos (família, escola, amics...).	21	13,0
Perquè jo parlo diferents llengües i això fa que no sempre parli el	13	8,1

català o el parli del tot correcta (barbarisme, menys vocabulari...).		
Perquè fa més temps que estudien o parlen el català que jo.	11	6,8
Altres respostes minoritàries.	11	6,8
Ns/nc	36	22,4

*Contesten aquells que en la pregunta anterior han escollit com a resposta "altres opcions"

A través de l'anàlisi dels discursos dels grups de discussió en l'estudi *Joves i llengües a Andorra* (2006-2008) vam poder veure que també hi havia certa consciència que no tots els alumnes tenien el mateix domini del català. Si bé trobàvem l'opinió generalitzada que el català era ensenyat de la mateixa manera a totes les escoles (referint-se a la qualitat de l'ensenyament), també expressaven que el fet que el català fos la llengua vehicular⁷⁸ de l'escola, és a dir la que més es parlava, marcava importants diferències en el coneixement, i especialment en l'expressió oral en aquesta llengua. Diferències que es podien accentuar si a més a més no eren catalanoparlants o eren joves que feia poc que residien al país. En aquest sentit trobàvem per exemple els següents discursos:

" (...) Ya, a vegades dius "xarnegades" perquè com parles en castellà a casa..."

" Más o menos, yo hace tres años que estoy aquí y me cuesta... "

" - Sí, és diferent..., no sé cada sistema té..., si vas al sistema francès la llengua més important és el francès, que per això t'han ficat en aquest sistema, i llavors i el català està en una segona part..."

3- REPERTORI I USOS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA.

En aquest segon apartat tenim com a gran objectiu analitzar quin és el repertori lingüístic dels escolars d'Andorra. En primer lloc però intentarem esbrinar una mica més de la relació entre els joves i el seu dia a dia en un context lingüístic i cultural plural. Amb aquest propòsit ens plantejem analitzar quina és la seva llengua d'ús habitual, quina relació podem establir entre coneixement del català i ús continuat d'aquest; com veuen el fet de viure en un context plurilingüe com l'andorrà...

Seguidament analitzarem el repertori lingüístic d'aquests joves en àmbits molt diversos però de gran valor informatiu com ara: en l'àmbit familiar, en el context escolar, en les activitats d'oci, o en el seu dia a dia com a ciutadans d'Andorra.

⁷⁸ A les taules de nivell de comprensió i parla del català en funció del sistema educatiu, podem comprovar que són els alumnes de les escoles andorranes i les espanyoles congregacionals, on el català és la llengua vehicular, que en major percentatge han contestat que entenen i parlen bé el català.

1-LLENGUA D'ÚS HABITUAL.

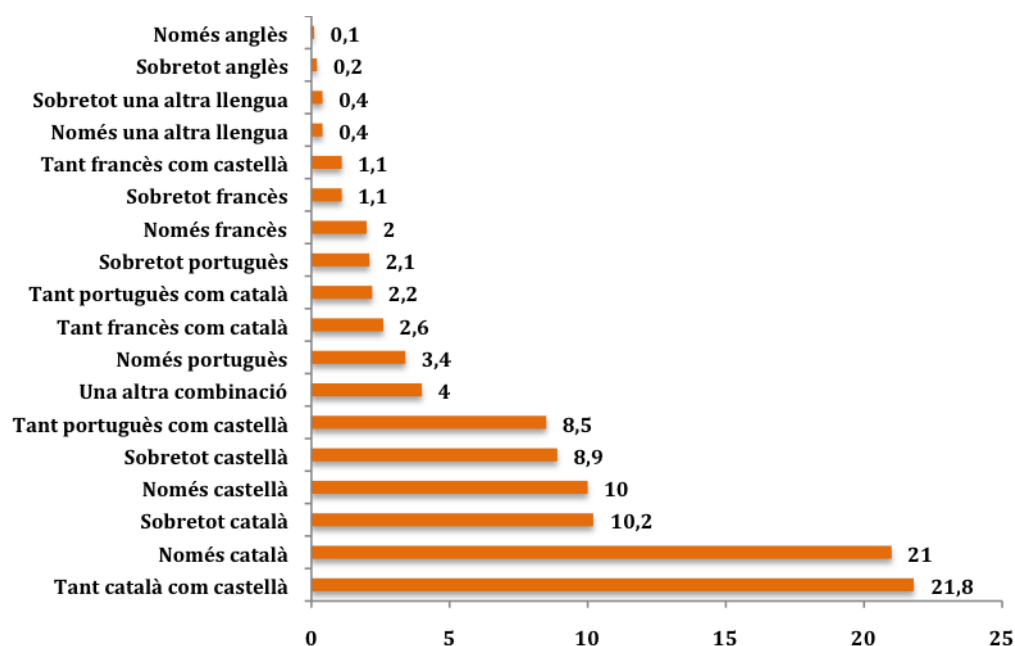
En aquest apartat ens interessa veure quina llengua o llengües utilitzen els alumnes de forma habitual o quotidiana per parlar. D'aquesta manera podrem analitzar en quin escenari lingüístic es mouen, i veure així si podem parlar d'un predomini d'utilització de fórmules monolingüistes, bilingüistes o plurilingüistes.

Quina és la llengua o llengües que utilitzes habitualment per parlar?

Per realitzar aquesta qüestió hem optat per utilitzar una pregunta de resposta tancada en la que donem als alumnes una gran varietat de respostes possibles. D'aquesta manera intentem cobrir al màxim les diverses combinacions lingüístiques que podem trobar que parlen els alumnes de secundària d'Andorra. Els resultats han estat:

LLENGUA/ES UTILITZADES HABITUALMENT PER PARLAR.

	Freqüències	Percentatges
TOTAL	2551	100
Només català	536	21,0
Només castellà	255	10,0
Només francès	51	2,0
Només portuguès	86	3,4
Només anglès	3	0,1
Només una altra llengua	10	0,4
Sobretot català	261	10,2
Sobretot castellà	226	8,9
Sobretot francès	27	1,1
Sobretot portuguès	54	2,1
Sobretot anglès	4	0,2
Sobretot una altra llengua	9	0,4
Tant català com castellà	557	21,8
Tant francès com català	66	2,6
Tant francès com castellà	28	1,1
Tant portuguès com català	57	2,2
Tant portuguès com castellà	218	8,5
Una altra combinació	103	4,0

Abans d'analitzar detalladament el percentatge que ha obtingut cada una de les respostes ens sembla interessant veure quin percentatge total d'alumnes utilitza el català com a llengua habitual amb independència de la forma en que ho faci (en exclusivitat, en combinació amb una altra llengua...). El resultat és que un 58% dels alumnes afirma utilitzar la llengua oficial del país per parlar habitualment, mentre que un 42% no l'utilitza.

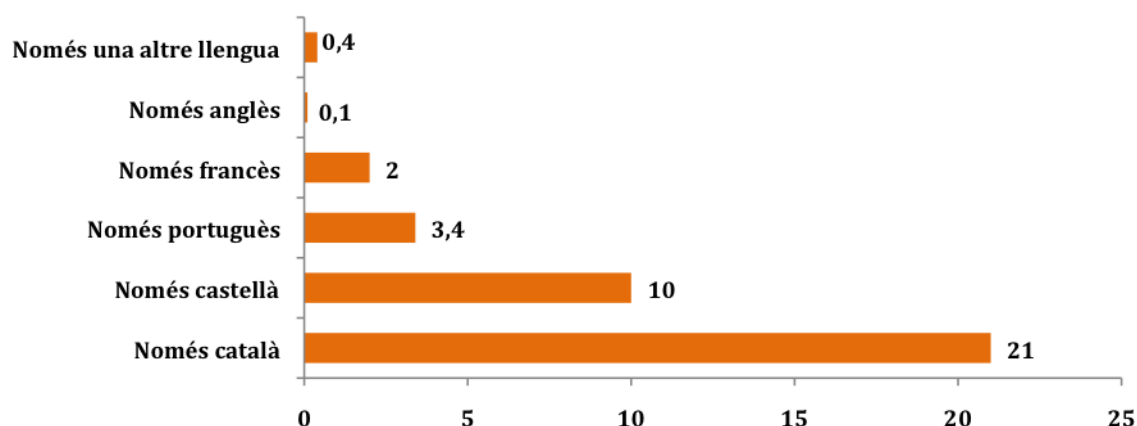
UTILITZACIÓ DEL CATALÀ COM A LLENGUA HABITUAL..

	Freqüències	Percentatges
TOTAL	2551	100
Utilitza el català	1477	58
No utilitza el català	1074	42

Entre els alumnes que han contestat tenir com a llengua d'ús habitual "només" una llengua trobem que "**només català**" obté un percentatge del 21%, "**només castellà**" un 10%; "**només portuguès**" un 3,4%; "**només francès**" un 2% i "**només una altra llengua**" un 0,4%⁷⁹. Entre aquests últims, un 50% es refereix a una altra llengua europea; un 40% a una llengua asiàtica i finalment un 1% a una llengua de procedència africana.

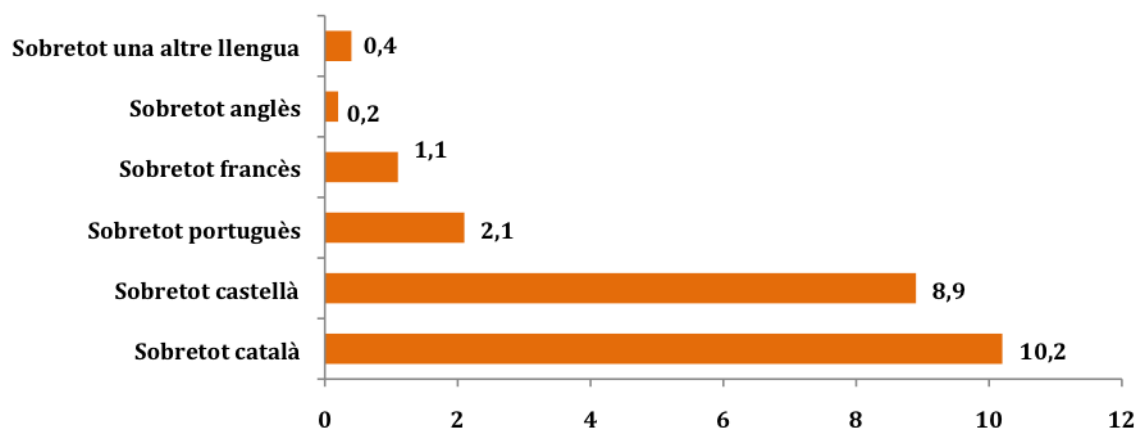
⁷⁹ Una llengua diferent a les principals d'Andorra, és a dir diferent al català, castellà, francès, portuguès i l'anglès.

HABITUALMENT PARLO NOMÉS EN...

Quan ens fixem amb els percentatges que obtenen les respostes “sobretot parlo en ...”, veiem que un 10,2% contesta **“sobretot català”**, un 8,9% **“sobretot castellà”**, un 2,1 % **“sobretot portuguès”**, un 1,1% **“sobretot francès”**, un 0,2% **“sobretot anglès”** i finalment un 0,4% **“sobretot una altra llengua”**⁸⁰. D’aquest 0,4% un 56% ha contestat que té com a llengua d’ús habitual sobretot una altra llengua europea, un 22% una llengua asiàtica i un altre 22% no ha especificat quina era.

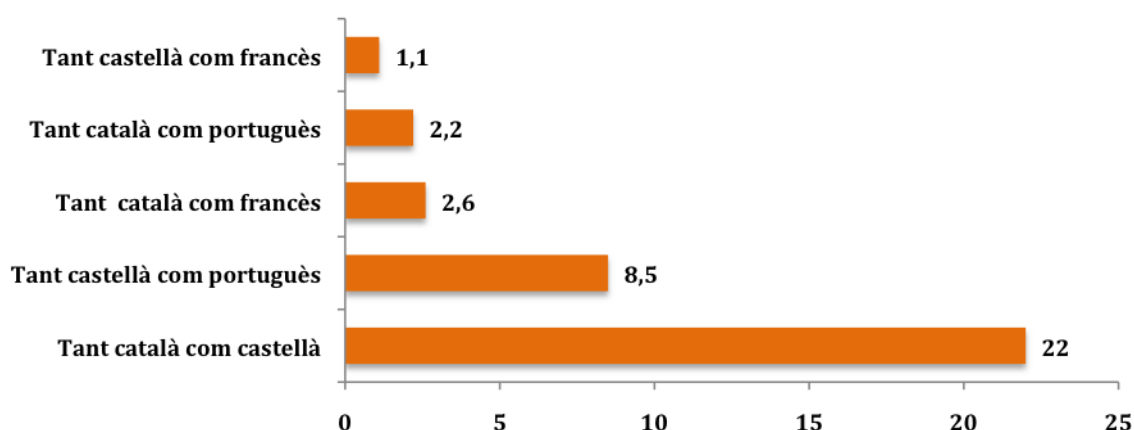
HABITUALMENT PARLO SOBRETOT EN...

Pel que fa a les combinacions de més d’una llengua a parts iguals (tant una com l’altre) veiem que un 22% ha escollit **“tant català com castellà”**, sent el percentatge més elevat que trobem en les respostes d’aquesta pregunta. Un 8,5% ha escollit **“tant castellà com portuguès”**; un 2,6% **“tant francès com català”**; un 2,2% **“tant portuguès com català”** i un 1,1% **“tant francès com castellà”**.

⁸⁰ Una llengua diferent a les principals d’Andorra, és a dir diferent al català, castellà, francès, portuguès i l’anglès

HABITUALMENT PARLO TAN EN... COM EN..

Finalment un 4% dels estudiants ha escollit l'opció altres combinacions. Aquests han agut d'especificar quines llengües eren. Un cop agrupades les respostes obtenim que 17% considera com a llengües d'ús habitual una combinació de bilingüisme en català o castellà i una segona llengua; un 68% ha contestat el català, el castellà més una tercera o quarta llengua; un 7% ha contestat altres combinacions amb francès i/o portuguès i finalment un 8% no ha especificat quines altres combinacions de llengües considerava que eren com a llengües pròpies.

ALTRES COMBINACIÓ DE LLENGÜES UTILITZADES HABITUALMENT PER PARLAR.

	Freqüències	Percentatges
Base*	103	100
Bilingüisme en català o castellà i una segona llengua	18	17,4
Català, castellà i una tercera o quarta llengua	70	67,9
Altres combinacions amb el francès i / o el portuguès	7	6,8
Ns/nc	8	7,8

*Aquells que han contestat que habitualment parlen en una alta combinació de llengües.

Per tal de facilitar l'anàlisi, ens centrarem en les dos respostes que han obtingut percentatges més elevats.

En aquest sentit hem vist que un **22%** de la mostra ha escollit l'opció **“tant català com castellà”**. D'aquests destaquen el 24% de les noies; el 33% d'alumnes de nacionalitat espanyola; els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola amb un 33% i un 34% respectivament; el 25% dels alumnes que han nascut a Andorra; el 16% d'aquells que porten més de 10 anys vivint al Principat; el 24% d'alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública en ambdós casos; el 26% dels alumnes que segueixen els seus estudis al sistema d'ensenyament andorrà i també amb un 26% entre els que el

segueixen al sistema educatiu espanyol; i finalment entre aquells alumnes que consideren el català com a llengua pròpia (27%) i aquells que en consideren el castellà (28%).

Per altre banda, un **21%** dels enquestats afirma tenir com a llengua d'ús habitual ***"només el català"***. Entre aquests podem destacar el percentatge obtingut pels nois amb un 24%; el 25% dels alumnes de nacionalitat andorrana; els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 38 i un 39% respectivament; el 24% d'alumnes que han nascut al Principat; el 19% dels alumnes no nascuts a Andorra però que porten vivint-hi més de 10 anys; el 29% dels alumnes que tenen pares treballant a l'Administració pública o per compte propi; el 32% d'alumnes amb mares que es troben en situació d'atur o bé treballen a l'Administració pública; el 25% dels alumnes que segueixen els seus estudis en centres del sistema educatiu andorrà i finalment el 28% d'alumnes que consideren com a pròpia la llengua catalana.

2- ÚS DEL CATALÀ COM A LLENGUA DE COMUNICACIÓ PRINCIPAL.

En aquest apartat ens interessa veure la diferència entre la capacitat d'utilitzar el català en les comunicacions dels alumnes per coneixement de la llengua i l'ús real continuat d'aquest. Alhora intentarem veure quins motius porten a alguns joves a utilitzar el català sempre que parlen i a no utilitzar-lo en d'altres tot i tenir-ne un bon coneixement.

2.1 Tot i conèixer el català, l'utilitzes sempre que parles?

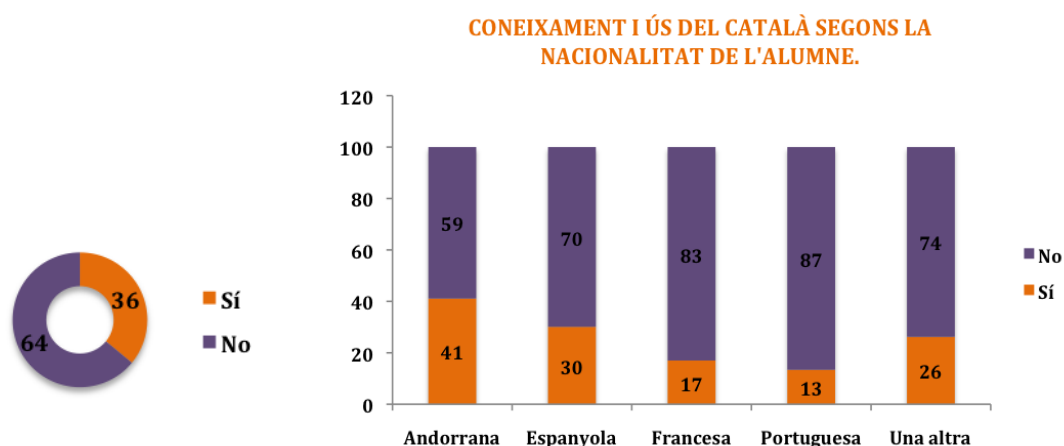
Així doncs, a través d'aquesta primera pregunta volem esbrinar si el coneixement del català que han manifestat tenir els alumnes⁸¹ implica un ús sistemàtic d'aquest.

Segons les respostes obtingudes veiem que un 64% dels alumnes afirma que tot i conèixer el català no l'utilitza sempre que parla.

UTILITZES SEMPRE QUE PARLES EL CATALÀ?.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	914	35,8
No	1637	64,2

⁸¹ Veure l'apartat de l'autovaloració dels alumnes sobre la comprensió i nivell de parla del català que consideren tenir.

Entre els alumnes que han contestat que tot i conèixer el català no l'utilitzen sempre que parlen, ho fan en major proporció els alumnes de 17 a 18 anys (75%); els alumnes de nacionalitat portuguesa (87%) i francesa (83%); els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat també portuguesa amb un 85% ambdós casos i de nacionalitat francesa (amb un 77% en el cas del pare i un 82% en el cas de la mare); els no nascuts a Andorra (74%); aquells que porten de 5 a 10 anys vivint al Principat (79%); els alumnes amb pares en situació d'atur (83%) i amb mares jubilades, de baixa o pensionistes (82%) i finalment els alumnes inscrits al sistema d'ensenyament francès amb un percentatge del 75%.

En l'estudi qualitatiu de *Joves i llengües d'Andorra (2006-08)* també es va plantejar aquesta qüestió. De forma generalitzada els joves dels diferents grups de discussió manifestaven que en el seu dia a dia no hi havia una relació directe entre tenir un bon coneixement del català i parlar-lo sempre⁸² (exposarem els motius que van argumentar més endavant). A més a més vam poder veure que efectivament segons l'àmbit i el context en el que es trobaven els joves, utilitzaven una o altra llengua de forma molt concient. Mostrant així una visió pràctica i instrumental de l'ús de cada llengua en un context plurilingüe com l'andorrà.

Un exemple d'aquesta utilització d'una o altra llengua en un registre monolingüe o plurilingüe en funció del context, la trobem en el repertori lingüístic dels joves en l'àmbit familiar. Tant en l'estudi del 2002 de Política Lingüística⁸³ com en els grups de discussió del 2006⁸⁴, vèiem que si bé el bilingüisme era present en la vida diària dels escolars, també trobavem situacions de monolingüisme en la llengua materna de l'alumne per exemple dins l'àmbit familiar. Aquestes es donaven especialment en alumnes d'origen francès i portuguès. En aquest sentit segons les dades del 2002 dins l'àmbit familiar un 80% dels alumnes d'origen francès manifestaven parlar

⁸² Pàgina 147-148 de *Joves i llengües a Andorra (2006-08)*.

⁸³ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixaments i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

⁸⁴ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

només en la seva llengua materna. En el cas dels escolars portuguesos aquest monolingüisme en aquest context es situava en un 64%; entre els alumnes d'origen espanyol en un 54% i entre els d'origen andorrà es situava en un 42%. Més endavant veurem si actualment els percentatges de monolingüisme en l'àmbit familiar continuen presentant aquesta tendència.

A través del anàlisi dels discursos dels grups de discussió del 2006, veiem també que eren els alumnes que no havien realitzat tota la seva escolarització a Andorra, els que manifestaven tenir més dificultats per utilitzar el català en totes les seves comunicacions. Com hem comentat anteriorment, i segons els resultats de la present enquesta, són els alumnes no nascuts al Principat aquells que en major percentatges han afirmat no utilitzar sempre el català tot i conèixe'l.

2.2 Per què no utilitzes el català sempre que parles?

Tal i com hem comentat anteriorment, un 64% de la mostra ha respost que tot i conèixer el català no l'utilitza sempre que parla. Per saber els motius d'aquesta situació utilitzem una pregunta de resposta tancada en la que els alumnes han d'escollir una única opció de les vuit respostes proposades. Les tres més escollides han estat: *"perquè no és la meua llengua familiar"* (34%); *"perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo"* (30%) i amb un 20% *"perquè tinc el costum de canviar de llengua segons la situació en la que em trobo"*.

Amb percentatges de resposta inferior trobem *"perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment"* (9%); *"perquè no em ve de gust sempre"* (4%); *"perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya"* (2%) i amb un 0,4% trobem l'opció *"perquè no conec el català"*.

També hem donat com a possible resposta *"per altres motius"* que ha estat escollida per un 1% dels enquestats.

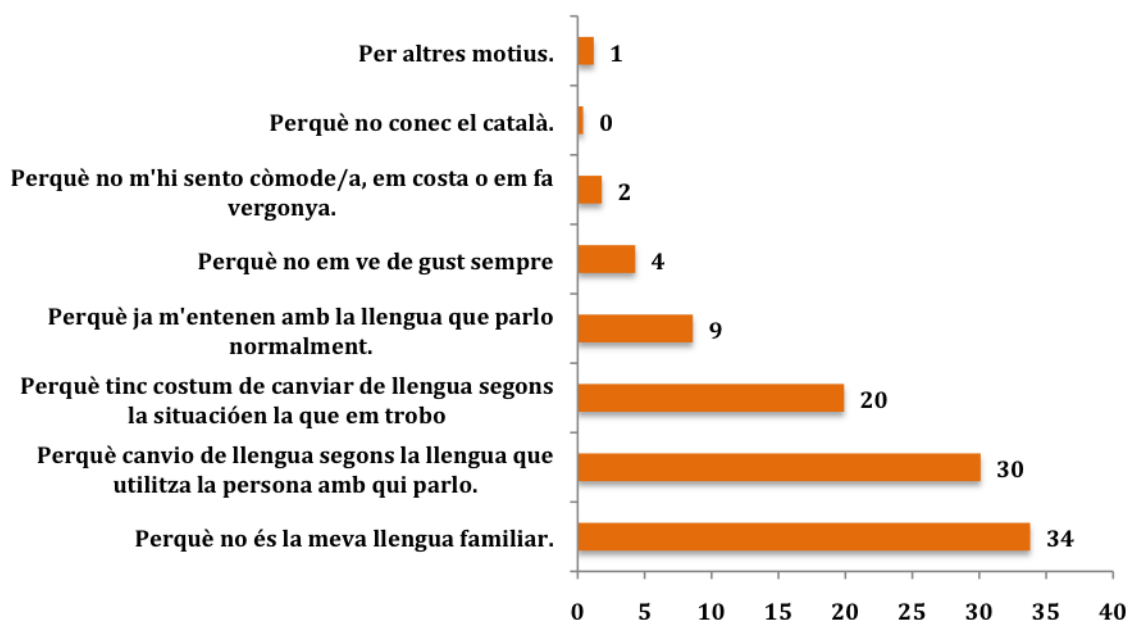
MOTIUS PER NO UTILITZAR SEMPRE EL CATALÀ TOT I CONÈIXER-LO.

	Freqüències	Percentatges
Base*	1637	100
Perquè no és la meua llengua familiar.	553	33,8
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo.	492	30,1
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo.	326	19,9
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment.	141	8,6
Perquè no em ve de gust sempre	70	4,3
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya.	30	1,8

Perquè no conec el català.	6	0,4
Per altres motius.	19	1,2

*Aquells que han contestat que no utilitzen el català sempre que parlen tot i conèixe'l.

NO UTILITZO EL CATALÀ SEMPRE QUE PARLO PERQUÈ...

En aquest cas hem trobat relacions estadísticament significatives entre les respostes donades i les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes.

A continuació analitzem aquestes relacions de les tres respostes que han obtingut un percentatge més elevat:

- **“Perquè no és la meua llengua familiar”** és una opció escollida principalment pels nois (39%); pels alumnes de nacionalitat francesa (53%); pels alumnes amb pares de nacionalitat dins del grup d'altres nacionalitats (42%) i/o mares de nacionalitat francesa (47%); alumnes no nascuts a Andorra (41%); per aquells que porten menys de 5 anys vivint al Principat (49%); pels alumnes amb pares que treballen com assalariats en una empresa privada (37%) i mares en situació de jubilació, pensionista o baixa definitiva (49%) i finalment pels alumnes que segueixen els estudis del sistema d'ensenyament francès amb un 36%.

- **“Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo”** ha estat triada en major proporció per les noies amb un percentatge del 34%; pels alumnes de nacionalitat andorrana (33%); pels alumnes amb pares també de nacionalitat andorrana (un 48% en el cas dels pares i un 46% en el cas de les mares); per un 32% dels alumnes nascuts a Andorra; per aquells que porten més de 10 anys vivint al Principat (26%); pels alumnes que tenen pares i/o mares que treballen a l'Administració Pública amb un 34% en el cas dels pares i

un 38% en el cas de les mares; i finalment per aquells alumnes que segueixen el sistema d'ensenyament andorrà amb un percentatge del 32%.

- ***“Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en la que em trobo”*** ha estat una resposta escollida en major proporció per les noies (23%); pels alumnes amb nacionalitat andorrana (23%); pels alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un percentatge del 26% i del 27% respectivament; pels alumnes que han nascut a Andorra (22%); per aquells que porten més de 10 anys vivint al Principat (22%); pels alumnes amb pares que treballen per compte propi amb un percentatge del 24% i/o mares que treballen a l'Administració Pública (24%) i finalment pels alumnes que segueixen els seus estudis dins del sistema d'ensenyament andorrà amb un percentatge que arriba al 22%.

Com hem comentat anteriorment trobem un 1% d'alumnes que afirmen no utilitzar sempre que parlen el català tot i conèixer aquesta llengua, però alhora d'explicar els motius opten per la resposta “altres motius”. Un cop analitzades aquestes respostes podem dir que un 21% ha exposat que el motiu pel qual no utilitzen sempre la llengua oficial d'Andorra és perquè aquesta no els agrada. També trobem un 26% que especifiquen motius tan diversos que no poden ser agrupats i els hem englobat en l'ítem “altres”. Finalment un 53% dels alumnes que havien d'explicar els motius pels quals no utilitzaven sempre que parlen el català no han contestat a la pregunta.

ALTRES MOTIUS PER NO UTILITZAR SEMPRE EL CATALÀ TOT I CONÈIXER-LO.

	Freqüències	Percentatges
Base*	19	100
No m'agrada parlar el català.	4	21
Altres.	5	26,3
Ns/nc	10	52,6

*Aquells que han contestat que no utilitzen sempre que parlen el català per “altres motius”.

De fet, les diferents opcions de resposta donades en la pregunta de per què no utilitzen el català sempre que parlen, sorgeixen dels motius expressants de forma lliure⁸⁵ en els grups de discussió realitzat en l'estudi del 2006-08. Amb l'enquesta actual, i transformant els principals motius expressats pels joves en opcions de resposta, hem aconseguit quantificar el que d'altre manera teníem com a discursos dominants però sense la possibilitat de tractar-los estadísticament. En aquest sentit doncs podem constatar que els discursos emergents en aquella investigació es reafirmen en l'enquesta actual, sent les respostes que han estat triades de forma majoritària davant l'opció “altres motius”.

⁸⁵ En aquell estudi, en tractar-se de grups de discussió, el moderador planteja de forma oberta les preguntes sense dirigir o donar possibles respostes. D'aquesta manera s'aconsegueix que sorgeixi un discurs lliure i espontani fruit de l'opinió personal dels que participen als grups, que és la principal característica i alhora virtut d'aquesta tècnica qualitativa..

Com a exemple podem recórrer de nou a alguns dels discursos d'aquells joves:

- Influència de la llengua familiar alhora d'utilitzar una o altre llengua.

" - No, perquè a casa no venen de Catalunya, el català no el parlem, parlem en castellà a casa, es parla català en altres àmbits." (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 148).

- Adaptació de la llengua a la que parla el teu interlocutor:

" Si coneixes una persona amb una llengua ja t'acostumes a parlar-li amb la llengua que l'has conegut i és difícil canviar". (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 150).

- Adaptació de la llengua al context en el que et trobes:

"Sí, bueno, depèn de la situació..., parlaràs una o altre llengua lògicament..."(Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 121).

2.3 Per què utilitzes el català sempre que parles?

A continuació demanem als alumnes que han contestat que sí que utilitzen el català sempre que parlen (36%) que ens expliquin els motius. Per fer-ho utilitzem una pregunta tancada de resposta múltiple en la que els donem tres possibles opcions de resposta més una quarta opció ("per altres motius"). Amb aquesta última opció aconseguim que aquells alumnes que tenen motius diferents als que els hem donat puguin expressar-se de forma lliure.

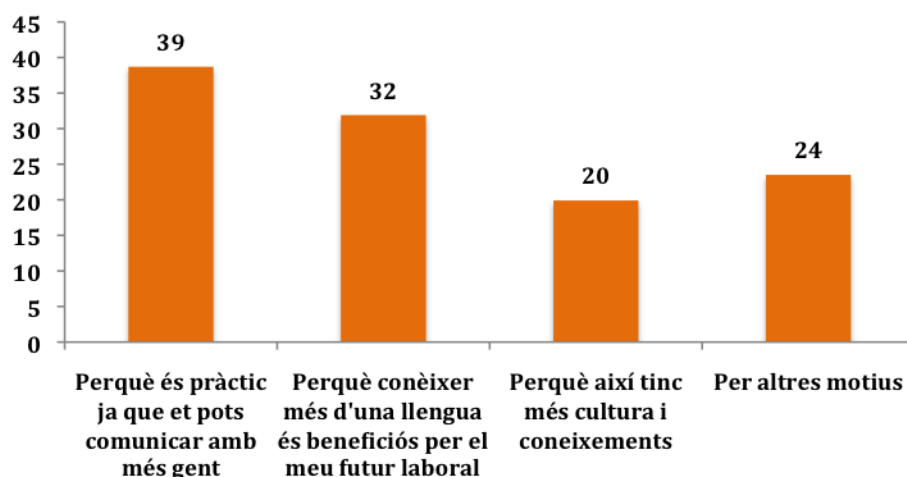
En tractar-se d'una pregunta de resposta múltiple els alumnes poden triar una o més d'una resposta. En aquest sentit podem veure que la resposta més triada amb un 39%, ja sigui de forma individual o conjuntament a d'altres, ha estat "perquè és pràctic, ja que et pots comunicar amb més gent". En segon lloc amb un percentatge del 24% trobem la opció "altres motius" que comentarem més endavant. "Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per el meu futur laboral", ha estat escollida per un 32% de la mostra i finalment amb un 20% trobem la resposta "perquè així tinc més cultura i coneixements".

MOTIUS PER UTILITZAR SEMPRE EL CATALÀ SEGONS ELS ALUMNES.

	Freqüències	Percentatges**
Base*	914	
Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb més gent	354	38,7
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per el meu futur laboral	292	31,9
Perquè així tinc més cultura i coneixements	182	19,9
Per altres motius	215	23,5

*Aquells que han contestat que utilitzen el català sempre que parlen. **Els percentatges sumen més de 100 perquè els enquestat podien escollir més d'una opció de resposta.

UTILITZO EL CATALÀ SEMPRE QUE PARLO PERQUÈ...

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

Analitzant les respostes obtingudes en funció de les variables sociodemogràfiques principals dels alumnes veiem que només hi ha una relació estadísticament significativa amb la nacionalitat dels pares. D'aquesta manera ***“perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb més gent”***, ha estat la resposta triada en major percentatge per alumnes amb pares de nacionalitat francesa (62%) i/o mares de nacionalitat portuguesa amb un 52%. Entre els que han escollit sola o conjuntament amb d'altres opcions la resposta ***“perquè conèixer més d'una cultura és beneficiós pel meu futur laboral”***, ho fan en un percentatge més elevat els alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa (40%) i/o mares de nacionalitat francesa (46%). Amb un percentatge total del 20% ***“perquè així tinc més cultura i coneixements”*** ha estat una resposta escollida en especial per alumnes amb pares de nacionalitat espanyola (21%) i/o mares de nacionalitat andorrana (23%).

Com hem dit un 20% dels alumnes ha respost a aquesta pregunta “altres motius”. D'aquests destaquen els alumnes amb pares de nacionalitat andorrana (28%) i/o mares de nacionalitat també andorrana amb un percentatge del 27%.

En aquests alumnes els demanem que ens expliquin quins altres motius són. Un cop analitzades i agrupades les diferents respostes obtenim:

- Un 54% explicaria el seu ús habitual del català perquè aquesta és la seva llengua d'ús principal a casa i per tant estan acostumats a utilitzar-la molt sovint amb la família i els amics.
- Un 15% exposa com a raó que utilitza el català perquè aquesta és la llengua oficial d'Andorra.
- Un 12% afirma parlar el català perquè és una llengua que li agrada.

- Un 5% exposa altres motius de naturalesa tan diversa que no poden ser agrupats.

També trobem un percentatge considerable d'alumnes que tot i haver escollit aquesta opció de resposta, després no especifiquen els motius (15%).

ALTRES MOTIUS PER UTILITZAR SEMPRE EL CATALÀ.

	Freqüències	Percentatges
Base*	215	100
Perquè és la meua llengua d'ús principal a casa, i estic acostumat/ada a utilitzar-la molt sovint amb la família i els amics.	115	53,5
Perquè és la llengua d'Andorra.	32	14,9
Perquè m'agrada parlar el català.	25	11,6
Altres	11	5,1
Ns/nc	32	14,9

*Aquells que han contestat que utilitzen sempre el català per "altres motius".

De nou, les opcions de resposta donades sorgeixen de l'anàlisi dels discursos dominants en els grups de discussió realitzats en la investigació *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08). D'aquesta manera vèiem que els joves i en especial aquells que no tenien com a llengua materna el català⁸⁶ consideraven que el fet de conèixer aquesta llengua els permetia comunicar-se amb companys que l'utilitzaven de manera habitual. Tot i així destacaven que en moltes ocasions, com veurem més endavant, la comunicació amb els amics es feia en castellà o en català i castellà simultàniament.

"Jo tinc amics francesos, catalans, espanyols..., i clar. Ja que saps parlar els seus idiomes els fas servir..." (*Joves i llengües a Andorra* (2006-08), pàg. 127).

Una de les conclusions principals de l'estudi del 2006-08 era que els escolars tenien una visió instrumental i pràctica de la funció o utilitat donada a cada llengua a Andorra. D'aquesta manera si bé el castellà era per a molts una llengua bàsica de comunicació social en el dia a dia a Andorra, el català per la seva oficialitat representava una llengua necessària i/o beneficiosa alhora de buscar feina.

"És necessari pel treball, per treballar a Andorra. A bastantes feines et demanen el nivell de català..." (*Joves i llengües a Andorra*, (2006-08), pàg. 158).

"Tienen más posibilidades de conseguir trabajo, sí porque mi madre era enfermera en Portugal i aquí no, porque no sabe catalan..." (*Joves i llengües a Andorra*, (2006-08), pàg. 158).

⁸⁶Aquest discurs va aparèixer especialment en els grups de discussió de joves amb origen portuguès, francès i castellà.

El fet de veure l'adquisició de diferents llengües, entre elles el català, com a quelcom beneficiós per l'enriquiment personal i cultural, també va ser un argument que apareixia de forma reiterada en les converses amb els joves. En aquest sentint vam trobar joves que afirmaven:

"És cultura... Jo crec que sempre va bé conèixer un idioma més...". (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 159).

"No, està molt bé que hi hagi totes aquestes llengües, tenim sort que hi hagi aquestes llengües des de que naixem". (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 143-144).

No hem de perdre de vista però que per alguns joves, especialment per aquells que no tenien com a llengua materna el català i/o no havien realitzat tota l'educació a Andorra, sovint els era difícil aconseguir un bon coneixement del català.

" Hablo catalan más o menos..., yo hace tres años que estoy aquí y me cuesta..." (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 133).

Entre els alumnes que han escollit altres opcions, alhora d'argumentar el perquè utilitzen el català sempre que parlen, han sorgit respostes que de nou apareixien ja a l'anàlisi dels discursos dominants del treball qualitatiu del 2006-08. En aquest sentit doncs podem reafirmar la validesa dels resultats d'un i altre estudi. Entre aquests arguments apareixia el fet que la llengua familiar d'origen influeix molt en la tendència comunicativa dels joves; que el català és la llengua d'Andorra...

" No..., és que..., depèn dels pares..., si la llengua materna o paterna és castellà o català, parlaràs més una o l'altre..." (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 148).

"Home, si vius en un país on el català és la llengua oficial has de tenir un mínim de la llengua, no sé..." (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 148).

3-LLENGUA D'INICIACIÓ EN UNA CONVERSA

En quina llengua et dirigeixes a una persona que no parli el català?

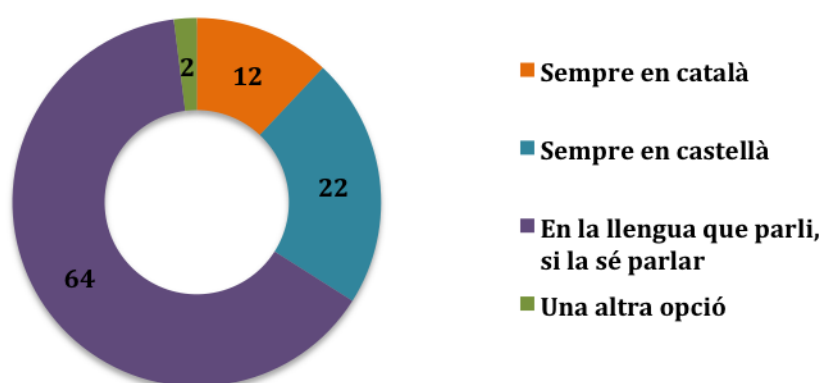
Arribats a aquest punt, demanem als alumnes que ens indiquin amb quina llengua acostumen a dirigir-se a una persona que no parli el català.

El 64% de la mostra ha contestat que acostuma a dirigir-se a aquesta persona amb la llengua que aquesta parli, sempre i quan la coneix-hi. Un 22% ha contestat que s'hi dirigeix en castellà; un 12% en català i un 2% en una altra llengua.

LLENGUA EN LA QUE ET DIRIGEIXES A UNA PERSONA QUE NO PARLI CATALÀ?.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sempre en català	314	12,3
Sempre en castellà	558	21,9
En la llengua que parli, si la sé parlar	1628	63,8
Una altra opció	51	2,0

LLENGUA EN LA QUE ET DIREIGEIXES A UNA PERSONA QUE NO PARLA EL CATALÀ

Com hem vist un 2% dels alumnes han contestat que es dirigeixen a una persona que no parli català en una altra llengua. D'aquests un 57% ho fa en una altra llengua europea diferent al català i al castellà. Entre aquestes altres llengües europees destaca l'anglès amb un 37%. Un 6% ha fa en una llengua no europea com pot ser el filipí, el marroquí..., i finalment trobem que un 37% dels que havien escollit aquesta opció deixen la resposta en blanc.

ALTRA /ES LLENGÜES EN LES QUE ET DIRIGEIXIS A UNA PERSONA QUE NO PARLI CATALÀ.

	Freqüències	Percentatges
Base*	51	100
En una altra llengua europea.	29	56,9
En una altra llengua no europea.	3	5,9
Ns/nc	19	37,3

*Aquells que han contestat una altra opció a la pregunta anterior.

A continuació analitzarem les diferents respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes.

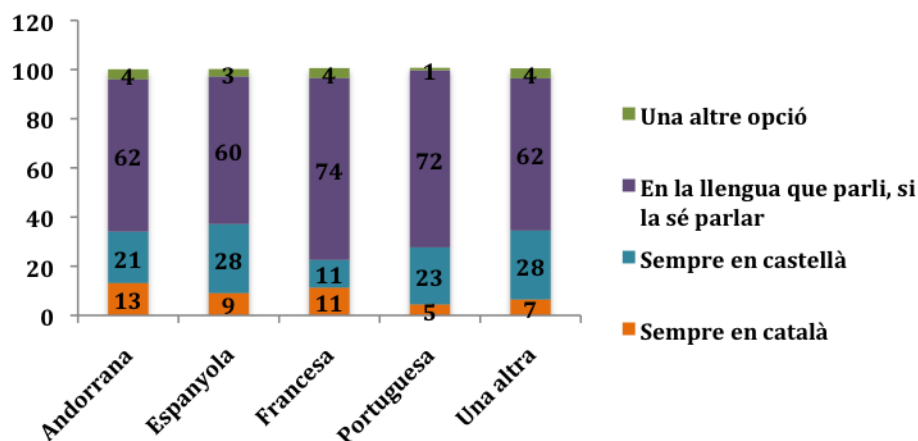
a) **En la llengua que parli, si la sé parlar**, amb un percentatge total del 64% ha estat en major proporció escollida per les noies (71%); els alumnes de 11 a 12 anys (67%); els alumnes amb nacionalitat francesa (74%); els alumnes amb pares també de nacionalitat francesa amb un

71% i/o mares de nacionalitat portuguesa; els no nascuts a Andorra (65%); aquells que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys amb un 67%; els alumnes que segueixen el sistema educatiu francès (70%) i finalment els alumnes amb pares aturats (73%) i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva amb un percentatge del 71%.

b) **Sempre en castellà**, amb un percentatge del 22% ha estat escollida en un percentatge més elevat pels nois (26%); els alumnes de 17 a 18 anys (32%); els de nacionalitat espanyola i del grup d'altres nacionalitats amb un 28% en ambdós casos; alumnes amb pares i/o mares també del grup d'altres nacionalitats, amb un 29% en el cas dels pare i un 27% en el cas de la mare; el 24% dels alumnes no nascuts a Andorra; el 28% dels que porten vivint al Principat menys de 5 anys; els alumnes del sistema educatiu espanyol amb un 29% i finalment aquells alumnes amb pares jubilats, pensionistes o de baixa definitiva (31%) i/o amb mares en situació d'atur (34%).

c) **Sempre en català**, ha estat l'opció escollida en tercer lloc amb un 12% de la mostra. D'aquests destaca el 14% obtingut pels nois; el 13% dels alumnes de nacionalitat andorrana; els alumnes amb pares i mares de nacionalitat andorrana amb un 19% i un 21% respectivament; el 13% dels alumnes que han nascut a Andorra; el 11% dels alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat i finalment el 13% d'alumnes del sistema d'ensenyament espanyol.

LLENGUA EN LA QUE ET DIRIGEIXES A UNA PERSONA QUE NO PARLA EL CATALÀ SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Aquesta pregunta també va ser realitzada en el seu moment en els diferents grups de discussió realitzats en la investigació qualitativa de *Joves i llengües a Andorra* (2006-08). Tot i no poder parlar de percentatges estadístics, vàrem veure que de nou es posava de manifest la capacitat de canviar de llengua dels alumnes en funció del interlocutor o el context en el que es trobaven, sent el català i el castellà les llengües més utilitzades en aquest tipus de situació. En

aquest sentit podem considerar que una i altre investigació mostren la capacitat i/o voluntat d'adaptació del repertori lingüístic dels joves en cada moment.

4-POSSIBLES BENEFICIS DE VIURE EN UN CONTEXT MULTIL.LINGÜE

A continuació volem conèixer l'opinió dels alumnes respecte el fet de viure en un context on de forma quotidiana s'interrelacionen llengües diferents. Concretament volem veure si ho consideren o no beneficiós per a ells. Tant en un cas com en l'altre buscarem els motius que els joves exposen per argumentar la seva opinió.

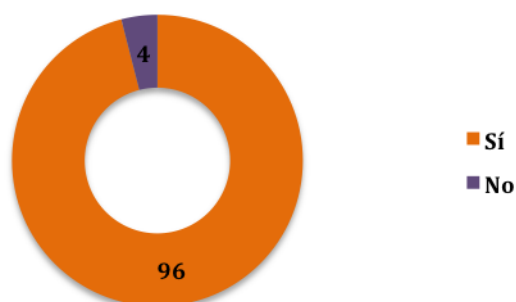
4.1 Consideres beneficiós per a tu utilitzar diverses llengües?

Comencem doncs preguntant si creuen que utilitzar diverses llengües és beneficiós per a ells o no. La gran majoria d'alumnes (96%) han contestat afirmativament mentre que un 4% ha contestat que no.

CONSIDERES BENEFICIÓS PER TÚ UTILITZAR VÀRIES LLENGÜES?.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	2457	96,3
No	94	3,7

CONSIDERES BENEFICIÓS PER TU UTILITZAR VÀRIES LLENGÜES?

Entre els que han contestat que sí ho fan en un percentatge superior als que han nascut a Andorra amb un 97% respecte el 95% dels que no hi han nascut. Entre aquests el percentatge superior el trobem en aquells alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat amb un percentatge del 96%. De fet podem constatar que quan més anys fa que es viu en aquest territori major és el percentatge d'alumnes que consideren beneficiós per a ells utilitzar diverses llengües. Així entre els que porten menys de 5 anys el percentatge es situa al 92%,

mentre que pels que porten de 5 a 10 anys trobem un percentatge del 95%, que passa a ser del 96% pels que porten més de 10 anys vivint en aquest territori.

Aquesta valoració positiva expressada pels alumnes dels beneficis que pot comportar viure en una societat multilingüe i per tant del fet d'utilitzar diverses llengües en la comunicació diària, coincidiria amb una de les conclusions principals de *Joves i llengües a Andorra* (2006-08). En aquella ocasió vam poder comprovar que tot i les dificultats que en alguns casos podia comportar l'aprenentatge de diverses llengües a l'escola, la gran majoria de participants del treball de camp, consideraven com a positiu i avantatjós el fet de tenir aquetes possibilitats lingüístiques dins dels sistemes d'ensenyament d'Andorra. En aquest sentit expressaven que la introducció de les llengües en els primers anys d'escolarització facilitava el seu aprenentatge i que consideraven que una educació multilingüe era més positiva per ells pels beneficis que els aportava que no una educació monolingüe. Beneficis com ara una bona preparació pels estudis superiors i el món laboral; una important riquesa lingüística i cultural; la possibilitat de viatjar... Podem posar com exemple alguns fragments extrets dels grups de discussió:

" - La diversitat cultural que hi ha . Per mi és molt important saber dominar llengües". (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 144).

" - I a més que és molt important per anar pel món". (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 144).

"- Pots canviar de país i si tens per exemple, la teva empresa tens que anar i demanar qualsevol cosa, pots parlar amb l' idioma que sigui d'allà. Si no tens ni idea dels idiomes... pues..." . (Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 144).

Cal però recordar que en aquest treball vàrem trobar estudiants que al no haver fet tota l'escolarització a Andorra, com el cas de joves d'origen portuguès o francès, el fet que als diferents sistemes d'ensenyament d'Andorra hi hagi un model lingüístic plural, els comportava dificultats d'aprenentatge d'aquelles llengües que no havien estudiat al seu país d'origen, ja fos el català, el francès o el castellà. Posem com a exemple el cas d'una estudiant portuguesa que feia poc que residia al Principat, i expressava així les dificultats que tenia:

" Jo quan vaig arribar a Andorra no entenia res, no entenia res de francès, perquè jo havia anat a l'escola a Portugal, i em van posar amb la classe normal i que no feia res... ".(Joves i llengües a Andorra (2006-08), pàg. 146).

De fet, si ens fixem en els alumnes que no consideren beneficis per a ells utilitzar diverses llengües, comprovem que són els que no han nascut al Principat i els que porten menys de cinc anys residint-hi, els que en major percentatge han contestat de forma negativa a la pregunta plantejada en el present estudi.

4.2 Per què consideres que és beneficiós per tu utilitzar varies llengües?

A continuació demanem als alumnes que han contestat afirmativament a la pregunta anterior, el per què consideren que utilitzar diverses llengües és beneficiós per a ells. Un cop més utilitzem una pregunta amb respostes preestablertes en la que els alumnes han d'escollir la que més s'adapta al seu pensament.

ÉS BENEFICIÓS PER MI UTILITZAR VÀRIES LLENGÜES PERQUÈ...

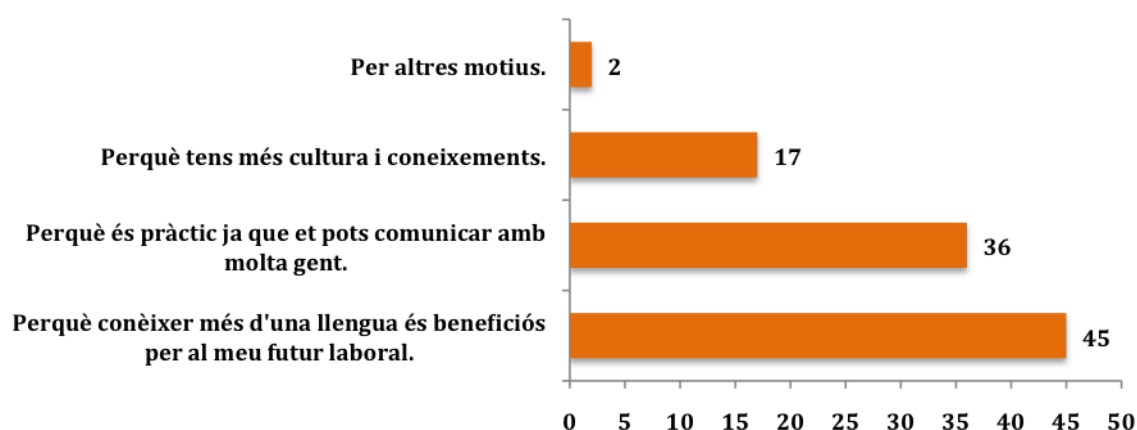
	Freqüències	Percentatges
Base*	2457	100
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral.	1105	45,0
Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb molta gent.	881	35,9
Perquè tens més cultura i coneixements.	414	16,8
Per altres motius.	57	2,3

*Aquells que han contestat que és beneficiós per a ells utilitzar diverses llengües.

En aquest sentit veiem que un 45% de la mostra ha contestat que conèixer més d'una llengua és beneficiós pel seu futur laboral. Entre els que han optat per aquesta opció, ho fan en major percentatge les noies (47%) i els alumnes del sistema d'ensenyament francès (48%). En segon lloc trobem que un 36% ha contestat que conèixer més d'una llengua és pràctic ja que et permet comunicar-te amb molta gent. Els alumnes que en major percentatge han contestat aquesta opció han estat els que segueixen els seus estudis en el sistema d'ensenyament andorrà amb un percentatge del 39%. En tercer lloc trobem un 17% d'alumnes que han contestat que és beneficiós perquè així tenen més cultura i coneixements. Entre aquests destaquen els nois amb un 18% i amb un 20% els alumnes del sistema d'ensenyament espanyol.

Finalment trobem que un 2% de la mostra ha contestat "per altres motius" que analitzarem a continuació.

UTILITZAR VARIES LLENGUES ÉS BENEFICIÓS PER MI PERQUÈ...

Com hem dit un 2% dels alumnes que han afirmat considerar beneficiós utilitzar més d'una llengua, han optat per escollir la resposta "altres motius". En aquest alumnes els demanem que escriguin lliurement el seu perquè. Un cop agrupades les respostes trobem que un 22% contesta que és beneficiós per ells pels tres motius que donàvem com a resposta, és a dir *perquè és beneficiós pel meu futur laboral, perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb molta gent i perquè així tens més cultura i coneixements*.

Un altre 14% ha expressat que veu favorable utilitzar més d'una llengua perquè així es pot viatjar millor per diferents llocs.

També trobem un 19% d'alumnes que han exposat motius varis que no hem pogut agrupar i un elevat percentatge (44%) de respostes en blanc.

ALTRES MOTIUS PELS quals CREC QUE ÉS BENEFICIÓS PER MI UTILITZAR VÀRIES LLENGÜES.

	Freqüències	Percentatges
Base*	57	100
Per els tres motius exposats anteriorment	13	22,4
Per poder viatjar	8	13,8
Altres	11	19,0
Ns/nc	25	43,8

*Aquells que han respost que és beneficiós per ells utilitzar diverses llengües "per altres motius"

Com en preguntes anteriors, les possibles opcions de resposta donades en aquesta pregunta, sorgeixen dels discursos dels participants al treball de camp del 2006-08. En aquest sentit podem d'una banda quantificar els discursos emergents que havíem trobat, ahora que confirmem la seva validesa. A més a més, entre aquells alumnes que han optat per l'opció "altres motius", veiem que destaquen arguments que ja apareixien en el treball de camp de *Joves i llengües d'Andorra (2006-08)*, com ara el fet de poder viatjar més còmodament.

4.3 Per què consideres que no és beneficiós per tu utilitzar diverses llengües?

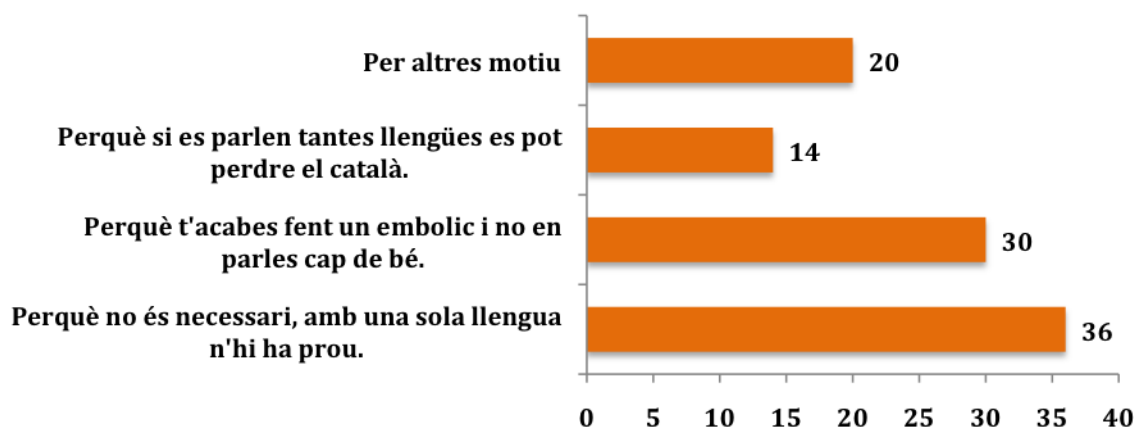
En sentit contrari veiem que un 4% del total dels alumnes enquestats havien contestat que no consideraven beneficiós per a ells utilitzar diverses llengües. D'aquests, un 36% argumenta que no és necessari ja que amb una sola llengua n'hi ha prou; un 30% considera que amb més d'una llengua és fàcil fer-se un embolic i acabar sense parlar-ne cap bé; un 14% creu que parlar vàries llengües pot provocar que es perdi el català. Finalment també trobem un 20% d'aquests alumnes que alhora d'argumentar el motiu pel qual no veuen beneficiós per a ells utilitzar vàries llengües, opten per l'opció "altres motius", tot i que després no els especifiquen.

En aquest cas, al haver-hi pocs casos, no podem analitzar les respostes obtingudes en aquesta pregunta en funció de les principals variables sociodemogràfiques.

UTILITZAR VÀRIES LLENGÜES NO ÉS BENEFICIÓS PER MI PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Total	94	100
Perquè no és necessari, amb una sola llengua n'hi ha prou.	34	36,2
Perquè t'acabes fent un embolic i no en parles cap de bé.	28	29,8
Perquè si es parlen tantes llengües es pot perdre el català.	13	13,8
Per altres motius.	19	20,2

UTILITZAR VARIES LENGUES NO ES BENEFICIÓS PER MI PERQUÈ...

5- REPERTORI LINGÜÍSTIC DINS EL CONTEXT FAMILIAR

En els apartats següents analitzarem el repertori lingüístic utilitzat pels alumnes en diferents àmbits, situacions o contextos de la seva vida quotidiana, centrant-nos primer en l'àmbit familiar de l'alumne.

5.1 Amb quina o quines llengües parles amb el teu pare?

En primer lloc demanem als alumnes que ens indiquin amb quina llengua o llengües acostumen a parlar amb el seu pare. En aquest cas hem utilitzat de nou una pregunta de resposta múltiple per tal que l'alumne pogués escollir més d'una opció si convenia.

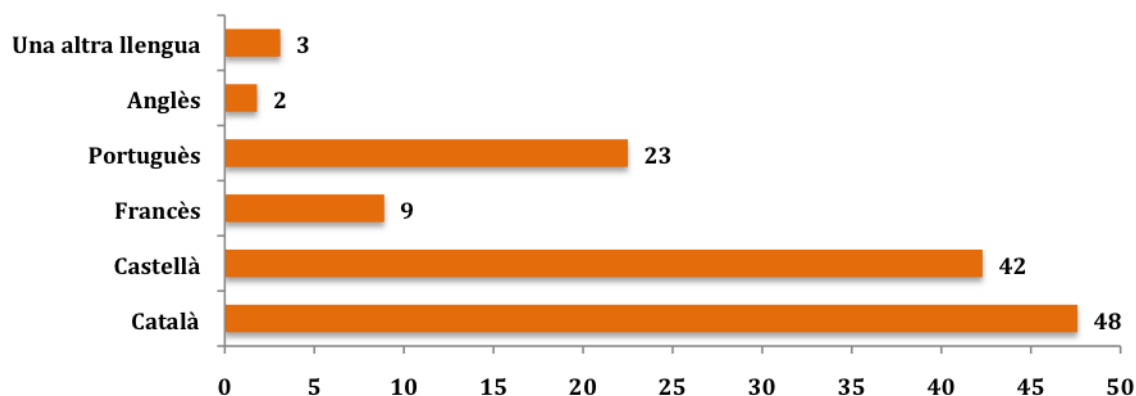
Com veurem a continuació la llengua que més s'utilitza per parlar amb el pare, ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües és el català que obté un percentatge de respostes del 48%. Seguidament trobem el castellà amb un 42%, el portuguès (23%), el francès (9%), l'anglès (2%) i finalment un 3% dels alumnes ha contestat una altra llengua diferent a les anteriors. D'aquest últim un 48% ha dit que parla amb d'altres llengües europees coma ara l'italià, l'alemany...; un 24% en llengües d'origen asiàtic (filipí, xinès...) i un 29% amb llengües africanes com ara el marroquí, el senegalès...

LLENGÜES MÉS PARLADES AMB EL PARE.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1215	47,6
Castellà	1080	42,3
Francès	227	8,9
Portuguès	575	22,5
Anglès	46	1,8
Una altra llengua	80	3,1
Ns/nc*	26	1,0

*La suma de percentatges és superior a 100 ja que els alumnes podien donar més d'una opció de resposta.

AMB EL MEU PARE PARLO AMB ...

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES PARLADES AMB EL PARE.

	Freqüències	Percentatges
Base*	80	100
Altres llengua europea	38	48
Llengües asiàtiques	19	24
Llengües africanes	23	29

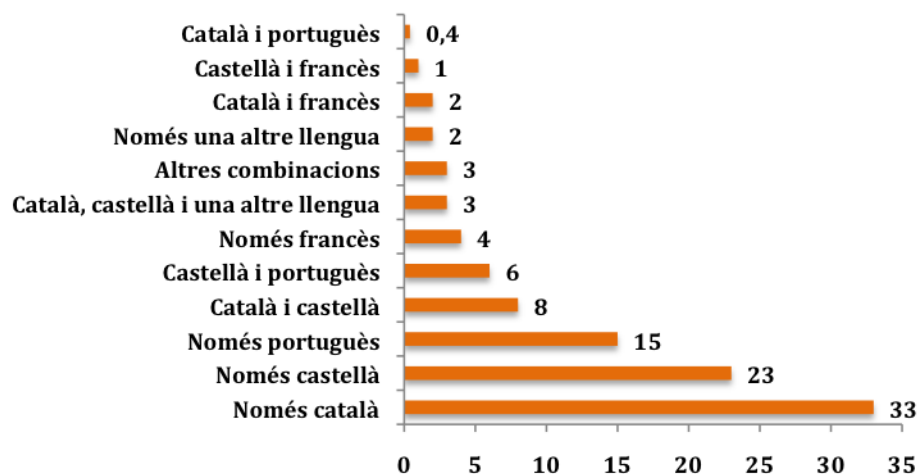
*Els que han dit que amb el seu pare parlen "altres" llengües

A continuació, i per tal d'obtenir el màxim detall possible, analitzarem quines són les llengües utilitzades de forma exclusiva i quines combinacions de llengües són les més escollides pels alumnes alhora de comunicar-se amb el seu pare.

AMB EL MEU PARE PARLO EN... (amb més detall).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	850	33,3
Només castellà	577	22,6
Només francès	105	4,1
Només portuguès	376	14,7
Només una altra	37	1,5
Català i castellà	209	8,2
Català i francès	45	1,8
Català i portuguès	9	0,4
Castellà i francès	22	0,9
Castellà i portuguès	146	5,7
Català, castellà i una altra llengua	84	3,3
Altres combinacions	65	2,5
Ns/nc	26	1,0

AMB EL MEU PARE PARLO EN...

En aquest sentit veiem que la resposta que ha obtingut un percentatge major ha estat parlar només en català amb un total del 33%. En segon lloc trobem parlar només castellà amb un percentatge del 23%, seguit de parlar només portuguès amb un 15%, parlar català i castellà amb un 8% i parlar castellà i portuguès amb un 6%. Amb percentatges inferiors al 5% també trobem: només francès (4%); català, castellà i una tercera llengua (3%); altres combinacions

(3%); només una altre llengua (2%); català i francès (2%); castellà i francès (1%); català i portuguès (0,4%). Finalment trobem un 1% d'alumnes que no han respost aquesta pregunta.

Ahora d'analitzar les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques, ens centrarem amb les quatre llengües o combinacions de llengües que han tingut major percentatge.

Com hem vist un 33% dels alumnes ha contestat que amb el pare parlen **només català**. D'aquests ho fan en percentatge més elevat els nois amb un 35%; els alumnes amb nacionalitat andorrana 41% i amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 69% en el cas dels pares i un 64% en el cas de les mares. Per altre banda també han optat per aquesta resposta en percentatge superior, els alumnes nascuts al Principat (38%) i aquells que porten residint-hi més de 10 anys (28%); els alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública, amb un 49% i un 52% respectivament i els alumnes del sistema d'ensenyament andorrà i espanyol amb un 39% ambdós casos.

Un 23% dels alumnes ha afirmat parlar **només amb castellà** amb el pare. D'aquests podem destacar el 23% dels nois; el 46% dels alumnes amb nacionalitat espanyola; els alumnes amb pares del grup "d'altres nacionalitats" amb un 43% en el cas dels pares i un 39% en el de les mares; els alumnes nascuts a Andorra (23%); aquells que porten residint al Principat més de 10 anys (23%); els alumnes amb pares que treballen com a assalariats a una empresa privada (23%) i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (26%) i finalment amb un 27% els alumnes del sistema educatiu espanyol.

En tercer lloc trobem un 15% d'alumnes que han contestat que amb el seu pare parlen **només amb portuguès**. D'aquest ho fan en percentatge superior els alumnes amb nacionalitat portuguesa (70%); alumnes amb pares també de nacionalitat portuguesa (56% en el cas dels pares i 54% en el cas de les mares); alumnes no nascuts a Andorra (29%); aquells alumnes que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys amb un 43%; alumnes amb pares aturats o jubilats, pensionistes o de baixa definitiva (23%) i/o mares assalariades en una empresa privada (20%) i finalment els alumnes del sistema educatiu francès amb un 23%.

Per acabar hem trobat que un 8% dels alumnes enquestats han contestat que amb el seu pare parlen en **català i castellà**. D'aquest percentatge, destaquen les noies amb un 9%; els alumnes de nacionalitat espanyola (12%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola amb un 15% i un 12% respectivament; els alumnes nascuts al Principat (9%); aquells alumnes que porten menys de 5 anys residint a Andorra; alumnes amb pares que treballen com a assalariats a una empresa privada (9%) i/o mares en situació d'atur o jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (11%) i finalment els alumnes del sistema d'ensenyament espanyol amb un percentatge del 10%.

Ens sembla interessant i oportú poder comparar els resultats obtinguts en aquesta pregunta amb els que s'obtenien en l'estudi de Política Lingüística del 2002.⁸⁷ Cal tenir present però que aquesta comparació té un caràcter orientatiu, ja que en aquella ocasió es va utilitzar una pregunta de resposta única, en la que els alumnes havien d'escollir una sola llengua, responent a la pregunta “*amb el pare parles en...*”. Amb aquest tipus de pregunta no podem saber si els enquestats responien la llengua utilitzada de forma exclusiva amb el pare, o bé si a part d'aquesta llengua n'utilitzaven d'altres. En canvi, en l'investigació present s'ha emprat una pregunta de resposta múltiple on els alumnes poden especificar quina o quines llengües són les utilitzades en aquest tipus de comunicació. Tot i aquestes diferències sí podem veure trets generals.

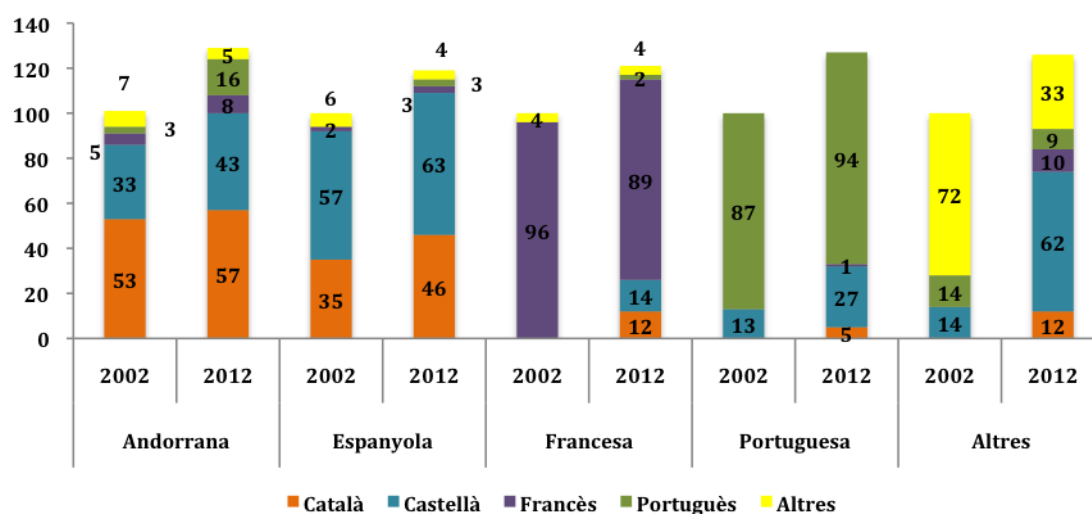
Per analitzar els resultats ens centrarem en la relació de la llengua parlada amb el pare per nacionalitat de l'alumne.

LLENGUA PARLADA AMB LA MARE. COMPARATIVA 2002-2012.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa		Altres	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Català	53	57	35	46	0	12	0	5	0	12
Castellà	33	43	57	63	0	14	13	27	14	62
Francès	5	8	2	3	96	89	0	1	0	10
Portuguès	3	16	0	3		2	87	94	14	9
Altres	7	5	6	4	4	4	0	0	72	33

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra (2002) i les respostes obtingudes en el present estudi.

LLENGUA PARLADA AMB EL PARE PER NACIONALITAT. COMPARATIVA 2002-2012.

⁸⁷ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra (2002) i les respostes obtingudes en el present estudi.

1) Llengua parlada amb el pare pels alumnes de nacionalitat andorrana.

Els alumnes de nacionalitat andorrana, segons els resultats del present estudi, utilitzen principalment el **català** (57%) alhora de parlar amb els seus pares. Aquest percentatge és superior al 53% que s'obtenia de l'estudi del 2002.

Concretament, entre els joves de l'enquesta actual un 41% utilitza **només el català** per parlar amb el seu pare. Ara bé el català és també utilitzat conjuntament amb d'altres llengües en aquest tipus de comunicació. D'aquesta manera trobem que un 10% dels alumnes ha contestat que utilitza el català i el castellà per comunicar-se amb el seu pare; un 2% utilitza el català i el francès; un 0,3% el català i el portuguès, un 4% utilitza conjuntament el català, el castellà i una tercera llengua...

En el cas del **castellà** ens trobem en una situació similar a l'anterior, ja que els alumnes de nacionalitat andorrana que han contestat utilitzar **només el castellà** amb el seu pare sumen un percentatge del 22%. Però trobem per exemple que un 10% utilitza el català i el castellà; un 0,8% utilitza el castellà i el francès; un 6% el castellà i el portuguès, un 4% utilitza el català, el castellà i una altra llengua alhora de parlar amb el seu pare... En aquest sentit veiem que un 43% d'alumnes de nacionalitat andorrana utilitza el castellà, ja sigui com a llengua única o combinada, alhora de parlar amb el seu pare. En l'estudi del 2002 quan es preguntava a aquests alumnes amb quina llengua parlaven amb el pare, un 33% contestava que en castellà, sense especificar si a part d'aquesta llengua n'utilitzava alguna més.

El **francès** és utilitzat per un 8% d'alumnes de nacionalitat andorrana. Dins d'aquest percentatge trobem alumnes que l'utilitzen de forma exclusiva (3%), alumnes que l'utilitzen conjuntament amb el català (2%)... Les dades del 2002 mostraven que aquesta llengua era utilitzada per un 5% dels alumnes, de nou sense especificar si era l'única llengua utilitzada en aquest tipus de comunicació o no.

El **portuguès** és utilitzat pels alumnes andorrans amb un percentatge del 16%, d'aquest un 9% l'utilitza de forma exclusiva i el percentatge restant (7%) l'utilitza en combinació amb d'altres llengües. Aquesta llengua era utilitzada per un 3% dels alumnes de nacionalitat andorrana al 2002, però no podem saber si també era utilitzada en combinació amb d'altres llengües.

Finalment un 5% dels alumnes de nacionalitat andorrana enquestats en el present estudi, afirmen utilitzar **altres llengües**, incloses l'anglès, alhora de parlar amb el seu pare. Un 4% d'aquest percentatge el formen alumnes andorrans que utilitzen aquesta llengua conjuntament amb el català i el castellà. L'1% restant es reparteix en altres tipus de combinacions o bé en la utilització exclusiva d'aquesta altra llengua. Pel que fa al 2002 un 7% dels alumnes andorrans afirmaven utilitzar altres llengües alhora de parlar amb el pare.

Sense voler adelantar-nos a les conclusions posteriors, podríem pensar que els canvis intuïts en aquests percentatges es podrien explicar per l'augmentat del número de joves d'origen

divers, especialment portuguès, nacionalitzats a Andorra respecte l'any 2002, i a un possible augment del bilingüisme o plurilingüisme dins l'àmbit familiar.

2) Llengua parlada amb el pare pels alumnes de nacionalitat espanyola.

Els alumnes de **nacionalitat espanyola** continuen utilitzant principalment el castellà alhora de comunicar-se amb el seu pare, i ho fan amb un percentatge superior (63%) respecte les dades del 2002 (57%).

De nou cal tenir present que dins del 57% del 2002, no podem saber si hi havia alumnes que havien contestat la llengua parlada de forma exclusiva amb el pare o bé una de les llengües que acostumaven a utilitzar. En el percentatge actual tenim que predomina la utilització d'aquesta llengua en la seva forma monolingüista, ja que un 46% dels alumnes espanyols afirmen utilitzar **només el castellà** alhora de parlar amb el seu pare. El percentatge restant fins arribar al 63% es reparteixen entre variants bilingües o plurilingües com espanyol i català (12%); espanyol i portuguès (1,3%); català, espanyol i una tercera llengua (2%)...

Pel que fa al **català** els alumnes de nacionalitat espanyola l'utilitzen segons les dades actuals en un percentatge del 46%. Un percentatge superior al 35% que mostrava l'enquesta del 2002. De nou però no sabem si es tractava d'alumnes que només parlaven aquesta llengua amb el pare o l'utilitzaven conjuntament amb d'altres. Del 46% d'alumnes espanyols que en el curs 2011-12 utilitzen el català en la comunicació amb el seu pare, un 31% ho fa de forma exclusiva, un 12% conjuntament amb el castellà, un 1% amb el francès...

El **francès** tant en l'enquesta del 2002, amb un percentatge del 2% com en l'actual (3%), és una llengua poc utilitzada pels alumnes de nacionalitat espanyola alhora de parlar amb el seu pare. El mateix passa amb el grup **d'altres llengües** que són utilitzades de forma monolingüe (1%) o bilingüe en un percentatge del 4% en l'enquesta actual. Aquest percentatges es situava al 6% segons les dades del 2002.

Finalment el **portuguès** també és una llengua utilitzada pels alumnes de nacionalitat espanyola alhora de parlar amb els seus pares, tot i que ho fan en un percentatge baix, concretament del 3%. Aquest es reparteix en un 1,6% pels alumnes que parlen només portuguès amb el seu pare i en un 1,4% entre els que parlen castellà i portuguès. Segons les dades presentades al 2002 el portuguès no era una llengua d'ús habitual dins del context familiar. Tot i així hem de contemplar la possibilitat que sí que hi haguessin alumnes que utilitzessin aquesta llengua, però potser no fos la més utilitzada, i per tant tenint en compte que era una pregunta de resposta simple, aquesta possibilitat no fos expressada.

Amb aquestes dades a la mà, podem dir que en el context familiar dels alumnes espanyols, tot i que la llengua materna continua sent la predominant, i especialment en el seu ús monolingüe, augmenta l'ús d'altres llengües com el català especialment i el portuguès.

3) Llengua parlada amb el pare pels alumnes de nacionalitat francesa.

La llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat francesa alhora de parlar amb el seu pare és el francès (89%). En l'estudi del 2002 aquest percentatge es situava al 96%. Amb les dades actuals veiem que un 73% dels alumnes de nacionalitat francesa afirmen parlar **només**

francès amb el seu pare. A aquest percentatge cal sumar-li aquells alumnes que han contestat parlar castellà i francès (9%), català i francès (3%)... Semblaria doncs que en aquesta última enquesta ha disminuït el nombre d'alumnes que utilitzen el francès, ja sigui de forma exclusiva o combinada, alhora de parlar amb el seu progenitor.

El **castellà** seria la segona llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat francesa amb un percentatge del 14% segons els estudiants enquestats en la present investigació. D'aquests un 2% utilitza només el castellà, un 9% el castellà i el francès... Aquestes dades ens mostren que el castellà ha passat de no ser utilitzat en absolut pels alumnes que van realitzar l'estudi del 2002, a ser-ho en l'actual.

El **català** també és una llengua que s'incorpora en el context familiar dels alumnes de nacionalitat francesa, ja que és utilitzada per un 12%. D'aquest percentatge un 6% l'utilitza de forma monolingüe i la resta ho fa en combinació amb d'altres llengües com ara el francès (3% català i francès).

El mateix succeeix amb el **portuguès**, llengua que no presentava percentatge d'utilització entre l'alumnat francès en el context analitzat l'any 2002. Amb l'enquesta actual observem una lleugera utilització d'aquesta llengua (2%) però mai com a llengua d'ús exclusiu, sinó en combinació amb d'altres com el francès (1% francès i portuguès).

Finalment en els dos estudis citats, el grup **d'altres llengües** és utilitzat per parlar amb el progenitor per un 4% dels alumnes de nacionalitat francesa. D'aquests un 1% ho faria en aquesta llengua de forma exclusiva i la resta conjuntament amb d'altres llengües.

Tenint en compte aquestes dades, podem pensar que dins l'àmbit familiar, i concretament alhora de parlar amb el pare, entre els alumnes de nacionalitat francesa s'ha produït una disminució del monolingüisme en la llengua materna, a favor de l'incorporació d'altres llengües combinades amb la materna o no.

4) Llengua parlada amb el pare pels alumnes de nacionalitat portuguesa.

Entre els alumnes portuguesos trobem una important utilització de la **llengua materna** alhora de parlar amb el pare. Aquesta es situa en un 94% respecte el 87% que trobàvem al 2002. Ara bé aquesta llengua tot i ser majoritàriament utilitzada de forma monolingüe (70%), també apareix combinada amb d'altres llengües com el català (2% portuguès i català) o el castellà (18% portuguès i castellà).

El **castellà** seria doncs la segona llengua més emprada pels alumnes portuguesos en aquests context amb un percentatge del 27% respecte el 13% que trobàvem al 2002. Aquesta llengua és, com ja hem vist, utilitzada en l'actualitat principalment en combinació amb el portuguès (18) però també de forma, entre d'altres combinacions, monolingüista per un 4% d'alumnes portuguesos.

El **català** presenta un percentatge d'utilització del 5% entre els alumnes portuguesos participants d'aquest treball. Ara bé, no és usada com a llengua de comunicació exclusiva sinó combinada per exemple amb el portuguès (2%), o el català i el castellà (3%).

També podem trobar un percentatge encara que reduït (1,4%) d'alumnes portuguesos que utilitzen el **francès** i d'**altres llengües** (1,3%) en aquest tipus de comunicació familiar.

Tenint en compte aquestes dades, veiem que el portuguès continua sent, i de fet ha augmentat, la llengua d'ús més habitual pels alumnes portuguesos alhora de parlar amb el pare. Tot i així s'incorpora en aquest context l'ús del català, el francès i d'altres llengües, alhora que augmenta la presència del castellà. Totes aquestes llengües amb un predomini d'ús combinat amb el portuguès, i no de forma monolingüista tot i trobar-ne casos.

5) Llengua parlada amb el pare pels alumnes d'altres nacionalitats.

La llengua més utilitzada alhora de parlar amb el pare entre els alumnes del grup d'altres nacionalitats és el **castellà** amb un percentatge del 62%. El que suposa un augment important respecte el 14% que trobàvem al 2002. D'aquests alumnes que utilitzen el castellà, un 41% ho fa de forma exclusiva (monolingüisme en espanyol); un 6% l'utilitza combinat amb el català; un 4% el combina amb el català i una tercera llengua...

Entre aquests alumnes també s'utilitza el **català** (12%), especialment combinat amb el castellà (6%), de forma monolingüe (2%)... Aquest percentatge és inferior al que trobàvem a l'enquesta de Política Lingüística del 2002.

Pel que fa al **francès** veiem que és una llengua que s'incorpora en l'àmbit familiar dels alumnes amb nacionalitats dins del grup d'altres nacionalitats, amb un percentatge del 10%. En aquest percentatge trobem des de situacions de monolingüisme en aquesta llengua (4%) a combinacions lingüístiques varies com per exemple el bilingüisme en castellà i francès (2%).

El **portuguès**, que ja apareixia com a llengua parlada amb el pare per aquests alumnes en l'estudi de Política Lingüística (2002), experimenta un descens passant d'un 14% a un 9%. Aquesta llengua s'usa bàsicament de forma monolingüista entre aquests alumnes amb un percentatge del 8%.

Finalment trobem un 33% d'alumnes d'aquest grup que han afirmat parlar amb **d'altres llengües** amb els seus pres. Recordem que aquestes altres llengües poden ser l'anglès, l'italià, l'alemany, el filipí.. De forma majoritària (18%) aquestes altres llengües són utilitzades com a única llengua de comunicació, encara que també les podem trobar combinades amb castellà i/o català. Aquest percentatge és significativament inferior al que es presentava en *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002), on era del 71%.

Tenint en compte aquestes dades i sense oblidar que es tracta d'una comparació de caràcter orientatiu, podem dir que les llengües utilitzades pels alumnes del grup nomenat "d'altres nacionalitats" en l'àmbit familiar, han experimentat una diversificació. Entre aquests augmenta l'ús del castellà, s'introdueix el català i el francès i disminueix el percentatge d'ús del portuguès i d'altres llengües com l'alemany, l'anglès...

5.2 Amb quina o quines llengües parles amb la teva mare?

A continuació realitzem la pregunta anterior però amb el cas de la mare.

En primer lloc analitzarem la freqüència en que han respost cada una de les llengües. D'aquesta manera sabrem quina és la més utilitzada per parlar amb la mare, ja sigui utilitzant-la únicament o conjuntament amb d'altres. Així doncs trobem que la llengua més utilitzada és el català amb un percentatge del 49%; el castellà obté un percentatge del 44%; el portuguès del 23%; el francès del 9%, l'anglès del 2% i un 3% dels alumnes han manifestat parlar amb la seva mare amb una altre llengua diferent a l'anterior. A part trobem un 0,2% dels alumnes que no han respost aquesta pregunta.

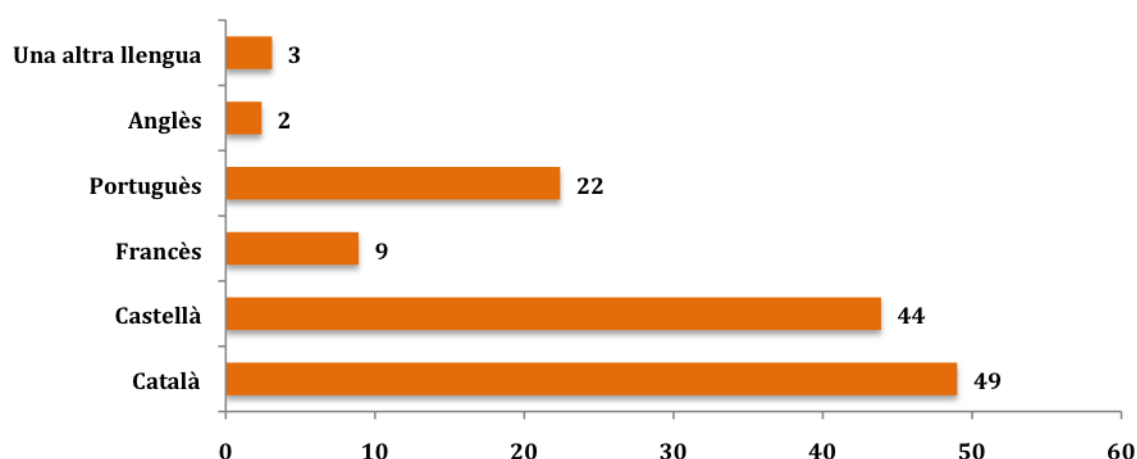
Entre els que han contestat que amb la mare parlen una altre llengua trobem que un 45% parla amb alguna altre llengua europea (rus, italià, alemany...); un 26% amb una llengua asiàtica com el filipí, el japonès...; un 26% més amb alguna llengua africana (marroquí, senegalès...) i finalment un 4% dels alumnes no especifiquen quina altre llengua és.

LLENGÜES MÉS PARLADES AMB LA MARE.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1251	49,0
Castellà	1119	43,9
Francès	226	8,9
Portuguès	571	22,4
Anglès	62	2,4
Una altra llengua	78	3,1
Ns/nc	5	0,2

*La suma de percentatges és superior a 100, ja que els alumnes podien donar més d'una resposta.

AMB LA MEVA MARE PARLO EN...

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES PARLADES AMB LA MARE.

	Freqüències	Percentatges
Base*	78	100
Altres llengua europea	35	45
Llengües asiàtiques	20	26
Llengües africanes	20	26
Ns/nc	3	4

*Aquells que han dit que amb la seva mare parlen un altre llengua.

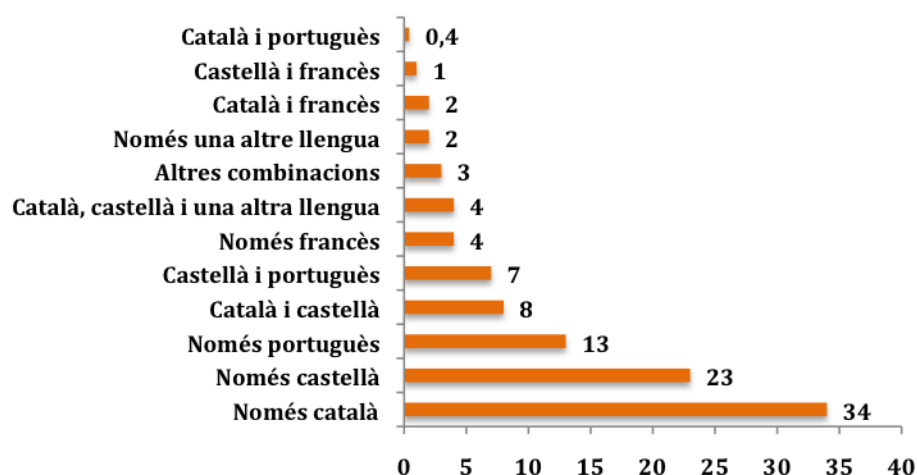
Com en el cas anterior analitzarem amb més detall les combinacions lingüístiques que trobem de forma més freqüent entre els alumnes quan parlen amb la seva mare.

En aquest sentit observem que un 34% parlen només en català; un 23% només en castellà; un 13% només en portuguès; un 8% en català i castellà i un 7% en castellà i portuguès. En percentatges que no arriben al 5% trobem les següents llengües o combinacions de llengües: només francès (4%); català, castellà i una altra llengua (4%); altres combinacions de llengües (3%); només una altra llengua (2%); català i francès (2%); castellà i francès (1%) i finalment un 0,4% han contestat que amb la seva mare parlen català i portuguès.

AMB LA MEVA MARE PARLO EN... (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	863	33,8
Només castellà	586	23,0
Només francès	99	3,9
Només portuguès	331	13,0
Només una altra	44	1,7
Català i castellà	211	8,3
Català i francès	52	2,0
Castellà i francès	15	0,6
Català i portuguès	9	0,4
Castellà i portuguès	169	6,6
Català, castellà i una altra llengua	96	3,8
Altres combinacions	71	2,8
Ns/nc	5	0,2

AMB LA MARE PARLO EN... (DETALLADA)

Ahora d'analitzar les respostes obtingudes en aquesta pregunta en relació a les variables sociodemogràfiques dels alumnes, ens centrarem en les cinc llengües o combinacions lingüístiques que més percentatge de resposta han tingut.

1) Un 34% dels enquestats ha afirmat parlar **només català** amb la mare, d'aquests ho fan en major proporció els alumnes amb nacionalitat andorrana (41%); alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat també andorrana, amb un 64% en el cas del pare i un 71% en el cas de la mare; els alumnes nascuts a Andorra (38%); aquells que porten més de 10 anys vivint al Principat (30%); aquells que els seus pares i/o mares treballen a l'Administració pública (48% pare i 54% mare) i finalment aquells que assisteixen a centres educatius andorrans amb un 40%.

2) Amb un percentatge del 23% trobem aquells alumnes que han contestat que amb la seva mare parlen **només en castellà**. D'aquests podem destacar els alumnes de nacionalitat espanyola que presenten un percentatge del 49%; els alumnes amb pares de nacionalitat espanyola i dels grup d'altres nacionalitats (38% ambdós casos); alumnes de mare espanyola amb un 43%; alumnes nascuts a Andorra amb un 23% respecte el 22% dels que no han nascut a Andorra; aquells que tot i no haver nascut al Principat porten vivint-hi més de 10 anys (24%); alumnes amb pares assalariats a empreses privades (24%) i/o mares que es dediquen a les tasques de la llar (26%) i finalment els alumnes dels sistema d'ensenyament espanyol amb un 28%.

3) Un 13% dels enquestats ha manifestat que alhora de parlar amb la seva mare ho fa **només amb portuguès**. Dins d'aquest percentatge destaquen amb un 63% els alumnes de nacionalitat portuguesa; alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa amb un 49% ambdós casos; aquells no nascuts a Andorra (25%); els que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys (39%) i finalment aquells que segueixen els seus estudis dins del sistema educatiu francès amb un percentatge del 20%.

4) Del total de la mostra, un 8% ha contestat que amb la seva mare parla català i castellà. D'aquests podem destacar els alumnes de nacionalitat espanyola amb un 11%; aquells amb pares i/o mares també d'aquesta nacionalitat, amb un percentatge del 13% en el cas dels pares i del 15% en el cas de les mares; els alumnes nascuts a Andorra (10%) i aquells que segueixen els seus estudis dins del sistema educatiu espanyol.

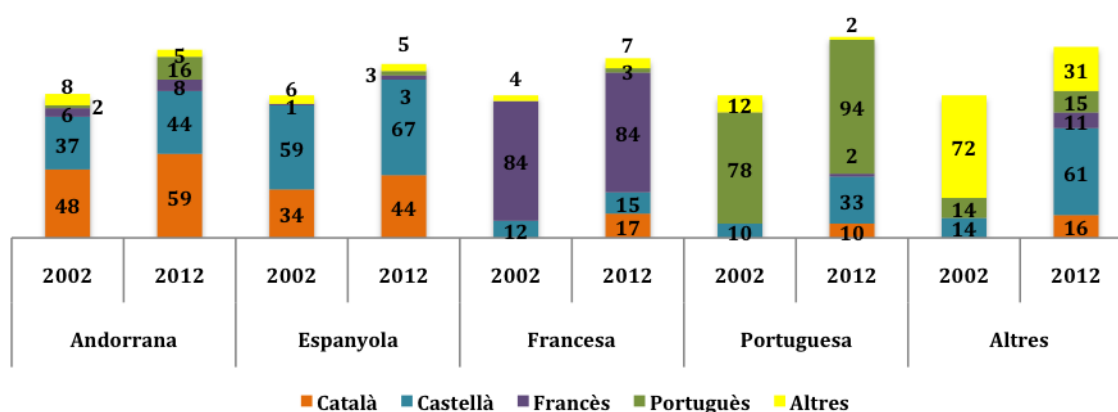
Un cop més intentarem comparar els resultats obtinguts en aquest estudi amb els que es van obtenir el 2002 amb el treball *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Com ja hem comentat en l'apartat anterior, per qüestions de caràcter metodològic, aquesta comparació pren un caràcter orientatiu. Així doncs ens centrarem en la llengua parlada amb la mare en funció de la nacionalitat de l'alumne:

LLENGUA PARLADA AMB LA MARE. COMPARATIVA 2002-2012.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa		Altres	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Català	48	59	34	44	0	17	0	10	0	16
Castellà	37	44	59	67	12	15	10	33	14	61
Francès	6	8	1	3	84	84	0	2	0	11
Portuguès	2	16	0	3	0	3	78	94	14	15
Altres	8	5	6	5	4	7	12	2	72	31

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002) i les respostes obtingudes en el present estudi.

LLENGUA PARLADA AMB LA MARE PER NACIONALITAT. COMPARATIVA 2002-2012.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002) i les respostes obtingudes en el present estudi.

1) Llengua parlada amb la mare pels alumnes de nacionalitat andorrana.

El **català** és la llengua de major ús alhora de parlar amb la mare pels alumnes amb nacionalitat andorrana. Si ens fixem amb els que han contestat parlar **només català** el percentatge es situa

al 41%. En l'enquesta del 2002 i tenint en compte que la pregunta planteja quina llengua (en singular) és la habitual alhora de comunicar-se amb la mare, aquest percentatge es situaria al 48%. Per tant sembla que podríem parlar d'un descens de la utilització d'aquesta llengua en el context analitzat. Ara bé, si tenim en compte totes les respostes dels alumnes en les que apareix el català, sigui com a única llengua o conjuntament amb d'altres, aquest percentatge es situa al 59%. D'aquest i com ja hem dit un 41% utilitza només català; un 10% utilitza un bilingüisme en català i castellà; un 4% utilitza el català, el castellà i una tercera llengua...

El **castellà** seria la segona llengua més utilitzada en l'àmbit familiar pels alumnes amb nacionalitat andorrana, amb un percentatge del 44%. D'aquest percentatge un 22% l'utilitza de forma exclusiva (monolingüisme); un 10% conjuntament amb el català (bilingüisme català-castellà); un 6% amb el portuguès (bilingüisme castellà-portuguès)... Semblaria que l'ús d'aquesta llengua en l'àmbit familiar ha augmentat respecte l'enquesta del 2002 on el castellà era utilitzat per parlar amb la mare en un 37%. Cal però recordar que no sabem si el castellà també era utilitzat conjuntament amb d'altres llengües en aquest tipus de comunicacions, ja que la pregunta va ser plantejada com a pregunta de resposta simple.

Pel que fa al **francès** (8%) i el **portuguès** (16%) són llengües que haurien augmentat la seva presència en la comunicació dins l'àmbit familiar dels alumnes de nacionalitat andorrana. Observant la taula de llengües utilitzades per parlar amb la mare segons la nacionalitat, veiem que aquestes dos llengües són utilitzades de forma monolingüe (2% pel francès i 7% pel portuguès) o combinades amb d'altres llengües com, principalment el català en el cas del francès (3%) i el castellà en el cas del portuguès (6%).

Finalment podem veure que un 5% d'aquests alumnes de nacionalitat andorrana utilitzen **altres llengües** per comunicar-se amb la seva mare. Entre aquestes podríem trobar l'anglès, l'italià...

Com ja hem repetit en diverses ocasions hem de prendre'ns aquesta comparació com a quelcom no determinant sinó orientatiu. En aquest sentit veiem que en l'àmbit familiar, i concretament en la comunicació amb la mare, els alumnes de nacionalitat andorrana, han augmentat l'ús del català, del castellà, del francès i del portuguès. En canvi ha disminuït l'ús d'altres llengües. Podem pensar que en aquestes dades es reflecteix l'adopció de la nacionalitat andorrana per part d'alumnes amb origen no andorrà, com serien portuguesos i francesos principalment. Aquests passen a ser andorrans, però mantenen la seva llengua materna, combinant-la com hem vist amb el català i/o el castellà. Per altre banda també podem pensar que entre aquets alumnes d'origen no andorrà, l'escolarització al Principat fa que augmenti l'ús de llengües no maternes en aquets contextos familiars.

2) Llengua parlada amb la mare pels alumnes de nacionalitat espanyola.

Si ens fixem amb el percentatge d'alumnes de nacionalitat espanyola que han contestat parlar **només català**, veiem que és d'un 29%. Aquest percentatge és inferior al que trobem en les

dades del 2002 (34%) que com hem comentat, ens fan pensar tal i com està plantejada la pregunta que els alumnes contestaven la llengua que més utilitzaven en aquest tipus de comunicació. Hem de tenir en compte però que en l'enquesta actual, a part dels alumnes que utilitzen només el català per parlar amb la mare, en trobem d'altres que també l'utilitzen combinant-la per exemple amb el castellà (11%). Per tant si ens fixem en el percentatge total d'alumnes que utilitzen el català en aquest tipus de comunicació aquest es situa en un 44%. En aquest sentit seria viable pensar que ha augmentat l'ús d'aquesta llengua en l'àmbit familiar dels alumnes de nacionalitat espanyola encara que no sigui un ús monolingüe.

El **castellà** es la llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat espanyola alhora de parlar amb la seva mare. Concretament un 49% dels alumnes utilitza **només el castellà** per comunicar-se en el context descrit. Aquest percentatge és inferior al que trobàvem al 2002 on un 59% dels alumnes de nacionalitat espanyola afirmava parlar amb la seva mare en castellà. Com ja venim comentant, en l'actual investigació tenim també els percentatges d'alumnes que utilitzen aquesta llengua combinada amb d'altres. Així doncs, el castellà també és utilitzat en aquest tipus de comunicacions conjuntament al català (11%), al portuguès (2%)... Per tant el total d'alumnes que utilitzen en castellà en aquest context, sigui com a llengua única o conjuntament en d'altres és del 67%. Semblaria lògic doncs, pensar que l'ús del castellà ha disminuït en la utilització monolingüista, però augmenta utilitzada com a segona llengua en repertoris bilingües.

El **francès** i el **portuguès** són llengües d'ús minoritari entre els alumnes de nacionalitat espanyola quan ens fixem en l'àmbit familiar. En els dos casos trobem un percentatge d'ús del 3%, superior al 1% del francès i al 0% del portuguès que es detectava al 2002. Tenint en compte que es tracta de pocs casos podríem pensar que aquestes llengües poden ser utilitzades per alumnes de nacionalitat espanyola que tenen algun dels progenitors de nacionalitat francesa o portuguesa.

Finalment trobem un 5% d'aquests alumnes que utilitzen **altres llengües** com ara l'anglès, l'italià o llengües de l'Estat espanyol com el gallec... En aquets casos la distribució dels percentatges ens indica que aquestes llengües no serien pràcticament utilitzades de forma exclusiva, sinó com a segona o tercera llengua de comunicació en el context concret descrit.

3) Llengua parlada amb la mare pels alumnes de nacionalitat francesa.

Com ja passava en la comunicació amb el pare, els alumnes de nacionalitat francesa utilitzen en un percentatge molt elevat la llengua materna alhora de parlar amb la mare. Concretament, tant pel 2002 com en l'actual treball, trobem un percentatge del 84%. Ara bé segons els resultats actuals, un 65% d'aquests alumnes utilitza **només el francès** en aquest context, mentre que un 4% l'utilitza conjuntament al català, un 7% amb el castellà... Podríem pensar que ha disminuït l'ús d'aquesta llengua quan s'utilitza de forma monolingüe.

El **català** és una llengua que s'introdueix, respecte les dades del 2002 (0%), en l'àmbit familiar dels alumnes de nacionalitat francesa alhora de comunicar-se amb la mare. Aquest és utilitzat per un 17% dels alumnes francesos. D'aquests n'hi ha que l'utilitzen com a única llengua de comunicació (8%), combinada amb el francès (4%)...

En el cas del **castellà** veïem que un 15% dels alumnes de nacionalitat francesa diuen utilitzar-lo en el context que estem analitzant. D'aquest novament n'hi ha que ho fan com a llengua d'ús exclusiu (5%), com a llengua conjuntament al francès (7%)... Sembla que respecte les dades de l'estudi de Política Lingüística, el castellà d'una forma o altre ha augmentat la presència entre els alumnes de nacionalitat francesa, passant d'un 12% al 15% actual.

Alguns d'aquest alumnes també utilitzen el **portuguès** en aquests contextos, però en un percentatge força baix del 3%. Finalment trobem un 7% d'alumnes que han afirmat parlar amb **d'altres llengües** amb la seva mare. D'aquest un 2% ho faria només amb aquesta altre llengua, que podria ser per exemple l'anglès.

4) Llengua parlada amb la mare pels alumnes de nacionalitat portuguesa.

En el cas dels alumnes de nacionalitat portuguesa trobem un elevat percentatge (94%) d'alumnes que utilitzen aquesta llengua alhora de parlar amb la seva mare. D'aquets utilitzen **només el portuguès** un 63% i la resta l'utilitza conjuntament a d'altres llengües com el castellà (20%) o el català (1%). Tenint en compte aquestes dades, si bé el percentatge total d'utilització d'aquesta llengua és superior al que trobàvem al 2002 que era del 78%, podem pensar que ha augmentat l'ús d'aquesta, però amb un percentatge destacat d'alumnes que no l'utilitzen com a llengua exclusiva sinó que en fan un ús bilingüe.

Un 10% d'aquests alumnes d'origen portuguès utilitzen també el **català**. Aquesta llengua, segons les dades del 2002, no era utilitzada anteriorment dins l'àmbit familiar. D'aquest 10%, en podem destacar l'ús combinat amb d'altres llengües (català i portuguès 1%), tot i que un 1% l'utilitza de forma exclusiva.

El **castellà** és la segona llengua més emprada pels alumnes amb nacionalitat portuguesa amb un percentatge del 33%. Aquesta dada mostra un augment respecte el 2002, on trobàvem un percentatge del 10%. Ara bé, del 33% d'alumnes que utilitzen el castellà en l'àmbit familiar, un 5% l'utilitza com a única llengua de comunicació i la resta ho fa en formes bilingües o plurilingües, com per exemple amb el portuguès (20%).

Tant en l'escenari presentat per l'estudi de política Lingüística (2002) com en l'actual, la llengua **francesa** presenta un ús minoritari entre els estudiants portuguesos pel que fa als contextos familiars, amb un 2% i un 3% respectivament.

Finalment podem dir que un 2% d'aquests alumnes utilitza **altres llengües** en el context descrit. Un percentatge significativament inferior al 12% que trobàvem al 2002.

Sense perdre de vista que aquesta comparació té limitacions degudes a aspectes de caràcter metodològic, podem aventurar-nos a dir que si bé el portuguès continua sent la llengua d'ús principal que alumnes portuguesos afirmen utilitzar quan parlen amb la seva mare, s'ha produït una diversificació en aquest tipus de comunicació, augmentant l'ús del castellà i del català.

5) Llengua parlada amb la mare pels alumnes del grup d'altres nacionalitats.

Finalment entre els alumnes del grup d'altres nacionalitat, observem que la llengua més emprada en la comunicació materna és el **castellà** amb un percentatge del 61%, significativament superior al que teníem al 2002 (14%). Aquesta llengua és utilitzada tant de forma monolingüe (41%), com combinada amb d'altres llengües com el català (4%) o el portuguès (4%). També trobem que en alguns casos aquestes altres llengües formen part d'una comunicació plurilingüe amb el català i el castellà. Aquest augment de l'ús del castellà entre aquests alumnes podria explicar-se per l'augment de joves d'origen sud-americà que tenen com a llengua materna l'espanyol, o bé per la incorporació d'una llengua amb un ús social important a Andorra, especialment en el món laboral, en el repertori lingüístic d'aquest alumnes i les seves famílies. En tornarem a parlar més endavant.

Amb un 31% trobem que aquests alumnes utilitzen **altres llengües** en la seva comunicació maternofilial. Hem de pensar que aquestes llengües són les seves llengües d'origen, i són en un 18% utilitzades de forma monolingüística. Aquest percentatge era significativament més alt en les dades del 2002, arribant a un 72%. Aquesta disminució podria corroborar la hipòtesi plantejada anteriorment.

Pel que fa al **català** (16%) i el **francès** (11%), són llengües que s'incorporen en aquest context, ja que al 2002 no apareixien en el repertori lingüístic d'aquests joves en el context estudiat. En el cas del català veiem que és usat de forma exclusiva (4% monolingüisme en català) o bilingüísticament amb d'altres llengües com el castellà (4%) o el francès (2%). En el cas del francès, també en trobem un ús monolingüe (6%) i combinat per exemple amb el català (2%).

5.3 Amb quina o quines llengües parles amb els teus germans.

Seguidament realitzem la mateixa pregunta però ara centrant-nos amb els germans, entre aquells alumnes que en tenen (83%).

En aquest tipus de comunicació veiem que la llengua més utilitzada amb independència de si se'n fa un ús monolingüe o combinat, és el català amb un percentatge del 64%. Seguidament trobem el castellà amb un 48%; el portuguès (19%); el francès (14%); l'anglès (4%) i finalment amb un 2% trobem altres llengües. D'aquestes podem destacar altres llengües europees com el rus o l'italià (20%), llengües àrabs o africanes com el marroquí (12%) o llengües asiàtiques com el filipí (9%).

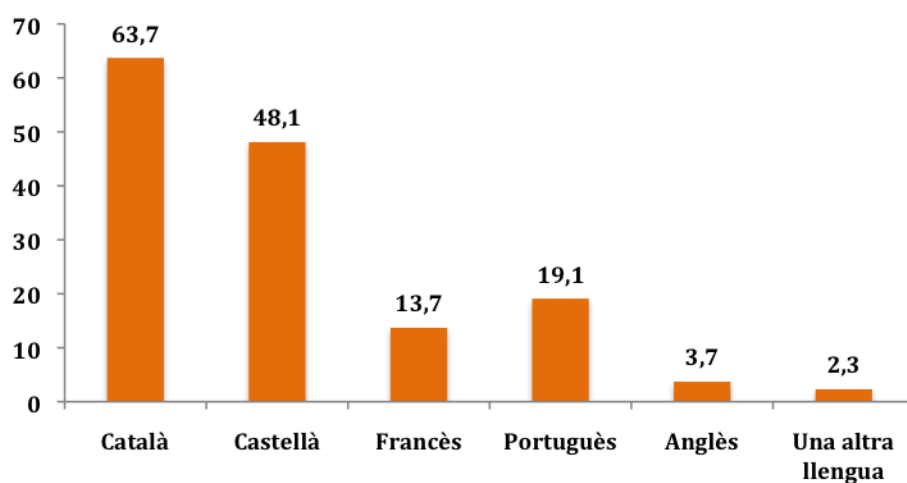
AMB EL/ELS MEUS GERMANS PARLO EN...

	Freqüències	Percentatges**
Base*	2135	100
Català	1360	63,7
Castellà	1028	48,1
Francès	293	13,7
Portuguès	407	19,1
Anglès	78	3,7
Una altra llengua	49	2,3

*Aquells alumnes que han contestat tenir germans.

** Els percentatges sumen més de 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

AMB EL/ELS MEUS GERMANS PARLO EN...

Nota: Els percentatges sumen més de 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

ALTRES LLENGÜES PARLADES AMB ELS GERMANS.

	Freqüències	Percentatges
Base*	121	100
Altres llengües europees	24	19,8
Llengües asiàtiques	11	9,1
Llengües àrabs i africanes	14	11,6
No contesta	72	59,5

*Aquells que han contestat parlar amb d'altres llengües amb els seus germans.

Si ens fixem ara en les combinacions lingüístiques que els alumnes han contestat utilitzar ahora de parlar amb els seus germans veiem que un 37% realitza aquest tipus de

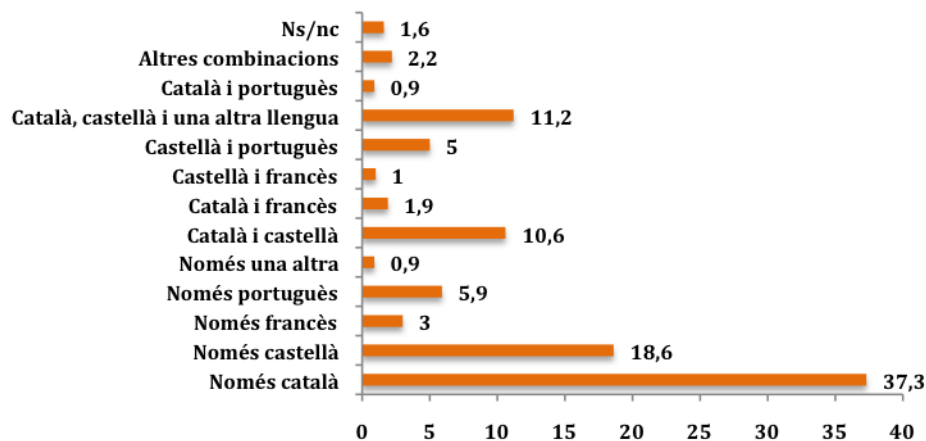
combinacions “només en català”; un 19% “només en castellà”, i un 11% opta per utilitzar el català i el castellà o el català, el castellà i una tercera llengua (ambdós casos). En percentatges inferiors trobaríem: 6% només en portuguès; un 5% en castellà i portuguès; un 2% en català i francès...

AMB EL/ELS MEUS GERMANS PARLO EN... (detallada)

	Freqüències	Percentatges
Base*	2170	100
Només català	810	37,3
Només castellà	403	18,6
Només francès	65	3,0
Només portuguès	129	5,9
Només una altra	19	0,9
Català i castellà	229	10,6
Català i francès	41	1,9
Castellà i francès	22	1,0
Castellà i portuguès	108	5,0
Català, castellà i una altra llengua	242	11,2
Català i portuguès	19	0,9
Altres combinacions	48	2,2
Ns/nc	35	1,6

*Aquells alumnes que han contestat tenir germans.

AMB EL O ELS MEUS GERMANS ACOSTUMO A PARLAR EN... (detallada).

Ahora d'analitzar les respostes en funció de les possibles relacions amb les principals característiques sociodemogràfiques del alumnes, ens centrarem en aquelles respostes que han obtingut major percentatge.

a) Només català: aquesta opció ha estat la més escollida amb un percentatge total del 37%. D'aquest en podem destacar el percentatge obtingut pels nois (38%); pels alumnes de nacionalitat andorrana (48%); pels alumnes amb pares també de nacionalitat andorrana (70%);

pels nascuts a Andorra (42%); pels que no han nascut al Principat però porten vivint-hi més de 10 anys amb un 34%; pels alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública amb un 54 i un 58% respectivament i finalment per aquells alumnes que realitzen els seus estudis en les escoles congregacionals amb un 58%, seguits dels que ho fan a escoles andorranes amb un 46%.

b) Només castellà: entre els alumnes que han optat per aquesta resposta amb un percentatge total del 19%, ho fan en percentatge superior els nois (20%); els alumnes del grup d'altres nacionalitats (36%) i els alumnes espanyols (34%); alumnes amb pares també del grup d'altres nacionalitats amb un percentatge que es situa entre el 35-37%; els alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (24%); alumnes amb pares jubilats, pensionistes o de baixa definitiva amb un percentatge aproximat del 34% i finalment aquells que cursen els seus estudi en centres espanyols amb un 43%.

Tenint en compte aquests resultats podem dir que en la comunicació amb els germans predomina l'ús monolingüe del català en primer lloc i del castellà en segon. Ara bé, si comparem aquest resultats amb els obtinguts en la comunicació amb els progenitors, intuïm una tendència a l'augment en la utilització de registre bilingüistes o plurilingüistes entre germans. En aquest sentit veiem que un 11% ha contestat utilitzar el català i el castellà, per un 8% que trobàvem en el cas dels pares; i un altre 11% el català, el castellà i una tercera llengua, percentatge que en el cas dels pares no passava del 5%. Podem atribuir aquest canvi al fet que aquests joves, escolaritzats en centres educatius on s'imparteix el català, el castellà i el francès principalment, interioritzen cada vegada més aquestes llengües, en el cas que no siguin les maternes, i acaben utilitzant-les amb els seus germans que també han estat escolaritzats a Andorra. Conseqüentment podem pensar que en l'àmbit familiar d'aquets alumnes, especialment d'origen espanyol (no català), portuguès i del grup d'altres nacionalitats, el repertori lingüístic s'amplia i hi podem trobar un predomini de la llengua materna, però també la introducció d'altres llengües de comunicació no pròpies com seria el català i/o el castellà.

5.4 Amb quina o quines llengües parles amb el teu avi i/o àvia paterna?

En primer lloc cal destacar que aquesta pregunta només ha estat realitzada a aquells alumnes que tenen l'avi i/o l'àvia paterna residint a Andorra.

Aquest és el cas de 401 alumnes en el cas de l'avi i 570 en el cas de l'àvia. El que representa un 16% i un 22% respectivament del total de la mostra. Un cop més utilitzem la pregunta de resposta múltiple per tal d'aconseguir el màxim detall del repertori lingüístic utilitzat en aquest cas amb els avis.

La llengua que en més casos és utilitzada per parlar amb els avis paterns, ja sigui de forma individual o conjuntament amb d'altres és el **català** amb un 67% en el cas de l'avi i un 63% en

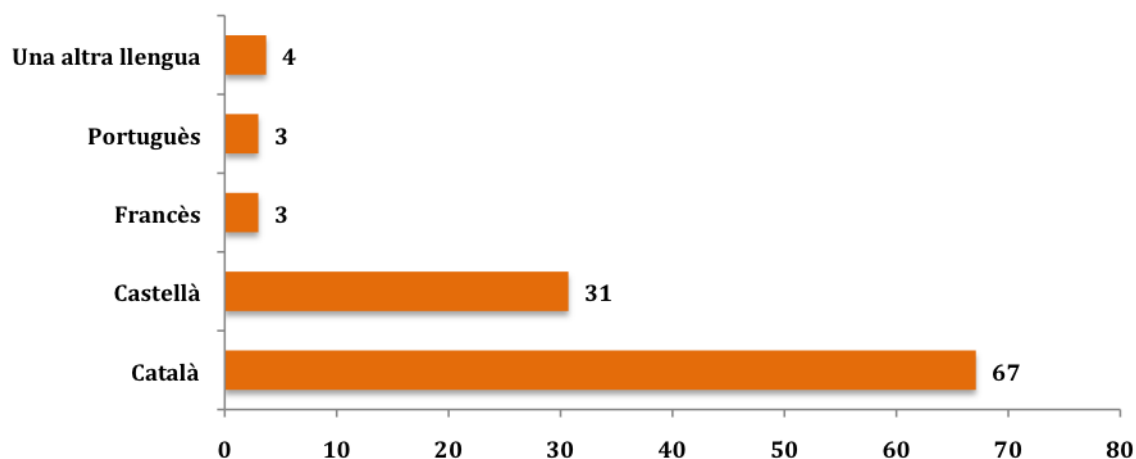
el cas de l'àvia. En segons lloc trobem per els dos avis que és el castellà amb un percentatge del 31% per l'avi i del 33% per l'àvia. Amb valors molt més baixos trobem el francès (3% i 6% respectivament), el portuguès (3% ambdós casos), l'anglès en el cas de l'àvia (1%) i una altre llengua diferent a les anteriors amb un 4% i un 3% per l'avi i l'àvia paterna respectivament.

LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AVIS PATERNS.

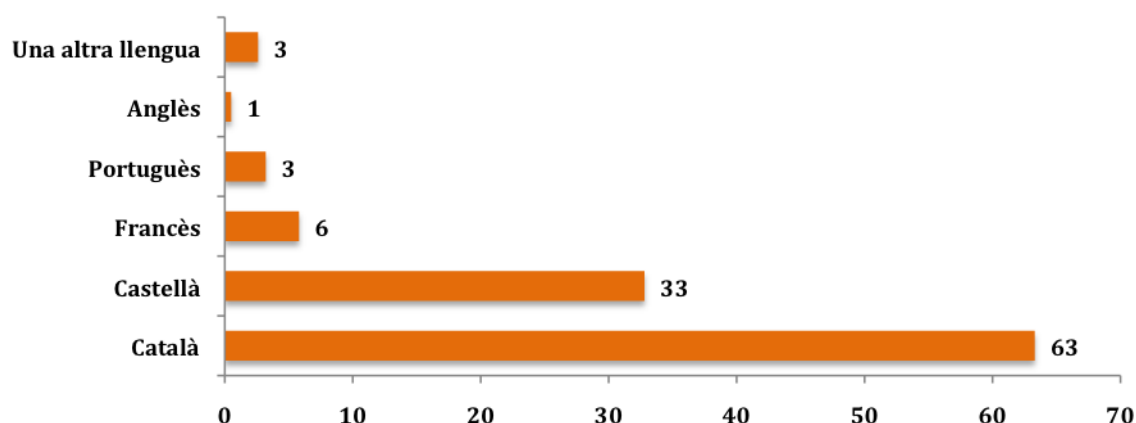
	ÀVI PATERN		ÀVIA PATERNA	
	Freqüències	Percentatge	Freqüències	Percentatge
Base*	401		570	
Català	269	67	361	63
Castellà	123	31	187	33
Francès	12	3	33	6
Portuguès	12	3	18	3
Anglès	0	0	3	1
Una altre llengua	15	4	15	3

*Aquells alumnes que el seu avi i /o àvia paterna viu a Andorra.

AMB L'AVI PATERN PARLO EN...

AMB L'ÀVIA PATERNA PARLO AMB...

Entre els alumnes que han dit que amb l'avi/a patern/a parlaven altres llengües destaca en ambdós casos el gallec amb un percentatge del 40 i del 47% respectivament.

ALTRES LLENGUES PARLEDES AMB L'AVI /A PATERN/A.

	ÀVI PATERN		ÀVIA PATERNA	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Base*	15	100	15	100
Gallec	6	40	7	47
Altres llengües europees	2	13	3	20
Llengües asiàtiques	2	13	3	20
Ns/nc	5	33	2	13

*Aquells que han contestat que amb el seu avi/a patern/a parlen una altra llengua.

De nou intentem buscar més detall en el repertori lingüístic familiar, en aquest cas en particular centrant-nos amb l'avi/a patern/a. En aquest sentit obtenim que un 62% dels alumnes que tenen avis paterns que viuen a Andorra hi parlen **només en català**. Un percentatge que es situa al 58% en el cas de les àvies paterns. **Només en castellà** ho fan un 25% dels alumnes en el cas dels avis i un 28% en el de les àvies. En percentatges inferiors com podem veure a la taula següent trobem altres combinacions com ara català i castellà; només francès...

Com que parlem de pocs alumnes que tinguin l'avi i/o l'àvia paterna vivint a Andorra, alhora d'analitzar les respostes amb les variables sociodemogràfiques dels alumnes, no hem trobat relacions estadísticament significatives i per tant no podem treure conclusions en aquest sentit.

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AVIS PATERNS (taula detallada).

	ÀVI PATERN	ÀVIA PATERNS
--	------------	--------------

	FREQÜÈNCIA	PERCENTATGE	FREQÜÈNCIA	PERCENTATGE
BASE*	401	100	570	100
Només català	247	62	328	58
Només castellà	101	25	157	28
Només francès	6	2	22	4
Només portuguès	10	3	14	3
Només una altra	9	2	6	1
Català i castellà	14	4	18	3
Català i francès	5	1	8	1
Català i portuguès	1	0,2	2	0,4
Castellà i francès	1	0,2	0	0
Castellà i portuguès	1	0,2	2	0,4
Català, castellà i una altra llengua	2	1	3	1
Altres combinacions	4	1	10	2

*Aquells alumnes que el seu avi/a patern/a viu a Andorra.

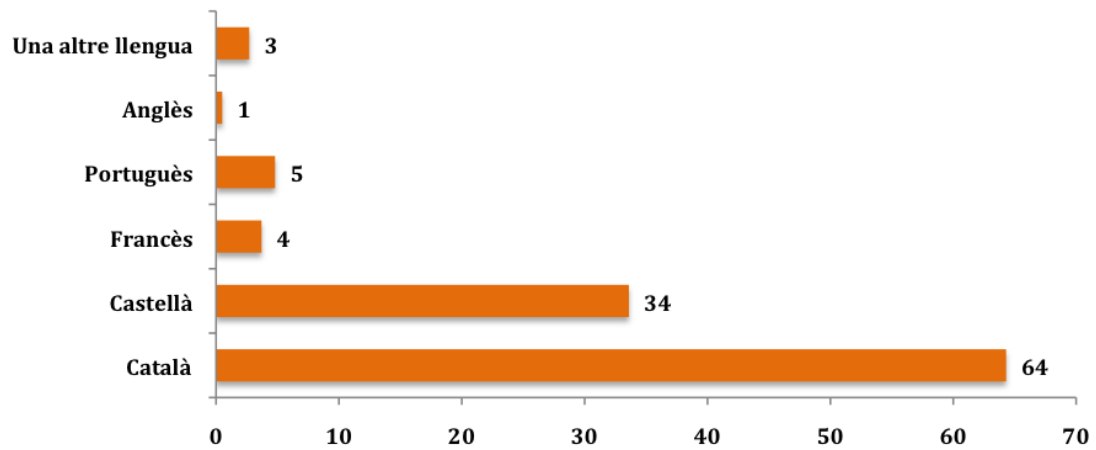
L'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002) mostrava que dels alumnes que tenien avis paterns vivint al Principat, un 58% hi parlava en català. Aquest percentatge és similar al obtingut en aquesta enquesta quan ens fixem en el percentatge d'alumnes que afirmen parlar **només en català**. Concretament un 62% dels alumnes parla només català amb l'avi patern i un 58% ho fa en l'àvia paterna.

5.5 Amb quina llengua o llengües parles amb l'avi/a matern/a?

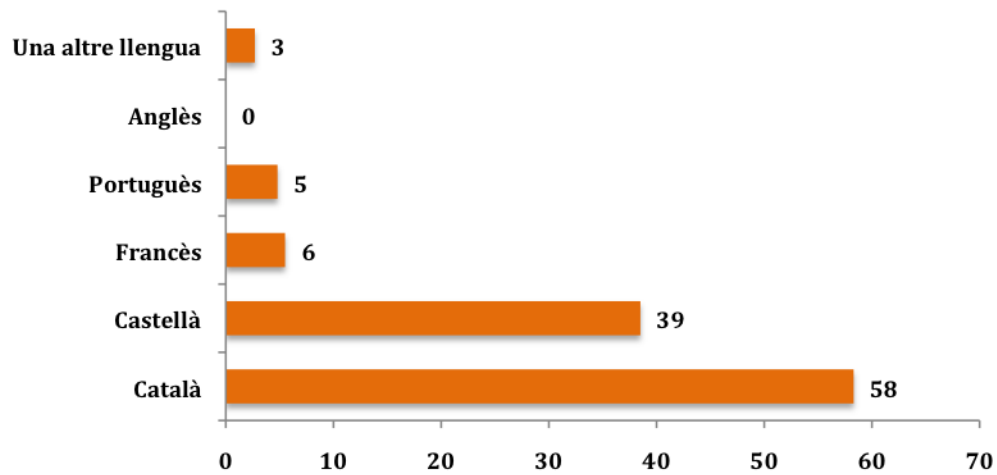
De nou aquesta pregunta només va dirigida a aquells alumnes amb avis i/o àvies materns que viuen al Principat. En aquest cas estem parlant d'un percentatge del 17% en el cas dels avis i del 25% en el cas de les àvies.

Quan ens fixem amb la comunicació amb els avis materns, veiem que és també el **català** el més utilitzat, individualment o conjuntament amb d'altres llengües, amb un percentatge del 64% en el cas dels avis i del 58% en el cas de les àvies. En segon lloc trobem el **castellà** amb un percentatge del 34% pels avis i del 39% en el de les àvies. En percentatges força inferiors trobaríem el francès, el portuguès i l'anglès.

AMB L'ÀVI MATERN PARLO EN...

AMB L'ÀVIA MATERNA PARLO EN...

LENGUA MÁS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓN AMB ELS AVIS MATERNES.

	ÀVI MATERN		ÀVIA MATERNA	
	Freqüències	Percentatge**	Freqüències	Percentatge**
Base*	437		631	
Català	281	64	368	58
Castellà	147	34	243	39
Francès	16	4	35	6
Portuguès	21	5	30	5
Anglès	2	1	0	0
Una altra llengua	12	3	17	3

*Aqueles alumnes que el seu avi i/o avia materna viu a Andorra.

** Sumen més de 100 perquè es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

Pel que fa a altres llengües diferents a les anteriors, veiem que tant per l'avi com per l'àvia materna el percentatge es situa al 3%. Entre aquestes altres llengües trobem el gallec (33% pels avis i 24% per les àvies; altres llengües europees com l'italià o l'alemany (33 i 35% respectivament; llengües asiàtiques (8 i 18% respectivament) i llengües d'origen àrab o africà amb un 8% en el cas dels avis i un 12% en el cas de les àvies maternes. Finalment trobaríem que hi ha alumnes que no han especificat quina és aquesta altra llengua, amb percentatges del 17% en el cas dels avis i del 12% en el cas de les àvies.

ALTRES LLENGÜES PARLEDES AMB L'AVI /A MATER/A.

	ÀVI MATERN		ÀVIA MATERNA	
	Freqüència	Percentatge	Freqüència	Percentatge
Base*	12	100	17	100
Gallec	4	33	4	24
Altres llengües europees	4	33	6	35
Llengües asiàtiques	1	8	3	18
Llengües africanes i àrabs	1	8	2	12
Ns/nc	2	17	2	12

*Aqueles que han contestat que amb el seu avi/a matern/a parlen una altra llengua.

Tal i com hem fet anteriorment analitzarem ara amb més detall no quines llengües són les més utilitzades en la comunicació amb els avis materns, sinó quines combinacions lingüístiques són les més freqüents.

Pel que fa a la comunicació amb l'avi matern veiem que un 58% dels alumnes que tenen aquest avi vivint a Andorra, hi parla només en **català**, i un 25% ho fa només **castellà**. En el cas de l'àvia materna trobem una tendència similar, on la llengua més utilitzada és català amb un percentatge del 51% i el castellà amb un 31%.

En percentatges força inferiors trobaríem alumnes que parlen tant en català com en castellà als seus avis materns (5% ambdós casos); portuguès amb un 3% en el cas del avi matern i un 4% en el cas de l'àvia materna; francès amb un 3% pels dos avis...

Com en el cas anterior dels avis paterns, els pocs casos que tenim no ens permeten realitzar proves de significació estadística amb les principals variables sociodemogràfiques de l'alumne.

En l'enquesta del 2002⁸⁸ s'exposava que un 53% dels alumnes que tenien avis materns vivint al Principat hi parlaven amb català. Aquest percentatges de nou són similars als obtinguts en l'estudi present on els alumnes que tenen avis materns al país, hi parlen només en català en un 58% en el cas de l'avi i un 51% en el de l'àvia.

LLINGUA/ES MÉS UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AVIS MATERNES (taula detallada).

	ÀVI MATERN		ÀVIA MATERNA	
	FREQÜÈNCIA	PERCENTATGE	FREQÜÈNCIA	PERCENTATGE
BASE*	437	100	631	100
Només català	252	58	323	51
Només castellà	111	25	194	31
Només francès	11	3	19	3
Només portuguès	15	3	25	4
Només una altra	7	2	10	2
Català i castellà	23	5	33	5
Català i francès	4	1	9	1
Català i portuguès	0	0	1	0,2
Castellà i francès	0	0	5	1
Castellà i portuguès	6	1	4	1
Català, castellà i una altra llengua	1	0,2	1	0,2
Altres combinacions	7	2	7	1

*Aquells alumnes que el seu avi i/o àvia materna viuen a Andorra.

6-REPERTORI LINGÜÍSTIC EN L'ÀMBIT ESCOLAR

En aquest cas ens centrarem en la llengua o llengües més utilitzades dins l'àmbit escolar pels alumnes. Per fer-ho ens hem fixat en tres col·lectius o grups: els companys de classe, els professors i personal auxiliar de l'escola i finalment amb els monitors d'activitats extraescolars.

Abans d'analitzar el repertori lingüístic més freqüent per cada un d'aquests grups, farem un anàlisi conjunt.

LLINGUA MÉS UTILITZADA⁸⁹ EN LA COMUNICACIÓ DINS L'ÀMBIT ESCOLAR.

	Companys de classe	Professors i personal auxiliar	Monitors d'activitats
--	--------------------	--------------------------------	-----------------------

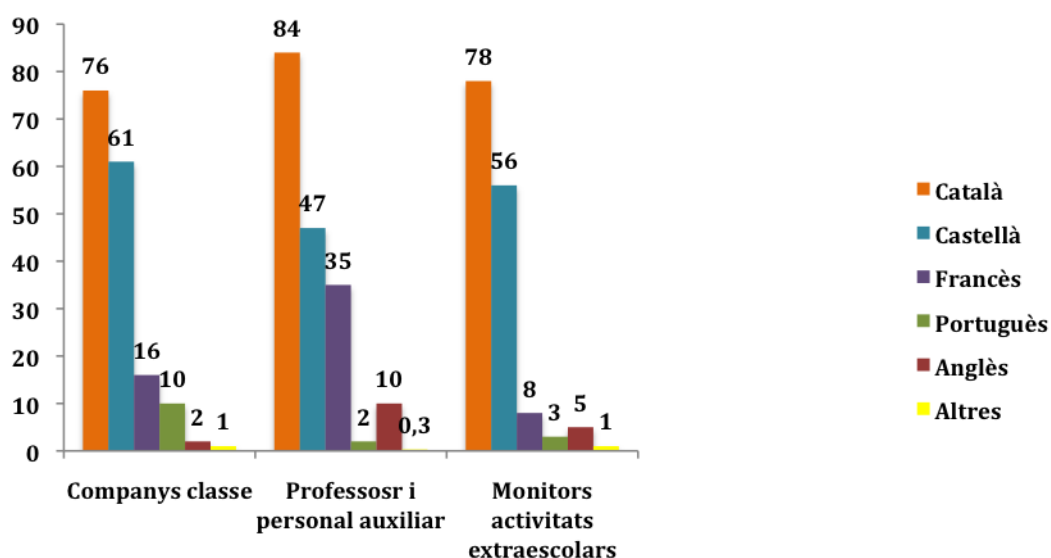
⁸⁸ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixaments i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

⁸⁹ Un cop més estem parlant de la llengua que més vegades ha sigut escollida pels alumnes quan constestaven aquest apartat. Cal contar però que es pot tractar d'una utilització com a llengua única o conjuntament amb d'altres llengües.

			de l'escola		extraescolars	
	Freqüència	Percentatge*	Freqüència	Percentatge*	Freqüència	Percentatge*
Total	2551		2551		2551	
Català	1929	76	2139	84	1976	78
Castellà	1563	61	1210	47	1365	56
Francès	408	16	883	35	195	8
Portuguès	259	10	51	2	64	3
Anglès	60	2	261	10	135	5
Altres	19	1	7	0,3	28	1

*Els percentatges són superiors a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓ DINS L'ÀMBIT ESCOLAR

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

D'entrada cal remarcar que el **català** és la llengua més utilitzada dins de l'àmbit escolar, ja sigui de forma exclusiva (monolingüisme) o conjuntament amb d'altres llengües (bilingüisme o plurilingüisme). Concretament és utilitzada en un 84% alhora de parlar amb els professors i personal auxiliar de l'escola; en un 78% en la comunicació amb monitors d'activitats extraescolars i en un 76% amb companys de classe.

La segona llengua més utilitzada dins el que hem denominat grups de l'àmbit escolar és el **castellà**. Aquest és utilitzat en major percentatge (61%) alhora de parlar amb companys de classe; en un 56% amb els monitors d'activitats extraescolars i finalment en un 47% amb el grup de professors i personal auxiliar de l'escola.

El **francès** presenta percentatges significativament inferiors en els tres grups escolars de comunicació, sent del 35% en la comunicació amb professors i personal auxiliar de l'escola;

d'un 16% en la comunicació amb els companys de classe i finalment d'un 8% amb els monitors d'activitats extraescolars.

La **llengua portuguesa** presenta percentatges encara més baixos en tots els àmbits identificats de comunicació escolar. Concretament alhora de parlar amb els professors i personal auxiliar de l'escola un 2% dels alumnes ha contestat que ho fa entre d'altres llengües també en portuguès; amb els monitors d'activitats extraescolars ho fa un 3% dels alumnes i amb companys de classe el percentatge augmenta fins a situar-se en un 10%.

L'anglès també és una llengua poc usada dins la comunicació escolar, especialment alhora de parlar amb companys de classe (2%) i amb monitors d'activitats extraescolars (5%). Alhora de parlar amb professors i personal auxiliar de l'escola, un 10% dels alumnes ha contestat que també realitza la comunicació en anglès.

Finalment el grup **d'altres llengües** té poca representació dins la comunicació en l'àmbit escolar. En els tres grups de comunicació que hem destacat el percentatge d'alumnes que utilitza "altres" llengües per comunicar-se és d'un 1 o menys d'un 1%.

6.1 En quina o quines llengües acostumes a parlar amb els companys de classe?

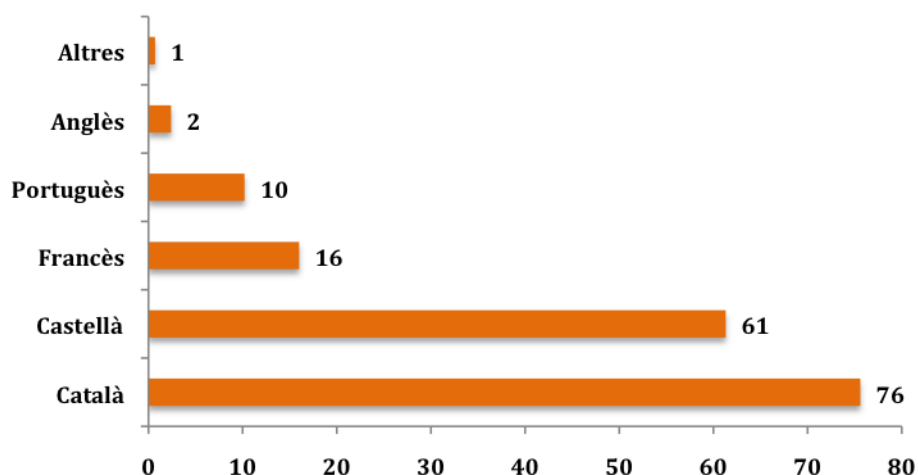
Ens centrem ara en el repertori lingüístic dels joves alhora de parlar amb els seus companys de classe. Com ja hem comentat, la llengua més utilitzada en la seva forma monolingüista o en combinació amb d'altres llengües és el català amb un percentatge del 76%. Seguidament trobem el castellà amb un 62%; el francès (16%); el portuguès (10%), l'anglès (2%) i d'altres llengües amb un percentatge del 1%. Entre els alumnes que han contestat que parlen altres llengües, un 37% ho fa en altres llengües europees, un 26% amb llengües asiàtiques, un altre 26% amb llengües africanes i un 11% no especifica quines són.

LLENGUA MÉS PARLADA AMB ELS COMPANYS DE CLASSE.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1929	75,6
Castellà	1563	61,3
Francès	408	16,0
Portuguès	259	10,2
Anglès	60	2,4
Altres	19	0,7

*Els percentatges sumen més de 100, ja que la pregunta era de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA AMB ELS COMPANYS DE CLASSE.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES PER PARLAR AMB ELS COMPANYS DE CLASSE.

	Freqüències	Percentatges
Base*	19	100
Altres llengües europees	7	36,8
Llengües asiàtiques	5	26,3
Llengües africanes	5	26,3
Ns/nc	2	10,5

*Aquells que han contestat que amb els companys de classe parlen altres llengües.

Un cop més intentarem fer un anàlisi més detallat del repertori lingüístic utilitzat pels joves alhora de parlar amb els companys de classe, mirant quines llengües són utilitzades amb exclusivitat i quines combinacions de dos o més llengües trobem. En aquest sentit veiem que un 34% dels enquestat afirma utilitzar només el català; un 25% tant el català com el castellà; un 17% només castellà i un 14% es decanta pel català, el castellà i una tercera llengua. En percentatges inferiors trobem també el castellà i el portuguès (3%), el català i el francès (2%), només el francès (1%)...

LLENGÜA/ES UTILITZADES PER PARLAR AMB COMPANYS DE CLASSE (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	874	34,3
Només castellà	438	17,2
Només francès	33	1,3
Només portuguès	10	0,4
Només una altra	5	0,2

Català i castellà	626	24,5
Català i francès	43	1,7
Català i portuguès	9	0,4
Castellà i francès	33	1,3
Castellà i portuguès	82	3,2
Català, castellà i una altra llengua	366	14,3
Altres combinacions	32	1,3

A continuació analitzarem aquelles llengües o combinacions lingüístiques que han obtingut un percentatge superior en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes:

1) **Només català** (34%). Aquesta resposta ha estat donada en percentatges superiors per les noies (36%); pels alumnes de 11 a 14 anys amb un percentatge del 36%; pels alumnes de nacionalitat andorrana (40%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 51 i un 52% respectivament; alumnes nascuts a Andorra (37%); alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat amb un percentatge del 34%; alumnes amb pares que treballen per compte propi (43%) i/o mares que treballen en l'Administració pública (45%) i finalment pels alumnes que estudien en centres educatius andorrans amb un percentatge del 52%.

2) **Català i castellà** (25%). Entre els alumnes que han escollit aquesta opció, ho fan en major percentatge els alumnes de 17 a 18 anys (29%); els alumnes de nacionalitat espanyola (33%); alumnes amb pares i/o mares d'aquesta mateixa nacionalitat amb un percentatge del 31% ambdós casos; els alumnes nascuts a Andorra (26%) i aquells alumnes que segueixen els seus estudis en centres andorrans (32%). També hem trobat un percentatge superior entre aquells alumnes que no han nascut al Principat, però que porten més de 10 anys vivint-hi. De fet podem constatar una relació estadísticament proporcional entre els anys que fa que es viu a Andorra i el percentatge d'alumnes que utilitza el català i el castellà. D'aquesta manera passem d'un 14% entre els que fa menys de 5 anys a un 22% pels que fa més de 10 anys que resideixen a Andorra.

3) **Només castellà** (17%). Entre els alumnes que han contestat que només parlen castellà amb els companys de classe podem destacar el 19% dels nois; el 14% dels alumnes més petits (11-12 anys); el 33% dels alumnes del grup d'altres nacionalitats; el 30% dels alumnes amb pare de nacionalitat portuguesa o del grup d'altres nacionalitats; el 29% d'alumnes amb mare portuguesa; el 23% dels alumnes no nascuts a Andorra, i d'aquests el 28% dels que porten de 5 a 10 anys vivint-hi; els alumnes amb pares i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva amb un percentatge del 35 i 43% respectivament; i finalment el 25% dels alumnes inscrits en el sistema d'ensenyament espanyol.

4) **Català, castellà i una tercera llengua** (14%). Dels alumnes que manifestes utilitzar aquesta fórmula plurilingüe alhora de comunicar-se amb companys de classe, podem destacar les noies (15%); els alumnes de 17 a 18 anys (20%), els de nacionalitat portuguesa i del grup d'altres nacionalitats amb un percentatge del 21% ambdós casos; els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat francesa (amb un 30 i un 24% respectivament); els no nascuts a Andorra (15%) i d'aquesta els que porten de 5 a 10 anys residint-hi amb un percentatge del 17%; els alumnes amb pares i/o mares en situació d'atur (amb un 20 i un 21% respectivament) i finalment els alumnes del sistema d'ensenyament francès amb un percentatge del 33%.

En aquest punt podem comparar alguns dels resultats obtinguts en el present estudi amb els que s'obtenien a *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002). Per fer-ho ens centrarem en la llengua parlada amb els companys d'escola segons nacionalitat de l'alumne.

Com ja hem explicat en la comparació realitzada amb la llengua parlada en l'àmbit familiar, aquestes dos enquestes tenen algunes diferències de caràcter metodològic. En el 2002 es preguntava sobre la llengua en que es parlava amb els companys d'escola utilitzant una pregunta de resposta única en la que els alumnes se suposa que escollin la llengua que més parlaven en aquest context determinat. En la investigació present la mateixa pregunta ha estat realitzada a través d'una pregunta de resposta múltiple en la que els alumnes podien escollir la llengua o combinacions lingüístiques que més utilitzaven per parlar amb els seus companys. Per tal de poder fer la comparació ens fixarem en els percentatges que s'obtenen en l'ítem "només català", "només castellà", "només francès", "només portuguès" i "només altres llengües", ja que és la manera d'obtenir percentatges més comparables. És per aquest motiu que la comparació té un important valor orientatiu, però no es pot prendre com a quelcom irrefutable.

Un cop aclarit aquest aspecte podem fer les següents observacions:

1) Llengua parlada amb els companys d'escola pels alumnes de nacionalitat andorrana.

El **català** és la llengua més parlada en aquest context pels alumnes de nacionalitat andorrana, tant al 2002 (52%) com en l'enquesta actual (40% només català). Si bé el percentatge actual és inferior, hem de tenir en compte que aquesta llengua també és utilitzada en format bilingüe al costat del castellà (26%) o el francès (2%) i de forma multilingüe conjuntament amb el castellà i una tercera llengua que pot ser el francès, el portuguès, l'anglès... En total doncs, el català és utilitzat pels alumnes andorrans alhora de parlar amb els companys de classe, ja sigui com a llengua d'ús únic o en companyia d'altres, en un percentatge del 83%.

El **castellà** és la segona llengua utilitzada pels alumnes de nacionalitat andorrana alhora de parlar amb els seus companys. Tot i així, si ens fixem amb el percentatge "només castellà" aquest és força inferior, del 13%, repeta al que trobàvem al 2002 (42%). De nou però hem de

tenir en compte que el castellà, igual que el català, és usat com a llengua d'ús habitual en formes bilingües o plurilingües com ara: català i castellà (26%), castellà i francès (1%), castellà i portuguès (2%), català, castellà i una tercera llengua (14%)... Així doncs tenim que un 57% dels alumnes de nacionalitat espanyola han contestat usar aquesta llengua en les seves converses en companys de classe, amb independència de la forma lingüística que prengui.

Pel que fa a la llengua **francesa** els alumnes de nacionalitat andorrana l'utilitzen un 16% alhora de comunicar-se amb els companys de classe. En aquest percentatge s'inclou la utilització exclusiva d'aquesta llengua en un percentatge del 0,5% (només francès) i en percentatges superiors, la utilització d'aquesta conjuntament amb d'altres llengües com ara el català (bilingüisme en català i francès 2%) o el castellà (1%). També la podem trobar en altres tipus de combinacions multilingües com ara el català, castellà i francès. En l'enquesta del 2002 aquesta llengua era utilitzada en aquest tipus de comunicació per un 6% dels andorrans. Com hem comentat i tenint en compte com es plantejava la pregunta, aquest percentatge representaria aquells alumnes que només utilitzen el francès. En aquest sentit veiem que l'ús d'aquesta llengua ha augmentat però en combinació amb d'altres llengües.

Tant el **portuguès** com el grup **d'altres llengües** s'incorporen com a llengües de comunicació amb els companys de classe respecte l'any 2002. En el cas del portuguès estariem parlant d'un percentatge total del 7% que inclouria l'ús exclusiu o combinat i en el cas del grup d'altres llengües aquest percentatge seria del 3%.

2) Llengua parlada amb els companys d'escola pels alumnes de nacionalitat espanyola.

Entre els alumnes de nacionalitat espanyola, el **català** també és la llengua més utilitzada alhora de parlar amb els companys de classe amb un percentatge del 75%. Ara bé si ens fixem en aquells alumnes espanyols que han contestat utilitzar només el català, aquest percentatge es situa al 33%, dada molt similar a la que trobàvem al 2002 (34%). Aquesta llengua és també molt utilitzada en aquest context de forma combinada al costat de l'espanyol, obtenint un percentatge del 33% i en format plurilingüe en un 9% (català, castellà i una tercera llengua). Tenint en compte aquestes dades podríem pensar que el català ha augmentat l'ús entre els alumnes de nacionalitat espanyola en el context analitzat, especialment quan es combina amb d'altres llengües.

El **castellà**, amb un percentatge total del 66% es situa com la segona llengua més usada pels alumnes de nacionalitat espanyola alhora de parlar amb els companys de classe. Ara bé un 22% l'utilitza de forma exclusiva (només castellà), un percentatge significativament inferior al que mostraven les dades del 2002 on era del 62%, situant-se en la llengua més usada en aquest context pels alumnes de nacionalitat espanyola. Com en el cas del català, el castellà obté un percentatge elevat quan es combina amb el català (bilingüisme en català i castellà 33%) o bé amb el català i una tercera llengua (català, castellà i per exemple francès, 9%). Prenen de referència aquestes dades podem dir que el castellà ha deixat de ser la llengua més

usada pels alumnes de nacionalitat espanyola quan es relacionen amb els companys de classe o d'escola, passant a ser-ho el català.

En percentatges molt inferiors trobaríem alumnes espanyols que utilitzen especialment de forma combinada, el **francès** (8%), el **portuguès** (4%) i d'**altres llengües** (2%) quan parlen amb els seus companys. Respecte les dades del 2002 l'ús del francès tindria un petit increment, i el portuguès i el grup d'altres llengües s'incorporarien per primera vegada en aquest tipus de comunicació.

3) Llengua parlada amb els companys d'escola pels alumnes de nacionalitat francesa.

Entre els alumnes de nacionalitat francesa, la llengua d'ús més habitual en la comunicació amb els companys d'escola és el **francès**, amb un percentatge total del 76%. Dins d'aquest percentatge trobaríem alumnes que l'utilitzen de forma exclusiva (monolingüisme en francès 23%) i d'altres que la combinen per exemple amb català (13%), amb castellà (6%) o bé amb les dues (català, castellà i francès 31%). Respecte les dades obtingudes al 2002 veiem un important descens de la utilització del francès com a llengua única de comunicació pels alumnes de nacionalitat francesa, que passa d'un 80% a un 23% (només francès) i un increment en l'ús combinat d'aquesta.

Per alumnat d'origen francès el **català** és la segona llengua més utilitzada quan parlen amb els companys de classe, amb un percentatge total del 62%. D'aquest un 13% l'utilitza de forma exclusiva (monolingüisme en català); un 5% combinada amb el castellà; un 13% amb el francès i un 31% el combina amb el castellà i una tercera llengua que pot ser el francès, el portuguès, l'anglès... (plurilingüisme en català, castellà i una altre llengua). Aquests percentatges suposen un important increment en l'ús del català per part d'aquests alumnes respecte les dades del 2002, on el català era utilitzat per un 4%.

El **castellà** presenta un percentatge total d'ús entre els alumnes francesos del 50%, però només un 6% l'utilitza de forma exclusiva. Aquesta llengua és més utilitzada en combinació amb d'altres com el català (5%), el francès (6%), el portuguès (1%) o bé combinada amb català i una tercera llengua (31%). Respecte les dades del 2002 (16%), veiem que aquesta llengua és més parlada entre companys de classe però combinada amb d'altres llengües.

Tant el **portuguès** com **altres llengües** del grup d'altres s'incorporen en aquest context respecte les dades del 2002, però presenten percentatges d'ús força baixos (4% ambdós casos).

4) Llengua parlada amb els companys d'escola pels alumnes de nacionalitat portuguesa.

La llengua d'ús més habitual en les converses amb els companys de classe dels alumnes amb nacionalitat portuguesa és el **castellà** amb un percentatge total del 88%. D'aquest però un 31% ho fa monolingüement, mentre que la resta el combina per exemple amb el català (17%), amb el portuguès (15%), amb el català i una tercera llengua (21%)... Les dades del 2002 ens

indicaven que per aquets alumnes, la llengua principal de comunicació amb companys de classe era el portuguès en un 90%. Aquest percentatge representa un important decents de l'ús en exclusivitat del portuguès en aquest tipus de contextos respecte les dades actuals (un 31% portuguesos afirma parlar només en portuguès).

La segona llengua amb major percentatge d'ús per aquets alumnes és el **català** amb un 47%. D'aquest percentatge un 9% l'utilitza de forma exclusiva, el que representa un increment respecte les dades del 2002 (6%). Ara bé, aquesta llengua presenta percentatges superiors en combinació amb d'altres llengües com el castellà (17%) o el català i una tercera llengua (21%).

El **portuguès** també presenta un increment d'ús quan es combina amb d'altres llengües com ara el castellà (15%). Tot i així si ens fixem amb els alumnes que han contestat que només utilitzen aquesta llengua alhora de parlar amb els seus companys, el percentatge és el mateix que trobàvem al 2002 (2%).

Aquets alumnes també utilitzen el **francès** en aquest context en un percentatge total del 16%. Com en el cas anterior però l'ús d'aquesta llengua és principalment en combinació amb d'altres com ara el castellà (2%). Només un 0,3% dels alumnes portuguesos han contestat utilitzar-la de forma exclusiva, un percentatge inferior al 2% que trobàvem al treball de Política Lingüística del 2002.

Finalment entre aquesta alumnes d'origen portuguès i en el context estudiant, apareix un baix percentatge del 2% d'alumnes que utilitzen **altres llengües**.

5) Llengua parlada amb els companys d'escola pels alumnes del grup d'altres nacionalitats.

Aquest alumnes, que com hem vist anteriorment poden tenir altres nacionalitats europees, asiàtiques o sud-americanes per exemple, utilitzen principalment el **castellà** per parlar amb els companys d'escola en un 75%. D'aquest percentatge un 33% ho fa usant-lo de manera monolingüe, un 17% en combinació amb el català, un 21% amb el català i una tercera llengua com ara l'anglès, el filipí, l'alemany... Segons les dades presentades per Política Lingüística al 2002, el castellà no era utilitzat per aquest alumnes en el context estudiat.

El **català**, amb un ús total del 60%, és la segona llengua que més utilitzen aquests joves per parlar amb els seus iguals. Un 22% l'usa de forma exclusiva (monolingüisme en català) i la resta combinada amb una o més llengües com ara el castellà (17%), el francès (1%)... Aquesta llengua també s'incorporaria al repertori lingüístic del joves en l'àmbit estudiat respecte l'ant 2002, on no presentava percentatges d'ús.

Amb un 22% d'ús trobem el **francès**, que de nou presenta percentatges superiors quan es combina amb d'altres llengües com el català i/o el castellà que no pas en el seu ús exclusiu (2%). Un cop més i segons els resultats del 2002, podem dir que entre aquest alumnes s'incorpora el francès.

Finalment aquest joves amb nacionalitat diversa afirmen utilitzar també en la comunicació amb els seus companys, el **portuguès** (7%) i **altres llengües** com ara l'anglès, l'alemany, el filipí... (8%), però sempre combinades amb d'altres llengües.

Respecte les dades aportades en l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002), podem dir que el portuguès s'incorpora en aquest tipus de comunicacions i el grup d'altres llengües presenta un decents importantíssim, passant d'un ús del 100% al 8% actual.

LLENGUA D'ÚS PRINCIPAL ALHORA DE PARLAR AMB ELS COMPANYS D'ESCOLA. COMPARATIVA 2002-2012.

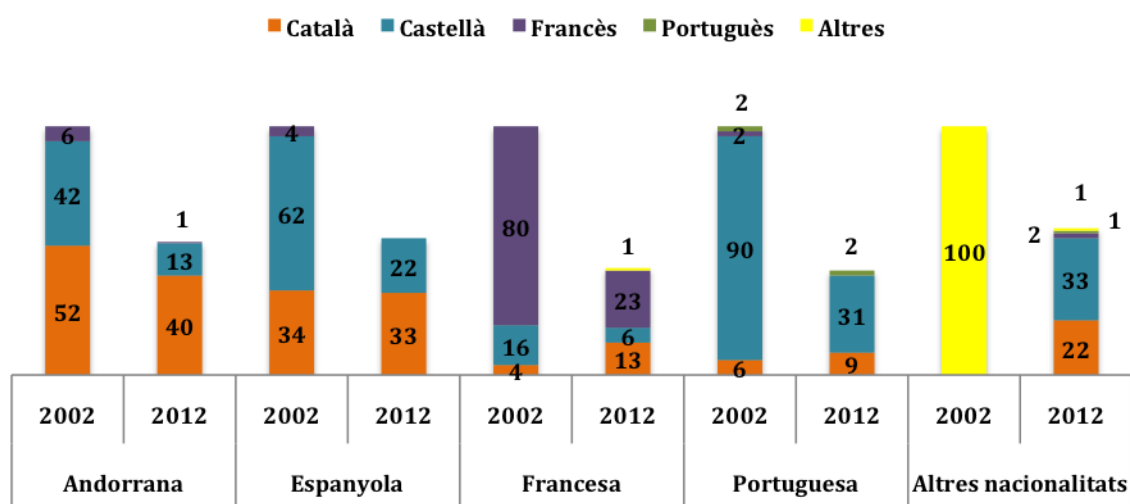
	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa		Altres nacionalitats	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Català	52	40*/83**	34	33 / 75	4	13 / 62	6	9 / 47	0	22 / 60
Castellà	42	13 / 57	62	22 / 66	16	6 / 50	90	31 / 88	0	33 / 74
Francès	6	0,5 / 16	4	0,3 / 8	80	23 / 76	2	0,3 / 16	0	2 / 22
Portuguès	0	0,2 / 7	0	0,3 / 4	0	0 / 4	2	2 / 39	0	1 / 7
Altres	0	0,1 / 3	0	0,3 / 2	0	1 / 4	0	0 / 2	100	1 / 8

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Política Lingüística del 2002 i l'enquesta actual.

*Aquest primer percentatge fa referència al valor "només català", "només castellà"...

**El segon percentatge mostra el total d'alumnes que han dit que utilitzaven aquesta llengua fos de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres.

LLENGUA D'ÚS PRINCIPAL ALHORA DE PARLAR AMB ELS COMPANYS D'ESCOLA. COMPARATIVA 2002-2012.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de Política Lingüística del 2002 i l'enquesta actual.

Nota: El gràfic s'ha realitzat a partir de les dades del 2002 i agafant de l'enquesta actual els percentatges del ítem "només català", "només castellà"... S'han representat aquells percentatges iguals o superiors a 1, per aquest motiu, en alguns casos en les columnes del 2012 no apareix l'ús d'una determinada llengua quan en la taula anterior sí apareix.

Observant aquestes dades podem veure una tendència a l'augment del plurilingüisme respecte el 2002 entre els alumnes alhora de parlar amb els companys de classe.

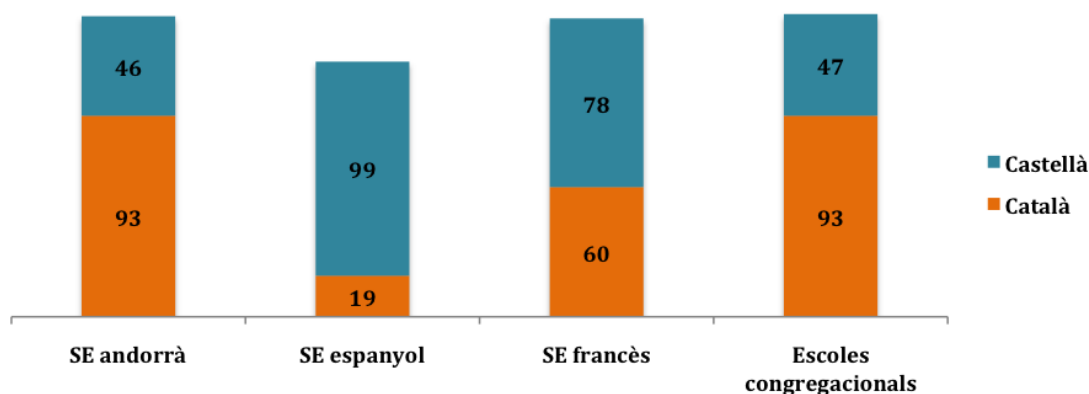
Ens sembla interessant analitzar també quina llengua és la més triada pels alumnes alhora de comunicar-se entre ells en funció del sistema d'ensenyament⁹⁰ on es cursen els estudis.

LLENGUA D'ÚS PRINCIPAL ALHORA DE PARLAR AMB ELS COMPANYS DE CLASSE EN FUNCIO DEL SISTEMA D'ENSENYAMENT.

	SE andorrà	SE espanyol	SE francès	Escoles congregacionals
Català	93*	19	60	93
Castellà	46	99	78	47
Francès	3	2	48	2
Portuguès	7	23	17	2
Anglès	2	4	3	3
Altres llengües	1	0	1	1

*Aquests percentatges representen les llengües escollides pels alumnes en aquest tipus de comunicació, amb independència de si són usades soles o conjuntament amb d'altres.

UTILITZACIÓ DEL CATALÀ I EL CASTELLÀ ALHORA DE PARLAR AMB ELS COMPANYS D'ESCOLA PER SISTEMA D'ENSENYAMENT.

⁹⁰ Un cop més separenem les escoles congregacionals de la resta de centres espanyols, ja que la llengua vehicular de les primeres és el català i no el castellà.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

Els alumnes dels **sistema d'ensenyament andorrà** utilitzen majoritàriament el català, sol o combinat, alhora de comunicar-se entre ells en un percentatge del 93%. El castellà presenta un ús del 46%. La resta de llengües són usades en percentatges inferiors al 10%.

Entre els alumnes dels **centres espanyols**, és el castellà amb un percentatge del 99% la llengua més utilitzada per parlar entre ells ja sigui de un registre monolingüe o plurilingüe. El català és triat per un 19% d'aquest alumnes en aquest tipus de comunicació i el portuguès en un 23%. La resta de llengües presenten percentatges molt inferiors.

En el **sistema d'ensenyament francès** veiem que entre els alumnes la comunicació acostuma a ser en castellà de forma monolingüe o plurilingüe amb un percentatge total del 78%. El català i el francès són també llengües utilitzades en les converses amb els companys de classe, amb percentatges del 60% i el 48% respectivament.

Finalment podem observar que entre els estudiants inscrits a les **escoles congregacionals** la llengua que afirmen utilitzar més quan es comuniquen entre ells és el català, ja sigui de forma exclusiva o combinada, amb un percentatge del 93%. El castellà presenta un percentatge d'ús del 43% entre aquest alumnes en el context concret analitzat.

6.2 En quina o quines llengües acostumes a parlar amb els professors i el personal auxiliar de l'escola (monitors, vigilants...)?

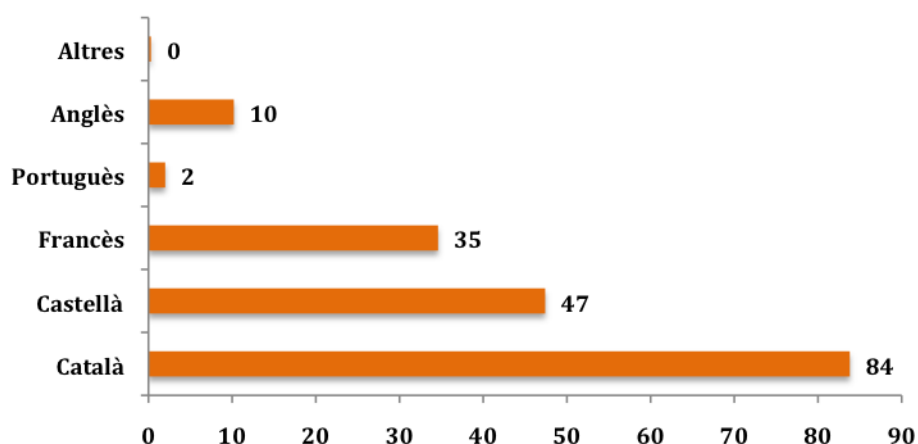
Quan ens fixem amb la llengua utilitzada pels enquestats alhora de parlar amb els professors i personal auxiliar de l'escola, observem que un 84% utilitza el català (com a única llengua o amb combinació); un 47% hi parla en castellà; un 35% en francès; un 10% en anglès; un 2% en portuguès i finalment un 0,3 contesta que utilitza altres llengües. D'aquest últim, un 43% serien altres llengües europees, un 14% llengües asiàtiques i un altre 43% no especifica quina és aquest altra llengua.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB PROFESSORS I PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	2139	83,8
Castellà	1210	47,4
Francès	883	34,6
Portuguès	51	2
Anglès	261	10,2
Altres	7	0,3

*La suma del percentatge és superior a 100 ja que els alumnes podien marcar més d'una resposta.

LLENGUA MÉS PARLADA AMB ELS PROFESSORS I EL PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES PER PARLAR AMB PROFESSORS I PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA.

	Freqüències	Percentatges
Base*	7	100
Altres europees	3	42,9
Llengües asiàtiques	1	14,3
Ns/nc	3	42,9

*Aquells que han dit que acostumen a parlar altres llengües amb els professors i personal auxiliar de les escoles.

En aquest cas veiem que un 37% dels alumnes utilitza concretament només el català per aquestes comunicacions, un 19% utilitza el català i el castellà i un altre 19% diu utilitzar el català, el castellà i una tercera llengua. En percentatges inferiors trobaríem altres llengües o combinacions com ara només castellà (8%), català i francès (8%), només francès (6%)...

LLENGUA/ES UTILITZADES PER PARLAR AMB PROFESSORS I PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	936	36,7
Només castellà	212	8,3
Només francès	158	6,2
Només portuguès	6	0,2
Només una altra	4	0,2
Català i castellà	475	18,6
Català i francès	213	8,3
Català i portuguès	2	0,1
Castellà i francès	24	0,9

Castellà i portuguès	2	0,1
Català, castellà i una altra llengua	492	19,3
Altres combinacions	27	1,1

Analitzarem més detingudament les llengües o combinacions lingüístiques que han obtingut un percentatge superior.

1) **Només català** (37%). Aquesta opció que ha estat la més escollida presenta percentatges superiors en el cas dels alumnes de nacionalitat espanyola (42%); alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat andorrana amb un percentatge del 46 i 52% respectivament; alumnes nascuts a Andorra (39%); alumnes que porten més de 10 anys residint al Principat (36%); alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública (42 i 45% respectivament) i finalment amb un 55% els alumnes del sistema educatiu andorrà.

2) **Català i castellà** (19%). Entre els alumnes enquestats que han escollit aquesta opció bilingüisme destaquen amb un percentatge del 24% els alumnes de nacionalitat espanyola; alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola (23% i 31% respectivament); alumnes no nascuts a Andorra (21%) i d'aquest els que porten de 5 a 10 anys vivint-hi (27%); alumnes amb pares jubilats (23%) i/o mares en situació d'atur (28%) i finalment, amb un percentatge del 29% els alumnes inscrits en el sistema educatiu espanyol,

3) **Català, castellà i una tercera llengua** (19%). En aquest cas podem destacar els percentatges obtinguts pels alumnes de nacionalitat francesa (29%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat francesa (28 i 24% respectivament); alumnes nascuts a Andorra (20%); alumnes que porten residint al Principat més de 10 anys (20%); alumnes amb pares jubilats, pensionistes o de baixa definitiva i/o mares que es dediquen a les tasques de la llar (amb un 32 i un 22% respectivament), i finalment amb un percentatge que arriba al 35%, aquells alumnes que segueixen els seus estudis dins del sistema educatiu francès.

Per acabar aquest apartat analitzarem amb més detall la llengua que utilitzen els alumnes per parlar amb els professors i personal auxiliar de l'escola en funció del sistema d'ensenyament al que cursen els estudis.

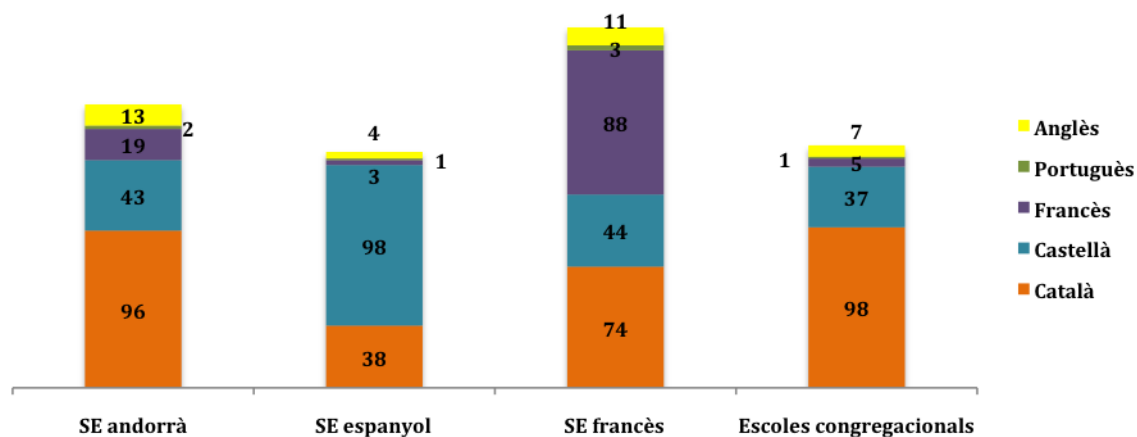
LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS PROFESSORS I EL PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA.

	SE andorrà	SE espanyol	SE francès	Escoles congregacionals
Català	96*	38	74	98
Castellà	43	98	44	37
Francès	19	3	88	5

Portuguès	2	1	3	1
Anglès	13	4	11	7

*Aquest percentatge representen l'ús de cada una de les llengües amb independència del registre lingüístic que adoptin.

LLENGUA UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS PROFESSORS I EL PERSONAL AUXILIAR DE L'ESCOLA PER SISTEMA D'ENSENYAMENT.

Nota: el gràfic correspon a una taula de resposta múltiple, per aquest motiu els percentatges sumen més de cent.

Un 96% dels alumnes de les **escoles andorranes** han afirmat utilitzar el català en aquest context. D'aquest percentatge un 55% utilitza només el català (monolingüisme) i la resta el combina amb d'altres llengües com ara el castellà (22%) o el castellà i una tercera llengua (17%).

Entre l'alumnat del **sistema d'ensenyament espanyol**, el 38% utilitza el català per comunicar-se amb els professors i personal auxiliar de l'escola. Ara bé, aquesta llengua és utilitzada majoritàriament de forma bilingüe al costat del castellà (31%). Pel que fa el castellà veiem que és la llengua més utilitzada en el context analitzat pels alumnes d'aquest sistema amb un percentatge total del 98%. D'aquest un 61% utilitza només el castellà (monolingüisme) i la resta ho fa combinant-lo principalment amb el català tal i com hem vist.

A les **escoles franceses** veiem que el català és utilitzat en total per un 74% dels estudiants. D'aquets un 6% l'usa de forma exclusiva, mentre que la resta el combina amb d'altres llengües creant registres bilingües o plurilingües com ara català i francès (27%) o català, castellà i una tercera llengua que principalment seria el francès (35%). La llengua però més utilitzada per aquets alumnes alhora de comunicar-se amb el professorat i/o el personal auxiliar de l'escola és el francès amb un percentatge total del 88%. D'aquest un 21% utilitzaria un registre monolingüe i la resta combinaria el francès amb d'altres llengües com ara el català (27%), el castellà (3%) o el català i el castellà conjuntament (35%).

Finalment a les **escoles congregacionals** l'ús del català presenta un percentatge total del 98%. En un registre monolingüe aquest percentatge es situa al 62%, mentre que de forma combinada trobem: català i castellà (28%), català, castellà i una tercera llengua (8%)...

6.3 En quina o quines llengües acostumes a parlar amb els monitors d'activitats extraescolars?

Quan ens fixem amb la llengua que més utilitzen els alumnes alhora de parlar amb els monitors d'activitats extraescolars, veiem que de nou és el català amb un percentatge del 76%, ja sigui de forma exclusiva o combinada. En segon lloc trobaríem el castellà (54%) i percentatges inferiors el francès (8%), el portuguès (3%), l'anglès (5%) i altres llengües amb un percentatge del 1%.

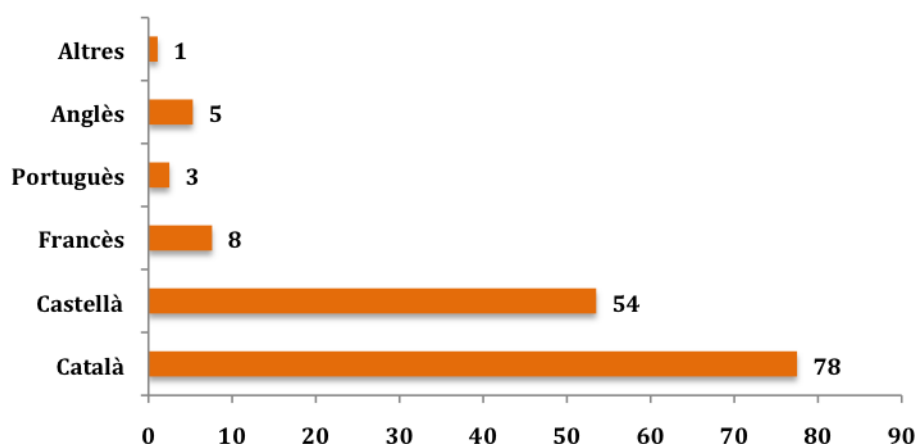
Entre els alumnes que han contestat altres llengües cal destacar el 25% d'altres llengües europees com podria ser l'italià o l'alemany i el 4% de llengües asiàtiques. Cal però no perdre de vista que un 71% dels alumnes no ha especificat quina llengua és.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1976	77,5
Castellà	1365	53,5
Francès	195	7,6
Portuguès	64	2,5
Anglès	135	5,3
Altres	28	1,1

*La suma dels percentatges és superior a 100 ja que els alumnes podien escollir més d'una opció de resposta.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES PER PARLAR AMB ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS.

	Freqüències	Percentatges
Base	28	100
Altres europees	7	25
Llengües asiàtiques	1	3,6
Ns/nc	20	71,4

Buscant de nou un anàlisi més detallat del repertori lingüístic utilitzat pels joves en aquest cas, veiem que un 40% dels alumnes afirma utilitzar només el català en aquest tipus de comunicacions. Per altre banda un 28% utilitza el català i el castellà i un 18% només el castellà. En percentatges inferiors tribaríem el català, el castellà més una tercera llengua (6%), català i francès (2%); només francès (1%)...

LLENGUA/ES UTILITZADES PER PARLAR AMB ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	1010	39,6
Només castellà	446	17,5
Només francès	32	1,3
Només portuguès	12	0,5
Només una altra	22	0,9
Català i castellà	713	27,9
Català i francès	47	1,8
Català i portuguès	1	0,0

Castellà i francès	8	0,3
Castellà i portuguès	29	1,1
Català, castellà i una altra llengua	158	6,2
Altres combinacions	73	2,9

En aquest cas també analitzarem amb més profunditat aquelles llengües o combinacions lingüístiques que els alumnes han contestat amb percentatge superior:

1) **Només català** (40%). Entre els alumnes que han escollit aquesta opció, ho fan en percentatge superior les noies amb un 43%; els alumnes de nacionalitat andorrana (44%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 53 i un 54% respectivament; els alumnes nascuts a Andorra (43%); aquells alumnes que porten residint al principat menys de 5 anys (38%); els alumnes amb pares que treballen per compte propi (46%) i/o mares que treballen a l'Administració pública (51%) i finalment els alumnes que segueixen els seus estudis en centres d'ensenyament andorrans amb un percentatge del 47%.

2) **Català i castellà** (28%). Entre els alumnes que han contestat que parlen tan català com castellà amb els professors d'activitats extraescolars, ho fan en percentatges més elevats els nois (29%); els alumnes de nacionalitat portuguesa (36%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa amb un 35 i un 34% respectivament; els alumnes no nascuts a Andorra i d'aquells aquells que porten més de 10 anys vivint-hi amb un percentatge del 33%. De fet veiem que aquest percentatge augmenta en funció dels anys que es porta residint al Principat, passant d'un 19% pels que porten menys de 5 anys al 33% pels que en porten més de 10. També és destacable el percentatge obtingut entre els alumnes del sistema educatiu espanyol amb un 29%.

3) **Només castellà** (18%). Finalment aquesta opció monolingüista presenta major percentatge entre els nois (20%); els alumnes de nacionalitat portuguès (29%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa (28% ambdós casos); entre els alumnes no nascuts a Andorra (24%); els alumnes que porten de 5 a 10 anys vivint al Principat (27%); els alumnes amb pares i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (35 i 25% respectivament) i finalment pels alumnes del sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 22%.

De nou ens sembla interessant poder veure com es distribueixen els percentatges de resposta en funció del sistema d'ensenyament on es cursen els estudis.

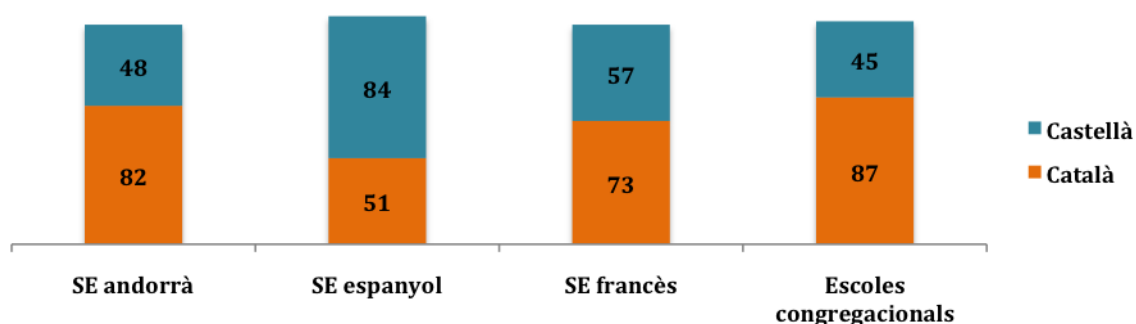
LLENGÜA UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS PER SISTEMA D'ENSENYAMENT.

	SE andorrà	SE espanyol	SE francès	Escoles congregacionals
Català	82*	51	73	87

Castellà	48	84	57	45
Francès	4	1	18	3
Portuguès	2	3	4	1
Anglès	6	2	3	8
Altres llengües	1	0	1	1

*Aquest percentatge representen l'ús de cada una de les llengües amb independència del registre lingüístic que adoptin.

UTILITZACIÓ DEL CATALÀ I EL CASTELLÀ ALhora DE PARLAR AMB ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS EN FUNCIO DEL SISTEMA D'ENSENYAMENT.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

Com podem veure en el gràfic, les llengües més utilitzades en aquest tipus de comunicació són en tots els sistemes d'ensenyament el català i el castellà.

Entre l'alumnat de les **escoles andorranes** trobem un ús total del català del 82%, sent en format monolingüe un 47% i combinat amb el castellà del 28%. El castellà presenta un percentatge total d'ús del 48%, del qual un 14% adopta un registre monolingüe.

En el **sistema d'ensenyament espanyol** el percentatge total d'ús del català en el context estudiat es situa al 51%. D'aquest percentatge un 16% utilitza només el català i un 33% el català combinat amb el castellà (bilingüisme). Pel que fa el castellà podem veure que és la llengua d'ús més habitual entre aquets alumnes alhora de parlar amb els monitors d'activitats extraescolars amb un percentatge del 84%. Concretament un 47% l'utilitza de forma exclusiva (monolingüisme) i la resta en registres bilingües o plurilingües al costat principalment del català.

Els alumnes de les **escoles franceses** utilitzen especialment el català en aquest tipus de comunicació amb un percentatge total del 73%, amb un predomini destectat del monolingüisme

en aquesta llengua del 31%. També la trobem combinada amb el francès (5%) i especialment amb el castellà (27%).

Pel que fa l'ús del castellà en aquest context de comunicació, un 57% d'alumnes han afirmat utilitzar-lo, dels quals un 17% ho fa de forma exclusiva.

Finalment entre aquells alumnes que segueixen els seus estudis en **centres congregacionals**, on el català és la llengua vehicular, un 87% afirma parlar amb els monitors d'activitats extraescolars en català. En aquest percentage trobem un ús monolingüe de la llengua important del 50% i un ús combinat amb el castellà del 27%.

El castellà en canvi és una llengua també utilitzada en aquest context comunicatiu (45%), però amb un predomini del bilingüisme en castellà i català que com hem vist és del 27%.

7- REPERTORI LINGÜÍSTIC EN DIFERENTS ÀMBITS DE LA SOCIETAT ANDORRANA

Arribats a aquest punt ens hem plantejat analitzar quin repertori lingüístic trobem entre els joves en tres àmbits ben diferenciats de la societat andorrana dins d'un context de quotidianitat. Aquests són el comerç, els òrgans governamentals com l'Administració pública, els comuns o el govern i el cercle d'amistats fora de l'àmbit escolar.

Abans d'analitzar el panorama lingüístic en aquets tres àmbits per separat, farem un anàlisi global.

És en l'Administració pública, comuns, Govern..., on el català és utilitzat, ja sigui de forma monolingüista o plurilingüista, en major percentatge segons els enquestats. Concretament un 95% dels alumnes afirmen utilitzar el català en aquest àmbit. Aquesta llengua també és la més utilitzada alhora de parlar amb la gent del comerç (77%) . En el tercer àmbit establert, amb els amics fora de l'escola, el català és utilitzat en un percentatge del 69% per sota del castellà que presenta un percentatge del 71%.

El castellà doncs seria la segona llengua utilitzada al parlar amb la gent del comerç amb un percentatge del 69% i dins l'àmbit institucional amb un percentatge que baixa fins a situar-se al 21%.

El francès destaca segons les respostes dels alumnes en la comunicació amb els amics fora de l'escola amb un percentatge del 13%. Aquest es situa en la comunicació en el comerç i en les institucions governamentals en un 7 i un 2% respectivament.

Pel que fa a la llengua portuguesa el percentatge més elevat el trobem en el context d'amistats fora de l'escola (13%), seguit del que trobem en el context comercial (6%) i el 1% en l'Administració pública, comuns, govern...

L'anglès és la llengua menys utilitzada en aquest tres contextos segons les respostes obtingudes. D'aquesta manera a l'Administració pública, comuns..., no és utilitzada; al comerç ho és per un 2% dels enquestats i amb els amics fora de l'escola és utilitzada per un 3%.

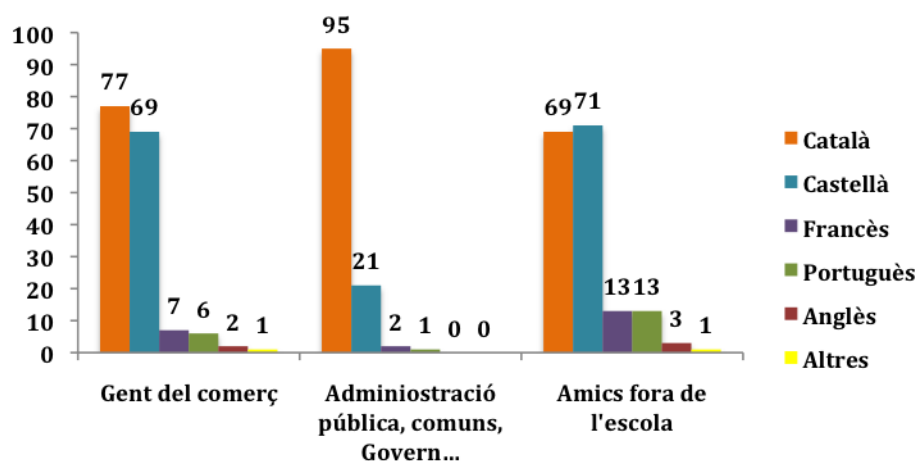
Finalment el grup d'altres llengües també presenta un percentatge nul en l'àmbit governamental i/o administratiu; un 1% en el cercle d'amistats i un altre 1% en la comunicació amb la gent del comerç.

LLENGUA MÉS UTILITZADA⁹¹ EN LA COMUNICACIÓ EN DIFERENTS ÀMBITS DE LA SOCIETAT ANDORRANA.

	Gent del comerç		Administració pública, comuns, Govern...		Amics fora de l'escola	
	Freqüència	Percentatge*	Freqüència	Percentatge*	Freqüència	Percentatge*
Total	2551		2551		2551	
Català	1968	77	2413	95	1751	69
Castellà	1747	69	522	21	1802	71
Francès	188	7	52	2	339	13
Portuguès	162	6	20	1	337	13
Anglès	48	2	6	0	87	3
Altres	15	1	9	0	33	1

*Els percentatges són superiors a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA UTILITZADA EN DIFERENTS ÀMBITS DE LA SOCIETAT ANDORRANA

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

7.1 En quina o quines llengües acostumes a parlar amb la gent dels comerços?

⁹¹ Un cop més estem parlant de la llengua que més vegades ha sigut escollida pels alumnes quan constestaven aquest partat. Cal contar però que es pot trextar de la utilització com a llengua única o conjuntament amb d'altres llengües.

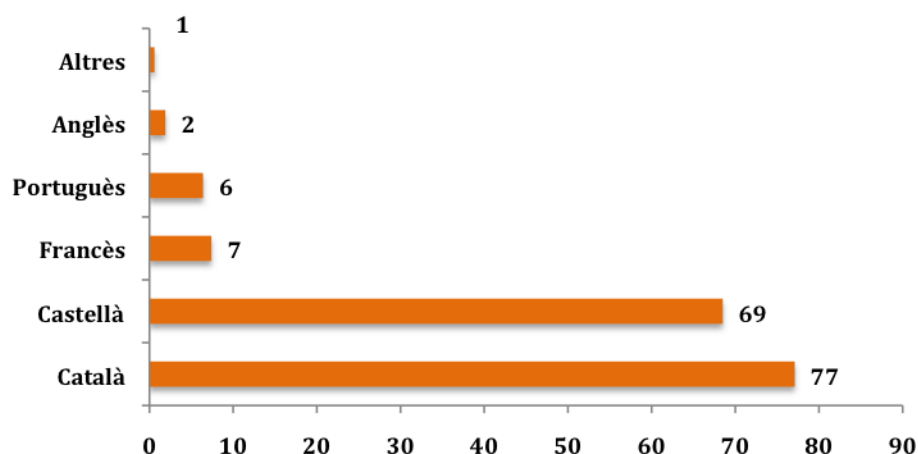
Començarem per analitzar quin és el repertori lingüístic més freqüent dels escolars alhora de parlar amb la gent del comerç.

LLINGUA/ES MÉS UTILITZADES ALHORA DE PARLAR AMB LA GENT DEL COMERÇ.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1968	77,1
Castellà	1747	68,5
Francès	188	7,4
Portuguès	162	6,4
Anglès	48	1,9
Altres	15	0,6

*La suma dels percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLINGUA/ES MÉS IUTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB LA GENT DEL COMERÇ

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

Com ja hem avançat, quan ens fixem amb la llengua més utilitzada ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües, veiem que és el català amb un percentatge del 77%. Seguidament trobem que un 69% dels enquestats afirma utilitzar el castellà, un 7% el francès, un 6% el portuguès, un 2% l'anglès i finalment un 1% utilitza d'altres llengües. Entre aquestes altres llengües principalment trobem altres llengües europees com l'italià, el gallec, l'alemany (73%)..

LLINGUA/ES MÉS UTILITZADES ALHORA DE PARLAR AMB LA GENT DEL COMERÇ.

	Freqüències	Percentatges
Total	15	100
Llengües europees	11	73,3

Llengües asiàtiques	3	20
Llengües africanes	1	6,6

Un cop més analitzarem amb més detall les combinacions lingüístiques més freqüents entre els joves alhora de parlar amb la gent del comerç.

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES ALHORA DE PARLAR AMB LA GENT DEL COMERÇ (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	775	30,4
Només castellà	515	20,2
Només francès	4	0,2
Només portuguès	6	0,2
Només una altra	7	0,3
Català i castellà	946	37,1
Català i francès	7	0,3
Castellà i francès	6	0,2
Català i portuguès	1	0,0
Castellà i portuguès	36	1,4
Català, castellà i una altra llengua	235	9,2
Altres combinacions	13	0,5

Així doncs veiem que alhora de parlar amb la gent del comerç, els joves escolars manifesten fer-ho en major percentatge combinant el català amb el castellà (37%). En segon lloc trobaríem que un 30% només utilitza el català, un 20% només el castellà i un 9% utilitza una fórmula multilingüe en català, castellà i una tercera llengua (9%). Amb percentatges significativament inferiors que en cap cas arriben al 5%, trobaríem les altres llengües o combinacions de llengües com: castellà i portuguès (1%), altres combinacions de llengües (0,5%), català i francès (0,3%), només portuguès (0,2%)⁹²...

Tenint en compte els percentatges obtinguts, alhora d'analitzar les respostes en funció de les principals variables sociodemogràfiques, ens centrarem en les tres llengües o combinacions lingüístiques que han sorgit en major freqüència.

1) **Català i castellà** (37%). Aquest bilingüisme presenta percentatges superiors en el cas de les noies (40%); els alumnes de nacionalitat espanyola (40%); alumnes amb pares de nacionalitat andorrana i espanyola (39% amdós casos) i/o mares de nacionalitat també espanyola (40%); alumnes nascuts a Andorra (38%); alumnes no nascuts al Principat però que hi porten vivint

⁹² Mirar la taula anterior per veure totes les combonacions detectades.

com amínim més de 5 anys (38%); alumnes amb pares que treballen com a assalariats en una empresa privada (40%) i/o mares també treballant en aquest sector laboral (40%) i finalment alumnes del sistema d'ensenyament espanyol amb un percentatge del 40%.

2) **Només català** (30%). Entre els alumnes que han afirmat utilitzar només el català en les comunicacions amb la gent del comerç, ho fan en percentatges superiors les noies (31%); els de nacionalitat andorrana (33%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 41% i un 42% respectivament; els alumnes nascuts a Andorra amb un percentatge del 33%; aquells que porten residint al país menys de 5 anys (28%); els alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració Pública o parapública (40 i 41% respectivament) i finalment aquells inscrits en el sistema d'ensenyament andorrà amb un percentatge del 34%.

3) **Només en castellà** (20%). En aquest cas podem destacar que aquesta opció ha estat escollida especialment per els nois (21%); els alumnes del grup d'altres nacionalitats (32%); alumnes amb mares de nacionalitat portuguesa (27%) i/o pares del grup "d'altres nacionalitats" (38%); alumnes no nascuts a Andorra (23%) i d'aquests els que porten menys de 5 anys vivint-hi (29%); alumnes amb pares jubilats, pensionistes o de baixa definitiva (27%) i/o mares dedicades a les taques de la llar (28%) i finalment alumnes inscrits al sistema d'ensenyament espanyol amb un percentatge del 23%.

De nou relacionarem els resultats obtinguts en aquesta pregunta amb les dades que es desprenen de l'estudi de Política Lingüística del 2002. Cal tenir present però que en l'estudi del 2002 no es presenten els resultats obtinguts en altres llengües que no siguin el català o el castellà, per separat o conjuntament. Per aquest motiu no podem saber amb exactitud quins percentatges obtenen les diferents combinacions lingüístiques ni si en les respostes dels alumnes apareixien altres llengües.

Preneu doncs la distància analítica que implica aquestes diferències entre els dos estudis podem realitzar les següents observacions:

- Increment del percentatge d'alumnes que han contestat que utilitzen el català i el castellà per parlar amb la gent del comerç que passa d'un 6,4% (2002) a un 37%.
- Desecens del percentatge d'alumnes que utilitzen només el català que passa d'un 44% al 30% actual.
- Decents del percentatge d'alumnes que utilitzen el castellà que passa d'un 44% a un 20% en l'estudi actual.

7.2 Amb quina o quines llengües acostumes a parlar amb amics fora de l'escola?

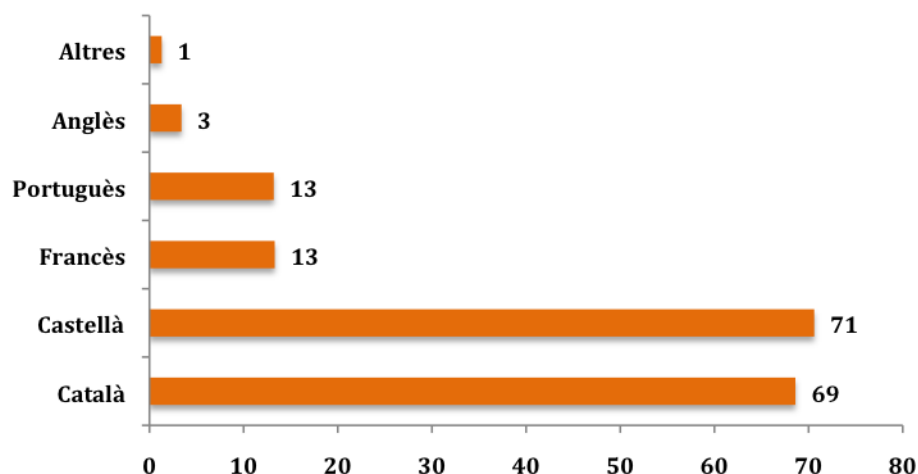
En el cas de la comunicació amb el cercle d'amistats fora de l'escola, els alumnes enquestats han manifestat que la llengua que més utilitzen de forma monolingüista o plurilingüista, és el castellà amb un 71%. En segon lloc trobem el català amb un percentatge del 69%; el francès i el portuguès amb un 13% ambdós casos; l'anglès (3%) i finalment altres llengües diferents a les anteriors amb un percentatge del 1%. D'aquestes altres llengües podem destacar altres llengües europees com ara l'italià, l'alemany... (56%), llengües asiàtiques (23%) i llengües africanes amb un 18%.

LLENGÜA MÉS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AMICS FORA DE L'ESCOLA.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1751	68,6
Castellà	1802	70,6
Francès	339	13,3
Portuguès	337	13,2
Anglès	87	3,4
Altres	33	1,3

*Els percentatges sumen més de 100 ja que els alumnes podien escollir més d'una llengua.

LLENGUA MÉS UTILITZADA AMB AMICS FORA DE L'ESCOLA.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AMICS FORA DE L'ESCOLA.

	Freqüències	Percentatges*
Total	33	
Altres llengües europees	18	55,9
Llengües asiàtiques	8	23,5
Llengües africanes	6	17,6

Ns/nc	1	2,9
-------	---	-----

*Els percentatges sumen més de 100 ja que els alumnes podien escriure més d'una llengua.

Si analitzem amb més detall les diferents combinacions lingüístiques que ens han descrit els alumnes veiem que en la comunicació amb els amics fora de l'escola, un 28% utilitza conjuntament el català i el castellà (bilingüisme); un 25% només el català; un 22% només el castellà i un 14% es comunica plurilingüísticament utilitzat el català, el castellà i una tercera llengua. En percentatges força inferiors trobaríem castellà i portuguès (6%); només en francès 1%; català i francès...

Aquets resultats coincidirien amb l'anàlisi dels discursos dels joves dels grups de discussió del treball *Joves i llengües d'Andorra*⁹³. En aquest anàlisi, i sense poder parlar de resultats estadístics per la naturalesa de la investigació, veiem que els joves, independentment de la llengua materna que tenien, manifestaven que entre els amics fora de l'escola acostumaven a adoptar una actitud bilingüe en català i castellà o plurilingüe en català, castellà i una tercera llengua que principalment era el francès o el portuguès.

LLENGÜA/ES MÉS UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB ELS AMICS FORA DE L'ESCOLA (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	640	25,1
Només castellà	548	21,5
Només francès	33	1,3
Només portuguès	19	0,7
Només una altra	9	0,4
Català i castellà	711	27,9
Català i francès	33	1,3
Català i portuguès	3	0,1
Castellà i francès	21	0,8
Castellà i portuguès	144	5,6
Català, castellà i una altra llengua	355	13,9
Altres combinacions	35	1,4

Un cop més analitzarem amb més detall aquelles llengües o combinacions que han obtingut un percentatge més elevat.

⁹³ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

1) **Català i castellà** (28%). Aquesta opció bilingüisme ha estat especialment escollida per alumnes de 11 a 12 anys (30%); alumnes de nacionalitat espanyola (35%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola (37 i 38% respectivament); pels nascuts a Andorra (31%); alumnes que porten com a mínim més de 5 anys vivint al Principat (19%); alumnes amb pares que treballen a l'Administració pública o parapública (30%) i/o mares en situació d'atur (38%) i finalment aquells alumnes que segueixen els seus estudis en el sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 33%.

2) **Només català** (25%). Aquesta resposta obté percentatges més elevats entre els alumnes de 13 a 14 anys (28%); alumnes de nacionalitat andorrana (29%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana (43 i 44% respectivament); alumnes nascuts a Andorra (28%); alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (24%); alumnes amb pares que treballen per compte propi (35%) i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública (37%) i finalment alumnes inscrits al Sistema educatiu andorrà (34%).

3) **Només castellà** (22%). Aquesta opció ha estat escollida en major percentatge pels alumnes de 17 a 18 anys (34%); els alumnes del grup d'altres nacionalitats (29%); alumnes amb pares i/o mares també del grup d'altres nacionalitats amb un percentatge del 38% i del 36% respectivament; alumnes no nascuts a Andorra (24%) i d'aquests aquells que porten de 5 a 10 anys vivint-hi (26%); alumnes amb pares en situació d'atur (36%) i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (36%) i finalment pels alumnes del sistema educatiu espanyol i francès amb un percentatge del 24% en els dos casos.

A *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*⁹⁴ (2002), es va realitzar una pregunta similar a la plantejada en aquest apartat. No podem saber els resultats obtinguts en general (percentatge d'alumnes que contesta una o altre llengua), però sí com es distribueix la resposta en funció de la nacionalitat de l'alumna. Com en el cas de comparacions anteriors haurem de tenir en compte que en aquell cas es va optar per utilitzar una pregunta de resposta única, mentre que en l'enquesta actual ha estat de resposta múltiple. Per poder fer la comparació, agafarem de nou els percentatges que obtenen les llengües utilitzades de forma monolingüe (només català, només castellà...). Obtenim els següents resultats:

- Llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat andorrana alhora de parlar amb amics fora de l'escola.

La llengua més utilitzada per parlar amb els amics entre els alumnes de nacionalitat andorrana és el **català** amb un percentatge total d'ús del 76%. D'aquests un 29% l'utilitza de forma exclusiva (monolingüisme), un percentatge inferior al que trobàvem al 2002 (47%). Ara bé

⁹⁴ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

aquesta llengua segons el que hem pogut observar presenta percentatges d'ús importants entre aquests alumnes en combinació bilingüe al costat del castellà amb un percentatge del 31% o en combinacions plurilingües amb castellà i una tercera llengua (14%).

El **castellà** doncs seria la segona llengua més present a les converses amb els amics per part dels andorrans, amb un percentatge d'ús total del 68%. Del qual un 19% l'utilitzaria de forma exclusiva i la resta combinada principalment amb el català. Sembla doncs que podem parlar d'un descens en l'ús del castellà de forma monolingüe que passa d'un 46% al 2002 a un 19% en l'enquesta present.

- Llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat espanyola alhora de parlar amb amics fora de l'escola.

Els alumnes de nacionalitat espanyola utilitzen el **castellà** en primer lloc alhora de parlar amb els seus amics, amb un percentatge total d'ús del 75%. Tot i així podem observar que respecte el 2002 es produeix un descens important en l'ús d'aquesta llengua en un registre monolingüe passant d'un 66% a un 28% (percentatge d'alumnes que en el present estudi han contestat utilitzar només el castellà). En canvi trobem una utilització destacada d'aquesta llengua combinada amb el català (35%) o el català i una tercera llengua (10%).

El **català** es situa com a la segona llengua que els alumnes de nacionalitat espanyola utilitzen quan parlen amb els seus amics amb un percentatge del 69%. D'aquests un 24% afirma utilitzar només el català, el que implica un descens respecte el 2002 on aquest percentatge era del 29%, i la resta en fa un ús combinat al costat del català.

- Llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat francesa alhora de parlar amb amics fora de l'escola.

En el cas dels alumnes amb nacionalitat francesa, és el **francès** la llengua més utilitzada quan parlen amb els seus amics fora de l'escola, amb un percentatge d'ús total del 70%. D'aquest percentatge un 26% representaria l'ús del francès de forma monolingüe, el que comporta un descens respecte el 68% que trobàvem al 2002. La resta de percentatge es distribueix en fórmules plurilingües al costat del català (10%), del castellà (9%) o del català i el castellà.

Així doncs, entre els alumnes d'origen francès el **català** i el **castellà** també són llengües presents en les seves converses amb els amics, amb percentatges totals del 54 i el 49% respectivament. Aquestes dos llengües acostumen a aparèixer en percentatges més elevats quan es combinen amb el francès, mentre que en un ús monolingüe trobem un percentatge del 13% en el cas del català i d'un 9% en el cas del castellà. Aquest últim experimenta un descens respecte les dades del 2002, on es situava al voltant del 20%.

- Llengua més utilitzada pels alumnes de nacionalitat portuguesa alhora de parlar amb amics fora de l'escola.

Pel que fa als alumnes de nacionalitat portuguesa, un 91% ha contestat que utilitza el **castellà** quan parla amb els seus amics fora de l'escola. Ara bé, el percentatge d'ús d'aquesta llengua en un registre monolingüe es situa al 29%, un descens important respecte al 2002 on trobàvem un percentatge del 84%. Així doncs el castellà acostuma a ser utilitzat al costat d'altres llengües com el català (12%), el portuguès (28%)...

Els alumnes portuguesos també utilitzen la seva **llengua materna** quan estan amb els amics, concretament trobem que un 52% afirma utilitzar-la. El seu ús però més freqüent és al costat del castellà o del català. De forma monolingüe és utilitzada per un percentatge del 4%, que representa un descens respecte les dades del 2002, on aquet es situava al 8%.

Per altre banda un 5% d'aquests alumnes han afirmat utilitzar només el **català** en aquest tipus de context, el que representa un lleuger augment respecte les dades del 2002 (4%). Aquest percentatge augmenta però quan s'utilitza el català en combinació amb d'altres llengües com el castellà (12%).

- Llengua més utilitzada pels alumnes del grup d'altres nacionalitats alhora de parlar amb amics fora de l'escola.

Aquests alumnes amb nacionalitats diverses com ara italiana, anglesa, filipina..., utilitzen majoritàriament el **castellà** alhora de parlar amb els seus amics (88%). Concretament un 40% utilitza només aquesta llengua, xifra significativament inferior al 100% que presentava l'estudi de Política Lingüística del 2002. El castellà però també és utilitzat en combinació amb una o més llengües com ara el català (22%), el català i una tercera llengua (21%)...

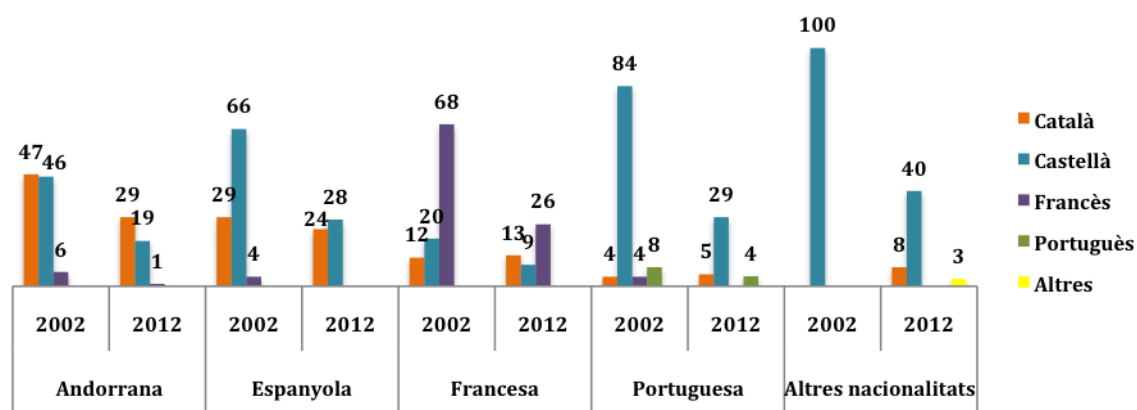
Respecte les dades obtingudes al 2002, veiem que entre aquests joves i en el context analitzat, s'introdueix la utilització del **català** (51% d'ús total, un 8% en forma monolingüe), el **francès** (ús total del 15%) i d'altres llengües coma ara l'anglès, l'italià... (21% d'ús total, i un 3% d'ús monolingüe).

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS AMICS FORA DE L'ESCOLA. COMPARATIVA 2002-2012.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa		Altres nacionalitats	
	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012	2002	2012
Català	47	29	29	24	12	13	4	5	0	8
Castellà	46	19	66	28	20	9	84	29	100	40
Francès	6	0,5	4	0	68	26	4	0	0	0
Portuguès	0,3	0,3	0	0,3	0	0	8	4,2	0	0
Altres	0	0,3	0	0,3	0	0	0	0	0	3

Font: el.laboració pròpia a partir de les dades de l'enquesta de Política Lingüística del 2002 i l'enquesta actual.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER PARLAR AMB ELS AMICS FORA DE LE'SCOLA. COMPARATIVA 2002-2012.

Nota: per tal de fer el gràfic més entenedor hem optat per no representar aquelles llengües que obtenen un percentatge inferior a 1.

7.3 En quina o quines llengües acostumes a parlar amb la gent de l'administració pública, comuns, Govern...?

Pel que fa a la llengua més utilitzada alhora de parlar amb institucions administratives i governamentals, un 95% dels enquestats ha afirmat utilitzar el català, ja sigui en la seva forma monolingüe o conjuntament amb d'altres llengües. Un 21% ha contestat que en castellà i amb percentatges inferiors trobem que un 2% utilitza també el francès; un 1% el portuguès, un 0,2% l'anglès i un 0,4% altres llengües.

D'aquest 0,4% que ha contestat que utilitza altres llengües podem destacar que ho fa en altres llengües europees el 56% respecte el total.

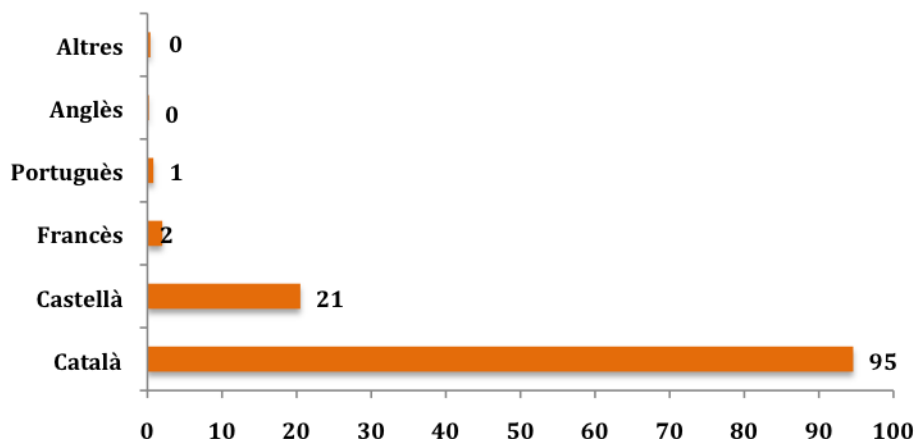
LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓ AMB INSTITUCIONS ADMINISTRATIVES I GOVERNAMENTALS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	2413	94,6
Castellà	522	20,5
Francès	52	2,0
Portuguès	20	0,8
Anglès	6	0,2

Altres	9	0,4
--------	---	-----

*Els percentatges sumen més de 100 ja que la pregunta era de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LA COMUNICACIÓ AMB INSTITUCIONS ADMINISTRATIVES I GOVERNAMENTALS.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB INSTITUCIONS ADMINISTRATIVES I GOVERNAMENTALS.

	Freqüències	Percentatges
Total	9	100
Altres llengües europees	5	55,5
Llengües asiàtiques	2	22,2
Llengües africanes	2	22,2

Si ens fixem amb més detall en les respostes donades pels alumnes veiem que un 37% utilitza tant el català com el castellà per comunicar-se amb l'Administració pública, comuns...; un 30% ho fa només en català i un 20% només en castellà. També trobem altres llengües o combinacions d'aquestes en aquest tipus de comunicació, encara que en percentatges significativament inferiors: català, castellà i una altra llengua (9%), castellà i portuguès (1%)...

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES EN LA COMUNICACIÓ AMB INSTITUCIONS ADMINISTRATIVES I GOVERNAMENTALS (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	775	30,4
Només castellà	515	20,2
Només francès	4	0,2
Només portuguès	6	0,2

Només una altra	7	0,3
Català i castellà	946	37,1
Català i francès	7	0,3
Català i portuguès	1	0,0
Castellà i francès	6	0,2
Castellà i portuguès	36	1,4
Català, castellà i una altra llengua	235	9,2
Altres combinacions	13	0,5

Del 37% d'alumnes que han contestat utilitzar tant el castellà com el català en aquest àmbit de la societat andorrana, ho fan en percentatges superiors els nois (16%); els alumnes de nacionalitat portuguesa (28%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa (24 i 22% respectivament); alumnes no nascuts a Andorra (21%) i d'aquests els que porten menys de 5 anys vivint-hi (26%); els alumnes amb pares jubilats, pensionistes o de baixa definitiva i/o mares en situació d'atur (26%) i aquells alumnes que segueixen els seus estudis en el sistema educatiu espanyol (18%).

Per altre banda, un 30% dels enquestats ha contestat que utilitza només el català per comunicar-se dins l'àmbit de les institucions públiques i governamentals. D'aquest ho fan en major incidència les noies amb un percentatge del 82%; els alumnes de nacionalitat andorrana (84%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 88% i un 91% respectivament; alumnes nascuts a Andorra (83%); alumnes que porten més de 10 anys residint al Principat (70%); alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública amb un 84 i 86% respectivament i finalment amb un 82% alumnes inscrits dins del sistema educatiu andorrà.

Finalment també cal destacar que un 20% dels alumnes ha contestat que en aquest àmbit utilitza només el castellà per comunicar-se. D'aquest 20%, un 5% són nois; un 8% pertany al grup d'altres nacionalitats; un 7% té pares de nacionalitat portuguès i també del grup d'altres nacionalitats; un altre 7% té la mare amb nacionalitat portuguesa; un 9% són nascuts fora d'Andorra i d'aquests un 12% fa menys de 5 anys que hi viu; un 15% té el pare jubilat, pensionista o de baixa definitiva i/o la mare treballen en tasques de la llar (8%) i finalment un 6% segueix els seus estudis en escoles espanyoles.

8- REPERTORI LINGÜÍSTIC EN L'OCI DELS JOVES ESCOLARS

En aquest últim apartat analitzarem quines llengües són les més utilitzades en algunes de les principals activitats d'oci dels joves com ara mirar la televisió, utilitzar les xarxes socials, escoltar música...

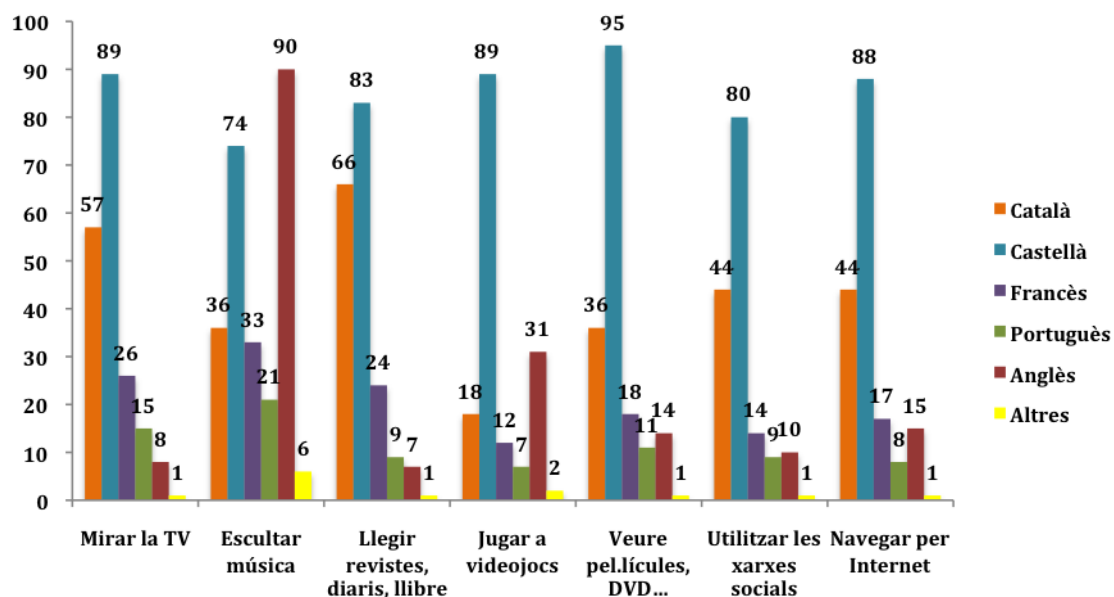
Abans d'entrar en detall en cada una d'aquestes activitats, analitzarem conjuntament els resultats obtinguts. És a dir mirarem quina és la llengua d'ús més habitual en cada un dels ítems, tenint en compte que aquesta pot ser utilitzada de forma individual o bé conjuntament (registres monolingüístes o bilingüístics).

LLENGÜES MÉS UTILITZADES EN ACTIVITATS D'OCI PELS JOVES.

	Mirar la TV		Escollar música		Llegir revistes, diaris, llibre		Jugar als videojocs		Veure pel·lícules, DVD...		Utilitzar les xarxes socials		Navegar per Internet	
	Freq.	%*	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%	Freq.	%
Total	2551		2551		2551		2551		2551		2551		2551	
Català	1142	57	983	36	1671	66	448	18	921	36	1110	44	1117	44
Castellà	2263	89	1895	74	2113	83	2281	89	2413	95	2050	80	2251	88
Francès	666	26	850	33	617	24	305	12	455	18	279	14	425	17
Portuguès	380	15	528	21	225	9	187	7	268	11	227	9	200	8
Anglès	201	8	2297	90	190	7	784	31	352	14	264	10	377	15
Altres	26	1	148	6	20	1	43	2	23	1	19	1	18	1
Ns/nc	0	0	0	0	17	1	35	1	1	0	27	1	2	0

*Els percentatges sumen més de 100 ja que es tracta de preguntes de resposta múltiple.

LLENGÜES MÉS UTILITZADES EN L'OCI DELS JOVES

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

D'entrada podem observar que el castellà és la llengua més utilitzada per mirar la televisió (89%); llegir llibres, revistes, diaris... (83%); jugar a videojocs (89%); veure pel·lícules o DVD (95%); utilitzar les xarxes socials (80%) i navegar per Internet (88%). Només alhora d'escollar música el castellà no és la llengua més utilitzada sinó que en aquest cas és l'anglès amb un percentatge del 90%.

El català destaca amb un 66% alhora de llegir revistes, diaris o llibres i amb un 57% alhora de mirar la televisió. Amb percentatges inferiors trobem que un 36% dels alumnes ha contestat que escolten música en català; un 18% en jugar a videojocs ho fa en català; un 36% veu pel·lícules o DVD també en català; un 44% utilitza aquesta llengua també en les xarxes socials i finalment un altre 44% ha contestat utilitzar-la també entre d'altres per navegar per Internet.

Si ens fixem en el francès, veiem que l'activitat que els alumnes han dit en major percentatge (33%) utilitzar aquesta llengua és escoltar música. En les altres activitats els percentatges d'alumnes que les realitzen també amb francès són inferior. Concretament trobem que escoltar música en francès ho fa un 26% dels alumnes; llegir revistes, diaris o llibres un 24%; un 18% veu pel·lícules o DVD amb aquesta llengua; un 17% hi navega per Internet; un 14% l'utilitza en les xarxes socials i finalment un 12% ha contestat que també és una llengua que utilitza, ja sigui de forma individual o conjuntament amb d'altres llengües, alhora de jugar a videojocs.

L'anglès com ja hem dit destaca amb un 90% alhora d'escoltar música, ja sigui com a única llengua de la qual s'escola música o bé conjuntament amb el castellà, el català... Mirar la televisió en anglès un fa un 8% dels alumnes; llegir revistes, diaris... un 7%; un 31% l'utilitza alhora de jugar a videojocs; un 14% per veure pel·lícules, DVD...; un 10% en les xarxes socials i finalment un 15% dels alumnes han contestat que també utilitza l'anglès per navegar per Internet.

El portuguès presenta percentatges força baixos en totes les activitats descrites i trobem el percentatge més alt de nou alhora d'escoltar música amb un 22%. Mirar la televisió en portuguès únicament o conjuntament amb d'altres llengües ho fa un 15% dels alumnes; un 9% hi llegeix llibres, revistes i/o diaris; un 7% juga videojocs amb portuguès; un 11% veu pel·lícules o DVD també en portuguès; un 9% l'utilitza en les xarxes socials i finalment un 8% per navegar per Internet.

Finalment els alumnes han contestat en pocs casos que realitzen aquestes activitats amb d'altres llengües, com podria ser l'italià, el filipí, alemany... El percentatge més elevat el trobem un cop més alhora d'escoltar música (6%). En la resta d'activitats el percentatge d'alumnes que ha contestat utilitzar "altres" llengües oscil·la entre un 1 i un 2%.

8.1 En quina o quines llengües acostumes a mirar la televisió?

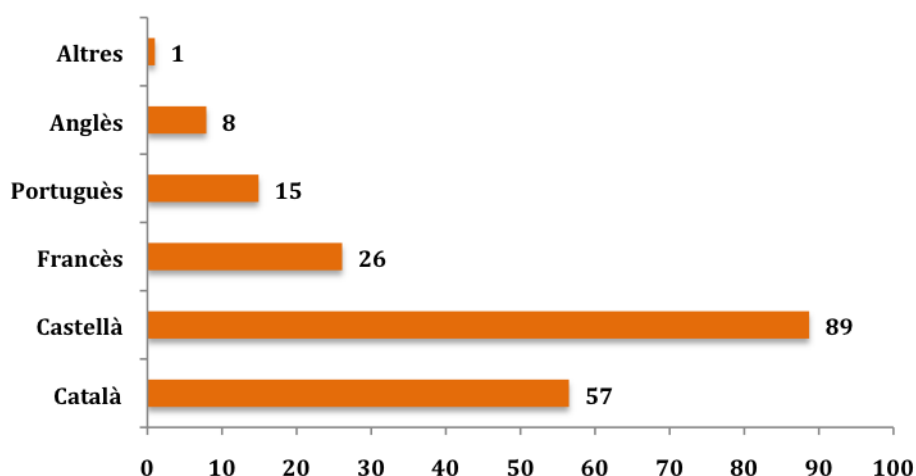
Mirar la televisió és una activitat que els joves escolars realitzen majoritàriament en llengua castellana (89%), ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües. També trobem que un 57% la mira en català, un 26% en francès, un 15% en portuguès, un 8% en anglès i finalment un 1% manifesta mirar-la en altres llengües. D'aquestes altres llengües podem destacar que un 86% ho fa en altres llengües europees com l'italià, l'alemany...; un 8% en llengües asiàtiques i un 4% en llengües africanes

LENGUA MÉS UTILITZADA PER MIRAR LA TELEVISIÓ.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1442	56,5
Castellà	2263	88,7
Francès	666	26,1
Portuguès	380	14,9
Anglès	201	7,9
Altres	26	1,0

*Els percentatges sumen més de 100 ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LENGUA MÉS UTILITZADA PER MIRAR LA TELEVISIÓ.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LENGÜES UTILITZADES PER MIRAR LA TELEVISIÓ.

	Freqüències	Percentatges
Total	26	100
Altres llengües europees	23	88,5
Llengües asiàtiques	2	7,6
Llengües africanes	1	3,8

De nou, ens interessa veure les possibles combinacions lingüístiques amb les que els alumnes miren la televisió. D'aquesta manera observem que un 30% només ho fa en castellà; un 26% en català i castellà i un 24% afirma fer-ho en castellà, català i una altre llengua. En percentatges inferiors trobem altres llengües o combinacions com ara només català (5%), castellà i portuguès (4%), només francès (3%)...

LENGUA/ES MÉS UTILITZADES PER MIRAR LA TELEVISIÓ.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	116	4,5
Només castellà	767	30,1
Només francès	64	2,5
Només portuguès	23	0,9
Només una altra	16	0,6
Català i castellà	653	25,6
Català i francès	46	1,8
Català i portuguès	2	0,1
Castellà i francès	61	2,4
Castellà i portuguès	112	4,4
Català, castellà i una altra llengua	612	24,0
Altres combinacions	79	3,1

Alhora d'analitzar les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes, ens fixarem en les tres llengües o combinacions amb major percentatge de resposta.

1) **Només castellà** (30%). Entre els alumnes que han escollit aquesta opció ho fan en percentatge major les noies (32%); els alumnes de nacionalitat espanyola (41%); alumnes amb pares del grup d'altres nacionalitats (31%) i/o mares espanyoles (41%); els alumnes nascuts a Andorra (31%); aquells alumnes que porten més de 10 anys vivint-hi (31%) i finalment els alumnes que assisteixen a centres espanyols amb un 36%.

Respecte l'enquesta realitzada per Política Lingüística l'any 2002 vèiem un descens en l'ús del castellà alhora de mirar la televisió, ja que en aquell estudi el percentatge es situava en un 58%.

2) **Català i castellà** (26%). En aquest cas destaquen els percentatges obtinguts per els nois (29%); els alumnes de nacionalitat espanyola (32%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola (38 i 34% respectivament); alumnes nascuts a Andorra (28%); alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (24%) i alumnes del sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 32%.

3) **Català, castellà i una tercera llengua** (24%). Aquesta opció és escollida en major percentatge per els alumnes de nacionalitat portuguesa amb un 34%; alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa amb un 32% ambdós casos; pels alumnes nascuts a Andorra (24%); per aquells que porten residint al Principat més de 10 anys (24%) i finalment aquells alumnes que segueixen els seus estudis en escoles franceses (36%).

Tornant al treball *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002), podem dir que si bé el percentatge d'alumnes que ha contestat utilitzar **només el català** ha experimentat un decents, passant d'un 32% al 2002 a un 5% en l'actual enquesta, trobem que aquesta llengua té un ús destacat en combinacions bilingües o plurilingües. Així doncs trobem que un 26% d'alumnes utilitza el català i el castellà, un 24% l'utilitza conjuntament al castellà i una tercera llengua, un 2% amb el francès... En total, i com ja hem comentat el català és utilitzat, independentment de quina forma adopti, per un 57% dels alumnes.

En la utilització exclusiva del francès també trobem un descens respecte el 2002, on presentava un percentatge del 9% que en l'actualitat passa a ser del 3%.

8.2 En quina o quines llengües acostumes a escoltar música?

Com ja hem comentat anteriorment alhora d'escoltar música el 90% dels alumnes ha contestat que ho fa en anglès de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües. Un 74% ho fa en castellà, un 39% en català, un 33% en francès un 21% en portuguès i finalment un 6% amb d'altres llengües.

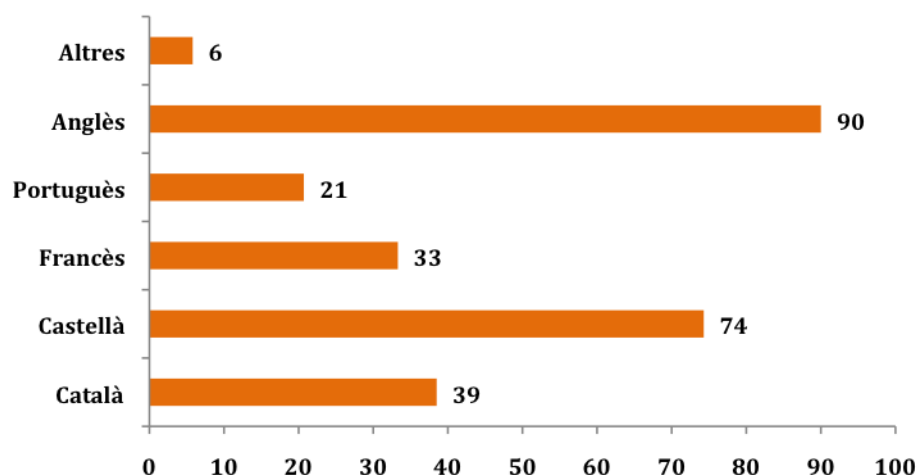
Entre aquells que han dit altres llengües, trobem que un 70% es refereix a altres llengües europees; un 24% a llengües asiàtiques i un 7% a llengües africanes.

LLENGUA MÉS UTILITZADA ALHORA D'ESCOLAR MÚSICA.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	983	38,5
Castellà	1895	74,3
Francès	850	33,3
Portuguès	528	20,7
Anglès	2297	90,0
Altres	148	5,8

*Els percentatges sumen més de 100 ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA ALHORA D'ESCOLAR MÚSICA.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES ALHORA D'ESCOLAR MÚSICA.

	Freqüències	Percentatges
Total	148	100
Altres llengües europees	103	69,6
Llengües asiàtiques	35	23,6
Llengües africanes	10	6,8

Mirant amb més detall podem veure que un 43% dels enquestats afirma escoltar música amb una combinació de llengües com ara castellà i anglès; català, francès i anglès... Un 33% ho fa en català, castellà i una tercera llengua i un 16% només amb anglès. En percentatges inferiors trobem d'altres possibilitats com ara només castellà (4%), castellà i portuguès (1%)...

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES PER ESCOLATR MÚSICA.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	19	0,7
Només castellà	109	4,3
Només francès	6	0,2
Només portuguès	4	0,2
Només anglès	411	16,1
Català i castellà	18	0,7
Català i francès	0	0,0
Català i portuguès	0	0,0
Castellà i francès	12	0,5

Castellà i portuguès	32	1,3
Català, castellà i una altra llengua	849	33,3
Altres combinacions	1091	42,8

Un cop més, analitzarem amb més profunditat les opcions lingüístiques que han obtingut un percentatge més elevat:

1) **Altres combinacions** (42%). Aquesta opció ha estat escollida en percentatge superior pels nois (44%); pels alumnes de nacionalitat francesa (60%); pels alumnes amb pare i/o mare de nacionalitat francesa (63 i 60% respectivament); pels alumnes no nascuts a Andorra (48%) i per aquells que segueixen el sistema educatiu francès amb un 49%.

2) **Català, castellà i una tercera llengua** (33%). Entre els alumnes que han escollit aquest opció, ho fan en percentatge superior les noies (38%); els alumnes de nacionalitat andorrana (38%); els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana (46% en el cas del pare i 45% en el cas de la mare); alumnes nascuts a Andorra (36%); aquells alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (32%) i finalment aquells alumnes que realitzen els seus estudis en escoles espanyoles amb un percentatge del 39%.

3) **Només en anglès** (16%). Dels estudiants que han escollit aquesta resposta podem destacar el 17% dels nois; el 24% dels alumnes del grup d'altres nacionalitats; el 24 i 25% dels alumnes que tenen pares i/o mares del grup d'altres nacionalitats; el 18% dels no nascuts a Andorra i finalment el 17% dels alumnes del sistema educatiu andorrà.

8.3 En quina o quines llengües acostumes a llegir revistes, diaris, llibres...?

Com ja hem comentat, alhora de llegir revistes, diaris, llibre..., un 83% dels enquestats ho fa en castellà, ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües. A continuació trobem que un 66% ho fa en català; un 24% en francès; un 9% en portuguès, un 7% en anglès i un 1% amb d'altres llengües. En aquest cas hem de tenir en compte que un 0,7% no ha respost la pregunta.

Aquells alumnes que han dit utilitzar altres llengües quan llegeixen diaris, revistes o llibres, han especificat que aquestes són altres llengües europees en un 85% (italià, alemany...) i asiàtiques en un 15% (filipí, xinès...).

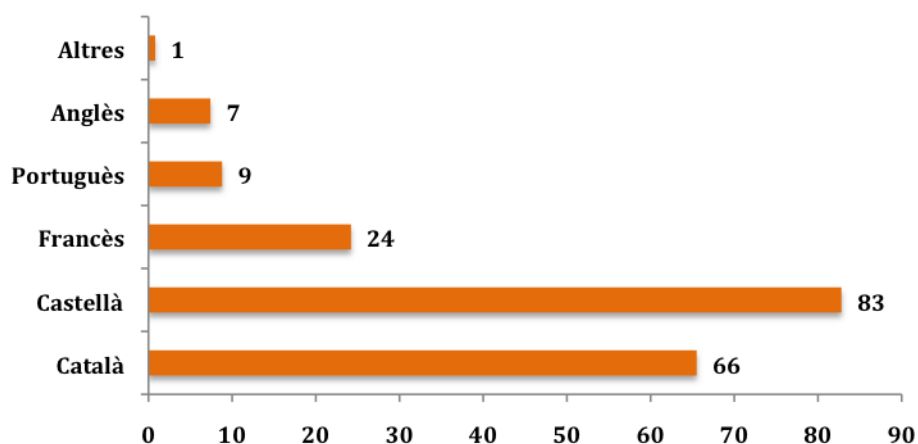
LENGÜA MÉS UTILITZADA A L'HORA DE LLEGIR REVISTES, DIARIS, LLIBRES...

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	

Català	1671	65,5
Castellà	2113	82,8
Francès	617	24,2
Portuguès	225	8,8
Anglès	190	7,4
Altres	20	0,8
Ns/nc	17	0,7

* Els percentatges no sumen 100 ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER LLEGIR REVISTES, DIARIS, LLIBRES...

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES ALhora DE LLEGIR REVISTES, DIARIS, LLIBRES...

	Freqüències	Percentatges
Total	20	100
Altres llengües europees	17	85
Llengües asiàtiques	3	15

Si anem a buscar el detall del repertori lingüístic amb el que els joves acostumen a llegir revistes, diaris..., veiem que un 33% ha contestat que ho fa en català i castellà; un 23% només en castellà; un 20% en català, castellà i una tercera llengua i un 9% només en català. En percentatges inferiors al 5% trobem altres llengües o combinacions de llengües com ara només francès (3%), castellà i portuguès (3%), català i francès (2%)...

LLENGÜA/ES MÉS UTILITZADES ALhora DE LLEGIR REVISTES, DIARIS, LLIBRES...

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100

Només català	228	8,9
Només castellà	593	23,2
Només francès	76	3,0
Només portuguès	10	0,4
Només anglès	9	0,4
Català i castellà	843	33,0
Català i francès	62	2,4
Català i portuguès	3	0,1
Castellà i francès	56	2,2
Castellà i portuguès	74	2,9
Català, castellà i una altra llengua	512	20,1
Altres combinacions	85	3,3

De nou ens detindrem en l'anàlisi de les opcions de resposta que més percentatge han obtingut en aquesta pregunta:

1) **Català i castellà** (33%). Entre els alumnes que han contestat que per llegir revistes, diaris o llibres utilitzen tan el català com el castellà, ho fan en major percentatge els nois (34%); els alumnes de nacionalitat espanyola (38%); alumnes de pare i/o mare de nacionalitat també espanyola amb un 42 i un 43% respectivament; els alumnes nascuts a Andorra (35%); aquells alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (30%) i finalment els alumnes del sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 42%.

2) **Només en castellà** (23%). Dels alumnes que han optat per aquesta resposta, ho fan en un percentatge major les noies (24%); els alumnes de nacionalitat espanyola (36%); alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa (29%) i/o mares de nacionalitat espanyola (29%); els alumnes no nascuts a Andorra amb un 26% i d'aquells els que porten de 5 a 10 anys vivint-hi (29%); i finalment els alumnes inscrits al sistema educatiu espanyol amb un percentatge del 32%.

3) **Català, castellà i una tercera llengua** (20%). Aquesta opció multi lingüista ha estat escollida especialment per les noies (22%); els alumnes de nacionalitat portuguesa amb un 25%; alumnes amb pares d'aquesta mateixa nacionalitat (25%) i/o mares del grup d'altres nacionalitats (26%); els alumnes nascuts a Andorra (21%); aquells que porten més de 10 anys vivint-hi (21%) i finalment pels alumnes que assisteixen a centres educatius francesos amb un percentatge del 34%.

En l'estudi de Política Lingüística presentat al 2002 també es va demanar al alumnes que indiquessin quina llengua acostumaven a utilitzar per llegir revistes, diaris o llibres, optant de nou per una pregunta de resposta única en la que els alumnes havien d'escollir una sola llengua. Si agafem com a referència les respostes obtingudes en l'estudi present en la categoria "només llegeixo en..." veiem que actualment hi ha un percentatge menor d'alumnes

que contesten utilitzar una sola llengua en aquesta activitat. Així del 52% d'alumnes que llegien en castellà es passa a un 23%; del 34% que ho feien en català és passa a un 9% i del 12% que havien respost la llengua francesa es passa a 0,3%. Sembla doncs que entre la població escolar actual hi ha un percentatge més alt que al 2002 d'alumnes que utilitzen varies llengües alhora de llegir revistes, llibres o diaris.

Partint del mateix treball podem ara comparar la llengua de lectura dels alumnes en funció del sistema d'ensenyament seguit. De nou tenim que en el primer estudi es va utilitzar una pregunta de resposta única, mentre que en l'enquesta present ha estat de resposta múltiple. Tot i així podem veure quina és la tendència actual i si hi ha agut canvis respecte el 2002.

-Alumnes del sistema d'ensenyament andorrà:

En el primer estudi un 67% del enquestats manifestava utilitzar principalment el **català** alhora de llegir, mentre que en l'enquesta actual trobem que aquesta llengua és utilitzada per un 69% dels estudiants, independentment de si és l'única que fan servir o no. De fet hem vist que un 12% d'aquesta alumnes utilitzen només el català, un 40% tant el català com el castellà i un 16% el català, el castellà i una tercera llengua.

El **castellà** és doncs la llengua més habitual de lectura entre aquests alumnes amb un percentatge total d'ús del 85%, entre el que trobem un ús monolingüe del 25%. També entre aquests augmenta la lectura en altres llengües com el francès (14% total d'ús⁹⁵), el portuguès (6% total d'ús) i l'anglès (8% total d'ús).

-Alumnes del sistema d'ensenyament espanyol:

En aquest cas podem dir que es manté la mateixa tendència que al 2002, sent el **castellà** la llengua de lectura més habitual entre els alumnes inscrits a les escoles espanyoles. Concretament trobem que un 95% d'alumnes d'aquest centres afirmen utilitzar aquesta llengua: un 48% l'utilitzaria com a llengua de lectura exclusiva, un 26% conjuntament al català, un 9% amb el francès i un 11% amb el català i una tercera llengua.

El **català** es situaria com a segona llengua utilitzada per llegir amb un percentatge total d'ús del 41%, del qual la majoria seria en ús combinat amb d'altres llengües.

-Alumnes del sistema d'ensenyament francès:

És entre aquests alumnes on trobem un canvi de tendència més pronunciat. La llengua de lectura més important continua sent el **castellà** amb un percentatge total d'ús del 73%. Entre els alumnes que han escollit el castellà un 13% la té com a única llengua de lectura. En percentatges més elevats trobem combinacions bilingües amb el català (15%) o el francès (6%) i plurilingües amb català i una tercera llengua (34%).

⁹⁵ Quan parlem d'ús total ens referim el percentage d'alumnes que han escollit aquesta llengua, ja sigui la única o conjuntament amb d'altres.

El **català** augmenta considerablement la seva presència com a llengua de lectura entre aquests alumnes amb un percentatge d'ús total del 65%: un 6% l'utilitzaria exclusivament per llegir (un 16% al 2002) i de nou amb percentatges més elevats la trobaríem combinada amb el castellà (15%) o amb el francès (8%).

Pel que fa al **francès** també trobem un increment d'alumnes inscrits en centres francesos que afirmen utilitzar-la. D'aquets un 10% la tindria com a única llengua de lectura (1% al 2002), mentre que un 8% l'utilitzaria amb el català i un 7% amb el castellà entre d'altres combinacions plurilingües.

Finalment també trobem un increment en l'ús del **portuguès** (14%) i **l'anglès** (6%) com a llengües habituals de lectura, independentment de si aquests alumnes les han escollit soles o al costat d'altres llengües.

-Alumnes dels centres congregacionals:

En aquest cas el **castellà** continua sent la llengua amb un major percentatge d'ús alhora de llegir revistes, diaris o llibres. Concretament ha estat triada per un 87% dels alumnes, dels quals un 25% la té com a única llengua d'ús, mentre que un 49% l'utilitza conjuntament amb el català.

Pel que fa el **català** trobem que un major número d'alumnes han contestat utilitzar-lo per llegir (71%) respecte al 2002 (41%). De nou aquesta llengua presenta percentatges superiors quan és escollida al costat d'altres llengües com el castellà o el castellà i una tercera llengua, que no quan s'utilitza de forma exclusiva per llegir (11% respecte el 41% del 2002).

8.4 En quina o quines llengües acostumes a jugar als videojocs?

A continuació ens centrem en les llengües més utilitzades pels joves alhora de jugar als videojocs. Un 89% d'aquests ha contestat que utilitza el castellà ja sigui de forma única o conjuntament amb d'altres llengües. El català és utilitzat en aquest àmbit per un 18%; el francès per un 12%; el portuguès per un 7%, l'anglès per un 31% i finalment un 2% ha contestat que utilitza altres llengües (28% llengües europees i un 72% llengües asiàtiques). També trobem que un 1% no contesta a la pregunta plantejada.

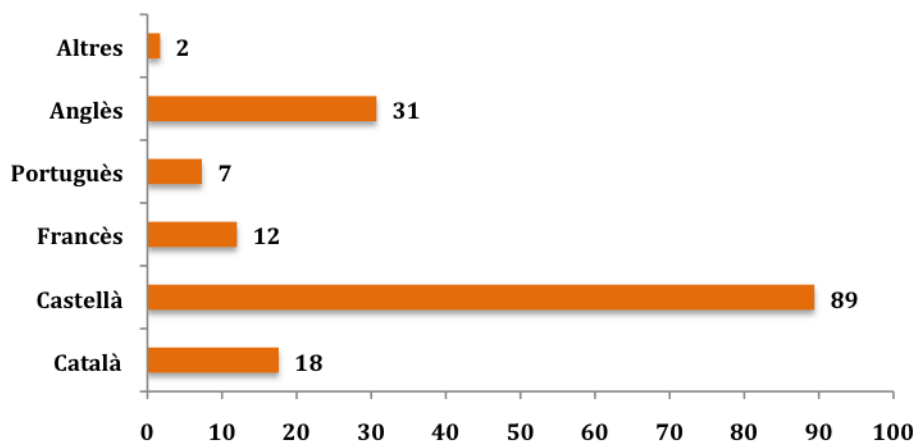
LLENGUA MÉS UTILITZADA ALhora DE JUGAR ALS VIDEOJOCS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	448	17,6
Castellà	2281	89,4
Francès	305	12,0
Portuguès	187	7,3

Anglès	784	30,7
Altres	43	1,7
Ns/nc	35	1,4

*Els percentatges sumen més de 100 ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple

LLENGUA MÉS UTILITZADA ALHORA DE JUGAR ALS VIDEOJOCs

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES ALHORA DE JUGAR A VIDEOJOCs.

	Freqüències	Percentatges
Total	43	100
Altres llengües europees	12	28
Llengües asiàtiques	31	72

De nou buscarem quins repertoris lingüístics en concret podem trobar entre els enquestats quan juguen a videojocs. Amb l'anàlisi veiem que un 49% utilitza només el castellà i un 22% altres combinacions de llengües com ara català i anglès, castellà, francès i anglès... Amb percentatges inferiors al 10% trobem altres llengües o combinacions com ara català, castellà i una tercera llengua (9%), català i castellà (5%), només anglès 3%...

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES ALHORA DE JUGAR A VIDEOJOCs.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	61	2,4
Només castellà	1256	49,2
Només francès	54	2,1
Només portuguès	13	0,5

Només anglès	67	2,6
Català i castellà	130	5,1
Català i francès	11	0,4
Català i portuguès	1	0,0
Castellà i francès	51	2,0
Castellà i portuguès	70	2,7
Català, castellà i una altra llengua	233	9,1
Altres combinacions	569	22,3
Ns/nc	35	1,5

Tenint en compte els percentatges obtinguts, analitzarem les respostes amb més incidència:

1) **Només castellà** (49%). Entre els alumnes que han contestat que alhora de jugar a videojocs ho fan només en castellà destaquen les noies amb un percentatge del 54%; els alumnes de nacionalitat espanyola (57%); els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola (56 i 55% respectivament); els alumnes nascuts a Andorra amb un 51%; els que porten més de 10 anys vivint-hi (47%) i finalment amb un percentatge del 57% aquells alumnes que cursen els seus estudis a escoles andorranes.

2) **Altres combinacions** (22%). Dels alumnes que han escollit aquesta opció en podem destacar els nois (28%); els alumnes de 17 a 18 anys (32%); els alumnes del grup d'altres nacionalitats (35%); alumnes amb pares i/o mares també del grup d'altres nacionalitats amb un percentatge del 27% en el cas del pare i del 32% en el cas de la mare; els alumnes no nascuts a Andorra (24%) i d'aquells aquells que portent vivint-hi de 5 a 10 anys (26%) i finalment els alumnes inscrits en centres educatius espanyols (25%).

8.5 En quina o quines llengües acostumes a veure pel·lícules, DVD...?

Alhora de veure pel·lícules, DVD... la llengua més utilitzada de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües, és segons les respostes obtingudes el castellà amb un percentatge del 95%. En segon lloc trobaríem el català amb un percentatge del 36%, el francès amb un 18%, l'anglès amb un 14%, el portuguès amb un 11% i finalment altres llengües amb un 1%. Entre aquestes altres llengües els enquestats han especificat principalment llengües de la resta d'Europa (65%) com ara l'italià, el rus o l'alemany.

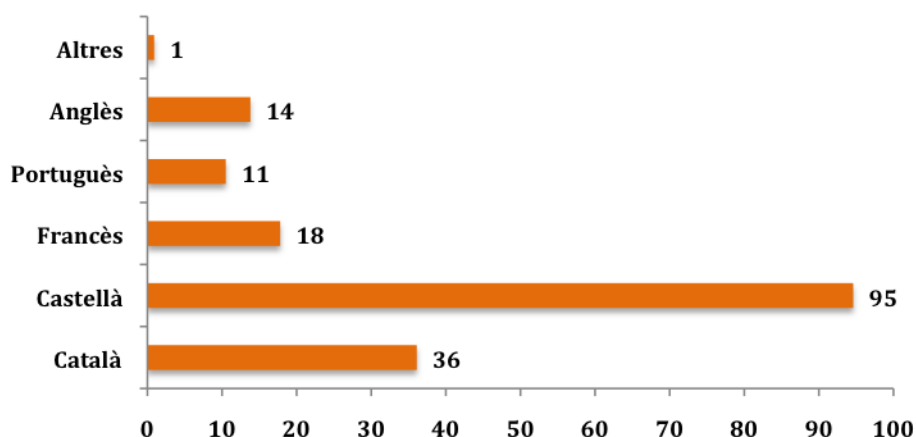
LLENGUA MÉS UTILITZADA ALHORA DE VEURE PEL·LÍCULES, DVD...

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	921	36,1

Castellà	2413	94,6
Francès	455	17,8
Portuguès	268	10,5
Anglès	352	13,8
Altres	23	0,9
Ns/nc	1	0,0

*La suma dels percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA ALHORA DE VEURE PEL·LÍCULES, DVD...

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES ALHORA DE VEURE PEL·LÍCULES, DVD...

	Freqüències	Percentatges*
Total	23	
Llengües europees	15	65,2
Llengües asiàtiques	5	21,7
Llengües africanes	3	13

De nou analitzarem les possibles combinacions lingüístiques en les que els joves han manifestat mirar pel·lícules, DVD... En aquest sentit veiem que un 46% dels joves ha contestat que aquesta activitat la fa només en castellà; un 18% que tant en castellà com en català i un 16% en català, castellà i una tercera llengua.

En percentatges significativament inferiors trobem altres llengües o combinacions com ara castellà i portuguès (5%), castellà i francès (4%), només català (2%), només francès (2%)...

LLENGUA/ES MÉS UTILITZADES ALHORA DE VEURE PEL·LÍCULES, DVD... (taula detallada).

	Freqüències	Percentatges
--	-------------	--------------

Total	2551	100
Només català	39	1,5
Només castellà	1175	46,1
Només francès	38	1,5
Només portuguès	7	0,3
Només anglès	25	1,0
Català i castellà	468	18,3
Català i francès	12	0,5
Català i portuguès	2	0,1
Castellà i francès	88	3,4
Castellà i portuguès	114	4,5
Català, castellà i una altra llengua	398	15,6
Altres combinacions	184	7,2
Ns/nc	1	0,0

De nou ens centrarem en les opcions de resposta que han obtingut major percentatge per realitzar un anàlisi més profund.

1) **Només castellà** (46%). Entre els joves que han contestat que acostumen a veure pel·lícules o DVD només en castellà, ho fan en percentatge superior els alumnes més grans (17-18 anys) amb un 61%; els alumnes de nacionalitat espanyola (58%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola amb un 56% i un 55% respectivament; els alumnes nascuts a Andorra (48%); els que porten més e 10 anys vivint-hi (43%) i aquells que assisteixen a centres educatius andorrans amb un percentatge del 52%.

2) **Català i castellà** (18%). Dels alumnes que han escollit aquesta opció, ho fan en percentatge superior els nois (20%); els alumnes més joves (11-12 anys) amb un percentatge del 23%; els alumnes de nacionalitat andorrana (22%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 27% i un 28% respectivament; els alumnes nascuts a Andorra (21%); alumnes que porten més de 10 anys residint al Principat (16%) i aquells que cursen els seus estudis en escoles espanyoles amb un percentatge del 25%.

8.6 Quina llengua o llengües acostumes a utilitzar en les xarxes socials (facebook, twiter...)?

Pel que fa a la llengua d'ús més habitual entre els joves en les xarxes socials podem veure que és el castellà amb un 80%, ja sigui en forma monolingüista o plurilingüista. En segon lloc trobem el català amb un 44%, el francès amb un 11%, l'anglès amb un 10%, el portuguès amb un 9% i amb d'altres llengües amb un 1%. D'aquestes altres llengües destaquen altres llengües

europées amb un percentatge del 68%, llengües asiàtiques (21%) i llengües africanes i/o àrabs amb un 11%.

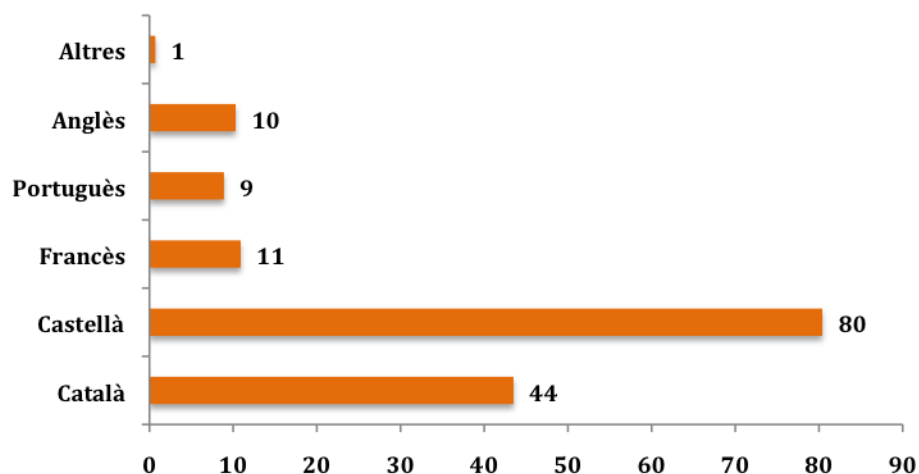
En aquesta pregunta trobem també un 1% d'alumnes que no han contestat

LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LES XARXES SOCIALS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1110	43,5
Castellà	2050	80,4
Francès	279	10,9
Portuguès	227	8,9
Anglès	264	10,3
Altres	19	0,7
Ns/nc	27	1,1

* La suma dels percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA EN LES XARXES SOCIALS.

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGÜES UTILITZADES EN LES XARXES SOCIALS.

	Freqüències	Percentatges
Base	19	100
Altres llengües europees	13	68,4
Llengües asiàtiques	4	21
Llengües africanes i/o àrabs	2	10,5

De nou, i a través d'una recodificació de les respostes anterior, intentarem veure en concret quines llengües s'utilitzen de forma monolingüe i quines combinacions lingüístiques utilitzen els joves en aquesta activitat. D'aquesta manera veiem que un 41% de la mostra afirma utilitzar només el castellà i un 19% tant en català com el castellà. En percentatges inferiors trobem altres llengües i combinacions d'aquestes com ara: només català (12%); català, castellà i una tercera llengua (10%); castellà i portuguès (5%)...

LLENGÜA/ES UTILITZADES EN LES XARXES SOCIALS.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	312	12,2
Només castellà	1047	41,0
Només francès	56	2,2
Només portuguès	24	0,9
Només anglès	33	1,3
Català i castellà	491	19,2
Català i francès	22	0,9
Català i portuguès	0	0,0
Castellà i francès	35	1,4
Castellà i portuguès	114	4,5
Català, castellà i una altra llengua	262	10,3
Altres combinacions	128	5,0
Ns/nc	27	1,1

A continuació analitzarem les dos opcions de resposta que han obtingut un percentatge més elevat.

1) **Només castellà** (48%). Entre els alumnes que han contestat que només utilitzen el castellà en les xarxes socials, ho fan en percentatge superior els de 13-14 anys (14%); els alumnes de nacionalitat espanyola i del grup d'altres nacionalitats (50% ambdós casos); alumnes amb pares també del grup d'altres nacionalitats (49%) i/o mares portugueses (52%); alumnes no nascuts a Andorra (42%) i d'aquests els que porten de 5 a 10 anys vivint-hi i finalment els alumnes del sistema educatiu andorrà amb un percentatge del 43%.

2) **Català i castellà** (19%). En aquest cas destacaríem els alumnes de 11-12 anys amb un percentatge del 22%; els alumnes de nacionalitat andorrana (22%); alumnes amb pares també de nacionalitat andorrana (27%) i/o mares de nacionalitat andorrana i espanyola amb un 26% ambdós casos; els alumnes nascuts a Andorra (21%); els alumnes que porten més de 10 anys vivint al Principat (18%) i aquells alumnes del sistema educatiu andorrà amb un percentatge del 24%.

8.7 Quina o quines llengües utilitzes per navegar per Internet?

Finalment la llengua més utilitzada per navegar per Internet és el castellà amb un percentatge del 88%, ja sigui com a llengua única o combinada amb d'altres. En segon lloc trobaríem el català amb un 44%, el francès amb un 17%; l'anglès amb un 15%, el portuguès (8%) i altres llengües amb un percentatge del 1%. Entre aquestes altres llengües destaquen les europees com l'alemany, l'italià o l'holandès (61%).

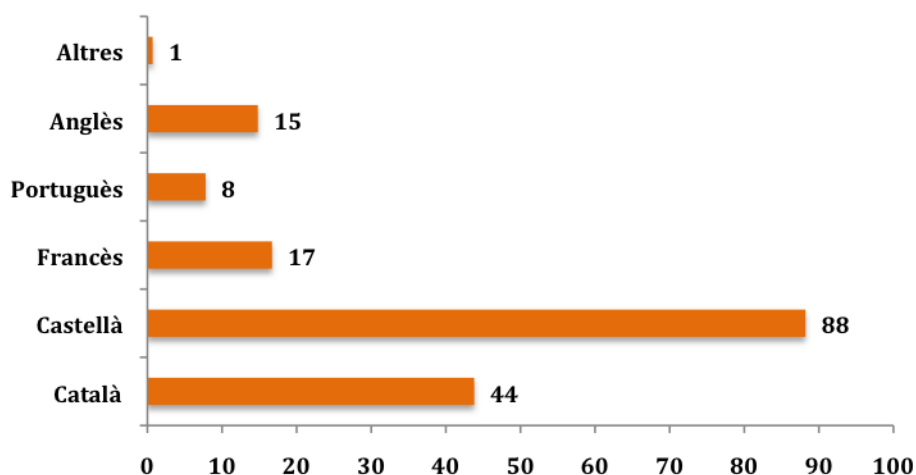
També cal destacar que un 0,1% dels alumnes no ha contestat aquesta pregunta.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER NAVEGAR PER INTERNET.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1117	43,8
Castellà	2251	88,2
Francès	425	16,7
Portuguès	200	7,8
Anglès	377	14,8
Altres	18	0,7
Ns/nc	2	0,1

*La suma de percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS UTILITZADA PER NAVEGAR PER INTERNET

Nota: el gràfic parteix d'una pregunta amb multiresposta, per aquest motiu els percentatges sumen més de 100.

ALTRES LLENGUES UTILITZADES PER NAVEGAR PER INTERNET.

	Freqüències	Percentatges
--	-------------	--------------

Total	18	100
Llengües europees	11	61,1
Llengües asiàtiques	5	27,7
Llengües africanes	2	11,1

Si ens fixem ara en les possibles combinacions lingüístiques amb les que els alumnes han afirmat navegar per internet observem que un 42% només ho fa en castellà, un 20% en castellà i català i un 16% en català, castellà i una tercera llengua. També trobem altres llengües o combinacions com ara només català 6%, altres combinacions (6%), castellà i portuguès (4%)...

LLINGUA/ES MÉS UTILITZADES PER NAVEGAR PER INTERNET.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	155	6,1
Només castellà	1066	41,8
Només francès	54	2,1
Només portuguès	20	0,8
Només anglès	21	0,8
Català i castellà	509	20,0
Català i francès	21	0,8
Català i portuguès	1	0,0
Castellà i francès	60	2,4
Castellà i portuguès	92	3,6
Català, castellà i una altra llengua	416	16,3
Altres combinacions	134	5,3
Ns/nc	2	0,1

De nou ens centrarem en aquelles llengües o combinacions que han obtingut un percentatge de resposta més elevat:

1) **Només castellà (42%).** Dels alumnes que han respost utilitzar només el castellà per navegar per Internet destaquen els nois amb un percentatge del 43%; els alumnes de nacionalitat espanyola (52%); alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa i del grup d'altres nacionalitats (53% ambdós casos); alumnes amb mares de nacionalitat portuguesa amb un 53%; alumnes no nascuts a Andorra (45%) i d'aquests els que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys i finalment els alumnes del sistema educatiu andorrà amb un percentatge del 46%.

2) **Català i castellà (20%).** Entre els alumnes que han contestat aquesta combinació lingüística, ho fan en percentatge superior els nois amb un 22%; els alumnes de nacionalitat andorrana

(23%), alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana amb un 28% ambdós casos; alumnes nascuts a Andorra (23%); alumnes que porten més de 10 anys residint al Principat (17) i aquells alumnes que van a escoles del sistema d'ensenyament espanyol amb un percentatge del 27%.

4- EL PAPER DEL CATALÀ A LA SOCIETAT ANDORRANA.

En aquest tercer bloc d'interès posem l'atenció sobre la condició d'oficialitat del català per tal de veure quina percepció en tenen els alumnes. Al mateix temps busquem analitzar quin és el paper i la importància atorgada a la llengua catalana en la societat andorrana. En aquest sentit volem veure des del seu punt de vista si el català és considerat com a quelcom imprescindible per viure a Andorra, si consideren que cal parlar més o no aquesta llengua... En cada un d'aquests punts intentarem que els propis nois i noies ens argumentin les seves postures, sent aquesta part la que cobra major importància explicativa servint-nos de clau per entendre el seu punt de vista sobre els temes relacionats amb el paper del català a Andorra.

1-LA LLENGUA OFICIAL D'ANDORRA.

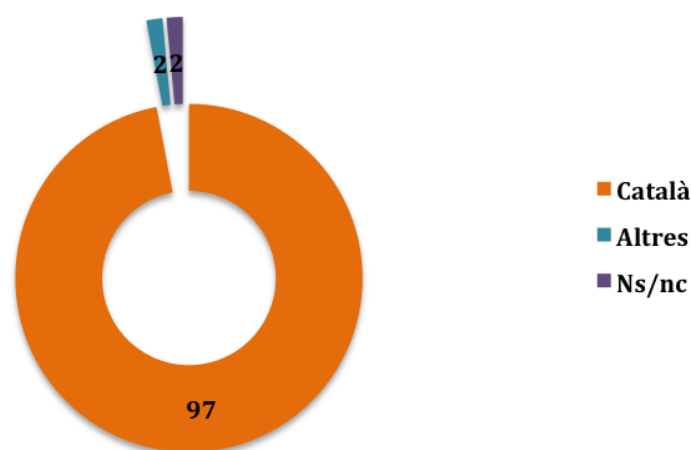
En aquest primer apartat ens centrarem en aspectes relacionats amb la llengua oficial d'Andorra. Per començar avaluarem si els alumnes coneixen quina és aquesta llengua. A continuació els preguntarem la seva opinió sobre la possibilitat de que hi hagués més d'una llengua oficial, demanant-los al mateix temps que ens argumentin la seva resposta. Per acabar plantejarem a aquells alumnes que sí contemplan la possibilitat de que a Andorra compti amb més d'una llengua oficial, quina o quines creuen que podrien ser.

1.1 Quina és la llengua oficial d'Andorra?

El 97% dels enquestats mostren conèixer correctament quina és la llengua oficial d'Andorra, mentre que un 1,5% diu que és una altra i un altre 1,5% no contesta.

LA LLENGUA OFICIAL D'ANDORRA ÉS...

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Català	2475	97,0
Altres	38	1,5
Ns/nc	38	1,5

No podem parlar de cap relació significativa entre les respostes donades i la nacionalitat de l'alumne, ja que totes tenen percentatges molt elevats de resposta correcta. Tot i així és interessant comparar aquests resultats amb els que es van obtenir l'any 2002 en el treball de Política Lingüística⁹⁶. Hem de tenir en compte però que la mostra entre un i altre estudi no és la mateixa, ja que en aquella ocasió aquesta pregunta es va realitzar al alumnes de 8 a 16 anys, mentre que en el present estudi els alumnes tenen edats compreses entre els 11 i 18 anys. De totes maneres però si podem obtenir una comparació orientativa.

El que podem observar és que al 2002 es va trobar certa diferència en les respostes segons la nacionalitat de l'alumne. Mentre que en l'estudi actual totes les nacionalitats contesten que la llengua oficial és el català en percentatges entre el 95 i el 99%, l'any 2002 els alumnes de nacionalitat francesa i portuguesa tenien percentatges inferiors a la resta de nacionalitats, amb un 87% i 80% respectivament.

Tot i que no podem extrapolar amb certesa estadística quin és el motiu d'aquest canvi, sí que podem deduir tenint en compte els estudis realitzats amb anterioritat⁹⁷, que aquesta diferència es podria deure a un major coneixement de la realitat lingüística andorrana i del paper del català en aquesta per part dels estudiants.

CONEIXAMENT DE QUINA ÉS LA LLENGUA OFICIAL D'ANDORRA PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE. COMPARATIVA 2002-2012.

	Andorrana		Espanyola		Francesa		Portuguesa		Altres nacionalitats	
Any	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007

⁹⁶ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i Usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

⁹⁷MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

Català	97%	97%	94%	95%	87%	99%	80%	98%	----- ⁹⁸	95%
Altres llengües	3%	1,6%	6%	2,3%	13%	0,9%	20%	0,6%	-----	1,9%
Ns/nc	----- ⁹⁹	1,5%	-----	2,5%	-----	0%	-----	1,1%	-----	2,8%

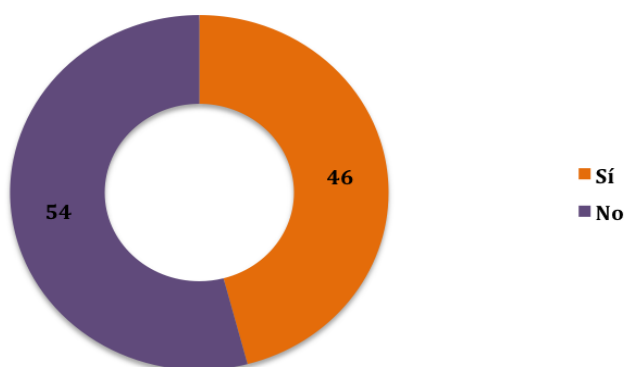
Taula: elaboració pròpia a partir de les dades del llibre *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra (2002)*¹⁰⁰ i les dades obtingudes en la recerca actual.

1.2 Creus que hi podria haver més d'una llengua oficial?

A continuació preguntem als alumnes si creuen que a Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial. El 54% d'aquests responen que no, mentre que un 46% considera que sí.

PODRIA HAVER MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL?

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1170	45,9
No	1381	54,1

Per edats són els alumnes de 17 a 18 anys i els d'11 a 12 anys aquells que en major percentatge contesten afirmativament, amb un 52% i un 50% respectivament. I entre els que contesten negativament destaquen els de 13 a 14 anys amb un 57%.

Si ens fixem en la nacionalitat dels alumnes són els portuguesos i els alumnes del grup d'altres nacionalitats¹⁰¹ aquells que opinen en major percentatge que sí que hi podria haver més d'una

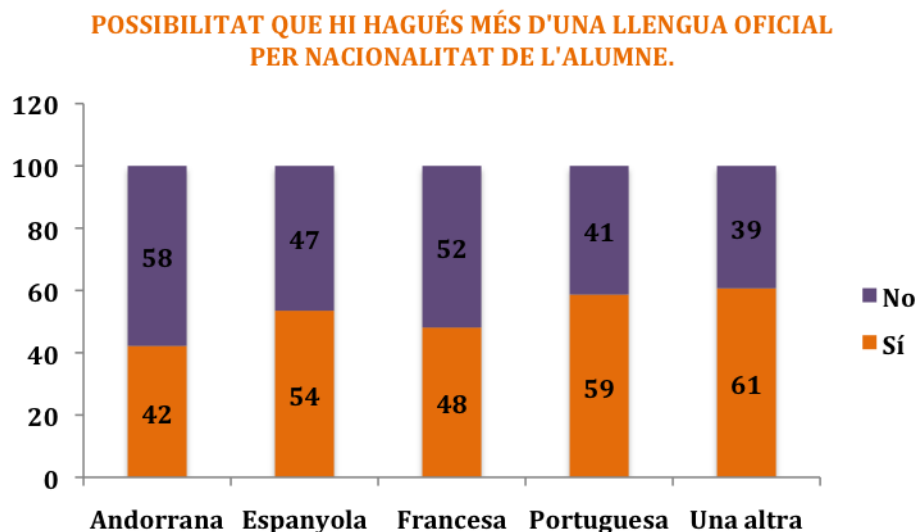
⁹⁸ Indica que aquest grup de nacionalitats no es va contemplar en l'estudi del 2002.

⁹⁹ Indica que aquesta opció de resposta no es contemplava en l'estudi del 2002.

¹⁰⁰ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i Usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

¹⁰¹ Es pot consultar quines són aquestes nacionalitats en l'apartat de descripció del perfil sociodemogràfic dels enquestats.

llengua oficial amb un 59% i un 61% respectivament. En l'opció contrària destaquen els de nacionalitat andorrana amb un percentatge del 58%.

En el cas de la nacionalitat dels pares trobem la mateixa tendència, ja que són els pares i mares amb nacionalitat portuguesa i especialment els del grup d'altres nacionalitats aquells que han contestat en major proporció que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial. Així per exemple els alumnes amb pares del grup d'altres nacionalitats han contestat afirmativament a la pregunta analitzada en un 60% en el cas dels pares i un 59% en el cas de les mares. Contràriament els alumnes amb pares de nacionalitat andorrana han contestat amb percentatges al voltant del 67-68% que consideren que no hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

Els alumnes no nascuts a Andorra i aquells que porten vivint-hi de 5 a 10 anys han respost majoritàriament que consideren que a Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial amb un 55% i un 60% respectivament.

Segons la feina dels pares són els que treballen a l'Administració pública o parabública i aquells que ho fan per compte propi els que han contestat que pensen que no hi podria haver més d'una llengua oficial amb major percentatge (entre un 60 i un 62%). Contràriament són els pares en situació d'atur els que més han contestat l'opció contrària (60% en el cas dels pares i 57% en cas de les mares).

Si analitzem aquesta pregunta en funció del sistema d'ensenyament en el que l'alumne està cursant els seus estudis, observem que són els del sistema espanyol els que més han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial, amb un 50%, mentre que els que estudien al sistema francès destaquen en l'opció contrària amb un 58%.

Finalment hem volgut veure si hi havia una significació estadística entre la llengua que cada alumne sent com a seva¹⁰² i el fet que pensin que hi podria haver més d'una llengua oficial al Principat. Els resultats ens mostren que efectivament podem parlar de relació significativa entre una i altre variable, i que són aquells alumnes que senten com a llengua seva el portuguès i el castellà¹⁰³, els que en han contestat en més ocasions que sí que a Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial, amb un 55 i 57% respectivament. Contràriament aquells que han contestat que senten com a llengua pròpia el català, pensen en un 61% que no hi podria haver més d'una llengua oficial.

1.3 Sí que hi podria haver més d'una llengua oficial perquè...

Seguidament preguntem als alumnes que han contestat que creuen que a Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial que ens expliquin el per què. En aquest cas hem utilitzat una pregunta de resposta oberta, és a dir no se'ls ha proporcionat cap llista de possibles respostes, sinó que han sigut ells mateixos els que han donat una resposta personal i lliurement.

HI PODRIA HAVER MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1170	100
Perquè Andorra és un país on conviuen varies llengües i a més a més gran part de la població és plurilingüe.	314	27
Perquè més d'una llengua oficial implica més cultura i riquesa lingüística.	91	8
Perquè territorial i políticament, Andorra està molt vinculada a Espanya i França (influència de les llengües veïnes).	88	8
Perquè el català tot i ser la llengua oficial es parla poc o no és la més parlada.	86	7
Perquè amb més d'una llengua oficial hi hauria més facilitats per comunicar-se, especialment tenint en compte que hi ha part de la població resident que coneix poc o gens el català (població immigrant amb una llengua materna diferent al català).	86	7
Perquè part de la població andorrana al ser immigrant té una llengua materna diferent al català. Més d'una llengua oficial facilitaria la comunicació a aquesta població.	81	7
Perquè Andorra és un país de destinació turística i aniria bé que hi hagués més d'una llengua oficial.	78	7
Altres	152	13
Ns/nc	194	17

¹⁰² La llengua que sents com a teva és una pregunta que es realitza al qüestionari i que analitzarem posteriorment.

¹⁰³ Cal tenir en compte que aquesta pregunta és de resposta múltiple, per tant l'alumne pot haver contestat que sent com a llengua pròpia el castellà o el portuguès sol, o combinat amb d'altres llengües.

*Pregunta plantejada només a aquells alumnes que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

De la taula, podem destacar que un 27% dels alumnes que opinen que a Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial, argumenta la seva resposta en base al caràcter plurilingüe de la població que viu al Principat i a la concentració que hi ha de diverses llengües en convivència. En segons trobem que un 7,8% d'alumnes pensa que més d'una llengua oficial implica més cultura i riquesa lingüística. Aquest fet és per a ells quelcom positiu que val la pena fomentar a través de la incorporació d'una altra llengua oficial a Andorra. Seguidament trobem un 7,5% d'alumnes que pensa que Andorra hi hauria d'haver més d'una llengua oficial ja que és un territori que manté vincles històrics, econòmics, laborals..., amb països veïns com Espanya i França. En aquest sentit aquests alumnes incorporarien el francès i/o l'espanyol com a llengües cooficials d'Andorra al costat del català. També amb un percentatge del 7,4% destaquen aquells alumnes que consideren que caldria afegir una altra llengua oficial, ja que pensen que el català tot i ser la llengua oficial del Principat es parla poc o bé no és la més parlada. En aquesta resposta veiem que els alumnes recolzen la idea que una llengua oficial ha de ser una llengua d'ús extens en el territori, per sobre del fet que sigui o no la llengua que es vincula de forma tradicional al territori a nivell cultural i social lloc. Amb el mateix percentatge (7,4%) trobem aquells alumnes que associa la possibilitat de l'existència de més d'una llengua oficial a una major facilitat de comunicació entre la població que desconeix o coneix poc el català. En la mateixa direcció trobem que un 6,9% dels alumnes veuen de manera positiva la possibilitat que al Principat hi hagi més d'una llengua oficial de cara a millorar la comunicació amb la població d'origen immigrant amb una llengua materna diferent al català. Al voltant també d'un 7% (6,7%) trobem la idea que Andorra com a territori de destinació turística, hauria de tenir altres llengües oficials. Podem intuir hipotèticament que aquests alumnes en certa manera pensen que una part important del turisme potencial d'Andorra no és catalanoparlant, i que per tant és positiu que el Principat afegixi una altra llengua oficial que a nivell internacional tingui més parlants com ara el castellà o l'anglès.

Cal remarcar que un 13% dels alumnes han utilitzat arguments variis¹⁰⁴ difícils d'agrupar ja que hi ha pocs casos. Per altre banda trobem un percentatge important d'alumnes que si ve pensen que Andorra hi podria haver dos o més llengües oficials, no han sabut o no han volgut especificar els motius que els porten a aquesta conclusió.

Per veure possibles relacions estadísticament significatives entre la resposta donada i les principals variables sociodemogràfiques en centrarem la resposta que ha obtingut un percentatge més elevat. Així doncs, entre els que han contestat que al Principat d'Andorra hi podria haver més d'una llengua oficial perquè es tracta d'un país on conviuen varies llengües i

¹⁰⁴ Entre l'opció classificada com a "d'altres motius" trobem: que més d'una llengua oficial facilitaria la incorporació laboral de la gent que no parla el català (1,5%); que Andorra es convertiria en un estat més internacionalitzat (1,5%)...

a més a més gran part de la població és plurilingües, destaquen les noies (30% respecte el 23% dels nois); els alumnes amb pare de nacionalitat francesa o portuguesa (33% i 30% respectivament); els alumnes amb mares de nacionalitat portuguesa (30%) i aquells que segueixen el sistema d'ensenyament andorrà amb un 30%, respecte el 26% dels de l'espanyol i el 24% dels del sistema francès.

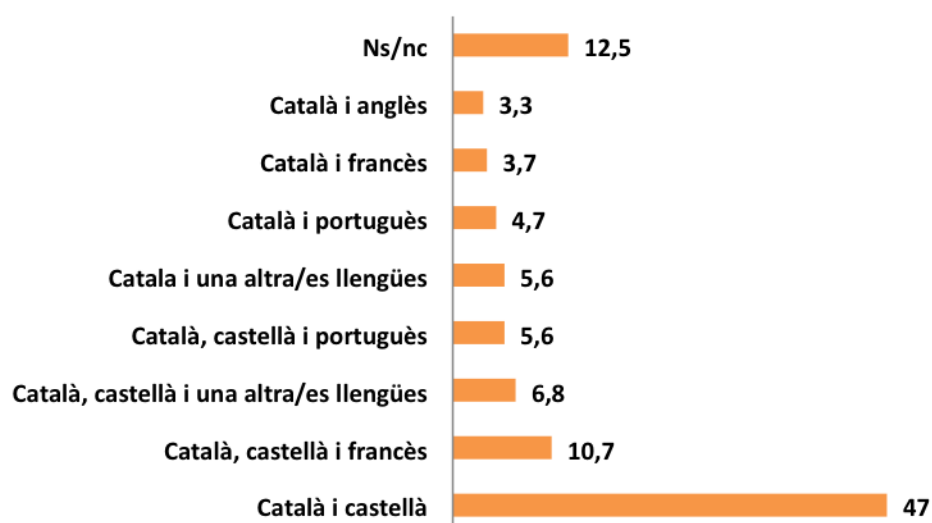
A continuació demanem als alumnes que contempen la possibilitat de que Andorra tingui més d'una llengua oficial (46%) que ens indiquin quina seria aquesta. Un 47%, pensen que aquesta podria ser el castellà. A força distància trobem els que creuen que a part del català hi podria haver com a col·legües oficials el castellà i el francès (11%).

Un cop més trobem un percentatge destacat que arriba al 12% d'alumnes que tot i pensar que a Andorra es podria donar una situació de cooficialitat lingüística, no especifiquen quina seria aquesta segona llengua oficial.

LENGÜES OFICIALS QUE PODRIA TENIR EL PRINCIPAT.

	Freqüències	Percentatges
Base*	1170	45,5
Català i castellà	550	47,0
Català, castellà i francès	125	10,7
Català, castellà i una altra/es llengües	80	6,8
Català, castellà i portuguès	66	5,6
Català i una altra/es llengües	66	5,6
Català i portuguès	55	4,7
Català i francès	43	3,7
Català i anglès	39	3,3
Ns/nc	146	12,5

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Entre els que han contestat que Andorra podria comptar amb el català i el castellà com a llengües oficials, destaquen les noies amb un 50%; els alumnes amb nacionalitat andorrana (49%) i portuguesa (47%); aquells que tenen pares amb nacionalitat espanyola o dins del grup d'altres nacionalitats (50% ambdós casos); aquells amb mares portugueses (50%) o espanyoles (49%); aquells que no han nascut a Andorra i porten vivint-hi de 5 a 10 anys (46%); els que segueixen els seus estudis al sistema educatiu espanyol (52%); aquells que senten com a llengua pròpia el castellà amb un percentatge del 50% i finalment aquells que s'autoidentifiquen com a espanyols amb un 53%¹⁰⁵.

1.4 Perquè creus que no hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra?

Ara ens fixem amb aquells alumnes que no contempen la possibilitat que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial (54% dels enquestats). Aquests han argumentat la seva resposta a través d'una pregunta oberta. Un cop recodificada trobem que un 15% pensa que cada país ha de tenir una sola llengua oficial; un 14,4% no afegiria cap més llengua oficial ja que a Andorra sempre hi ha agut una sola llengua oficial i per tant ara no cal afegir-ne cap més; un altre 14% considera que la llengua oficial d'un país ha de ser la que històricament ha estat vinculada i parlada al territori, i per tant en aquest cas seria únicament el català; un 12% pensa que amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra; un 7% pensa que afegint una altre llengua oficial, es podria perdre part de la cultura andorrana que sempre ha estat lligada la català; un 6,5% opina que afegir una segona llengua oficial significaria augmentar les dificultats de comunicació de la població resident Andorra; un 3,2% mantindria el català com a llengua oficial única a Andorra, ja que és l'únic estat del món que la té i finalment un 14,4% esgrimeix altres justificacions difícils d'agrupar. El 15% restant no contesten a la pregunta.

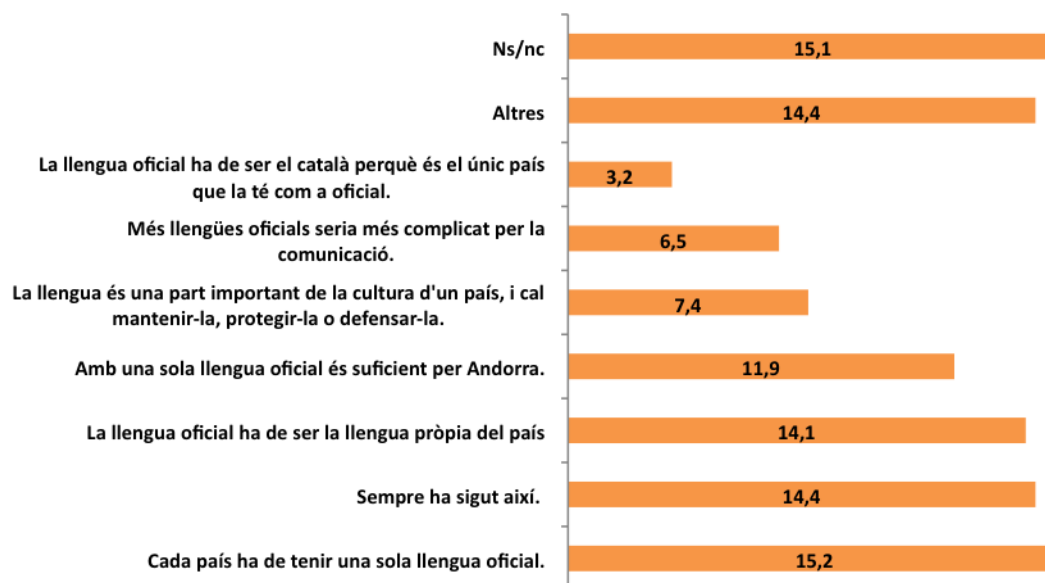
NO HI PODRIA HAVER MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1381	100
Perquè cada país ha de tenir una sola llengua oficial.	209	15,2
Perquè sempre ha sigut així. No cal canviar ni afegir cap llengua.	199	14,4
Perquè la llengua oficial ha de ser la llengua pròpia del país, la que que històricament s'ha parlat en el territori.	195	14,1
Perquè amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra.	164	11,9
Perquè la llengua és una part important de la cultura d'un país, i cal mantenir-la, protegir-la o defensar-la.	102	7,4
Perquè amb més llengües oficials seria més complicat o embolica d'entendre'ns i comunicar-nos.	90	6,5

¹⁰⁵ Com veurem més endavant quan parlem de la relació entre sentiment identitari i llengua, preguntem als escolars que ens diguin com se senten (espanyols, andorrans, portuguesos, espanyols i andorrans...)

Perquè la llengua oficial ha de ser el català perquè és el únic país que la té com a oficial.	44	3,2
Altres	198	14,4
Ns/nc	208	15,1

*El total és superior a les persones que en un principi consideraven que no hi podia haver més d'una llengua oficial, ja que alhora d'expressar els motius, en alguns casos, n'han apuntat més d'un.

Per poder analitzar les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques que ens han donat una relació estadísticament significativa, ens fixarem en les quatre opcions de resposta que han tingut un percentatge més elevat.

a) A Andorra no hi pot haver més d'una llengua oficial, ja que cada país ha de tenir una sola llengua oficial. Aquest argument ha estat defensat per un 15,2% dels alumnes que responien a aquesta pregunta. Entre aquests destaquen les noies amb un 17,5% respecte el 13% dels nois; els alumnes de nacionalitat francesa (25,5%) i portuguesa (20,4) i els alumnes amb pares i /o mares de nacionalitat portuguesa amb un 20% i un 23% respectivament.

b) A Andorra no hi pot haver més d'una llengua oficial perquè sempre ha estat només el català. Aquesta resposta que és apuntada per un 14,4% dels enquestat que han dit que no hi podia haver més d'una llengua oficial a Andorra, és expressada principalment per les noies (15%); pels alumnes de nacionalitat espanyola (18%) i francesa (16%); pels alumnes amb pares francesos (18%) i alumnes de mares espanyoles en un 16%.

c) ***A Andorra no hi pot haver més d'una llengua oficial perquè aquesta ha de ser la llengua pròpia del país, i la que històricament s'ha parlat en el territori.*** Amb un total del 14% aquesta resposta ha estat donada principalment un cop més per les noies (15%); pels alumnes de nacionalitat francesa amb un 16,4% ; per alumnes amb pares també de nacionalitat francesa (16,4%) i mares de nacionalitat andorrana amb un 18,2%.

d) ***A Andorra no hi pot haver més d'una llengua oficial ja que amb una sola llengua n'hi ha suficient per al Principat.*** Aquesta resposta donada pel 12% dels que han contestat que no hi podia haver més d'una llengua oficial a Andorra, ha estat argumentada especialment pels alumnes amb nacionalitat portuguesa amb un percentatge del 20%; els alumnes amb pare de nacionalitat també portuguesa en un 18% i finalment alumnes amb mare portuguesa en un 17%.

2- IMPORTÀNCIA DEL CATALÀ ANDORRA.

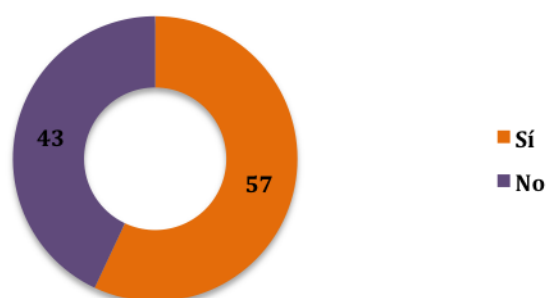
2.1 Creus que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra?

El 57% dels alumnes enquestats consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra. D'aquests un 61% són del grup d'altres nacionalitats i un 59% són francesos i també un 58% són andorrans. Contràriament aquells alumnes que en major percentatge han dit que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra són els de nacionalitat espanyola i portuguesa amb un 49% ambdós casos.

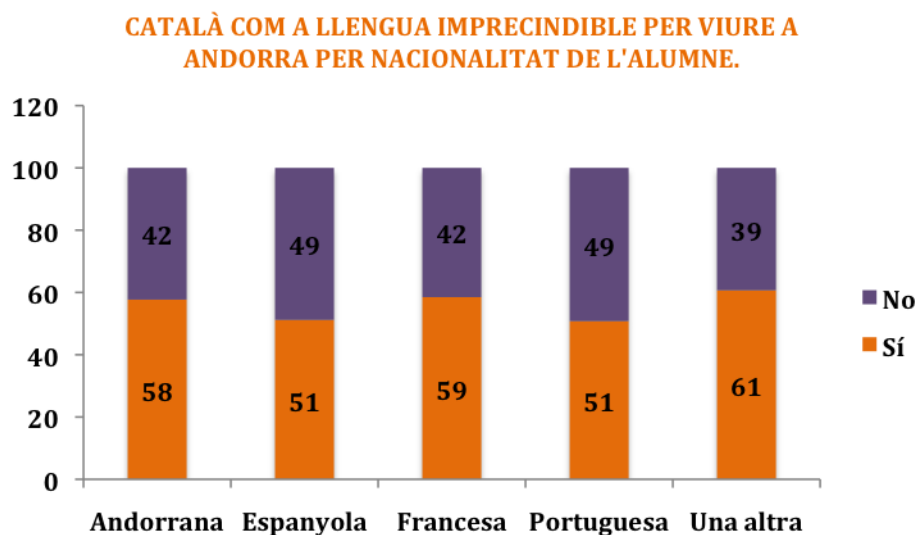
EL CATALÀ ÉS UNA LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA?

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1451	56,9
No	1100	43,1

EL CATALÀ ÉS UNA LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA?

Pel que fa a la nacionalitat dels pares, veiem que en ambdós casos (pare i mare), aquesta resposta és donada per alumnes amb pares de nacionalitat andorrana o del grup d'altres nacionalitats, amb percentatges que giren al voltant del 60%. En sentit contrari, són els alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa aquells que diuen en percentatges més elevats (51-53%), que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Els resultats obtinguts en aquesta pregunta els podem relacionar en part amb l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009*¹⁰⁶, realitzat pel Centre de Recerca Sociològica. En aquest es demanava als enquestats¹⁰⁷ si creien que era convenient conèixer el català per viure a Andorra. Els resultats mostraven que un 92% dels enquestats creien que era molt o bastant convenient conèixer el català per viure a Andorra. D'aquests en podem destacar els nascuts a Andorra i aquells que portaven més de 20 anys residint al país. Pel que fa a la nacionalitat eren els andorrans (94%) i els espanyols (93%) els que consideraven en major percentatge que era convenient conèixer el català per viure a Andorra. Ara bé, quan es demanava als enquestats sobre la necessitat real d'ús de la llengua oficial d'Andorra, en funció de l'entorn (familiar, laboral i social), s'observa que continua havent-hi una majoria (71%) d'individuos que consideren que el català és un element important en la seva vida diària, però augmenta la proporció d'enquestats que no troben el seu ús tan necessari (28%). Entre els individus que no trobaven tant necessari el català en aquesta enquesta del CRES destaquen els que ocupaven en major proporció llocs de treball menys qualificats, on l'ús del català es menys freqüent. En aquest sentit i segons els resultats, un 51% de les persones que treballen a la indústria, construcció i agricultura; el 42% dels treballadors no qualificats i el 41% de les mestresses de casa declaraven no trobar necessari l'ús del català en la seva vida quotidiana.

¹⁰⁶ *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009*. (1995-2009). Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans.

¹⁰⁷ L'univers d'aquesta enquesta era tota la població resident a Andorra a partir de 15 anys. La mostra estava formada per 831 persones escollides per quotes de sexe que té telèfon fix o mòbil (els números de telèfon van ser escollits de manera aleatòria entre els que figuren a la guia de telèfons d'Andorra Telecom), amb una aplicació d'un coeficient de ponderació per edat i nacionalitat.

Pel que fa a la nacionalitat, també es van poder apreciar diferències, sent els individus de nacionalitat portuguesa els que amb un 50% declaraven no tenir la necessitat d'utilitzar el català en el seu dia a dia, en front del 27% dels espanyols, el 27% dels francesos, el 27% del grup compost d'altres nacionalitats i el 28% dels andorrans. Aquest percentatge s'explicarien pel fet que gairebé la meitat dels portuguesos estan ocupant llocs de treball poc qualificats o estan ocupats en la indústria, construcció i agricultura on la llengua vehicular¹⁰⁸ de relació és diferent al català. En aquest sentit, aquestes dades reforcen la idea de la segmentació dels llocs de treball en funció del lloc d'origen, de manera que els diferents tipus de feines i les diferents posicions jeràrquiques estan ocupats per distints grups socials, sent els immigrants més recents, com els d'origen portuguès o extracomunitari, els que ocupen les posicions menys qualificades i reconegudes socialment¹⁰⁹.

Així doncs, tan en un estudi com en l'altre, el català es veu com a quelcom necessari o convenint per viure a Andorra, i també imprescindible, encara que aquesta segona qualitat prendria percentatges més baixos.

2.2 Sí, el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra perquè...

Entre els alumnes que ens han contestat que efectivament el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra (57% de la mostra), els demanem, a través d'una pregunta de resposta oberta¹¹⁰, que ens expliquin el per què creuen que és així.

EL CATALÀ ÉS UNA LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1451	100
Perquè és la llengua oficial d'Andorra.	816	56,4
Per poder-se comunicar amb la gent del país.	345	23,9
Perquè és necessari per treballar a Andorra.	60	4,1
Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre.	60	4,1
Perquè així mostres que tens interès per integrar-te al país.	16	1,1
Perquè així tens més cultura lingüística.	9	0,6
Altres	63	4,4

¹⁰⁸ En l'estudi del CRES (2009), s'analitzen els repertoris lingüístics a la feina. Aquests fan referència a les llengües en que parla la persona enquestada amb els companys de feina, caps o subordinats (relacions laborals internes). L'anàlisi d'aquesta pregunta en relació al sector d'ocupació confirma que el castellà és la llengua més utilitzada per aquelles persones que treballen en la indústria i en garatges, en la construcció i annexes, en el comerç, l'hoteleria i restauració, el transport, els serveis personals i entre el personal domèstic. Contràriament entre els individus que treballen en organismes financers o assegurances, els professionals liberals, els treballadors de l'Administració pública i parapúbliques, el sector de l'ensenyament, sanitat, activitats immobiliàries, serveis empresarials i en el sector de l'oci, deien en major percentatge utilitzar el català en les comunicacions laborals internes. Pàgina 107.

¹⁰⁹ *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009.* (1995-2009). Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans. Pàgina 265-266.

¹¹⁰ En aquest cas no es dona a l'alumne cap ventall de possibles respostes, sinó que es deixa un espai en blanc per tal que expressin personalment i lliurement els seus pensaments.

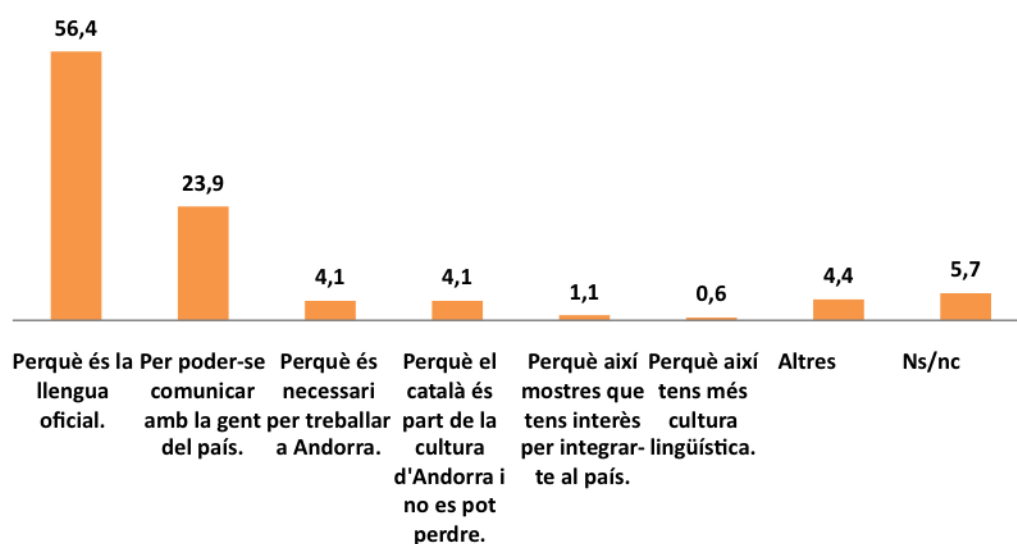
Ns/nc	82	5,7
-------	----	-----

*Contesten aquells que consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Amb l'anàlisi estadístic i un cop agrupades les diferents respostes donades, obtenim que un 56% dels alumnes que pensen que el català és imprescindible per viure a Andorra ho argumenten a partir de la naturalesa oficial d'aquesta llengua. En segon lloc i amb percentatge del 24% han contestat que és imprescindible per poder comunicar-te amb la gent del país. Amb percentatges inferiors trobem:

- Perquè és una llengua necessària per treballar a Andorra (4%).
- Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre (4%).
- Perquè parlar el català és una mostra de la voluntat d'integració al país (1%).
- Perquè coneixent el català tens més cultura lingüística (0,6%).

La resta de respostes es reparteixen entre altres motius no agrupables (4%) i respostes en blanc (6%).

El català a Andorra és imprescindible perquè n'és la llengua oficial, ha estat respost principalment per les noies amb un 61%; pels alumnes amb pares de nacionalitat andorrana (60% en el cas del pare i un 62% en el cas de la mare) i per aquells alumnes que no han nascut a Andorra però porten més de 10 anys residint-hi.

La segona resposta amb percentatge més elevat, *el català a Andorra és una llengua imprescindible per poder-se comunicar amb la gent del país*, destaca entre els nois amb un percentatge del 25%; entre els alumnes amb pares de nacionalitat francesa (35% en el cas dels pares i 30% per les mares) i entre aquells alumnes no nascuts a Andorra i que fa menys de 5 anys que hi viuen.

Els resultats obtinguts en l'anàlisi d'aquesta pregunta, venen a confirmar els discursos trobats en els grups de discussió realitzats pel treball *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08). Entre els joves participants s'argumentava de forma general, amb independència de la llengua materna del individu¹¹¹, que un dels motius principals que porten a que el català esdevingui necessari i/o imprescindible per viure a Andorra és la seva condició de llengua oficial del país. Condició que fa que sigui necessari en les accions en les que participen òrgans governamentals o administratius, per accedir a determinats llocs de treball o bé per obtenir la nacionalitat.

El fet que conèixer el català es converteixi com a quelcom imprescindible per conèixer i comunicar-se amb més gent, era també un argument predominant entre els discursos dels joves.

També entre aquests discursos apareixia la idea que associava el coneixement i ús del català a una mostra de voluntat d'adaptació al país de acollida per part dels immigrants i respecte per la seva cultura. Aquest tipus d'associació entre el fet d'aprendre i/o utilitzar el català i la voluntat d'adaptar-se a la societat andorrana i respectar-ne la cultura i tradicions, es relaciona amb un dels discursos d'integració de caràcter sociocultural més presents a Andorra. Tal i com mostrava l'estudi sobre immigració dut a terme pel CRES¹¹², es considera que la integració "oficial" a Andorra de la població immigrant, un cop assolida la integració ocupacional, passa per parlar català i adaptar-se a les costums i tradicions del Principat. De fet podem veure que en l'estudi realitzat pel CRES del 2009, un 88% dels enquestats consideraven que l'assimilació lingüística era un element clau per a la integració a Andorra. Paral·lelament però un 67% dels enquestats pensava que es podia estar integrat a la societat andorrana sense tenir coneixements del català. Podem pensar que aquesta dada coincidiria en una visió de la integració a l'Andorra no oficial, que es basa en un enfocament més dinàmic. Una integració a una societat plural i heterogènia, producte del creixement econòmic i migratori de les últimes dècades, que posa l'accent d'aquest procés en un seguit d'interaccions i d'adaptació mútua entre tota la població.¹¹³ De fet, tal i com hem vist entre els alumnes enquestats només un 1,1% opta per la resposta "perquè així mostres interès per integrar-te al país". En aquest sentit, i tal com s'argumenta a *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* (2009), l'arribada de població immigrant a Andorra situa el català en un context àmpliament plurilingüe, fent que les llengües més freqüents de comunicació en certs sectors ocupacionals (especialment aquells que es nodreixen de treballadors de llengua materna castellana o portuguesa), siguin diferents al català. És per això que en determinades circumstàncies el

¹¹¹ Com podem veure en la taula que relaciona aquesta pregunta amb la nacionalitat de l'alumne, si bé els andorrans són els que en major percentatge han optat per aquesta resposta, la resta de nacionalitats també presenta percentatges elevats: 58% entre els espanyols, 54% entre els portuguesos, 50% entre els del grup d'altres nacionalitats i un 49% entre els francesos.

¹¹² Centre de Recerca Sociològica d'Andorra (2004). *La immigració a Andorra*. Andorra. CRES. Institut d'Estudis Andorrans.

¹¹³ En aquest sentit s'estableix un debat entre la integració i l'assimilació de la immigració, que es desenvolupa en profunditat tant en *La immigració a Andorra* (2004) com a *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08).

desconeixement de la llengua oficial d'Andorra no es consideri com a un obstacle per la integració, si més no a aquesta integració més dinàmica i quotidiana de la que hem parlat.

Com hem vist, un 4% dels enquestats considera que el català és imprescindible per viure a Andorra “perquè és necessari per treballar”. De nou podem recórrer als resultats de l'enquesta del CRES (2009), on un 87% dels enquestats considerava que el català era un instrument per accedir al mercat laboral. Alhora però un 65% pensaven que tot i així es podia trobar feina sense tenir coneixements d'aquesta llengua, un 25% opinava que depenia del sector laboral i un 8% que no era possible accedir al mercat laboral sense conèixer la llengua. Tal i com posa de manifest aquest estudi, Andorra és una societat amb diverses llengües en contacte, on cada una d'elles són triades en funció dels rols socials assignats, del context d'interrelació... En aquest sentit hi ha sectors ocupacionals on la llengua principal de comunicació és el català i per tant, el seu ús i coneixement es fa imprescindible per poder accedir-hi. Per altre banda però trobem d'altres sectors on es parlen altres llengües com el castellà, i per tant en coneixement del català no és vist com a quelcom imprescindible per inserir-se en l'estructura ocupacional d'Andorra¹¹⁴.

2.3 No, el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra perquè...

El 43% d'alumnes que no consideren el català com una llengua imprescindible per viure a Andorra, han argumentat en un 54% que és perquè la població andorrana és plurilingüe; en un 11% perquè a Andorra hi ha molta població immigrant amb una llengua materna diferent al català; un 9% perquè veu que a Andorra hi ha gent que viu perfectament sense parlar ni entendre el català; en un 6% perquè el català és poc parlat actualment; en un 4% perquè Andorra és un país turístic on fan falta parlar moltes llengües i en un altre 4% perquè en molts contextos (comerç, empreses...) no sempre parlen només en català. Finalment trobem un 5% que han respost altres motius¹¹⁵ i un 5% més que no han contestat la pregunta.

EL CATALÀ NO ÉS UNA LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA PERQUÈ...

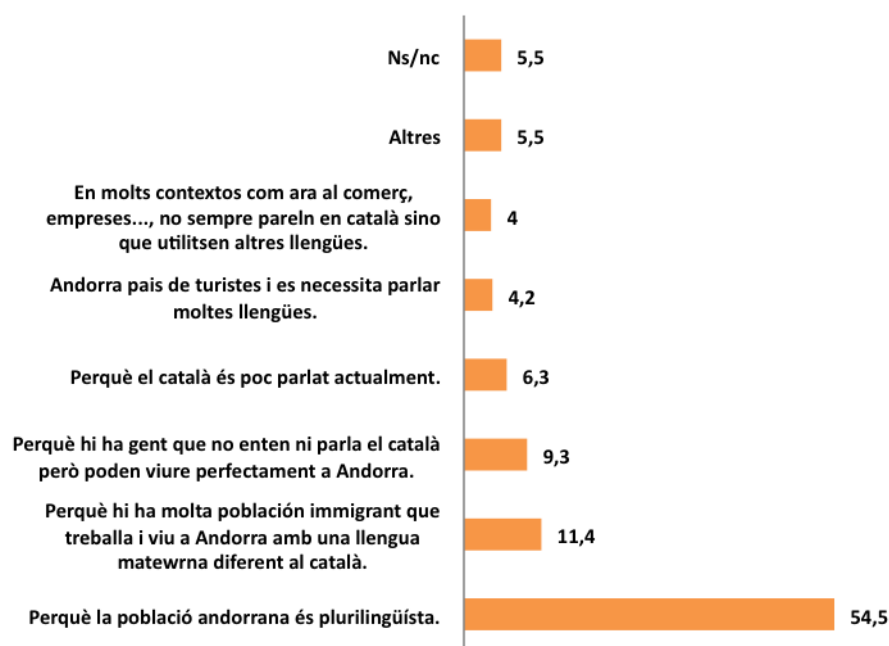
	Freqüències	Percentatges
Base*	1100	100
Perquè la població andorrana és plurilingüista.	600	54,5
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	125	11,4
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	102	9,3
Perquè el català és poc parlat actualment.	69	6,3
Andorra país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	46	4,2

¹¹⁴ Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009. (1995-2009). Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans. Pàgina 273.

¹¹⁵ Aquests altres motius no s'han agrupat ja que eren de naturalesa molt diversa.

En molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	44	4,0
Altres	60	5,5
Ns/nc	64	5,5

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Tenint en compte la diversitat de respostes donades i la diferència en els percentatges obtinguts, ens fixarem en les relacions estadísticament significatives que es donen en la resposta amb major percentatge. Així doncs del 55% d'alumnes que consideren que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra perquè la població d'aquest país és plurilingüe, ho fan en major proporció les noies amb un 56%; els alumnes amb pares de nacionalitat francesa (65%) i del grup d'altres nacionalitats (59%); els alumnes amb mares de nacionalitat francesa (58%), nacionalitat portuguesa i d'altres nacionalitats, amb un 57% ambdós casos; aquells alumnes no nascuts a Andorra (60%) i que porten menys de 5 anys vivint-hi (78%) i finalment els alumnes inscrits al sistema d'ensenyament andorrà amb un percentatge que arriba al 58%.

Aquesta percepció que tenen alguns dels alumnes enquestats (43%) de que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra, ja es va poder constatar també en els discursos analitzats en l'estudi *Joves i llengües d'Andorra (2006-2008)*¹¹⁶. En aquella ocasió, quan es va

¹¹⁶ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

preguntar als diferents grups¹¹⁷ sobre la percepció que tenien de l'ús del català a la societat andorrana, alguns joves amb independència de la llengua materna d'origen, van exposar de forma espontània que creien que el català es parlava poc o molt poc a Andorra, i que fins hi tot podia considerar-se que era una llengua no necessària per viure al Principat. Aquesta percepció, vam poder constatar, que es produïa per diversos motius. D'una banda els joves manifestaven que en el món laboral on es mouen gran part de la població immigrant d'Andorra (construcció, comerç i serveis en general), les llengües més utilitzades semblen ser el castellà i el portuguès. D'altra banda, entre aquets joves també es posava de manifest que aquesta percepció de que el català no seria una llengua imprescindible per viure a Andorra, podia donar-se a una falta de conscienciació general sobre la importància del català. En aquest sentit podíem detectar una reivindicació sobre la necessitat de fer entendre el valor del català a la població des dels diferents organismes oficials.

A més a més, el fet que entre la població andorrana catalanoparlant estigui molt estès o assumit el canvi de llengua en la comunicació amb individus que tenen llengües maternes diferents al català, és vist com un element més que no ajuda a que el català sigui valorat o percebut com a necessari.

Finalment també vam poder trobar alguns joves que relacionaven el fet de que hi hagués certa percepció entre part de la població d'Andorra de que el català no és una llengua del tot necessària per viure al Principat, amb una conseqüent falta d'interès per aprendre-la.

Com exemple podem recórrer als següents fragments extrets dels grups de discussió:

" - (...) Sí, perquè no ho veuen com una necessitat (el fet d'haver d'aprendre el català) O sigui, si aquí ningú parlés castellà, ni portuguès, ni res, s'haurien de posar les piles, però com aquí, si tu li parles a algú en castellà, i ell et parla en català, després acaba ell passant al castellà, saps? Si ens obliguessin a parlar, potser, es ficarien una mica les piles, però jo crec que no ho necessiten.

- No sé. En el trabajo hablan portugués, en el bar. No lo necesitan...

-Però també jo crec que és culpa de l'altra gent...perquè moltes vegades si tu els veus immigrants, la tendència és parlar castellà moltes vegades al carrer i això també, bueno, si a mi em parlen en castellà per què he d'aprendre el català, si em defenso amb el castellà, no els hi cal... " (Joves i llengües d'Andorra. Pàgina 152-153).

El fet que part dels alumnes enquestats en l'estudi actual argumentin que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra perquè consideren que hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català (11%); o perquè hi ha gent que no parla ni entén al català però poden viure

¹¹⁷ Recordem que en aquella investigació qualitativa es van realitzar sis grups de discussió separats en funció de la llengua materna: catalana, francesa, castellana (dos grups) i portuguesa (dos grups). Per més informació de la tècnica i de qüestions metodològiques relacionades es pot consultar el llibre *Joves i llengües d'Andorra* (2006-2008). Pàgina 97-116.

perfectament a Andorra (9%); o perquè en determinats contextos com el comerç, algunes empreses... no sempre s'utilitza la llengua oficial (4%), reafirma els resultats obtinguts a *Coneixements i usos lingüística de la població d'Andorra* (2009). En aquest, i com ja hem comentat es posa de manifest la utilitat de conèixer el català per viure a Andorra (92% molt o bastant necessari) contraposada a la necessitat real d'ús del català en funció de l'entorn familiar, laboral i social (29% poc o gens necessari en el dia a dia del enquestat); la idea que el català pot afavorir la integració dels immigrants a la societat andorrana (88%), però que aquesta és possible sense conèixer aquesta llengua (67%) Seguint en les valoracions i percepcions sobre el català; i que aquesta llengua és un instrument per accedir al mercat laboral (87%) però que alhora un individu pot inserir-se en l'estructura ocupacional del Principat sense tenir coneixements del català.

Tot i així no hem d'oblidar però que a partir dels resultats de l'enquesta present podem afirmar que és superior el percentatge d'alumnes que consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra (57%) que el percentatge dels que no creuen que sigui imprescindible.

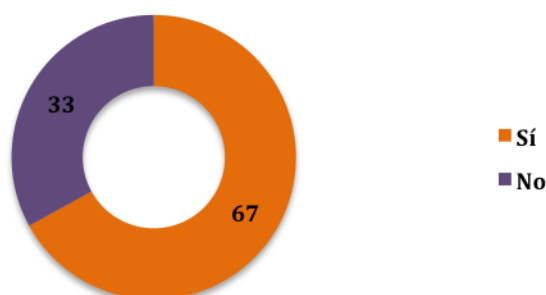
2.4 Creus necessari que el català es parli més?

Per continuar amb l'apartat de la importància del català a Andorra, demanem als alumnes si creuen necessari que el català es parli més a Andorra o no.

ÉS NECESSARI QUE EL CATALÀ ES PARLI MÉS A ANDORRA?

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1717	67,3
No	834	32,7

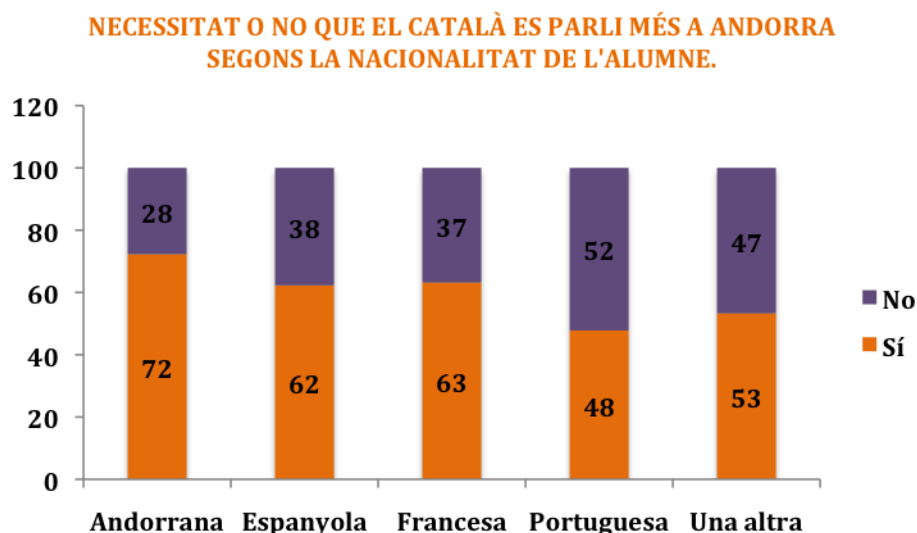
ÉS NECESSARI QUE EL CATALÀ ES PARLI MÉS A ANDORRA?

En aquest cas trobem una notable majoria d'alumnes que amb un percentatge del 67% consideren que sí que és necessari parlar més català, en front d'un 33% que consideren que no.

Entre els alumnes que responen afirmativament, un 70% són noies. Per edat veiem una relació proporcional amb la pregunta plantejada, ja que a més edat més augmenta el percentatge d'alumnes que han manifestat que creuen que és necessari que el català es parli més, passant d'un 62% entre els 11 i 12 anys al 79% a la franja d'edat de 17 a 18 anys.

Pel que fa a la nacionalitat de l'alumne són els andorrans, seguits dels francesos aquells que han contestat en major mesura que és necessari que es parli més català a Andorra, amb un 72% i un 63% respectivament. En sentit contrari són els alumnes de nacionalitat portuguesa (52%) i els dels grup d'altres nacionalitats (47%) els que destaquen alhora de contestar que no és necessari que el català es parli més a Andorra.

Si tenim en compte ara la nacionalitat dels progenitors, tant en el cas dels pares com al de les mares, són els de nacionalitat andorrana aquells que amb un percentatge del 82% pensen que cal que es parli més català al Principat. Per contra són els de nacionalitat portuguesa els que manifesten l'opinió contrària, amb un 48% en el cas dels pares i un 46% en el cas de les mares.

També troben que és necessari que es parli més català els alumnes nascuts a Andorra, amb un 71%, mentre que els que no hi han nascut són més propensos a pensar el contrari. D'aquests en particular destaquen els que no han nascut a Andorra i porten residint-hi entre 5 i 10 anys, amb un percentatge del 49%.

Hem trobat també una relació estadísticament significativa creuant les respostes donades amb el sector laboral dels pares. D'aquesta manera aquells que treballen per compte propi o a l'Administració pública o parapública són els que presenten percentatges més elevats en la resposta afirmativa de la pregunta. Concretament els pares que treballen per compte propi

sumen un percentatge del 73% per un 66% en el cas de les mares i entre els que treballen a l'Administració pública trobem un 71% en el cas dels pares i un 76% en el cas de les mares.

Finalment hem analitzat les respostes donades en aquesta pregunta en funció de la llengua que els alumnes han manifestat en el propi qüestionari que senten com a seva. Entre els que creuen que és necessari que es parli més català destaquen de forma significativa aquells alumnes que han contestat que senten el català i el francès com a llengua pròpia, amb uns percentatges del 78% i 68% respectivament. Per contra són els alumnes que consideren el portuguès i el castellà com a llengües pròpies, els que han contestat amb percentatges més elevats (amb un 48 i un 39% respectivament) que no creuen necessari que es parli més català.

En el treball de *Joves i llengües d'Andorra* (2006-2008) i a través dels grups de discussió, es va abordar també la qüestió de la necessitat o no que a Andorra es parlés més català. Si bé no podem parlar de resultats estadístics per la naturalesa qualitativa d'aquest estudi, sí podem tenir en compte els discursos emergents més destacats sobre aquest tema. D'una banda vam poder observar una tendència general i generalitzable a tots el grups de discussió, amb independència de la llengua materna dels joves, a considerar per diferents motius que veurem més endavant, que era necessari que el català es parlés més a Andorra. Ara bé també vam poder constatar que diversos joves consideraven que en la societat andorrana no hi havia motius per aprendre o parlar més el català ja que veien que en general no es donava la suficient importància a aquesta llengua, ja fos perquè no s'exigia en molts contextos o àmbits, o bé perquè sovint era catalogada com a no necessària per viure a Andorra. Per altra banda, i des d'un altre punt de vista, també es va apuntar la idea que intentar que la gent parlés més català en una societat amb tanta diversitat lingüística i nacional era considerat com a quelcom difícil o "impossible". ¹¹⁸

2.5 Per què creus que és necessari que es parli més català?

En la pregunta anterior hem vist que el 67% dels alumnes consideren necessari que es parli més català. Ara, a través d'una pregunta de resposta múltiple tancada¹¹⁹ els demanem que ens expliquin el perquè.

De les diferents opcions de resposta donades, un 55% ha escollit "perquè és la llengua oficial del país", un 23% "perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill", un 20% "perquè aporta riquesa cultural", un 18% "per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori", un altre 18% "perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull", un 17% "perquè així podràs parlar amb més gent", un 13% "perquè a molts llocs

¹¹⁸ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lídia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008. Pàgina 160-161.

¹¹⁹ Una pregunta de resposta múltiple tancada consisteix en donar un seguit de possibles respostes. L'alumne ha d'escollir una o més d'aquestes respostes.

és obligatori (per exemple als comuns)", un 10% es decanta per la resposta "per millorar la situació laboral" i finalment un 2% ha escollit "altres motius"¹²⁰.

Cal recordar que en tractar-se d'una pregunta de resposta múltiple, els alumnes podien escollir alhora més d'una resposta. Així per exemple "perquè és la llengua oficial del país", ha estat la resposta més triada, però pot haver estat de manera individual o conjuntament a d'altres opcions de respostes. Extreure la freqüència de cada resposta ens permet veure quina és l'opció més escollida pels alumnes, ja sigui com a resposta única o juntament amb d'altres.

ÉS NECESSARI QUE EL CATALÀ ES PARLI MÉS A ANDORRA PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1717	
Perquè és la llengua oficial del país.	943	54,9
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	402	23,4
Perquè aporta riquesa cultural.	351	20,4
Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori.	318	18,5
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	302	17,6
Perquè així podràs parlar amb més gent.	287	16,7
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	226	13,2
Per millorar la situació laboral.	185	10,8
Altres motius.	34	2,0

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

ÉS NECESSARI QUE ES PARLI MÉS EL CATALÀ PERQUÈ...

¹²⁰ Entre els que han dit "altres motius" veiem un percentatge elevat de respostes en blanc (44%) i de respostes tan àmplies que no és possible fer una agrupació correctament (32%). Només hem pogut agrupar un 24% dels que han dit "altres motius" ja que aquests donaven respostes que podem englobar en l'ítem "perquè es parli més i millor per tothom i a tot arreu".

Alhora d'analitzar les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes observem relacions estadísticament significatives pel que fa al sexe, l'edat, la nacionalitat dels pares i el sistema d'ensenyament on es cursen els estudis. En canvi no presenten significació altres variables com la nacionalitat de l'alumne, el lloc de naixements, els anys de residència al país o el sector laboral on treballen els pares dels alumnes. A continuació analitzarem una per una les opcions de respostes plantejades:

a) Perquè és la llengua oficial del país.

Com hem comentat aquesta ha estat l'opció més escollida entre els alumnes amb un percentatge del 55%. D'aquests destaquen les noies amb un 60%; els alumnes de la franja d'edat més baixa, de 11 a 12 anys amb un percentatge del 58%; els alumnes amb pares de nacionalitat andorrana (56%) i/o mares de nacionalitat francesa (63%) i aquells que segueixen el sistema d'ensenyament francès amb un percentatge del 57%.

Aquest argument que apel·la a la oficialitat del català com a motiu per utilitzar-lo més, tal i com ja hem comentat, va ser un dels discursos més repetits en els grups de discussió de *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08). Podem exemplificar-ho amb un fragment extret dels grups:

"Home, si vius en un país on el català és la llengua oficial has de tenir un mínim... (de coneixement). Si vols anar a un lloc públic té que ser en català..." (*Joves i llengües d'Andorra* (2006-08). Pàgina 158)

b) Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.

Amb un 23% aquesta ha estat la segona opció de resposta més escollida pels alumnes. Entre aquests cal destacar el 26% entre les noies i un 26% també entre els alumnes de 15- a 16 anys. Pel que fa a la nacionalitat dels pares aquesta opció ha estat escollida principalment pels alumnes amb pare de nacionalitat andorrana (26%) i/o per aquells amb mares de nacionalitat francesa en un 27%. Finalment aquesta resposta destaca entre els alumnes inscrits al sistema d'ensenyament francès amb un 25%.

En el transcurs dels grups de discussió del treball *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08) alguns joves van apuntar la possibilitat d'augmentar la condició d'obligatorietat del català en determinats contextos¹²¹. Un dels arguments utilitzats va ser precisament que per alguns joves el català es trobava en una situació de debilitat i que per tant calia protegir-lo fomentant-ne l'ús. En podem veure un exemple a continuació:

¹²¹ Cal dir però que respecte la hipotètica possibilitat d'augmentar l'obligatorietat del català o endurir les lleis que regeixen el seu ús en determinats contextos, vam trobar joves que s'hi opinen, d'altres que limitarien a determinats contextos aquesta obligatorietat i d'altres que hi estaven d'acord. En aquest sentit no podem dir que fos un discurs àmpliament recolzat.

“Jo sí que obligaria..., perquè ja que venen aquí (els immigrants), que no nego que venen a treballar..., però trobo que sí, que haurien d’aprendre a parlar català, perquè sí, sinó aquestes coses es perden.” (Joves i llengües d’Andorra (2006-08). Pàgina 162)

c) Perquè aporta riquesa cultural.

Aquesta opció està recolzada per un 20% dels alumnes que havien contestat que era necessari que es parlés més català. Entre els que han triat aquesta opció ho han fet en percentatges més elevats els nois amb un 21%; els alumnes de 15 a 16 anys amb un 28%; aquells alumnes amb pares de nacionalitat francesa amb un 24%; els alumnes que tenen mares de nacionalitat andorrana o francesa amb un 23% ambdós casos i finalment aquells alumnes que cursen els seus estudis en el sistema d’ensenyament espanyol amb un percentatge del 24%.

De nou, aquest argument també era present entre els joves dels grups de discussió. Aquests de forma generalitzada consideraven que el fet de aprendre o parlar més el català era sinònim de riquesa cultural que comportava alhora la possibilitat de conèixer gent nova. Com a exemple d’aquest argument tenim:

“És un avantatge cultural, sempre està bé parlar un altre idioma...” (Joves i llengües d’Andorra (2006-08). Pàgina 159)

d) Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori.

Aquesta resposta representa el 18,5% dels alumnes que creuen necessari que es parli més català. D’aquests els que han respost en major proporció aquesta opció han estat les noies amb un percentatge del 19%; els alumnes de 15 a 16 anys (24%); aquells amb pares de nacionalitat espanyola (22%) i/o mares de nacionalitat francesa (22%) i els inscrits al sistema d’ensenyament francès i espanyol amb un percentatge del 20% en els dos casos.

Entre els alumnes enquestats veiem que hi ha la consciència que en determinats llocs de treball el català és un requisit imprescindible. En aquest sentit es recolza la idea que apareix a *Coneixements i usos lingüístics de la població d’Andorra* (2009), que sí bé un individu pot inserir-se al mercat ocupacional d’Andorra desconexent el català, aquest resulta imprescindible en aquells sectors laborals on és obligatori o bé n’és la llengua vehicular. D’aquesta manera un 100% dels enquestats que treballaven a l’Administració Pública afirmaven que era molt o bastant important tenir uns bons coneixements del català. Aquest percentatge es situava al 93% entre els que treballaven en organismes financers i assegurances; a un 90% entre els treballadors amb professions liberals; a un 88% en els ocupats en el sector sanitari o un 85% entre els que treballaven en l’ensenyament.

e) Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t’acull.

Amb un percentatge total de gairebé un 18%, aquesta resposta ha estat donada de forma més important per els alumnes de les franges d’edat més elevades (un 25% entre els de 17 i 18

anys i un 23% entre els de 15 a 16 anys); per aquells alumnes amb pare de nacionalitat andorrana amb un 21% i/o mares amb nacionalitats dins dels grup “d’altres nacionalitats”¹²² (20%) i finalment per aquells nois i noies que cursen els seus estudis al sistema d’ensenyament espanyol (19%) i al francès (18%).

Com ja hem comentat anteriorment en l’enquesta de *Coneixements i usos lingüístics de la població d’Andorra* (2009) realitzat pel CRES, vèiem que un 86% dels enquestats consideraven que conèixer el català afavoria a la integració a Andorra, tot i que al mateix temps, un 67% creia que es podia estar integrat a Andorra sense tenir coneixements d’aquesta llengua.

d) Perquè així podràs parlar amb més gent.

Amb un percentatge del 17% aquesta opció destaca principalment entre els nois (19%); entre aquells alumnes de 15 a 16 anys (18%); entre els que tenen el pare de nacionalitat francesa (24%) i/o la mare del grup d’altres nacionalitats (20%) i entre els que estudien als centres francesos (20%).

e) Perquè a molts llocs és obligatori.

Aquesta resposta ha obtingut un percentatge del 13% entre els alumnes que creuen necessari que el català es parli més. El més destacable és el 18% dels alumnes de 15 a 16 anys; el 16% que obtenen els alumnes amb mares del grup “d’altres” nacionalitats i el 17% d’aquells alumnes inscrits a escoles franceses.

f) Per millorar la situació laboral.

Finalment aquesta resposta ha estat escollida per un 11% dels alumnes que consideren necessari que es parli més català. Entre aquests podem destacar els percentatges obtinguts entre els nois amb un 12%; entre els que tenen pares i/o mares de nacionalitat andorrana i/o espanyola amb percentatges al voltant del 11% i aquells que cursen els seus estudis dins del sistema d’ensenyament francès.

Segons l’enquesta del CRES (2009), un 87% dels enquestats afirmaven que conèixer el català feia més fàcil trobar feina, si bé un 65% pensava també que es podia trobar feina sense conèixer la llengua oficial. En aquest podem arribar a la conclusió que hi ha una consciència clara que el català esdevé una eina imprescindible per accedir a determinats sectors d’ocupació com l’Administració pública o en organismes financers i assegurances, on aquesta llengua és obligatòria. Alhora el coneixement del català permet millorar la posició en d’altres sectors ocupacionals on no és obligatori però sí recomanable com seria per exemple entre les professions liberals. Ara bé, també sembla clar que a conseqüència de la segmentació interna del mercat laboral andorrà en funció de l’origen o del temps que es porta al país, en certes

¹²² En l’apartat de les característiques sociodemogràfiques de la mostra, podem veure quines són totes aquestes altres nacionalitats, entre les que podem trobar nacionalitat sud-americanes, les nacionalitats de la resta d’Europa com ara italiana, alemany o anglesa, nacionalitats asiàtiques...

ocupacions és perfectament factible poder treballar sense tenir coneixement de la llengua oficial. Aquest seria el cas de sectors com ara construcció i annexes o indústria i garatges on la llengua vehicular és castellà¹²³.

Com hem vist, també trobem un 2% dels alumnes que creuen necessari que el català es parli més a Andorra, han expressat altres motius. Alhora d'especificar-los un 24% ha argumentat que és necessari per tal que aquesta llengua es parli més i millor per tothom i en tots els contextos. També trobem un 32% d'alumnes que han especificat motius de naturalesa diversa que no poden ser agrupats i finalment un 44% no han concretat quins eren aquests altres motius pels quals creien que el català s'hauria de parlar més a Andorra.

ALTRES MOTIUS PELS QUALS EL CATALÀ S'HAURIA DE PARLAR MÉS A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges
Base*	34	100
Perquè es parli més i millor per tothom i a tot arreu.	8	24
Altres	11	32,3
Ns/nc	15	44,1

*Contesten aquells que en la pregunta anterior han dit "altres motius".

2.6 Per què creus que no és necessari que es parli més català?

Ens centrem ara en aquells alumnes que consideren que no és necessari que a Andorra es parli més el català (33%). Com en el cas anterior s'ha optat per una pregunta de resposta múltiple tancada amb cinc possibles respostes diferents¹²⁴. D'aquestes el 54% ha optat per la resposta "perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altra llengua", el 18,3% per "perquè no és obligatori", un altre 18% ha escollit "perquè hi ha moltes feines on no necessites el català", un 15% es decanta per l'opció "perquè no és necessari si coneixes el castellà" i finalment un 7,6% ha optat per "altres motius".

NO ÉS NECESSARI QUE EL CATALÀ ES PARLI MÉS A ANDORRA PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	834	
Perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altra llengua.	452	54,2
Perquè no és obligatori.	153	18,3
Perquè hi ha moltes feines on no necessites el català.	148	17,7

¹²³ Aquest tema ha estat tractat de forma més àmplia en aquest mateix apartat, i si es vol un coneixement més profund es pot consultar l'enquesta *Coneixements i uso lingüístics de la població d'Andorra* (2009) realitzada pel Centre de Recerca Sociològica.

¹²⁴ Com en la pregunta anterior, les diferents opcions de resposta donades per nosaltres, els alumnes les poden escollir de forma individual o conjuntament amb d'altres respostes.

Perquè no és necessari si coneixes el castellà.	126	15,1
Per altres motius.	63	7,6

*Aquells que consideren que no és necessari que es parli més català a Andorra.

Si analitzem les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques, veiem que les respostes tenen una relació significativa tan sols amb el sexe i l'edat de l'alumne. Així, la resposta que ha obtingut un percentatge més elevat (*"perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altre llengua"* amb un 54%) ha estat escollida principalment per les noies amb un 60%. Pel que fa a l'edat s'observa una relació inversament proporcional. A més edat menys percentatges ha obtingut aquesta resposta, passant d'un 56% en la franja de 11 a 12 anys a un 50% en la franja d'edat superior (17-18 anys).

En l'anàlisi del repertori i usos lingüístics dels escolars comentat anteriorment hem trobat un seguit de dades que reforcen aquesta idea expressada pels propis enquestats segons la qual no és necessari parlar més en català ja que a Andorra et pots comunicar amb d'altres llengües. D'aquesta manera veiem que un 22% dels alumnes ha afirmat que acostuma a parlar tant en català com en castellà. En la mateixa línia veiem que tot i tenir un bon coneixement del català, un 64% dels nois/es manifesta no utilitzar-lo sempre que parla ja sigui perquè no és la seva llengua materna (34%), perquè té el costum de canviar de llengua depenen amb la persona que estigui parlant (30%) o del context en el que es trobi (20%)... També hem constatat que aquets joves veuen i viuen com a quelcom positiu o beneficiós el fet que es trobin immersos en un context plurilingüe com l'andorrà (96%). Com a mostra d'aquesta capacitat i realitat lingüística plural veiem que un 64% afirma que alhora de parlar amb una persona que no entengui el català, utilitzarà la llengua d'aquesta sempre i quan la coneix-hi. Com a indicadors també d'aquest plurilingüisme actiu en la societat andorrana trobem que aquests alumnes alhora de parlar amb amics fora de l'escola, ho fan tant en català com en castellà en un 28%. Llengües que també són utilitzades en d'altres situacions o contextos com en el comerç (37% utilitza el català i el castellà).

"Perquè no és obligatori parlar sempre català" (18,3%), ha estat escollida en major percentatge pels nois, amb un 19%, i pels alumnes més joves amb un 20% entre els de 11 i 12 anys i un 19% entre els de 13 i 14 anys.

Aquest argument ens remet altre vegada a la idea que hem trobat en aquest estudi i que apareixia ja a *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08), segons la qual aquests nois i noies tenen una clara visió instrumental del plurilingüisme existent a Andorra. Una realitat lingüística plural on les diverses llengües presents adquireixen usos socials ben diferenciats i coneguts per la població. Un exemple del coneixement d'aquesta realitat el podem trobar en el fet que un 95% dels alumnes ha contestat que utilitza el català alhora de parlar en contextos administratius i/o governamentals o que un 84% l'utilitza dins les escoles alhora de comunicar-se amb professors o personal auxiliar.

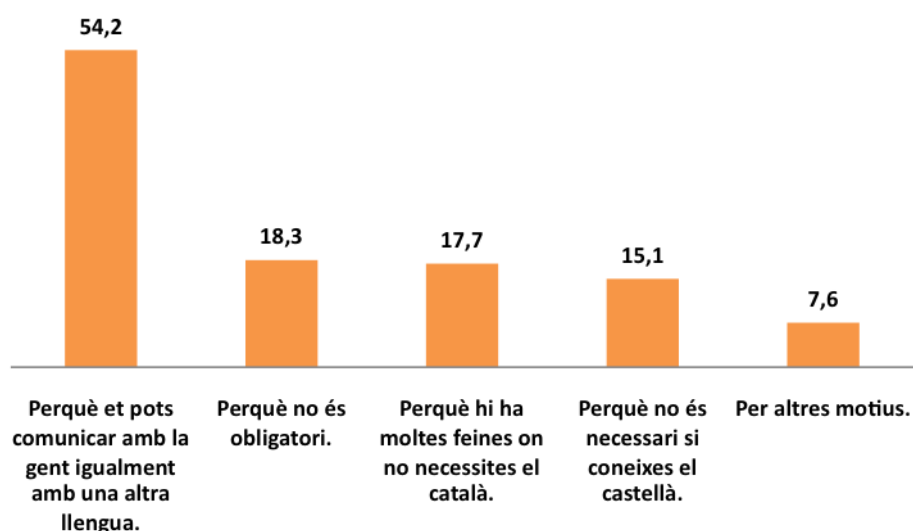
Del percentatge del 17,7% que trobem en la opció de resposta “*perquè hi ha moltes feines on no necessites el català*”, destaca el 20% dels nois i el 42% dels alumnes de més edat (17-18 anys).

De nou veiem que els alumnes dels diferents centres educatius d’Andorra mostren o plasmen la idea de la segmentació laboral en funció de l’origen. Segons aquesta, i tal com s’explica a *Coneixements i usos lingüístics de la població d’Andorra* (2009), la presència de treballadors immigrants amb llengües maternes diferents al català que es situen en els sectors menys qualificats i socialment reconeguts, situa aquesta llengua en un context plurilingüe en el que no sempre és la llengua vehicular en el món laboral i en especial en les relacions internes d’aquest (comunicacions amb companys de feina, caps o subordinats. En aquest sentit trobaríem que a Andorra el català és una condició necessària i en alguns casos imprescindible alhora d’accedir a determinats llocs de treball com ara l’Administració Pública, i al mateix temps una llengua no forçosament necessària per inserir-se en el mercat ocupacional en aquells sectors on no és la llengua de comunicació principal com ara la construcció, la indústria o l’agricultura.

Un 15% dels alumnes que no creuen necessari que es parli català ho argumenten a través de la resposta “*perquè no és necessari si coneixes el castellà*”¹²⁵. Entre aquests ho manifesten en percentatges més elevats els nois amb un 16% en front del 13% de les noies i aquells alumnes de 13 a 16 anys amb un percentatge que situa al voltant del 17%.

Aquest argument ens remet de nou al coneixement que mostren els alumnes de l’ús social del castellà. Un ús que ells mateixos practiquen en situacions determinades on predomina la comunicació bilingüe en català i castellà com ara en la comunicació amb els amics fora de l’escola (28%) o en contextos on utilitzen aquestes dos llengües com ara alhora de llegir revistes, diaris o llibres (33% utilitza el català i el castellà)

Finalment aquells alumnes que han escollit la opció “altres motius” (8%) que comentarem a continuació, ho fan en especial els nois (9%) i aquells alumnes que tenen de 15 a 16 anys (10%) i amb un 9% els de 11 a 12 anys.

Com hem dit gairebé un 8% dels alumnes que no creuen necessari que es parli més català a Andorra, han escollit l'opció donada "d'altres motius". Alhora de fer el qüestionari, si optaven per aquesta opció, els alumnes havien d'escriure el motiu que recolzava la seva opinió. Un cop agrupades les respostes veiem que un 14% diu que el català no és una llengua molt important a nivell internacional; un 11% contesta que el català no els agrada i que tothom pot parlar com vulgui; un 9% pensa que no és necessari parlar més català ja que hi ha moltes feines que aquest no es necessita; un 8% pensa que a Andorra hi ha moltes altres llengües per poder-se comunicar i un 6% argumenta que ja és parla suficient català a Andorra. Els percentatges restants es reparteixen entre "altres motius" de naturalesa tan diversa que no podem fer cap agrupació significativa i un important 38% de respostes en blanc.

ALTRES MOTIUS PELS QUALS NO ÉS NECESSARI QUE EL CATALÀ ES PARLI MÉS A ANDORRA

	Freqüències	Percentatges
Base*	63	100
Perquè el català no és una llengua molt important a nivell internacional.	9	14,3
Perquè no m'agrada i tothom pot parlar com vol.	7	11,1
Perquè en moltes feines no és necessari el català.	6	9,5
Perquè hi ha altres llengües amb les que parlar.	5	7,9
Perquè ja es parla bastant.	4	6,3
Altres	8	12,6
Ns/nc.	24	38,1

*Aquells que han contestat "altres motius" a la pregunta anterior.

Aquesta opció de resposta que donàvem (“altres motius”) no ha obtingut suficients casos per poder fer relacions estadísticament significatives amb les variables sociodemogràfiques dels alumnes.

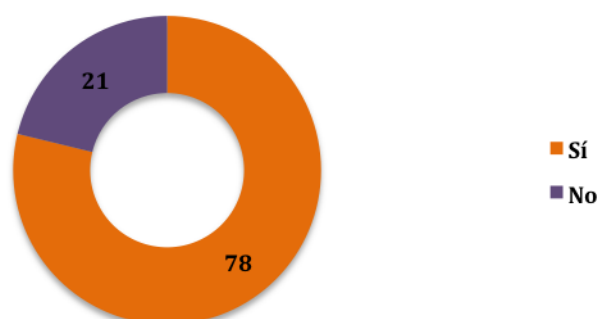
2.7 Creus que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català?

Arribats a aquest punt, demanem a tots els alumnes que ens diguin si creuen que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català entre els residents d’Andorra. Els resultats obtinguts ens mostren que una important majoria del 79% pensa que sí, mentre que un 21% no ho veu important.

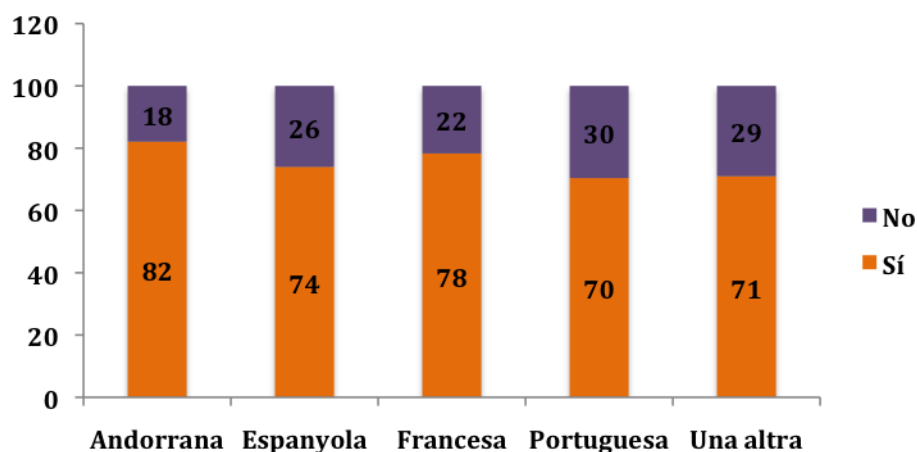
CREUS QUE ÉS IMPORTANT QUE DES DEL GOVERN ES FACIN ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ?

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	2027	79,5
No	524	20,5

CREUS QUE ÉS IMPORTANT QUE DES DEL GOVERN ES FACIONA ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ?

PROMOCIÓ DEL CATALÀ PER PART DEL GOVERN SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Dels que creuen que sí que és important que des del Govern es facin accions de promoció de la llengua oficial, ho fan en percentatges més elevats les noies amb un 81%; els alumnes nascuts a Andorra amb un 81% en front de 75% dels no nascuts al país i dels no nascuts al país aquells que porten però més de 10 anys vivint-hi (76%).

Per nacionalitat dels alumnes totes creuen en percentatges superiors al 70% que és important que es promogui el català des del Govern. Concretament els andorrans presenten un percentatge del 82%, els francesos del 78%, els espanyols del 74%, els del grup d'altres nacionalitats tenen un percentatge del 71% i finalment els portuguesos es situen en un 70%.

Si ens fixem ara amb la nacionalitat dels pares dels alumnes observem una tendència molt similar a la descrita anteriorment. Totes les nacionalitats, tant en el cas del pare com de la mare consideren important la promoció de la llengua oficial en percentatges superiors al 71%. Així per exemple destaquen els alumnes amb pares i mares de nacionalitat andorrana que han escollit aquesta opció en percentatges que superen el 88% o els alumnes amb pares de nacionalitat espanyola que presenten percentatges del 79% en ambdós casos.

Per sistemes educatius un cop més, trobem que en tots tres casos el percentatge d'alumnes que consideren important que des del Govern es realitzin accions de promoció de la llengua oficial és molt elevat, situant-se en un 82% en alumnes inscrits als centres andorrans, un 79% entre els que realitzen estudis en el sistema espanyol i un 78% en els del sistema d'ensenyament francès.

Aquesta pregunta també ens ha semblat interessant creuar-la amb la llengua que l'alumna ha manifestat que sent com a seva. Com ve sent la tendència en l'anàlisi d'aquesta qüestió, la resposta afirmativa de la pregunta obté percentatges superiors al 71%, però amb diferències significatives en funció de la llengua que l'alumna considera coma pròpia. D'aquesta manera trobem que els alumnes que situen el català com a llengua pròpia presenten un percentatge

del 86%; aquells que han escollit el castellà arriben a un percentatge del 75%; a un percentatge del 79% trobem entre els que consideren el francès com a llengua pròpia; un 71% entre els que escullen el portuguès i finalment aquells que senten una altra llengua com a seva diferent a les anteriors, presenten en aquesta pregunta un percentatge del 76%.

2.8 Per què creus que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català?

Un cop obtinguts els percentatges dels joves que consideren important que des del Govern es realitzin accions per promoure el català (79% de la mostra), els demanem a través d'una pregunta oberta¹²⁶ que ens expliquin el perquè.

Un cop agrupades les respostes obtenim la següent taula:

ÉS IMPORTANT QUE EL GOVERN FACI ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	2027	100
Perquè així el català s'estendrà més en tots els àmbits i la gent l'aprendrà o el parlarà més.	833	41,1
Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.	473	23,3
Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.	245	12,1
Perquè així es promou la cultura del país.	49	2,4
Perquè és bàsic per la integració dels immigrants.	35	1,7
Altres.	170	8,4
Ns/nc	224	11,1

*Aquells que consideren que sí que és necessari que el govern faci accions per promoure el català.

Com podem veure un 41% dels alumnes que consideren que és important que es promogui la llengua oficial des del Govern, ho argument dient que d'aquesta manera s'aconseguirà que aquesta es parli en tots els àmbits, augmentant alhora la gent que l'aprendrà i la quantitat en general de parlants.

En segon lloc trobem que un 23% pensa que cal fomentar l'ús del català perquè aquesta és la llengua oficial del país. Amb un percentatge del 12% es situa l'argumentació que es important que es promogui la llengua ja que és la llengua oficial i tradicional d'Andorra i cal per tant protegir-la davant d'una possible desaparició.

¹²⁶ En les preguntes obertes no es dona al alumnes cap graella de possibles respostes, sinó que es deixa un espai en blanc per tal que ells escriguin el que considerin convenient.

En percentatges més inferiors trobem que un 2% pensa que d'aquesta manera es promou la cultura del país, i amb un 1,7% trobem una resposta que relaciona la promoció del català per part del Govern a una millora de la integració dels immigrants, ja que consideren que conèixer el català és bàsic per tal que això succeeixi.

Com en casos anteriors, trobem un percentatge elevats, concretament del 8% que especifica altres motius de naturalesa diferent amb els quals no podem realitzar agrupacions. Per altre banda un 11% dels alumnes que havien de contestar la pregunta no ho han fet.

A continuació entrarem en detall en l'anàlisi de les respostes obtingudes amb major percentatge, en funció de les variables que estadísticament ens han donat significació.

a) Perquè així el català s'estendrà a tots els àmbits i la gent l'aprendrà i/o el parlarà més.

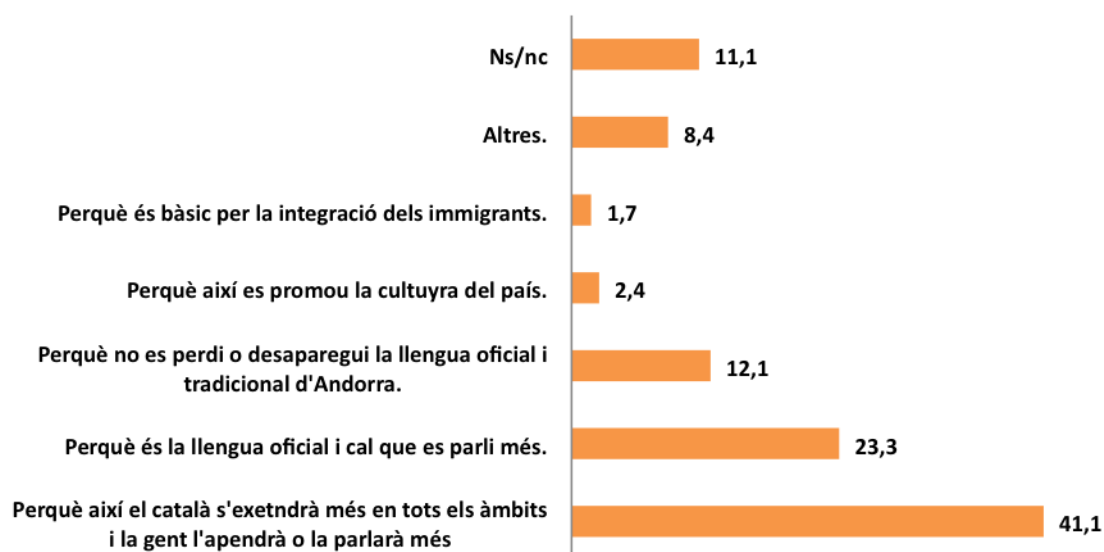
Aquesta resposta ha estat donada per un 41% dels enquestats i d'aquests destaquen principalment els alumnes amb nacionalitat portuguesa i els del grup d'altres nacionalitats amb percentatges del 51% i 49% respectivament. També destaquen els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat portuguesa amb un percentatge del 48 i 47% respectivament.

b) Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.

Amb un percentatge del 23%, aquesta resposta la trobem especialment entre les noies (24%); entre els alumnes de nacionalitat francesa (31%) i entre aquells alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat francesa amb un percentatge ambdós casos del 29%.

c) Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.

Aquesta resposta ha obtingut un percentatge del 12%, i han estat les noies (14%), els alumnes de nacionalitat francesa (18%) i aquells alumnes amb pares i/o mares també d'aquesta nacionalitat (17 i 20% respectivament) els que en major proporció l'han contestat.

2.9 Per què creus que no és important que des del Govern es facin accions per promoure el català?

Paral·lelament preguntem també als alumnes que no consideren important que des del Govern es facin accions per promoure el català, que recordem que era un 21% respecte el total de la mostra, que ens exposin les seves raons. Un cop més utilitzem la pregunta amb resposta oberta obtenint les següents agrupacions:

NO ÉS IMPORTANT QUE DES DEL GOVERN ES FACIN ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	524	100
Perquè no és necessari o no és important.	82	15,6
Perquè ja es parla suficient o ja és coneix prou.	60	11,5
Perquè tothom pot parlar com vulgui i no es pot obligar a parlar una llengua.	60	11,5
Perquè la gent ja s'entén amb d'altres llengües a Andorra.	59	11,3
Perquè aquestes accions no serveixen de res, la gent no en fa cas, no es té temps per aprendre...	32	6,1
Perquè no és obligatori parlar català per viure o treballar a Andorra.	16	3,1
Altres	77	14,7
Ns/nc	138	26,3

*Aquells que consideren que no és necessari que el govern promogui el català.

Com veiem a la taula anterior, un 16% respon que no és necessari i/o important promoure el català a Andorra. Amb un 11% trobem els alumnes que han respost que el català ja es coneix i/o es parla suficient i que per tant no fa falta que el Govern el promoció. Amb el mateix percentatge trobem com a resposta que la gent ha de poder parlar com vulgui i no es pot obligar a ningú a parlar cap llengua. En aquest sentit s'està associant la promoció de la llengua oficial amb un possible augment de la seva obligatorietat més enllà dels àmbits en que ja ho és actualment.

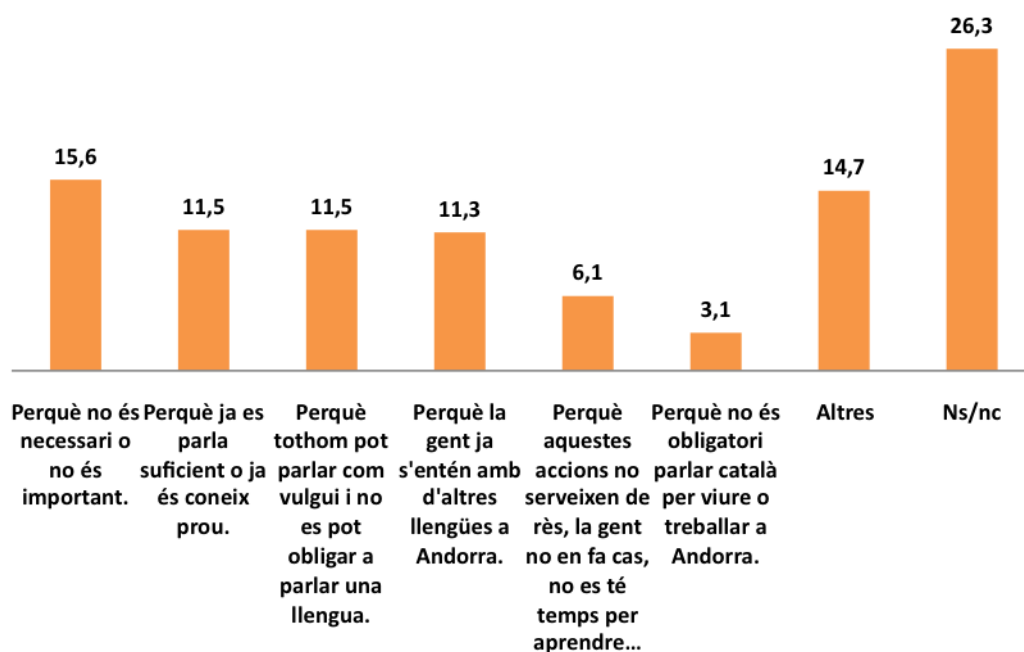
De nou amb el mateix percentatge es situa la resposta que argumenta que a Andorra la gent s'entén amb d'altres llengües.

A continuació amb un percentatge del 6% trobem aquells alumnes que han contestat que les accions que pugui fer el Govern no serveixen per promoure el català, ja que consideren que o bé la gent no en fa cas, o no té temps per aprendre'l...

L'últim conjunt de respostes que em pogut agrupar, amb un percentatge del 3%, fa referència al fet que el català no és obligatori per viure i/o treballar (en alguns sectors) a Andorra. En aquest sentit consideren per tant que no és necessari o important que el Govern dediqui temps a promoure la llengua oficial del Principat.

Aquesta resposta la podríem relacionar amb les dades que s'obtenien de l'enquesta *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra (2009)* realitzada pel CRES. Com hem vist anteriorment un 87% dels enquestats en aquest estudi consideraven que el català afavoria l'entrada al mercat laboral. Ara bé un 65% d'aquest enquestats pensaven que es podia treballar sense tenir coneixements del català¹²⁷.

En un percentatge que es situa pràcticament al 15% trobem un seguit de respostes que denoten temes molt variats que impossibiliten fer agrupacions amb suficient pes representatiu estadísticament. Finalment trobem un 16% de respostes en blanc o no vàlides.

A continuació analitzarem les respostes que han obtingut major percentatge en funció de les variables sociodemogràfiques bàsiques dels alumnes.

a) *Perquè no és necessari i/o important.*

L'ítem amb percentatge més elevat (16%) es dona especialment entre els nois amb un 19% en front del 11% de les noies; entre els alumnes més grans (17-18 anys) amb un percentatge del 20% i entre els que cursen els seus estudis a les escoles del sistema educatiu andorrà (21%).

¹²⁷ *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009*. (1995-2009). Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans. Pàgina 271-273.

De nou podríem relacionar aquesta resposta donada pels alumnes amb l'enquesta del CRES del 2009. Quan es preguntava a la mostra si creien que era convenient conèixer el català per viure a Andorra, una gran majoria (92%) creien que era molt o bastant convenient. Ara bé, quan se'ls preguntava sobre la necessitat real d'ús de la llengua oficial d'Andorra en funció del seu entorn familiar, laboral o social, un 76% contestava que el català era un element important en la seva vida diària, però alhora augmentava la proporció de enquestats que no trobaven el seu ús tant necessari.¹²⁸

b) *Perquè ja es parla suficient i/o es coneix prou.*

Amb un percentatge del 11% aquesta resposta ha estat donada en especial intensitat per les noies (14%); en un 20% pels alumnes de menor edat (11-12 anys) i per aquells alumnes que segueixen el sistema educatiu andorrà amb un 16%.

c) *Perquè tothom pot parlar com vulgui i/o no es pot obligar a parlar català.*

Amb un percentatge del 11% respecte el total d'alumnes que no consideren important que el Govern faci algun tipus de promoció de la llengua oficial, destaquen les noies (14%); els alumnes de 11-12 anys amb un percentatge del 15% i els alumnes del sistema educatiu francès amb un 14% respecte el 10% que trobem tant al sistema d'ensenyament espanyol com andorrà.

d) *Perquè la gent a Andorra ja s'entén amb d'altres llengües.*

Del 11,3% que ha obtingut aquest ítem, podem destacar que presenten percentatges més elevats les noies (14%), amb un 17% els alumnes més petits (11-12 anys) i aquells alumnes inscrits al sistema educatiu andorrà amb un 13% seguit dels que hi estan a l'espanyol amb un 12%.

e) *Perquè les accions que fa el Govern no serveixen de res, ningú en fas cas...*

Aquesta resposta argumentada per un 6% dels alumnes que creuen no necessari que el Govern promogui la llengua oficial, ha estat contestades de forma significativa per les noies (8%), els alumnes de 15 a 16 anys (9%) i clarament (11%) pels alumnes de les escoles franceses.

f) *Perquè per viure a Andorra i /o treballar (en algun sector) no és obligatori parlar català.*

El baix percentatge obtingut per aquesta resposta (3%) provoca que sigui difícil obtenir relacions estadísticament significatives amb les diferents variables dels alumnes. El que sí sembla més remarcable és que aquesta opció destaca entre aquells alumnes que segueixen el

¹²⁸ *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009. (1995-2009).* Centre de Recerca Sociològica. Institut d'Estudis Andorrans. Pàgina 263-265.

sistema educatiu espanyol amb un 5%, en front del 3% i 2% del sistema educatiu francès i andorrà respectivament.

5- LES ALTRES LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA: PERCEPCIONS I PRESTIGI SOCIAL ATORGAT.

El següent bloc el dedicarem a analitzar com la població escolar valora l'ús i el prestigi social que tenen les altres llengües presents a Andorra. Amb aquest propòsit els demanarem quina creuen que és la més parlada; si perceben una desigual valoració entre aquestes llengües i finalment que ens situïn en una escala imaginària de valoració social cada una d'aquestes llengües.

1-PERCEPCIÓ SOBRE EL NIVELL DE PARLA DE LES LLENGÜES MÉS PRESENTS A ANDORRA.

Aquest primer punt el dediquem a analitzar la percepció que tenen els alumnes sobre la quantitat de parlants de les altres llengües més presents a Andorra com són el castellà, el francès i el portuguès.

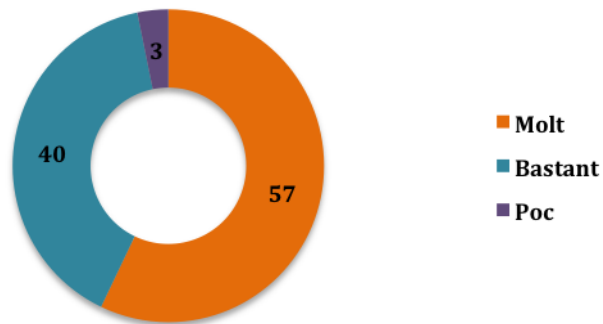
1.1 El castellà, a Andorra, creus que es parla molt, bastant, poc o gens?

En primer lloc preguntem als joves escolars que ens facin una valoració personal sobre el nivell de parla del castellà a Andorra. En aquest sentit observem que un 57% considera que el castellà es parla molt i un 40% bastant. En percentatges molt inferiors trobem un 3,2% i un 0,2% que consideren que aquesta llengua es parla poc i gens respectivament.

EL CASTELLÀ A ANDORRA ES PARLA...

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Molt	1454	57
Bastant	1009	39,6
Poc	82	3,2
Gens	6	0,2

EL CASTELLÀ ANDORRA ES PARLA...

Per edats veiem que a mesura que augmenta l'edat, augmenta la percepció que el castellà es parla molt, amb un 67% en el grup de 15 a 16 anys i un 73% en l'última franja d'edat estudiada (de 17 a 18 anys). Paral·lelament són els escolars més joves aquells que han contestat que el castellà es parla poc amb un 3% i un 4% en les franges de 11 a 12 anys i de 13 a 14 anys respectivament.

La nacionalitat de l'alumne no és significativa pel que fa a les respostes obtingudes, però si trobem significació quan ens fixem en la nacionalitat dels pares. D'aquesta manera, tant per la nacionalitat del pare com per la de la mare veiem que són aquells alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa i els d'altres nacionalitats, aquells que en major percentatge consideren que el castellà es parla molt. Concretament els alumnes amb pares de nacionalitat portuguesa han contestat que aquesta llengua es parla molt en un 63%. Entre els que han dit que els seus pares tenen "altres nacionalitats" trobem que contesten que el castellà es parla molt en percentatges que oscil·len entre el 69% i el 67%, segons si mirem la nacionalitat de la mare o el pare.

Si ens fixem en el sector laboral dels pares, són els del grup de jubilats, pensionistes o baixa definitiva i els aturats aquells que consideren en major percentatge que el castellà es parla molt.

Finalment pel que fa al sistema d'ensenyament seguit pels alumnes, són els del francès els que en major percentatge han contestat que el castellà es parla molt (61%). Els alumnes del sistema andorrà i espanyol han contestat aquesta opció al voltant d'un 55% ambdós casos.

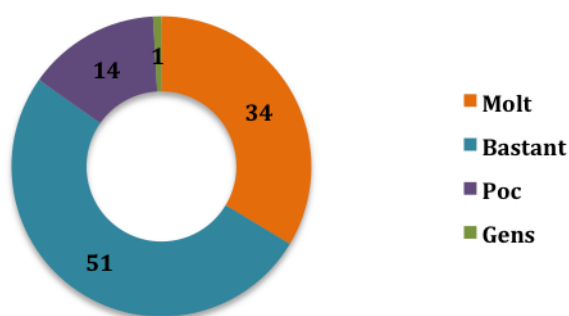
1.2 El portuguès, a Andorra, creus que es parla molt, bastant, poc o gens?

Quan fem la mateixa pregunta anterior però en el cas de la llengua portuguesa veiem que un 51% considera que aquesta es parla bastant a Andorra, un 34% que es parla molt, un 14% que poc i menys d'un 1% que no es parla gens.

EL PORTUGUÈS A ANDORRA ES PARLA...

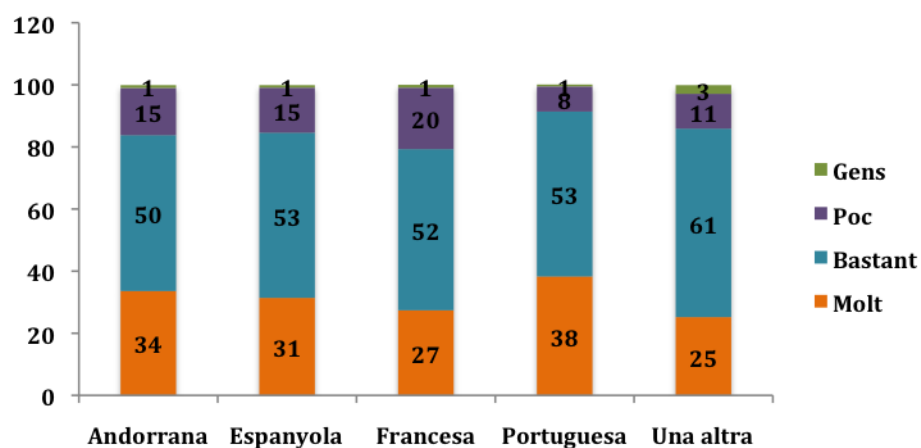
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Molt	857	33,6
Bastant	1304	51,1
Poc	366	14,3
Gens	24	0,9

EL PORTUGUÈS A ANDORRA ES PARLA...

Si relacionem les respostes obtingudes amb les característiques sociodemogràfiques de l'alumne, veiem que són els alumnes de 13-14 anys aquells que han contestat en major proporció que el portuguès es parla bastant (53%); els de nacionalitat espanyola i portuguesa (53% ambdós casos); els que tenen pares de nacionalitat portuguesa (percentatges al voltant del 57%) o pares d'altres nacionalitats (55% en el cas dels pares i un 57% en el cas de les mares amb d'altres nacionalitats); i aquells que no han nascut a Andorra i porten vivint-hi menys de 5 anys (57%).

PERCEPCIÓ SOBRE EL NIVELL DE PARLA DEL PORTUGUÈS A ANDORRA PER NACIONALITAT.

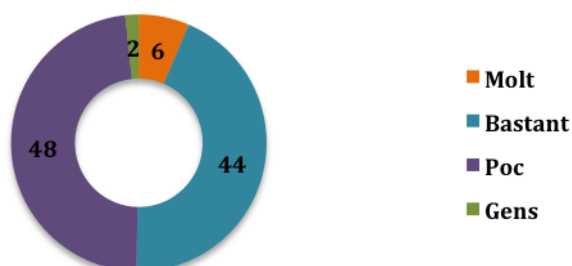
1.3 El francès, a Andorra, creus que es parla molt, bastant, poc o gens?

El francès és una llengua que per un 48% de la mostra es parla poc al Principat, un 44% considera que bastant, un 6,4% molt i menys d'un 2% considera que no es parla gens.

EL FRANCÈS A ANDORRA ES PARLA...

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Molt	163	6,4
Bastant	1120	43,9
Poc	1225	48,0
Gens	43	1,7

EL FRANCÈS A ANDORRA ES PARLA...

Entre els que han contestat que es parla més aviat poc, destaquen els alumnes de 11 a 14 anys (percentage al voltant del 49%); els que el seus pares tenen nacionalitat portuguesa, andorrana o una altra (els tres casos amb percentatges que giren al voltant del 50%, tant pel cas de la mare com del pare); aquells que han nascut a Andorra, amb un 49% respecte els que no ho han fet (45%); els alumnes que no han nascut a Andorra però porten vivint-hi de 5 a 10 anys (47%) i finalment els alumnes que segueixen el sistema d'ensenyament andorrà amb un 51%.

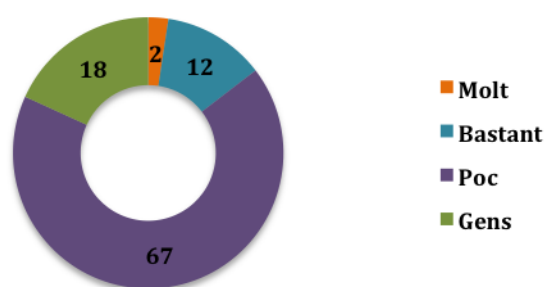
1.4 L'anglès, a Andorra, creus que es parla molt, bastant, poc o gens?

L'anglès també és una llengua que segons l'opinió dels alumnes enquestats a Andorra es parla poc. Concretament un 67% ha contestat aquesta opció, un 18% considera que no es parla gens, un 12% bastant i un 2,4% molt.

L'ANGLÈS A ANDORRA ES PARLA...

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Molt	61	2,4
Bastant	312	12,2
Poc	1713	67,2
Gens	465	18,2

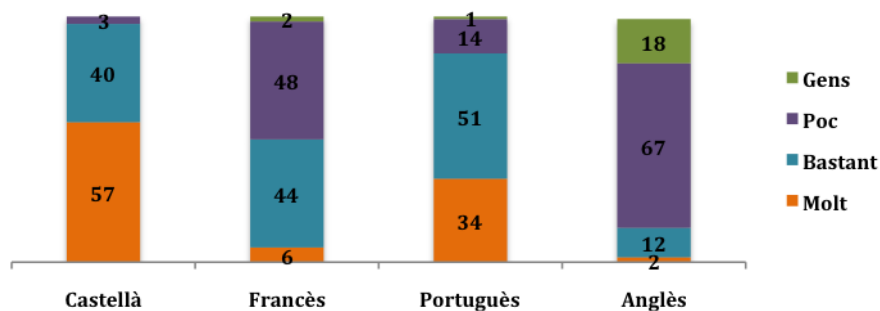
L'ANGLÈS A ANDORRA ES PARLA...

Entre els alumnes que han respost que es parla poc, podem destacar que ho fan en major proporció aquells amb pares de nacionalitat andorrana i espanyola (71% i un 70% respectivament en el cas dels pares i 69% i 70% respectivament en el cas de les mares); aquells que tenen pares que treballen en l'Administració pública o parabública (70%) i mares que es troben en situació d'atur (74%); i finalment aquells que estudien dins del sistema espanyol amb un 70% respecte el 66% del sistema francès i andorrà.

Si analitzem conjuntament aquest primer apartat podem concloure, tal i com mostra el gràfic següent, que segons l'opinió dels alumnes, la llengua no oficial més parlada a Andorra és el castellà amb un 57%, seguida del portuguès (34%), el francès (6%) i l'anglès (2%).

PERCEPCIÓ QUE TENEN ELS ALUMNES SOBRE LA QUANTITAT DE PARLANTS QUE TENEN EL CASTELLÀ, EL FRANCÈS, EL PORTUGUÈS I L'ANGLÈS A ANDORRA.

Aquets resultats coincideixen amb els que es van obtindre en l'estudi *Joves i llengües d'Andorra* (2006)¹²⁹. Segons l'anàlisi qualitatiu d'aquest, els joves consideraven que la llengua més parlada al carrer era l'espanyol. En segon lloc situaven el català i/o el portuguès, seguit del francès i a més distància l'anglès. En els seus discursos però argumentaven que aquesta classificació podia variar depenent del lloc, l'ambient i el context on et situessin.

En aquesta mateixa direcció apuntava l'Observatori¹³⁰ del tercer trimestre del 2005 realitzat pel CRES, on es preguntava a la població quina creien que era la llengua més parlada a Andorra. Segons les dades obtingudes en aquest estudi, gairebé un 69% de la població pensava que l'espanyol era la llengua més parlada a Andorra, un 18% deien que era el català i un 13% considera que es parlava més en portuguès.

Contràriament l'estudi realitzat al 2002 pel Servei de Política Lingüística¹³¹, mostrava que la percepció dels escolars tendia a considerar el català com a llengua d'ús molt estès. Els alumnes de nacionalitat andorrana i francesa pensaven que la llengua majoritària era el català amb un 53,5% i un 54,2% respectivament; els espanyols consideraven que la llengua més parlada era el

¹²⁹ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

¹³⁰ Observatori del CRES (IEA), tercer trimestre del 2005, <http://www.iea.ad/cres/observatori/temes/llengua3trimestre2005.htm>

¹³¹ SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i Usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

català i el castellà en parts iguals (45%) i finalment els portuguesos consideraven que era el castellà en un 53%.

Tenint en compte aquestes divergències en els resultats i valorant de nou els discursos dels nois i noies que van participar a l'estudi *Joves i llengües d'Andorra* (2006-2008), hem de considerar la possibilitat que quan es pregunta quina és la llengua més parlada a Andorra als joves dels diferents estudis, les seves respostes estiguin influenciades, en certa manera, pels prejudicis que hi ha al voltant del fenomen de la immigració. És plausible pensar que quan es parla d'immigració s'associï a una imatge desdibuixada de la realitat, en la que la immigració es redueix per exemple a la quantitat de parlants d'origen portuguès o castellanoparlant que podem trobar en determinats sectors específics de la societat andorrana com serien en certs sectors laborals.

Quan volem saber la quantitat real de parlants de cada llengua ens és difícil obtenir unes dades segures i exactes. En aquest sentit podem fer-nos una idea de la quantitat de parlants de cada llengua a parir d'altres dades relacionades com ara la llengua materna o bé la llengua d'ús més habitual. En aquest cas podem agafar les dades que s'obtenien el 2009 en l'enquesta realitzada pel CRES sobre *Coneixements i usos lingüístic de la població d'Andorra*. Segons aquesta un 44% de la població té com a llengua materna el castellà; un 29% el català; un 18% el portuguès; prop d'un 11% el francès i un 5% d'altres llengües.

Com hem vist anteriorment les dades de l'Observatori del CRES del 2005, ens indicarien que la percepció de la població en aquell any era que l'espanyol era la llengua més parlada a Andorra. En canvi, quan es demanava quina era la llengua que utilitzaven més habitualment per comunicar-se, la majoria de les persones enquestades (58%) deien que era el català, davant un 37% que utilitzaria habitualment l'espanyol. Aquesta aparent contradicció es podria explicar, d'una banda per una percepció generalitzada del predomini de l'espanyola que pot no correspondre's amb la realitat; i d'altre, per una tendència a declarar el català com a llengua d'ús habitual en més mesura del que s'utilitza realment.

L'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* (2009) presenta una altre eina a partir de la qual podem fer-nos una idea de la quantitat de parlants que tenen les principals llengües presents al territori andorrà. Es tracta del *indicadors d'ús*. Aquest es calcula a través de la mitjana de la freqüència de la utilització de cada llengua en l'àmbit familiar (a casa), en el cercle d'amistats i a la feina (relacions internes¹³²), i pren un valor entre 1 (gens utilitzat) i 5 (molt utilitzat)¹³³. Segons els resultats obtinguts, l'indicador d'ús del català és de 2,9, el del castellà és del 3,2, el del francès 1,4 i el del portuguès 1,5. Cal però no oblidar que aquest indicador mostra la llengua que els enquestats diuen utilitzar principalment en els diferents àmbits, però això no val dir que en aquest s'utilitzi aquesta llengua de forma exclusiva o combinada amb d'altres llengües creant un registre plurilingüista.

¹³² En la comunicació amb els companys de feina, caps o subordinats.

¹³³ Indicador d'ús = (freqüència d'ús a casa + freqüència d'ús amb els amics + freqüència d'ús a la feina) / 3.

En la present enquesta no hem realitzat la pregunta sobre si els alumnes creuen que el català es parla molt, bastant, poc o gens, però en altres qüestions que hem analitzat en apartats anteriors, veiem una tendència a opinar que el català és poc parlat. En canvi quan hem preguntat als alumnes quina era la llengua o llengües que més utilitzaven en el seu dia a dia, gairebé un 59% ha respost que utilitzava aquesta llengua ja fos de forma exclusiva (només català 21%); com a llengua més habitual (sobretot català 10%) o combinada amb d'altres llengües (tant català com castellà amb un 22% o tant francès com català amb un 3%)... En aquest sentit doncs podem pensar que es produeix un desajustament entre la percepció social que es té del nivell de parlants de cada llengua i la quantitat real que té aquesta, o bé, que hi ha una tendència a contestar que es parla més català del que realment es fa. També seria possible pensar que l'equilibri es troba entre una i altre circumstància.

2- VALORACIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA.

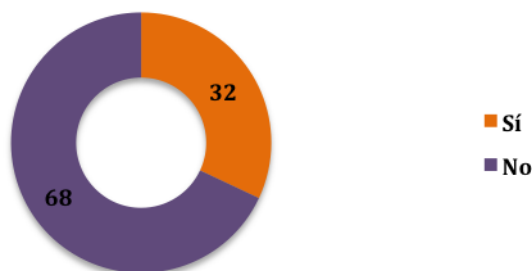
2.1 Creus que totes les llengües es valoren, es respecten o s'aprecien de la mateixa manera?

Els resultats estadístics obtinguts en aquesta pregunta mostren que entre els enquestats hi ha una opinió majoritària que les diferents llengües presents a Andorra no són valorades o apreciades de la mateixa manera. Concretament un 68% recolza aquesta opinió davant d'un 32% que pensa el contrari.

ES VALOREN IGUAL LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA?

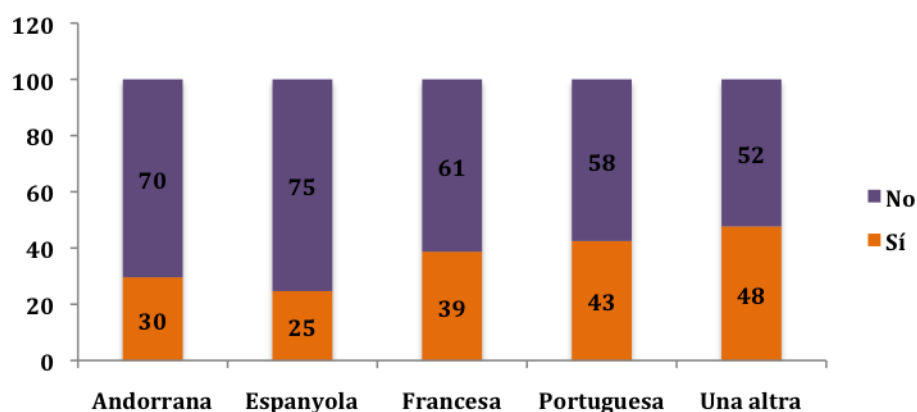
	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	809	31,7
No	1742	68,3

LES LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA ES VALOREN IGUAL?

Entre els que han respost negativament a la pregunta analitzada destaquen els joves de les franges de més edat amb un percentatge que oscil·la entre el 77% dels que tenen de 17 a 18 anys i un 74% dels que tenen 15-16 anys; els joves amb nacionalitat espanyola i andorrana (75% i 70% respectivament); els joves amb pares de nacionalitat principalment andorrana (77% en el cas del pare i 78% en cas de la mare), seguit de prop pels que tenen pares amb nacionalitat espanyola que presenten un percentatge d'un 71% aproximadament; els joves no nascuts a Andorra però que fa més de 10 anys que hi viuen (75%); els joves que tenen pares que treballen per compte propi o a l'Administració pública o parapública (amb percentatges superiors al 70%); i finalment els joves que estudien dins el sistema d'ensenyament espanyol (72%) i andorrà (69%).

PERCEPCIÓ SOBRE LA VALORACIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES A ANDORRA SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

2.2 Segons tu, la llengua més valorada a Andorra és el...?

A través d'aquesta pregunta podem veure quina és la llengua que es valora de forma més positiva segons els estudiants que han contestat que no totes les llengües del Principat reben o tenen la mateixa apreciació social. Els resultats ens mostren que majoritàriament pensen que el català és la llengua més ben valorada amb un 61%. El castellà seria la segona llengua més ben valorada socialment amb un 31%, seguida a molta distància pel portuguès amb un 5%, l'anglès amb 1%, el grup d'altres llengües¹³⁴ amb un 0,8 % i en últim lloc el francès amb un percentatge del 0,6%.

LA LLENGUA MÉS VALORADA A ANDORRA.

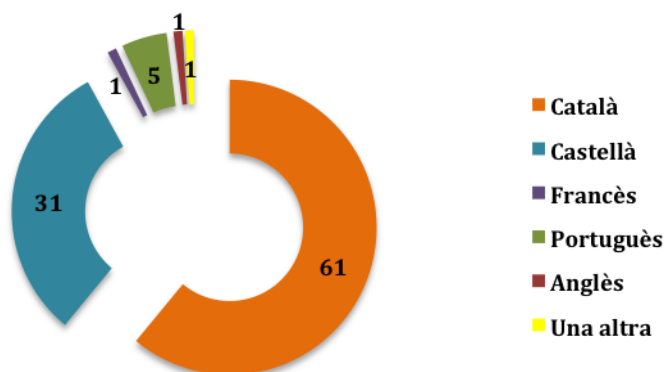
	Freqüències	Percentatges
Base*	1742	100
Català	1063	61,0

¹³⁴ Es tracta d'un grup que engloba les llengües que no siguin les que es parlen més a Andorra (català, castellà, portuguès i francès) més l'anglès. Com veurem més endavant en aquest cas hi ha el rus, llengües asiàtiques...

Castellà	545	31,3
Francès	10	0,6
Portuguès	89	5,1
Anglès	21	1,2
Una altra	14	0,8

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

LA LENGUA MÁS VALORADA A ANDORRA ES...

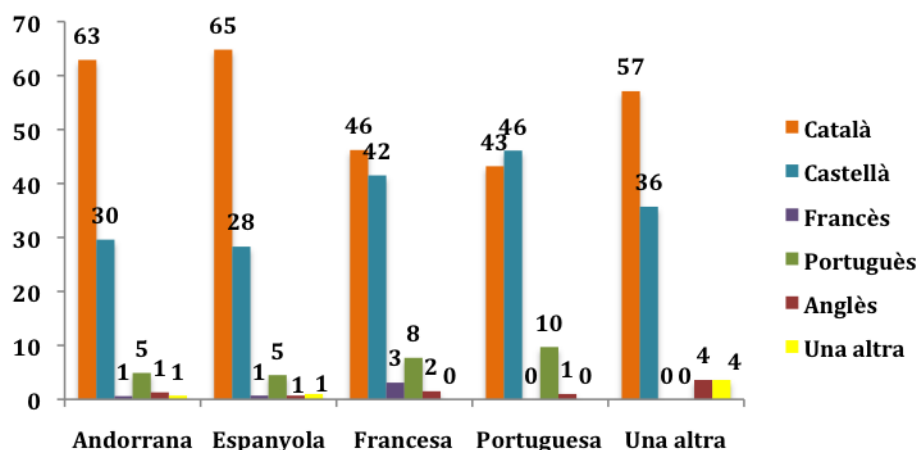

Si analitzem les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques podem arribar a les següents conclusions:

-Són els alumnes de les franges d'edat inferiors aquells que en major percentatge consideren que el català és la llengua més ben valorada socialment al Principat. Concretament aquells que tenen entre 11 i 12 anys presenten un percentatge del 66% a favor del català. Aquest percentatge disminueix progressivament a mesura que augmenta l'edat fins a situar-se a un 47% entre els alumnes de 17-18 anys. Pel que fa al castellà, la tendència és a la inversa, ja que els alumnes més gran són els que han contestat en major proporció (44%) que el castellà és la segona llengua més valorada, i els de menys edat són els que en menor percentatge han contestat aquesta opció (un 25% entre els que tenen 11-12 anys).

-Pel que fa a la nacionalitat de l'alumne observem que en tots els casos, excepte els de nacionalitat portuguesa, consideren que és el català la llengua més ben valorada. Els espanyols ho afirmen en un 65%, els andorrans en un 63%, els del grup d'altres nacionalitats en un 57% i els francesos en un 46%. Pel que fa els alumnes de nacionalitat portuguesa consideren que la llengua més ben valorada socialment és el castellà en un 46% i el català en un 43%.

**PERCEPCIÓ DE LA LLENGUA MÉS VALORADA A ANDORRA
SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.**

-La nacionalitat dels pares també presenta una relació significativa amb les respostes obtingudes en aquesta pregunta. D'aquesta manera són els alumnes amb pares de nacionalitat andorrana i espanyola aquells que han respost en major proporció que el català és la llengua que presenta més bona valoració social, amb un 68% i un 66% respectivament en el cas dels pares i un 67% i un 66% respectivament en el cas de les mares. Pel que fa als alumnes amb nacionalitat portuguesa, tot i considerar que és el català la llengua més ben valorada, presenten alhora els percentatges més alts en considerar el castellà com a segona llengua més apreciada socialment.

-Finalment per sistema d'ensenyament, són els alumnes dels centres andorrans aquells que en major percentatge han contestat que el català és la llengua socialment més apreciada (68%), seguit dels del sistema espanyol (61%), i els del francès amb un 51%.

Com hem comentat un 1% dels enquestats ha contestat que la llengua més valorada a Andorra és una altra diferent al català, al castellà, al portuguès o al francès. D'aquesta un 14% pensa que és el rus, un altre 14% el xinès, un 7% el marroquí i un 8% no especifica quina llengua creu que és.

Al tenir poca casos d'alumnes que han optat per aquesta resposta, no en podem extreure conclusions significatives.

ALTRE LLENGUA MÉS VALORADA A ANDORRA

	Freqüències	Percentatges
Base*	14	100
Rus	2	14,3
Xinès	2	14,3

Japonès	1	7,1
Marroquí	1	7,1
Ns/nc	8	57,1

*Aquells que consideren que és una altra llengua la més valorada a Andorra.

2.3 Segons tu, la llengua menys valorada a Andorra és el...?

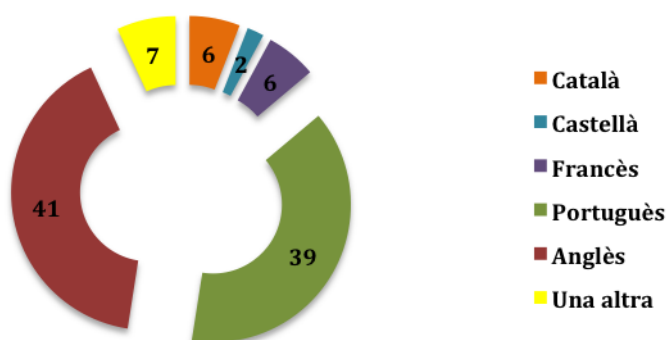
A l'altre banda de l'escala de valoració social de les llengües, trobem que un 41% de la mostra considera que l'anglès és la llengua menys valorada, seguida de molt a prop pel portuguès amb un 39%, i amb percentatges molt més inferiors trobaríem el grup d'altres llengües (7%), el francès (6,4%), el català (6,2%) i el castellà (2%).

LA LLENGUA MENYS VALORADA A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges
Base*	1742	100
Català	108	6,2
Castellà	27	1,5
Francès	112	6,4
Portuguès	677	38,9
Anglès	705	40,5
Una altra	113	6,5

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

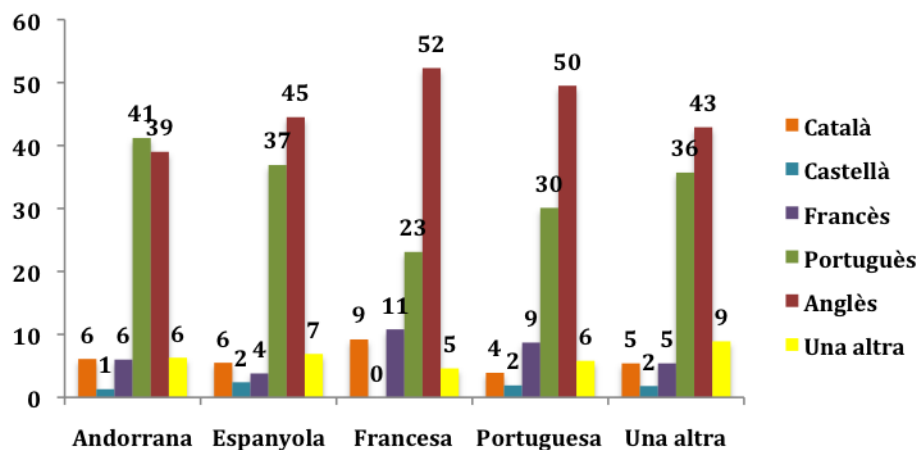
LA LLENGUA MENYS VALORADA A ANDORRA.

Entre els alumnes que han dit que l'anglès és la llengua menys apreciada en el territori andorrà, ho fan en major proporció les noies amb un 44%; els alumnes de menor edat (44%); els de nacionalitat portuguesa (49%); aquells que tenen el pare i/o la mare de nacionalitat portuguesa (amb percentatges que oscil·len del 51% al 53%); els que no han nascut a Andorra i

porten menys de 5 anys vivint-hi (46%) i aquells que assisteixen a les escoles franceses amb un 51%.

PERCEPCIÓ SOBRE LA LLENGUA MENYS VALORADA SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Anteriorment hem vist que un 6,5% dels havien contestat que la llengua o llengües menys valorades a Andorra no eren ni el català, ni el castellà, ni el portuguès, ni el francès ni l'anglès, sinó altres. Entre aquestes podem destacar el rus amb un 25% o llengües asiàtiques amb un 23%. Com que es tracta d'un percentatge petit que no arriba al 7% respecte el total de la mostra, no podem extreure conclusions estadísticament significatives.

ALTRE LLENGUA MENYS VALORADA A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges
Base*	113	
Rus	28	24,8
Llengües asiàtiques	26	23,0
Altres llengües europees	20	17,6
Àrab i/o marroquí	15	13,3
Ns/nc	26	23,0

* Els que han contestat que és una altra la llengua menys valorada.

Si analitzem conjuntament aquest segon punt de l'apartat "Les altres llengües presents a Andorra: percepcions i prestigi social atorgat", podem concloure que majoritàriament (68%) i segons els enquestats, les diferents llengües presents al territori andorrà no són valorades o apreciades socialment de la mateixa manera. En una escala imaginària, els alumnes han situat com a llengua més ben valorada el català amb un 61%, seguit del castellà amb un 31%. En

l'altre extrem d'aquesta escala, és a dir les llengües amb percepcions socials menys favorables han situat l'anglès¹³⁵ i el portuguès amb un 41% i un 39% respectivament.

Aquests resultats coincideixen un cop més amb els obtinguts en la recerca de *Joves i llengües a Andorra (2006-08)*¹³⁶. En els diferents grups de discussió realitzats en aquest estudi trobàvem una opinió generalitzada que afirmava que les diferents llengües presents a Andorra no tenien el mateix valor social.

En tractar-se d'un estudi de caràcter qualitatiu i per tant amb la possibilitat d'analitzar discursos, vam poder buscar els arguments que recolzaven aquesta resposta. Aquests ara ens poden servir de nou per mirar d'entendre més enllà d'un percentatge estadístic, quins podrien ser el motius que expliquen perquè els joves enquestats consideren que les llengües presents a Andorra no gaudeixen del mateix prestigi social.

En aquest sentit vèiem que pels joves, el fet que una llengua tingués més o menys prestigi entre la societat andorrana es vinculava a l'associació que d'una manera conscient o inconscient es realitza entre una llengua i les persones que la parla. Aquesta associació, seguint els discursos emergents dels grups de discussió, es podria relacionar amb diversos factors com ara si la llengua és parlada per persones immigrants, el nivell educatiu d'aquestes persones, la posició sociolaboral que ocupen... D'aquesta manera es considerava que en aquesta valoració social hi intervenien de forma clara els prejudicis i estereotips que es tenen de determinats col·lectius de persones parlants d'una llengua o d'una altra.

També vam poder detectar altres discursos, no tant generalitzats en tots els grups de discussió, però si en bona part, que una valoració desigual de les llengües es pot produir per la quantitat de persones que en parlen una o altre, per la importància que tingui aquesta llengua pel país, pel fet que les llengües són valorades en relació a aspectes diferents...

Arribats a aquest punt, tant en l'estudi qualitatiu realitzat al 2006-08, com en el present, podem pensar que és possible que aquesta escala de valoració desigual envers les llengües presents a Andorra es doni per l'existència d'un seguit d'estereotips i prejudicis molt relacionats amb el tipus de segmentació laboral, política i lingüísticocultural que trobem al país. Caldrà tornar a aquesta hipòtesis més endavant per desenvolupar-la amb els resultats dels dos estudis conjuntament.

Pel que fa a l'escala de valoració de les diferents llengües, els resultats estadístics obtinguts en aquest treball de caràcter quantitatiu reforcen aquells que es van obtindre a través de l'anàlisi dels discursos dels joves, de gran poder explicatiu però sense validació estadística. I és així ja

¹³⁵ Pensem que el fet que l'anglès hagi estat situat com una de les llengües socialment menys valorades respon a una mala interpretació de la pregunta. Sembla que en aquest cas no s'ha valorat la llengua en sí, sinó la seva presència en el territori o el coneixement que en tenen.

¹³⁶ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

que trobem una coincidència en les respostes donades en aquella ocasió i en l'actual treball. Tant en un cas com en l'altre el català es presenta com la llengua de més valor social, ja sigui sola o conjuntament en alguns casos amb el castellà, mentre que el portuguès és situat unànimement com a llengua menys valorada. Cal tenir en compte però que en el primer estudi l'anglès no es va presentar com a llengua a tenir en compte en la classificació, i en aquest cas sí que s'hi ha posat.

Un cop més podem aprofitar la riquesa argumental que ens donen els estudis de caràcter qualitatiu per mirar de trobar, sempre segons l'opinió dels entrevistats del 2006-08, quins són els elements que en el cas d'Andorra donen major o menor prestigi social a les llengües presents en el seu territori.

En el cas del català es va detectar que el que li donava prestigi era la seva oficialitat i les conseqüències que aquesta condició comporta, com ara ser obligatòria en assumptes administratius i governamentals, com a requisit per a determinades feines... Altres motius destacats i que, com hem vist ja han sorgit en l'anàlisi d'altres preguntes, són el fet que el català és la llengua lligada a la cultura, tradició i història d'Andorra; la proximitat territorial amb Catalunya; ser una llengua que només és oficial a aquest territori...

El prestigi o valor atorgat al castellà estaria lligat, segons els discursos analitzats en els grups de discussió, al fet que és una llengua amb una quantitat de parlants important a Andorra (influència de la immigració provinent d'Espanya) i també a nivell internacional. De fet com hem vist anteriorment un 57% dels escolars enquestats consideren que aquesta llengua a Andorra es parla molt, situant-la com la més parlada de les llengües no oficials del territori andorrà. En aquest sentit i reforçant aquesta idea, en els grups de discussió vèiem que sorgia de forma generalitzada l'argument que el castellà era la llengua més útil a Andorra per la quantitat de parlants que té i pel fet que aquells que no la parlen de forma habitual la coneixen, amb la qual cosa és considerada per els propis entrevistats, com una llengua bàsica per la comunicació a Andorra.

De fet aquesta idea també la podem trobar en l'enquesta *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* del 2009 realitzada pel CRES on hem pogut veure que per exemple en les relacions internes en determinats sectors d'ocupació¹³⁷ el castellà és la llengua vehicular.

Seguint l'anàlisi argumental dels grups de discussió realitzats en la recerca *Joves i llengües a Andorra*¹³⁸, el cert prestigi que alguns alumnes donen al francès estaria relacionat

¹³⁷ Aquest seria el cas per exemple del sector de la indústria i annexes, construcció o agricultura. També ens serveix d'exemple l'anàlisi que es realitzava en aquest estudi sobre el català i la necessitat o no de parlar-lo alhora de trobar feina. Com hem comentat anteriorment un 87% dels enquestats consideraven que el català afavoria trobar feina, però al mateix temps un 65% opinava que no era imprescindible per treballar, un 25% creia que depenia del sector on es volgués treballar i un 8% que no era possible inserir-se al mercat laboral andorrà sense conèixer la llengua oficial.

¹³⁸ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

principalment amb les relacions històriques i polítiques que ha mantingut i manté França amb Andorra. També es considerava que el prestigi d'aquesta llengua podia estar relacionat amb estereotips que es tenen sobre els francesos o la cultura francesa, moltes vegades associada a un nivell cultural alt. La proximitat territorial, tenir un sistema d'ensenyament propi i la presència d'immigrants francesos, poden ser també motius que expliquin el valor en què el francès és considerat a Andorra segons els resultats obtinguts en la recerca anterior.

Finalment en el cas del portuguès, tots els joves coincidien en dir que a Andorra aquesta llengua no té valor social, és més, alguns consideraven que més aviat està desprestigiada. El motiu principal d'aquesta situació és, segons el parer dels joves, que s'associa la llengua als seus parlants, als quals tenen en ocasions una imatge negativa i són víctimes de prejudicis pel nivell educatiu baix d'alguns, per ser immigrants... Altres consideraven que tampoc es valora la llengua perquè no és una llengua fàcil d'entendre i que, fora dels portuguesos, no la coneix ningú. També apareixien altres justificacions d'aquesta desvaloració com ara la falta de relacions històriques i / o socials entre Andorra i Portugal; perquè el portuguès no té un sistema d'ensenyament propi al Principat; perquè no és una llengua útil a Andorra; perquè Portugal no és territorialment pròxim a Andorra...

Tenint doncs en compte un i l'altre estudi podem dir que pels joves les diferents llengües que es troben al Principat no tenen el mateix grau de valoració o apreciació social, situant-se com a conseqüència en posicions diferents en una escala imaginària de prestigi social.

6- PERCEPCIONS I REPRESENTACIONS SOCIALS DELS DIFERENTS GRUPS LINGÜÍSTICS PRESENTS A ANDORRA.

Aquest cinquè bloc, i molt relacionat amb l'anterior, tenim com a objectiu principal veure les percepcions i les representacions socials dels joves i de la societat andorrana en general té dels diferents grups nacionals i lingüístics presents a Andorra. Analitzarem també com segons els alumnes, són acceptades o no les diferències lingüístiques i culturals de la població resident al Principat.

1-DIVERSITAT CULTURAL, NACIONAL I LINGÜÍSTICA AL PRINCIPAT D'ANDORRA.

1.1 Creus que a Andorra les diferències culturals, nacionals i lingüístiques de la gent són acceptades?

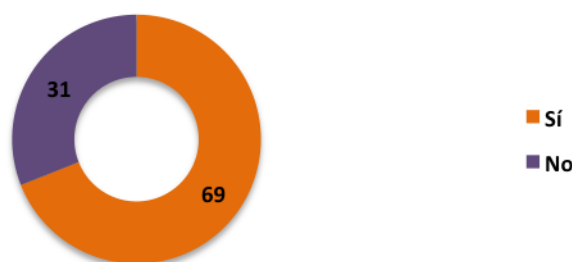
A través d'aquesta pregunta volem conèixer l'opinió dels joves sobre el grau d'acceptació que pensen que té la societat andorrana davant de la diferències culturals, lingüístiques i nacionals de la població que hi viu.

En aquest sentit la majoria d'estudiants, concretament un 69% considera que aquestes diferències sí són acceptades per la societat en general. Per contra trobem un 31% que considera que no.

A ANDORRA SÓN ACCEPTADES LES DIFERÈNCIES CULTURALS, NACIONALS I LINGÜÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ?

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1752	68,7
No	799	31,3

A ANDORRA SÓN ACCEPTADES LES DIFERÈNCIES CULTURALS, LINGÜÍSTIQUES I NACIONALS DE LA GENT QUE HI VIU?

Si analitzem les respostes obtingudes en funció de les variables sociodemogràfiques dels alumnes veiem d'entrada una relació estadística inversament proporcional entre l'edat i el percentatge d'alumnes que pensen que les diferències esmentades són acceptades a Andorra. D'aquesta manera entre els alumnes de 11 a 12 anys el percentatge es situa en un 77% i va disminuint a mesura que augmenta el grup d'edat fins a situar-se en un 63% entre els alumnes de 17 a 18 anys.

No hem trobat cap relació significativa entre la nacionalitat de l'alumne i les respostes obtingudes, però sí quan ens fixem en la nacionalitat dels pares. En aquest sentit veiem que són els alumnes amb pares de nacionalitat del grup d'altres (77%) i/o mares de nacionalitat francesa (74%), aquells que en major percentatge han respost afirmativament la pregunta analitzada. Contràriament trobem els percentatges més baixos entre els alumnes amb pares i/o mares andorranes amb un 66 i un 64% respectivament.

També hem trobat una relació significativa amb el sector laboral dels pares, sent els alumnes amb pares en situació d'atur (77%) i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (86%), aquells que presenten percentatges més elevats en la resposta afirmativa.

Finalment podem afirmar que són els alumnes del sistema d'ensenyament francès aquells que en major percentatge (73%) han contestat que les diferències cultural, lingüístiques i/o nacionals són ben acceptades per la població d'Andorra.

1.2 Per què creus que a Andorra les diferències culturals, nacionals i lingüístiques de la gent que hi viu són acceptades?

A continuació demanem als alumnes que han contestat anteriorment que les diferències de caràcter cultural, lingüístic i nacional són acceptades a la societat andorrana, que ens expliquin el motiu d'aquesta opinió. Per fer-ho els plantejem una pregunta oberta en la que poden lliurement expressar les seves raons. Un cop analitzades les diferents respostes obtingudes podem dir que majoritàriament (40%) els alumnes creuen que les diferències són acceptades *perquè en general la societat andorrana és tolerant i respecte les diferències*.

Seguidament trobaríem altres explicacions tant diverses que no ens permeten realitzar agrupacions que acumulin percentatges superiors. Aquestes serien: perquè Andorra és un país ple de nacionalitats, trets culturals i llengües diferents (6%); perquè Andorra necessita treballadors estrangers i per tant s'ha d'acceptar la diversitat (3%); perquè acceptant les diferents cultures, augmenta la cultura d'Andorra i de la seva població (2%); perquè Andorra és un país que rep molt turistes i cal respectar-los (1,4%); s'accepten les diferències culturals i lingüístiques sempre que els altres s'integrin i respectin el català (1,6%) i perquè s'accepten les diferències culturals, lingüístiques i/o nacionals però no tota la població ni respecte a tothom (1,2%).

Per altre banda trobem un 7% d'alumnes que responen arguments diferents als anteriors i que no podem agrupar i un percentatge elevat (37%) d'alumnes que no contesten la pregunta.

Tenint en compte els resultats obtinguts no hem pogut establir relacions estadísticament significatives amb les principals variables sociodemogràfiques dels enquestats.

LES DIFERÈNCIES CULTURALS, LINGÜÍSTIQUES I NACIONALS DE LA POBLACIÓ SÓN ACCEPTADES A LA SOCIETAT ANDORRANA PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1752	100
Perquè en general la societat andorrana és tolerant i respecta les diferències.	705	40,2
Perquè Andorra és un país ple de nacionalitats, trets culturals i	111	6,3

llengües diferents.		
Perquè Andorra necessita treballadors estrangers i per tant ha d'acceptar la diversitat.	49	2,7
Perquè acceptant les diferents cultures, augmenta la cultura d'Andorra i de la seva població.	35	2,0
Perquè Andorra és una país que rep molts turistes i cal respectar-los.	28	1,6
Perquè s'accepten les diferències culturals i lingüístiques sempre que els altres s'integrin i respectin el català.	24	1,4
Perquè s'accepten les diferències culturals, nacionals i/o lingüístiques però no tota la població ni respecte a tothom.	22	1,2
Altres	129	7,4
Ns/nc	651	37,1

*Aquells que han respost que sí a la pregunta de si a Andorra les diferències culturals, nacionals i lingüístiques són acceptades.

1.3 Per què creus que a Andorra les diferències culturals, nacionals i lingüístiques de la gent que hi viu no són acceptades?

Seguidament demanem als alumnes que han contestat que creuen que les diferències culturals, lingüístiques i/o nacionals de la població no són acceptades per la societat andorrana, que ens exposin els motius d'aquesta opinió.

Així doncs, un 37% argumenta que hi ha grups lingüístics i/o nacionals que no s'accepten, ja que no agrada la seva llengua, els seus costums, el seu país de procedència...; un 19% argumenta que la societat andorrana és racista, classista i/o tancada i un 13% pensa que el motiu és perquè la societat andorrana discrimina a aquells grups i/o individus que no parlen el català. En aquest cas també trobem respostes de naturalesa tan variada que hem hagut de classificar com a "altres motius" (6%) i un percentatge elevat (26%) que no contesta la pregunta.

Com en la pregunta anterior, tampoc podem parlar de relacions estadísticament significatives entre les respostes donades i les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes.

LES DIFERÈNCIES CULTURALS, LINGÜÍSTIQUES I NACIONALS DE LA POBLACIÓ NO SÓN ACCEPTADES A LA SOCIETAT ANDORRANA PERQUÈ...

	Freqüències	Percentatges
Base*	799	100
Perquè hi ha grups lingüístics i/o nacionals que no s'accepten perquè no agrada la llengua que parlen, els	292	36,5

costums que tenen, la seva procedència...		
Perquè Andorra és una societat racista , classista i/o tancada.	154	19,3
Perquè es discrimina a aquells grups que no parlen el català.	100	12,5
Altres	49	6,1
Ns/nc.	204	25,5

*Aquells que consideren que a Andorra no s'accepten les diferències culturals, nacionals o lingüístiques de la gent que hi viu.

Els resultats obtinguts en aquest primer apartat confirmen els que es van obtenir a través dels grups de discussió en l'estudi realitzat al 2006-08¹³⁹. En aquella ocasió, i de forma força generalitzada, els joves van manifestar que creien que a la societat andorrana les diferències culturals, lingüístiques i nacionals eren acceptades bastant positivament a conseqüència de la necessitat de mà d'obra estrangera que tradicionalment ha tingut Andorra. Ara bé tot i així, i com desenvoluparem a l'apartat següent, aquets mateixos joves apuntaven que aquesta diversitat era acceptada de forma desigual en funció del origen o col·lectiu del que estiguem parlant i de la voluntat dels uns i els altres per a la integració i l'adaptació. Aquesta puntualització coincidiria amb alguns dels arguments que lliurement els alumnes enquestats han expressat en el present estudi.

Trobàvem però també joves que consideraven que la societat andorrana era culturalment tancada i socialment estratificada. Aquesta característica que per alguns joves era present en alguns sectors de la societat explicaria el perquè no s'accepta a tothom de la mateixa manera, tema que desenvoluparem a continuació, i vindria a coincidir amb els arguments utilitzats pels alumnes enquestats en el present estudi alhora d'explicar perquè creuen que no veuen que la diversitat a Andorra s'accepti fàcilment.

Així doncs una part dels joves dels grups de discussió de l'estudi del 2006-08, manifestaven que per a ells la societat andorrana tot i estar formada per una població cultural i nacionalment diversa, tendeix a ser una societat tancada a les expressions culturals no pròpies o a la diversitat lingüística. A més a més declaraven percebre importants diferències de classe, és a dir que identificaven una estratificació interna sociolaboral molt important, on la població ocupa posicions jerarquitzades en funció del estatus socioeconòmic i juridicopolític. De fet l'enquesta sobre immigració realitzada pel CRES al 2004, reflectia que un 74% de la població resident nascuts fora del Principat considerava que aquest país tenia una societat tancada, mentre que un 25% opinava el contrari.

Aquesta aparent contradicció de discursos entre uns i altres joves sembla que apareix també entre els alumnes enquestats en l'estudi actual. Hem vist que un 69% dels alumnes manifesta d'entrada que creu que a Andorra són acceptades les diferències (culturals, lingüístiques, nacionals...) i la diversitat cultural de la població que hi viu, però alhora d'argumentar la seva

postura puntualitzen que aquesta acceptació depèn del col·lectiu al que prenem de referència o, per altres altres alumnes, aquesta acceptació estaria en funció de si aquests s'integren en els costums, cultura i llengua del país receptor.

2-LLENGUA PARLADA I ACCEPTACIÓ SOCIAL

A continuació ens centrarem en analitzar els joves perceben un possible acolliment o acceptació social desigual de la població immigrant d'Andorra en funció de l'origen lingüístic i nacional. Paral·lelament buscarem si hi ha un consens entre aquests nois i noies dels col·lectius lingüístics que són suposadament millor o menor acceptats per la resta de societat andorrana.

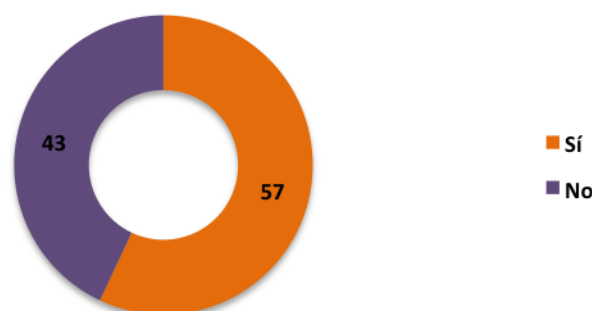
2.1 Creus que a Andorra, la llengua d'una persona fa que la resta de la gent l'accepti millor o pitjor?

Del total de enquestats, un 57% considera que la llengua que parla una persona influeix en l'acceptació social d'aquesta. Per contra trobem un 43% d'alumnes que opinen el contrari.

LLENGUA PARLADA I ACCEPTACIÓ SOCIAL.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Sí	1462	57,3
No	1089	42,7

LLENGUA PARLADA I ACCEPTACIÓ SOCIAL.

Entre els alumnes que han contestat afirmativament destaquen els nois amb un percentatge del 59%; els alumnes de més edat (17-18 anys) amb un percentatge del 63%; els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat andorrana (63 i 62% respectivament) i els alumnes nascuts al

Principat amb un percentatge del 59%. Pel que fa a aquells alumnes no nascuts a Andorra observem una relació estadísticament proporcional, segons la qual a més temps residint al país més augmenta el percentatge d'alumnes que considera que la llengua parlada influeix en la acceptació social d'una persona. En aquest sentit entre els alumnes que porten menys de 5 anys vivint al país trobem un percentatge del 46% de respostes afirmatives. Aquest percentatge es situa al 54% pels que porten de 5 a 10 anys vivint a Andorra i arriba al 56% pels que porten més de 10 anys. Finalment destaca el percentatge obtingut entre els alumnes del sistema d'ensenyament espanyol on un 62% dels alumnes considera que la llengua parlada per una persona influeix en la seva acceptació social.

2.2 I a qui creus que acceptem pitjor? Els que parlen...

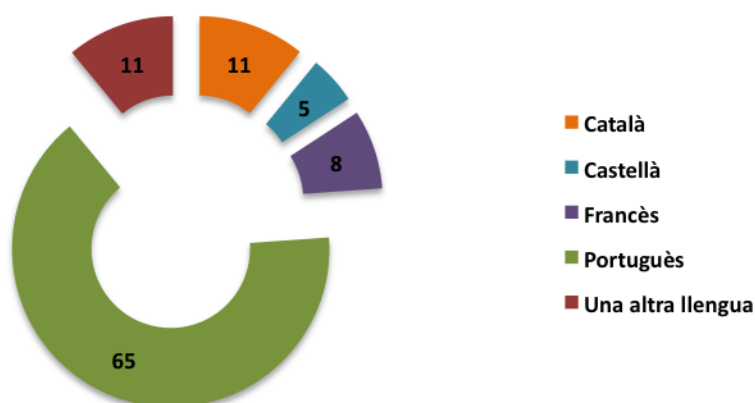
A continuació demanem als alumnes que han respost que la llengua parlada influeix en l'acceptació social d'una persona, que ens indiquin als parlants de quina llengua tenen pitjor acceptació social. Segons els resultats de l'enquesta, un 65% considera que són els que parlen portuguès; un 11% els que parlen català; un 8% els que parlen francès i un 5% els que parlen castellà. També trobem un 11% d'alumnes que considera que són els parlants d'altres llengües aquells menys acceptats socialment. Entre aquestes altres llengües trobem: llengües europees com ara l'anglès o el rus amb un percentatge del 50%; llengües àrabs (29%) i llengües asiàtiques (11%).

S'ACCEPTA PITJOR SOCIALMENT ELS PARLANTS DEL...

	Freqüències	Percentatges
Base*	1462	100
Català	159	10,9
Castellà	71	4,9
Francès	118	8,1
Portuguès	953	65,2
Una altra llengua	161	11,0

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

S'ACCEPTA SOCIALMENT PITJOR ALS PARLANS DEL...

S'ACCEPTA PITJOR SOCIALMENT ELS PARLANTS D'ALTRES LLENGUES COM...

	Freqüències	Percentatges**
Base*	160	
Altres llengües europees.	80	50
Llengües àrabs.	47	29,4
Llengües asiàtiques.	17	10,6
Ns/nc	24	15,0

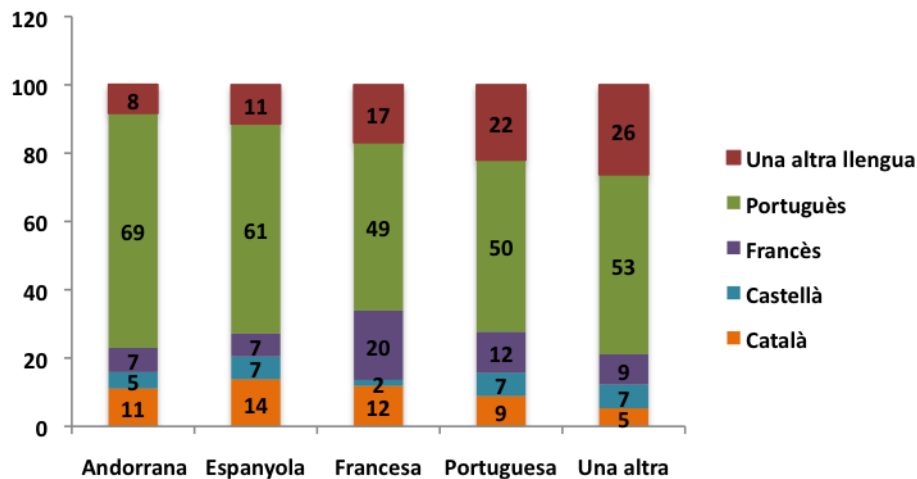
*Responen aquells que consideren que s'accepten pitjor els que parlen "altres" llengües.

**Els percentatges sumen més de 100 ja que la pregunta és de resposta múltiple.

A continuació analitzarem els resultats obtinguts en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes enquestats.

Com hem vist la llengua que menys acceptació social comporta als que la parlen és el portuguès (65%). Entre els alumnes que han escollit aquesta opció, ho fan en percentatge superior les noies (69%); els alumnes de 15 a 16 anys (69%); els alumnes de nacionalitat andorrana (69%); alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat portuguesa amb un 79% ambdós casos; els alumnes nascuts a Andorra (68%); aquells que porten més de 10 anys residint al Principat (64%); alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública amb un percentatge del 75 i 77% respectivament i finalment els alumnes que segueixen els seus estudis en centres educatius andorrans (71%).

ACCEPTACIÓ SOCIAL DELS PARLANS I NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

Els resultats obtinguts en aquest primer apartat coincideixen amb els discursos emergents que vam poder detectar en el treball *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08)¹⁴⁰. D'aquesta manera entre aquells joves apareixia un discurs amb un important grau de consens¹⁴¹ en el que s'apuntava la idea que la societat andorrana en general no acollia o acceptava de la mateixa manera als diferents grups lingüísticonacionals que residien al país procedents d'una immigració més llunyana o més recent.

Aquesta percepció que torna a fer-se present clarament en l'estudi actual, es podria relacionar amb els resultats obtinguts en l'informe sobre la immigració a Andorra realitzat al 2004 pel CRES¹⁴². En aquest estudi es va preguntar als enquestats quina era la percepció de la persona envers l'actitud de l'opinió pública, és a dir, del seu entorn respecte els diversos col·lectius d'immigrants presents al Principat. A través de les respostes obtingudes, s'observava clarament, igual que en l'enquesta present i en l'estudi del 2006-08, que no totes les persones immigrants eren valorades de la mateixa manera en relació amb l'origen i característiques lingüísticoculturals. Els andorrans i catalans apareixien com els col·lectius més ben vistos dins la societat andorrana, seguits dels espanyols i els francesos. Ocupaven les posicions més baixes els ciutadans d'origen portuguès, els sud-americans, els filipins o els marroquins. Sí bé la pregunta que es va fer en aquella ocasió es basava més en la procedència de les persones, podem extrapolar sinó els percentatges en concret, sí la idea general.

Si tornem al treball de *Joves i llengües a Andorra* (2006-08), els participants dels grups manifestaven que el fet que no s'acollís de la mateixa manera a tots els individus responia a motius de diferent naturalesa. D'una banda destacaven l'existència d'estereotips o prejudicis

¹⁴⁰MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

¹⁴¹ Aquest discurs el vam trobar a totes les grups de discussió realitzats, amb independència de la llengua materna o procedència dels joves.

¹⁴² BATALLA, J.; CASALS, M.; MICÓ, J.R. *La immigració a Andorra*. Institut d'Estudis Andorrans (IEA). Centre de Recerca Sociològica (CRES). Lleida: Pagès editors, 2004.

contra determinats col·lectius com ara els portuguesos o marroquins. Aquests prejudicis, com hem comentat en l'apartat anterior, estarien relacionats amb la posició sociolaboral que ocupen, el suposat baix nivell cultural d'alguns d'ells o la simple generalització d'estereotips o etiquetes negatives. D'altra banda pareixia un discurs que relacionava el fet que determinats col·lectius fossin més o menys acceptats en funció del seu grau d'integració. Una integració que de nou es basaria més en components assimilacionistes cap els valors, les pautes de comportament i especialment la llengua i cultura pròpia de la població autòctona. Amb la qual cosa, si l'immigrant no realitza aquest procés d'assimilació, se'l considera coma un individu no integrat o fins hi tot sense voluntat per a la integració en la societat que l'acull.

Elements com el temps que fa que s'ha emigrat, o l'existència de convenis amb determinats països, també influenciarien segons els joves, al fet que es tendeixi a acollir les persones de forma desigual.

Dins d'aquesta desigual acceptació social o acolliment més o menys positiu es va poder detectar que també entrava en joc una altre línia que marcava la tendència a l'acceptació del individu o no. Aquesta feia referència a l'existència de prejudicis i estereotips de caràcter i naturalesa diferents a l'hora d'identificar els grups lingüísticonacionals. En aquest sentit vèiem que la llengua no era un element amb tant pes alhora d'acceptar millor o pitjor a determinats col·lectius com els castellanoparlants o el francòfons, i en canvi cobrava una gran importància alhora d'explicar el perquè no s'acceptaven o s'acollin de forma positiva els individus d'origen portuguès. Aquest fet ens mostraria de nou que el discurs de la integració basada en l'assimilació té un recolzament com a mínim per una part de la població andorrana. Sembla que quan entre en joc una llengua menys coneguda o amb menys lligams històrics amb el català, als prejudicis o estereotips que hem destacat anteriorment, en funció de la posició sociolaboral, del suposat capital cultural..., s'hi suma aquest discurs on la integració passa per l'assimilació dels trets culturals i especialment la llengua de la població autòctona. Aquesta teoria podria explicar el perquè els col·lectius amb llengua materna espanyola o francesa són socialment més acceptats o se'ls permet un integració "més fàcil" que aquells altres grups amb llengües maternes com el portuguès, el marroquí... Per tant, en el cas d'aquests col·lectius podem parlar d'una interrelació entre les representacions socials dels grups lingüístics i les representacions socials dels usos lingüístics de cada llengua, situant aquells individus que parlen llengües socialment acceptades i amb un ús extens en millor posició social en l'escala d'acceptació que aquells que parlen llengües amb baix prestigi social.

7- LLENGUA I IDENTITAT NACIONAL A ANDORRA.

Seguidament ens centrarem en la relació entre la llengua i la identitat individual. En primer lloc analitzarem com els alumnes s'identifiquen amb una o altre llengua i quina relació trobem entre aquesta identificació i la seva nacionalitat. També mirarem d'esbrinar quins elements tenen més pes alhora de definir la identitat d'una persona: si és la nacionalitat, la llengua materna, la llengua sentida com a pròpia... Finalment intentarem identificar què configura pels joves identitat andorrana o quines característiques són imprescindibles per desenvolupar el sentiment de pertinença al Principat.

1-LA LLENGUA PRÒPIA.

Quina és la llengua o les llengües que sents com a teves?

En aquest primer apartat demanem als alumnes que ens diguin quina o quines llengües consideren com a pròpies, entenent que aquesta o aquestes són amb les que s'identifiquen. Per fer-ho utilitzem una pregunta de resposta múltiple on els alumnes poden escollir més d'una llengua si ho desitgen.

En primer lloc analitzem quines són les llengües més escollides, ja siguin soles o conjuntament amb d'altres. D'aquesta manera veiem que la llengua que més apareix és el català amb un 71%, seguit del castellà amb un 65%, el portuguès amb un 24%, el francès amb un 19% i finalment amb un 8% una altra llengua diferent a les anteriors¹⁴³.

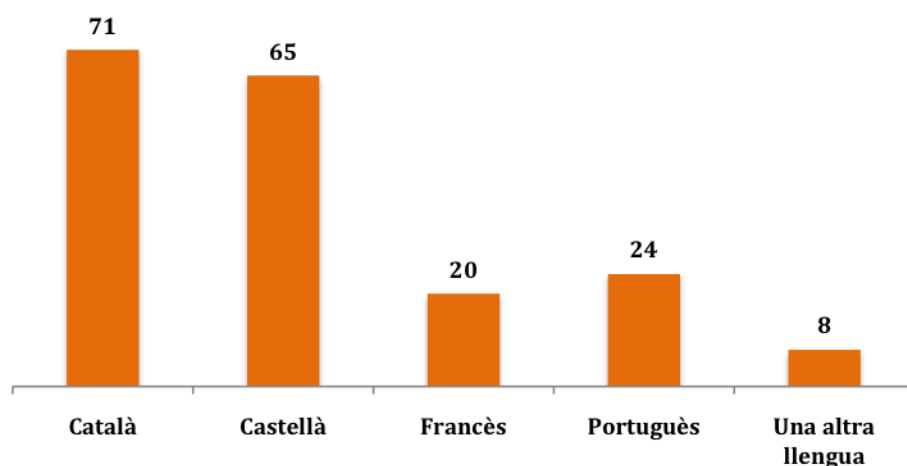
LLENGUA /ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	
Català	1803	70,7
Castellà	1666	65,3
Francès	498	19,5
Portuguès	601	23,6
Una altra llengua	197	7,7

*El percentatge suma més de 100, ja que en aquesta pregunta es podia donar més d'una opció de resposta.

¹⁴³ Com veurem més endavant aquesta pot ser l'anglès, una altra llengua europea o asiàtica...

LLENGUA QUE SENTS COM A PRÒPIA.

Entre aquells alumnes que han dit que senten com a pròpia un altre llengua podem destacar l'anglès amb un 48%, altres llengües europees com l'italià o l'alemany (30%), llengües asiàtiques amb un 8% i llengües àrabs amb un 12%.

ALTRES LLENGÜES QUE SENTS COM A PRÒPIES.

	Freqüències	Percentatges*
Base*	197	
Anglès.	94	47,7
Altres llengües europees.	60	30,4
Llengües asiàtiques.	16	8,1
Llengües àrabs.	23	11,7
Ns/nc.	9	4,6

*Contesten aquells que en la pregunta anterior han dit que senten com a seva una altra llengua.

**Els percentatges sumen més de 100, ja que els alumnes podien contestar més d'una llengua.

Per tal de tenir una informació més detallada analitzem les freqüències de les diferents llengües o combinacions lingüístiques que els alumnes han escollit.

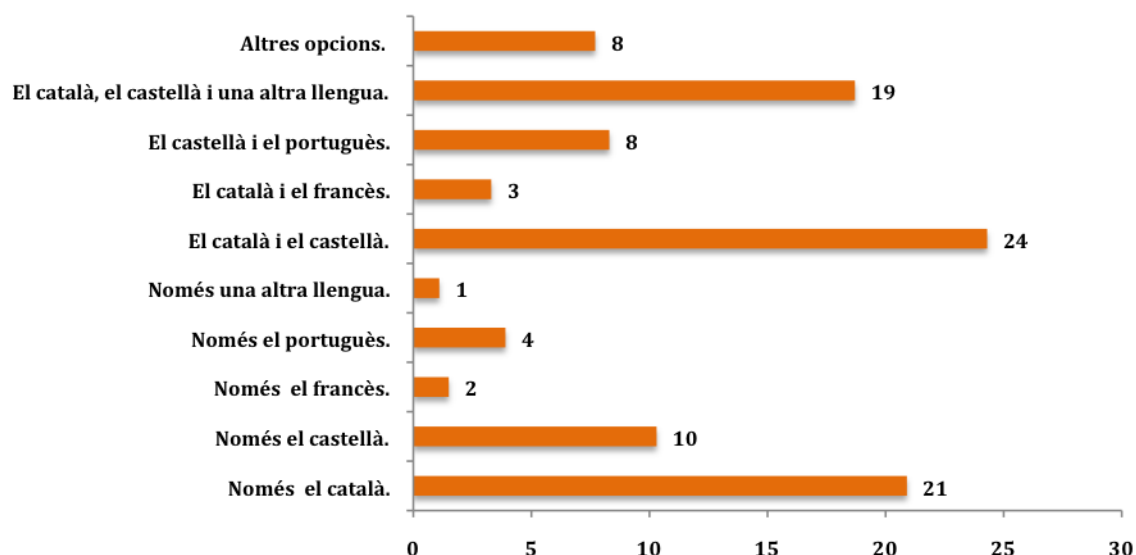
LLENGÜES O COMBINACIONS LINGÜÍSTIQUES CONSIDERADES COM A PRÒPIES.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Només el català.	533	20,9
Només el castellà.	263	10,3
Només el francès.	38	1,5
Només el portuguès.	100	3,9
Només una altra llengua.	28	1,1

El català i el castellà.	620	24,3
El català i el francès.	83	3,3
El castellà i el portuguès.	212	8,3
El català, el castellà i una altra llengua.	478	18,7
Altres opcions.	196	7,7

*El percentatge suma més de 100, ja que en aquesta pregunta es podia donar més d'una opció de resposta.

LLENGÜES O COMBINACIONS LINGÜÍSTIQUES CONSIDERADES COM A PRÒPIES

D'aquesta manera obtenim que el 24% dels alumnes consideren com a pròpies el castellà i el català conjuntament; un 21% ha contestat que només el català; un 19% que el català, el castellà i una altra llengua; un 10% només el castellà; un 8% el castellà i el portuguès i un altre 8% ha escollit altres combinacions (català i portuguès, castellà i anglès...). En percentatges inferiors es situaria el 4% d'alumnes que considera com a llengua pròpia només el portuguès; un 3% ha escollit el català i el francès; pràcticament un 2% només el francès i finalment un 1% escull només una altra llengua que pot ser l'anglès, el filipí, l'alemany...

Per analitzar les respostes obtingudes en funció de les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes, ens centrarem en les quatre llengües o combinacions lingüístiques més escollides pels alumnes enquestats.

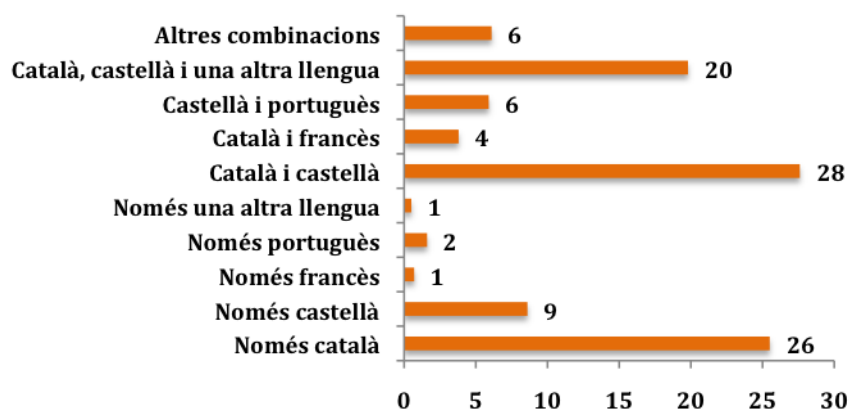
Del 24% dels alumnes que consideren **tant el català com el castellà** com a llengües pròpies, ho fan en percentatges més elevats les noies (25%); els alumnes de 11 a 12 anys amb un 26%; els alumnes de nacionalitat espanyola amb un 38%; aquells que tenen pares i/o mares també de nacionalitat espanyola amb un 39% ambdós casos; els nascuts a Andorra (27%); aquells que porten residint al Principat menys de 5 anys (24%) i aquells que segueixen els seus estudis en el sistema d'ensenyament espanyol.

Només la llengua catalana ha estat escollida com a llengua pròpia pel 21% de la mostra. Entre aquests destaquen els alumnes de 13 a 14 anys amb un percentatge del 22%; aquells de nacionalitat andorrana (25%); els que tenen pares amb nacionalitat també andorrana (41% tan pel cas del pare com de la mare); el 24% dels que han nascuts al Principat; el 19% dels alumnes que porten més de 10 anys residint en aquest territori i amb un 25% els alumnes del sistema d'ensenyament andorrà i amb un 24% els del espanyol.

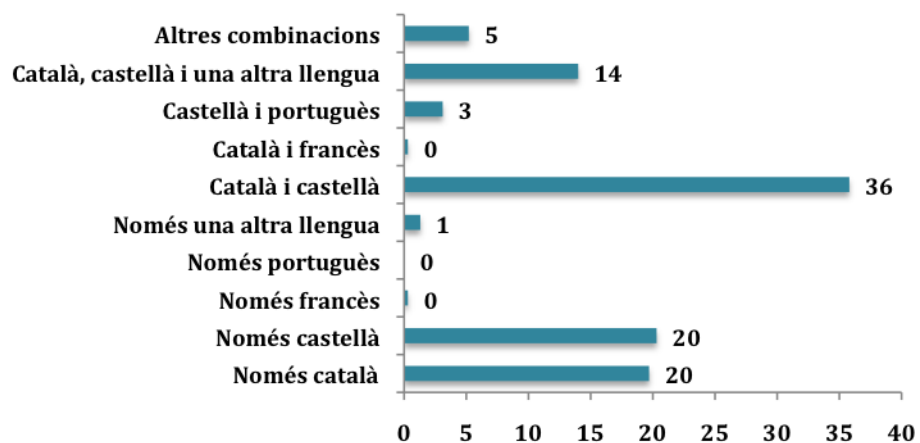
Un 19% dels enquestats ha respost que sent com a pròpies el **català, el castellà i una tercera llengua**. Entre aquests podem destacar el 21% dels alumnes d'11 a 12 anys; els alumnes amb nacionalitat portuguesa 21% i andorrana (20%); el 28% d'alumnes amb pares francesos i el 26% de pares portugueses; el 20% dels alumnes que han nascut a Andorra; el 18% dels que porten residint al país de 5 a 10 anys i finalment el 26% dels alumnes inscrits al sistema d'ensenyament francès.

Finalment un 10 % dels alumnes ha contestat que sentien com a pròpia la **llengua castellana** en solitari. D'aquests es podria destacar el 12% de les noies; el 29% dels alumnes del grup d'altres nacionalitats; el 24% amb pares i/o mares també del grup d'altres nacionalitats amb un 24 i un 22% respectivament; el 13% entre els que no han nascut al Principat; el 17% dels que porten vivint-hi de 5 a 10 anys i finalment el 13% dels alumnes que segueixen els estudis dins del sistema d'ensenyament andorrà.

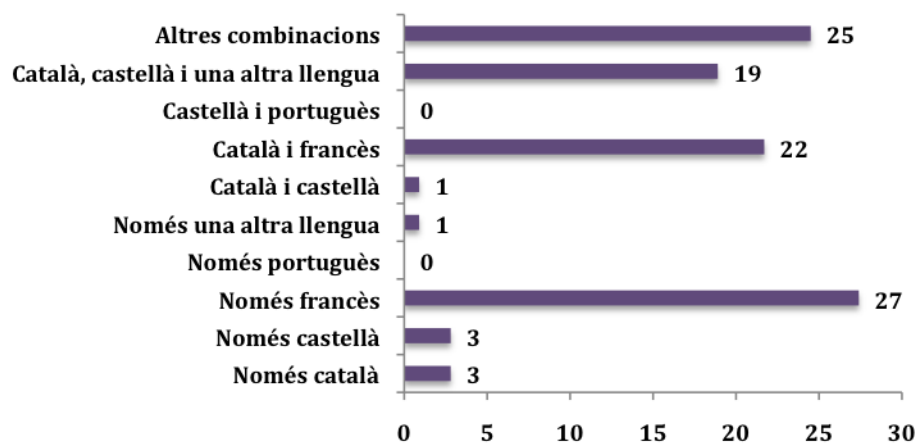
LLENGUA/ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES PELS ALUMNES DE NACIONALITAT ANDORRANA

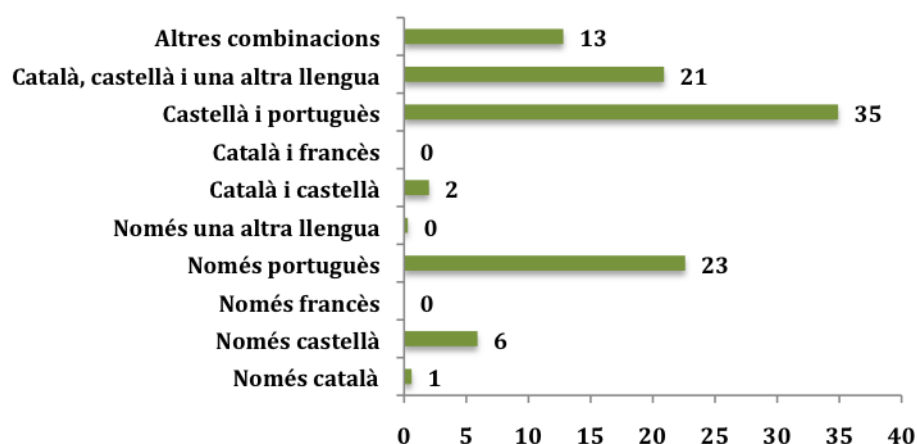
**LLENGUA/ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES PELS ALUMNES
DE NACIONALITAT ESPANYOLA**

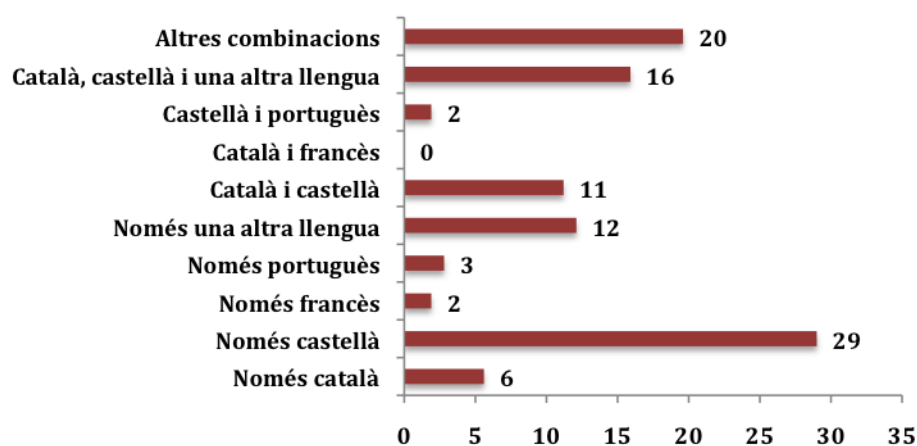
**LLENGUA/ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES PELS ALUMNES
DE NACIONALITAT FRANCESA.**

**LLENGUA/ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES PELS ALUMNES
DE NACIONALITAT PORTUGUESA.**

**LLENGUA/ES CONSIDERADES COM A PRÒPIES PELS ALUMNES
AMB NACIONALITATS DINS DEL GRUP "D'ALTRES".**

2- SENTIMENT IDENTITARI DELS ESCOLARS.

Tu et sents...?

A continuació demanem als alumnes que ens indiquin com se senten a nivell identitari. És a dir quina identitat s'escau més al que ells senten. Un cop més utilitzem una pregunta de resposta múltiple en la que els alumnes poden escollir més d'una opció. Així per exemple podem tenir alumnes que es senten andorrans, d'altres que andorrans i espanyols, o francesos i andorrans...

Primer de tot agafem les que creiem que són les principals identitats nacionals que podem trobar al Principat (andorrana, catalana, espanyola, francesa, portuguesa i altres) per tal de veure quins percentatges obtenen ja sigui com a un sentiment identitari únic o bé combinat.

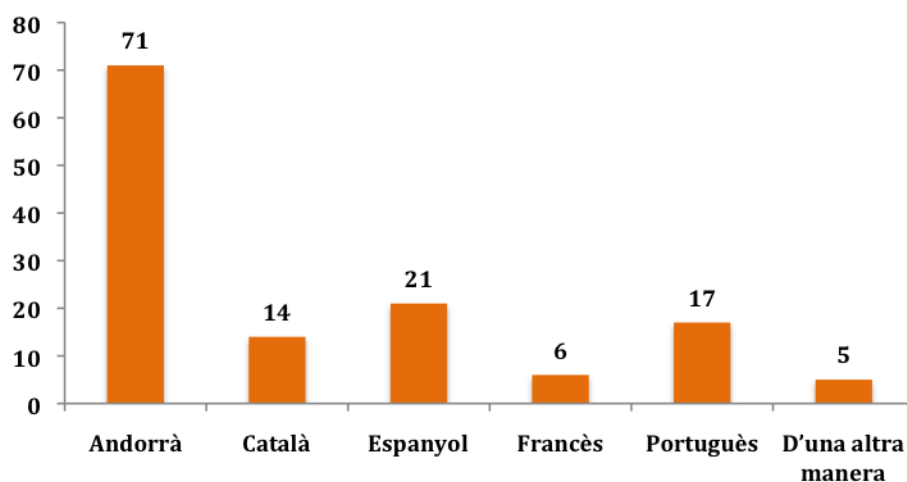
En aquest sentit veiem que sentir-se **andorrà**, a seques o conjuntament amb d'altres identitats, assoleix un percentatge del 71% entre les enquestats; **espanyol** obtindria un percentatge del 21%; **portuguès** del 17%, **català** del 14%, **francès** del 6% i finalment trobaríem **altres identitats** difícils d'agrupar pels pocs casos que tenen que obtindrien un percentatge del 5%.

TÚ ETS SENTS...

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Andorrà	1817	71,2
Català	351	13,8
Espanyol	533	20,9
Francès	148	5,8
Portuguès	445	17,4
D'una altra manera	121	4,7

*En tractar-se d'una pregunta de resposta múltiple, els percentatges sumen més de 100.

TU ET SENTS...

Entre aquells que han respost que es senten d'una altra manera (5% de la mostra), podem veure que un 32% se sent d'una altra nacionalitat europea (italià, alemany, rus...); un 24% se sent d'alguna identitat originària de Sud-americà com ara brasiler, equatorià...; un 15% se sent identificat amb nacionalitats provinents del món africà i àrab (marroquí, bereber...); un 13% s'identifica amb identitats asiàtiques com ara la filipina, la índia o la japonesa; i un 6% ha indicat que se sent d'altres nacionalitats no agrupables a la classificació anterior com ara podria ser canadenc, australià....

ALTRES SENTIMENTS IDENTITARIS

	Freqüències	Percentatges**
--	-------------	----------------

Base*	121	
De una altra nacionalitat europea.	38	31,7
De nacionalitat sud-americana.	29	24,2
De nacionalitats africana o àrab.	18	15,0
De nacionalitat asiàtica.	16	13,3
D'una altra nacionalitats.	7	5,8
Ns/nc.	14	11,7

*Contesten aquells que han dit que se senten d'una altra nacionalitat.

**Els percentatges sumen més que 100, ja que la pregunta admet resposta múltiples.

Seguidament però hem volgut saber quines opcions d'identitat són més freqüents entre els alumnes per tal de donar més detall en l'anàlisi d'aquesta pregunta. D'aquesta manera veiem que quan parlem d'un únic sentiment identitari domina el sentir-se andorrà que ha estat escollit per un 46% de la mostra. En percentatges més inferiors trobem sentir-se portuguès amb un 9%, sentir-se espanyol (8%), sentir-se català (3%), sentir-se francès (2%) i finalment amb un 3% sentir-se únicament d'una altra manera¹⁴⁴ (italià, marroquí, brasiler...).

Quan ens fixem en les combinacions de més d'un sentiment identitari observem que un 7% dels alumnes manifesten sentir-se andorrans i espanyols; un altre 7% diuen sentir-se andorrans i catalans; un 5% andorrans i portuguesos; un 2% andorrans i francesos i un 1% consideren sentir-se andorrà més una altra identitat com ara italià, alemany, marroquí, filipí... Finalment trobem que un 7% dels alumnes han afirmat sentir-se d'una combinació d'identitats tan variada que és difícil d'agrupar. En aquest sentit trobaríem per exemple sentir-se anglès i filipí, francès i portuguès, espanyol i marroquí...

TÚ ETS SENTS... (detallada)

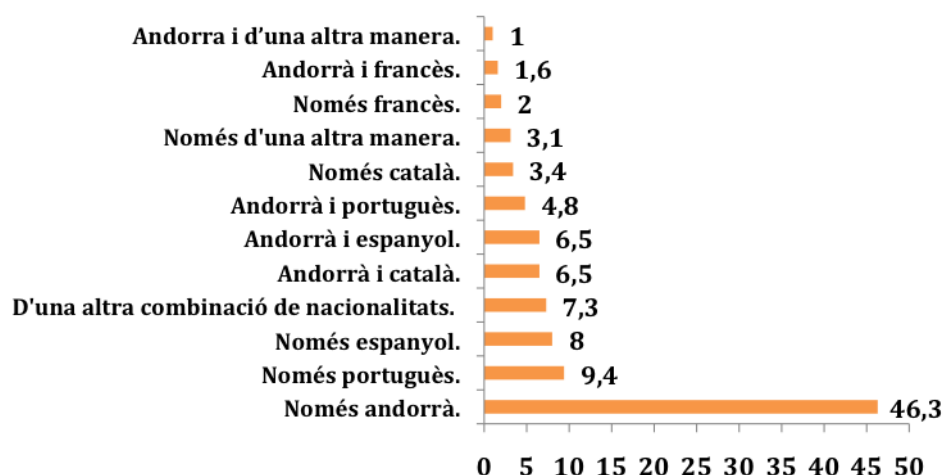
	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Només andorrà.	1180	46,3
Només català.	87	3,4
Només espanyol.	205	8,0
Només francès.	52	2,0
Només portuguès.	241	9,4
Només d'una altra manera.	78	3,1
Andorrà i català.	167	6,5
Andorrà i espanyol.	165	6,5
Andorrà i francès.	42	1,6
Andorrà i portuguès.	122	4,8

¹⁴⁴ Es tracta d'identitats molt variades que en tenir pocs casos són difícils d'agrupar. Les tractarem més endavant.

Andorra i d'una altra manera.	26	1,0
D'una altra combinació de nacionalitats.	186	7,3

*En tractar-se d'una pregunta de resposta múltiple, els percentatges sumen més de 100.

Sentiment identitari dels escolars (detallat).

Alhora d'analitzar les respostes obtingudes amb les principals variables sociodemogràfiques dels alumnes ens centrarem en la primera classificació comentada, ja que els percentatges són més elevats i en podem treure més informació.

a) **Sentir-se andorrà**¹⁴⁵ ha estat escollit per un 71% dels estudiants. Entre aquests destaquen els de 11 a 12 anys amb un percentatge del 76%. De fet podem observar una relació estadística inversament proporcional, on a més edat menys percentatge trobem d'alumnes que han contestat sentir-se andorrans (de forma exclusiva o bé combinada). Així del 76% obtingut en la franja més jove, passem a un 62% entre els alumnes de més edat (17-18 anys).

Podem veure una coincidència entre el fet de sentir-se andorrà i tenir la nacionalitat andorrana, ja que són aquests alumnes els que major percentatge han obtingut (86%). Pel que fa a la nacionalitat dels pares, són els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat andorrana els que han contestat en major mesura sentir-se andorrans/anes obtenint un percentatge del 91% en el cas dels pares i del 93% en el cas de les mares. Trobem però també un percentatge important entre aquells altres alumnes que tenen pares de nacionalitat espanyola, amb un 73% i un 71% pel pare i la mare respectivament.

També podem destacar que sentir-se andorrà ha estat en major mesura triada per alumnes nascuts a Andorra amb un 84% i entre els no nascuts al Principat però que hi resideixen des de fa més de 10 anys amb un percentatge del 45%. Un cop més podem parlar d'una relació estadística proporcional entre els anys que fa que es viu al Principat i el percentatge d'alumnes

¹⁴⁵ Cal recordar que estem analitzant el percentatge d'alumnes que han contestat que se senten andorrans ja sigui de forma exclusiva o en combinació amb un o més sentiments identitaris.

que manifesten sentir-se andorrans. D'aquesta manera a més anys de residència més augmenta aquest percentatge que es situa en un 16% per els que porten menys de 5 anys, un 25% entre els que porten de 5 a 10 anys i en un 45% entre els alumnes que porten més de 10 anys vivint en aquest territori.

Pel que fa a la variable sector laboral dels pares, podem veure que els alumnes que en major proporció han contestat sentir-se andorrans són aquells amb pares i /o mares que treballen a l'Administració pública o parapública, amb un 80% en el cas dels pares i un 81% en el de les mares. També trobem percentatges elevats en el cas d'aquells alumnes amb pares i/o mares que treballen per compte propi amb un 79% pels pares i un 81% per les mares.

Finalment podem dir que són els alumnes inscrits al sistema educatiu andorrà aquells que en major mesura han contestat sentir-se andorrans, de forma exclusiva o combinada, amb un percentatge del 76%, i aquells que senten com a llengua pròpia el català amb un 84% i el francès amb un 75%.

b) **Sentir-se espanyol**, un cop més ja sigui de forma exclusiva o bé combinada, ha obtingut un percentatge del 21%. Opten per aquesta resposta especialment els alumnes de nacionalitat espanyola amb un 55%; aquells amb pares i/o mares també de nacionalitat espanyola amb un percentatge entre el 35 i el 36%; amb un 28% els no nascuts a Andorra; els que porten vivint-hi menys de 5 anys (34%); aquells amb pares i/o mares en situació d'atur (percentatge aproximat del 25%); amb un 27% aquells que segueixen els seus estudis al sistema educatiu espanyol i finalment aquells que consideren com a llengua pròpia el castellà amb un 30%.

c) **Sentir-se portuguès** ha estat escollit pel 17% de la mostra. Entre aquests ho fan en major percentatge aquells alumnes de major edat (17-18 anys) amb un 23%; aquells alumnes amb nacionalitat portuguesa amb un percentatge del 85%; els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat portuguesa amb un percentatge en ambdós casos del 64%; els no nascuts a Andorra amb un 32%; aquells que tot i no haver nascut al Principat porten residint-hi de 5 a 10 anys amb un percentatge que arriba al 49%; els alumnes amb pares en situació d'atur (32%) o jubilats, pensionistes o baixes definitives (31%) i/o mares també en aquesta última situació amb un percentatge que arriba al 43%; alumnes del sistema educatiu francès amb un 26% i finalment alumnes que han manifestat sentir com a llengua pròpia el portuguès amb un 69%.

d) **Sentir-se català** amb un percentatge del 14%, és una opció escollida principalment per els alumnes amb nacionalitat espanyola (26%); alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat també espanyola amb un percentatge que oscil·la entre el 20 i el 21%; aquells alumnes no nascuts al Principat amb un 18%; aquells que fa menys de 5 anys que hi viuen (26%); amb un 17% els alumnes amb pares que treballen per compte propi i/o mares que treballen a l'Administració pública o parapública (16%); aquells que estudien en centres espanyols (18%) i finalment aquells que manifesten sentir com a pròpia la llengua catalana amb un percentatge que arriba al 18%.

e) ***Sentir-se francès***, que ha obtingut un percentatge del 6%, és el sentiment identitari expressat especialment pels alumnes de nacionalitat francòfona amb un 76%; alumnes amb pares i/o mares també d'aquest origen amb un percentatge del 65% en el cas dels pares i del 59% en el cas de les mares; pels no nascuts al Principat amb un 11%; per aquells que fa menys de 5 anys que viuen en aquest territori (19%) i pels alumnes inscrits al sistema educatiu francès amb un 15%.

f) ***Sentir-se d'una "altre manera"***, és a dir sentir-se marroquí, equatorià, italià, argentí i italià..., és una opció escollida pel 5% del mostra. D'aquests podem dir que ho fan en un percentatge superior els alumnes del grup "d'altres nacionalitats" (51%); els que tenen pares i/o mares també amb nacionalitats dins del grup d'altres amb un 38% ambdós casos; els no nascuts a Andorra (9%); aquells que fa menys de 5 anys que viuen en territori andorrà (14%) i finalment amb un percentatge del 31% aquells que han manifestat sentir com a pròpia una llengua diferent al català, castellà, francès o portuguès, podent ser aquesta l'anglès, el filipí, una altre llengua europea...

Ens sembla interessant poder veure amb més detall la **relació entre nacionalitat i sentiment identitari**. En aquest sentit podem comprovar que aquells alumnes que tenen la **nacionalitat andorrana** se senten majoritàriament andorrans amb un percentatge del 86%. Ara bé entre aquests també trobem alumnes que manifesten sentir-se catalans (14%), espanyols (18%), francesos (4%), portuguesos (11%) i d'altres identitats amb un 4%.

Pel que fa als alumnes amb **nacionalitat espanyola**, un 55% se senten espanyols, un 47% andorrans i un 26% catalans. Amb percentatges força inferiors trobem que un 2% es defineixen com a francesos, un 3% com a portuguesos i un 5% han escollit altres identitats.

Els alumnes amb **nacionalitat francesa** s'identifiquen majoritàriament com a francesos (76%), però també trobem un 46% que ho fa com a andorrans. Amb percentatges inferiors trobem que un 14% se senten espanyols, un 6% catalans, un 2% portuguesos i un 5% d'altres maneres.

Un 85% dels alumnes amb **nacionalitat portuguesa** afirmen sentir-se portuguesos i un 34% andorrans. També trobem entre aquests alumnes un 15% que s'identifiquen com a espanyols, un 3% com a catalans, un 2% com a francesos i un altre 2% ha escollit l'opció "d'altres identitats".

Finalment entre els alumnes amb **d'altres nacionalitats** veiem que un 51% s'identifica amb d'altres sentiments identitaris. Podem pensar que aquest tenen una correspondència amb la seva nacionalitat com ara tenir la nacionalitat argentina i sentir-se argentí o bé tenir la nacionalitat italiana i sentir-se italià. També trobem que un 36% d'aquets alumnes afirmen sentir-se andorrans, un 16% espanyols, un 9% francesos, un 8% catalans i un 3% portuguesos.

Tenint en compte aquestes dades podem dir que no sempre hi ha una correspondència entre la nacionalitat que els alumnes tenen i el sentiment identitari amb el que s'identifiquen. A més a

més, com hem vist anteriorment, part d'aquets alumnes no s'identifiquen amb una sola identitat sinó que ho fan amb més d'una. Així per exemple podríem trobar el cas d'un alumne de nacionalitat portuguesa que es senti andorrà i espanyol o un altre amb nacionalitat andorrana però que s'identifiqui com a francès...

També podem observar amb més detall la **relació entre identificació identitària i llengua sentida com a pròpia**. En aquest sentit veiem que cada una de les identitats s'associa a una llengua de forma majoritària però no de forma exclusiva. Així trobem que entre els alumnes que han manifestat sentir-se **andorrans**, un 84% declara que el català és la llengua amb la que s'identifica. Ara bé entre aquests alumnes n'hi ha que s'identifiquen amb el francès (76%), amb el castellà (69%), amb el portuguès (52%) o amb d'altres llengües (61%).

Del 14% d'alumnes que han manifestat sentir-se **catalans**, un 18% afirma considerar el català com a llengua pròpia, però alhora trobem que un 12% escull el francès, un altre 12% escull altres llengües, un 11% el castellà i un 3% el portuguès.

El castellà és la llengua que en major percentatge (30%) han escollit els alumnes que afirmen identificar-se com a **espanyols**. Però aquets també han triat en un 23% altres llengües, en un 19% el francès, en un 18% el català i en un 16% el portuguès.

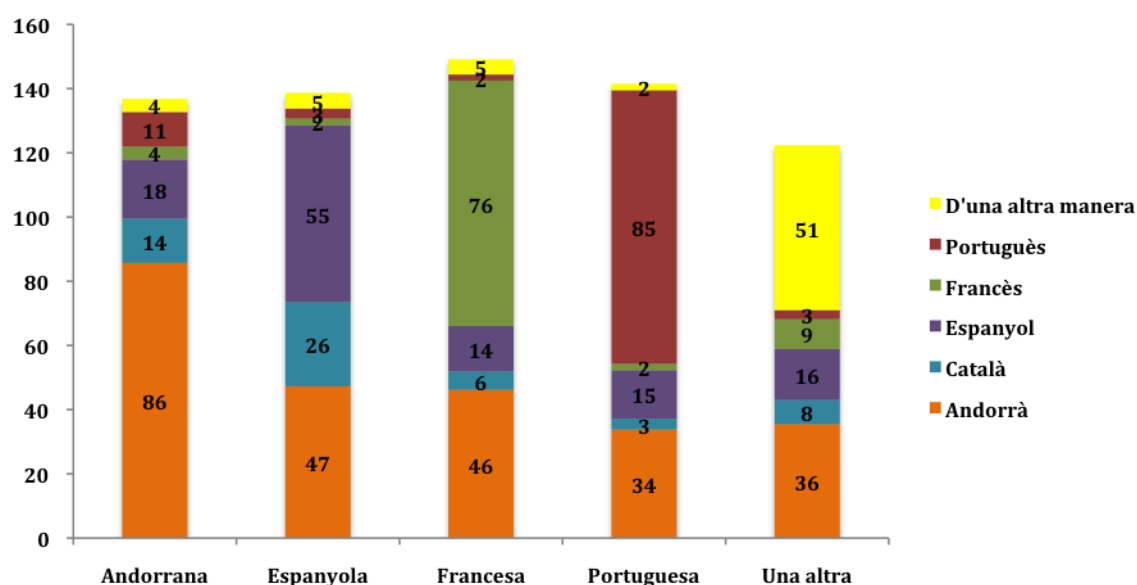
Pel que fa a aquells alumnes que de senten identificats com a **francesos**, el francès és la llengua que en major percentatge han escollit com a pròpia (27%). Tot i així també n'hi ha que han escollit altres llengües (6%), el català (5%), el castellà (4%) i amb un 2% el portuguès.

La majoria d'alumnes que s'identifiquen com a **portuguesos** han escollit el portuguès com a llengua pròpia (69%). Però de nou trobem que aquests alumnes no només s'identifiquen amb la llengua que seria més lògic pensar, sinó que un 18% senten com a pròpia el castellà, un 12% el francès, un 8% el català i un 6% respon l'opció d'altres llengües

Finalment entre els alumnes del grup **d'altres nacionalitats** trobem que un 31% ha afirmat identificar-se amb d'altres llengües com ara l'anglès, l'italià+a, el filipí... Però un 6% s'identifica també amb el castellà, un 4% amb el català, un altre 4% amb el francès i un 3% amb el portuguès.

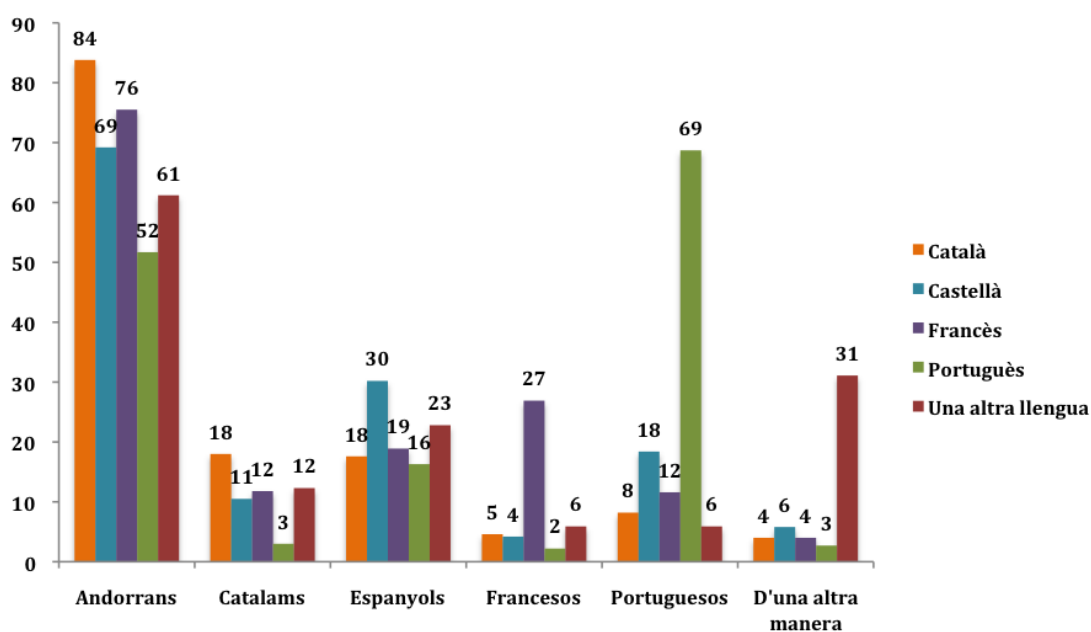
Aquest ventall de possibilitats, com desenvoluparem més endavant, ens mostra que entre els alumnes andorrans alhora d'identificar-se o definir-se entren en joc diversos elements com ara el lloc d'origen, la llengua materna o la llengua que senten com a pròpia.

SENTIMENT IDENTITARI SEGONS LA NACIONALITAT DE L'ALUMNE

Nota: cal recordar que la pregunta del sentiment identitari era de resposta múltiple. És per aquest motiu que els percentatges sumen més de 100, i que podem trobar combinacions variades com sentir-se català i andorrà o espanyol i andorrà.

SENTIMENT IDENTITARI I LLENGUA SENTIDA COM A PRÒPIA

Nota: de nou, els percentatges de cada una de les identitats presentades no sumen 100, ja que al preguntar quina llengua consideraven com a pròpia en podien escollir més d'una (pregunta de multiresposta). Així per exemple un alumne que s'identifiqui com a andorrà pot haver escollit com a llengua pròpia el català, el castellà i el portuguès.

Aquesta pregunta sobre el sentiment identitari dels joves d'Andorra s'ha plantejat en aquesta enquesta per poder quantificar i reafirmar els resultats obtinguts en el treball qualitatiu de

Joves i llengües d'Andorra (2006-08). En aquella ocasió vam poder observar que en els diferents grups de discussió hi havia alumnes que s'identificaven amb una sola identitat (andorrà, francès...), però també trobàvem joves, que igual que en l'enquesta actual, la seva identificació identitària passava per la barreja de dos o més identitats (sentir-se andorrà i portuguès; català i andorrà; espanyol, andorrà i català...).

En aquell treball, en tractar-se d'un estudi qualitatiu, vam poder deixar que fossin els propis joves els que a través de discursos espontanis ens argumentessin quins elements creien que determinaven que es sentissin d'una manera o d'una altre. Així doncs, entre els joves que s'identificaven com a andorrans, amb independència de l'origen familiar¹⁴⁶, es tendia a considerar que aquest sentiment responia al fet d'haver nascut a Andorra o portar-hi molts anys vivint-hi. Com hem vist un 45% dels alumnes no nascuts a Andorra i que porten més de 10 anys vivint al Principat, s'identifiquen com a andorrans, mentre que pels que porten menys de cinc anys el percentatge es situa en un 17%. Contràriament doncs, tant en els grups de discussió com en l'enquesta actual, aquells alumnes que porten menys temps residint al Principat, s'acostumen a identificar amb el lloc de procedència.

De la mateixa manera entre aquells alumnes que manifestaven sentir-se no andorrans sinó espanyols, francesos..., apareixia el lloc de naixement o de residència de llarga durada alhora d'explicar el perquè es sentien d'una o altre manera. A aquest factor s'hi sumava el fet d'identificar-se amb la cultura i amb la llengua en que acostumaven a parlar o l'influència de l'origen dels pares.

Entre aquells alumnes que s'identificaven amb més d'una identitat vam poder observar que aquest sentiment de pertinença sorgia també de la barreja d'elements de naturalesa diversa com ara l'origen familiar, el país de naixement o de residència, la llengua parlada habitualment...

També vam poder trobar en altres joves discursos que diferenciaven el fet de sentir-se andorrà i sentir-se andorrà de pares espanyols, portuguesos... En aquest sentit creien que entre un i altres, tot i identificar-se com a andorrans, les característiques lingüístiques, culturals, familiars... d'origen, determinaven el que podríem denominar com a una nova categoria: andorrans de pares estrangers.

Com hem anat veient, hi ha alumnes que tot i no haver nascut al Principat afirmen sentir-se andorrans ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb la identitat d'origen. En l'estudi del 2004 sobre immigració¹⁴⁷ ja es va poder constatar el denominat fenomen *d'assimilació*

¹⁴⁶ Com en l'enquesta present, en aquella ocasió es van trobar joves que tot i tenir una nacionalitat o procedència no andorrana (portuguesa, francesa, espanyola...) s'identificaven com a andorrans o com a andorrans i francesos, andorrans i portuguesos...

¹⁴⁷ BATALLA, J.; CASALS, M.; MICÓ, J.R. *La immigració a Andorra*. Institut d'Estudis Andorrans (IEA). Centre de Recerca Sociològica (CRES). Lleida: Pagès editors, 2004.

*d'identificació*¹⁴⁸, que consisteix en el desenvolupament del sentit de pertinença a la societat receptora. En aquella ocasió entre la població immigrant no nascuda a Andorra, un 31% se sentien andorrans; un 35% dels quals eren catalans i un 14% de la resta d'Espanya. D'aquesta manera s'arribava a la conclusió que els immigrants no nascuts a Andorra que més s'identifiquen amb aquest país eren els espanyols, segurament per la proximitat cultural, territorial i lingüística, i pèl fet que és el col·lectiu d'immigrants amb més anys de residència al Principat. Segons les dades obtingudes en aquesta enquesta, aquells que en major proporció han afirmat sentir-se andorrans, a part del que tenen aquesta nacionalitat, són els espanyols amb un 47%.

3- SENTIMENT D'ANDORRANITAT.

3.1 Què creus que és necessari per tal que un noi o noia com tu es senti andorrà/ana?

A continuació demanem als alumnes que ens indiquin què creuen que és necessari per tal que un individu es

senti andorrà. Per fer-ho presentem una pregunta tancada de resposta múltiple, en la que els alumnes poden escollir una o més d'una de les següents opcions de resposta: parlar català, haver nascut a Andorra, viure el país des de molt petit/a i/o tenir la nacionalitat andorrana. A més a més s'afegeix l'ítem "altres opcions" per tal que aquells alumnes que consideren que per sentir-se andorrà/ana són necessaris altres elements, els puguin especificar en la pregunta següent. Aquesta resposta també pot ser escollida de manera individual o conjuntament a alguna de les respostes que els donem.

Seguidament, analitzarem els percentatges obtinguts en cada una de les opcions de resposta donades tenint en compte que aquestes poden haver estat escollides de forma individual o conjuntament amb d'altres respostes. Així doncs la resposta que més es repeteix entre els alumnes és haver nascut a Andorra, que obté un percentatge del 50%. Seguidament trobem viure el país des de molt petit/a amb un percentatge del 41%; parlar català amb un 40%; tenir la nacionalitat andorrana amb un 37% i amb un 11% trobem "altres opcions".

Destacar també que un 34% dels alumnes ha optat per escollir més d'una opció de resposta. És a dir que pensa que per tal de sentir-se andorrà són necessàries dos o més combinacions dels elements que els hem donat. Així per exemple podem trobar alumnes que escullen haver nascut a Andorra i parlar català; parlar català i tenir la nacionalitat andorrana...

ELEMENTS NECESSARIS PER SENTIR-SE ANDORRÀ SEGONS ELS ALUMNES

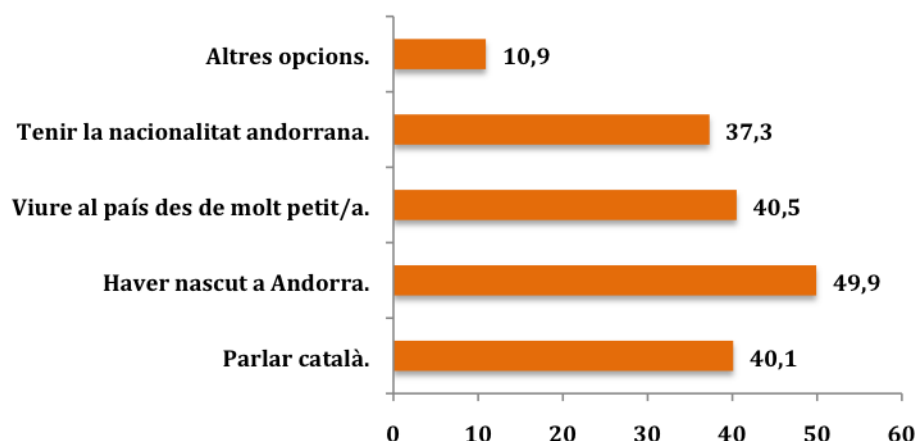
	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Parlar català.	1022	40,1

¹⁴⁸ GORDON, M. (1964). *Assimiliations in American Life*. Nova York: Oxford University Press.

Haver nascut a Andorra.	1274	49,9
Viure al país des de molt petit/a.	1033	40,5
Tenir la nacionalitat andorrana.	952	37,3
Altres opcions.	278	10,9

*El percentatge és superior a 100, ja que els alumnes podien escollir més d'una opció.

ELEMENTS QUE CONFIGUREN LA IDENTITAT ANDORRANA SEGONS ELS ALUMNES.

Com hem dit, un 50% dels alumnes considera que per sentir-se andorrà és necessari com a mínim *haver nascut a Andorra*. Entre els que han escollit aquesta opció destaquen els nois amb un percentatge del 52%; els alumnes amb nacionalitat andorrana i francesa amb un 53% ambdós casos; els alumnes amb pares de nacionalitat francesa amb un 59% i/o mares de nacionalitat andorrana (57%); els nascuts a Andorra amb un percentatge del 54%; aquells que porten vivint al Principat de 5 a 10 anys amb un percentatge del 43%; els alumnes inscrits al sistema educatiu francès amb un 53% i finalment aquells que consideren el català i/o el castellà com a llengua pròpia amb un percentatge del 50% en el dos casos.

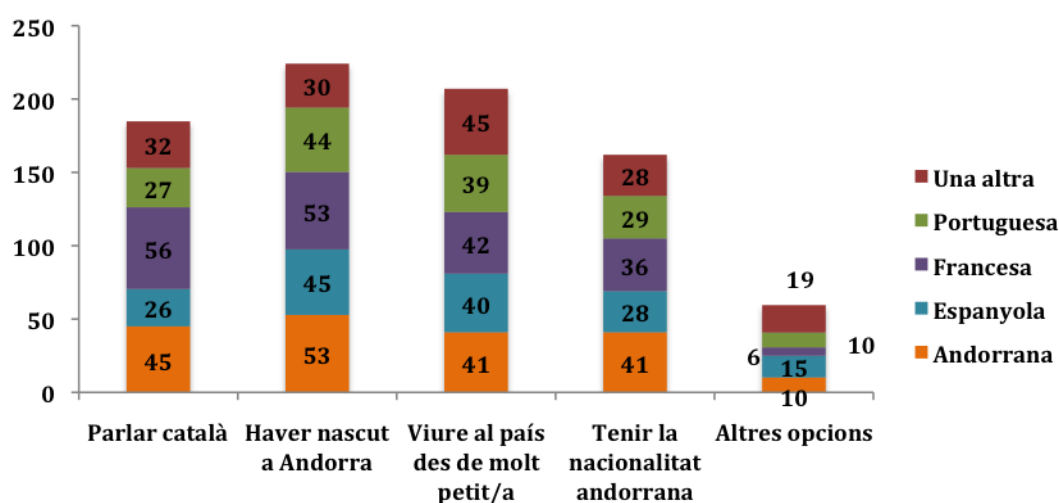
La segona opció més escollida amb un 41% ha estat *viure el país des de molt petit/a*. Entre els que han escollit aquest opció sola, o conjuntament amb d'altres respostes, ho fan en major percentatge les noies amb un 43%; els alumnes del grup d'altres nacionalitats (45%); els alumnes amb pares amb nacionalitat també del grup "d'altres nacionalitats" i/o mares andorranes o pertanyents al grup d'altres nacionalitats (43% ambdós casos); amb un 42% els alumnes no nascuts a Andorra i els que porten vivint-hi més de 10 anys (43%); els que segueixen el sistema educatiu francès (43%) i finalment aquells que senten com a pròpia la llengua francesa amb un percentatge del 46%.

Entre els alumnes que han escollit *parlar català* (40%), destaquen els nois amb un percentatge que arriba al 43%; els alumnes de nacionalitat andorrana (45%); aquells que tenen pares de nacionalitat també andorrana amb un 53% i/o mares amb nacionalitat francesa (55%); els nascuts a Andorra (44%); els que porten vivint al Principat més de 10 anys (31%); els que

estudien en centres francesos (48%) i finalment aquells que consideren com a pròpia la llengua francesa amb un percentatge que es situa al 48%.

Tenir la nacionalitat andorrana ha estat una opció escollida com hem vist pel 37% de la mostra. D'aquests ho fan en un percentatge superior els nois (39%); els alumnes de nacionalitat andorrana (41%) i amb pares i/o mares també d'aquesta nacionalitat (45% en el cas del pare i 49% en el de la mare); els nascuts al país (41%); aquells que porten vivint al Principat més de 10 anys amb un 33%; els alumnes del sistema educatiu francès (42%) i aquells que consideren com a pròpia la llengua francesa amb un percentatge del 42%.

ELEMENTS QUE CONFIGUREN LA IDENTITAT ANDORRANA SEGONS ELS ALUMNES PER NACIONALITAT DE L'ALUMNE.

A continuació demanem als alumnes que han escollit altres opcions, ja sigui de forma individual, o conjuntament amb alguna de les opcions de resposta donades, que ens expliquin quins altres elements consideren necessàries per tal que una persona es senti andorrana.

Les respostes donades han sigut molt variades, però hem pogut realitzar la següent agrupació:

- un 28% pensa que és necessari que a la persona li agradi el país, se l'estimi, que li agradi viure-hi...
- un 9% creu que també és necessari per sentir-se andorrà/ana conèixer els costums, tradicions, festes... d'Andorra.
- un 8% respon que és necessari que aquesta persona se senti integrada o apreciada per la població nacional.
- un 8% pensa que és necessari tenir família directa andorrana (avis, pares...) per tal de poder sentir-se andorrans.
- un 8% més pensa que el que és necessari és que un mateix es senti andorrà.

- un 4% pensa que és important haver-se integrat per poder sentir-se andorrà.

Finalment trobem que un 15% argumenta altres elements de naturalesa tant variada que no és possible agrupar, i el 22% restant no especifiquen cap motiu.

Del 11% dels alumnes que hem comentat que han escollit únicament o a més a més “altres opcions” com a elements que són necessaris per tal que una persona es senti andorrana, podem veure que ho fan en percentatge superior els alumnes del grup d’altres nacionalitats (19%); aquells que tenen pares i/o mares també dins d’aquest grup (16 i 17% respectivament); els no nascuts a Andorra en un 12%; aquells que fa més de 10 anys que hi viuen (14%); els alumnes matriculats al sistema educatiu andorrà amb un percentatge del 13% i finalment aquells que consideren com a pròpia una altra llengua diferent al català, castellà, francès o portuguès (22%).

ALTRES ELEMENTS QUE CONFIGUREN LA IDENTITAT ANDORRANA.

	Freqüències	Percentatges
Base*	278	100
Que li agradi el país, que l'estimi, que li agradi viure-hi..	78	28,1
Conèixer els costums, les tradicions, les festes... d'Andorra.	25	9,0
Sentir-se integrat a Andorra (pels altres).	23	8,3
Tenir família directa andorrana (pares, avis...).	22	7,9
Sentir-s'hi un mateix (qualcom personal).	22	7,9
Haver-se integrat al país.	11	4,0
Altres	41	14,7
Ns/nc	60	21,6

*Contesten aquells que en la pregunta anterior havien escollit altres opcions.

Ahora d’elaborar aquesta pregunta hem utilitzat com a opcions de resposta alguns dels discursos emergents que vam trobar en els grups de discussió de *Joves i llengües d’Andorra* (2006-08). En l’enquesta actual hem pogut quantificar les respostes i ahora veure si aquells alumnes que havien escollit l’opció altres argumentaven motius expressats ja pels joves en el treball del 2006-08. Així doncs podem constatar que els elements configuradors de la identitat andorrana que van sorgir de forma més notable van ser:

- Haver nascut a Andorra o fer temps que hi vius, i per tant tenir-hi la vida social i laboral. En l’enquesta actual recordem que l’opció haver nascut a Andorra ha estat escollida sola o conjuntament amb una altra per un 50% dels alumnes, sent la que obté un percentatge més elevat. Viure des de petit/a a Andorra ha obtingut un percentatge del 41%.

- Tendir antecedents familiars a Andorra (importància dels cognoms). Aquesta opció no l'hem donat com a resposta però entre els alumnes que han triat altres opcions (11%), és una de les plantejades amb un percentatge del 8%
- Sentir que la gent i/o el país t'aprecia i t'acull. De nou aquesta resposta ha sorgit de forma espontània entre els alumnes que han optat per l'opció "altres", amb un percentatge del 8%.
- Que el país t'agradi, i et sentis identificat o de gust amb la seva cultura, tradicions, llengua, paisatge... En aquest cas, aquesta opció, tampoc figura en les respostes proporcionades, però veiem que un 28% dels que han triat l'opció "altres" apunten a aquest tipus d'arguments de caràcter més cultural per definir els elements configuradors de la identitat andorrana.
- Parlar català. Aquesta condició per sentir-se andorrà algunes vegades va aparèixer expressada com a l'element més important i gairebé imprescindible per sentir-se andorrà. En d'altres discursos es situava com a un element més d'aquesta identitat andorrana més plural. En l'enquesta actual un 40% dels alumnes consideren que és essencial parlar català per sentir-se andorrà. Aquesta opció però pot anar acompanyada d'altres elements factors com haver nascut a Andorra. Tornarem de nou a aquest aspecte més endavant.

La construcció de la identitat andorrana, tal i com afirmaven Dolors Comes i Joan Josep Pujades¹⁴⁹, ha estat i segurament continua sent, un procés complex condicionat per les especials característiques socials, econòmiques, demogràfiques, polítiques i lingüístiques d'un país fronterer com és Andorra. Tal i com apunten aquests autors, entenent la identitat com a un procés d'inclusió i exclusió que marca una línia divisòria més o menys clara i forta entre un "nosaltres" i un "vosaltres", els elements que marcarien el sentiment de pertinença andorrà serien la terra o el territori; la història passada dels Principat; la sang o pertinença a les nissagues andorranes; la llengua pròpia i oficial del país i el caràcter de la gent fruit del passat històric. En aquest sentit, i segons aquets autors, es marcaria una línia divisòria entre els andorrans i els forans o immigrants, que en molts casos no podran tenir mai alguns d'aquets elements que configuren el sentiment d'andorreïtat.

Com vèiem a Joves i llengües d'Andorra (2006-08) si a aquesta complexa construcció d'una identitat col·lectiva, hi sumem l'existència de com a mínim dos visions de la integració a Andorra: la de caràcter més "oficial" on el català té un pes bàsic, i la que es basa més en una interacció i readaptació contínues de diverses identitats en un país que és de naturalesa plural, el procés de desenvolupament d'un sentiment de pertinença a Andorra es converteix, si és possible, en un fenomen encara més complex en què intervenen molts elements diversos¹⁵⁰.

¹⁴⁹ COMAS D'ARGEMIR, D.; PUJADES, J.J. : *Andorra, un país de frontera. Estudi etnogràfic dels canvis econòmics, socials i culturals*. Barcelona.: Alta Fulla, 1997

¹⁵⁰ MARGARIT, E; MONNÉ, A. *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008. Pàgina 201-202.

Sembla però que podem trobar, tal i com mostren els resultats de l'enquesta actual i els del 2006-08, una sèrie d'elements acceptats de forma popular com a quelcom bàsic per a la construcció de la identitat andorrana. Aquesta elements alhora són sovint utilitzats com a mesura per valorar la integració o la no-integració dels nousvinguts a Andorra. Aquests elements serien, entre d'altres: parlar català, viure i treballar de forma permanent a Andorra, adaptar-se als costums andorrans...

Voldríem tornar al tema del valor del català en la configuració de la identitat andorrana. Com hem vist entre els enquestats aquesta opció ha estat escollida per un 40%, ja sigui de forma exclusiva o acompanyada amb d'altres elements. En els grups de discussió realitzats en el treball de camp de *Joves i llengües d'Andorra* (2006-08) vam poder veure que alhora de valorar el paper del català o el pes que té dins la identitat andorrana i la seva configuració, no vam trobar un sol discurs dominant, sinó la convivència de com a mínim dos discursos divergents. D'una banda trobàvem joves que manifestaven els seus dubtes sobre el pes real del català dins d'aquesta identitat, ja que consideraven que no era un element tant bàsic, alhora que qüestionaven que parlar català a Andorra tingués a veure amb el fet de sentir-se andorrà. D'altra banda vèiem que per alguns joves el català era un element bàsic i indeslligable de la identitat andorrana.

Si tenim en compte aquestes divergències, i el fet que parlar català no ha obtingut el major percentatge en l'estudi actual, podem tornar a la hipòtesis de la coexistència de dues visions en certa manera confrontades sobre els elements que configuren la identitat andorrana. Una de les visions defensaria el català com a element bàsic en aquesta identificació, coincidint amb un discurs assimilacionista de la integració dels immigrants a Andorra, i l'altre es basaria més en elements d'interacció constants entre una població caracteritzada per la pluralitat nacional i lingüística.

Finalment, i per acabar aquest apartat tornem al percentatge que ha obtingut tenir la nacionalitat andorrana com a element necessari per la configuració de la identitat andorrana. Un percentatge del 37% que podríem considerar que confirma un altre dels discursos emergents trobats entre els joves de l'estudi del 2006-08. Entre aquets vam poder constatar que hi havia una visió clarament diferenciada del que és la identitat d'una persona i la seva nacionalitat. La primera estaria relacionada amb els sentiments de pertinença i amb els elements definidors de la persona, mentre que la nacionalitat tindria un caràcter pràctic i bàsicament instrumental que poc tindria a veure amb la manera que cada individu se sent.

8- PRESPECTIVA SOBRE EL FUTUR LINGÜÍSTIC ANDORRÀ.

Per acabar l'enquesta intentarem dibuixar l'escenari lingüístic que els joves s'imaginin per a un futur a Andorra. Per fer-ho els demanarem quina llengua o combinacions lingüístiques creuen que trobarem a la societat en general, a les escoles i dins del seu àmbit familiar.

1.1 A Andorra, en un futur, creus que es parlarà principalment...?

En la primera pregunta d'aquest apartat volem que els alumnes facin un petit exercici de reflexió en el que intentin imaginar-se l'escenari lingüístic del Principat d'aquí a uns anys. Per aquest motiu els demanem quina és la llengua o llengües que es parlaran a Andorra. Per fer-ho utilitzem una pregunta de resposta múltiple en la que poden escollir una o més llengües.

Analitzant els resultats veiem que un 60% dels estudiants considera que es parlarà principalment català, ja sigui de forma exclusiva o bé conjuntament amb d'altres llengües. Un 29% ha contestat que serà el castellà, un 2% el francès, un 8% el portuguès i un 2% una altra llengua.

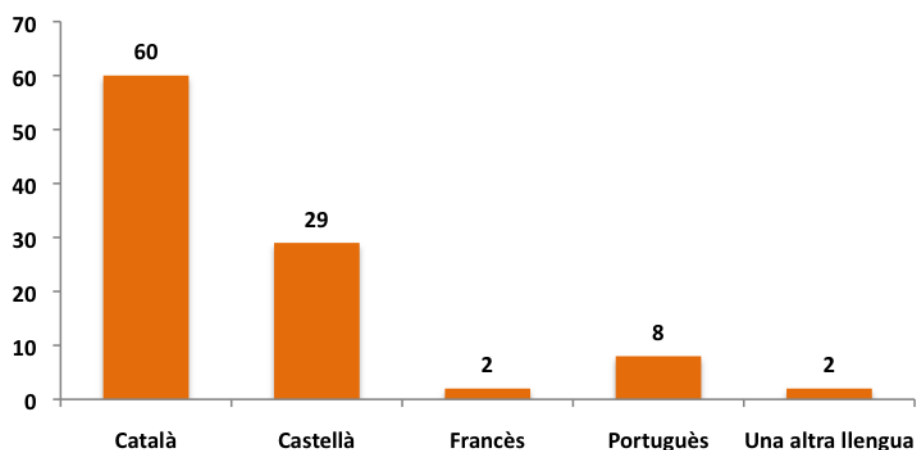
Entre els alumnes que han dit altres llengües, un 43% considera que serà l'anglès, un 23% que serà alguna altra llengua europea com podria ser l'alemany o el rus, un 12% que seran llengües asiàtiques (japonès, xinès...) i un 5% que seran llengües àrabs com per exemple el marroquí. Finalment trobem un 24% d'alumnes que tot i haver escollit l'opció d'altres llengües no especifica quina o quines creu que seran.

LLENGUA QUE ES PARLARÀ PRINCIPALMENT EN UN FUTUR A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1517	59,5
Castellà	734	28,8
Francès	48	1,9
Portuguès	195	7,6
Una altra llengua	57	2,2

*La suma dels percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple

LLENGUA QUE ES PARLARÀ PRINCIPALMENT A ANDORRA EN UN FUTUR.

ALTRES LLENGÜES QUE ES PARLARAN EN UN FUTUR A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges*
Base*	57	
Anglès	48	43,2
Altres llengües europees	25	22,5
Llengües asiàtiques	13	11,7
Llengües àrabs	6	5,4
Ns/nc	27	24,3

*Aquells que a la pregunta anterior han contestat "altres llengües".

**La suma dels percentatges és superior a 100, ja que podien dir més d'una llengua.

Com ja hem anat fent en d'altres preguntes, en aquest cas també volem no només saber quina llengua ha estat la més escollida pels joves, sinó quines combinacions lingüístiques han sorgit amb més freqüència. En aquest sentit veiem que els joves majoritàriament preveuen que en un futur a Andorra es parlarà principalment **només en català** (39%). En segon lloc trobem un 17% d'alumnes que creuen que es parlarà **només en castellà**, un 14% que serrarà amb **català i castellà** i un 13% que serà en **català, castellà i una tercera llengua**. Amb percentatges inferiors trobem per exemple **només portuguès** (5%), **castellà i portuguès** (4%), **català i francès** (1%)¹⁵¹...

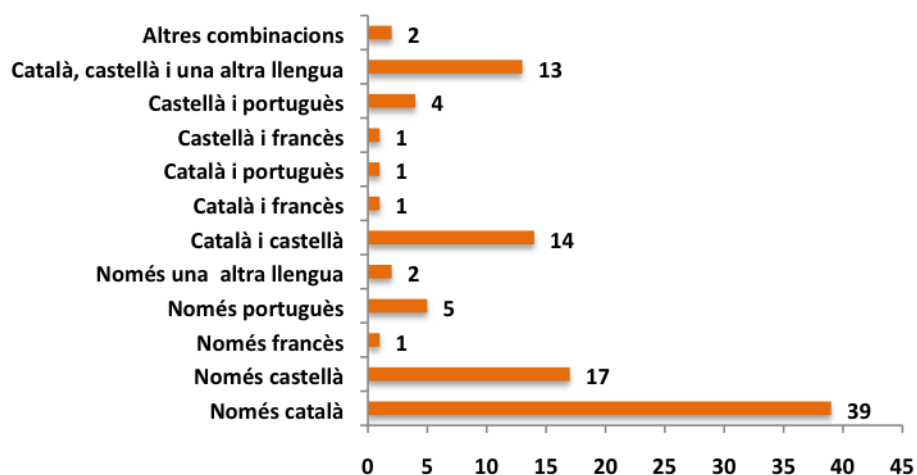
LLENGUA/ES QUE ES PARLARAN PRINCIPALMENT EN UN FUTUR A ANDORRA.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	1004	39,4

¹⁵¹ Es poden consultar tots els resultats a la taula que acompanya aquesta explicació.

Només castellà	435	17,1
Només francès	20	0,8
Només portuguès	132	5,2
Només una altra llengua	54	2,1
Català i castellà	359	14,1
Català i francès	31	1,2
Català i portuguès	31	1,2
Castellà i francès	14	0,5
Castellà i portuguès	96	3,8
Català, castellà i una altra llengua	325	12,7
Altres combinacions	50	2,0

LLENGUA/ES QUE ES PARLARAN EN UN FUTUR A ANDORRA.

A continuació analitzarem en funció de les principals variables sociodemogràfiques, les llengües o combinacions lingüístiques que han obtingut un percentatge superior:

1) **Només català** (39%). Dels alumnes que han escollit aquesta opció, ho fan en percentatge superior els més joves (11-12 anys) amb un 47%; els alumnes de nacionalitat andorrana (42%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana (46% ambdós casos) i els alumnes que segueixen els seus estudis en centres d'ensenyament andorrans amb un percentatge del 43%.

2) **Només castellà** (17%). En aquest cas podem destacar el percentatge obtingut pels alumnes de 15 a 16 anys amb un 20%; el dels alumnes de nacionalitat portuguesa (28%); el percentatge dels alumnes amb pares també de nacionalitat portuguesa amb un 27% en el cas del pare i un

26% en el de la mare. Finalment destaquen amb un 19% els alumnes del sistema educatiu espanyol.

3) **Català i castellà** (14%). Aquesta opció ha estat escollida en percentatge superior pels alumnes de 17 a 18 anys (16%); els alumnes de nacionalitat francesa (16%); alumnes amb pares i/o mares del grup d'altres nacionalitats amb un percentatge del 17 i el 16% respectivament, i finalment pels alumnes del sistema d'ensenyament francès (15%).

4) **Català, castellà i una tercera llengua** (13%). Entre els escolars que han escollit aquesta opció, ho fan en percentatge superior els alumnes més grans (17-18 anys) amb un percentatge del 18%; els alumnes de nacionalitat francesa (18%) i els alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat francesa amb un percentatge del 21 i del 18% respectivament.

A *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002)¹⁵² es va realitzar una pregunta similar als alumnes enquestats en aquell moment. En aquella ocasió un 52% dels estudiants opinava que a cinquanta anys vista a Andorra es parlaria "una mica de tot"; un 23% creia que es parlaria el català de forma majoritària; un 15% el castellà i un 10% l'anglès. Tenint en compte aquests resultats, i els obtinguts en l'estudi present podem pensar que per els alumnes l'escenari lingüístic futur del Principat és més favorable per el català. No hem d'oblidar però que en aquest hipotètic escenari, el català conviuria amb d'altres llengües com el castellà principalment, dibuixant un mapa lingüístic plural.

1.2 A les escoles d'Andorra, en un futur es parlarà principalment en...

A continuació realitzem la mateixa pregunta anterior però centrant-nos ara amb en el cas de les escoles. Un cop més veiem que és el català amb un 78%, la llengua més escollida pels joves, i que per tant és la que pensen que es parlarà més a l'escola de forma única o conjuntament amb d'altres. En segon lloc trobaríem el castellà amb un 51%; el francès amb un 31%; el portuguès amb un 14% i finalment un 8% dels alumnes considera que seran altres llengües.

Entre els alumnes que han contestat que creuen que es parlarà una altre llengua en futur a les escoles, un 65% especifica que serà l'anglès; un 12% llengües asiàtiques (especialment el xinès); un 8% altres llengües europees com l'alemany, l'italià, el rus., i un 2% llengües àrabs o africanes. Finalment trobem un 16% dels alumnes que no especifica quina serà aquesta altre llengua.

LLENGUA QUE MÉS ES PARLARÀ A LES ECOLES ANDORRANES EN UN FUTUR.

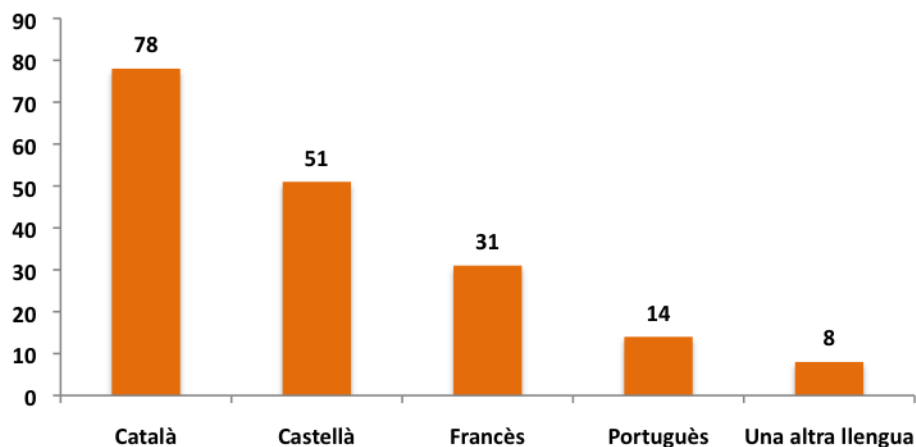
	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1990	78,0

¹⁵² SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

Castellà	1291	50,6
Francès	779	30,5
Portuguès	361	14,2
Una altra llengua	205	8,0

*La suma dels percentatges és superior a 100, ja que els alumnes podien escollir més d'una opció de resposta.

LLENGUA QUE ES PARLARÀ PRINCIPALMENT A LES ESCOLES EN UN FUTUR.

ALTRES LLENGÜES QUE ES PARLARAN A LES ESCOLES EN UN FUTUR.

	Freqüències	Percentatges*
Total	205	
Anglès	133	64,9
Llengües asiàtiques.	25	12,2
Altres llengües europees.	16	7,8
Llengües àrabs i africanes.	5	2,4
Ns/nc	33	16,1

*La suma de percentatges és superior a 100, ja que els alumnes podien escriure més d'una llengua.

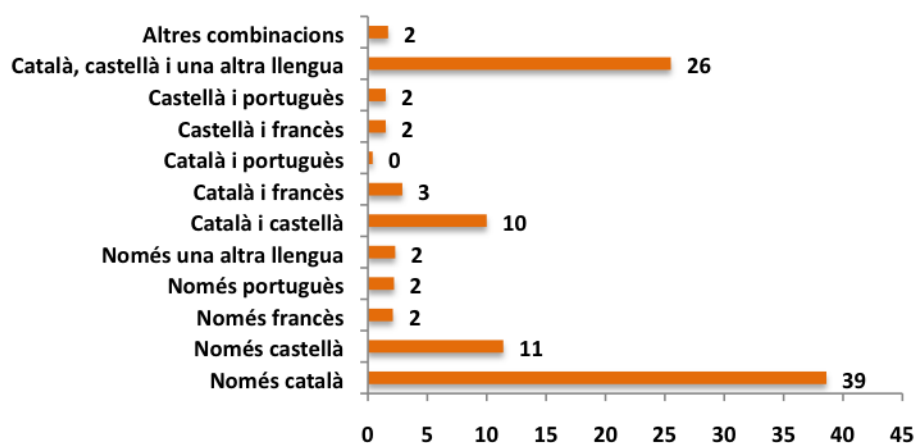
De nou mirarem quines llengües en solitari i quines combinacions lingüístiques han estat les més escollides pels alumnes alhora de descriure l'escenari lingüístic de les escoles d'Andorra en un futur.

LLENGUA/ES QUE ES PARLARAN PRINCIPALMENT A LES ESCOLES D'ANDORRA EN UN FUTUR.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	985	38,6
Només castellà	292	11,4

Només francès	53	2,1
Només portuguès	56	2,2
Només una altra llengua	58	2,3
Català i castellà	254	10,0
Català i francès	74	2,9
Català i portuguès	9	0,4
Castellà i francès	39	1,5
Castellà i portuguès	37	1,5
Català, castellà i una altra llengua	651	25,5
Altres combinacions	43	1,7

LLENGUA/ES QUE ES PARLARAN A LES ESCOLES D'ANDORRA EN UN FUTUR.

En aquest cas veiem que l'opció més escollida pels alumnes ha estat **només català** amb un 39%. Seguidament trobem amb un percentatge del 26% la combinació lingüística de **català, castellà i una tercera llengua**; **només castellà** amb un 11% i **català i castellà** amb un 10%. Amb percentatges que no arriben al 5% trobaríem per exemple **només francès** (2%); **català i francès** (3%)...

A continuació analitzarem amb més detall aquelles llengües o combinacions lingüístiques que han obtingut un percentatge superior:

1) **Només català**. Del 39% d'alumnes que han respost aquesta opció, ho fan en percentatge superior els més joves, de 11 a 12 anys (42%); els alumnes de nacionalitat andorrana (41%); alumnes amb pares i/o mares també de nacionalitat andorrana (47 i 48% respectivament); alumnes nascuts a Andorra (40%); alumnes que porten més de 10 anys residint al país (36%); alumnes del sistema d'ensenyament andorrà (51%) i finalment amb un percentatge del 44% aquells alumnes que consideren com a llengua pròpia el català.

2) **Català, castellà i una tercera llengua** (26%). Aquesta opció plurilingüe presenta percentatges superiors entre els alumnes de 17 a 18 anys (34%); els alumnes de nacionalitat francesa (35%); alumnes amb pares i/o mares també d'aquesta nacionalitat amb un 33 i un 31% respectivament; alumnes nascuts a Andorra (26%); alumnes que porten menys de 5 anys residint al Principat amb un percentatge del 28%; els alumnes que segueixen els seus estudis en escoles franceses (38%) i finalment amb un percentatge del 40% aquells alumnes que han manifestat anteriorment que senten com a llengua pròpia el francès.

1.3 En un futur, si tinc fills els parlaré en...?

Per acabar, demanem als alumnes que s'imaginin amb quina llengua o llengües parlaran als seus fills.

De nou veiem que la llengua més escollida pels alumnes alhora de parlar amb els fills és el català amb un 71%, ja sigui com a única llengua o combinada amb d'altres. Seguidament trobem el castellà amb un 53%; el francès amb un 21%; el portuguès amb un 22% i d'altres llengües amb un 15%.

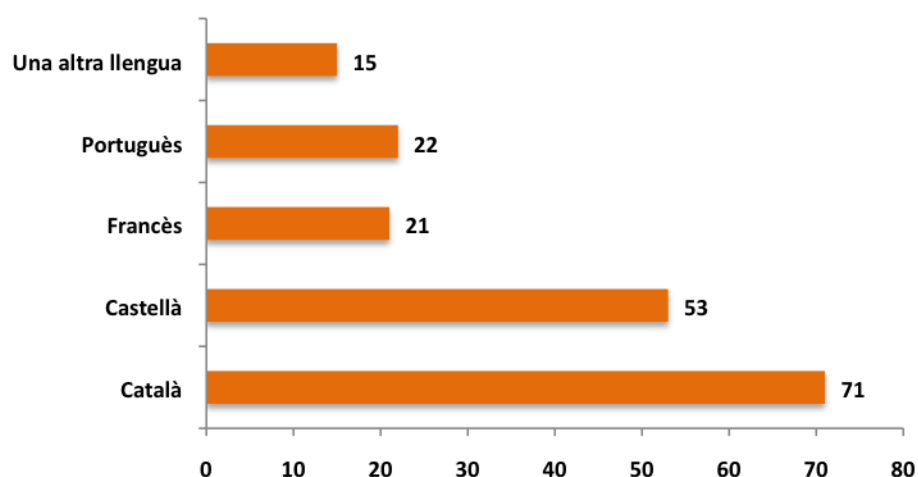
Als alumnes que han escollit com a resposta "d'altres llengües", els demanem que especifiquin quines creuen que seran. Un 62% ha contestat que l'anglès; un 18% altres llengües europees com el rus, l'alemany o l'italià; un 8% llengües àrabs i africanes i finalment un 6% llengües asiàtiques. També trobem un 13% d'alumnes que no especifiquen quines serien aquestes altres llengües.

LLENGUA MÉS PARLADA AMB ELS FUTURS FILLS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	2551	
Català	1807	70,8
Castellà	1349	52,9
Francès	539	21,1
Portuguès	559	21,9
Una altra llengua	376	14,7

*La suma dels percentatges és superior a 100 ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

LLENGUA MÉS PARLADA AMB ELS FUTURS FILLS.

ALTRES LLENGÜES AMB LES QUE ELS ALUMNES PARLARAN ALS SEUS FUTURS FILLS.

	Freqüències	Percentatges*
Total	377	
Anglès	232	61,5
Altres llengües europees	69	18,3
Llengües àrabs i africanes	29	7,7
Llengües asiàtiques	24	6,4
Ns/nc	50	13,3

*La suma dels percentatges és superior a 100, ja que es tracta d'una pregunta de resposta múltiple.

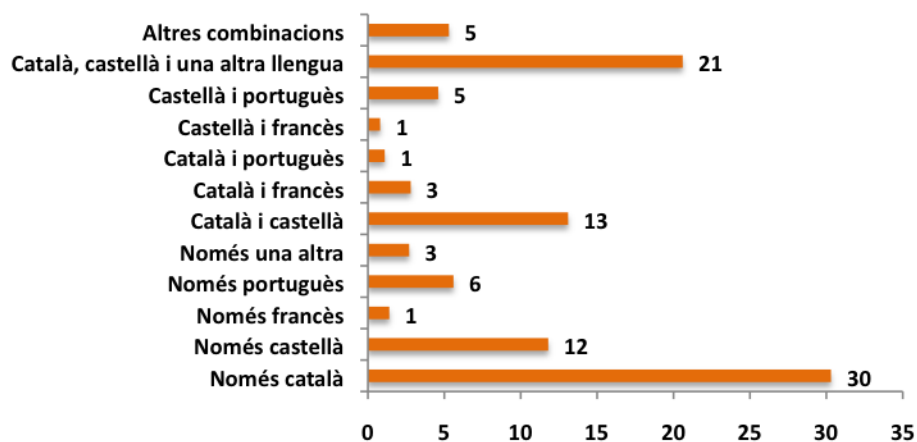
Si ens fixem ara en les llengües o combinacions lingüístiques que els alumnes han escollit com a resposta a la llengua que parlaran als seus futurs fills, veiem que **només en català** és la resposta que ha obtingut un percentatge més elevat (30%). Seguidament trobaríem la combinació **català, castellà i una tercera llengua** amb un percentatge del 21%; **català i castellà** (13%) i **només castellà** 12%. Amb percentatges inferiors hi hauria les altres llengües i formules bilingüistes com **només portuguès** (6%), **castellà i portuguès** (5%), **català i francès** (3%), **només francès** (1,4%)...

LLENGUA/ES QUE ELS ALUMNES PARLARAN AMB ELS SEUS FUTURS FILLS.

	Freqüències	Percentatges
Total	2551	100
Només català	773	30,3
Només castellà	302	11,8
Només francès	35	1,4
Només portuguès	142	5,6
Només una altra	68	2,7

Català i castellà	334	13,1
Català i francès	71	2,8
Català i portuguès	27	1,1
Castellà i francès	21	0,8
Castellà i portuguès	117	4,6
Català, castellà i una altra llengua	526	20,6
Altres combinacions	135	5,3

LLENGUA/ES QUE ELS ALUMNES PARLARAN AMB ELS SEUS FUTURS FILLS.

De nou, analitzarem aquelles respostes que han obtingut un percentatge més elevat:

1) **Només català** (30%). Aquesta resposta ha estat donada en percentatges superiors pels nois (32%); pels alumnes de 13 a 14 anys (32%); els alumnes amb nacionalitat andorrana (37%); alumnes amb pares i/o mares també amb nacionalitat andorrana (55 i 57% respectivament); alumnes nascuts a Andorra (35%); alumnes que porten vivint al Principat més de 10 anys (25%); alumnes amb pares i/o mares que treballen a l'Administració pública (40 i 46 % respectivament); alumnes del sistema educatiu andorrà (35%) i finalment amb un percentatge del 41% els alumnes que anteriorment han manifestat que senten com a pròpia la llengua catalana.

2) **Català, castellà i una tercera llengua** (21%). En aquest cas podem destacar percentatges superiors entre les noies (22%); els alumnes de 17 a 18 anys (25%); els alumnes del grup d'altres nacionalitats (34%); els alumnes amb pares i/o mares de nacionalitat portuguesa (33% ambdós casos); els alumnes que porten residint al Principat de 5 a 10 anys; els alumnes amb pares i/o mares jubilades, pensionistes o de baixa definitiva (35 i 38% respectivament); els alumnes del sistema educatiu francès (29%) i finalment els alumnes que senten com a llengua pròpia el portuguès i els que senten el francès amb un percentatge en els dos casos del 35%.

VI- CONCLUSIONS PRINCIPALS

A continuació exposarem les principals conclusions d'aquest estudi. Intentarem fer-ho de la manera més entenedora i sintètica possible tenint en compte el volum d'informació que hem obtingut a partir del anàlisi del qüestionari. En aquest sentit ens sembla que la millor manera de fer-ho és partint del doble objectiu que ens plantejàvem¹⁵³ i alhora seguir les hipòtesis que han marcat les línies d'investigació d'aquesta recerca.

No ens serà possible reproduir tots els resultats, però si aquells més significatius.

I- CONEIXEMENTS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA DEL CURS 2011-2012.

Hipòtesis de partida:

a) *Consideració per part dels escolars (autoavaluació) de que es té un bon coneixement global (comprensió i parla) del català independentment de l'origen lingüístic o nacional d'aquests, sempre i quan hagin estat escolaritzats a Andorra des de petits.*

b) *Coneixement de castellà valorat també de manera favorable en general per tots els escolars, amb la possible excepció d'alguns alumnes amb origen francès.*

→ *Sub-hipòtesis: determinats col·lectius realitzen un cert tancament grupal producte de la jerarquització socio-laboral i lingüística de la societat andorrana.*

c) *El coneixement del francès entre els escolars andorrans sembla estar més associat a ser d'origen francòfon o bé a estudiar en centres del sistema educatiu francès.*

d) *El portuguès és una llengua que és bàsicament coneguda per aquells que la tenen com a llengua materna, ja que tot i tenir un ús considerable en determinats sectors de la societat andorrana, no té un ensenyament reglat.*

e) *L'anglès és considerada la llengua amb menys domini per part dels escolars.*

f) *Els/les alumnes destaquen una relació directa entre un major domini del català (vocabulari, millor expressió...) a que aquesta llengua sigui la pròpia (llengua materna) i/o sigui la llengua vehicular del sistema educatiu en el que estan inscrits.*

¹⁵³Recordem que teníem dos objectius principals: quantificar els resultats obtinguts en la recerca qualitativa de *Joves i llengües d'Andorra* (2010) i analitzar possibles canvis de tendència en els coneixements i usos lingüístics de la població escolar respecte l'any 2002.

g) *El monolingüisme apareix associat a un hàbit social adquirit i no per el desconeixement d'altres llengües i és especialment present en l'àmbit familiar.*

I.1 SOBRE L'AUTOVALORACIÓ¹⁵⁴ QUE FAN ELS ALUMNES DEL CONEIXEMENT QUE CREUEN TENIR DEL CATALÀ (COMPRENSIÓ I PARLA).

A partir dels resultats podem afirmar que la població escolar d'Andorra considera tenir un coneixement global de la llengua catalana elevat. Concretament un 95% ha contestat que entén bé el català i un 91% que el parla bé. Si ens fixem en aquestes dades tenint en compte la nacionalitat del alumne podem afirmar també que aquest bon coneixement és present en els diferents grups lingüístics-nacionals. És evident que quan coincideix la llengua materna de l'alumne amb la que estem analitzant, en aquest cas el català, aquests alumnes presentaran un percentatge superior de comprensió, que en el cas del català seran els alumnes de nacionalitat andorrana i espanyola (aquells que provenen de Catalunya). Però observem que per el català a Andorra el que sembla determinar amb més força un major o menor domini de la llengua no és el grup lingüístic o nacional de pertinença ni tant sols la llengua materna¹⁵⁵, sinó altres factors com poden ser els anys de residència al Principat en cas de ser població no autòctona. En aquest sentit observem una relació estadísticament proporcional entre els anys que els alumnes porten vivint a Andorra i el nivell de comprensió i parla que afirmen tenir del català. És a dir, a més anys de residència al Principat, més percentatge trobem d'alumnes que han afirmat tenir un bon coneixement global del català. Així entre els alumnes que porten menys de 5 anys a Andorra, trobem un percentatge del 77% que afirma entendre bé el català i un 62% que afirma parlar-lo bé. A mesura que augmenten els anys de residència, i per tant de convivència amb el català (formal i informalment) aquests percentatges augmenten fins a situar-se en un 94% i un 88% respectivament pels alumnes que porten més de 10 anys residint al país.

Aquesta tendència observada i quantificable sembla que es trenca, si més no en part, quan ens fixem amb els alumnes de nacionalitat francesa. Aquests presenten uns percentatges de comprensió i parla del català lleugerament inferiors a d'altres alumnes (un 66% afirma entendre bé el català i un 52% parlar-lo bé), entre els quals trobem companys que assisteixen al mateix centre educatiu¹⁵⁶. Aquest fet, tenint en compte l'anàlisi global de la recerca present i dels resultats obtinguts a *Joves i llengües d'Andorra* (2010)¹⁵⁷, podríem atribuir-lo a un cert tancament grupal, en el qual sembla que els alumnes de nacionalitat francesa i en cert sentit, aquest grup nacional-lingüístic en general, tendeix a relacionar-se amb individus del propi grup

¹⁵⁴Recordem que en les preguntes sobre el coneixement de les diferents llengües, es demana a l'alumne que valori el coneixement que en creu tenir pel que fa a la comprensió com a la parla.

¹⁵⁵Així per exemple entre els alumnes que pertanyen el grup lingüístic-nacional portuguès, un 92% ha afirmat comprendre bé el català i un 83% parlar-lo bé.

¹⁵⁶Recordem que els alumnes amb nacionalitat francesa són majoria (92%) a les escoles franceses, però en aquestes també trobem alumnes d'origen portuguès (44%), alumnes andorrans (30%), del grup d'altres nacionalitats (27%)...

¹⁵⁷MARGARIT, E.; MONNÉ, A.; (2010). *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lídia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

ja sigui a l'escola o fora d'aquesta. A aquest fet s'hi suma la seva alta concentració¹⁵⁸ en el sistema educatiu francès on la llengua vehicular coincideix amb la seva llengua materna i al prestigi social atorgat a la cultura i llengua francesa¹⁵⁹, que situa a aquest grup en una posició social favorable, i que en certa manera "permet" que visqui en aquest relatiu tancament intergrup. En aquest sentit es confirmaria la hipòtesis de la interrelació entre coneixements i usos lingüístics i la triple segmentació (econòmica, laboral i cultural-lingüística) que es va tractar detalladament al treball del 2010 i que s'ha mencionat en el marc teòric d'aquesta recerca.

Si ens centrem ara en la comparació d'aquests resultats respecte els obtinguts l'any 2002, sense oblidar les diferències metodològiques d'un i altre estudi que hem comentat anteriorment¹⁶⁰, podem afirmar que en termes generals, s'ha produït una millora en el coneixement d'aquesta llengua. D'aquesta manera passem d'un 90,2% al 2002 a un 95,1% actual d'alumnes que qualifiquen la seva comprensió del català amb un bé i d'un 87,4% a un 91% quan es refereixen al nivell de parla. La millora en la comprensió de la llengua oficial és present en tots els grups nacionals lingüístics, però en especial entre els d'origen portuguès i francès. Podem pensar que aquesta millora es deu en part als anys que aquests alumnes porten residint al Principat. Pel que fa a la parla, són de nou els alumnes portuguesos aquells que fan un salt qualitatiu més important, al costat dels alumnes de nacionalitat andorrana, mentre que els espanyols i especialment els francesos experimenten un lleuger retrocés, sempre partint de la seva autovaloració¹⁶¹.

1.2 SOBRE L'AUTOVALORACIÓ QUE FAN ELS ALUMNES DEL CONEIXEMENT QUE CREUEN TENIR DEL CASTELLÀ (COMPENSIÓ I PARLA).

Un cop realitzat l'anàlisi podem confirmar que el castellà és una llengua que els alumnes consideren entendre i parlar correctament. De fet, és la llengua que presenta un percentatge més elevat d'alumnes que han contestat comprendre-la bé (96%) i parlar-la bé (94%). Aquests bons resultats són presents entre els alumnes de totes les nacionalitats, i en especial entre els espanyols i portuguesos, amb l'excepció dels d'origen francòfon. Sembla que un cop més entre aquests alumnes trobem una sèrie de condicionants que influeixen en major o menor mesura en el seu nivell de comprensió i parla del castellà (61% i 52% respectivament). Condicionants com l'alta concentració d'aquests alumnes a centres francesos, on la llengua vehicular és la seva pròpia llengua materna; les característiques socioeconòmiques d'aquest col·lectiu que el

¹⁵⁸En el sistema educatiu francès trobem un 92% d'alumnes de nacionalitat francesa.

¹⁵⁹Per més informació sobre aquest tema es poden consultar els resultats del anàlisi dels grups de discussió realitzats a *Joves i llengües d'Andorra* (2010).

¹⁶⁰Com hem vist no podem realitzar una comparació absoluta, ja que la mostra d'una i altre recerca no està formada per alumnes del mateix grup d'edat. En el 2002 els alumnes tenien edats compreses entre els 8 i els 16 anys, mentre que en l'estudi actual tenen de 11 a 18 anys. A més a més la pregunta en aquella ocasió es plantejava amb tres possibles opcions de resposta (bé, regular i malament), sense incloure la categoria "gens" que sí ha estat present en aquesta recerca. Tot i així sí podem realitzar una comparació de caràcter orientatiu.

¹⁶¹Per veure les dades en concret es pot consultar l'apartat de coneixements de la població escolar andorrana, on es detallen tots els percentatges.

situen en posicions mitges i altes de l'escala sociolaboral andorrana on sovint la llengua de comunicació és també el francès (hostaleria, comerços...); el prestigi social atorgat en funció de la posició que cultural i lingüísticament ocupa aquest col·lectiu en l'imaginari social andorrà (jerarquia de les cultures i llengües presents a Andorra)¹⁶²...

El fet que el castellà tot i no ser la llengua oficial d'Andorra, sigui per poca diferència, la que més s'entén i millor es parla, respon a diversos factors. El que creiem que és el més important, i que desenvoluparem més endavant, és el seu ús social. Un ús que és especialment extens en les posicions sociolaborals més baixes dins el marcat laboral andorrà, i que com s'afirma a l'estudi realitzat pel CRES al 2009¹⁶³ arriba a ser la llengua vehicular. Unes posicions que a conseqüència de la segmentació interna de la societat andorrana, són ocupades per la població no autòctona i en especial per la immigració més recent com els portuguesos o els sud-americans, col·lectius que han contestat tenir un bon coneixement d'aquesta llengua¹⁶⁴.

Com hem vist, entre els alumnes que en major percentatge han contestat comprendre i parlar bé el castellà es troben els que tenen pares i/o mares que treballen com a assalariats a empreses privades o es troben en situació d'atur, són pensionistes, jubilats o de baixa definitiva. A més a més el castellà compta amb un sistema educatiu propi on n'és la llengua vehicular. També és factor clau, des del nostre punt de vista, el fet que la població d'Andorra, ja sigui per influència de la immigració espanyola; les històriques relacions político-comercials amb l'estat veí o pel seu extens ús, sigui altament bilingüista, com veurem més endavant, en català i castellà o plurilingüista on una de les llengües utilitzades és el castellà. Una mostra d'aquest bilingüisme el podem trobar en la relació estadísticament proporcional entre els anys que es porta residint el país i el nivell de parla del castellà. Segons aquesta a més anys de residència millor es parla aquesta llengua, passant d'un 76% entre els que porten menys de 5 anys a un 94% pels que porten més de 10 anys.

I.3 SOBRE L'AUTOVALORACIÓ QUE FAN ELS ALUMNES DEL CONEIXEMENT QUE CREUEN TENIR DEL FRANCÈS (COMPRESIÓ I PARLA).

En el cas de la llengua francesa un 61% dels alumnes consideren comprendre-la bé i un 53% parlar-la bé. En aquest cas, i com apuntàvem a la hipòtesis de partida, sembla que un dels factors que determinen un major coneixement d'aquesta llengua és l'origen nacional de l'alumne i conseqüentment, que la seva llengua materna o llengua sentida com a pròpia sigui el francès. D'aquesta manera veiem que són els alumnes de nacionalitat francesa aquells que en major percentatge han contestat entendre i parlar bé aquesta llengua (98% ambdós casos).

¹⁶²Aquest tema va desenvolupar-se extensament en la recerca del 2010 i en el marc teòric del present estudi. També es poden consultar els treballs de Pujades i Comas d'Argemir citats anteriorment.

¹⁶³CRES, Institut d'Estudis Andorrans (2009). *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009 (1995-2009)*.

¹⁶⁴Així per exemple entre els alumnes de pares i/o mares d'origen portuguès han contestat comprendre i parlar el castellà bé en percentatges al voltant del 96-98%.

Per altre banda, i com ja hem constatat en el cas del català i el castellà, podem observar una relació estadísticament proporcional entre els anys que es porta residint al Principat i el nivell de coneixement d'aquesta llengua que els alumnes consideren tenir. En aquest sentit, dels alumnes no nascuts al Principat, són aquells que porten més de 10 anys residint-hi els que consideren tenir un coneixement més bo del francès.

Un exemple el trobem en l'anàlisi dels grups de discussió realitzat a *Joves i llengües d'Andorra* (2010). En aquests vam poder detectar que els joves que mostraven un desconeixement més important d'aquesta llengua eren aquells que feia poc que residien al Principat, i venien de països on el francès no era una llengua present ni en la societat ni en els sistemes educatius. Aquest seria el cas per exemple d'alumnes d'origen portuguès. Ara bé, al mateix temps, podíem constatar que quan aquests joves eren escolaritzats des de petits a Andorra, tot i haver de aprendre diverses llengües diferents a la materna, presentaven millors resultats en el coneixement del francès.

Com hem apuntat, un altre factor que pot influir de forma clara en el bon coneixement del francès per part dels alumnes, és el fet que aquests estiguin inscrits en el sistema d'ensenyament francès on la llengua vehicular és la francesa. Sense oblidar però que en aquests centres hi ha una majoria d'alumnes francesos, i per tant amb un bon coneixement de la seva llengua materna, veiem que són els alumnes d'aquests centres els que afirmen tenir un millor coneixement d'aquesta llengua.

De fet els resultats ens mostren una tendència similar a la detectada per Política Lingüística l'any 2002, on es posava de manifest que per sistemes d'ensenyament, els estudiants de les escoles espanyoles i congregacionals eren els que consideraven tenir un menor domini d'aquesta llengua. Tot i així, seria interessant poder comptabilitzar els resultats¹⁶⁵ per tal de veure si tot i continuar existint diferències en el domini d'aquesta llengua per sistemes educatius, aquestes han millorat respecte el 2002.

Tenint en compte els resultats obtinguts en aquest tema podem plantejar la hipòtesis que el francès, tot i ser una llengua que compta amb un sistema educatiu propi; que prové d'un estat que tradicionalment ha mantingut importants relacions polítiques i econòmiques amb Andorra (coprincipat) i que és una llengua que té un prestigi social destacable, és una de les llengües que presenta més dificultats per els alumnes. Pensem que aquesta situació es pot donar pel fet que més enllà d'un contacte formalitzat a les escoles, és una llengua amb un ús social baix a la societat andorrana, amb la qual cosa els alumnes que no la tenen com a llengua materna, hi tenen poc contacte. Aquesta falta de contacte social, que no deixa de ser una font d'aprenentatge, dificulta el seu coneixement. Aquesta observació coincidiria amb els resultats obtinguts a *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* (2009)¹⁶⁶, on es constata

¹⁶⁵En l'estudi del 2002 del Servei de Política Lingüística no s'especifiquen els percentatges.

¹⁶⁶CRES, Institut d'Estudis Andorrans (2009). *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009 (1995-2009)*.

que el francès presentava en un 80% de la població un indicador lingüístic¹⁶⁷ molt baix (entre 0 i 19).

I.4 SOBRE L'AUTOVALORACIÓ QUE FAN ELS ALUMNES DEL CONEIXEMENT QUE CREUEN TENIR DEL PORTUGUÈS (COMPENSIÓ I PARLA).

El portuguès és una llengua poc coneguda per la població escolar d'Andorra. Un 28% dels escolars consideren que l'entenen bé i un 25% que el parlen bé. L'excepció la trobem entre aquells alumnes que tenen la nacionalitat portuguesa, i que per tant és la seva llengua materna (98% l'entén bé i un 96% el parla bé). També podem detectar que entre alguns alumnes de nacionalitat andorrana aquesta llengua presenta percentatges de coneixement més elevats que entre alumnes d'altres nacionalitats. Aquests resultats, que coincidarien amb l'enquesta del 2002 de Política Lingüística, ens fan pensar que es tracte de joves que tot i tenir la nacionalitat andorrana són d'origen portuguès. En aquest sentit doncs es confirma la hipòtesis de partida, segons la qual tot i que en sectors com la construcció o sectors amb treballadors poc qualificats, com s'extreu de l'estudi del 2009¹⁶⁸ el portuguès presenta un ús relativament més destacable, el coneixement d'aquesta llengua està vinculat directament a l'origen nacional-lingüístic dels alumnes.

I.5 SOBRE L'AUTOVALORACIÓ QUE FAN ELS ALUMNES DEL CONEIXEMENT QUE CREUEN TENIR DE L'ANGLÈS (COMPENSIÓ I PARLA).

A partir dels resultats obtinguts podem confirmar la hipòtesis platenejada i alhora constatar que continua present la tendència observada en el 2002, segons la qual l'anglès és una llengua que presenta un percentatge de coneixement baix. Concretament trobem que un 22% dels alumnes consideren entendre'l bé i un 19% parlar-lo bé. Entre els alumnes que presenten un major coneixement podem destacar aquells que tenen una nacionalitat classificada dins del grup "d'altres nacionalitats"¹⁶⁹. Aquest fet ens fa pensar que aquests alumnes poden ser de nacionalitat anglesa o bé procedir de zones geogràfiques on l'anglès és una llengua més present a la societat i/o a les escoles¹⁷⁰.

L'anàlisi dels grups de discussió realitzats en la recerca del 2010¹⁷¹ també apunten aquesta tendència alhora que ens permeten conèixer l'opinió dels joves respecte aquest tema. En

¹⁶⁷L'indicador lingüístic d'una llengua és el resultat de la suma del indicador de coneixement (nivell de comprensió + nivell de lectura + nivell de parla + nivell d'escriptura) i l'indicador d'ús (freqüència d'ús a casa + freqüència d'ús amb els amics + freqüència d'ús a la feina)

¹⁶⁸CRES, Institut d'Estudis Andorrans (2009). *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009 (1995-2009)*. En aquest treball es detecta un indicador d'ús del portuguès entre persones de nacionalitat portuguesa o amb llengua materna portuguesa i entre els treballadors que es situen en les ocupacions més baixes del marcat laboral andorrà, que són realitzades per immigrants, molts d'ells d'origen portuguès.

¹⁶⁹Entre aquestes altres nacionalitats trobem la italiana, l'anglesa, la filipina...

¹⁷⁰L'anglès de fet és una llengua oficial o cooficial de països com Filipines, l'Índia, Escòcia...

¹⁷¹MARGARIT, E.; MONNÉ, A.; (2010). *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúcia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.

aquest sentit detectàvem que segons els discursos dels participants als grups, la falta de domini de l'anglès per aquells alumnes que no el tenien com una de les llengües maternes o no l'havien estudiat fora l'àmbit escolar, era conseqüència d'una banda a que s'introduïa tard en l'ensenyament regat i per l'altre que s'hi dedicaven poques hores. A més a més podíem constatar que eren els alumnes d'origen francès i portuguès, i en especial aquells que havien fet una incorporació tardana a les escoles del Principat, aquells que manifestaven tenir més dificultats en l'aprenentatge d'aquesta llengua. Amb la present recerca podem veure que efectivament són els alumnes d'aquestes nacionalitats els que en menor percentatge han contestat entendre (10% pels de nacionalitat francesa i 14% pels portuguesos) i parlar bé l'anglès (9 i 12% respectivament).

I.6 SOBRE EL CONEIXAMENT D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

Entre els enquestats trobem que un 24% afirma comprendre altres llengües i un 14% parla altres llengües. En els dos casos es tracta principalment d'alumnes del grup d'altres nacionalitats, i que per tant provenen d'altres països. Les llengües més compreses i/o parlades són l'italià, el gallec i l'alemany.

A partir dels resultats obtinguts en les preguntes relacionades amb l'autovaloració del coneixement global de les diferents llengües presents al Principat, pensem que fora de l'àmbit familiar, quan els joves mantenen actituds monolingües, aquestes són producte d'un hàbit social adquirit, i no per la falta de coneixement d'altres llengües diferents a la materna.

I.7 SOBRE LA PERCEPCIÓ DEL CONEIXEMENT DEL CATALÀ DELS COMANYS DE CLASSE O AMICS D'ALTRES ESCOLES.

A partir de l'anàlisi dels resultats obtenim que un 56% dels alumnes considera que hi ha companys de classe o d'altres escoles que parlen millor que ells el català. Aquests alumnes atribueixen aquesta diferència en el domini de la llengua oficial d'Andorra principalment al fet que no tots tenen el català com a llengua materna (53%) i al fet que els alumnes amb major domini del català segueixin els seus estudis en escoles on la llengua vehicular sigui aquesta (20%). El fet que dels alumnes que consideren que altres estudiants tenen un millor coneixement d'aquesta llengua, un 88% són de nacionalitat francesa, un 83% de portuguesa i un 72% del grup d'altres nacionalitat, ens confirma la validesa del motiu exposat. En la mateixa direcció veiem que dels alumnes que consideren un factor clau per un major coneixement o domini del català el fet que aquesta llengua sigui la més utilitzada en el seu centre trobem que un 25% són alumnes inscrits en el sistema educatiu francès. En aquest sentit doncs podem donar per vàlida la hipòtesis plantejada.

Com a apunt final a aquest primer apartat voldríem destacar el que considerem punts claus. Com hem vist en el marc teòric en l'anàlisi del comportament lingüístic d'un col·lectiu, dels seus coneixements i usos..., és absolutament essencial adoptar una perspectiva transversal en la que es tinguin en compte tant la dimensió social com psicològica de tots aquells fenomen que s'interrelacionen amb l'aprenentatge, ús, valoració... d'una llengua. A més cal partir de la idea que cada llengua així com cada grup lingüístic té unes determinades condicions socials, històriques, polítiques, econòmiques..., que el fan únic i han de ser contemplades per poder fer-ne un anàlisi que s'ajusti a la realitat. És en aquest sentit que afirmem que en l'aprenentatge i en l'ús de les llengües que hem analitzat hi intervenen multitud de factors específics del context i del temps que estem analitzat. És més, creiem que cal evitar un anàlisi des d'una perspectiva generalista per totes les llengües i que es centri o focalitzi l'atenció en la simple descripció dels percentatges.

Tenint en compte aquest seguit de consideracions creiem que es podrà entendre que en l'aprenentatge i domini de les diferents llengües presents a Andorra hi conflueixen en menor o major intensitat depenen de la llengua que analitzem, tant factors individuals com l'origen lingüístic-nacional de l'alumne o els anys de residència en aquest context multilingüístic propi d'Andorra; factors institucionals i educatius com la presència de tres sistemes educatius amb llengües vehiculars diferents o el propi currículum que marca com i quan s'ha de produir l'aprenentatge d'una llengua; i finalment factors socials de gran transcendència com la triple segmentació interna de la societat andorrana (socio-laboral, juridico-política i cultural-lingüística) que jerarquitzava piramidalment la població, i que té com a una de les principals conseqüències una desigual valoració social i ús diferencial de cada una de les llengües. És en aquest sentit que no podem valorar l'aprenentatge i l'ús de cada llengua en funció d'un sol factor, sinó de la suma de multitud de factors que es retroalimenten.

II- REPERTORI I USOS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA.

Hipòtesis de partida:

a) Entre la població escolar trobem principalment un bilingüisme actiu en que s'utilitza la llengua materna d'origen més el català o el castellà depenent del grup nacional-lingüístic al qual pertany l'alumne.

→ Sub-hipòtesis: possible reflex de les funcions socials diferenciades que presenten les diferents llengües presents a Andorra.

b) No podem parlar d'una relació directa entre el fet de conèixer el català i parlar-lo sempre.

→ Sub-hipòtesis: *la societat andorrana és altament heterogènia però alhora presenta una important jerarquització social, cultural i lingüística on cada llengua té un pes i un paper diferenciat.*

c) *Extensa valoració positiva del multilingüisme present a la societat andorrana per l'enriquiment personal, avantatges en el món laboral..., que comporta als escolars amb domini de dos o més llengües.*

d) *Valoració del bilingüisme i del multilingüisme com a una opció de caràcter funcional dins la societat andorrana.*

e) *Els escolars presenten una visió molt pràctica i instrumental dels usos i funcions de cada llengua en la societat andorrana.*

f) *El plurilingüisme és més habitual amb els amics, i no en l'àmbit familiar on predomina una actitud bilingüisme o monolingüisme per la influència de la llengua materna.*

g) *A l'escola trobem un elevat ús del català en les diferents comunicacions.*

h) *El canvi d'una llengua a una altre entre els escolars es realitza de forma habitual i gairebé naturalitzada segons el context i el interlocutor.*

→ Sub-hipòtesis: *aquesta capacitat de canvi de codi lingüístic és reflex de la heterogeneïtat de la societat andorrana però també de la segmentació social i de la conseqüent funció social i d'ús de les diferents llengües presents al Principat.*

i) *Aparició d'actituds plurilingües especialment en joves d'origen portuguès escolaritzats des del inici o des de petits a algun dels sistemes educatius presents a Andorra.*

II.1 LA LLENGUA O LLENGÜES D'ÚS HABITUAL I EL PAPER DEL CATALÀ EN AQUEST CONTEXT DE QUOTIDIANITAT.

Un cop analitzades les respostes obtingudes en la pregunta de quina és la llengua o llengües d'ús habitual pels alumnes, veiem que aquesta és el català (58%) ja sigui com a única llengua ("només català" 21%), com a principal ("sobretot català" 10,2%) o combinada amb d'altres com el castellà. De fet aquesta última opció bilingüe en català i castellà és la que en major percentatge han escollit els alumnes (22%). En aquest sentit podem confirmar la hipòtesis plantejada segons la qual entre la població escolar hi ha un predomini d'una **actitud bilingüe** on s'utilitza la llengua materna d'origen més el català o el castellà. Tot i que hem de remarcar que les altres combinacions lingüístiques amb català o castellà són significativament inferiors

(portuguès i castellà amb un 8,5%, francès i català amb un 3%...). Així doncs entre la població escolar domina un bilingüisme en català i castellà seguit d'un monolingüisme en català. Aquest monolingüisme és protagonitzat principalment pels alumnes de nacionalitat andorrana (25%), els nascuts al Principat (24%) i pels que porten més de 10 anys residint-hi (19%). Pel que fa a l'opció bilingüe, en podem destacar l'ús entre els alumnes de nacionalitat espanyola (33%) i andorrana (25%).

Aquest bilingüisme que mostra la població escolar d'Andorra hem de pensar que no ve donat per un sol motiu, sinó que és el producte de diferents factors socials com ara l'ús social diferenciat de cada llengua¹⁷²; la important presència d'una població que és castellanoparlant d'origen o per adopció; l'existència de diferents sistemes educatius on la llengua vehicular varia; la influència de les relacions amb l'Estat espanyol i la immigració de població procedent d'aquest, que en el cas de Catalunya és ja bilingüe; el fet que hi hagi famílies formades per membres de diferent origen lingüísticonacional... Un cop més doncs cal entendre i analitzar l'escenari lingüístic d'Andorra des d'una perspectiva transversal i multifactorial.

Com hem vist en l'apartat anterior, un 95% dels alumnes ha afirmat entendre bé el català i un 91% parlar-lo bé. Aquest bon coneixement del català segons l'autovaloració dels alumnes no equival a un ús sistemàtic d'aquesta llengua, ja que un 64% dels alumnes manifesta que tot i conèixer la llengua oficial del país, no l'utilitza sempre que parla. D'aquests alumnes en destaquen aquells de nacionalitat portuguesa i francesa (amb un 87 i 83% respectivament) i els no nascuts al Principat (74%). Aquest resultat confirma el discurs detectat en realitzar la mateixa pregunta en la recerca qualitativa de *Joves i llengües d'Andorra (2010)*. Cal veure però a què es deu aquest fet. Un 34% dels alumnes afirma no utilitzar sempre el català ja que aquesta no és la seva llengua familiar; un 30% explica la seva resposta a partir d'un canvi de registre lingüístic en funció de la persona amb la que parla i un 20% en funció del context en el que es troba (20%)¹⁷³.

A partir de les respostes donades podem extreure varies conclusions. D'una banda es constata la heterogeneïtat d'origen nacional-lingüístic de la població escolar d'Andorra¹⁷⁴ i per tant la convivència de varies llengües maternes diferents dins i fora de l'aula. Per altre banda trobem de nou una manifestació de la capacitat de canviar de llengua per adaptar-se al interlocutor, i per tant del bilingüisme o plurilingüisme actiu entre els escolars. Finalment podem veure que aquest joves tenen clara la radiografia de l'escenari lingüístic d'Andorra. Un escenari que com ja hem comentat es caracteritza per la presència de diferents llengües, algunes de les quals amb força parlants, on cada llengua sembla tenir un paper social i funcional diferenciat. El coneixement d'aquesta funció social permet als alumnes canviar de llengua per exemple en

¹⁷²Com hem comentat anteriorment a conseqüència de la jerarquització del mercat laboral trobem tant sectors on el castellà actua com a llengua vehicular com d'altres on és el català la llengua predominant.

¹⁷³Hem apuntat les respostes que han obtingut un percentatge més elevat. Els percentatges sumen més de 100, ja que la pregunta permetia escollir més d'una opció de resposta (multiresposta).

¹⁷⁴Com hem vist entre els alumnes enquestats un 75% són andorrans (però cal tenir en compte que part d'aquests andorrans són fills d'immigrants), un 15% són espanyols, un 14% portuguesos, un 4% francesos...

situacions diverses com dins el context escolar, alhora de parlar amb institucions administratives o amb els comerços...

Pel que fa als alumnes que afirmen utilitzar sempre que parlen el català (36%), un 39% ho argumenta a partir de la funcionalitat o caràcter pràctic que té parlar el català i així comunicar-se amb més gent i un 32%¹⁷⁵ apel·la als beneficis que comporta parlar més d'una llengua pel seu futur laboral.

II.2 EL PLURILINGÜISME VIST PELS ALUMNES.

Com ja hem començat a apuntar en apartats anterior entre la població escolar hi ha una percepció generalitzada del caràcter funcional i instrumental del bilingüisme i plurilingüisme present a la societat andorrana. Fenòmens que a més a més són viscuts o realitzats de forma natural com a mínim per una part important dels joves. Com a mostra d'aquesta naturalització de l'ús de diferents llengües tenim a part dels elements comentats més amunt, el fet que un 64% dels alumnes es dirigeixen amb la llengua que parli el interlocutor sempre que la coneixien, si aquest no parla el català. És a dir realitzen una adaptació del seu codi lingüístic en funció del context però també del interlocutor.

Paral·lelament la gran majoria dels enquestats (96%) considera que és beneficiós per a ells tenir la possibilitat d'utilitzar diverses llengües. Aquest resultat coincidiria amb el discurs dominant detectat en realitzar aquesta pregunta al joves que varen participar als grups de discussió del 2010. Ara bé aquell estudi ens permet matisar aquests resultats, ja que també es detectava que pels joves immigrants que no havien realitzat tota l'educació a Andorra, i que per tant en arribar al Principat, havien d'aprendre diverses llengües alhora noves per ells, aquest multilingüisme predominant en la societat andorrana els significava una dificultat. Al mateix temps però veiem que quan aquests joves, i especialment els d'origen portuguès, residien a Andorra des de petits, acabaven sent un dels col·lectius més multilingües, ja que a part de la seva llengua materna, aprenien i parlaven amb més o menys sultura depenent del cas, el català, el castellà i el francès.

Tornant a la lectura positiva del multilingüisme realitzada pels escolars, constatem que un 45% ho argumenta a partir dels beneficis que pot comportar parlar més d'una llengua pel seu futur laboral; un 36% ho veu com una possibilitat per poder comunicar-se amb més gent i un 17% considera que saber parlar més d'una llengua implica tenir més cultura i coneixements.

II.3 EL REPERTORI LINGÜÍSTIC DELS ALUMNES DINS L'ÀMBIT FAMILIAR.

¹⁷⁵Com en casos anteriors, destaquem les respostes que han obtingut més percentatges. Aquests percentatges però sumen més de 100, ja que es tracta de preguntes de resposta múltiple.

Llengua més utilitzada per parlar amb els pares:

En la comunicació amb els progenitors la llengua més utilitzada és el català amb un percentatge mig¹⁷⁶ del 48,5%. D'aquest percentatge en destaca un ús monolingüe (33,5%). En segon lloc trobaríem el castellà (43%), que principalment també és emprat de forma exclusiva (23%) i el portuguès amb un 22,5 % d'ús total i un 14% d'ús exclusiu o monolingüe.

Si comparem els resultats obtinguts en la present recerca amb els del 2002, tenint en compte el seu valor exclusivament orientatiu¹⁷⁷ per les diferències metodològiques, observem:

a) Alumnes de nacionalitat andorrana: entre aquests alumnes en la comunicació amb els pares augmenta l'ús del català, el castellà, el francès i el portuguès. Tot i que continua havent un predomini d'un ús monolingüe d'aquestes llengües es detecta un augment dels registres bilingüistes o plurilingüistes. Podem pensar que en aquestes dades es reflecteix l'adopció de la nacionalitat andorrana per part d'alumnes amb origen no andorrà, com serien portuguesos i francesos principalment. Aquests passen a ser andorrans, però mantenen la seva llengua materna, combinant-la com hem vist amb el català i/o el castellà. Per altre banda també podem pensar que entre aquests alumnes d'origen no andorrà, l'escolarització al Principat fa que augmenti l'ús de llengües no maternes en aquets contextos familiars.

b) Alumnes de nacionalitat espanyola: entre aquests alumnes la llengua més emprada és el castellà de forma monolingüe, però observem un augment del català especialment i del portuguès. Intuïm una tendència creixent del bilingüisme o plurilingüisme.

c) Alumnes de nacionalitat francesa: la llengua habitual d'aquests alumnes en el context familiar continua sent el francès. Ara bé s'observa una tendència a la disminució del seu ús monolingüe a favor de la incorporació o a l'augment d'ús d'altres llengües que no apareixien al 2002. Entre aquestes podem destacar el català i l'espanyol.

d) Alumnes de nacionalitat portuguesa: el portuguès continua sent la llengua predominant en l'àmbit familiar d'aquests alumnes però s'observa certa diversificació lingüística amb l'augment d'ús del castellà i la incorporació del català i el francès, llengües que són emprades principalment en combinació amb el portuguès.

e) Alumnes del grup "d'altres nacionalitats": en l'àmbit familiar d'aquests alumnes s'observa una diversificació lingüística a partir de l'augment d'ús del castellà i la incorporació d'altres llengües com el català o el francès.

¹⁷⁶Aquest percentatge és la mitja dels percentatges obtinguts en el cas de la mare i del pare.

¹⁷⁷De nou, hem de prendre aquesta comparació com a quelcom orientatiu, ja que en una i altre recerca hi ha diferències metodològiques. Al 2002 aquesta pregunta es realitzava com a pregunta de respost única, mentre que ara s'ha optat per preguntes de resposta múltiple.

Així doncs, i tenint en compte els resultats podem confirmar la hipòtesis que en l'àmbit familiar, i en concret en la comunicació amb els progenitors predomina un ús monolingüe de les llengües maternes. Ara bé observem certa tendència a l'aparició de registres bilingües. Aquest fet podria explicar-se per la influència de l'aprenentatge que realitzen els fills en especial, però també dels pares, d'altres llengües d'ús a la societat andorrana i que van incorporant en la seva intercomunicació.

Llengua més utilitzada per parlar amb els germans:

En aquest tipus de comunicació veiem que la llengua més utilitzada amb independència de si se'n fa un ús monolingüe o combinat, és el català amb un percentatge del 64%. Seguidament trobem el castellà amb un 48%.

Ara bé, d'aquest 64% d'alumnes que utilitza el català per parlar amb els seus germans, un 37% ho fa de forma monolingüe; un 11% conjuntament amb el castellà; i un altre 11% utilitza el català, el castellà i una tercera llengua.

Tenint en compte aquests resultats podem dir que en la comunicació amb els germans predomina l'ús monolingüe del català en primer lloc i del castellà en segon. Ara bé, si comparem aquests resultats amb els obtinguts en la comunicació amb els progenitors, intuïm una tendència a l'augment en la utilització de registre bilingüistes o plurilingüistes entre germans. En aquest sentit veiem que un 11% ha contestat utilitzar el català i el castellà, per un 8% que trobàvem en el cas dels pares; i un altre 11% el català, el castellà i una tercera llengua, percentatge que en el cas dels pares no passava del 5%. Podem atribuir aquest canvi al fet que aquests joves, escolaritzats en centres educatius on s'imparteix el català, el castellà i el francès principalment, interioritzen cada vegada més aquestes llengües, en el cas que no siguin les maternes, i acaben utilitzant-les amb els seus germans que també han estat escolaritzats a Andorra. Conseqüentment podem pensar que en l'àmbit familiar d'aquets alumnes, especialment d'origen espanyol (no català), portuguès i del grup d'altres nacionalitats, el repertori lingüístic s'amplia i hi podem trobar un predomini de la llengua materna, però també la introducció d'altres llengües de comunicació no pròpies com seria el català i/o el castellà.

Llengua més utilitzada per parlar amb els avis¹⁷⁸:

La llengua més utilitzada pels alumnes alhora de comunicar-se amb els seus avis/es és el català. Concretament amb els avis/es paternals trobem un percentatge mig del 65% i pels avis/es maternals un 61%. Aquesta llengua és majoritàriament emprada de forma monolingüista.

¹⁷⁸Aquesta pregunta només es va realitzar a aquells alumnes que tenen avis vivint al Principat.

II.4 EL REPERTORI LINGÜÍSTIC DELS ALUMNES DINS L'ÀMBIT ESCOLAR.

En l'àmbit escolar hem analitzat les llengües utilitzades principalment pels alumnes en la comunicació amb els companys, els professors i personal auxiliar del centre (vigilants, monitors de menjador...), i amb els monitors d'activitats extraescolars. En tots aquests contextos **la llengua més utilitzada és el català**, ja sigui de forma exclusiva o conjuntament amb d'altres llengües.

És alhora de comunicar-se amb els professors on el percentatge d'utilització del català és més alt amb un 84%; en segon lloc trobem la comunicació amb els monitors d'activitats extraescolars (78%) i amb un percentatge del 76% la comunicació amb els propis companys.

Més detalladament podem dir:

Comunicació amb companys de classe o d'escola:

De les diferents combinacions lingüístiques que podem trobar en aquest tipus de comunicació, un 34% són només en català i un 25% en català i castellà. Si comparem aquests resultats amb els del 2002 observem una tendència cap a **l'augment del plurilingüisme**. Aquesta tendència, que és present en totes les nacionalitats, pren especial importància entre els alumnes de nacionalitat portuguesa i francesa. A tall d'exemple podem dir que al 2002 alhora de parlar amb els companys de classe un 90% dels alumnes de nacionalitat portuguesa utilitzava només el portuguès, mentre que actualment aquest percentatge es situa al 31%. De la mateixa manera al 2002 un 80% dels francesos utilitzava només el francès, i actualment ho fa un 23%. Per centres educatius veiem que són els alumnes del sistema andorrà i els de les escoles congregacionals¹⁷⁹ aquells que més utilitzen el català per parlar amb els companys de classe, independentment de si és utilitzat sol o combinat (93% ambdós casos).

Aquest fet pensem que pot ser explicat en funció de la llengua vehicular de l'escola. Aquest centres utilitzen el català, i és possible que els alumnes alhora de parlar entre ells, utilitzin la mateixa llengua que en la resta de converses de l'àmbit escolar.

Comunicació amb els professors i personal auxiliar de l'escola:

Un 84% dels alumnes enquestats ha afirmat utilitzar el català alhora de parlar amb els professors i personal auxiliar de l'escola. Concretament un 37% utilitza "només" el català, un 19% el català i el castellà i un altre 19% afirma parlar en català, castellà i una tercera llengua. Per sistemes educatius veiem que el català, amb independència de si és usat de forma exclusiva o combinada, presenta el percentatge més alt entre els alumnes de les escoles congregacionals (98%) i els del sistema andorrà amb un 96%. Paral·lelament a les escoles espanyoles trobem que el castellà, sol o combinat, és la llengua més emprada en aquest tipus

¹⁷⁹Tal i com hem explicat en el anàlisi dels resultats del qüestionari, separem les escoles congregacionals de la resta de centres espanyols, ja que la seva llengua vehicular no és l'espanyol, sinó el català.

de comunicacions amb un 98%. Finalment el francès és el més usat en les escoles franceses amb un percentatge del 88%, tot i que el català presenta un percentatge destacable del 74%. Aquests percentatges mostren l'ús de la llengua vehicular en cada un dels sistemes educatius: el català a l'andorrà i escoles congregacionals; el castellà al sistema espanyol i el francès a les escoles franceses.

Comunicació amb els monitors d'activitat extraescolars:

De nou és el català la llengua més utilitzada alhora de parlar amb els monitors d'activitats extraescolars amb un percentatge del 76%. Un 40% dels alumnes l'utilitza de forma exclusiva mentre que un 28% ho fa conjuntament amb el castellà.

Per sistemes educatius veiem que és el català, amb independència de si s'utilitza amb exclusivitat o en combinació, el idioma més emprat amb un 87% als centres congregacionals; amb un 82% a les escoles andorranes i amb un 73% a les franceses. El castellà és la llengua més utilitzada pels alumnes en aquest context en concret a les escoles espanyoles amb un 84% respecte un 51% del català.

Observant aquestes dades en conjunt podem confirmar la hipòtesis que en el context escolar, el català és la llengua predominant, ja sigui utilitzada de forma monolingüe o al costat d'altres llengües. Aquest fet pot ser explicat pel currículum que s'aplica als centres respecte l'ús del català, llengua vehicular en alguns centres i d'ús prioritari en d'altres.

II.5 EL REPERTORI LINGÜÍSTIC DELS ALUMNES EN DIFERENTS CONTEXTOS QUOTIDIANTS.

Llengua d'ús més habitual amb la gent del comerç:

En aquest tipus de comunicacions habituals la llengua més utilitzada és de nou el català amb un percentatge d'ús total del 77%. Ara bé aquest és utilitzat en combinació amb el castellà (37%) i de forma exclusiva en un 30%. El castellà seria la segona llengua més habitual en aquests contextos amb un percentatge d'ús total del 67%, del qual un 20% seria de forma monolingüe.

Respecte les dades del 2002, i tenint en compte les diferències metodològiques¹⁸⁰, observem: un increment del bilingüisme en català i castellà que passa d'un 6% a un 37%; descens de la utilització monolingüe del català (d'un 44% a un 30%) i finalment un decents també en la utilització monolingüe del castellà que passa d'un 44% al 20% actual.

En aquest sentit doncs podem afirmar que el català és la llengua més utilitzada alhora de parlar amb la gent del comerç, però especialment quan s'utilitza combinada amb d'altres llengües.

¹⁸⁰En l'estudi de Política Lingüística del 2002 no es mostren els resultats obtingut en llengües diferents al català i al castellà. En aquest sentit no podem saber amb exactitud quins percentatges obtenen les diferents combinacions lingüístiques ni si en les respostes dels alumnes apareixien altres llengües.

Llengua d'ús més habitual amb els amics fora de l'escola:

A diferència de la comunicació amb companys de classe, alhora de parlar amb els amics fora de l'escola un 71% dels alumnes utilitza el castellà i un 69% el català. En els dos casos però aquestes llengües són utilitzades principalment combinades una amb l'altra amb un percentatge del 28%, mentre que el monolingüisme en castellà obté un percentatge del 22% i en català del 25%.

En comparació amb les dades del 2002¹⁸¹ podem veure que els alumnes alhora de parlar amb els seus amics fora de l'àmbit escolar utilitzen menys la seva llengua materna monolingüement, ja sigui el francès, el castellà, el català o el portuguès, per passar a expressions bilingües, especialment en català i castellà, o plurilingües.

Aquestes dades ens fan pensar que més enllà de l'escola, on hem vist que hi ha una desigual concentració de nacionalitats, els joves fora de l'àmbit escolar tendeixen a crear grups més heterogenis pel que fa l'origen nacional-lingüístic. Al nostre parer aquest fet s'ha de llegir com a quelcom positiu ja que mostra una convivència entre col·lectius que sovint, en d'altres contextos de la societat andorrana, apareixen més separats, dificultant la bona convivència i fomentant l'aparició de prejudicis i de barreres lingüístico-nacionals. En aquest sentit, pensem que seria interessant poder fer una recerca en la que s'analitzés aquesta possible major convivència fora de l'àmbit escolar, valorant les conseqüències socials, i especialment lingüístiques que comporta una relació més heterogènia entre aquests joves.

Llengua d'ús més habitual en les comunicacions amb representants de l'Administració pública, comuns, Govern...:

En aquests contextos institucionals un 95% dels alumnes utilitza el català, un 30% de forma exclusiva i un 37% conjuntament amb el castellà.

II.6 EL REPERTORI LINGÜÍSTIC EN L'OCI DELS ALUMNES.

En les diferents activitats d'oci analitzades, el castellà és la llengua més utilitzada, ja sigui en un registre monolingüe o bilingüe, excepte alhora d'escoltar música on l'anglès és el més utilitzat. En aquest sentit podem realitzar les següents observacions:

- **Mirar la TV:** un 30% dels alumnes ho fa només en castellà; un 26% en català i castellà; i un 24% en català, castellà i una tercera llengua. Respecte les dades del 2002 es produeix un descens del monolingüisme en català que per contra és més utilitzat en combinació amb d'altres llengües.

¹⁸¹De nou hem de tenir present les diferències metodològiques, ja que en la recerca present la pregunta era de resposta múltiple, mentre que al 2002 es va fer amb preguntes de resposta única.

- **Escoltar música:** un 43% de la població escolar ho fa en combinacions varies com anglès i castellà o català i anglès, i un 33% en castellà, català i una tercera llengua (francès, anglès...).

- **Llegir revistes, diaris, llibres...:** un 33% ho fa en català i castellà; un 23% només en castellà i un 20% en català, castellà i una tercera llengua (francès, anglès, portuguès...). Respecte el 2002 de nou es produeix un descens de la lectura en una sola llengua a favor de l'augment de la lectura en varies llengües. També podem destacar l'augment de la lectura en català entre els alumnes del sistema educatiu francès i els de les escoles congregacionals.

-**Jugar als videojocs:** un 49% dels alumnes ho fa només en castellà i un 22% en combinacions varies com castellà i anglès o francès i anglès...

- **Veure pel·lícules, DVD...:** un 46% dels alumnes han contestat realitzar aquesta activitat només en castellà; un 18% en català i castellà i un 16% en català, castellà i una tercera llengua (portuguès, anglès, francès...).

- **Utilitzar les xarxes socials:** un 41% dels alumnes realitza aquesta activitat només en castellà; un 19% en català i castellà; un 12% només en català i un 10% en català, castellà i una tercera llengua.

-**Navegar per Internet:** entre els alumnes enquestats un 42% realitza aquesta activitat en castellà; un 20% en català i castellà i un 16% en català, castellà i una tercera llengua.

Pensem que aquestes dades són més un reflex de l'escassa varietat lingüística que podem trobar en aquestes activitats, especialment en català, que no el resultat exprés de la tria de l'alumne. Seria interessant poder xifrar l'oferta d'aquestes activitats d'oci en català per tal de crear indicadors comparables a les ofertes en d'altres llengües. Tot i així ens sembla positiu i alhora senyal d'un multilingüisme destacat entre els alumnes, el fet que es produeixi un augment de la utilització de varies llengües en aquestes activitats realitzades pels joves. En aquest sentit és plausible pensar que una major oferta de pel·lícules, videojocs, xarxes socials en català..., comportaria un augment en la tria d'aquesta llengua per part dels alumnes fos o no combinada amb d'altres.

III- EL PAPER DEL CATALÀ A LA SOCIETAT ANDORRANA.

Hipòtesis de partida:

a) *Percepció d'un ús insuficient del català a Andorra que s'explicaria per la seva funció social.*

→ Sub-hipòtesis: *aquest ús considerat insuficient pot respondre a la segmentació laboral i social de la societat andorrana.*

b) *Aparició de discursos que associen un ús insuficient del català a una suposada falta d'interès alhora d'integrar-se al Principat per part dels immigrants.*

→ Sub-hipòtesis: *emergència d'un discurs d'integració a l'Andorra oficial basat en l'assimilació lingüístico-cultural.*

c) *Paral·lelament a l'anterior, aparició d'un altre discurs d'integració més plural i dinàmic on el català perd part del seu valor simbòlic.*

→ Sub-hipòtesis: *existència d'una doble visió de la integració dels immigrants a Andorra, que posa en contraposició una integració assimilacionista i una integració més basada en la constatació de la naturalesa heterogènia de la societat andorrana (integració a l'Andorra oficial versus integració a l'Andorra producte de la barreja nacional-lingüística).*

III.1 REFLEXIONS AL VOLTANT DEL CATALÀ COMA LLENGUA OFICIAL D'ANDORRA.

Pràcticament la totalitat dels alumnes que han realitzat el qüestionari coneixen perfectament quina és la llengua oficial d'Andorra (97%). A diferència dels resultats del 2002, en aquest cas no podem parlar de cap relació significativa entre la resposta donada i la nacionalitat de l'alumne. Sense perdre de vista les diferències metodològiques d'un i altre estudi que hem comentat anteriorment, és possible pensar que entre la població escolar hi ha un major coneixement de la realitat lingüística andorrana i del paper que en ella hi juga el català.

Paral·lelament veiem que per un 46% dels enquestats, Andorra podria tenir més d'una llengua oficial. Entre els que opinen d'aquesta manera podem destacar els alumnes de nacionalitat francesa i els del grup d'altres nacionalitats (59% i 61% respectivament) i aquells alumnes no nascuts al Principat (55%). Si a aquestes dades afegim que són els fills dels treballadors menys qualificats o que es troben en situació d'atur els que més aposten per aquesta possible cooficialitat, podríem pensar que la idea que a Andorra hi pogués haver més d'una llengua oficial podria estar relacionat amb el fet que aquests alumnes procedents d'una cultura i una llengua diferent a l'andorrana, veurien en aquesta opció la possibilitat de, en certa manera, sentir-se més integrats o si més no trobar en la societat andorrana elements propis o propers al seu origen. També podríem pensar que alguns d'aquests alumnes, coneixedors de la importància de la llengua catalana a Andorra, creguessin que si s'introduís una segona llengua oficial, podrien obtenir els avantatges que venen associats a conèixer el idioma oficial com ara tenir la nacionalitat, millores en la situació socio-laboral... Ara bé, aquestes són hipòtesis que caldria verificar.

El que sí podem constatar és que el motiu exposat entre els alumnes que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial ha estat principalment¹⁸² perquè consideren que Andorra és un país on conviuen diverses llengües i on a més a més la major part de la població és bilingüe.

En cas que efectivament Andorra pogués comptar amb més d'una llengua oficial, un 47% creu que hauria de ser el castellà. Aquesta opció de cooficialitat del català i el castellà, és expressada en major percentatge pels alumnes que s'autoidentifiquen com a espanyols (53%)¹⁸³ i pels que senten com a llengua pròpia el castellà (50%).

Els resultats d'aquestes preguntes ens fan pensar que entre els alumnes, o si més no, entre una part d'aquests, hi ha una consciència clara que a Andorra el castellà té una important presència, ja sigui pel tipus d'ús social que se'n fa, per la quantitat de parlants o per la influència del Estat veí. Aquesta consciència però, pensem que no comporta una desvaloració del català com a llengua oficial del Principat ja que els alumnes pensen en un Estat amb dos llengües oficials, i per les respostes donades, el fet d'afegir el castellà com a segona llengua oficial, respondria al nostre parer, a aspectes pràctics com l'ús d'aquesta llengua a Andorra i el coneixement que en té la seva població.

Entre els motius exposats pel 54% dels alumnes que no veuen correcte la possibilitat que Andorra compti amb dos llengües oficials, destaca la idea que cada país ha de tenir una sola llengua oficial (15%); que tradicionalment ha estat així i no és necessari canviar-ho (14%) i finalment un 14% d'alumnes opinen que la llengua oficial d'un país ha de ser aquella que històricament s'ha parlat al territori, en aquest cas el català.

III.2 REFLEXIONS SOBRE LA IMPORTÀNCIA I L'ÚS DEL CATALÀ A ANDORRA.

Dels alumnes enquestats un 57% considera que efectivament el català és una llengua que consideren imprescindible per viure a Andorra. Si tenim en compte els resultats obtinguts a *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009*, podem matisar i alhora aportar més informació als resultats obtinguts. Com hem vist anteriorment, en l'enquesta del CRES un 92% dels enquestats opinava que era convenient conèixer el català per viure a Andorra. Ara bé quan es preguntava per la necessitat real d'ús¹⁸⁴, augmentava la proporció de enquestats que no trobaven el seu ús tant necessari. En aquest sentit podríem plantejar la hipòtesis que entre la població d'Andorra, inclosa l'escolar, el català és vist com a quelcom absolutament necessari i convenient, però la condició d'imprescindible es matisaria en funció de l'entorn (familiar,

¹⁸²Recordem que aquesta pregunta estava formulada obertament i per tant els alumnes podien escriure lliurement el que pensessin. D'aquesta manera s'aconsegueix obtenir el màxim d'informació possible, però alhora comporta una gran quantitat de respostes que en alguns casos són difícils d'agrupar sota uns ítems generals. Les diferents agrupacions poden ser consultades en el anàlisi detallat d'aquesta pregunta.

¹⁸³Aquesta autoidentificació prové com ja hem analitzat d'una pregunta realitzada a tots els alumnes en la qual ens havien de dir amb quin sentiment identitari es classificarien.

¹⁸⁴Aquesta pregunta es realitzava respecte tres entorns bàsics del individu: el familiar, el laboral i el social.

laboral i social) del individu i per tant de les seves característiques socio-laborals i nacional-lingüístiques. Aquesta hipòtesis vindria reforçada pel fet que entre els alumnes que no creuen que el català sigui una llengua imprescindible per viure a Andorra (43%), destaquen aquells de nacionalitat espanyola i portuguesa. Un col·lectiu, en especial el portuguesos, que com ja s'ha comentat anteriorment es situa en determinades posicions de l'escala laboral on la llengua més utilitzada segons l'estudi citat, és el castellà. Podem pensar a més a més que per els espanyols el català no seria imprescindible per viure a Andorra ja que en molts àmbits de la societat andorrana es poden comunicar amb la seva llengua materna. Aquests dos plantejaments ens condueixen cap a la teoria de la triple segmentació interna de la societat andorrana i alhora ens mostren l'ús social del castellà i l'alta funcionalitat del bilingüisme a Andorra.

Dels alumnes que consideren el català com a imprescindible per viure a Andorra, la majoria apel·la a la seva naturalesa de llengua oficial (56%). Aquest resultat coincidiria amb un dels discursos dominants trobats en el treball de caràcter qualitatiu del 2010, amb la qual cosa donem validesa als resultats obtinguts a ambdós estudis. Aquest argument utilitzat pels joves en certa manera recolza la hipòtesis, que desenvoluparem més endavant que, sí bé el català no té o no es percep¹⁸⁵ que tingui un ús social extens a tota la població d'Andorra i en tots els contextos, sí que és valorat en funció de la seva condició d'oficialitat i de llengua tradicionalment pròpia d'Andorra. És a dir s'apunta cap a una diferenciació entre l'ús de les llengües presents al territori i la valoració social que tenen. Una diferenciació que els alumnes mostren percebre clarament.

El fet que la població andorrana sigui plurilingüe és l'argument més utilitzat (55%) per aquells alumnes que no consideren que el coneixement del català sigui quelcom imprescindible per viure a Andorra. De nou ens trobem davant una manifestació de la consciència col·lectiva i interiorització del repertori lingüístic andorrà i del diferent ús social de cada una de les llengües presents en funció del context (laboral, oficial, social...), que vam poder detectar ja als grups de discussió realitzats a Joves i llengües d'Andorra (2010).

Independentment de la condició d'imprescriptibilitat o no del català, per una majoria notable dels alumnes (67%) és necessari que es parli més. Aquesta constatació ens confirma la hipòtesis plantejada segons la qual hi ha una percepció general d'un ús insuficient del català que s'explicaria per la funció social del català a Andorra, producte de la segmentació socio-laboral de la societat andorrana. De fet, veiem que dels alumnes que han manifestat que creuen que és necessari que el català es parli més, desataquen aquells amb pares treballant per compte propi o a l'Administració pública. Sectors laborals on el català és la llengua vehicular i per tant on és més necessari ser utilitzada. Aquesta relació entre la resposta donada

¹⁸⁵A *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009 (1995-2009)*, es desenvolupa amb més profunditat l'indicador d'ús del català i la seva funció social.

i les característiques laborals dels pares dels alumnes sembla que apuntin de nou a la jerarquització piramidal del mercat laboral andorrà on les diferents posicions guarden en part relació amb els trets cultural-lingüístics dels individus que les ocupen¹⁸⁶.

Ahora d'explicar els motius pels quals els alumnes creuen que és necessari que es parli més la llengua oficial andorrana, destaca de nou el seu caràcter d'oficialitat (55%); la preocupació per una possible desaparició del català (23%); el fet que parlar-lo implica riquesa cultural (20%); la necessitat del català en determinats sectors laborals (19%); per mostrar la voluntat d'integració a la societat receptora per part dels immigrants (18%)...

Aquest últim argument el podem relacionar amb el debat que ja vam poder constatar a *Joves i llengües d'Andorra* (2010) entre un discurs d'integració a l'Andorra oficial basat en l'assimilació lingüístico-cultural dels nouvinguts i un altre discurs on la integració és vista com a un procés més plural i dinàmic, on el català perd part del seu valor simbòlic. Aquest segon discurs el podem d'alguna manera intuir entre els alumnes que no creuen necessari que es parli més el català, ja que Andorra és una societat plural on conviuen varies llengües amb les que et pots comunicar. De fet aquesta ha estat l'argumentació més utilitzada (54%) per aquells que han contestat negativament a la necessitat d'augmentar el volum de parla del català.

Tal i com hem anat comentant, els alumnes d'Andorra sembla que tinguin una visió molt clara i instrumental de la funció social de les diferents llengües presents al territori andorrà. També hem vist que el català no és sempre la llengua més emprada per aquests en el seu dia a dia, sinó que depèn de multitud de factors com ara els anys de residència al país i per tant d'escolarització en català; la influència de la llengua materna; el context i activitat en la que es trobin o les característiques lingüístiques del interlocutor. Ara bé també hem apuntat que són conscients del valor del català per Andorra. Mostra d'aquesta lectura de les característiques pròpies del escenari lingüístic d'Andorra és el fet que la majoria d'alumnes, un 78% considera que és important que des del Govern es realitzin accions per promoure i estendre l'ús de la llengua oficial. D'aquestes alumnes destaquen els nascuts al Principat (81%) i aquells que porten més de 10 anys residint-hi (76%).

Aquest 78% d'alumnes ha argumentat lliurement¹⁸⁷ en un percentatge del 41% que pensen que cal fomentar el català des del Govern per aconseguir que aquest s'estengui a tots els àmbits socials i laborals i la població nouvinguda o no l'apregui i/o el parli més. Paral·lelament un 23% dels alumnes defensen l'acció del Govern apel·lant de nou a la condició de llengua oficial del país que té el català i a la conseqüent necessitat que es parli més.

En sentit contrari veiem que del 21% dels alumnes que no estan a favor que des del Govern i institucions públiques es fomenti el català, un 16% argumenta que no és necessari o important; un 12% pensa que ja es parla prou; un altre 12% considera que tothom és lliure de

¹⁸⁶Aquesta teoria de la jerarquització del mercat laboral andorrà està desenvolupada amb més detall en el marc teòric d'aquesta recerca.

¹⁸⁷Per realitzar aquesta pregunta s'ha optat per fer-la de resposta oberta per tal que els alumnes s'expressessin lliurement.

parlar com vulgui; un 11% considera que la comunicació a Andorra està garantida perquè la gent coneix i parla més d'una llengua... Aquests arguments, que són els que han obtingut més percentatge, sembla que coincidirien amb la idea que el multilingüisme andorrà és una característica intrínseca del país, i que per tant no és necessari que les institucions governamentals fomentin una sola llengua si la societat andorrana té la capacitat de comunicar-se en diverses llengües.

IV- LES ALTRES LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA: PERCEPCIONS I PRESTIGI SOCIAL ATORGAT.

Hipòtesis de partida:

a) *La població escolar d'Andorra mostra que té consciència o que percep una societat andorrana segmentada social, cultural i laboralment, on cada llengua té un lloc i una funció assignada.*

d) *Predomini d'un discurs en el que es mostra una consciència clara que les diferents llengües presents a Andorra no tenen el mateix prestigi i valoració social.*

→ Sub-hipòtesis: *el desigual prestigi o valoració social respon a la triple segmentació interna de la societat andorrana (laboral, política i lingüístico-cultural).*

c) *No coincidència entre l'ús o funció social de cada llengua i la valoració social que té aquesta a la societat andorrana.*

IV.1 PERCEPCIÓ SOBRE EL NIVELL DE PARLA DE LES LLENGÜES MÉS PRESENTS A ANDORRA.

Entre la població escolar hi ha la percepció que la llengua més parlada a Andorra és el castellà amb un percentatge del 57%, seguida del portuguès amb un 34%. Les llengües menys parlades segons l'opinió dels enquestats són el francès (6%) i l'anglès (2%).

El català no ha estat inclosa en aquesta pregunta, però sí podem pensar, a partir dels resultats obtinguts en d'altres qüestions, que sembla que pels joves escolars aquesta llengua no presenta un ús molt extens, si més no en tots els àmbits de la societat andorrana. Així ho mostrarien les argumentacions exposades en la pregunta de la consideració d'imprescriptibilitat del català a Andorra; el fet que un 67% de la mostra cregui que cal que el català es parli més, o el 75% d'alumnes que consideren necessari que el Govern i institucions andorranes fomentin l'ús de la llengua oficial del Principat.

Aquests resultats coincidirien amb els obtinguts a Joves i llengües d'Andorra (2010) i amb l'observatori del CRES realitzat al 2005. Ara bé, respecte les dades del 2002 del servei de

Política Lingüística no trobem una coincidència. Segons aquest el català presentava un ús molt estès.

Com hem vist, és difícil calcular la quantitat de parlants que té cada llengua. Una de les maneres que tenim per fer nos una idea és a partir de la llengua materna de la població o bé de la llengua d'ús més habitual d'aquesta. Segons les dades que apareixen a *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* (2009) del CRES, un 44% de la població té com a llengua materna el castellà; un 29% el català; un 18% el portuguès; prop d'un 11% el francès; i un 5% d'altres llengües com l'italià, l'alemany o el filipí. Per altre banda en aquest mateix estudi podem veure els indicadors d'ús de cada llengua. Aquest, que pren valors entre 1 (gens utilitzat) i 5 (molt utilitzat), és d'un 2,9 pel català; d'un 3,2 pel castellà; un 1,4 pel francès i finalment d'un 1,5 pel portuguès.

Tenint en compte aquestes dades i les divergències entre els diferents estudis podem pensar que per una banda hi ha una percepció generalitzada del predomini del espanyol com a conseqüència d'una imatge desdibuixada de la realitat, en que elements com aquest vinculats a la immigració es redueix per exemple a la quantitat de parlants d'una llengua en concret que podem trobar en sectors específics de la societat andorrana com serien certs sectors laborals. I per l'altre banda, també podem pensar que hi ha certa tendència a declarar el català com a llengua d'ús habitual en més mesura del que s'utilitza. Des del nostre punt de vista, l'equilibri es trobaria entre una i altre circumstància.

IV.2 VALORACIÓ DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA.

Entre la població escolar hi ha una percepció majoritària (68%) que les diferents llengües presents en el territori andorrà no són valorades, respectades o apreciades de la mateixa manera. Aquesta opinió present en totes les nacionalitats, pren percentatges majors en el cas dels alumnes de nacionalitat espanyola i andorrana amb un 75 i un 70% respectivament. Aquestes dades ens permeten confirmar la hipòtesis que ja apareixia a *Joves i llengües d'Andorra* (2010) segons la qual es detecta una clara consciència o percepció entre aquests que les diferents llengües presents al Principat no tenen el mateix prestigi o valor social atorgat. Una valoració que s'explicaria com ja hem comentat anteriorment a partir de la triple segmentació interna de la societat andorrana. Una segmentació que crea jerarquies socials en funció del col·lectiu lingüístic-nacional al qual es pertany, i que per tant situa els parlants de les diferents llengües, la pròpia llengua i la cultura que s'hi associa en posicions diferents en una escala imaginària de prestigi social.

Seguint l'opinió dels alumnes veiem que el català seria la llengua més ben valorada socialment (61%), seguida del castellà amb un 31%. En sentit contrari trobaríem com a llengües menys valorades socialment l'anglès (41%)¹⁸⁸ i el portuguès (39%). En una posició intermèdia es

¹⁸⁸Tenint en compte els resultats de *Joves i llengües d'Andorra* (2010), així com la recerca present, el fet que els alumnes hagin escollit l'anglès com a llengua amb poc prestigi social, ens fa pensar que es deu a una mala

situaria el francès, ja que un 6,4% dels alumnes consideren que és la llengua amb menys valoració social.

De nou, aquests resultats coincideixen amb els discursos emergents detectats en la recerca del 2010. És a partir d'aquest estudi i de l'anàlisi discursal que es va realitzar que podem donar més significació a les dades estadístiques del present estudi i realitzar així una aproximació informativament més rica. En aquest sentit podem fer les següents observacions:

- No podem parlar d'una coincidència entre l'indicador d'ús d'una llengua i el seu prestigi social. Aquest seria el cas del català que presenta un indicador d'ús inferior al castellà, però en canvi és situat pels alumnes en la posició més elevada de l'escala social de valoració lingüística.

- El fet que una llengua tingui més o menys prestigi social es vincula a l'associació que d'una manera conscient o inconscient es realitza entre una llengua i el col·lectiu de persones que la parlen. Aquesta associació es podria relacionar amb diversos factors com ara si la llengua és parlada principalment per persones immigrants; pel nivell educatiu d'aquests parlants o per la seva posició sociolaboral a Andorra... En aquest sentit en les valoracions socials de caràcter negatiu veiem que hi intervenen de forma clara els prejudicis i estereotips que es tenen de determinats col·lectius de persones parlants d'una o altre llengua. Aquest seria el cas entre d'altres del portuguès.

- Paral·lelament comprovem que en aquestes valoracions, i en especial quan són realitzades en sentit positiu, no es realitzen des d'uns paràmetres fixes, sinó que cada llengua té els seus propis elements a considerar. Així la bona valoració social del català vindria donada, entre d'altres elements per la seva condició d'oficialitat i pel fet que tradicionalment ha estat la llengua pròpia del territori andorrà i de la seva cultura. El castellà seria valorat en funció del seu extens ús com a llengua de comunicació a Andorra i/o per les tradicionals relacions políticocomercials entre Espanya i el Principat. Pel que fa el francès s'observa que el prestigi que se li dona vindria també associat a les relacions que tradicionalment han existit entre França i Andorra i/o al fet que té un sistema educatiu propi...

V- PERCEPCIONS I REPRESENTACIONS SOCIALS DELS DIFERENTS GRUPS LINGÜÍSTICS PRESENTS A ANDORRA.

Hipòtesis de partida:

interpretació de la pregunta o bé a una associació implícita entre el fet que aquesta llengua és poc present a Andorra i per tant no té una valoració social en concret a diferència de la resta.

a) *Percepció d'un desigual acolliment de la població nouvinguda a Andorra en funció de la seva llengua i/o nacionalitat.*

→ Sub-hipòtesis: *podem parlar d'una escala jerarquitzada on cada llengua ocupa una posició diferenciada en funció del prestigi social que té la llengua però també els seus parlants.*

b) *Consciència d'una contradicció social important: Andorra és un país que per necessitat ha esdevingut plurinacional i plurilingüístic, però que continua mantenint un tancament cap a determinades formes culturals i llengües no pròpies.*

→ Sub-hipòtesis: *existència d'una estructura social piramidal i jerarquitzada en funció del status socioeconòmic, juridico-polític i lingüístico-cultural del individu.*

c) *Existència d'importants estereotips i prejudicis de diferent naturalesa davant els col·lectius nacional-lingüístics presents a Andorra.*

→ Sub-hipòtesis: *aquests estereotips mantenen una interrelació que reflexa i alhora reforça la segmentació social existent fora l'àmbit escolar.*

DIVERSITAT CULTURAL, LINGÜÍSTICS I NACIONAL AL PRINCIPAT D'ANDORRA.

La majoria dels alumnes enquestats (69%), considera que la societat andorrana accepta les diferències culturals, nacionals i lingüístiques de la població que hi viu. D'aquets ho fan en major percentatge els alumnes amb pares de nacionalitat francesa i del grup d'altres nacionalitats amb un 74 i 77% respectivament.

L'argument més utilitzat, amb un percentatge del 40%, alhora de defensar aquesta postura ha estat que en general la societat andorrana és tolerant davant aquestes diferències. Amb percentatges inferiors trobem diversos arguments que apel·len a la composició heterogènia de la població resident a Andorra; a la necessitat històrica de mà d'obra estrangera...

En sentit contrari, els alumnes que consideren que a Andorra les diferències esmentades no són acceptades favorablement, ho argumenten apuntant que hi ha col·lectius que no són ben acceptats a causa de la llengua que parlen o dels trets culturals que tenen (37%) i que la societat andorrana és en general tancada, racista i classista (19%).

A partir d'aquets arguments, que coincidirien amb els exposats pels joves participants als grups de discussió realitzats en l'estudi del 2010, apreciem una aparent contradicció ja que d'una banda s'afirma que la diversitat és ben acceptada dins la societat andorrana, però alhora trobem part dels alumnes que condicionen aquesta acceptació en funció del grup al que ens referim. És en aquest sentit que podem considerar que es compleix la hipòtesis plantejada segons la qual dins la societat andorrana trobem una contradicció coneguda i alhora manifestada pels alumnes, basada en l'existència d'una societat que per necessitat ha esdevingut plurinacional i plurilingüístic, però que continua mantenint cert tancament cap a determinades formes culturals i lingüístiques no pròpies.

També podem donar per confirmada la hipòtesis segons la qual els joves manifesten la percepció que existeix un desigual acolliment de la població nouvinguda a Andorra en funció de la seva llengua i nacionalitat. Així un 57% dels alumnes enquestats considera que la llengua parlada influeix en l'acceptació social d'aquesta. Entre aquets alumnes podem destacar el percentatge que presenten aquells amb pares de nacionalitat andorrana amb un percentatge aproximat del 62,5%.

Seguint en aquesta línia, entre els alumnes que consideren que la llengua és un factor que influeix en l'acceptació social de la persona, un 65% manifesta que serien els individus d'origen portuguès aquells que presenten pitjor acceptació social. En aquest percentatge podem destacar el obtingut pels alumnes de nacionalitat andorrana (69%) i per aquells amb pares de nacionalitat portuguesa (79%). De nou podem recórrer a l'anàlisi dels discursos emergents en els grups de discussió realitzat a *Joves i llengües d'Andorra* (2010) per tal de donar més riquesa argumental als percentatges obtinguts.

En aquest punt podem afirmar que en l'acceptació d'un individu hi intervenen factors de diferent naturalesa:

a) Existència d'estereotips o prejudicis contra determinats col·lectius. Aquests prejudicis, com hem comentat en l'apartat anterior, estarien relacionats amb la posició sociolaboral que ocupen, el suposat baix nivell cultural d'alguns d'ells o la simple generalització d'estereotips o etiquetes negatives.

b) Aparició d'un discurs que relaciona el fet que determinats col·lectius siguin més o menys acceptats en funció del seu grau d'integració. Una integració que de nou es basaria més en components assimilacionistes cap els valors, les pautes de comportament i especialment la llengua i cultura pròpia de la població autòctona. Amb la qual cosa, si l'immigrant no realitza aquest procés d'assimilació, se'l considera com a un individu no integrat o fins hi tot sense voluntat per a la integració en la societat que l'acull.

c) La llengua no és sempre un element que condicioni l'acceptació de determinats col·lectius com els castellanoparlants o el francòfons, i en canvi cobra una gran importància alhora d'explicar el perquè no s'acceptaven o s'acullen de forma positiva els individus d'origen portuguès entre d'altres. Aquest fet ens mostraria de nou que el discurs de la integració basada en l'assimilació té un recolzament com a mínim per una part de la població andorrana. Sembla que quan entre en joc una llengua menys coneguda o amb menys lligams històrics amb el català, als prejudicis o estereotips que hem destacat anteriorment, en funció de la posició sociolaboral, del suposat capital cultural..., s'hi suma aquest discurs on la integració passa per l'assimilació dels trets culturals i especialment la llengua de la població autòctona. Per tant, en el cas d'aquests col·lectius menys acceptats socialment podem parlar d'una interrelació entre les representacions socials dels grups lingüístics i les representacions socials dels usos lingüístics de cada llengua, situant aquells individus que parlen llengües socialment acceptades

i amb un ús extens en millor posició social en l'escala d'acceptació que aquells que parlen llengües amb baix prestigi social.

VI- LLENGUA I IDENTITAT NACIONAL A ANDORRA.

Hipòtesis de partida:

a) *Entre la població escolar trobem una coexistència de sentiments identitaris heterogenis que van des de sentir-se d'una sol grup a una barreja de més d'un.*

b) *No sempre entre els /les alumnes el sentiment identitari té una correspondència amb l'origen nacional i/o lingüístic d'aquest.*

c) *El sentiment identitari respon a una multitud de factors que s'interrelacionen com ara la llengua materna, el lloc de naixement, la nacionalitat...*

d) *Existència de dos visions sobre la identitat andorrana: una parteix del català com a element bàsic en aquesta identificació, i l'altre es basa més en elements d'interacció constant entre la població andorrana caracteritzada per la seva pluralitat nacional i lingüística.*

→ Sub-hipòtesis: *una de les visions dels elements que configuren el sentiment identitari andorrà coincideixen amb el discurs assimilacionista d'integració, i l'altre amb un discurs més plural amb concordança amb el dia a dia de la societat andorrana.*

VI.1 LA LLENGUA CONSIDERADA COM A PRÒPIA.

En demanar als alumnes quina o quines llengües consideren com a pròpies veiem que un 71% respost el català, ja sigui com a llengua exclusiva o bé acompanyada d'altres. En segon lloc trobaríem el castellà (65%); el portuguès (24%); el francès (19%) i finalment un 8% dels alumnes ha escollit d'altres llengües (italià, alemany, anglès, filipí...).

Si ens fixem amb les diferents llengües i combinacions lingüístiques que els alumnes han contestat sentir com a pròpies veiem que un 24% ha escollit el català i el castellà; un 21% ha optat per "només català" i un 19% per català, castellà i una tercera llengua que pot ser el francès, el portuguès, l'anglès, el filipí...

Per nacionalitats trobem que entre els andorrans predomina l'opció "català i castellà" (28%), seguida de "només català" amb un 26% i amb un 20% trobem l'opció "català, castellà i una tercera llengua".

El català conjuntament amb el castellà és l'opció més escollida pels alumnes de nacionalitat espanyola amb un percentatge del 36%. "Només català" i "només castellà" han estat opcions escollides per un 20% dels alumnes espanyols en ambdós casos.

Un 27% dels alumnes francesos ha optat per l'opció "només francès", però també trobem un 25% que ha escollit altres combinacions com castellà i francès o francès i anglès. Finalment un 22% considera com a llengües pròpies el català i el francès conjuntament.

Pel que fa als alumnes de nacionalitat portuguesa, un 35% considera com a llengües pròpies tant el castellà com el portuguès; un 23% només el portuguès i un 21% escull el català, el castellà i una tercera llengua, que principalment és el portuguès.

Finalment el grup d'altres nacionalitats ha escollit en un 29% només el castellà, mentre que un 20% ha optat per altres combinacions com anglès i filipí; marroquí i castellà...

Valorant conjuntament aquestes dades podem pensar que es tracta d'una mostra que entre la població escolar andorrana, o com a mínim per una part d'aquesta, hi ha integrada una visió plural d'aquells elements que la defineixen. Elements com la llengua sentida com a pròpia que consideren que és tant la seva llengua materna com la que utilitzen i/o han après al Principat. En aquest sentit doncs veiem que predomina una identificació lingüística plural mostra de la heterogeneïtat lingüística i cultural en la que viuen aquests joves.

VI.2 EL SENTIMENT IDENTITARI DELS ESCOLARS.

Quan demanem als alumnes que ens indiquin quina o quines identitats s'escauen més amb els seus sentiments veiem que sentir-se andorrà a seques o conjuntament amb d'altres identitats presenta el percentatge més elevat amb un 71%. D'aquest percentatges un 46% correspon a aquells que només es senten andorrans; un 7% als que es senten andorrans i catalans; un altre 7% andorrans i espanyols; un 5% andorrans i portuguesos; un 2% andorrans i francesos...

Entre els alumnes que han manifestat que sentir-se andorrans solament o conjuntament amb alguna altre identitat podem destacar el 86% dels que tenen la nacionalitat andorrana; el 84% dels que han nascut al Principat i el 45% dels que porten més de 10 anys vivint-hi. De fet podem parlar d'una relació estadística proporcional, on a més anys residint a Andorra, més augmenta el percentatge dels alumnes que diuen sentir-se andorrans.

Amb aquestes dades a la mà podem confirmar la hipòtesis plantejada segons la qual no sempre hi ha una correspondència entre la nacionalitat del alumne i el sentiment identitari amb el que s'identifiquen. Entenent que aquest sentiment no té perquè està format per una identitat en exclusiva quan estem parlant de joves que viuen en un context plurinacional i pluricultural com l'andorrà.

També podem afirmar que no sempre podem parlar d'una correspondència entre el sentiment identitari i la llengua sentida com a pròpia. Si bé cada identitat s'associa de forma majoritària a una llengua, no ho fa de forma exclusiva. Així per exemple un 84% dels alumnes que han dit

sentir-se andorrans s'identifiquen amb el català, però entre aquests també n'hi ha que s'identifiquen amb el francès (76%); amb el castellà (69%); amb el portuguès (52%)¹⁸⁹. Aquesta situació es repeteix per a totes les nacionalitats destacades. Aquestes dades són una mostra més de la heterogeneïtat que predomina a Andorra i, que pel nostre parer, és el tret distintiu que la caracteritza i que alhora l'enriqueix.

VI.3 ELEMENTS QUE CONFIGUREN EL SENTIMENT D'ANDORRANITAT SEGONS ELS ALUMNES.

Quan demanem als alumnes quins creuen que són els elements necessaris per tal que un individu es senti andorrà, un 50% respon haver nascut a Andorra; un 41% viure al país des de molt petit/a; un 40% parlar català i un 37% tenir la nacionalitat andorrana. Tenint en compte que aquesta pregunta era de resposta múltiple veiem que un 34% dels alumnes ha optat per escollir més d'una resposta. D'aquesta manera trobem alumnes que consideren que per sentir-se andorrans és necessari per exemple haver nascut a Andorra i parlar català; parlar català i viure-hi des de petit o bé tenir la nacionalitat andorrana i haver nascut a Andorra...

A partir dels resultats obtinguts podem donar per confirmada la hipòtesis segons la qual el sentiment identitari d'una persona respon a multitud de factors que s'interrelacionen i retroalimenten com ara la influència de la llengua materna, el lloc de naixement, la nacionalitat... Quan aquest sentiment identitari es desenvolupa en contextos plurinacionals i pluriculturals, però alhora en un marc social que tendeix a la segmentació social com és el cas d'Andorra, ens trobem davant d'una construcció identitària particularment complexa que dona lloc a multitud de lectures pel que fa a la creació de la línia divisòria imaginària entre els andorrans i els forans. En aquest sentit es fa difícil poder dir quin dels elements que comunament acceptem que configuren l'andorranitat té un pes més important.

Aquest seria el cas del paper o pes del català en la configuració del sentiment d'andorrenitat. Com hem vist entre els enquestats aquesta opció ha estat escollida per un 40%, ja sigui de forma exclusiva o acompanyada amb d'altres elements. En els grups de discussió realitzats en el treball de camp de *Joves i llengües d'Andorra* (2010) vam poder veure que alhora de valorar el paper del català o el pes que té dins la identitat andorrana i la seva configuració, no vam trobar un sol discurs dominant, sinó la convivència de com a mínim dos discursos divergents. D'una banda trobàvem joves que manifestaven els seus dubtes sobre el pes real del català dins d'aquesta identitat, ja que consideraven que no era un element tant bàsic, alhora que qüestionaven que parlar català a Andorra tingués a veure amb el fet de sentir-se andorrà. D'altre banda vèiem que per alguns joves el català era un element bàsic i indeslligable de la identitat andorrana.

Si tenim en compte aquestes divergències, i el fet que parlar català no ha obtingut el major percentatge en l'estudi actual, podem tornar a la hipòtesis de la coexistència de dues visions

¹⁸⁹ En aquest punt se'ns planteja una qüestió que considerem de gran importància. Es tracta de veure si existeixen diferències notables entre els andorrans fills d'andorrans i els andorrans fills de no andorrans. Creiem que seria molt interessant poder indagar amb més profunditat de la que permeten els objectius i temps de realització d'aquesta recerca, sobre aquest fet.

en certa manera confrontades sobre els elements que configuren la identitat andorrana. Una de les visions defensaria el català com a element bàsic en aquesta identificació, coincidint amb un discurs assimilacionista de la integració dels immigrants a Andorra, i l'altre es basaria més en elements d'interacció constants entre una població caracteritzada per la pluralitat nacional i lingüística.

VII- PRESPECTIVA SOBRE EL FUTUR LINGÜÍSTIC ANDORRÀ.

Hipòtesis de partida:

a) *Percepció d'un augment de la presència del català en convivència plurilingüe amb d'altres llengües com el castellà, el francès, el portuguès o l'anglès.*

b) *Disminució de les expressions monolingües de les diferents llengües a favor d'un augment del bilingüisme i plurilingüisme reflex de l'escolarització dels immigrants, que es formen en català, i de la heterogeneïtat nacional-lingüística pròpia del Principat. Aquest principi és aplicable tant en l'àmbit global de la societat andorrana, com en el context escolar com en l'àmbit familiar.*

VII.1 LLENGUA QUE ES PARLARÀ PRINCIPALMENT A ANDORRA EN UN FUTUR SEGONS ELS ALUMNES.

Un 60% dels alumnes considera que a Andorra en un futur es parlarà principalment el català. D'aquests un 39% creu que serà de forma exclusiva (només català); un 14% combinat amb el castellà (bilingüisme), i un 13% que es parlarà català, castellà i una tercera llengua (portuguès, francès, anglès...)

Per altre banda un 29% ha contestat que la llengua més parlada a Andorra en un futur serà el castellà, del qual per un 17% serà de forma exclusiva (només castellà), mentre que la resta pensa que serà en combinació amb el català (14%) o amb el català i una tercera llengua (13%). Tenint en compte aquests resultats, conjuntament amb els obtinguts¹⁹⁰ a *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra* (2002)¹⁹¹, pensem que per la població escolar d'Andorra l'escenari lingüístic futur del Principat és més favorable al català. No hem d'oblidar però que en aquest hipotètic escenari futur, el català continuarà convivint amb d'altres llengües dibuixant un escenari lingüístic plural, on el bilingüisme i el plurilingüisme continuarà

¹⁹⁰En la recerca del 2002 un 52% dels alumnes opinava que a Andorra en un futur es parlaria "una mica de tot"; un 23% creia que es parlaria majoritàriament el català; un 15% el castellà i per un 10% l'anglès.

¹⁹¹SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixements i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.

sent un tret distintiu reflex de la societat heterogènia que trobem al Principat. En aquest sentit es confirma la hipòtesis d'un escenari futur amb un català que pren major protagonisme a causa entre d'altres motius, de l'escolarització de l'alumnat immigrant, però on les altres llengües continuen presents. Pensem que cada vegada serà menor l'ús de les llengües en un registre monolingüe per donar pas a un creixent plurilingüisme on el català tindrà un paper destacat.

VII. 2 LLENGUA QUE ES PARLARÀ PRINCIPALMENT A LES ESCOLES D'ANDORRA EN UN FUTUR SEGONS ELS ALUMNES.

La majoria dels alumnes, un 78%, opina que a les escoles es parlarà principalment el català. D'aquests un 39% pensa que serà de forma exclusiva (només en català), un 26% aposta per la combinació amb el castellà i una tercera llengua (francès, anglès, portuguès...) i finalment un 10% opina que el català es combinarà de forma bilingüe al costat del castellà.

En segon lloc trobem que un 51% dels alumnes pensa que a les escoles es parlarà principalment en castellà. Ara bé aquesta llengua segons la seva opinió majoritàriament s'usarà en combinació amb una o més llengües (36%), mentre que un ús monolingüe d'aquesta és una opció escollida per un 11% es combinarà amb el català i una tercera llengua (26%)

VII. 3 LLENGUA QUE ELS ALUMNES CREUEN QUE PARLARAN ALS SEUS FILLS.

Dins l'àmbit familiar, i en concret a l'hora de parlar amb els fills, de nou és el català la llengua que més es parlarà segons l'opinió dels alumnes (71%). Un 30% d'aquests afirma que parlarà només en català, mentre que un 21% utilitzarà un registre plurilingüe en català, castellà i una tercera llengua com el francès, el portuguès, l'italià, el filipí...; i un 13% afirma que utilitzarà tant el català com el castellà.

Paral·lelament trobem que el castellà serà utilitzat per un 53% dels alumnes alhora de parlar amb els seus fills. Aquesta llengua però serà principalment usada en combinació amb el català o amb el català i d'altres llengües.

Així doncs veiem que a excepció del català, en l'àmbit familiar futur dels alumnes predomina segons l'opinió d'aquests un repertori lingüístic plurilingüe. Pensem que en aquest repertori hi seran presents d'una banda la llengua materna sigui quina sigui i la llengua d'ús més habitual per l'alumne en concret. Aquestes dades ens fan pensar que serà entre els alumnes que tenen llengües maternes diferents al català, però que han estat escolaritzats a Andorra, on hi haurà un repertori lingüístic més ric on conviuran la llengua materna dels futurs pares i les llengües en les que s'hagin format, entre elles el català, el castellà i/o el francès. En canvi pensem que és possible que en la comunicació amb els fills d'aquells alumnes que tenen com a llengua materna el català predominarà més un repertori monolingüe.

Aquest possible escenari lingüístic futur que han pronosticat els alumnes tant a nivell global de la societat andorrana, com en contextos escolars i familiars, pensem que és producte de multitud de factors que estan actualment en joc com l'aposta per una escolarització plural però on el català té un paper destacat; la presència i convivència de col·lectius plurilingües i plurinacionals i un ús desigual de les llengües en funció del context en el que ens trobem. Recordem que dins l'àmbit laboral el català no és sempre la llengües oficial, mentre sí que ho és en àmbits administratius i institucionals. Per altre banda en contextos comercials, d'oci o d'amistat, els joves viuen en escenaris plurilingües on el castellà i el català, però també l'anglès, el francès o el portuguès hi tenen una presència destacable.

VII- ANNEXES

ANNEXE N°1

QÜESTIONARI L'ESCENARI SOCIOLINGÜÍSTIC DELS JOVES ESCOLARS D'ANDORRA¹⁹².

Codi de l'alumne

I- VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES

1) Sexe

Noi ④

Noia ④

2) Edat

11 ④

12 ④

13 ④

14 ④

15 ④

16 ④

17 ④

18 ④

3) Quina és la teva nacionalitat?

(Multiresposta)

Andorrana ⑥

Espanyola ⑥

Francesa ⑥

Portuguesa ⑥

Altres ⑥

3.1) Una altra nacionalitat. Quina? _____

4) La nacionalitat del teu pare és...?

Andorrana ⑥

Espanyola ⑥

Francesa ⑥

Portuguesa ⑥

Altres ⑥

¹⁹²A continuació adjuntem el qüestionari que han respost els alumnes participants d'aquest estudi. Com hem comentat anteriorment, l'enquesta es va realitzar via Internet, i per tant aquest document és una traducció de la plantilla usada a document Word. Els comentaris en vermell indiquen filtres que el programa utilitzat realitzava de forma automàtica. Les opcions de resposta marcades amb un quadrat són de resposta múltiple (l'alumne pot escollir-ne més d'una) i les marcades amb cercle són de resposta simple (una única resposta possible).

4.1) Una altra nacionalitat. Quina? _____

5) La nacionalitat de la teva mare és...?

Andorrana ⑥ Espanyola ⑥ Francesa ⑥ Portuguesa ⑥ Altres ⑥

5.1) Una altra nacionalitat. Quina? _____

6) Has nascut a Andorra?

(Si han nascut a Andorra, el programa ja salta directament a la pregunta 8, sinó és així passaran a la següent automàticament).

Sí ④ No ④

7) Quant temps fa que vius a Andorra?

Menys de 5 anys ④ De 5 a 10 anys ④ Més de 10 anys ④

8) Vius amb els pares?

(Segons el que contestin passaran a una o altra pregunta de forma directa).

Sí, amb els dos.....④

Sí, només amb la mare.....④

Sí només amb el pare.....④

Pares separats però amb custòdia compartida.....④

No.....④

9) Explica'ns la feina o activitat que fa el teu pare: _____

10) De les següents activitats o situacions, en quina classificaries el teu pare?

- Treballa per compte propi (és propietari/ària d'una empresa, un negoci, o fa una activitat laboral per compte propi, autònom).....④

- Treballa a l'Administració pública o parapública (treballa al Govern, Comú, Hospital, Escoles, Policia, Bombers, FEDA; STA; CASS...).....④

- Treballa com a assalariat/ada en una empresa privada (botiga, hotel, restaurant, banc, oficina, taller, construcció, turisme...).....④

- Tasques de la llar (mestressa de casa)..... ④
- Jubilat/ada o pensionista o baixa definitiva per malaltia, accident..... ④
- Aturat/ada (s'ha quedat sense feina)..... ④
- No ho sé..... ④

11) Explica'ns la feina o activitat que fa la teva mare: _____

12) De les següents activitats o situacions, en quina classificaries la teva mare?

- Treballa per compte propi (és propietari/ària d'una empresa, un negoci, o fa una activitat laboral per compte propi, autònom)..... ④
- Treballa a l'Administració pública o parapública (treballa al Govern, Comú, Hospital, Escoles, Policia, Bombers, FEDA; STA; CASS...)..... ④
- Treballa com a assalariat/ada en una empresa privada (botiga, hotel, restaurant, banc, oficina, taller, construcció, turisme...)..... ④
- Tasques de la llar (mestressa de casa)..... ④
- Jubilat/ada o pensionista o baixa definitiva per malaltia, accident..... ④
- Aturat/ada (s'ha quedat sense feina)..... ④
- No ho sé..... ④

13) Quin sistema educatiu segueixes i en quina escola?

(Si estan dins del sistema educatiu francès, al respondre, faran un sal directament a la pregunta 14.1).

- Sistema educatiu andorrà. Encamp..... ④
- Sistema educatiu andorrà. Ordino..... ④
- Sistema educatiu andorrà. Santa Coloma..... ④
- Sistema educatiu francès. Liceu Compte de Foix..... ④
- Sistema educatiu espanyol. Institut Espanyol..... ④
- Sistema educatiu espanyol. Col·legi del Pirineus..... ④
- Sistema educatiu espanyol. Sant Ermengol..... ④
- Sistema educatiu espanyol. Col·legi Janer..... ④
- Sistema educatiu espanyol. Sagrada Família..... ④

14) Quin curs fas?

Primer ④

Segon ④

Tercer ④

Quart ④

14.1) Quin curs fas? Sistema francès

5ème ④

4ème ④

3ème ④

2nde ④

II- CONEIXEMENTS I USOS LINGÜÍSTICS

15) Entens el...?

a) Català

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

b) Castellà

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

c) Francès

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

d) Portuguès

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

e) Anglès

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

15.1) Entens altres llengües?

(Si és que sí passaran a la següent pregunta i si és que no el programa ja farà automàticament el salt cap a la pregunta corresponent).

Sí ④

No ④

15.2) Quina o quines? _____

16) Parles el...?

a) Català

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

b) Castellà

Bé ④

Regular ④

Malament ④

Gens ④

c) Francès

Bé ④	Regular ④	Malament ④	Gens ④
------	-----------	------------	--------

d) Portuguès

Bé ④	Regular ④	Malament ④	Gens ④
------	-----------	------------	--------

e) Anglès

Bé ④	Regular ④	Malament ④	Gens ④
------	-----------	------------	--------

16.1) Parles altres llengües?

(Si és que sí passaran a la següent pregunta i si és que no el programa ja farà automàticament el salt cap a la pregunta corresponent).

16.2) Quina o quines? _____

17) Quina llengua o llengües utilitzes habitualment?

Només català	④
--------------	---

Només castellà	④
----------------	---

Només francès	④
---------------	---

Només portuguès	④
-----------------	---

Només anglès	④
--------------	---

Només una altra llengua	④
-------------------------	---

Sobretot català	④
-----------------	---

Sobretot castellà	④
-------------------	---

Sobretot francès	④
------------------	---

Sobretot portuguès	④
--------------------	---

Sobretot anglès	④
-----------------	---

Sobretot una altra llengua	④
----------------------------	---

Tant català com castellà	④
--------------------------	---

Tant francès com català	④
-------------------------	---

Tant francès com castellà	④
---------------------------	---

Tant portuguès com català	④
---------------------------	---

Tant portuguès com castellà	④
-----------------------------	---

Una altra combinació ④

17.1) Només una altra llengua. Quina? _____

17.2) Sobretot una altra llengua. Quina? _____

17.3) Una altra combinació. Quina? _____

18) Creus que alguns companys de la teva escola o d'una altra escola parlen millor el català que tu?

(Si la resposta és negativa passaran automàticament a la pregunta 20).

Sí ④ No ④

19) Per quin motiu penses que alguns companys de la teva escola o d'una altra parlen millor el català?

(Multiresposta)

Perquè és la llengua que parlen a casa seva..... ⑥

Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola..... ⑥

Perquè és andorrà/ana..... ⑥

Per altres motius..... ⑥

19.1) Quin altra motiu? _____

20) Llengua en família.

a) Amb el pare parles en... (Multiresposta)

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina? _____

b) Amb la mare parles en... (Multiresposta)

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina? _____

c) Amb els teus germans parles en... (Multiresposta)

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina? _____

21) Els teus avis viuen a Andorra?

(Segons el que contestin el qüestionari saltarà directament a una o altra pregunta).

El meu avi patern ⑥	La meva àvia paterna ⑥	El meu avi matern ⑥
La meva àvia materna ⑥	No ⑥	

22) Amb el teu avi patern parles en... (Multiresposta)

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina? _____

23) Amb la teva àvia paterna parles en... (Multiresposta)

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina? _____

24) Amb l'avi matern parles en... (Multiresposta)

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina? _____

25) Amb l'àvia materna parles en... (Multiresposta)

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina? _____

26) En quina llengua vas aprendre a parlar? (Multiresposta)

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

27) Tot i conèixer el català, l'utilitzes sempre que parles?

Sí

④

No

④

27.1) Sí perquè... (Multiresposta)

Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb molta gent..... ⑥

Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral
..... ⑥

Perquè tens cultural i coneixements..... ⑥

Per altres motius..... ⑥

Quina altres motius? _____

27.2) No perquè... (Multiresposta)

Perquè no és la meua llengua familiar..... ⑥

Perquè no conec el català..... ⑥

Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment..... ⑥

Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en que em trobo

..... ⑥

Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui
parlo..... ⑥

Perquè no em ve de gust sempre..... ⑥

Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya..... ⑥

Per altres motius..... ⑥

Quins altres motius? _____

28) Consideres beneficiós per tu utilitzar diverses llengües?

Sí ④ No ④

28.1) Sí perquè... (Multiresposta)

Perquè és pràctic ja que pots comunicar amb molta gent..... ⑥

Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral
..... ⑥

Perquè tens més cultura i coneixements..... ⑥

Per altres motius..... ⑥

Quins altres motius? _____

28.2) No perquè... (Multiresposta)

Perquè t'acabes fent un embolic i no en parles cap de bé..... ⑥

Perquè si es parlen tantes llengües es pot perdre el català..... ⑥

Perquè no és necessari, amb una sola llengua n'hi ha prou..... ⑥

Per altres motius..... ⑥

Quins altres motius? _____

29) En quina o quines llengües acostumes a parlar amb...? (Multiresposta)

a) Els companys de classe.

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

b) Amics fora de l'escola.

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

c) La gent dels comerços.

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

d) La gent de l'Administració pública, comuns, govern...

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

e) Els professors i el personal auxiliar de l'escola (monitors, vigilants...).

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

f) Els monitors d'activitats extraescolars.

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

30) En quina llengua o llengües acostumes a...? (Multiresposta)

a) Mirar la televisió.

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

b) Escoltar música.

Català ⑥	Castellà ⑥	Francès ⑥	Portuguès ⑥
Anglès ⑥	Una altra llengua ⑥		

Quina o quines? _____

c) Llegir revistes, diaris, llibres...

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

d) Jugar als videojocs.

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

e) Veure pel·lícules, DVD...

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

f) Utilitzar les xarxes socials.

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

g) Navegar per Internet.

Català ⑥

Castellà ⑥

Francès ⑥

Portuguès ⑥

Anglès ⑥

Una altra llengua ⑥

Quina o quines? _____

III- EL CATALÀ A L'ESCOLA I A ANDORRA

31) Quina és la llengua oficial d'Andorra? _____

32) Creus que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra?

Sí ④ No ④

32.1) Sí, perquè... _____

32.2) No, perquè... _____

33) Creus que cal que la gent parli el català o el parli més?

Sí ④ No ④

33.1) Sí, perquè... (Multiresposta)

Perquè és la llengua oficial del país ⑥

Per millorar la situació laboral ⑥

Per accedir a determinats llocs on el català és obligatori..... ⑥

Perquè aporta riquesa cultural ⑥

Perquè així podràs parlar amb més gent..... ⑥

Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull..... ⑥

Perquè no desaparegui aquesta llengua, ja que crec que està en perill..... ⑥

Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns)..... ⑥

Altres motius..... ⑥

Quins altres motius? _____

33.2) No perquè... (Multiresposta)

Perquè no és necessari si coneixes el castellà..... ⑥

Perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altra llengua..... ⑥

Perquè no és obligatori..... ⑥

Perquè hi ha moltes feines on no necessites el català..... ⑥

Per altres motius ⑥

Quins altres motius? _____

34) Creus que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català?

Sí ④ No ④

34.1) No, perquè (explica el motiu) _____

34.2) Sí, perquè... (explica el motiu) _____

35) Creus que el castellà, a Andorra es parla...?

Molt ④ Bastant ④ Poc ④ Gens ④

36) Creus que el francès, a Andorra es parla...?

Molt ④ Bastant ④ Poc ④ Gens ④

37) Creus que el portuguès, a Andorra es parla...?

Molt ④ Bastant ④ Poc ④ Gens ④

38) Creus que l'anglès, a Andorra es parla...?

Molt ④ Bastant ④ Poc ④ Gens ④

IV- LES LLENGÜES QUE POTS TROBAR A ANDORRA

39) Creus que totes les llengües que es parlen a Andorra, es valoren, es respecten o s'aprecien de la mateixa manera?

Sí ④ No ④

40) La llengua més valorada és el...?

Català ④ Castellà ④ Francès ④ Portuguès ④

Anglès ④ Una altra ④

Una altra. Quina? _____

41) La llengua menys valorada és el...?

Català ④

Castellà ④

Francès ④

Portuguès ④

Anglès ④

Una altra ④

Una altra. Quina? _____

42) Creus que hi podria haver més d'una llengua oficial?

Sí ④

No ④

42.1) Sí, perquè...(explica els motius) _____

42.2) Quina seria? _____

42.3) No, perquè...(explica els motius) _____

V- LES RELACIONS ENTRE ELS JOVES QUE PARLEN LA MATEIXA LLENGUA QUE TU O UNA ALTRA

43) Creus que Andorra la llengua d'una persona fa que la resta de la gent l'accepti millor o pitjor?

(Si la resposta és negativa es salta automàticament a la pregunta 45).

Sí ④

No ④

44) I a qui creus que acceptem pitjor? Els que parlen...

Català ④

Castellà ④

Francès ④

Portuguès ④

Anglès ④

Una altra ④

Quina altra llengua? _____

45) Acceptem les diferències culturals, nacionals, lingüístiques de la gent que viu a Andorra?

Sí ④

No ④

45.1) Sí, perquè..., _____

45.2) No, perquè..., _____

46) En quina llengua et dirigeixes a una persona que no parli el català?

Sempre en català ④

Sempre en castellà ④

En la llengua que parli, si la conec ④

Altres ④

Altres opcions. Quina? _____

VI- LLENGUA I IDENTITAT NACIONAL

47) Quina és la llengua o llengües que sents com a teves? (multiresposta)

Català ④ Castellà ④ Francès ④ Portuguès ④

Anglès ④ Una altra ④

Altres opcions. Quina? _____

48) Tu et sents...? (multiresposta)

Andorra ⑥ Català ⑥ Espanyol ⑥

Francès ⑥ Portuguès ⑥ D'una altra manera ⑥

De quina altre manera? _____

49) Què creus que és necessari per tal que un noi o noia com tu se senti andorrà?

(multiresposta)

Parlar català ⑥

Haver nascut a Andorra ⑥

Viure al país des de molt petit/a ⑥

Tenir la nacionalitat andorrana ⑥

Altres opcions _____ ⑥

Altres opcions. Quina? _____

VII- EN UN FUTUR...

50) A Andorra en un futur , es parlarà principalment...? (multiresposta)

Català ④

Castellà ④

Francès ④

Portuguès ④

Anglès ④

Una altra ④

Altres opcions. Quina? _____

51) A les escoles en un futur , es parlarà principalment...? (multiresposta)

Català ④

Castellà ④

Francès ④

Portuguès ④

Anglès ④

Una altra ④

Altres opcions. Quina? _____

52) Si tinc fills, els parlaré en...? (multiresposta)

Català ④

Castellà ④

Francès ④

Portuguès ④

Anglès ④

Una altra ④

Altres opcions. Quina? _____

ANNEXE Nº2

TAULES DEL ANÀLISIS MULTIBARIABLE

I- CONEIXEMENTS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA DEL CURS 2011-2012.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DEL CATALÀ SEGONS ELS ALUMNES.

Nacionalitat de l'alumne i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	95,1	97,2	97,4	66,0	91,6	87,9
Regular	4,4	2,7	2,1	30,2	8,1	9,3
Malament	0,4	0,1	0,3	3,8	0,0	1,9
Gens	0,1	0,0	0,3	0,0	0,3	0,9

*El total és més gran que la mostra ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	95,1	99,1	98,1	67,7	92,9	91,9	100,0
Regular	4,4	0,9	1,8	29,1	6,5	6,5	0,0
Malament	0,4	0,0	0,1	3,1	0,3	1,1	0,0
Gens	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	95,1	98,6	97,6	72,8	93,4	93,1	100,0
Regular	4,4	1,4	1,9	24,3	6,3	6,0	0,0
Malament	0,4	0,0	0,2	2,9	0,2	0,9	0,0
Gens	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Lloc de naixement i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra

Total	2551	1895	656
Bé	95,1	96,8	90,1
Regular	4,4	2,9	8,8
Malament	0,4	0,2	0,8
Gens	0,1	0,1	0,3

Temps que porten vivint a Andorra per aquells que no hi han nascut i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	90,1	77,1	91,0	94,0
Regular	8,8	20,2	7,8	5,6
Malament	0,8	1,8	1,2	0,0
Gens	0,3	0,9	0,0	0,3

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	95,1	98,2	89,8	96,4
Regular	4,4	1,6	9,2	3,2
Malament	0,4	0,2	0,8	0,1
Gens	0,1	0,0	0,1	0,2

Llengua que sents com a teva i nivell de comprensió del català segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua

Total	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	95,1	98,4	95,5	89,4	93,5	92,7
Regular	4,4	1,5	4,1	9,6	5,8	5,9
Malament	0,4	0,1	0,4	1,0	0,5	0,9
Gens	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,5

*La suma de les freqüències és superior al total dels enquestats, ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

Nacionalitat de l'alumne i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	90,9	94,5	92,5	51,9	82,7	78,5
Regular	8,3	5,2	6,5	40,6	16,5	16,8
Malament	0,7	0,3	0,8	5,7	0,8	4,7
Gens	0,1	0,0	0,3	1,9	0,0	0,0

* La suma de les freqüències és superior al total dels enquestats ja que hi ha alumnes que tenen més d'una nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	90,9	98,7	94,9	56,7	84,7	85,5	100,0
Regular	8,3	1,3	4,9	36,2	14,4	11,8	0,0
Malament	0,7	0,0	0,1	5,5	0,8	2,7	0,0
Gens	0,1	0,0	0,0	1,6	0,2	0,0	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	90,9	98,1	95,5	58,8	85,0	86,7	100,0
Regular	8,3	1,7	4,0	36,0	14,4	11,5	0,0
Malament	0,7	0,3	0,4	3,7	0,6	1,8	0,0
Gens	0,1	0,0	0,1	1,5	0,0	0,0	0,0

Lloc de naixement i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	90,9	94,2	81,3
Regular	8,3	5,6	16,2
Malament	0,7	0,2	2,1
Gens	0,1	0,0	0,5

Temps que porten vivint a Andorra aquells que no hi ha nascut i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	81,3	62,4	81,6	87,7
Regular	16,2	28,4	15,9	11,9
Malament	2,1	9,2	1,6	0,0
Gens	0,5	0,0	0,8	0,3

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i nivell de parla del català segons els alumnes.

%		Treballa per compte	Treballa a l'Administració pública o	Treballa com a assalariat en una	Jubilat, pensionista	Aturat	Ns/nc
---	--	---------------------	--------------------------------------	----------------------------------	----------------------	--------	-------

Verticals		propi.	parapública.	empresa privada.	o baixa definitiva.		
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	90,9	92,1	93,2	90,6	73,1	89,4	88,5
Regular	8,3	7,1	5,9	8,9	26,9	9,1	9,6
Malament	0,7	0,7	0,9	0,4	0,0	1,5	1,4
Gens	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,6

Feina de la mare i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Base	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	90,9	89,4	94,1	90,3	89,8	85,7	91,5	86,6
Regular	8,3	9,4	4,7	9,2	10,2	14,3	8,5	10,7
Malament	0,7	1,1	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0	1,8
Gens	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,9

Sistema educatiu i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	90,9	96,4	83,6	91,1
Regular	8,3	3,3	14,8	8,2
Malament	0,7	0,3	1,3	0,6
Gens	0,1	0,0	0,3	0,1

Llengua que sents com a teva i nivell de parla del català segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	90,9	96,7	90,6	83,9	86,0	89,0
Regular	8,3	3,2	8,8	14,3	13,2	9,1
Malament	0,7	0,2	0,6	1,4	0,8	1,4
Gens	0,1	0,0	0,1	0,4	0,0	0,5

* La suma de les freqüències és superior al total dels enquestats ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL CASTELLÀ SEGONS ELS ALUMNES.

Edat de l'alumne i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	95,8	94,0	95,2	98,0	96,4
Regular	3,3	4,6	3,9	1,7	0,0
Malament	0,7	1,0	0,8	0,3	0,0
Gens	0,2	0,4	0,1	0,0	3,6

Nacionalitat alumne i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	95,8	96,9	98,4	61,3	97,8	90,7
Regular	3,3	2,8	0,8	28,3	2,0	7,5
Malament	0,7	0,3	0,8	8,5	0,0	0,9

Gens	0,2	0,1	0,0	1,9	0,3	0,9
-------------	------------	-----	-----	-----	-----	-----

*El total és més gran que la mostra ja que hi ha alumnes que tenen més d'una nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	95,8	96,8	98,3	69,3	97,8	91,4	100,0
Regular	3,3	2,9	1,3	21,3	1,7	7,5	0,0
Malament	0,7	0,1	0,4	7,9	0,3	0,5	0,0
Gens	0,2	0,1	0,0	1,6	0,2	0,5	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	95,8	96,8	96,8	70,6	98,5	96,3	100,0
Regular	3,3	2,9	2,4	20,6	1,4	3,2	0,0
Malament	0,7	0,3	0,6	6,6	0,0	0,5	0,0
Gens	0,2	0,0	0,1	2,2	0,2	0,0	0,0

Lloc de naixement de l'alumne i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	95,8	96,8	92,8
Regular	3,3	2,6	5,3
Malament	0,7	0,4	1,5
Gens	0,2	0,2	0,3

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	92,8	80,7	95,5	95,0
Regular	5,3	14,7	3,3	3,6
Malament	1,7	2,8	1,2	1,3
Gens	0,3	1,8	0,0	0,0

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	95,8	96,6	93,0	97,3	96,2	90,9	94,1
Regular	3,3	3,2	5,2	2,1	3,8	9,1	4,2
Malament	0,7	0,2	1,6	0,4	0,0	0,0	1,1
Gens	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,6

Feina de la mare i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	95,8	95,6	93,6	96,9	97,0	100,0	97,9	92,9
Regular	3,3	4,2	4,4	2,6	3,0	0,0	2,1	4,5
Malament	0,7	0,3	1,6	0,4	0,0	0,0	0,0	0,9

Gens	0,2	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	1,8
-------------	------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Sistema educatiu i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	95,8	98,0	91,0	97,8
Regular	3,3	1,8	6,9	1,7
Malament	0,7	0,2	1,6	0,4
Gens	0,2	0,0	0,5	0,1

Llengua que sents com a teva i nivell de comprensió del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	95,8	96,4	98,0	87,8	98,2	94,1
Regular	3,3	3,1	1,7	9,4	1,5	4,6
Malament	0,7	0,4	0,4	2,2	0,2	1,4
Gens	0,2	0,1	0,0	0,6	0,2	0,0

*El total és superior a la mostra ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

Sexe de l'alumne i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Bé	60,6	56,6	65,0
Regular	28,0	29,4	26,5
Malament	6,9	8,4	5,3
Gens	4,4	5,6	3,2

Edat de l'alumne i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	93,6	91,5	92,8	95,9	98,2
Regular	5,3	6,8	6,0	3,6	0,0
Malament	0,7	0,6	0,9	0,4	1,8
Gens	0,4	1,0	0,2	0,1	0,0

Nacionalitat de l'alumne i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	93,6	94,9	97,1	51,9	95,0	87,9
Regular	5,3	4,5	2,3	33,0	4,5	11,2
Malament	0,7	0,3	0,5	11,3	0,0	0,9
Gens	0,4	0,3	0,0	3,8	0,6	0,0

*El total és més gran que la mostra ja que hi ha alumnes que tenen més d'una nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	93,6	93,2	97,0	62,2	96,1	92,5	87,5
Regular	5,3	6,1	2,9	25,2	3,4	5,9	12,5
Malament	0,7	0,4	0,1	9,4	0,2	1,1	0,0
Gens	0,4	0,3	0,0	3,1	0,3	0,5	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	93,6	94,1	96,0	61,8	96,3	94,5	100,0
Regular	5,3	5,4	3,6	25,7	3,2	5,0	0,0
Malament	0,7	0,6	0,2	8,8	0,2	0,0	0,0
Gens	0,4	0,0	0,1	3,7	0,3	0,5	0,0

Lloc de naixement i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	90,9	94,2	81,3
Regular	8,3	5,6	16,2
Malament	0,7	0,2	2,1
Gens	0,1	0,0	0,5

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	90,1	76,1	91,0	94,4
Regular	7,5	15,6	6,9	5,0
Malament	2	6,4	1,6	0,7
Gens	0,5	1,8	0,4	0,0

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

%		Treballa per compte	Treballa a l'Administració pública o	Treballa com a assalariat en una	Jubilat, pensionista	Aturat	Ns/nc
---	--	---------------------	--------------------------------------	----------------------------------	----------------------	--------	-------

Verticals		propi.	parapública.	empresa privada.	o baixa definitiva.		
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	93,6	93,1	89,7	95,7	92,3	87,9	93,3
Regular	5,3	6,5	7,3	3,9	3,8	7,6	5,6
Malament	0,7	0,4	2,6	0,1	0,0	1,5	1,1
Gens	0,4	0,0	0,5	0,4	3,8	3,0	0,0

Feina mare i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	93,6	92,5	89,7	95,5	95,2	100,0	91,5	93,8
Regular	5,3	6,7	7,3	4,2	3,6	0,0	8,5	5,4
Malament	0,7	0,8	2,1	0,1	0,6	0,0	0,0	0,9
Gens	0,4	0,0	0,8	0,2	0,6	0,0	0,0	0,0

Sistema educatiu i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	93,6	96,4	88,0	95,4
Regular	5,3	3,4	8,9	4,3
Malament	0,7	0,2	2,1	0,1
Gens	0,4	0,0	1,0	0,1

Llengua que sents com a teva i nivell de parla del castellà segons l'alumne.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	93,6	93,9	96,8	84,5	96,0	94,1
Regular	5,3	5,3	3,0	11,2	3,5	5,5
Malament	0,7	0,5	0,2	2,8	0,0	0,5
Gens	0,4	0,3	0,1	1,4	0,5	0,0

*El total és superior a la mostra ja que la variable "llengua que sents com a teva " és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DEL FRANCÈS SEGONS ELS ALUMNES.

Nacionalitat de l'alumne i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	60,6	63,7	41,8	98,1	57,5	52,3
Regular	28,0	27,7	36,6	1,9	27,9	21,5
Malament	6,9	6,0	13,2	0,0	5,6	15,0
Gens	4,4	2,5	8,3	0,0	8,9	11,2

*La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	60,6	65,2	49,9	93,7	62,4	62,4	37,5
Regular	28,0	27,9	34,8	4,7	25,7	21,5	37,5
Malament	6,9	5,6	10,0	0,8	5,6	7,5	12,5

Gens	4,4	1,3	5,3	0,8	6,3	8,6	12,5
-------------	------------	-----	-----	-----	-----	-----	------

Nacionalitat de la mare i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	60,6	66,3	47,2	96,3	62,2	66,1	0,0
Regular	28,0	28,1	35,8	3,7	25,8	19,7	50,0
Malament	6,9	4,3	10,9	0,0	5,4	9,2	50,0
Gens	4,4	1,2	6,1	0,0	6,6	5,0	0,0

Lloc de naixement de l'alumne i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	60,6	63,8	51,5
Regular	28,0	27,3	29,9
Malament	6,9	6,1	9,3
Gens	4,4	2,7	9,3

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	51,5	38,5	49,4	57,9
Regular	29,9	28,4	32,7	28,1
Malament	9,3	19,3	8,6	6,3
Gens	9,3	13,8	9,4	7,6

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i nivell de comprensió del francès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	60,6	69,2	94,3	18,2
Regular	28,0	27,1	5,5	50,5
Malament	6,9	2,9	0,1	18,4
Gens	4,4	0,8	0,1	12,9

Sexe de l'alumne i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Bé	53,5	50,2	57,0
Regular	30,3	30,9	29,8
Malament	9,4	11,3	7,4
Gens	6,8	7,7	5,8

Edat de l'alumne i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	53,5	56,6	52,2	54,4	44,6
Regular	30,3	30,5	31,4	28,5	28,6
Malament	9,4	7,5	9,8	9,5	14,3
Gens	6,8	5,4	6,6	7,6	12,5

Nacionalitat de l'alumne i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	53,5	56,5	32,5	98,1	52,0	41,1
Regular	30,3	30,5	37,9	1,9	28,2	29,9
Malament	9,4	8,6	15,3	0,0	10,1	11,2
Gens	6,8	4,3	14,3	0,0	9,8	17,8

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	53,5	55,9	43,7	94,5	55,5	53,2	37,5
Regular	30,3	32,9	34,9	3,1	28,0	25,8	37,5
Malament	9,4	8,5	11,8	0,0	9,3	8,6	12,5
Gens	6,8	2,7	9,5	2,4	7,3	12,4	12,5

Nacionalitat de la mare i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	53,5	57,5	41,5	94,1	55,9	53,7	0,0
Regular	30,3	31,9	35,2	5,1	27,8	30,3	50,0
Malament	9,4	8,7	12,8	0,0	9,0	6,0	0,0
Gens	6,8	1,9	10,6	0,7	7,4	10,1	50,0

Lloc de naixement i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra

Total	2551	1895	656
Bé	53,5	56,6	44,7
Regular	30,3	30,0	31,3
Malament	9,4	8,9	10,8
Gens	6,8	4,5	13,3

Anys que porten a Andorra si no hi han nascut i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Total*	656	109	245	302
Bé	44,7	36,7	38,8	52,3
Regular	31,3	20,2	38,0	29,8
Malament	10,8	19,3	11,4	7,3
Gens	13,3	23,9	11,8	10,6

*Contesten aquells alumnes no nascuts a Andorra.

Sistema educatiu i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	53,5	56,0	91,4	14,4
Regular	30,3	37,2	7,8	43,5
Malament	9,4	5,0	0,5	23,1
Gens	6,8	1,8	0,3	19,0

Llengua que sents com a teva i nivell de parla del francès segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219

Bé	53,5	54,6	50,7	90,2	56,5	62,6
Regular	30,3	31,8	30,4	8,8	27,0	23,7
Malament	9,4	9,2	10,5	1,0	8,0	7,8
Gens	6,8	4,4	8,4	0,0	8,5	5,9
No contesta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL NIVELL DE COMPRENSIÓ I PARLA DEL PORTUGÈS SEGONS ELS ALUMNES.

Edat i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	27,9	25,3	25,7	32,9	35,7
Regular	19,3	16,0	19,8	20,2	23,2
Malament	24,7	24,1	25,5	24,0	19,6
Gens	28,1	34,6	29,0	22,9	21,4

Nacionalitat de l'alumne i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	27,9	21,5	10,4	4,7	97,8	17,8
Regular	19,3	20,7	30,4	11,3	2,0	24,3
Malament	24,7	27,9	25,2	31,1	0,3	23,4
Gens	28,1	29,9	34,0	52,8	0,0	34,6

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	27,9	4,1	7,3	7,1	90,3	13,4	37,5
Regular	19,3	22,2	25,5	11,8	7,4	26,9	0,0
Malament	24,7	34,9	31,7	34,6	1,7	24,7	25,0
Gens	28,1	38,8	35,4	46,5	0,6	34,9	37,5

Nacionalitat de la mare i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	27,9	3,7	6,4	11,0	89,7	16,1	100,0
Regular	19,3	17,9	28,1	14,7	8,2	26,6	0,0
Malament	24,7	36,7	29,9	30,1	1,7	29,8	0,0
Gens	28,1	41,7	35,5	44,1	0,5	27,5	0,0

Lloc de naixement i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	27,9	23,6	40,4
Regular	19,3	20,6	15,5
Malament	24,7	26,9	18,1
Gens	28,1	28,9	25,9

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys

Base*	656	109	245	302
Bé	40,4	29,4	55,9	31,8
Regular	15,5	9,2	12,7	20,2
Malament	18,1	18,3	13,1	22,2
Gens	25,9	43,1	18,4	25,8

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	27,9	18,1	12,7	36,6	42,3	42,4	29,5
Regular	19,3	19,6	20,4	17,8	19,2	21,2	21,9
Malament	24,7	30,3	28,6	20,8	26,9	22,7	24,2
Gens	28,1	32,0	38,3	24,9	11,5	13,6	24,4

Feina de la mare i nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	27,9	35,0	7,7	34,1	39,5	42,9	25,5	29,5
Regular	19,3	20,8	19,4	19,0	15,6	17,9	21,3	22,3
Malament	24,7	21,7	30,3	23,7	19,2	25,0	25,5	21,4
Gens	28,1	22,5	42,6	23,3	25,7	14,3	27,7	26,8

Sistema educatiu nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	27,9	24,1	38,7	22,5
Regular	19,3	22,1	15,9	19,1
Malament	24,7	26,5	23,4	23,6
Gens	28,1	27,3	22,0	34,9

Llengua que sents com a teva nivell de comprensió del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	27,9	18,1	31,1	20,9	92,8	15,5
Regular	19,3	19,6	22,2	16,7	5,3	25,6
Malament	24,7	28,7	23,0	28,5	1,7	32,0
Gens	28,1	33,6	23,7	33,9	0,2	26,9

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

Sexe de l'alumne i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Bé	25,6	26,3	24,8
Regular	10,2	11,2	9,2
Malament	17,6	19,5	15,5
Gens	46,6	43,0	50,5

Edat de l'alumne i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	25,6	24,9	23,5	29,5	28,6
Regular	10,2	8,7	11,2	9,1	16,1
Malament	17,6	13,9	17,5	19,8	19,6
Gens	46,6	52,5	47,8	41,6	35,7

Nacionalitat de l'alumne i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	25,6	19,0	7,3	3,8	96,1	15,9
Regular	10,2	11,3	12,2	10,4	3,1	6,5
Malament	17,6	19,2	24,9	14,2	0,3	25,2
Gens	46,6	50,4	55,6	71,7	0,6	52,3

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat

Nacionalitat del pare i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	25,6	2,8	5,5	6,3	85,6	11,3	37,5
Regular	10,2	9,6	11,7	9,4	9,1	11,3	0,0
Malament	17,6	21,4	24,3	15,0	3,1	24,7	0,0
Gens	46,6	66,3	58,4	69,3	2,2	52,7	62,5

Nacionalitat de la mare i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
-------------	--	-----------	-----------	----------	------------	-----------	-------

Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	25,6	3,2	4,3	8,1	85,6	12,4	100,0
Regular	10,2	7,3	13,1	10,3	9,3	11,9	0,0
Malament	17,6	20,7	24,0	16,9	3,5	25,2	0,0
Gens	46,6	68,8	58,6	64,7	1,5	50,5	0,0

Lloc de naixement i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Bé	25,6	20,9	39,0
Regular	10,2	11,1	7,6
Malament	17,6	19,2	12,8
Gens	46,6	48,7	40,5

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	39	26,6	54,7	30,8
Regular	7,6	6,4	5,7	9,6
Malament	12,8	11,9	10,2	15,2
Gens	40,5	55,0	29,4	44,4

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina pare i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
--------------------	--	-----------------------------------	--	--	---	---------------	--------------

Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	25,6	15,1	11,3	34,7	34,6	42,4	25,6
Regular	10,2	9,7	9,4	9,6	15,4	12,1	13,2
Malament	17,6	18,3	19,2	15,8	23,1	12,1	20,5
Gens	46,6	56,8	60,1	39,8	26,9	33,3	40,7

Feina de la mare i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propri .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	25,6	31,7	6,4	32,0	35,3	42,9	21,3	24,1
Regular	10,2	10,8	8,0	10,6	9,0	14,3	12,8	16,1
Malament	17,6	14,2	20,7	17,6	15,0	17,9	10,6	17,9
Gens	46,6	43,3	64,9	39,8	40,7	25,0	55,3	42,0

Sistema educatiu i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	25,6	20,8	37,1	20,5
Regular	10,2	11,4	9,5	9,6
Malament	17,6	19,9	15,1	17,1
Gens	46,6	48,0	38,3	52,9

Llengua que sents com a teva i nivell de parla del portuguès segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
-------------	--	--------	----------	---------	-----------	-------------------

Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	25,6	15,6	28,1	18,1	89,5	12,8
Regular	10,2	10,0	13,0	10,6	7,2	11,4
Malament	17,6	19,4	18,9	18,1	1,8	25,1
Gens	46,6	55,1	40,1	53,2	1,5	50,7

* La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestat ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL NIVELL DE COMPENSIÓ I PARLA DE L'ANGLÈS SEGONS ELS ALUMNES.

Sexe de l'alumne i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Bé	21,8	20,6	23,0
Regular	53,0	51,9	54,3
Malament	19,5	21,0	17,9
Gens	5,7	6,5	4,9

Edat de l'alumne i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	21,8	19,1	22,2	23,3	14,3
Regular	53,0	56,6	52,5	52,2	44,6
Malament	19,5	21,0	19,7	17,3	30,4
Gens	5,7	3,3	5,5	7,2	10,7

Nacionalitat de l'alumne i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	21,8	22,5	26,8	14,2	9,8	39,3
Regular	53,0	54,9	50,6	60,4	44,7	43,9
Malament	19,5	18,5	16,1	19,8	33,2	7,5
Gens	5,7	4,1	6,5	5,7	12,3	9,3

* El total és superior a la suma de les freqüències, ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	21,8	28,4	24,3	14,2	9,1	32,8	12,5
Regular	53,0	54,7	52,7	59,8	50,5	51,1	75,0
Malament	19,5	14,1	17,2	20,5	31,2	10,2	12,5
Gens	5,7	2,8	5,8	5,5	9,1	5,9	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	21,8	28,3	22,9	15,4	9,7	35,3	50,0
Regular	53,0	53,7	56,4	53,7	49,4	49,1	0,0
Malament	19,5	14,2	15,9	24,3	31,5	11,5	50,0
Gens	5,7	3,9	4,7	6,6	9,4	4,1	0,0

Lloc de naixement i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra

Total	2551	1895	656
Bé	21,8	22,1	20,9
Regular	53,0	54,7	48,3
Malament	19,5	18,7	21,6
Gens	5,7	4,5	9,1

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	20,9	23,9	16,3	23,5
Regular	48,3	45,9	51,8	46,4
Malament	21,6	20,2	22,4	21,5
Gens	9,1	10,1	9,4	8,6

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	21,8	26,4	25,1	20,8	15,4	16,7	15,4
Regular	53,0	53,8	51,9	53,1	42,3	50,0	54,5
Malament	19,5	15,0	20,2	19,5	19,2	22,7	24,7
Gens	5,7	4,9	2,8	6,7	23,1	10,6	5,3

Feina de la mare i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

%		Treballa per compte	Treballa a l'Administració	Treballa com a assalariada en	Tasques	Jubilada, pensionista o	Aturada	Ns/nc
---	--	---------------------	----------------------------	-------------------------------	---------	-------------------------	---------	-------

Verticals		propi .	pública o parapública.	una empresa privada.	de la llar.	baixa definitiva.		
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	21,8	21,9	27,6	18,1	26,9	17,9	17,0	24,1
Regular	53,0	50,8	54,5	54,4	47,3	35,7	57,4	48,2
Malament	19,5	21,4	14,5	20,9	21,6	46,4	17,0	16,1
Gens	5,7	5,8	3,4	6,5	4,2	0,0	8,5	11,6

Sistema educatiu i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	21,8	23,6	13,7	27,2
Regular	53,0	52,3	55,5	51,6
Malament	19,5	19,4	24,7	14,5
Gens	5,7	4,6	6,1	6,7

Llengua que sents com a teva i nivell de comprensió de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	21,8	24,5	18,1	20,5	11,0	54,8
Regular	53,0	55,5	52,9	55,0	49,8	34,2
Malament	19,5	16,8	21,9	20,1	30,8	6,4
Gens	5,7	3,2	7,0	4,4	8,3	4,6

*El total és superior a la suma de les freqüències ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

Edat de l'alumne i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Bé	18,5	16,6	19,7	18,3	10,7
Regular	48,3	50,6	48,7	46,9	39,3
Malament	24,1	27,0	22,4	24,5	32,1
Gens	9,1	5,8	9,2	10,3	17,9

Nacionalitat de l'alumne i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Bé	18,5	19,1	22,1	12,3	8,7	33,6
Regular	48,3	50,7	46,8	50,0	37,4	39,3
Malament	24,1	23,2	19,0	30,2	35,8	16,8
Gens	9,1	7,1	12,2	7,5	18,2	10,3

* El total és superior a la suma de les freqüències ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Bé	18,5	24,6	20,5	12,6	8,0	26,9	0,0
Regular	48,3	52,7	49,5	46,5	42,0	46,8	75,0
Malament	24,1	17,8	21,1	31,5	35,4	18,8	25,0
Gens	9,1	4,9	8,9	9,4	14,5	7,5	0,0

Nacionalitat de la mare i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
-------------	--	-----------	-----------	----------	------------	-----------	-------

Total	2551	725	822	136	648	218	2
Bé	18,5	24,0	20,6	15,4	7,6	27,5	0,0
Regular	48,3	50,9	51,3	47,8	41,5	48,6	50,0
Malament	24,1	19,6	19,8	28,7	35,5	18,3	50,0
Gens	9,1	5,5	8,3	8,1	15,4	5,5	0,0

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Bé	18,9	23,9	14,7	20,5
Regular	41,6	41,3	42,4	41,1
Malament	25,9	20,2	29,8	24,8
Gens	13,6	14,7	13,1	13,6

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Bé	18,5	21,1	22,3	18,1	19,2	10,6	12,9
Regular	48,3	51,8	50,5	47,7	26,9	45,5	44,4
Malament	24,1	20,7	22,1	24,0	30,8	24,2	31,5
Gens	9,1	6,4	5,2	10,2	23,1	19,7	11,2

Feina de la mare i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

%		Treballa per compte	Treballa a l'Administració	Treballa com a assalariada en	Tasques	Jubilada, pensionista o	Aturada	Ns/nc
---	--	---------------------	----------------------------	-------------------------------	---------	-------------------------	---------	-------

Verticals		propi .	pública o parapública.	una empresa privada.	de la llar.	baixa definitiva.		
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Bé	18,5	19,4	23,7	15,6	19,8	10,7	12,8	22,3
Regular	48,3	43,1	51,1	50,5	41,9	32,1	44,7	41,1
Malament	24,1	28,3	18,9	24,2	28,1	46,4	29,8	24,1
Gens	9,1	9,2	6,4	9,7	10,2	10,7	12,8	12,5

Sistema educatiu i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Bé	18,5	19,8	12,9	22,5
Regular	48,3	48,5	46,9	49,4
Malament	24,1	24,6	29,3	18,6
Gens	9,1	7,2	10,9	9,6

Llengua que sents com a teva i nivell de parla de l'anglès segons els alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Bé	18,5	20,1	15,3	18,3	9,5	49,3
Regular	48,3	52,5	47,7	48,4	42,0	35,6
Malament	24,1	21,6	26,1	25,9	34,2	8,7
Gens	9,1	5,7	10,9	7,4	14,3	6,4

* El total és superior a la suma de les freqüències ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA COMPRENSIÓ O NO D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

Nacionalitat de l'alumne i comprensió o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	24,1	24,6	29,6	20,8	9,8	51,4
No	75,9	75,4	70,4	79,2	90,2	48,6

*El total és superior a la suma de les freqüències ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i comprensió o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	24,1	28,3	24,0	18,1	11,1	57,0	25,0
No	75,9	71,7	76,0	81,9	88,9	43,0	75,0

Nacionalitat de la mare i comprensió o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	24,1	24,0	26,9	16,9	11,0	56,9	100,0
No	75,9	76,0	73,1	83,1	89,0	43,1	0,0

Sistema educatiu i comprensió o no d'altres llengües.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	24,1	26,4	20,1	25,2
No	75,9	73,6	79,9	74,8

Llengua que sents com a teva i comprensió o no d'altres llengües.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Sí	24,1	24,9	23,9	23,5	12,3	62,6
No	75,9	75,1	76,1	76,5	87,7	37,4

*El total és superior a la suma de les freqüències ja que la que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PARLA O NO D'ALTRES LLENGÜES SEGONS ELS ALUMNES.

Edat de l'alumne i capacitat de parla o no d'altres llengües.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	13,7	10,2	14,2	15,0	16,1
No	86,3	89,8	85,8	85,0	83,9

Nacionalitat de l'alumne i capacitat de parla o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	13,7	13,6	17,4	16,0	3,9	34,6
No	86,3	86,4	82,6	84,0	96,1	65,4

*El total és superior a la suma de les freqüències ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i capacitat de parla o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	13,7	14,2	13,5	13,4	6,2	39,2	12,5

No	86,3	85,8	86,5	86,6	93,8	60,8	87,5
----	------	------	------	------	------	------	------

Nacionalitat de la mare i capacitat de parla o no d'altres llengües.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	13,7	12,1	14,7	13,2	5,1	40,8	50,0
No	86,3	87,9	85,3	86,8	94,9	59,2	50,0

Llengua que sents com a teva i capacitat de parla o no d'altres llengües.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Sí	13,7	13,3	14,0	13,7	6,7	55,7
No	86,3	86,7	86,0	86,3	93,3	44,3

*El total és superior a la suma de les freqüències ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PERCEPCIÓ SOBRE EL NIVELL DEL CATALÀ QUE TENEN D'ALTRES ALUMNES.

Nacionalitat de l'alumne i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	55,7	49,8	53,0	87,7	83,5	72,0
No	44,3	50,2	47,0	12,3	16,5	28,0

*La suma de les freqüències és superior a la mostra ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	55,7	33,7	49,8	85,8	79,6	67,2	50,0
No	44,3	66,3	50,2	14,2	20,4	32,8	50,0

Nacionalitat de la mare i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total*	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	55,7	32,4	49,6	80,1	79,2	70,2	100,0
No	44,3	67,6	50,4	19,9	20,8	29,8	0,0

Lloc de naixement i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	55,7	51,6	67,5
No	44,3	48,4	32,5

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	67,5	74,3	78,0	56,6
No	32,5	25,7	22,0	43,4

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	55,7	45,2	45,3	61,4	69,2	71,2	61,5
No	44,3	54,8	54,7	38,6	30,8	28,8	38,5

Feina de la mare i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	55,7	60,8	41,1	59,6	62,3	89,3	59,6	56,3
No	44,3	39,2	58,9	40,4	37,7	10,7	40,4	43,8

Sistema educatiu i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	55,7	48,0	71,5	49,9
No	44,3	52,0	28,5	50,1

Llengua que sents com a teva i percepció sobre el nivell de català que tenen d'altres alumnes.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219

Sí	55,7	44,4	61,1	64,1	79,8	56,6
No	44,3	55,6	38,9	35,9	20,2	43,4

*El total és superior a la suma de les freqüències, ja que la variable "llengua que sents com a teva " és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELS POSSIBLES MOTIUS QUE EXPLICARIEN UN NIVELL DE CATALÀ MÉS ALT EN ALGUNS ALUMNES

Nacionalitat de l'alumne i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	1420	958	204	93	299	77
Perquè és la llengua que parlen a casa seva	53,3	55,1	56,9	52,7	53,5	50,6
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola	19,9	21,4	15,2	16,1	18,7	14,3
Perquè és andorrà/ana	15,5	9,5	16,7	26,9	23,1	29,9
Per altres motius	11,3	14,0	11,3	4,3	4,7	5,2

*Responen aquells que han contestat afirmativament a la pregunta anterior. La suma des les freqüències és superior al total ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1420	254	413	109	515	125	4
Perquè és la llengua que parlen a casa seva	53,3	33,5	57,6	52,3	58,3	60,0	50,0
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola	19,9	26,8	18,4	16,5	20,4	12,0	0,0
Perquè és andorrà/ana	15,5	11,0	12,8	24,8	16,5	20,8	25,0
Per altres motius	11,3	28,7	11,1	6,4	4,9	7,2	25,0

*Responen aquells que han respost afirmativament a la pregunta anterior.

Nacionalitat de la mare i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1420	235	408	109	513	153	2
Perquè és la llengua que parlen a casa seva	53,3	33,2	55,6	62,4	57,7	56,9	50,0
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola	19,9	28,9	17,4	12,8	20,7	15,0	0,0
Perquè és andorrà/ana	15,5	12,3	12,7	21,1	17,2	18,3	0,0
Per altres motius	11,3	25,5	14,2	3,7	4,5	9,8	50,0

*Responen aquells que han respost afirmativament a la pregunta anterior.

Lloc de naixement i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra
Base	1420	977	443
Perquè és la llengua que parlen a casa seva.	53,3	55,0	49,7
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola.	19,9	21,3	16,7
Perquè és andorrà/ana.	15,5	10,4	26,6
Per altres motius.	11,3	13,3	7,0

*Responen aquells que han respost afirmativament a la pregunta anterior.

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	1420	81	191	171
Perquè és la llengua que parlen a casa seva.	49,7	45,7	50,8	50,3

Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola.	16,7	13,6	18,3	16,4
Perquè és andorrà/ana.	26,6	35,8	26,7	22,2
Per altres motius.	7	4,9	4,2	11,1

*Responen aquells que han respost afirmativament a la pregunta anterior i no han nascut a Andorra.

Feina del pare i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Base*	1420	242	193	701	18	47	219
Perquè és la llengua que parlen a casa seva	53,3	45,5	49,7	55,6	72,2	55,3	55,7
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola	19,9	21,5	22,3	18,8	22,2	21,3	18,7
Perquè és andorrà/ana	15,5	14,9	13,5	15,8	5,6	12,8	18,3
Per altres motius	11,3	18,2	14,5	9,7	0,0	10,6	7,3

*Responen aquells que consideren que alguns companys parlen millor el català que ells.

Per feina de la mare i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Base*	1420	219	252	729	104	25	28	63
Perquè és la llengua que parlen a casa	53,3	53,4	48,4	55,6	53,8	56,0	46,4	47,6

seva								
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola	19,9	19,6	18,7	19,3	22,1	28,0	25,0	22,2
Perquè és andorrà/ana	15,5	16,4	12,3	16,0	17,3	8,0	21,4	15,9
Per altres motius	11,3	10,5	20,6	9,1	6,7	8,0	7,1	14,3

*Responen aquells que consideren que alguns companys parlen millor el català que ells.

Sistema educatiu i possibles motius que explicarien un nivell de català més alt en alguns alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1420	469	549	402
Perquè és la llengua que parlen a casa seva.	53,3	55,0	55,9	47,8
Perquè és la llengua que més es parla a la seva escola.	19,9	10,0	25,0	24,4
Perquè és andorrà/ana.	15,5	18,6	13,3	14,9
Per altres motius.	11,3	16,4	5,8	12,9

*Responen aquells que consideren que alguns companys parlen millor el català que ells.

II- REPERTORI I USOS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA O LLENGÜES D'ÚS HABITUAL.

Sexe de l'alumne i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Només català	21,0	24,3	17,5
Només castellà	10,0	10,8	9,1
Només francès	2,0	1,7	2,3
Només portuguès	3,4	3,8	2,9
Només anglès	0,1	0,0	0,2
Només una altra llengua.	0,4	0,6	0,2
Sobretot català	10,2	8,4	12,1
Sobretot castellà	8,9	9,0	8,7
Sobretot francès	1,1	1,0	1,1
Sobretot portuguès	2,1	2,4	1,9
Sobretot anglès	0,2	0,2	0,2
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,5	0,2
Tant català com castellà	21,8	20,3	23,5
Tant francès com català	2,6	2,7	2,5
Tant francès com castellà	1,1	0,8	1,5
Tant portuguès com català	2,2	2,1	2,3
Tant portuguès com castellà	8,5	7,5	9,6
Una altra combinació.	4,0	3,9	4,2

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	21,0	25,2	17,7	4,7	2,8	5,6

Només castellà	10,0	8,8	18,2	2,8	6,4	22,4
Només francès	2,0	0,6	0,0	37,7	0,0	4,7
Només portuguès	3,4	1,5	0,8	0,0	17,3	3,7
Només anglès	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	0,9
Només una altra llengua.	0,4	0,1	0,3	0,9	0,0	5,6
Sobretot català	10,2	12,5	8,1	2,8	0,6	2,8
Sobretot castellà	8,9	8,6	15,8	2,8	7,0	16,8
Sobretot francès	1,1	0,9	0,3	13,2	0,3	0,9
Sobretot portuguès	2,1	0,8	0,5	0,0	12,3	0,0
Sobretot anglès	0,2	0,1	0,3	0,0	0,0	1,9
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,2	0,3	0,0	0,3	4,7
Tant català com castellà	21,8	24,7	32,7	0,0	2,5	13,1
Tant francès com català	2,6	3,1	0,3	17,9	0,3	0,0
Tant francès com castellà	1,1	1,1	0,8	12,3	0,0	0,9
Tant portuguès com català	2,2	1,8	0,0	0,0	8,1	1,9
Tant portuguès com castellà	8,5	6,3	1,0	0,9	35,5	1,9
Una altra combinació.	4,0	3,6	3,1	3,8	6,4	12,1

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes amb més d'una nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	21,0	37,8	22,5	9,4	4,8	9,7	37,5
Només castellà	10,0	2,9	14,7	6,3	10,2	19,4	12,5
Només francès	2,0	0,7	0,5	29,9	0,0	2,2	0,0

Només portuguès	3,4	0,0	0,2	0,8	12,4	1,6	0,0
Només anglès	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,5	0,0
Només una altra llengua.	0,4	0,1	0,1	0,8	0,0	3,8	0,0
Sobretot català	10,2	20,5	10,4	2,4	1,9	3,2	0,0
Sobretot castellà	8,9	4,5	12,7	1,6	8,5	16,1	0,0
Sobretot francès	1,1	0,7	0,2	12,6	0,6	0,0	0,0
Sobretot portuguès	2,1	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	0,0
Sobretot anglès	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,3	0,1	0,0	0,2	2,7	0,0
Tant català com castellà	21,8	25,2	32,8	3,1	7,9	20,4	25,0
Tant francès com català	2,6	3,9	1,2	17,3	0,5	1,1	0,0
Tant francès com castellà	1,1	0,3	0,7	11,0	0,6	1,1	0,0
Tant portuguès com català	2,2	0,3	0,1	0,0	8,3	0,0	0,0
Tant portuguès com castellà	8,5	0,1	1,1	2,4	30,8	2,2	25,0
Una altra combinació.	4,0	2,7	2,5	2,4	4,9	14,5	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	21,0	39,4	22,9	8,1	5,2	7,8	0,0
Només castellà	10,0	2,8	14,6	3,7	10,2	20,2	0,0
Només francès	2,0	0,7	0,0	30,9	0,2	1,4	0,0
Només portuguès	3,4	0,0	0,1	1,5	11,7	3,2	0,0
Només anglès	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,9	0,0
Només una altra llengua.	0,4	0,0	0,2	0,0	0,2	3,2	0,0

Sobretot català	10,2	20,4	11,2	2,2	1,4	4,1	0,0
Sobretot castellà	8,9	4,0	12,9	2,9	8,5	14,2	50,0
Sobretot francès	1,1	0,7	0,1	14,0	0,2	0,5	0,0
Sobretot portuguès	2,1	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	0,0
Sobretot anglès	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,1	0,4	0,0	0,2	1,8	0,0
Tant català com castellà	21,8	24,0	33,8	2,9	8,0	22,5	0,0
Tant francès com català	2,6	5,2	0,6	14,0	0,5	0,5	0,0
Tant francès com castellà	1,1	0,3	0,7	11,8	0,3	0,9	0,0
Tant portuguès com català	2,2	0,0	0,0	0,7	8,2	1,4	0,0
Tant portuguès com castellà	8,5	0,1	0,4	0,7	32,1	1,8	50,0
Una altra combinació.	4,0	2,1	2,1	6,6	4,8	14,2	0,0

Lloc de naixement i llengua d'ús habitual i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Només català	21,0	23,8	13,0
Només castellà	10,0	9,2	12,3
Només francès	2,0	0,9	5,2
Només portuguès	3,4	2,0	7,5
Només anglès	0,1	0,1	0,3
Només una altra llengua	0,4	0,3	0,8
Sobretot català	10,2	11,8	5,8
Sobretot castellà	8,9	8,8	9,0
Sobretot francès	1,1	0,8	1,8

Sobretot portuguès	2,1	1,0	5,3
Sobretot anglès	0,2	0,1	0,3
Sobretot una altra llengua	0,4	0,3	0,6
Tant català com castellà	21,8	24,5	14,0
Tant francès com català	2,6	2,8	2,0
Tant francès com castellà	1,1	1,1	1,1
Tant portuguès com català	2,2	1,9	3,2
Tant portuguès com castellà	8,5	7,1	12,8
Una altra combinació	4,0	3,7	5,0

Anys que porten a Andorra si no hi han nascut i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	13	11,9	6,5	18,5
Només castellà	12,3	12,8	13,5	11,3
Només francès	5,2	11,0	4,1	4,0
Només portuguès	7,5	11,9	10,2	3,6
Només anglès	0,3	0,9	0,4	0,0
Només una altra llengua	0,8	4,6	0,0	0,0
Sobretot català	5,8	3,7	2,9	8,9
Sobretot castellà	9	6,4	8,2	10,6
Sobretot francès	1,8	2,8	3,3	0,3
Sobretot portuguès	5,3	0,9	8,6	4,3
Sobretot anglès	0,3	0,0	0,0	0,7
Sobretot una altra llengua	0,6	0,9	0,0	1,0

Tant català com castellà	14	14,7	11,4	15,9
Tant francès com català	2	2,8	0,4	3,0
Tant francès com castellà	1,1	0,9	0,4	1,7
Tant portuguès com català	3,2	0,9	6,9	1,0
Tant portuguès com castellà	12,8	7,3	18,0	10,6
Una altra combinació	5	5,5	5,3	4,6

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Només català	21,0	28,8	28,9	15,5	15,4	16,7	18,8
Només castellà	10,0	9,2	6,1	10,9	15,4	6,1	13,2
Només francès	2,0	1,7	3,1	1,3	0,0	3,0	3,4
Només portuguès	3,4	1,1	1,9	4,9	11,5	6,1	2,5
Només anglès	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Només una altra llengua.	0,4	0,2	0,5	0,3	0,0	1,5	0,8
Sobretot català	10,2	15,1	12,9	7,7	3,8	4,5	9,3
Sobretot castellà	8,9	8,8	6,1	9,7	11,5	12,1	8,7
Sobretot francès	1,1	1,5	1,2	0,5	0,0	1,5	2,0
Sobretot portuguès	2,1	0,7	0,9	3,2	3,8	6,1	1,4

Sobretot anglès	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	1,5	0,3
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,2	0,7	0,3	0,0	0,0	0,6
Tant català com castellà	21,8	20,2	23,5	22,2	19,2	18,2	22,2
Tant francès com català	2,6	3,2	6,8	1,6	0,0	0,0	0,6
Tant francès com castellà	1,1	0,9	0,5	1,3	0,0	0,0	1,7
Tant portuguès com català	2,2	2,1	0,9	3,0	0,0	3,0	1,7
Tant portuguès com castellà	8,5	3,4	3,5	12,6	3,8	16,7	8,1
Una altra combinació.	4,0	2,6	2,6	4,8	15,4	3,0	4,8

Feina de la mare i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Només català	21,0	20,0	31,3	17,1	16,2	7,1	31,9	17,0
Només castellà	10,0	10,8	5,1	11,4	12,0	21,4	12,8	12,5
Només francès	2,0	2,8	3,1	1,4	0,6	0,0	2,1	2,7
Només portuguès	3,4	3,1	1,1	4,7	3,6	0,0	6,4	1,8
Només anglès	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Només una altra llengua.	0,4	0,6	0,5	0,2	0,6	0,0	0,0	0,9

Sobretot català	10,2	10,3	15,5	8,3	7,2	3,6	4,3	11,6
Sobretot castellà	8,9	7,8	7,3	9,3	14,4	10,7	4,3	8,9
Sobretot francès	1,1	1,7	1,5	0,6	1,8	0,0	2,1	0,9
Sobretot portuguès	2,1	2,8	0,2	2,9	3,0	7,1	0,0	0,0
Sobretot anglès	0,2	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,3	0,5	0,2	0,6	0,0	2,1	0,9
Tant català com castellà	21,8	19,2	24,1	21,7	18,6	14,3	21,3	26,8
Tant francès com català	2,6	2,5	5,2	1,6	2,4	0,0	0,0	1,8
Tant francès com castellà	1,1	0,8	0,7	1,4	0,6	0,0	0,0	2,7
Tant portuguès com català	2,2	1,9	0,0	3,5	3,0	3,6	2,1	0,0
Tant portuguès com castellà	8,5	10,0	1,0	11,4	12,6	25,0	6,4	5,4
Una altra combinació.	4,0	5,3	2,4	4,3	3,0	7,1	4,3	6,3

Sistema educatiu i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	21,0	24,5	14,7	22,8
Només castellà	10,0	9,6	7,8	12,5

Només francès	2,0	0,1	6,4	0,1
Només portuguès	3,4	2,0	5,2	3,2
Només anglès	0,1	0,0	0,3	0,1
Només una altra llengua	0,4	0,3	0,4	0,5
Sobretot català	10,2	12,2	7,7	10,3
Sobretot castellà	8,9	6,3	9,9	10,9
Sobretot francès	1,1	0,1	3,3	0,1
Sobretot portuguès	2,1	1,5	2,6	2,4
Sobretot anglès	0,2	0,2	0,3	0,0
Sobretot una altra llengua	0,4	0,6	0,0	0,4
Tant català com castellà	21,8	26,1	11,6	26,4
Tant francès com català	2,6	1,9	5,7	0,4
Tant francès com castellà	1,1	0,2	3,1	0,2
Tant portuguès com català	2,2	5,0	0,9	0,1
Tant portuguès com castellà	8,5	4,7	14,8	7,2
Una altra combinació	4,0	4,5	5,3	2,2

Llengua que sents com a teva i llengua/es d'ús habitual.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Només català	21,0	27,6	12,0	15,7	5,0	14,2
Només castellà	10,0	6,3	14,5	6,6	9,7	11,0
Només francès	2,0	0,9	1,1	9,6	0,0	0,9
Només portuguès	3,4	0,8	3,3	1,6	12,2	0,9
Només anglès	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,9

Només una altra llengua.	0,4	0,2	0,4	0,4	0,2	2,7
Sobretot català	10,2	14,1	6,7	9,2	1,8	8,2
Sobretot castellà	8,9	6,5	12,6	6,2	7,2	11,0
Sobretot francès	1,1	0,9	0,4	5,2	0,3	1,8
Sobretot portuguès	2,1	0,7	2,0	1,6	8,5	0,0
Sobretot anglès	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,9
Sobretot una altra llengua.	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2	2,7
Tant català com castellà	21,8	27,3	28,1	15,9	6,5	23,7
Tant francès com català	2,6	3,4	1,2	10,6	0,5	1,4
Tant francès com castellà	1,1	0,7	1,3	4,6	0,8	0,5
Tant portuguès com català	2,2	2,6	1,4	1,2	9,0	0,0
Tant portuguès com castellà	8,5	3,8	10,8	5,0	32,7	4,1
Una altra combinació.	4,0	3,9	3,8	6,4	5,3	15,1

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA RELACIÓ ENTRE CONEIXAMENT I ÚS DEL CATALÀ.

Edat de l'alumne i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	35,8	31,5	37,8	36,1	25,0
No	64,2	68,5	62,2	63,9	75,0

Nacionalitat de l'alumne i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra

Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	35,8	41,1	30,1	17,0	13,4	26,2
No	64,2	58,9	69,9	83,0	86,6	73,8

*La suma de les freqüències és superior al total ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	35,8	55,8	37,5	22,8	14,7	29,6	50,0
No	64,2	44,2	62,5	77,2	85,3	70,4	50,0

Nacionalitat de la mare i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	35,8	56,1	38,3	17,6	15,4	30,7	50,0
No	64,2	43,9	61,7	82,4	84,6	69,3	50,0

Lloc de naixement i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	35,8	39,1	26,5
No	64,2	60,9	73,5

Anys que porten a Andorra si no hi ha nascut i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	26,5	23,9	20,8	32,1
No	73,5	76,1	79,2	67,9

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	35,8	44,5	43,9	30,9	34,6	16,7	32,6
No	64,2	55,5	56,1	69,1	65,4	83,3	67,4

Feina de la mare i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	35,8	33,1	46,7	31,5	32,3	17,9	48,9	37,5
No	64,2	66,9	53,3	68,5	67,7	82,1	51,1	62,5

Sistema educatiu i relació entre coneixement i ús del català.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	35,8	43,9	25,1	36,2
No	64,2	56,1	74,9	63,8

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELS MOTIUS EXPOSATS PER NO PARLAR SEMPRE EN CATALÀ.

Sexe de l'alumne i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Noi	Noia

Base*	1637	819	818
Perquè no és la meua llengua familiar.	33,8	38,8	28,7
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo.	30,1	26,0	34,1
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo.	19,9	17,0	22,9
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment.	8,6	10,4	6,8
Perquè no em ve de gust sempre.	4,3	4,9	3,7
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya.	1,8	0,7	2,9
Perquè no conec el català.	0,4	0,6	0,1
Per altres motius.	1,2	1,6	0,7

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Nacionalitat de l'alumne i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	1637	1134	269	88	310	79
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	28,9	36,4	53,4	44,2	45,6
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	33,0	29,4	17,0	23,2	17,7
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	22,7	19,0	11,4	14,2	13,9
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	8,4	8,9	5,7	9,4	11,4
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	4,6	4,1	1,1	3,5	5,1
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	1,4	0,4	9,1	3,2	3,8

Perquè no conec el català	0,4	0,2	1,1	1,1	0,0	1,3
Per altres motius	1,2	0,9	0,7	1,1	2,3	1,3

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l. La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1637	333	519	98	552	131	4
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	12,3	34,7	50,0	40,9	42,0	50,0
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	48,0	28,3	15,3	26,4	18,3	0,0
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	25,5	22,4	14,3	15,8	18,3	0,0
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	6,9	9,4	6,1	8,7	9,9	50,0
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	5,1	3,7	3,1	4,0	6,9	0,0
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	0,3	0,6	9,2	2,2	3,8	0,0
Perquè no conec el català	0,4	0,0	0,4	1,0	0,4	0,8	0,0
Per altres motius	1,2	1,8	0,6	1,0	1,6	0,0	0,0

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Nacionalitat de la mare i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1637	318	507	112	548	151	1
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	12,9	34,3	47,3	40,9	40,4	0,0

Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	45,6	28,2	17,9	27,6	21,9	0,0
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	27,4	22,3	15,2	15,9	14,6	0,0
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	6,0	9,1	9,8	8,2	12,6	100,0
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	5,7	3,9	0,9	3,8	6,6	0,0
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	0,6	0,6	7,1	2,0	4,0	0,0
Perquè no conec el català	0,4	0,0	0,8	0,9	0,2	0,0	0,0
Per altres motius	1,2	1,9	0,8	0,9	1,5	0,0	0,0

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Lloc de naixement i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Base*	1637	1155	482
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	30,9	40,7
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	32,4	24,5
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	21,5	16,2
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	8,7	8,5
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	4,3	4,1
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	1,2	3,3
Perquè no conec el català	0,4	0,3	0,4

Per altres motius	1,2	0,7	2,3
-------------------	-----	-----	-----

*Aqueles que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Anys que porten a Andorra si no hi ha nascut i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	482	83	194	205
Perquè no és la meua llengua familiar	40,7	49,4	45,9	32,2
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	24,5	18,1	25,3	26,3
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	16,2	16,9	10,3	21,5
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,5	6,0	9,8	8,3
Perquè no em ve de gust sempre	4,1	1,2	3,6	5,9
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	3,3	3,6	4,6	2,0
Perquè no conec el català	0,4	0,0	0,0	1,0
Per altres motius	2,3	4,8	0,5	2,9

*Aqueles que no han nascut a Andorra i han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Feina del pare i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Base*	1637	297	239	789	17	55	240
Perquè no és la meua llengua	33,8	25,9	31,0	36,8	35,3	34,5	36,3

familiar							
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	32,0	34,3	29,8	11,8	25,5	26,7
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	8,4	3,3	9,9	11,8	9,1	9,6
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	23,9	20,9	18,8	17,6	20,0	17,9
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	5,4	6,3	2,8	11,8	9,1	4,2
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	1,7	1,3	1,5	11,8	1,8	2,9
Perquè no conec el català	0,4	1,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,8
Per altres motius	1,2	1,7	2,9	0,4	0,0	0,0	1,7

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Feina de la mare i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals	Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
-------------	-----------------------------	---	--	---------------------	---	---------	-------

Base*	1637	241	327	839	113	23	24	70
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	33,6	24,8	37,1	33,6	47,8	16,7	38,6
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	36,5	37,9	26,3	26,5	17,4	29,2	25,7
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	14,5	23,9	20,1	22,1	13,0	25,0	14,3
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	6,6	5,8	9,8	8,8	21,7	12,5	8,6
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	2,9	4,9	4,1	4,4	0,0	8,3	8,6
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	3,7	0,9	1,8	1,8	0,0	0,0	1,4
Perquè no conec el català	0,4	0,0	0,6	0,2	1,8	0,0	0,0	0,0
Per altres motius	1,2	2,1	1,2	0,6	0,9	0,0	8,3	2,9

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

Sistema educatiu i motius per no parlar sempre el català.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1637	548	575	514
Perquè no és la meua llengua familiar	33,8	32,8	32,5	36,2
Perquè canvio de llengua segons la llengua que utilitza la persona amb qui parlo	30,1	32,3	31,3	26,3
Perquè tinc costum de canviar de llengua segons la situació en què em trobo	19,9	22,1	17,7	20,0
Perquè ja m'entenen amb la llengua que parlo normalment	8,6	8,4	8,3	9,1
Perquè no em ve de gust sempre	4,3	3,5	4,5	4,9
Perquè no m'hi sento còmode/a, em costa o em fa vergonya	1,8	0,2	4,2	1,0
Perquè no conec el català	0,4	0,0	0,3	0,8
Per altres motius	1,2	0,7	1,0	1,8

*Aquells que han contestat que no sempre utilitzen el català tot i conèixe'l.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELS MOTIUS EXPOSATS PER PARLAR SEMPRE EN CATALÀ.

Nacionalitat del pare i motius per parlar sempre català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	914	420	311	29	95	55	4
Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb més gent	38,7	33,8	38,6	62,1	46,3	50,9	50,0
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral	31,9	32,6	30,5	27,6	37,9	27,3	25,0
Perquè així tinc més cultura i coneixements	19,9	19,8	21,2	17,2	18,9	16,4	25,0

Per altres motius	23,5	27,6	24,4	13,8	11,6	12,7	25,0
-------------------	------	------	------	------	------	------	------

* Aquells que han contestat que utilitzen el català sempre que parlen.

Nacionalitat de la mare i motius per parlar sempre català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	914	407	315	24	100	67	1
Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb més gent	38,7	35,9	34,9	50,0	52,0	50,7	0,0
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral	31,9	29,7	31,7	45,8	36,0	34,3	100,0
Perquè així tinc més cultura i coneixements	19,9	23,1	18,4	4,2	16,0	19,4	0,0
Per altres motius	23,5	27,5	25,1	16,7	12,0	11,9	0,0

* Aquells que han contestat que utilitzen el català sempre que parlen.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA AMB LA QUE ES DIRIGEIXEN A UNA PERSONA QUE NO PARLI CATALÀ.

Sexe de l'alumne i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Sempre en català	11,6	13,7	9,4
Sempre en castellà	21,8	26,4	16,8
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	55,6	71,4
Una altra opció	3,4	4,3	2,4

Edat de l'alumne i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
-------------	--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Total	2551	482	1266	747	56
Sempre en català	11,6	8,1	12,1	13,0	12,5
Sempre en castellà	21,8	20,1	21,1	23,2	32,1
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	67,4	63,2	61,4	51,8
Una altra opció	3,4	4,4	3,6	2,4	3,6

Nacionalitat de l'alumne i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sempre en català	11,6	13,2	9,1	11,3	4,5	6,5
Sempre en castellà	21,8	20,9	28,1	11,3	23,2	28,0
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	62,2	59,7	73,6	71,5	61,7
Una altra opció	3,4	3,6	3,1	3,8	0,8	3,7

*La suma de les freqüències és superior al total ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sempre en català	11,6	19,4	9,9	10,2	4,5	11,8	50,0
Sempre en castellà	21,8	14,9	25,9	13,4	24,1	29,0	12,5
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	60,3	61,0	70,9	70,3	56,5	37,5
Una altra opció	3,4	5,4	3,3	5,5	1,1	2,7	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2

Sempre en català	11,6	21,2	8,9	14,0	4,6	8,7	50,0
Sempre en castellà	21,8	15,3	26,3	14,0	23,1	27,1	0,0
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	59,4	60,7	66,2	71,3	59,6	50,0
Una altra opció	3,4	4,0	4,1	5,9	0,9	4,6	0,0

Lloc de naixement i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Sempre en català	11,6	12,8	8,2
Sempre en castellà	21,8	21,0	23,9
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	62,7	64,8
Una altra opció	3,4	3,5	3,0

Tems que porten a Andorra si no hi ha nascut i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sempre en català	8,2	6,4	5,3	11,3
Sempre en castellà	23,9	28,4	24,9	21,5
En la llengua que parli, si la sé parlar	64,8	60,6	67,3	64,2
Una altra opció	3,0	4,6	2,4	3,0

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
-------------	--	----------------------------	---	---	--	--------	-------

Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sempre en català	11,6	15,0	15,3	8,3	15,4	12,1	12,4
Sempre en castellà	21,8	22,4	16,7	22,6	30,8	12,1	25,3
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	58,3	63,6	66,4	53,8	72,7	59,0
Una altra opció	3,4	4,3	4,5	2,7	0,0	3,0	3,4

Feina de la mare i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sempre en català	11,6	10,6	14,5	10,1	7,8	10,7	10,6	21,4
Sempre en castellà	21,8	22,2	15,5	24,6	20,4	17,9	34,0	21,4
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	63,1	65,3	62,7	69,5	71,4	53,2	50,9
Una altra opció	3,4	4,2	4,7	2,5	2,4	0,0	2,1	6,3

Sistema educatiu i llengua en la que es dirigeixen a una persona que no parli el català.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sempre en català	11,6	11,8	10,0	12,9

Sempre en castellà	21,8	19,5	17,3	28,7
En la llengua que parli, si la sé parlar	63,2	64,7	69,7	55,3
Una altra opció	3,4	4,0	3,0	3,1

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELS POSSIBLES BENEFICIS QUE POT COMPORTAR UTILITZAR MÉS D'UNA LLENGUA PELS ALUMNES.

Lloc de naixement i possibles beneficis d'utilitzar més d'una llengua pels alumnes.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	96,3	96,8	94,8
No	3,7	3,2	5,2

Anys que porten vivint a Andorra si no hi ha nascut i possibles beneficis d'utilitzar més d'una llengua pels alumnes.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	94,8	91,7	94,7	96,0
No	5,2	8,3	5,3	4,0

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELS BENEFICIS QUE COMPORTA EL FET D' UTILITZAR MÉS D'UNA LLENGUA PELS ALUMNES.

Sexe de l'alumne i beneficis que comporta utilitzar varies llengües segons els alumnes.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	2457	1258	1199
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficiós per al meu futur laboral	45,0	43,3	46,7

Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb molta gent	35,9	35,9	35,8
Perquè tens més cultura i coneixements	16,8	17,6	16,1
Per altres motius	2,3	3,2	1,4

*Contesten aquells que consideren beneficis per ells utilitzar varies llengües.

Sistema educatiu i beneficis que comporta utilitzar varies llengües segons els alumnes.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	2457	946	741	770
Perquè conèixer més d'una llengua és beneficis per al meu futur laboral	45,0	43,7	48,4	43,2
Perquè és pràctic ja que et pots comunicar amb molta gent	35,9	38,7	35,0	33,2
Perquè tens més cultura i coneixements	16,8	15,3	15,2	20,3
Per altres motius	2,3	2,3	1,3	3,2

*Contesten aquells que consideren beneficis per ells utilitzar varies llengües.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA O LLENGÜES PARLADES AMB EL PARE

Sexe de l'alumne i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Només català	33,3	35,1	31,5
Només castellà	22,6	23,3	21,8
Només francès	4,1	3,7	4,6
Només portuguès	14,7	15,0	14,5
Només una altra	1,5	1,7	1,2
Català i castellà	8,2	7,8	8,6

Català i francès	1,8	1,2	2,3
Català i portuguès	0,4	0,2	0,5
Castellà i francès	0,9	0,6	1,1
Castellà i portuguès	5,7	5,9	5,5
Català, castellà i una altra llengua	3,3	2,5	4,1
Altres combinacions	2,5	1,8	3,3
Ns/nc	1,0	1,1	0,9

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	33,3	40,7	31,2	5,7	0,0	1,9
Només castellà	22,6	22,1	45,5	1,9	4,2	41,1
Només francès	4,1	2,5	0,8	72,6	0,0	3,7
Només portuguès	14,7	8,5	1,6	0,0	70,4	8,4
Només una altra	1,5	0,8	1,0	0,9	0,0	17,8
Català i castellà	8,2	9,5	12,2	0,0	0,3	5,6
Català i francès	1,8	2,2	0,8	2,8	0,0	0,0
Català i portuguès	0,4	0,3	0,0	0,0	1,7	0,0
Castellà i francès	0,9	0,8	0,5	8,5	0,0	1,9
Castellà i portuguès	5,7	5,5	1,3	0,9	18,2	0,0
Català, castellà i una altra llengua	3,3	3,5	1,6	1,9	3,4	3,7
Altres combinacions	2,5	2,5	2,3	3,8	1,1	11,2
Ns/nc	1,0	1,1	1,3	0,9	0,8	4,7

*La suma de les freqüències és superior als alumnes enquestats, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	33,3	69,2	36,9	3,1	1,5	4,3	12,5
Només castellà	22,6	10,2	41,3	4,7	11,1	42,5	0,0
Només francès	4,1	0,9	0,2	69,3	0,3	3,2	0,0
Només portuguès	14,7	0,1	0,0	2,4	55,8	5,9	0,0
Només una altra	1,5	0,7	0,5	0,0	0,0	15,1	0,0
Català i castellà	8,2	9,2	14,7	0,0	1,4	4,8	0,0
Català i francès	1,8	3,9	0,8	7,1	0,0	0,0	0,0
Català i portuguès	0,4	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0
Castellà i francès	0,9	0,1	1,0	8,7	0,0	1,1	0,0
Castellà i portuguès	5,7	0,1	0,7	0,8	21,3	0,0	0,0
Català, castellà i una altra llengua	3,3	2,7	1,8	1,6	5,6	5,9	0,0
Altres combinacions	2,5	2,3	1,3	2,4	0,9	15,1	0,0
Ns/nc	1,0	0,7	0,7	0,0	0,6	2,2	87,5

Nacionalitat de la mare i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	33,3	63,6	39,4	14,7	2,9	11,9	0,0
Només castellà	22,6	13,0	37,7	9,6	11,6	38,5	50,0
Només francès	4,1	3,4	0,7	50,0	0,5	1,4	0,0
Només portuguès	14,7	0,1	0,6	4,4	53,5	7,8	0,0
Només una altra	1,5	0,8	0,5	0,7	0,2	11,5	0,0

Català i castellà	8,2	10,6	12,3	2,9	1,9	6,9	0,0
Català i francès	1,8	3,6	1,6	2,9	0,0	0,9	0,0
Català i portuguès	0,4	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0
Castellà i francès	0,9	0,1	1,1	5,9	0,3	0,9	0,0
Castellà i portuguès	5,7	0,3	0,5	0,7	21,5	0,0	0,0
Català, castellà i una altra llengua	3,3	2,1	2,6	3,7	4,8	5,5	0,0
Altres combinacions	2,5	1,2	2,2	4,4	0,8	12,4	0,0
Ns/nc	1,0	1,1	0,9	0,0	0,8	2,3	50,0

Lloc de naixement i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Només català	33,3	38,3	19,1
Només castellà	22,6	22,8	22,0
Només francès	4,1	2,4	9,1
Només portuguès	14,7	10,0	28,5
Només una altra	1,5	1,1	2,4
Català i castellà	8,2	9,4	4,7
Català i francès	1,8	2,1	0,9
Català i portuguès	0,4	0,3	0,6
Castellà i francès	0,9	0,9	0,8
Castellà i portuguès	5,7	5,6	5,9
Català, castellà i una altra llengua	3,3	3,7	2,0
Altres combinacions	2,5	2,5	2,7
Ns/nc	1,0	0,9	1,2

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	19,1	16,5	9,4	27,8
Només castellà	22,0	19,3	21,6	23,2
Només francès	9,1	17,4	7,3	7,6
Només portuguès	28,5	24,8	43,3	17,9
Només una altra	2,4	7,3	1,2	1,7
Català i castellà	4,7	6,4	4,9	4,0
Català i francès	0,9	0,0	0,0	2,0
Català i portuguès	0,6	0,0	1,2	0,3
Castellà i francès	0,8	1,8	0,4	0,7
Castellà i portuguès	5,9	0,9	5,7	7,9
Català, castellà i una altra llengua	2,0	1,8	1,2	2,6
Altres combinacions	2,7	1,8	2,4	3,3
Ns/nc	1,2	1,8	1,2	1,0

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Només català	33,3	44,1	48,8	26,6	19,2	18,2	23,9
Només castellà	22,6	22,4	16,0	23,6	23,1	15,2	28,9
Només francès	4,1	4,3	6,8	2,5	0,0	3,0	6,2

Només portuguès	14,7	7,3	5,9	21,0	23,1	22,7	14,3
Només una altra	1,5	0,9	1,2	1,2	7,7	7,6	1,7
Català i castellà	8,2	8,6	7,5	9,0	7,7	3,0	6,7
Català i francès	1,8	2,4	4,0	0,9	0,0	3,0	0,8
Castellà i francès	0,9	0,2	0,9	0,8	0,0	1,5	2,0
Català i portuguès	0,4	0,2	0,0	0,5	0,0	3,0	0,0
Castellà i portuguès	5,7	3,0	3,3	8,0	11,5	12,1	3,9
Català, castellà i una altra llengua	3,3	4,5	2,6	3,2	3,8	6,1	2,2
Altres combinacions	2,5	2,1	3,1	2,5	3,8	4,5	2,2
Ns/nc	1,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	7,0

Feina de la mare i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Només català	33,3	33,1	52,4	25,5	25,7	10,7	34,0	32,1
Només castellà	22,6	18,1	18,3	25,1	23,4	25,0	25,5	31,3
Només francès	4,1	5,8	6,4	2,8	2,4	0,0	2,1	5,4
Només portuguès	14,7	19,4	2,4	19,9	19,2	14,3	10,6	6,3
Només una altra	1,5	2,5	1,0	1,2	1,2	3,6	4,3	1,8
Català i castellà	8,2	5,0	9,1	8,8	7,8	10,7	10,6	5,4

Català i francès	1,8	1,7	3,3	1,1	2,4	0,0	2,1	0,0
Català i portuguès	0,4	0,0	0,0	0,6	1,2	0,0	0,0	0,0
Castellà i francès	0,9	0,3	0,7	0,9	1,8	0,0	2,1	1,8
Castellà i portuguès	5,7	6,1	1,5	6,6	9,0	32,1	4,3	7,1
Català, castellà i una altra llengua	3,3	3,9	2,1	3,7	3,6	3,6	2,1	3,6
Altres combinacions	2,5	3,1	2,0	2,9	1,8	0,0	2,1	1,8
Ns/nc	1,0	1,1	1,0	0,9	0,6	0,0	0,0	3,6

Sistema educatiu i llengua/es parlades amb el pare.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	33,3	38,5	21,0	38,8
Només castellà	22,6	24,5	15,4	27,3
Només francès	4,1	0,9	12,2	0,2
Només portuguès	14,7	11,9	22,9	10,4
Només una altra	1,5	1,2	2,1	1,1
Català i castellà	8,2	8,8	5,1	10,4
Català i francès	1,8	1,6	3,0	0,7
Català i portuguès	0,4	0,7	0,3	0,0
Castellà i francès	0,9	0,7	2,0	0,0
Castellà i portuguès	5,7	3,4	9,0	5,5
Català, castellà i una altra llengua	3,3	3,4	3,5	3,0

Altres combinacions	2,5	2,5	3,5	1,7
Ns/nc	1,0	1,9	0,1	0,7

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA O LLENGÜES PARLADES AMB EL PARE

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	33,8	41,2	29,1	7,5	1,1	3,7
Només castellà	23,0	22,2	49,1	4,7	4,7	41,1
Només francès	3,9	2,3	0,5	65,1	0,0	5,6
Només portuguès	13,0	7,2	1,6	0,9	62,8	9,3
Només una altra	1,7	1,2	0,5	1,9	0,0	17,8
Català i castellà	8,3	9,7	10,9	0,0	0,3	3,7
Català i francès	2,0	2,5	0,5	3,8	0,0	1,9
Català i portuguès	0,4	0,4	0,0	0,0	1,1	0,0
Castellà i francès	0,6	0,6	0,5	6,6	0,0	0,0
Castellà i portuguès	6,6	6,0	1,6	0,0	20,1	3,7
Català, castellà i una altra llengua	3,8	3,9	2,6	2,8	7,0	6,5
Altres combinacions	2,8	2,5	2,9	6,6	2,5	6,5
Ns/nc	0,2	0,2	0,3	0,0	0,3	0,0

*La suma de les freqüències és superior al total ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc

Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	33,8	64,4	38,4	15,0	2,9	9,7	37,5
Només castellà	23,0	14,1	37,8	11,0	12,2	37,6	37,5
Només francès	3,9	2,4	1,3	47,2	0,6	3,2	0,0
Només portuguès	13,0	0,4	0,8	0,8	47,8	4,8	25,0
Només una altra	1,7	1,5	0,5	1,6	0,0	14,5	0,0
Català i castellà	8,3	9,2	13,1	3,1	2,6	6,5	0,0
Català i francès	2,0	3,6	1,8	6,3	0,0	1,1	0,0
Català i portuguès	0,4	0,1	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0
Castellà i francès	0,6	0,0	0,6	6,3	0,2	0,5	0,0
Castellà i portuguès	6,6	0,1	1,6	1,6	23,0	2,2	0,0
Català, castellà i una altra llengua	3,8	2,8	1,7	3,1	6,8	7,0	0,0
Altres combinacions	2,8	1,2	2,2	3,9	2,3	12,9	0,0
Ns/nc	0,2	0,3	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	33,8	71,2	37,7	5,1	3,1	4,6	0,0
Només castellà	23,0	10,1	42,7	1,5	11,3	39,4	50,0
Només francès	3,9	1,0	0,0	64,0	0,3	1,4	0,0
Només portuguès	13,0	0,1	0,1	2,2	48,6	4,6	50,0
Només una altra	1,7	0,7	0,2	0,7	0,0	16,5	0,0
Català i castellà	8,3	8,8	14,6	0,7	1,5	7,3	0,0
Català i francès	2,0	4,8	0,4	10,3	0,0	0,0	0,0

Català i portuguès	0,4	0,0	0,0	0,0	1,2	0,5	0,0
Castellà i francès	0,6	0,1	0,4	8,1	0,0	0,0	0,0
Castellà i portuguès	6,6	0,0	0,1	0,0	24,5	4,1	0,0
Català, castellà i una altra llengua	3,8	2,5	1,8	2,9	6,9	6,4	0,0
Altres combinacions	2,8	0,6	1,8	4,4	2,0	15,1	0,0
Ns/nc	0,2	0,1	0,1	0,0	0,5	0,0	0,0

Lloc de naixement i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Només català	33,8	38,4	20,6
Només castellà	23,0	23,2	22,4
Només francès	3,9	2,5	7,9
Només portuguès	13,0	8,7	25,3
Només una altra	1,7	1,3	2,9
Català i castellà	8,3	9,7	4,3
Català i francès	2,0	2,3	1,2
Català i portuguès	0,4	0,4	0,2
Castellà i francès	0,6	0,5	0,8
Castellà i portuguès	6,6	6,3	7,5
Català, castellà i una altra llengua	3,8	3,9	3,4
Altres combinacions	2,8	2,5	3,5
Ns/nc	0,2	0,2	0,2

Anys que porten a Andorra aquells que no hi ha nascut i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	20,6	21,1	9,4	29,5
Només castellà	22,4	21,1	21,6	23,5
Només francès	7,9	14,7	6,5	6,6
Només portuguès	25,3	22,9	38,8	15,2
Només una altra	2,9	9,2	1,2	2,0
Català i castellà	4,3	4,6	4,5	4,0
Català i francès	1,2	0,0	0,4	2,3
Català i portuguès	0,2	0,0	0,0	0,3
Castellà i francès	0,8	0,0	0,8	1,0
Castellà i portuguès	7,5	2,8	9,8	7,3
Català, castellà i una altra llengua	3,4	1,8	2,9	4,3
Altres combinacions	3,5	1,8	4,1	3,6
Ns/nc	0,2	0,0	0,0	0,3

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Només català	33,8	44,9	47,9	26,5	19,2	15,2	28,4
Només castellà	23,0	21,3	18,1	24,4	23,1	18,2	27,5
Només francès	3,9	4,3	4,7	2,7	0,0	6,1	5,9
Només portuguès	13,0	6,4	5,2	19,1	23,1	21,2	10,4

Només una altra	1,7	1,3	1,9	1,5	3,8	10,6	1,1
Català i castellà	8,3	6,7	8,2	8,6	7,7	6,1	10,1
Català i francès	2,0	2,6	4,5	1,0	0,0	1,5	2,0
Català i portuguès	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,8
Castellà i francès	0,6	0,7	0,7	0,5	0,0	0,0	0,6
Castellà i portuguès	6,6	4,1	3,3	8,9	11,5	9,1	6,2
Català, castellà i una altra llengua	3,8	5,0	2,8	3,4	3,8	6,1	3,7
Altres combinacions	2,8	2,2	2,6	2,7	7,7	6,1	3,1
Ns/nc	0,2	0,4	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3

Feina de la mare i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Només català	33,8	31,1	53,8	26,1	25,7	14,3	40,4	32,1
Només castellà	23,0	16,7	18,6	26,0	25,7	25,0	17,0	32,1
Només francès	3,9	5,8	4,9	3,2	1,2	0,0	2,1	5,4
Només portuguès	13,0	17,5	1,6	17,6	16,8	17,9	4,3	7,1
Només una altra	1,7	2,8	1,6	1,2	1,8	0,0	4,3	3,6
Català i castellà	8,3	5,0	9,6	8,5	7,8	7,1	19,1	5,4
Català i francès	2,0	2,8	3,8	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Castellà i	0,6	0,8	0,5	0,3	2,4	0,0	0,0	0,9

francès								
Català i portuguès	0,4	0,0	0,2	0,6	0,0	0,0	2,1	0,0
Castellà i portuguès	6,6	8,6	1,5	7,8	10,2	25,0	4,3	6,3
Català, castellà i una altra llengua	3,8	5,6	2,0	4,0	5,4	7,1	4,3	1,8
Altres combinacions	2,8	3,3	2,0	3,2	3,0	3,6	2,1	0,9
Ns/nc	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5

Sistema educatiu i llengua/es parlades amb la mare.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	33,8	39,9	21,6	38,1
Només castellà	23,0	25,3	15,1	27,7
Només francès	3,9	0,7	11,8	0,1
Només portuguès	13,0	10,6	19,8	9,3
Només una altra	1,7	1,5	2,6	1,1
Català i castellà	8,3	8,3	4,7	11,7
Català i francès	2,0	1,4	3,5	1,4
Català i portuguès	0,4	0,7	0,3	0,0
Castellà i francès	0,6	0,1	1,8	0,0
Castellà i portuguès	6,6	4,7	9,8	6,0
Català, castellà i una altra llengua	3,8	3,6	5,1	2,7
Altres combinacions	2,8	3,0	3,6	1,7
Ns/nc	0,2	0,1	0,3	0,2

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA
O LLENGÜES PARLADES AMB ELS GERMANS

Sexe i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	2170	1111	1059
Només català	37,3	38,1	36,5
Només castellà	18,6	19,6	17,5
Només francès	3,0	2,6	3,4
Només portuguès	5,9	6,8	5,0
Només una altra	0,9	1,1	0,7
Català i castellà	10,6	10,4	10,8
Català i francès	1,9	1,4	2,5
Castellà i francès	1,0	0,9	1,1
Castellà i portuguès	5,0	5,3	4,6
Català, castellà i una altra llengua	11,2	8,9	13,5
Català i portuguès	0,9	1,3	0,5
Altres combinacions	2,2	2,3	2,2
Ns/nc	1,6	1,4	1,8

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
-------------	--	-----------	-----------	----------	------------	-----------

Base*	2170	1652	326	88	280	91
Només català	37,3	44,7	35,3	11,4	1,8	8,8
Només castellà	18,6	17,6	34,0	6,8	9,6	36,3
Només francès	3,0	1,4	0,0	54,5	0,4	4,4
Només portuguès	5,9	2,7	1,2	0,0	32,1	5,5
Només una altra	0,9	0,2	0,9	0,0	0,4	13,2
Català i castellà	10,6	11,8	16,0	1,1	2,5	4,4
Català i francès	1,9	2,2	0,6	12,5	0,0	0,0
Castellà i francès	1,0	1,0	1,8	5,7	0,0	2,2
Castellà i portuguès	5,0	3,6	0,9	0,0	21,1	4,4
Català, castellà i una altra llengua	11,2	10,4	6,1	5,7	23,6	13,2
Català i portuguès	0,9	0,7	0,0	0,0	3,2	0,0
Altres combinacions	2,2	1,8	2,5	2,3	3,6	7,7
Ns/nc	1,6	1,8	0,6	0,0	1,8	0,0

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Nacionalitat del pare i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	2170	669	700	110	518	170	3
Només català	37,3	69,8	41,4	10,0	4,1	11,8	33,3
Només castellà	18,6	7,8	27,4	9,1	16,8	36,5	0,0
Només francès	3,0	0,9	0,3	45,5	0,6	2,4	0,0
Només portuguès	5,9	0,1	0,3	0,0	23,2	3,5	0,0

Només una altra	0,9	0,1	0,1	0,0	0,6	8,2	0,0
Català i castellà	10,6	9,1	17,6	2,7	4,8	10,0	0,0
Català i francès	1,9	2,7	0,9	11,8	0,6	0,6	0,0
Castellà i francès	1,0	0,0	1,0	6,4	0,2	4,1	0,0
Castellà i portuguès	5,0	0,0	0,6	1,8	19,1	1,8	0,0
Català, castellà i una altra llengua	11,2	6,4	6,6	10,0	22,0	16,5	0,0
Català i portuguès	0,9	0,1	0,1	0,0	3,1	0,0	33,3
Altres combinacions	2,2	1,5	1,9	1,8	2,9	4,7	0,0
Ns/nc	1,6	1,3	1,9	0,9	2,1	0,0	33,3

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Nacionalitat de la mare i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	2170	639	698	118	510	203	2
Només català	37,3	70,4	41,5	16,9	5,1	11,8	0,0
Només castellà	18,6	7,7	28,9	5,9	14,7	34,5	0,0
Només francès	3,0	1,3	0,3	44,1	0,2	1,0	0,0
Només portuguès	5,9	0,0	0,1	1,7	23,5	3,0	0,0
Només una altra	0,9	0,3	0,4	0,0	0,2	6,4	0,0
Català i castellà	10,6	8,9	17,6	0,8	4,9	11,3	0,0
Català i francès	1,9	2,8	1,0	12,7	0,2	0,0	0,0
Castellà i francès	1,0	0,2	1,1	4,2	0,2	3,4	0,0
Castellà i portuguès	5,0	0,2	0,3	0,0	19,2	3,4	0,0

Català, castellà i una altra llengua	11,2	5,5	5,7	9,3	22,9	18,7	50,0
Català i portuguès	0,9	0,2	0,0	0,0	3,3	0,0	50,0
Altres combinacions	2,2	1,1	1,9	2,5	2,7	5,4	0,0
Ns/nc	1,6	1,6	1,0	1,7	2,7	1,0	0,0

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Lloc de naixement i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Base*	2170	1633	537
Només català	37,3	41,9	23,3
Només castellà	18,6	18,1	19,9
Només francès	3,0	1,6	7,3
Només portuguès	5,9	3,4	13,8
Només una altra	0,9	0,4	2,4
Català i castellà	10,6	12,0	6,1
Català i francès	1,9	2,2	0,9
Castellà i francès	1,0	1,0	1,1
Castellà i portuguès	5,0	4,1	7,6
Català, castellà i una altra llengua	11,2	11,0	11,7
Català i portuguès	0,9	0,7	1,5
Altres combinacions	2,2	1,9	3,2
Ns/nc	1,6	1,8	1,1

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Anys que porten vivint al Principat si no hi han nascut i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	2170	90	198	249
Només català	37,3	22,2	10,6	33,7
Només castellà	18,6	14,4	17,7	23,7
Només francès	3,0	20,0	6,1	3,6
Només portuguès	5,9	16,7	20,7	7,2
Només una altra	0,9	6,7	1,5	1,6
Català i castellà	10,6	5,6	6,6	6,0
Català i francès	1,9	2,2	0,0	1,2
Castellà i francès	1,0	0,0	2,5	0,4
Castellà i portuguès	5,0	2,2	12,6	5,6
Català, castellà i una altra llengua	11,2	5,6	14,6	11,6
Català i portuguès	0,9	0,0	3,0	0,8
Altres combinacions	2,2	4,4	3,0	2,8
Ns/nc	1,6	0,0	1,0	1,6

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans i que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Base*	2170	481	377	947	20	56	289
Només català	37,3	49,5	53,6	29,3	25,0	17,9	27,0

Només castellà	18,6	15,8	13,5	19,5	35,0	19,6	25,3
Només francès	3,0	3,1	5,0	1,7	0,0	1,8	4,8
Només portuguès	5,9	3,3	2,4	9,1	10,0	5,4	4,5
Només una altra	0,9	0,2	1,3	1,1	0,0	3,6	0,3
Català i castellà	10,6	8,3	10,1	10,5	5,0	8,9	15,9
Català i francès	1,9	2,1	4,0	1,3	0,0	3,6	0,7
Castellà i francès	1,0	0,8	0,5	1,2	5,0	1,8	1,0
Castellà i portuguès	5,0	2,9	2,4	6,9	0,0	7,1	5,5
Català, castellà i una altra llengua	11,2	10,2	5,0	14,1	10,0	25,0	8,3
Català i portuguès	0,9	0,6	0,3	1,3	0,0	1,8	0,7
Altres combinacions	2,2	2,3	1,3	2,0	10,0	1,8	3,5
Ns/nc	1,6	0,8	0,5	2,2	0,0	1,8	2,4

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Feina de la mare i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Base*	2170	318	532	1032	139	21	40	88
Només català	37,3	32,7	58,3	29,7	30,9	9,5	37,5	34,1
Només castellà	18,6	17,0	12,4	20,4	23,7	33,3	20,0	27,3
Només francès	3,0	4,4	4,9	1,8	1,4	0,0	2,5	3,4

Només portuguès	5,9	6,9	0,8	8,9	5,0	9,5	2,5	1,1
Només una altra	0,9	1,6	1,3	0,4	1,4	0,0	2,5	0,0
Català i castellà	10,6	7,5	8,1	12,4	10,1	14,3	15,0	12,5
Català i francès	1,9	2,8	2,6	1,4	0,7	0,0	5,0	1,1
Castellà i francès	1,0	1,3	0,8	1,1	0,7	0,0	0,0	2,3
Castellà i portuguès	5,0	6,3	1,5	6,3	6,5	14,3	0,0	3,4
Català, castellà i una altra llengua	11,2	13,8	6,6	12,4	12,9	19,0	12,5	9,1
Català i portuguès	0,9	1,3	0,2	1,2	1,4	0,0	0,0	0,0
Altres combinacions	2,2	2,8	1,5	2,2	2,9	0,0	2,5	3,4
Ns/nc	1,6	1,6	1,1	1,8	2,2	0,0	0,0	2,3

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

Sistema educatiu i llengua/es parlades amb els germans.

% Verticals		Sistema educatiu andorrà	Sistema educatiu espanyol	Sistema educatiu francès	Escoles congregacionals
Base*	2170	834	210	667	459
Només català	37,3	46,4	5,2	22,0	57,7
Només castellà	18,6	18,5	43,3	15,0	12,6
Només francès	3,0	0,0	0,0	9,6	0,2

Només portuguès	5,9	5,5	12,9	8,1	0,4
Només una altra	0,9	1,1	1,4	0,7	0,4
Català i castellà	10,6	12,9	10,0	4,2	15,7
Català i francès	1,9	0,8	1,0	4,5	0,4
Castellà i francès	1,0	0,1	1,0	2,8	0,0
Castellà i portuguès	5,0	3,0	11,4	8,2	0,9
Català, castellà i una altra llengua	11,2	7,7	11,4	18,4	6,8
Català i portuguès	0,9	1,6	0,0	0,9	0,0
Altres combinacions	2,2	1,1	0,5	3,9	2,6
Ns/nc	1,6	1,3	1,9	1,5	2,2

*Contesten aquesta pregunta només aquells alumnes que tenen germans.

III- EL PAPER DEL CATALÀ A LA SOCIETAT ANDORRANA.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA POSSIBILITAT O NO QUE A ANDORRA HI HAGUÈS MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL.

Edat de l'alumne i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	45,9	49,6	43,3	47,4	51,8
No	54,1	50,4	56,7	52,6	48,2

Nacionalitat alumne i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	45,9	42,2	53,5	48,1	58,7	60,7
No	54,1	57,8	46,5	51,9	41,3	39,3

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	45,9	33,1	48,0	47,2	53,8	60,2	37,5
No	54,1	66,9	52,0	52,8	46,2	39,8	62,5

Nacionalitat de la mare i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	45,9	31,9	48,8	44,9	53,5	58,7	100,0
No	54,1	68,1	51,2	55,1	46,5	41,3	0,0

Lloc de naixement i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	45,9	42,6	55,3
No	54,1	57,4	44,7

Anys que porten a Andorra si no hi han nascut i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	55,3	58,7	60,0	50,3
No	44,7	41,3	40,0	49,7

*Contesten els que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	45,9	39,3	39,2	48,5	46,2	59,1	52,8
No	54,1	60,7	60,8	51,5	53,8	40,9	47,2

Feina de la mare i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	45,9	39,7	38,2	50,0	49,7	46,4	57,4	51,8
No	54,1	60,3	61,8	50,0	50,3	53,6	42,6	48,2

Sistema educatiu i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	45,9	45,3	42,2	50,0
No	54,1	54,7	57,8	50,0

Llengua que sents com a teva i possibilitat o no que a Andorra hi hagi més d'una llengua oficial.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Sí	45,9	39,4	55,5	44,8	57,3	52,1
No	54,1	60,6	44,5	55,2	42,7	47,9

*El total és superior al nombre d'alumnes enquestats ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS QUALS HI PODRIA HAVER MES D'UNA LLENGUA OFICIAL A ANDORRA.

Sexe de l'alumne i motius pels quals hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1170	583	587
Perquè Andorra és un país on conviuen varies llengües i gran part de la població és pluril.lingüista.	26,8	23,2	30,5
Perquè més d'una llengua oficial implica més cultural i riquesa lingüística.	7,8	7,2	8,3
Perquè territorial i políticament, Andorra està molt vinculada a Espanya i França (influència de les llengües veïnes).	7,5	6,7	8,3
Perquè el català tot i ser la llengua oficial es parla poc o no és la més parlada.	7,4	6,0	8,7
Perquè amb més d'una llengua oficial hi hauria més facilitats per comunicar-se, especialment tenint en compte que hi ha part de la població que coneix poc o gens el català.	7,4	5,8	8,9
Perquè part de la població andorrana al ser immigrant té una llengua materna diferent al català. Més d'una llengua oficial facilitaria la comunicació a aquesta població.	6,9	5,3	8,5
Perquè Andorra és un país de destinació turística i aniria bé que hi hagués més d'una llengua oficial.	6,7	8,9	4,4
Altres	13,0	14,4	11,6
Ns/nc	16,7	22,5	10,9

*Aquells que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Nacionalitat del pare i motius pels quals hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1170	249	398	60	348	112	3
Perquè Andorra és un país on conviuen varies llengües i gran part de la població és plurilingüista.	26,8	21,3	27,9	33,3	29,3	25,0	0,0
Perquè més d'una llengua oficial implica més cultura i riquesa lingüística.	7,8	10,4	9,5	6,7	4,9	5,4	0,0
Perquè territorial i políticament, Andorra està molt vinculada a Espanya i França (influència de les llengües veïnes).	7,5	7,6	12,1	10,0	2,0	7,1	0,0
Perquè el català tot i ser la llengua oficial es parla poc o no és la més parlada.	7,4	6,8	4,5	10,0	10,9	6,3	0,0
Perquè amb més d'una llengua oficial hi hauria més facilitats per comunicar-se, especialment tenint en compte que hi ha part de la població que coneix poc o gens el català.	7,4	8,4	8,0	3,3	6,0	8,9	0,0
Perquè part de la població andorrana al ser immigrant té una llengua materna diferent al català. Més d'una llengua oficial facilitaria la comunicació a aquesta població.	6,9	4,8	6,3	6,7	9,5	5,4	33,3
Perquè Andorra és un país de destinació turística i aniria bé que hi hagués més d'una llengua oficial.	6,7	6,8	5,8	10,0	6,6	7,1	33,3
Altres	13,0	14,1	12,3	3,3	14,4	13,4	33,3
Ns/nc	16,7	19,7	13,6	16,7	16,7	21,4	0,0

*Aqueles que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Nacionalitat de la mare i motius pels quals hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1170	231	401	61	347	128	2

Perquè Andorra és un país on conviuen varies llengües, i gran part de la població és plurilingüista.	26,8	23,4	26,9	26,2	29,7	25,8	0,0
Perquè més d'una llengua oficial implica més cultura i riquesa lingüística.	7,8	10,8	9,2	6,6	4,3	7,8	0,0
Perquè territorial i políticament, Andorra està molt vinculada a Espanya i França (influència de les llengües veïnes).	7,5	9,1	11,2	6,6	2,6	7,0	0,0
Perquè el català tot i ser la llengua oficial es parla poc o no és la més parlada.	7,4	6,5	5,2	8,2	10,7	6,3	0,0
Perquè amb més d'una llengua oficial hi hauria més facilitats per comunicar-se, especialment tenint en compte que hi ha part de la població que coneix poc o gens el català.	7,4	6,5	8,2	3,3	8,1	6,3	0,0
Perquè part de la població andorrana al ser immigrant té una llengua materna diferent al català. Més d'una llengua oficial facilitaria la comunicació a aquesta població.	6,9	3,9	6,5	3,3	9,2	8,6	50,0
Perquè Andorra és un país de destinació turística i aniria bé que hi hagués més d'una llengua oficial.	6,7	8,7	4,0	13,1	6,6	8,6	0,0
Altres	13,0	12,6	13,7	14,8	13,0	10,9	0,0
Ns/nc	16,7	18,6	15,0	18,0	16,1	18,8	50,0

*Aquells que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Sistema educatiu i motius pels quals hi podria haver més d'una llengua oficial a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1170	443	324	403
Perquè Andorra és un país on conviuen varies llengües i gran part de la població és plurilingüista.	26,8	29,1	24,4	26,3
Perquè més d'una llengua oficial implica més cultura i riquesa lingüística.	7,8	7,2	5,9	9,9
Perquè territorial i políticament, Andorra està molt vinculada a Espanya i França (influència de les	7,5	10,4	6,5	5,2

llengües veïnes).				
Perquè amb més d'una llengua oficial hi hauria més facilitats per comunicar-se, especialment tenint en compte que hi ha part de la població que coneix poc o gens el català.	7,4	8,6	6,5	6,7
Perquè el català tot i ser la llengua oficial es parla poc o no és la més parlada.	7,4	5,2	10,8	6,9
Perquè part de la població andorrana al ser immigrant té una llengua materna diferent al català. Més d'una llengua oficial facilitaria la comunicació a aquesta població.	6,9	4,3	8,3	8,7
Perquè Andorra és un país de destinació turística i aniria bé que hi hagués més d'una llengua oficial.	6,7	5,6	8,6	6,2
Altres	13,0	14,0	12,0	12,7
Ns/nc	16,7	15,6	17,3	17,4

*Aquells que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LLENGÜES OFICIALS QUE HI PODRIA HAVER A ANDORRA.

Sexe alumne i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1170	583	587
Català i castellà	47,0	43,7	50,3
Català, castellà i francès	10,7	10,6	10,7
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	6,3	7,3
Català i una altra/es llengües	5,6	6,7	4,6
Català, castellà i portuguès	5,6	4,8	6,5

Català i portuguès	4,7	5,0	4,4
Català i francès	3,7	3,9	3,4
Català i anglès	3,3	2,9	3,7
Ns/nc	12,5	16,0	9,0

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Nacionalitat alumne i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	1170	812	206	51	210	65
Català i castellà	47,0	48,9	45,6	25,5	47,1	41,5
Català, castellà i francès	10,7	11,3	18,4	15,7	3,3	18,5
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	7,3	5,8	7,8	2,9	10,8
Català i una altra/es llengües	5,6	5,3	6,3	5,9	4,3	6,2
Català, castellà i portuguès	5,6	4,1	6,3	3,9	13,8	0,0
Català i portuguès	4,7	3,7	3,4	2,0	11,9	0,0
Català i francès	3,7	3,6	2,4	15,7	1,4	4,6
Català i anglès	3,3	3,6	3,4	3,9	2,4	7,7
Ns/nc	12,5	12,3	8,3	19,6	12,9	10,8

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial, però el total és superior ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1170	249	398	60	348	112	3
Català i castellà	47,0	43,0	49,7	30,0	49,1	50,0	0,0
Català, castellà i francès	10,7	13,7	13,8	20,0	3,4	10,7	0,0
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	9,2	6,3	8,3	4,3	8,9	66,7

Català, castellà i portuguès	5,6	1,2	3,3	5,0	13,5	0,0	0,0
Català i una altra/es llengües	5,6	8,0	5,3	6,7	4,0	6,3	0,0
Català i portuguès	4,7	2,0	2,5	1,7	10,6	0,9	33,3
Català i francès	3,7	4,8	4,3	11,7	1,1	2,7	0,0
Català i anglès	3,3	6,0	2,8	1,7	2,0	4,5	0,0
Ns/nc	12,5	12,0	12,1	15,0	11,8	16,1	0,0

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Nacionalitat de la mare i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1170	231	401	61	347	128	2
Català i castellà	47,0	45,0	49,4	27,9	49,6	46,1	0,0
Català, castellà i francès	10,7	14,7	13,7	13,1	4,0	10,9	0,0
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	8,2	6,0	9,8	4,0	12,5	50,0
Català, castellà i portuguès	5,6	2,2	3,2	3,3	12,7	1,6	0,0
Català i una altra/es llengües	5,6	6,5	5,7	9,8	4,3	5,5	0,0
Català i portuguès	4,7	2,2	2,2	6,6	9,8	2,3	0,0
Català i francès	3,7	3,5	5,2	11,5	1,2	2,3	0,0
Català i anglès	3,3	6,1	2,7	1,6	2,3	3,9	0,0
Ns/nc	12,5	11,7	11,7	16,4	12,1	14,8	50,0

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	363	64	147	152
Català i castellà	47	28,1	45,6	42,8
Català, castellà i francès	10,7	12,5	10,9	9,9

Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	9,4	8,2	3,3
Català, castellà i portuguès	5,6	6,3	6,1	9,2
Català i una altra/es llengües	5,6	7,8	4,8	7,9
Català i portuguès	4,7	10,9	4,1	7,2
Català i francès	3,7	9,4	2,0	5,3
Català i anglès	3,3	4,7	2,7	2,0
Ns/nc	12,5	10,9	15,6	12,5

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra i que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Sistema educatiu i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1170	443	324	403
Català i castellà	47,0	44,7	43,5	52,4
Català, castellà i francès	10,7	14,4	8,6	8,2
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	8,8	7,7	4,0
Català, castellà i portuguès	5,6	4,5	6,8	6,0
Català i una altra/es llengües	5,6	5,2	5,9	6,0
Català i portuguès	4,7	4,7	6,5	3,2
Català i francès	3,7	2,7	4,3	4,2
Català i anglès	3,3	3,4	3,7	3,0
Ns/nc	12,5	11,5	13,0	13,2

*Contesten els que consideren que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Llengua que senten com a seva¹⁹³ i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

¹⁹³ Creuament fet amb la variable de resposta múltiple sense recodificar i com a variable independent.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Base*	1170	709	924	223	344	114
Català i castellà	47,0	45,1	50,0	33,6	48,0	44,7
Català, castellà i francès	10,7	13,0	10,7	16,1	4,9	13,2
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	7,6	7,1	11,7	3,8	9,6
Català, castellà i portuguès	5,6	3,5	6,2	4,5	13,4	1,8
Català i una altra/es llengües	5,6	6,1	4,9	7,2	4,1	10,5
Català i portuguès	4,7	3,4	4,5	3,6	11,0	1,8
Català i francès	3,7	4,5	2,5	6,7	1,2	2,6
Català i anglès	3,3	4,1	3,0	3,6	2,0	6,1
Ns/nc	12,5	12,7	11,0	13,0	11,6	9,6

*Suma més que els que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial, ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

Per sentiment identitari i llengües oficials que hi podria haver a Andorra.

% Verticals		Andorrà	Català	Espanyol	Francès	Portuguès	D'una altra manera
Base*	1170	732	138	364	78	259	86
Català i castellà	47,0	48,2	38,4	52,7	21,8	47,9	40,7
Català, castellà i francès	10,7	11,1	11,6	15,1	19,2	3,1	17,4
Català, castellà i una altra/es llengües	6,8	6,8	10,1	5,8	12,8	3,1	8,1
Català, castellà i portuguès	5,6	4,2	4,3	4,9	2,6	15,4	1,2
Català i una altra/es llengües	5,6	5,9	4,3	4,7	6,4	3,9	10,5
Català i portuguès	4,7	3,4	5,1	1,6	3,8	11,6	2,3
Català i francès	3,7	4,5	6,5	1,6	11,5	1,2	1,2
Català i anglès	3,3	3,8	2,2	2,5	3,8	1,5	4,7
Ns/nc	12,5	12,0	17,4	11,0	17,9	12,4	14,0

*Suma més que els que han contestat que sí que hi podria haver més d'una llengua oficial, ja que la variable "sentiment identitari" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS quals NO HI PODRIA HAVER MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL A ANDORRA.

Sexe alumne i motius pels quals a Andorra no hi podria haver més d'una llengua oficial.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1381	733	648
No perquè cada país ha de tenir una sola llengua oficial	15,2	13,1	17,5
No perquè sempre ha sigut així. No cal canviar ni afegir cap llengua oficial.	14,4	13,7	15,3
No perquè la llengua oficial ha de ser la llengua pròpia del país, la que que històricament s'ha parlat en el territori.	14,1	13,4	15,0
No perquè amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra.	11,9	12,0	11,7
No perquè la llengua és una part important de la cultura d'un país, i cal mantenir-la, protegir-la o defensar-la.	7,4	7,0	7,9
No perquè amb més llengües oficials seria més complicat o embolicat d'entendre'ns i comunicar-nos	6,5	7,1	5,9
La llengua oficial ha de ser el català perquè és el únic país que la té com a oficial.	3,2	3,3	3,1
Altres	14,4	14,5	14,2
Ns/nc	15,1	18,2	11,6

*Aquells que consideren que hi podria haver més d'una llengua oficial.

Nacionalitat alumne i motius pels quals a Andorra no hi podria haver més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	1381	1112	179	56	147	43
No perquè cada país ha de tenir una sola llengua oficial.	15,2	15,2	10,6	25,5	20,4	7,1

No perquè sempre ha sigut així. No cal canviar ni afegir cap llengua oficial.	14,4	15,0	17,9	16,4	8,8	11,9
No perquè la llengua oficial ha de ser la llengua pròpia del país, la que que històricament s'ha parlat en el territori.	14,1	14,7	13,4	16,4	11,6	14,3
No perquè amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra.	11,9	11,2	10,1	1,8	20,4	16,7
No perquè la llengua és una part important de la cultura d'un país, i cal mantenir-la, protegir-la o defensar-la.	7,4	7,8	10,1	7,3	4,1	7,1
No perquè la llengua oficial ha de ser el català perquè és el únic país que la té com a oficial.	3,2	3,5	2,8	3,6	1,4	0,0
No perquè amb més llengües oficials seria més complicat o embolicat d'entendre'ns i comunicar-nos.	6,5	5,8	8,4	5,5	11,6	7,1
Altres	14,4	15,4	11,7	10,9	8,2	7,1
Ns/nc	15,1	13,8	17,9	14,5	15,0	28,6

*Suma més que el total anterior ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i motius pels quals a Andorra no hi podria haver més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1381	503	432	67	298	74	2
No perquè cada país ha de tenir una sola llengua oficial.	15,2	12,5	15,0	16,4	20,5	10,8	20,0
No perquè sempre ha sigut així. No cal canviar ni afegir cap llengua oficial.	14,4	14,3	16,2	17,9	11,1	14,9	20,0
No perquè la llengua oficial ha de ser la llengua pròpia del país, la que històricament s'ha parlat en el territori.	14,1	15,1	13,4	16,4	12,4	14,9	40,0
No perquè amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra.	11,9	9,7	10,9	7,5	17,8	13,5	0,0
No perquè la llengua és una part important de la cultura d'un país, i cal mantenir-la, protegir-la o defensar-la.	7,4	8,5	8,1	9,0	3,7	9,5	0,0

No perquè amb més llengües oficials seria més complicat o embolicat d'entendre'ns i comunicar-nos.	6,5	5,8	6,0	6,0	9,4	4,1	0,0
No perquè la llengua oficial ha de ser el català perquè és el únic país que la té com a oficial.	3,2	5,2	2,8	4,5	0,7	1,4	0,0
Altres	14,4	18,1	13,7	10,4	11,4	9,5	0,0
Ns/nc	15,1	12,7	16,7	14,9	15,1	21,6	20,0

Nacionalitat de la mare i motius pels quals a Andorra no hi podria haver més d'una llengua oficial.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	1381	494	420	75	301	91
No perquè cada país ha de tenir sola llengua oficial.	15,2	10,7	15,2	21,3	23,3	6,7
No perquè sempre ha sigut així. No cal canviar ni afegir cap llengua oficial.	14,4	16,4	15,7	10,7	10,7	13,3
No perquè la llengua oficial ha de ser la llengua pròpia del país, la que històricament s'ha parlat en el territori.	14,1	18,2	12,1	13,3	12,0	8,9
No perquè amb una sola llengua oficial és suficient per Andorra.	11,9	9,5	11,7	4,0	17,3	14,4
No perquè la llengua és una part important de la cultura d'un país, i cal mantenir-la, protegir-la o defensar-la.	7,4	8,7	7,6	10,7	4,0	7,8
No perquè amb més llengües oficials seria més complicat o embolicat d'entendre'ns i comunicar-nos.	6,5	5,1	7,9	5,3	8,0	4,4
No perquè la llengua oficial ha de ser el català perquè és el únic país que la té com a oficial.	3,2	4,5	3,3	1,3	0,7	5,6
Altres	14,4	15,2	15,2	16,0	10,7	16,7
Ns/nc	15,1	13,6	14,0	18,7	15,0	25,6

**TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS
PELS QUALS NO HI PODRIA HAVER MÉS D'UNA LLENGUA OFICIAL A ANDORRA.**

Nacionalitat alumne i el català com a llengua imprescindible o no per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	56,9	57,7	51,2	58,5	50,8	60,7
No	43,1	42,3	48,8	41,5	49,2	39,3

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i el català com a llengua imprescindible o no per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	56,9	61,8	55,7	59,1	51,5	60,8	37,5
No	43,1	38,2	44,3	40,9	48,5	39,2	62,5

Nacionalitat de la mare i el català com a llengua imprescindible o no per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	56,9	59,7	56,7	55,9	53,2	59,6	50,0
No	43,1	40,3	43,3	44,1	46,8	40,4	50,0

**TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS
PELS QUALS EL CATALÀ ÉS CONSIDERAT COM A LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA.**

Sexe de l'alumne i motius pels quals pensen que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1451	747	704

Perquè és la llengua oficial.	56,4	52,0	61,1
Per poder-se comunicar amb la gent del país.	23,9	24,7	22,9
Perquè és necessari per treballar a Andorra.	4,1	3,9	4,4
Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre.	4,1	4,4	3,8
Perquè així mostres que tens interès per integrar-te al país.	1,1	1,3	0,9
Perquè així tens més cultura lingüística.	0,6	0,8	0,4
Altres	4,4	5,4	3,3
Ns/nc	5,7	7,8	3,4

*Contesten aquells que consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Nacionalitat del pare i motius pels quals pensen que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1451	464	461	76	333	114	3
Perquè és la llengua oficial.	56,4	60,0	57,8	49,3	53,6	50,4	0,0
Per poder-se comunicar amb la gent del país.	23,9	22,0	22,6	34,7	27,1	19,5	33,3
Perquè és necessari per treballar a Andorra.	4,1	2,8	3,9	4,0	6,6	3,5	0,0
Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre.	4,1	5,0	4,1	5,3	2,1	5,3	33,3
Perquè així mostres que tens interès per integrar-te al país.	1,1	1,9	0,7	1,3	0,6	0,9	0,0
Perquè així tens més cultura lingüística.	0,6	0,4	0,7	1,3	0,6	0,9	0,0
Altres	4,4	2,8	4,8	2,7	5,1	8,0	0,0
Ns/nc	5,7	5,4	5,9	1,3	4,5	11,5	33,3

*Contesten aquells que consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Nacionalitat de la mare i motius pels quals pensen que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
-------------	--	-----------	-----------	----------	------------	-----------	-------

Base*	1446	431	466	77	345	131	1
Perquè és la llengua oficial.	56,4	61,9	55,3	59,2	52,3	52,3	0,0
Per poder-se comunicar amb la gent del país.	23,9	20,9	23,0	28,9	27,9	23,1	0,0
Perquè és necessari per treballar a Andorra.	4,1	3,0	4,1	2,6	6,4	3,1	0,0
Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre.	4,1	5,3	4,9	3,9	1,7	3,8	0,0
Perquè així mostres que tens interès per integrar-te al país.	1,1	2,3	0,4	1,3	0,9	0,0	0,0
Perquè així tens més cultura lingüística.	0,6	0,0	0,9	0,0	0,9	1,5	0,0
Altres	4,4	3,0	5,6	1,3	4,9	4,6	0,0
Ns/nc	5,7	4,0	6,2	2,6	5,2	11,5	100,0

*Contesten aquells que consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Anys que porta a Andorra si no hi ha nascut i motius pels quals pensen que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	358	68	134	156
Perquè és la llengua oficial.	52	42,6	50,0	57,7
Per poder-se comunicar amb la gent del país.	27,9	39,7	28,4	22,4
Perquè és necessari per treballar a Andorra.	5,9	5,9	5,2	6,4
Perquè el català és part de la cultura d'Andorra i no es pot perdre.	2,8	2,9	3,0	2,6
Perquè així mostres que tens interès per integrar-te al país.	0,8	2,9	0,0	0,6
Perquè així tens més cultura lingüística.	0,8	2,9	0,7	0,0
Altres	4,4	0,0	8,2	3,2

Ns/nc	5,3	2,9	4,5	7,1
-------	-----	-----	-----	-----

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra i consideren que el català és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS QUALS EL CATALÀ NO ÉS CONSIDERAT COM UNA LLENGUA IMPRECINDIBLE PER VIURE A ANDORRA.

Sexe de l'alumne i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1100	567	533
Perquè la població andorrana és plurilingüista.	54,5	53,4	55,7
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	11,4	13,4	9,2
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	9,3	6,0	12,8
Perquè el català és poc parlat actualment.	6,3	6,7	5,8
Andorra país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	4,2	4,4	3,9
En molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	4,0	3,2	4,9
Altres	5,5	6,0	4,9
Ns/nc	5,5	7,4	3,4

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Nacionalitat del pare i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1100	288	368	52	314	73	5
Perquè la població andorrana és plurilingüista.	54,5	49,3	56,3	65,4	54,1	58,9	80,0
Perquè hi ha molta població immigrant	11,4	16,3	11,1	3,8	9,6	5,5	20,0

que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.							
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	9,3	11,5	7,9	3,8	10,8	5,5	0,0
Perquè el català és poc parlat actualment.	6,3	4,5	4,3	5,8	9,6	9,6	0,0
Andorra país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	4,2	3,1	4,6	5,8	4,5	4,1	0,0
En molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	4,0	5,2	4,9	1,9	2,2	4,1	0,0
Altres	5,5	6,3	6,0	9,6	3,5	5,5	0,0
Ns/nc	5,5	4,5	5,4	3,8	6,1	8,2	0,0

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Nacionalitat de la mare i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1100	292	356	60	303	88	1
Perquè la població andorrana és plurilingüe.	54,5	50,0	55,1	58,3	56,8	56,8	100,0
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	11,4	12,7	14,3	3,3	8,9	9,1	0,0
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	9,3	13,7	7,3	3,3	10,2	3,4	0,0
Perquè el català és poc parlat actualment.	6,3	4,5	4,5	6,7	9,2	9,1	0,0
Andorra país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	4,2	3,4	4,2	8,3	3,6	5,7	0,0
En molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	4,0	5,8	3,9	0,0	2,3	6,8	0,0

Altres	5,5	6,2	5,6	10,0	3,3	6,8	0,0
Ns/nc	5,5	4,1	5,6	10,0	5,9	4,5	0,0

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Lloc de naixement i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Base*	1100	802	298
Perquè la població andorrana és plurilingüista.	54,5	52,5	60,1
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	11,4	13,1	6,7
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	9,3	10,2	6,7
Perquè el català és poc parlat actualment.	6,3	6,5	5,7
Perquè Andorra és un país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	4,2	4,4	3,7
En molts contextos com ara al comerç, empreses... , no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	4,0	4,1	3,7
Altres	5,5	5,2	6,0
Ns/nc	5,5	4,7	7,4

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

Anys que porten a Andorra aquells que no hi han nascut i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	298	41	111	146
Perquè la població andorrana és plurilingüista.	60,1	78,0	56,8	57,5
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	6,7	2,4	6,3	8,2
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure	6,7	0,0	6,3	8,9

perfectament a Andorra.				
Perquè el català és poc parlat actualment.	5,7	0,0	5,4	7,5
Perquè Andorra és un país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	3,7	2,4	5,4	2,7
Perquè en molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	3,7	2,4	5,4	2,7
Altres	6	2,4	6,3	6,8
Ns/nc	7,4	12,2	8,1	5,5

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra i consideren que el català no és imprescindible per viure-hi.

Sistema educatiu i motius pels quals el català no és considerat com una llengua imprescindible per viure a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1100	429	338	333
Perquè la població andorrana és plurilingüe.	54,5	58,5	50,9	53,2
Perquè hi ha molta població immigrant que treballa i viu a Andorra amb una llengua materna diferent al català.	11,4	7,9	13,0	14,1
Perquè hi ha gent que no entén ni parla el català però poden viure perfectament a Andorra.	9,3	10,5	8,9	8,1
Perquè el català és poc parlat actualment.	6,3	4,7	9,5	5,1
Perquè Andorra és un país de turistes i es necessita parlar moltes llengües.	4,2	4,0	5,9	2,7
Perquè en molts contextos com ara al comerç, empreses..., no sempre parlen en català sinó que utilitzen altres llengües.	4,0	4,7	3,8	3,3
Altres	5,5	5,4	4,1	6,9
Ns/nc	5,5	4,7	4,7	7,2

*Els que han respost que el català no és una llengua imprescindible per viure a Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I NECESSITAT O NO QUE ES PARLI MÉS CATALÀ A ANDORRA.

Sexe de l'alumne i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Sí	67,3	64,3	70,5
No	32,7	35,7	29,5

Edat alumne i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	67,3	61,8	68,5	68,0	78,6
No	32,7	38,2	31,5	32,0	21,4

Nacionalitat de l'alumna i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	67,3	72,3	62,3	63,2	47,8	53,3
No	32,7	27,7	37,7	36,8	52,2	46,7

*La suma de les freqüències és superior al nombre d'alumnes enquestats, ja que n'hi ha que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	67,3	82,1	68,4	59,8	51,9	61,3	62,5
No	32,7	17,9	31,6	40,2	48,1	38,7	37,5

Nacionalitat de la mare i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	67,3	82,2	67,9	60,3	53,7	60,6	50,0
No	32,7	17,8	32,1	39,7	46,3	39,4	50,0

Lloc de naixement i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	67,3	71,0	56,7
No	32,7	29,0	43,3

Anys que porten a Andorra si no hi han nascut i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	56,7	61,5	51,0	59,6
No	43,3	38,5	49,0	40,4

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	67,3	73,1	71,1	64,1	65,4	63,6	65,2
No	32,7	26,9	28,9	35,9	34,6	36,4	34,8

Feina de la mare i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	67,3	66,4	76,0	64,8	61,7	64,3	66,0	59,8
No	32,7	33,6	24,0	35,2	38,3	35,7	34,0	40,2

Llengua que sents com a teva i necessitat o no que es parli més català a Andorra.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Sí	67,3	77,8	60,8	67,7	51,5	62,1
No	32,7	22,2	39,2	32,3	48,5	37,9

*La suma del total és superior a la mostra ja que la variable llengua que sents com a teva és de resposta múltiple,

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I EL MOTIU PEL QUAL PENSEN QUE ES NECESSARI QUE ES PARLI MÉS EL CATALÀ.

Sexe de l'alumne i motius pels quals pensen que és necessari que el català es parli més.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1717	846	871
Perquè és la llengua oficial del país.	54,9	49,9	59,8
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	23,4	21,2	25,6
Perquè aporta riquesa cultural.	20,4	21,5	19,4
Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori.	18,5	17,8	19,2
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	17,6	18,0	17,2
Perquè així podràs parlar amb més gent	16,7	19,0	14,5
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	13,2	12,9	13,4

Per millorar la situació laboral.	10,8	12,2	9,4
Altres motius.	2,0	2,4	1,6

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

Edat alumne i motius pels quals pensen que és necessari que el català es parli més.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	1717	298	867	508	44
Perquè és la llengua oficial del país.	54,9	58,1	52,6	56,9	56,8
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	23,4	17,4	24,3	25,6	20,5
Perquè aporta riquesa cultural.	20,4	13,4	18,9	28,0	11,4
Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori.	18,5	15,4	16,3	23,8	22,7
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	17,6	11,1	16,1	23,2	25,0
Perquè així podràs parlar amb més gent.	16,7	16,8	16,3	18,5	4,5
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	13,2	10,4	11,0	18,3	15,9
Per millorar la situació laboral.	10,8	7,7	11,1	12,0	11,4
Altres motius.	2,0	1,7	2,1	1,6	6,8

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

Nacionalitat del pare i motius pels quals pensen que és necessari que el català es parli més.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1717	618	568	76	336	114	5
Perquè és la llengua oficial del país.	54,9	56,3	54,0	60,5	53,6	52,6	40,0
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	23,4	26,2	24,8	27,6	14,9	21,9	60,0
Perquè aporta riquesa cultural.	20,4	21,5	23,1	23,7	13,4	20,2	20,0
Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori	18,5	16,0	21,5	14,5	19,3	16,7	40,0
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	17,6	21,0	15,8	17,1	14,6	16,7	20,0
Perquè així podràs parlar amb més gent.	16,7	15,5	16,9	23,7	14,9	22,8	20,0
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	13,2	12,5	14,4	14,5	12,5	12,3	0,0
Per millorar la situació laboral.	10,8	11,2	11,6	6,6	9,8	9,6	20,0
Altres motius.	2,0	1,9	2,1	1,3	2,1	1,8	0,0

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

Nacionalitat de la mare i motius pels quals pensen que és necessari que el català es parli més.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1717	596	558	82	348	132	1
Perquè és la llengua oficial del país.	54,9	58,7	53,6	63,4	52,3	45,5	0,0
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	23,4	25,2	25,1	26,8	17,2	22,0	100,0
Perquè aporta riquesa cultural.	20,4	23,0	22,0	23,2	12,6	21,2	0,0
Per accedir a determinats llocs de treball on el	18,5	16,9	19,5	22,0	17,8	21,2	0,0

català és obligatori.							
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	17,6	19,1	17,4	18,3	14,4	19,7	0,0
Perquè així podràs parlar amb més gent.	16,7	17,4	16,5	18,3	14,4	19,7	0,0
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	13,2	13,3	14,5	15,9	11,5	9,8	0,0
Per millorar la situació laboral.	10,8	11,6	11,5	7,3	9,5	9,8	0,0
Altres motius.	2,0	1,7	2,3	2,4	2,3	0,8	0,0

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

Sistema educatiu i motius pels quals pensen que és necessari que el català es parli més.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1717	662	504	551
Perquè és la llengua oficial del país.	54,9	55,4	57,5	51,9
Perquè no desaparegui, ja que crec que està en perill.	23,4	20,8	24,8	25,2
Perquè aporta riquesa cultural.	20,4	18,3	19,4	24,0
Per accedir a determinats llocs de treball on el català és obligatori.	18,5	16,3	20,2	19,6
Perquè així mostres, si ets immigrant, que et vols integrar al país que t'acull.	17,6	15,9	18,5	18,9
Perquè així podràs parlar amb més gent.	16,7	15,9	20,4	14,3
Perquè a molts llocs és obligatori (per exemple els comuns).	13,2	9,7	17,5	13,4
Per millorar la situació laboral.	10,8	10,9	11,7	9,8
Altres motius.	2,0	1,5	1,8	2,7

*Aquells que han contestat que creuen que és necessari que es parli més català.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS QUAIS PENSEN QUE NO ES NECESSARI QUE ES PARLI MÉS EL CATALÀ.

Sexe de l'alumne i motius per no parlar més català.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	834	469	365
Perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altra llengua.	54,2	49,5	60,3
Perquè no és obligatori.	18,3	19,4	17,0
Perquè hi ha moltes feines on no necessites el català.	17,7	19,6	15,3
Perquè no és necessari si coneixes el castellà.	15,1	16,4	13,4
Per altres motius.	7,6	9,0	5,8

*Aquells que consideren que no és necessari que es parli més català a Andorra.

Edat de l'alumne i motius per no parlar més català.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	834	184	399	239	12
Perquè et pots comunicar amb la gent igualment amb una altra llengua.	54,2	56,0	53,1	54,8	50,0
Perquè no és obligatori.	18,3	20,1	19,5	15,1	16,7
Perquè hi ha moltes feines on no necessites el català.	17,7	17,4	17,8	16,7	41,7
Perquè no és necessari si coneixes el castellà.	15,1	8,7	17,3	16,7	8,3
Per altres motius.	7,6	9,2	5,0	10,5	8,3

*Aquells que consideren que no és necessari que es parli més català a Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I IMPORTÀNCIA QUE DES DEL GOVERN ES REALITZIN ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ.

Sexe alumne i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Sí	79,5	77,6	81,5
No	20,5	22,4	18,5

Nacionalitat alumne i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	79,5	82,1	74,0	78,3	70,4	71,0
No	20,5	17,9	26,0	21,7	29,6	29,0

*La suma de les freqüències és superior al total d'alumnes enquestats, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	79,5	88,2	78,8	81,1	71,1	74,2	100,0
No	20,5	11,8	21,2	18,9	28,9	25,8	0,0

Nacionalitat de la mare i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	79,5	88,1	79,6	77,9	72,1	72,9	100,0
No	20,5	11,9	20,4	22,1	27,9	27,1	0,0

Lloc de naixement i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra

Total	2551	1895	656
Sí	79,5	81,1	74,7
No	20,5	18,9	25,3

Temps que porten a Andorra si no hi han nascut i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	74,7	69,7	74,7	76,5
No	25,3	30,3	25,3	23,5

*Contesten els que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	79,5	81,8	76,7	79,3
No	20,5	18,2	23,3	20,7

Llengua que sents com a teva i importància que des del Govern es realitzin accions per promoure el català.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Sí	79,5	86,5	75,2	79,5	71,5	75,8
No	20,5	13,5	24,8	20,5	28,5	24,2

*El total és superior als alumnes enquestats ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS QUALS CREUEN QUE ÉS IMPORTANT QUE DES DEL GOVERN ES REALITSIN ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ.

Sexe alumne i motius pels quals creuen que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	2027	1020	1007
Perquè així el català s'estendrà més en tots els àmbits i la gent l'aprendrà o el parlarà més.	41,1	40,4	41,8
Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.	23,3	22,3	24,4
Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.	12,1	9,7	14,5
Perquè així es promou la cultura del país.	2,4	2,6	2,2
Perquè és bàsic per la integració dels immigrants.	1,7	1,2	2,3
Altres	8,4	9,9	6,9
Ns/nc	11,1	14,1	7,9

*Aquells que consideren que sí que és necessari que el govern faci accions per promoure el català.

Nacionalitat alumne i motius pels quals creuen que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	2027	1580	285	83	252	76
Perquè així el català s'estendrà més en tots els àmbits i la gent l'aprendrà o el parlarà més.	41,1	39,5	42,8	30,1	50,8	48,7
Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.	23,3	23,7	21,1	31,3	22,2	14,5
Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.	12,1	12,8	12,3	18,1	6,3	7,9
Perquè així es promou la cultura del país.	2,4	2,6	2,1	1,2	1,6	1,3

Perquè és bàsic per la integració dels immigrants.	1,7	1,8	3,2	1,2	1,2	0,0
Altres.	8,4	8,5	7,4	7,2	7,9	11,8
Ns/nc	11,1	11,1	11,2	10,8	10,3	15,8

*El total suma més que els que han contestat que sí que és necessari que el govern faci accions per promoure el català, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i motius pels quals creuen que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català.

Freqüències		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	2027	664	654	103	460	138	8
Perquè així el català s'estendrà més en tots els àmbits i la gent l'aprendrà o el parlarà més.	833	247	271	33	222	57	3
Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.	473	145	175	30	96	26	1
Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.	245	106	65	17	41	15	1
Perquè així es promou la cultura del país.	49	19	15	1	9	3	2
Perquè és bàsic per la integració dels immigrants.	35	14	13	2	5	1	0
Altres	170	62	49	10	37	11	1
Ns/nc	224	72	66	10	51	25	0

*Aquells que consideren que sí que és necessari que el govern faci accions per promoure el català.

Nacionalitat de la mare i motius pels quals creuen que és important que des del Govern es facin accions per promoure el català.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	2027	639	654	106	467	159	2
Perquè així el català	41,1	38,8	41,0	28,3	47,1	41,5	50,0

s'estendrà més en tots els àmbits i la gent l'aprendrà o el parlarà més.							
Perquè és la llengua oficial i cal que es parli més.	23,3	23,6	24,5	29,2	21,4	19,5	0,0
Perquè no es perdi o desaparegui la llengua oficial i tradicional d'Andorra.	12,1	13,9	12,7	19,8	7,9	9,4	0,0
Perquè així es promou la cultura del país.	2,4	2,2	2,9	1,9	1,7	3,8	0,0
Perquè és bàsic per la integració dels immigrants.	1,7	2,3	1,8	0,0	1,3	1,3	0,0
Altres.	8,4	9,5	6,7	4,7	9,4	10,1	0,0
Ns/nc	11,1	9,7	10,4	16,0	11,3	14,5	50,0

*Aquells que consideren que sí que és necessari que el govern faci accions per promoure el català.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I MOTIUS PELS QUAIS NO CREUEN QUE SIGUI IMPORTANT QUE DES DEL GOVERN ES REALITSIN ACCIONS PER PROMOURE EL CATALÀ.

Sexe de l'alumne i motius pels quals no creuen que sigui necessari promoure el català des del Govern.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	524	295	229
Perquè no és necessari o no és important.	15,6	19,0	11,4
Perquè ja es parla suficient o ja és coneix prou.	11,5	9,2	14,4
Perquè tothom pot parlar com vulgui i no es pot obligar a parlar català.	11,5	9,5	14,0
Perquè la gent ja s'entén amb d'altres llengües a Andorra.	11,3	9,2	14,0
Perquè aquestes accions no serveixen de res, la gent no en fa cas...	6,1	4,7	7,9

Perquè no és obligatori parlar català per viure o treballar a Andorra.	3,1	3,1	3,1
Altres	14,7	14,9	14,4
Ns/nc	26,3	30,5	21,0

*Aqueles que consideren que no és necessari que el govern promogui el català.

Edat de l'alumne i motius pels quals no creuen que sigui necessari promoure el català des del Govern.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	524	93	258	163	10
Perquè no és necessari o no és important.	15,6	10,8	17,8	14,7	20,0
Perquè ja es parla suficient o ja és coneix prou.	11,5	19,4	11,6	7,4	0,0
Perquè tothom pot parlar com vulgui i no s pot obligar a parlar català.	11,5	15,1	13,2	6,7	10,0
Perquè la gent ja s'entén amb d'altres llengües a Andorra.	11,3	17,2	9,3	11,0	10,0
Perquè aquestes accions no serveixen de res, la gent no en fa cas...	6,1	5,4	4,7	9,2	0,0
Perquè no és obligatori parlar català per viure o treballar a Andorra	3,1	2,2	3,5	3,1	0,0
Altres	14,7	12,9	12,4	19,6	10,0
Ns/nc	26,3	17,2	27,5	28,2	50,0

*Aqueles que consideren que no és necessari que el govern promogui el català.

Sistema educatiu i motius pels quals no creuen que sigui necessari promoure el català des del Govern.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	524	178	179	167
Perquè no és necessari o no és important.	15,6	20,8	13,4	12,6

Perquè ja es parla suficient o ja és coneix prou.	11,5	16,3	8,4	9,6
Perquè tothom pot parlar com vulgui i no s pot obligar a parlar català.	11,5	10,1	14,0	10,2
Perquè la gent ja s'entén amb d'altres llengües a Andorra.	11,3	12,9	8,9	12,0
Perquè aquestes accions no serveixen de rés, la gent no en fa cas...	6,1	2,2	10,6	5,4
Perquè no és obligatori parlar català per viure o treballar a Andorra	3,1	1,7	2,8	4,8
Altres	14,7	12,4	17,9	13,8
Ns/nc	26,3	23,6	24,0	31,7

*Aquells que consideren que no és necessari que el govern promogui el català.

IV- LES ALTRES LLENGÜES PRESENTS A ANDORRANA: PERCEPCIONS I PRESTIGI SOCIAL ATORGAT.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PERCEPCIÓ SOBRE LA QUANTITAT DE PARLANTS QUE TÉ EL CASTELLÀ A ANDORRA.

Edat i percepció sobre la quantitat de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Molt	57,0	48,1	53,9	66,7	73,2
Bastant	39,6	48,5	42,1	30,8	21,4
Poc	3,2	3,1	3,7	2,5	1,8
Gens	0,2	0,2	0,2	0,0	3,6

Nacionalitat del pare i percepció sobre la quantitat de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Molt	57,0	51,1	55,4	55,1	62,9	68,8	50,0
Bastant	39,6	45,9	41,1	39,4	33,2	28,5	50,0
Poc	3,2	2,8	3,4	4,7	3,6	2,2	0,0
Gens	0,2	0,1	0,1	0,8	0,3	0,5	0,0

Nacionalitat de la mare i percepció sobre la quantitats de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Molt	57,0	52,7	53,4	55,1	63,1	67,4	100,0
Bastant	39,6	45,0	42,6	38,2	33,3	29,8	0,0
Poc	3,2	2,3	3,5	5,9	3,5	2,3	0,0
Gens	0,2	0,0	0,5	0,7	0,0	0,5	0,0

Feina del pare i percepció sobre la quantitats de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Molt	57,0	55,1	49,8	58,8	76,9	60,6	60,7
Bastant	39,6	41,1	47,4	38,3	23,1	33,3	34,3
Poc	3,2	3,4	2,8	2,8	0,0	6,1	4,5
Gens	0,2	0,4	0,0	0,2	0,0	0,0	0,6

Feina de la mare i percepció sobre la quantitats de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Molt	57,0	58,1	49,9	59,6	53,9	71,4	66,0	60,7
Bastant	39,6	37,5	47,1	37,0	43,7	25,0	34,0	32,1
Poc	3,2	4,2	2,4	3,3	2,4	3,6	0,0	5,4
Gens	0,2	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8

Sistema educatiu i percepció sobre la quantitats de parlants que té el castellà a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Molt	57,0	55,5	61,3	54,7
Bastant	39,6	42,0	34,8	41,2
Poc	3,2	2,4	3,8	3,7
Gens	0,2	0,2	0,1	0,4

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PERCEPCIÓ SOBRE LA QUANTITAT DE PARLANTS QUE TÉ EL PORTUGUÈS A ANDORRA.

Edat alumne i percepció sobre la quantitats de parlants que té el portuguès a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Molt	33,6	22,4	31,3	43,5	50,0
Bastant	51,1	49,4	53,1	49,4	44,6
Poc	14,3	27,2	14,5	6,7	1,8
Gens	0,9	1,0	1,1	0,4	3,6

Nacionalitat alumne i percepció sobre la quantitat de parlants que té el portuguès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Molt	33,6	33,6	31,4	27,4	38,3	25,2
Bastant	51,1	50,2	53,2	51,9	53,1	60,7
Poc	14,3	15,2	14,5	19,8	8,1	11,2
Gens	0,9	0,9	0,8	0,9	0,6	2,8

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat pare i percepció sobre la quantitat de parlants que té el portuguès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Molt	33,6	37,7	32,4	32,3	32,5	27,4	25,0
Bastant	51,1	46,3	50,6	44,9	57,5	55,4	37,5
Poc	14,3	14,2	16,4	22,0	9,9	15,1	37,5
Gens	0,9	1,7	0,6	0,8	0,2	2,2	0,0

Nacionalitat mare i percepció sobre la quantitat de parlants que té el portuguès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Molt	33,6	36,7	34,3	28,7	32,6	26,1	100,0
Bastant	51,1	47,4	48,8	47,8	57,1	56,9	0,0
Poc	14,3	14,3	16,2	22,8	10,0	15,1	0,0
Gens	0,9	1,5	0,7	0,7	0,3	1,8	0,0

Anys que porten a Andorra aquells que no hi han nascut i percepció sobre la quantitat de parlants que té el portuguès a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Molt	34	22,0	34,3	38,1
Bastant	52,7	56,9	55,9	48,7
Poc	12,2	18,3	9,4	12,3
Gens	1,1	2,8	0,4	1,0

* Aquells que no han nascut a Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PERCEPCIÓ SOBRE LA QUANTITAT DE PARLANTS QUE TÉ EL FRANCÈS A ANDORRA.

Edat i percepció sobre la quantitat de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Molt	6,4	8,1	6,5	5,5	1,8
Bastant	43,9	41,7	42,4	47,4	50,0
Poc	48,0	49,6	49,0	45,8	42,9
Gens	1,7	0,6	2,1	1,3	5,4

Nacionalitat del pare i percepció sobre la quantitat de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Molt	6,4	5,2	7,6	10,2	5,6	5,9	12,5
Bastant	43,9	43,8	45,1	50,4	42,5	39,2	50,0
Poc	48,0	49,7	46,3	38,6	49,8	50,0	37,5

Gens	1,7	1,3	1,1	0,8	2,2	4,8	0,0
-------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Nacionalitat de la mare i percepció sobre la quantitats de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Molt	6,4	5,1	7,8	6,6	5,4	7,8	50,0
Bastant	43,9	44,4	43,2	55,1	43,5	39,0	50,0
Poc	48,0	49,4	47,6	36,8	48,8	50,5	0,0
Gens	1,7	1,1	1,5	1,5	2,3	2,8	0,0

Lloc de naixement i percepció sobre la quantitats de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra
Total	2551	1895	656
Molt	6,4	5,3	9,6
Bastant	43,9	44,1	43,3
Poc	48,0	49,2	44,5
Gens	1,7	1,4	2,6

Anys que porta vivint a Andorra si no hi ha nascut i percepció sobre la quantitats de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Molt	9,6	17,4	8,6	7,6
Bastant	43,3	39,4	40,8	46,7
Poc	44,5	40,4	48,6	42,7
Gens	2,6	2,8	2,0	3,0

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i percepció sobre la quantitats de parlants que té el francès a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Molt	6,4	7,2	6,1	5,7
Bastant	43,9	40,6	45,7	46,2
Poc	48,0	50,8	47,5	45,2
Gens	1,7	1,4	0,7	3,0

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA PERCEPCIÓ SOBRE LA QUANTITAT DE PARLANTS QUE TÉ L'ANGLÈS A ANDORRA.

Nacionalitat de pare i percepció sobre la quantitats de parlants que té l'anglès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Molt	2,4	1,6	2,3	3,9	3,2	2,2	0,0
Bastant	12,2	10,0	12,7	15,7	13,0	14,0	25,0
Poc	67,2	71,2	70,2	61,4	60,7	62,9	75,0
Gens	18,2	17,3	14,8	18,9	23,0	21,0	0,0

Nacionalitat de la mare i percepció sobre la quantitats de parlants que té l'anglès a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Molt	2,4	1,9	2,2	2,9	3,2	1,4	50,0
Bastant	12,2	11,2	12,5	14,0	12,5	12,8	0,0
Poc	67,2	69,0	70,0	66,2	61,7	67,4	50,0
Gens	18,2	17,9	15,3	16,9	22,5	18,3	0,0

Feina del pare i percepció sobre la quantitats de parlants que té l'anglès a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Molt	2,4	2,2	2,1	2,5	0,0	1,5	3,1
Bastant	12,2	12,1	10,8	12,8	15,4	10,6	12,4
Poc	67,2	66,4	70,0	68,0	50,0	62,1	64,3
Gens	18,2	19,3	17,1	16,7	34,6	25,8	20,2

Feina de la mare i percepció sobre la quantitats de parlants que té l'anglès a Andorra.

% Verticals		Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	613	1224	167	28	47	112
Molt	2,4	1,6	2,9	2,4	3,6	2,1	2,7
Bastant	12,2	12,4	12,7	13,2	3,6	8,5	12,5
Poc	67,2	69,0	66,3	64,7	64,3	74,5	66,1
Gens	18,2	17,0	18,1	19,8	28,6	14,9	18,8

Sistema educatiu i percepció sobre la quantitats de parlants que té l'anglès a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Molt	2,4	2,5	2,5	2,2
Bastant	12,2	14,9	8,5	12,5
Poc	67,2	65,7	66,4	69,6

Gens	18,2	16,9	22,7	15,6
-------------	-------------	------	------	------

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA OPINIÓ SOBRE UNA VALORACIÓ IGUAL O DESIGUAL DE LES DIFERENTS LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA.

Edat de l'alumne i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	31,7	41,5	31,9	25,7	23,2
No	68,3	58,5	68,1	74,3	76,8

Nacionalitat de l'alumne i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Sí	31,7	29,6	24,7	38,7	42,5	47,7
No	68,3	70,4	75,3	61,3	57,5	52,3

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	31,7	23,0	29,2	41,7	39,9	43,0	37,5
No	68,3	77,0	70,8	58,3	60,1	57,0	62,5

Nacionalitat de la mare i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	31,7	21,5	29,4	41,9	39,7	44,0	50,0
No	68,3	78,5	70,6	58,1	60,3	56,0	50,0

Temps que porta vivint a Andorra si no hi ha nascut i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	34,3	52,3	37,6	25,2
No	65,7	47,7	62,4	74,8

*Contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	31,7	26,0	29,8	34,5	42,3	47,0	30,1
No	68,3	74,0	70,2	65,5	57,7	53,0	69,9

Feina de la mare i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	31,7	29,4	26,3	33,5	35,3	50,0	42,6	34,8

No	68,3	70,6	73,7	66,5	64,7	50,0	57,4	65,2
----	------	------	------	------	------	------	------	------

Sistema educatiu i valoració igual o desigual de les diferents llengües presents a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	31,7	31,4	35,7	28,3
No	68,3	68,6	64,3	71,7

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA QUE CREUEN QUE ÉS LA MÉS VALORADA SOCIALMENT AL PRINCIPAT.

Edat de l'alumne i llengua que creuen que té més bona valoració social al Principat.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	1742	282	862	555	43
Català	61,0	66,0	64,5	54,2	46,5
Castellà	31,3	24,5	28,8	37,7	44,2
Francès	0,6	0,7	0,5	0,7	0,0
Portuguès	5,1	7,1	4,4	4,9	9,3
Anglès	1,2	1,4	1,0	1,4	0,0
Una altra	0,8	0,4	0,8	1,1	0,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Nacionalitat alumna i llengua que creuen que té més bona valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	2551	1356	290	65	206	56
Català	61,0	62,9	64,8	46,2	43,2	57,1
Castellà	31,3	29,6	28,3	41,5	46,1	35,7

Francès	0,6	0,6	0,7	3,1	0,0	0,0
Portuguès	5,1	4,9	4,5	7,7	9,7	0,0
Anglès	1,2	1,3	0,7	1,5	1,0	3,6
Una altra	0,8	0,7	1,0	0,0	0,0	3,6

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra, però la suma de les freqüències és superior ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua que creuen que té més bona valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1742	580	588	74	389	106	5
Català	61,0	68,1	66,5	47,3	46,0	55,7	80,0
Castellà	31,3	24,3	27,4	39,2	45,0	36,8	0,0
Francès	0,6	0,2	0,7	4,1	0,3	0,9	0,0
Portuguès	5,1	5,3	3,1	8,1	8,2	0,9	20,0
Anglès	1,2	1,4	1,4	1,4	0,5	1,9	0,0
Una altra	0,8	0,7	1,0	0,0	0,0	3,8	0,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Nacionalitat de la mare i llengua que creuen que té més bona valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1742	569	580	79	391	122	1
Català	61,0	67,3	66,2	48,1	48,3	55,7	100,0
Castellà	31,3	25,0	27,1	38,0	44,0	36,1	0,0
Francès	0,6	0,2	0,5	5,1	0,3	0,8	0,0
Portuguès	5,1	5,6	4,0	5,1	6,9	2,5	0,0
Anglès	1,2	1,2	1,4	2,5	0,5	1,6	0,0

Una altra	0,8	0,7	0,9	1,3	0,0	3,3	0,0
-----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Sistema educatiu i llengua que creuen que té més bona valoració social al Principat.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1742	670	494	578
Català	61,0	68,1	51,2	61,2
Castellà	31,3	25,2	39,1	31,7
Francès	0,6	0,6	1,2	0,0
Portuguès	5,1	4,3	6,1	5,2
Anglès	1,2	1,0	1,6	1,0
Una altra	0,8	0,7	0,8	0,9

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA QUE CREUEN QUE ÉS LA MENYS VALORADA SOCIALMENT AL PRINCIPAT.

Sexe de l'alumne i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1742	875	867
Català	6,2	7,1	5,3
Castellà	1,5	1,9	1,2
Francès	6,4	6,2	6,7
Portuguès	38,9	39,4	38,3
Anglès	40,5	37,4	43,6
Una altra	6,5	8,0	5,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Edat de l'alumne i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	1742	282	862	555	43
Català	6,2	4,6	5,9	7,4	7,0
Castellà	1,5	1,8	1,5	1,4	2,3
Francès	6,4	8,9	5,8	6,3	4,7
Portuguès	38,9	30,5	40,5	40,0	46,5
Anglès	40,5	43,6	39,8	40,5	32,6
Una altra	6,5	10,6	6,5	4,3	7,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Nacionalitat de l'alumne i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	2551	1356	290	65	206	56
Català	6,2	6,1	5,5	9,2	3,9	5,4
Castellà	1,5	1,3	2,4	0,0	1,9	1,8
Francès	6,4	6,0	3,8	10,8	8,7	5,4
Portuguès	38,9	41,2	36,9	23,1	30,1	35,7
Anglès	40,5	39,0	44,5	52,3	49,5	42,9
Una altra	6,5	6,3	6,9	4,6	5,8	8,9

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra. Cal tenir en compte però que el total és superior als enquestats ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc

Base*	1742	580	588	74	389	106	5
Català	6,2	6,9	5,8	12,2	5,4	3,8	0,0
Castellà	1,5	0,7	2,2	1,4	1,8	1,9	0,0
Francès	6,4	7,4	4,6	12,2	7,2	4,7	0,0
Portuguès	38,9	45,2	42,0	25,7	28,5	34,0	40,0
Anglès	40,5	33,8	38,4	43,2	51,4	46,2	40,0
Una altra	6,5	6,0	7,0	5,4	5,7	9,4	20,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Nacionalitat de la mare i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Base*	1742	569	580	79	391	122	1
Català	6,2	6,7	6,9	11,4	3,8	4,9	0,0
Castellà	1,5	1,1	1,9	0,0	2,3	0,8	0,0
Francès	6,4	7,0	5,5	11,4	6,1	5,7	0,0
Portuguès	38,9	45,7	40,0	29,1	29,2	39,3	0,0
Anglès	40,5	32,0	39,7	44,3	52,9	41,0	100,0
Una altra	6,5	7,6	6,0	3,8	5,6	8,2	0,0

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

Anys que porten vivint a Andorra aquells escolars que no hi ha nascut i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	431	52	153	226
Català	6,3	1,9	7,2	6,6
Castellà	2,1	1,9	2,0	2,2

Francès	7,2	11,5	8,5	5,3
Portuguès	35,5	26,9	31,4	40,3
Anglès	41,8	46,2	41,2	41,2
Una altra	7,2	11,5	9,8	4,4

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra i no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i llengua que creuen que té menys valoració social al Principat.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1742	670	494	578
Català	6,2	5,2	7,5	6,2
Castellà	1,5	1,2	2,0	1,6
Francès	6,4	7,2	6,9	5,2
Portuguès	38,9	42,7	27,3	44,3
Anglès	40,5	36,1	50,6	36,9
Una altra	6,5	7,6	5,7	5,9

*Responen aquells que han dit que no es valoren igual totes les llengües d'Andorra.

V- PERCEPCIONS I REPRESENTACIONS SOCIALS DELS DIFERENTS GRUPS LINGÜÍSTICS PRESENTS A ANDORRA.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ACCEPTACIÓ DE LA DIVERSITAT CULTURAL A ANDORRA.

Edat i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys

Total	2551	482	1266	747	56
Sí	69,9	76,8	71,3	63,5	62,5
No	30,1	23,2	28,7	36,5	37,5

Nacionalitat del pare i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	68,7	65,9	68,0	71,7	70,5	76,9	25,0
No	31,3	34,1	32,0	28,3	29,5	23,1	75,0

Nacionalitat de la mare i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	68,7	64,4	70,0	73,5	69,6	72,5	50,0
No	31,3	35,6	30,0	26,5	30,4	27,5	50,0

Feina del pare i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Sí	69,9	67,3	68,8	71,9	61,5	77,3	67,7
No	30,1	32,7	31,2	28,1	38,5	22,7	32,3

Feina de la mare i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
-------------	--	-----------------------------	--------------------------------------	--	---------------------	---	---------	-------

			parapública.					
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Sí	69,9	69,4	66,2	71,0	69,5	85,7	76,6	72,3
No	30,1	30,6	33,8	29,0	30,5	14,3	23,4	27,7

Sistema educatiu i acceptació de la diversitat cultural a Andorra.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Sí	68,7	69,1	72,9	64,1
No	31,3	30,9	27,1	35,9

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I RELACIÓ ENTRTE LLENGUA PARLADA I ACCEPTACIÓ SOCIAL.

Sexe i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Sí	57,3	59,8	54,6
No	42,7	40,2	45,4

Edat alumne i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Sí	57,3	49,2	57,7	61,6	62,5
No	42,7	50,8	42,3	38,4	37,5

Nacionalitat del pare i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Sí	57,3	61,9	56,3	54,3	53,0	59,1	87,5
No	42,7	38,1	43,7	45,7	47,0	40,9	12,5

Nacionalitat de la mare i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Sí	57,3	62,5	55,1	57,4	54,8	55,5	100,0
No	42,7	37,5	44,9	42,6	45,2	44,5	0,0

Lloc de naixement i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Sí	57,3	58,6	53,7
No	42,7	41,4	46,3

Anys que porten a Andorra els que no hi han nascut i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Sí	53,7	45,9	53,9	56,3
No	46,3	54,1	46,1	43,7

*Contesten aquells no nascuts al Principat.

Sistema educatiu i relació entre llengua parlada i acceptació social.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
-------------	--	------------	------------	-------------

Total	2551	977	768	806
Sí	57,3	55,5	54,4	62,3
No	42,7	44,5	45,6	37,7

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I GRUP DE PARLANS DE LA LLENGUA AMB MENYS ACCEPTACIÓ SOCIAL.

Sexe i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Noi	Noia
Base*	1462	787	675
Català	10,9	10,7	11,1
Castellà	4,9	6,2	3,3
Francès	8,1	9,4	6,5
Portuguès	65,2	62,3	68,6
Una altra llengua	11,0	11,4	10,5

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Edat i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Base*	1462	237	730	460	35
Català	10,9	10,1	11,8	9,3	17,1
Castellà	4,9	3,0	4,7	5,9	8,6
Francès	8,1	12,7	8,1	5,9	5,7
Portuguès	65,2	55,7	65,9	69,3	60,0
Una altra llengua	11,0	18,6	9,6	9,6	8,6

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Nacionalitat alumne i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Base*	2551	1131	210	59	191	57
Català	10,9	11,1	13,8	11,9	8,9	5,3
Castellà	4,9	4,8	6,7	1,7	6,8	7,0
Francès	8,1	7,1	6,7	20,3	12,0	8,8
Portuguès	65,2	68,7	61,4	49,2	50,3	52,6
Una altra llengua	11,0	8,4	11,4	16,9	22,0	26,3

*La base són aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona, però és superior ja que hi ha alumnes de doble nacionalitat.

Nacionalitat pare i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	No contesta
Base*	1462	466	467	69	343	110	7
Català	10,9	11,2	11,3	11,6	9,3	11,8	14,3
Castellà	4,9	3,2	4,1	4,3	6,7	9,1	14,3
Francès	8,1	2,4	6,9	18,8	15,5	8,2	0,0
Portuguès	65,2	78,5	69,4	50,7	49,3	50,9	42,9
Una altra llengua	11,0	4,7	8,4	14,5	19,2	20,0	28,6

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Nacionalitat mare i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	No contesta
Base*	1462	453	453	78	355	121	2
Català	10,9	9,7	13,7	12,8	9,9	6,6	0,0

Castellà	4,9	3,3	4,0	3,8	6,5	9,1	50,0
Francès	8,1	3,3	5,5	19,2	14,6	9,1	0,0
Portuguès	65,2	78,8	69,8	46,2	49,9	54,5	50,0
Una altra llengua	11,0	4,9	7,1	17,9	19,2	20,7	0,0

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Lloc de naixement i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Base*	1462	1110	352
Català	10,9	10,7	11,4
Castellà	4,9	4,9	4,8
Francès	8,1	7,6	9,7
Portuguès	65,2	67,5	58,0
Una altra llengua	11,0	9,4	16,2

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Anys que porten a Andorra aquells que no hi han nascut i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	352	50	132	170
Català	11,4	12,0	11,4	11,2
Castellà	4,8	2,0	6,1	4,7
Francès	9,7	6,0	13,6	7,6
Portuguès	58	54,0	52,3	63,5
Una altra llengua	16,2	26,0	16,7	12,9

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona i no han nascut al Principat.

Feina del pare i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Base*	1462	327	251	626	16	40	202
Català	10,9	14,1	8,8	8,6	12,5	10,0	15,3
Castellà	4,9	4,3	4,4	4,5	0,0	7,5	7,4
Francès	8,1	7,0	5,6	8,5	6,3	20,0	9,4
Portuguès	65,2	66,4	74,9	65,5	68,8	45,0	54,0
Una altra llengua	11,0	8,3	6,4	12,9	12,5	17,5	13,9

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Feina de la mare i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Base*	1462	220	354	687	96	16	25	64
Català	10,9	12,7	9,0	10,3	11,5	25,0	12,0	15,6
Castellà	4,9	6,8	3,7	4,5	4,2	6,3	8,0	7,8
Francès	8,1	11,4	5,1	8,0	10,4	6,3	16,0	7,8
Portuguès	65,2	58,2	76,8	63,5	63,5	50,0	52,0	54,7
Una altra llengua	11,0	10,9	5,4	13,7	10,4	12,5	12,0	14,1

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

Sistema educatiu i grups de parlants de la llengua amb menys acceptació social.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Base*	1462	542	418	502
Català	10,9	9,4	12,0	11,6
Castellà	4,9	3,7	6,5	4,8
Francès	8,1	6,5	12,2	6,4
Portuguès	65,2	70,7	54,8	67,9
Una altra llengua	11,0	9,8	14,6	9,4

*Responen aquells que ha respost afirmativament a la pregunta sobre la influència d'una llengua alhora d'acceptar millor o pitjor a una persona.

VI- LLENGUA I IDENTITAT NACIONAL A ANDORRA.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA/ES QUE SENTEN COM A PRÒPIES.

Sexe de l'alumne i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Només català	20,9	21,4	20,4
Només castellà	10,3	11,6	8,9
Només francès	1,5	1,2	1,8
Només portuguès	3,9	4,6	3,2
Només una altra llengua	1,1	1,4	0,7

Català i castellà	24,3	23,6	25,1
Català i francès	3,3	2,7	3,8
Castellà i portuguès	8,3	8,2	8,4
Català, castellà i una altra llengua	18,7	18,8	18,7
Altres combinacions	7,7	6,5	9,0

Edat de l'alumne i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Només català	20,9	18,9	21,8	20,6	21,4
Només castellà	10,3	10,2	9,4	11,8	12,5
Només francès	1,5	1,0	1,9	1,2	0,0
Només portuguès	3,9	3,3	3,6	4,4	10,7
Només anglès	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Només una altra llengua	1,1	0,6	1,4	0,8	1,8
Català i castellà	24,3	26,1	25,2	22,0	19,6
Català i francès	3,3	4,6	3,7	1,9	0,0
Castellà i portuguès	8,3	8,1	7,6	9,4	12,5
Català, castellà i una altra llengua	18,7	21,2	18,4	18,1	14,3
Altres combinacions	7,7	6,0	7,0	9,9	7,1

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	20,9	25,5	19,7	2,8	0,6	5,6

Només castellà	10,3	8,6	20,3	2,8	5,9	29,0
Només francès	1,5	0,7	0,3	27,4	0,0	1,9
Només portuguès	3,9	1,6	0,0	0,0	22,6	2,8
Només una altra llengua	1,1	0,5	1,3	0,9	0,3	12,1
Català i castellà	24,3	27,6	35,8	0,9	2,0	11,2
Català i francès	3,3	3,8	0,3	21,7	0,0	0,0
Castellà i portuguès	8,3	5,9	3,1	0,0	34,9	1,9
Català, castellà i una altra llengua	18,7	19,8	14,0	18,9	20,9	15,9
Altres combinacions	7,7	6,1	5,2	24,5	12,8	19,6

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que alguns alumnes tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	20,9	40,8	22,8	3,1	2,0	9,7	25,0
Només castellà	10,3	4,9	15,7	3,1	7,3	23,7	12,5
Només francès	1,5	0,5	0,4	22,0	0,2	1,1	0,0
Només portuguès	3,9	0,1	0,4	2,4	13,8	1,6	12,5
Només una altra llengua	1,1	0,7	0,6	0,0	0,3	8,6	0,0
Català i castellà	24,3	27,6	38,8	2,4	7,7	18,8	25,0
Català i francès	3,3	6,2	1,0	18,9	0,0	2,2	0,0
Castellà i portuguès	8,3	0,1	1,4	1,6	30,0	1,6	0,0
Català, castellà i una altra llengua	18,7	15,7	15,3	27,6	25,3	17,2	25,0
Altres combinacions	7,7	3,3	3,7	18,9	13,4	15,6	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	20,9	40,6	24,0	8,1	2,0	7,8	50,0
Només castellà	10,3	3,7	16,3	1,5	8,0	22,0	0,0
Només francès	1,5	0,7	0,2	21,3	0,2	0,5	0,0
Només portuguès	3,9	0,1	0,5	1,5	13,7	1,4	50,0
Només una altra llengua	1,1	0,6	0,7	0,7	0,3	6,9	0,0
Català i castellà	24,3	28,1	39,2	3,7	7,3	19,3	0,0
Català i francès	3,3	5,8	1,3	19,9	0,3	0,5	0,0
Castellà i portuguès	8,3	0,4	1,1	0,7	29,9	2,3	0,0
Català, castellà i una altra llengua	18,7	17,1	13,6	22,8	25,6	20,6	0,0
Altres combinacions	7,7	2,9	3,0	19,9	12,7	18,8	0,0

Lloc de naixement i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Nascut a Andorra	No nascut a Andorra
Total	2551	1895	656
Només català	20,9	23,8	12,5
Només castellà	10,3	9,3	13,1
Només francès	1,5	0,8	3,4
Només portuguès	3,9	1,7	10,2
Només anglès	0,0	0,0	0,0
Només una altra llengua	1,1	0,7	2,3
Català i castellà	24,3	26,9	16,8
Català i francès	3,3	3,4	2,7
Castellà i portuguès	8,3	6,8	12,8

Català, castellà i una altra llengua	18,7	19,9	15,2
Altres combinacions	7,7	6,5	11,0

Temps que porten vivint a Andorra per aquells que no hi han nascut i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	12,5	10,1	5,3	19,2
Només castellà	12,7	12,8	16,7	10,3
Només francès	3,4	5,5	2,9	3,0
Només portuguès	10,1	9,2	15,1	6,6
Només anglès	0,0	0,0	0,0	0,0
Només una altra llengua	2,3	3,7	1,6	2,3
Català i castellà	16,6	23,9	11,0	18,9
Català i francès	2,7	5,5	0,8	3,3
Castellà i portuguès	12,8	5,5	15,1	13,6
Català, castellà i una altra llengua	15,4	8,3	17,6	15,9
Altres combinacions	11,6	15,6	13,9	7,0

*Responen aquells que no han nascut a Andorra

Sistema educatiu i llengua/es que senten com a pròpies.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	20,9	24,6	13,0	23,9
Només castellà	10,3	9,4	8,3	13,3
Només francès	1,5	0,4	4,3	0,1
Només portuguès	3,9	3,6	4,9	3,3

Només una altra llengua	1,1	0,7	1,6	1,1
Català i castellà	24,3	27,9	9,0	34,5
Català i francès	3,3	2,6	7,2	0,4
Castellà i portuguès	8,3	4,6	13,2	8,2
Català, castellà i una altra llengua	18,7	18,9	26,4	11,2
Altres combinacions	7,7	7,3	12,1	4,0

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I SENTIMENT IDENTITARI DELS ALUMNES.

Edat de l'alumne i identificació identitària.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Andorrà	71,1	76,3	72,6	65,9	62,5
Català	13,6	13,7	13,4	14,2	10,7
Espanyol	20,9	21,2	19,7	22,1	26,8
Francès	5,8	6,6	5,9	5,4	1,8
Portuguès	17,4	16,4	15,5	21,0	23,2
D'una altra manera	5,7	2,1	5,8	7,8	7,1

Nacionalitat de l'alumne i identificació identitària.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2881	1925	385	106	358	107
Andorrà	71,1	85,7	47,3	46,2	33,8	35,5
Català	13,6	13,8	26,2	5,7	3,4	7,5

Espanyol	20,9	18,4	55,1	14,2	15,1	15,9
Francès	5,8	4,1	2,1	76,4	2,0	9,3
Portuguès	17,4	10,7	3,1	1,9	85,2	2,8
D'una altra manera	5,7	4,1	4,9	4,7	2,0	51,4

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i identificació identitària.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Andorrà	71,1	91,4	72,9	53,5	52,6	58,1	62,5
Català	13,6	17,7	20,0	4,7	4,2	7,5	25,0
Espanyol	20,9	11,6	35,2	15,7	16,2	14,0	25,0
Francès	5,8	2,9	1,8	64,6	2,6	6,5	0,0
Portuguès	17,4	0,4	1,9	4,7	64,0	2,2	25,0
D'una altra manera	5,7	3,9	3,4	3,1	2,2	37,6	0,0

Nacionalitat de la mare i identificació identitària.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Andorrà	71,1	93,0	70,7	57,4	53,7	60,6	50,0
Català	13,6	15,7	21,2	11,8	3,4	10,1	0,0
Espanyol	20,9	11,7	36,1	16,2	15,4	12,8	0,0
Francès	5,8	4,3	1,3	58,8	2,2	5,5	0,0
Portuguès	17,4	0,8	1,0	3,7	64,5	3,2	50,0
D'una altra manera	5,7	3,7	2,2	3,7	2,0	37,6	0,0

Lloc de naixement i identificació identitària i identificació identitària.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Andorrà	71,1	84,4	32,8
Català	13,6	12,2	17,8
Espanyol	20,9	18,5	27,7
Francès	5,8	3,9	11,3
Portuguès	17,4	12,2	32,5
D'una altra manera	5,7	4,5	9,0

Anys que porten vivint a Andorra si no hi han nascut i identificació identitària.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	2551	109	245	302
Andorrà	71,1	16,5	24,9	45,0
Català	13,6	25,7	13,5	18,5
Espanyol	20,9	33,9	25,3	27,5
Francès	5,8	19,3	10,2	9,3
Portuguès	17,4	23,9	48,6	22,5
D'una altra manera	5,7	13,8	10,6	6,0

*Només contesten aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i identificació identitària.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Andorrà	71,1	78,7	80,3	67,1	76,9	56,1	64,0

Català	13,6	17,0	14,3	13,4	7,7	9,1	9,8
Espanyol	20,9	17,8	18,1	21,9	15,4	24,2	25,3
Francès	5,8	6,5	8,2	4,1	7,7	7,6	6,7
Portuguès	17,4	8,8	6,8	24,9	30,8	31,8	15,7
D'una altra manera	5,7	5,6	5,2	5,2	11,5	12,1	6,5

Feina de la mare i identificació identitària.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Andorrà	71,1	71,9	81,2	67,6	64,1	57,1	66,0	67,9
Català	13,6	9,2	16,3	13,6	10,8	10,7	21,3	16,1
Espanyol	20,9	16,4	16,8	23,6	23,4	17,9	25,5	22,3
Francès	5,8	8,1	7,2	4,9	3,6	0,0	2,1	7,1
Portuguès	17,4	20,6	3,3	22,8	25,7	42,9	8,5	11,6
D'una altra manera	5,7	5,8	4,7	6,3	6,6	3,6	0,0	5,4

Sistema educatiu i identificació identitària.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Andorrà	71,1	75,8	67,7	68,6
Català	13,6	14,5	7,8	18,1
Espanyol	20,9	18,7	17,3	26,8
Francès	5,8	2,3	15,1	1,2

Portuguès	17,4	14,1	25,9	13,4
D'una altra manera	5,7	5,9	6,5	4,6

Llengua que sents com a teva i identificació identitària.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total	2551	1798	1664	498	600	219
Andorrà	71,1	83,8	69,2	75,5	51,7	61,2
Català	13,6	18,0	10,5	11,8	3,0	12,3
Espanyol	20,9	17,6	30,2	18,9	16,3	22,8
Francès	5,8	4,6	4,2	26,9	2,2	5,9
Portuguès	17,4	8,2	18,4	11,6	68,7	5,9
D'una altra manera	5,7	4,0	5,8	4,0	2,7	31,1

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I ELEMENTS QUE CONFIGUREN LA IDENTITAT ANDORRANA SEGONS ELS ALUMNES.

Sexe de l'alumne i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Parlar català	40,1	43,1	36,8
Haver nascut a Andorra	49,9	52,4	47,3
Viure al país des de molt petit/a	40,5	38,4	42,7
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	39,2	35,3
Altres opcions	10,9	11,0	10,8

Nacionalitat de l'alumne i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Parlar català	40,1	45,0	25,5	55,7	26,8	31,8
Haver nascut a Andorra	49,9	52,8	44,7	52,8	43,9	29,9
Viure al país des de molt petit/a	40,5	40,9	39,7	41,5	38,5	44,9
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	41,0	28,1	35,8	29,3	28,0
Altres opcions	10,9	10,2	14,8	5,7	10,1	18,7

*La suma de les freqüències és superior al total d'alumnes enquestats ja que n'hi ha que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Parlar català	40,1	53,3	35,3	51,2	30,0	34,9	50,0
Haver nascut a Andorra	49,9	51,9	50,2	59,1	48,5	40,3	25,0
Viure al país des de molt petit/a	40,5	43,7	39,8	41,7	37,1	41,9	37,5
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	45,2	36,4	38,6	32,0	28,0	25,0
Altres opcions	10,9	12,6	10,6	4,7	9,1	15,6	12,5

Nacionalitat de la mare i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Parlar català	40,1	53,8	35,5	55,1	29,9	32,1	50,0
Haver nascut a Andorra	49,9	54,6	47,6	50,7	50,2	42,7	0,0

Viure al país des de molt petit/a	40,5	42,6	39,4	46,3	37,7	42,7	0,0
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	48,8	32,5	35,3	33,2	31,2	0,0
Altres opcions	10,9	10,9	11,9	5,9	8,5	17,0	50,0

Lloc de naixement i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Parlar català	40,1	44,3	27,9
Haver nascut a Andorra	49,9	53,8	38,9
Viure al país des de molt petit/a	40,5	39,9	42,1
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	40,5	28,0
Altres opcions	10,9	10,4	12,2

Anys que porten a Andorra si no hi han nascut i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Parlar català	27,9	26,6	25,3	30,5
Haver nascut a Andorra	38,9	36,7	43,3	36,1
Viure al país des de molt petit/a	42,1	37,6	42,4	43,4
Tenir la nacionalitat andorrana	28	20,2	26,1	32,5
Altres opcions	12,2	11,9	10,2	13,9

*Contesten només aquells que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
-------------	--	------------	------------	-------------

Total	2551	977	768	806
Parlar català	40,1	34,8	49,7	37,2
Haver nascut a Andorra	49,9	49,4	52,6	48,0
Viure al país des de molt petit/a	40,5	38,5	42,7	40,8
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	36,0	42,3	34,1
Altres opcions	10,9	12,9	7,9	11,3

Llengua/gües que sents com a teves i elements que configuren la identitat andorrana.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1803	1666	498	601	197
Parlar català	40,1	46,4	33,5	48,0	29,0	37,1
Haver nascut a Andorra	49,9	50,4	50,4	48,6	48,6	36,5
Viure al país des de molt petit/a	40,5	42,2	42,0	46,0	39,6	41,1
Tenir la nacionalitat andorrana	37,3	40,7	35,8	41,6	34,3	35,5
Altres opcions	10,9	11,1	10,6	9,6	10,0	21,8

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que estem creuant variables de resposta múltiple.

VII- PRESPECTIVA SOBRE EL FUTUR LINGÜÍSTIC ANDORRÀ.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA/ES QUE CREUEN QUE ES PARLARAN PRINCIPALMENT A ANDORRA EN UN FUTUR.

Edat de l'alumne i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a Andorra en un futur.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Només català	39,4	46,9	41,5	31,7	26,8
Només castellà	17,1	13,7	16,7	20,1	14,3
Només francès	0,8	1,0	0,8	0,5	1,8
Només portuguès	5,2	3,9	4,7	6,3	10,7
Només una altra llengua	2,1	1,2	2,1	2,7	3,6
Català i castellà	14,1	14,7	14,4	13,0	16,1
Català i francès	1,2	1,7	1,1	1,2	0,0
Català i portuguès	1,2	0,4	1,0	2,0	1,8
Castellà i francès	0,5	0,4	0,5	0,8	0,0
Castellà i portuguès	3,8	2,5	3,6	4,6	7,1
Català, castellà i una altra llengua	12,7	11,8	11,3	15,4	17,9
Altres combinacions	2,0	1,7	2,3	1,7	0,0

Nacionalitat de l'alumna i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	39,4	41,5	34,5	26,4	31,0	37,4
Només castellà	17,1	14,7	19,2	17,0	28,2	21,5
Només francès	0,8	0,7	1,3	1,9	0,6	0,9
Només portuguès	5,2	5,2	4,2	1,9	4,2	3,7
Només una altra llengua	2,1	2,1	2,1	0,9	1,7	4,7
Català i castellà	14,1	14,3	14,3	16,0	13,7	12,1
Català i francès	1,2	1,1	1,8	5,7	0,3	1,9

Català i portuguès	1,2	1,2	1,8	0,9	0,6	0,0
Castellà i francès	0,5	0,6	0,3	2,8	0,0	1,9
Castellà i portuguès	3,8	3,4	2,1	3,8	7,5	1,9
Català, castellà i una altra llengua	12,7	13,4	15,8	17,9	11,2	10,3
Altres combinacions	2,0	1,8	2,6	4,7	1,1	3,7

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	39,4	46,1	39,6	26,8	33,1	41,4	37,5
Només castellà	17,1	10,5	14,8	16,5	26,7	19,9	25,0
Només francès	0,8	0,3	0,8	2,4	0,9	1,1	0,0
Només portuguès	5,2	7,3	5,4	3,1	3,1	4,3	0,0
Només una altra llengua	2,1	3,1	2,2	0,8	1,2	2,2	0,0
Català i castellà	14,1	10,5	15,4	15,0	15,8	16,7	0,0
Català i francès	1,2	0,5	2,2	3,9	0,5	0,5	0,0
Català i portuguès	1,2	2,0	1,0	0,8	0,9	0,5	0,0
Castellà i francès	0,5	0,4	0,4	3,1	0,5	0,5	0,0
Castellà i portuguès	3,8	4,5	2,5	3,9	5,4	0,5	0,0
Català, castellà i una altra llengua	12,7	12,9	13,5	20,5	10,5	10,2	37,5
Altres combinacions	2,0	2,0	2,2	3,1	1,4	2,2	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
-------------	--	-----------	-----------	----------	------------	-----------	-------

Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	39,4	45,9	39,2	33,8	33,5	39,4	0,0
Només castellà	17,1	10,5	15,2	15,4	25,8	20,2	100,0
Només francès	0,8	0,7	0,5	2,9	0,8	0,9	0,0
Només portuguès	5,2	6,5	6,1	4,4	3,4	3,2	0,0
Només una altra llengua	2,1	3,4	2,3	0,7	1,1	0,9	0,0
Català i castellà	14,1	11,7	14,5	12,5	15,9	16,1	0,0
Català i francès	1,2	1,4	1,8	2,9	0,3	0,0	0,0
Català i portuguès	1,2	1,7	1,7	0,0	0,8	0,0	0,0
Castellà i francès	0,5	0,6	0,1	2,2	0,8	0,5	0,0
Castellà i portuguès	3,8	4,1	2,9	2,9	5,4	1,4	0,0
Català, castellà i una altra llengua	12,7	11,6	13,9	18,4	11,3	13,3	0,0
Altres combinacions	2,0	1,9	1,8	3,7	1,1	4,1	0,0

Sistema educatiu i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a Andorra en un futur.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	39,4	43,1	36,5	37,6
Només castellà	17,1	15,1	18,0	18,5
Només francès	0,8	0,7	0,9	0,7
Només portuguès	5,2	5,8	3,9	5,6
Només una altra llengua	2,1	2,0	1,6	2,7
Català i castellà	14,1	12,8	15,4	14,4
Català i francès	1,2	0,6	1,6	1,6
Català i portuguès	1,2	1,3	0,9	1,4

Castellà i francès	0,5	0,4	0,9	0,4
Castellà i portuguès	3,8	2,7	4,4	4,5
Català, castellà i una altra llengua	12,7	13,4	13,5	11,2
Altres combinacions	2,0	1,9	2,5	1,5

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLINGUA/ES QUE CREUEN QUE ES PARLARAN PRINCIPALMENT A LES ESCOLES D'ANDORRA EN UN FUTUR.

Edat de l'alumne i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Només català	38,6	41,9	39,4	35,6	32,1
Només castellà	11,4	8,9	11,0	13,9	10,7
Només francès	2,1	3,3	2,1	1,5	0,0
Només portuguès	2,2	1,7	1,8	2,8	7,1
Només una altra	2,3	0,4	2,8	2,5	1,8
Català i castellà	10,0	9,8	10,2	9,9	7,1
Català i francès	2,9	3,7	2,7	2,7	3,6
Català i portuguès	0,4	0,0	0,3	0,7	0,0
Castellà i francès	1,5	1,2	1,3	2,1	0,0
Castellà i portuguès	1,5	0,8	1,9	0,9	3,6
Català, castellà i una altra llengua	25,5	26,8	24,6	25,7	33,9
Altres combinacions	1,7	1,5	1,9	1,6	0,0

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	38,6	41,4	37,9	17,9	24,3	33,6
Només castellà	11,4	9,4	15,1	14,2	17,9	15,9
Només francès	2,1	1,8	1,3	5,7	3,4	3,7
Només portuguès	2,2	2,1	1,6	0,0	2,5	2,8
Només una altra	2,3	2,2	2,1	0,9	2,0	4,7
Català i castellà	10,0	9,9	13,5	6,6	10,3	6,5
Català i francès	2,9	2,6	1,8	10,4	2,8	3,7
Català i portuguès	0,4	0,4	0,5	0,0	0,0	0,0
Castellà i francès	1,5	1,2	1,0	4,7	4,2	0,0
Castellà i portuguès	1,5	1,2	0,3	1,9	3,4	0,0
Català, castellà i una altra llengua	25,5	26,1	23,6	34,9	27,7	28,0
Altres combinacions	1,7	1,7	1,3	2,8	1,7	0,9

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats, ja que hi ha alumnes amb doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	38,6	46,9	41,9	22,8	28,6	36,6	25,0
Només castellà	11,4	7,0	10,5	12,6	16,1	16,7	12,5
Només francès	2,1	1,1	1,6	5,5	3,2	2,2	0,0
Només portuguès	2,2	3,2	1,9	0,8	1,7	2,2	0,0
Només una altra	2,3	2,8	2,2	0,8	1,5	3,8	12,5

Català i castellà	10,0	8,1	11,4	7,9	10,2	11,3	12,5
Català i francès	2,9	2,0	2,0	7,9	3,9	3,8	0,0
Català i portuguès	0,4	0,7	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0
Castellà i francès	1,5	0,8	0,5	5,5	3,2	0,5	0,0
Castellà i portuguès	1,5	2,0	0,6	1,6	2,3	0,0	0,0
Català, castellà i una altra llengua	25,5	23,1	25,4	33,1	27,7	22,6	37,5
Altres combinacions	1,7	2,4	1,7	1,6	1,2	0,5	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	38,6	47,6	41,4	26,5	29,3	33,9	0,0
Només castellà	11,4	5,9	12,0	8,8	15,9	15,6	50,0
Només francès	2,1	1,7	1,0	7,4	3,1	1,4	0,0
Només portuguès	2,2	2,6	2,4	2,2	1,4	2,3	0,0
Només una altra	2,3	3,3	2,1	0,7	1,4	3,2	0,0
Català i castellà	10,0	8,1	12,3	5,1	9,9	10,6	0,0
Català i francès	2,9	2,8	1,5	7,4	3,7	3,7	0,0
Català i portuguès	0,4	0,7	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0
Castellà i francès	1,5	0,6	0,9	5,9	2,6	1,4	0,0
Castellà i portuguès	1,5	1,8	0,6	2,2	2,3	0,5	0,0
Català, castellà i una altra llengua	25,5	22,8	24,3	30,9	28,7	26,1	50,0
Altres combinacions	1,7	2,2	1,3	2,9	1,4	1,4	0,0

Lloc de naixement i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra
Total	2551	1895	656
Només català	38,6	40,4	33,5
Només castellà	11,4	10,1	15,4
Només francès	2,1	2,0	2,3
Només portuguès	2,2	2,1	2,4
Només una altra	2,3	2,2	2,4
Català i castellà	10,0	9,7	10,8
Català i francès	2,9	2,7	3,4
Català i portuguès	0,4	0,4	0,2
Castellà i francès	1,5	1,4	2,0
Castellà i portuguès	1,5	1,2	2,3
Català, castellà i una altra llengua	25,5	26,2	23,5
Altres combinacions	1,7	1,6	1,8

Anys que porten a Andorra si no hi ha nascut i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	33,5	26,6	33,1	36,4
Només castellà	15,4	11,0	17,1	15,6
Només francès	2,3	5,5	2,4	1,0
Només portuguès	2,4	1,8	1,2	3,6
Només una altra	2,4	2,8	2,9	2,0
Català i castellà	10,8	13,8	10,2	10,3
Català i francès	3,4	5,5	3,3	2,6

Català i portuguès	0,2	0,9	0,0	0,0
Castellà i francès	2,0	1,8	2,0	2,0
Castellà i portuguès	2,3	1,8	2,0	2,6
Català, castellà i una altra llengua	23,5	27,5	23,3	22,2
Altres combinacions	1,8	0,9	2,4	1,7

*Aquells que no han nascut a Andorra.

Sistema educatiu i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	38,6	51,0	23,8	37,7
Només castellà	11,4	7,8	10,3	17,0
Només francès	2,1	0,8	4,7	1,1
Només portuguès	2,2	2,7	1,0	2,7
Només una altra	2,3	1,7	2,0	3,2
Català i castellà	10,0	7,7	5,7	16,7
Català i francès	2,9	1,1	7,4	0,7
Català i portuguès	0,4	0,3	0,4	0,4
Castellà i francès	1,5	0,7	3,4	0,7
Castellà i portuguès	1,5	1,1	1,4	1,9
Català, castellà i una altra llengua	25,5	23,3	37,8	16,5
Altres combinacions	1,7	1,7	2,1	1,2

Llengua que sents com a teva i llengua/es que creuen que es parlaran principalment a les escoles d'Andorra en un futur.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua

Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Només català	38,6	44,4	31,9	24,9	27,3	30,6
Només castellà	11,4	7,8	13,3	7,4	15,7	11,9
Només francès	2,1	1,1	2,2	4,0	2,8	1,4
Només portuguès	2,2	2,2	1,9	1,4	2,7	1,8
Només una altra	2,3	1,9	2,0	2,2	1,7	9,1
Català i castellà	10,0	9,9	11,8	5,8	9,5	10,5
Català i francès	2,9	2,6	2,6	6,2	3,8	1,4
Català i portuguès	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,5
Castellà i francès	1,5	0,8	1,8	3,2	2,8	0,5
Castellà i portuguès	1,5	1,1	1,3	1,8	2,5	0,0
Català, castellà i una altra llengua	25,5	26,1	29,5	40,2	29,5	26,0
Altres combinacions	1,7	1,7	1,5	2,6	1,5	6,4

*La suma de les freqüències és superior al total d'alumnes enquestats ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

TAULES DELS CREUAMENTS ESTADÍSTICS ENTRE LES VARIABLES SOCIODEMOGRÀFIQUES I LA LLENGUA/ES QUE CREUEN QUE PARLARAN ALS SEUS FILLS SI EN TENEN.

Sexe de l'alumne i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Noi	Noia
Total	2551	1315	1236
Només català	30,3	31,6	29,0
Només castellà	11,8	14,1	9,5
Només francès	1,4	1,4	1,3
Només portuguès	5,6	6,2	4,9

Només una altra	2,7	3,1	2,2
Català i castellà	13,1	11,7	14,6
Català i francès	2,8	2,1	3,5
Català i portuguès	1,1	0,9	1,2
Castellà i francès	0,8	0,4	1,3
Castellà i portuguès	4,6	4,9	4,2
Català, castellà i una altra llengua	20,6	19,5	21,8
Altres combinacions	5,3	4,0	6,6

Edat de l'alumne i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		De 11 a 12 anys	De 13 a 14 anys	De 15 a 16 anys	De 17 a 18 anys
Total	2551	482	1266	747	56
Només català	30,3	29,3	32,1	28,4	23,2
Només castellà	11,8	12,2	11,1	12,4	17,9
Només francès	1,4	1,7	1,5	1,1	0,0
Només portuguès	5,6	4,6	5,1	7,2	3,6
Només una altra	2,7	1,2	3,3	2,5	1,8
Català i castellà	13,1	14,5	12,8	12,2	19,6
Català i francès	2,8	5,0	2,9	1,3	0,0
Català i portuguès	1,1	1,5	1,0	0,9	0,0
Castellà i francès	0,8	0,6	1,0	0,7	0,0
Castellà i portuguès	4,6	3,5	4,4	5,5	5,4
Català, castellà i una altra llengua	20,6	22,6	19,4	21,2	25,0
Altres combinacions	5,3	3,3	5,4	6,6	3,6

Nacionalitat de l'alumne i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra
Total*	2551	1925	385	106	358	107
Només català	30,3	36,6	24,7	4,7	1,7	5,6
Només castellà	11,8	10,6	26,5	2,8	5,6	24,3
Només francès	1,4	0,6	0,3	23,6	0,3	1,9
Només portuguès	5,6	2,7	0,8	0,9	29,3	2,8
Només una altra	2,7	2,2	3,4	0,0	1,4	12,1
Català i castellà	13,1	15,2	18,7	0,9	1,1	5,6
Català i francès	2,8	3,1	0,8	24,5	0,0	0,0
Català i portuguès	1,1	0,8	0,0	0,0	3,9	1,9
Castellà i francès	0,8	0,7	1,0	9,4	0,0	0,9
Castellà i portuguès	4,6	2,8	1,8	0,0	20,4	2,8
Català, castellà i una altra llengua	20,6	20,2	15,6	23,6	30,4	33,6
Altres combinacions	5,3	4,6	6,5	9,4	5,9	8,4

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que hi ha alumnes que tenen doble nacionalitat.

Nacionalitat del pare i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	753	830	127	647	186	8
Només català	30,3	55,4	33,4	10,2	6,0	12,9	37,5
Només castellà	11,8	4,5	18,9	4,7	10,2	20,4	12,5
Només francès	1,4	0,1	0,5	22,0	0,2	0,5	0,0
Només portuguès	5,6	0,3	0,8	0,8	19,5	3,2	0,0
Només una altra	2,7	2,8	2,3	0,0	1,2	10,2	12,5
Català i castellà	13,1	12,7	21,1	2,4	5,3	14,0	0,0

Català i francès	2,8	4,5	0,8	20,5	0,5	0,5	0,0
Català i portuguès	1,1	0,4	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0
Castellà i francès	0,8	0,1	0,5	8,7	0,6	0,5	0,0
Castellà i portuguès	4,6	0,3	0,5	2,4	16,2	1,1	12,5
Català, castellà i una altra llengua	20,6	13,3	16,6	19,7	32,6	26,9	25,0
Altres combinacions	5,3	5,6	4,6	8,7	4,0	9,7	0,0

Nacionalitat de la mare i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Una altra	Ns/nc
Total	2551	725	822	136	648	218	2
Només català	30,3	56,7	33,6	12,5	7,1	10,6	0,0
Només castellà	11,8	4,6	19,1	2,9	10,0	19,7	0,0
Només francès	1,4	0,6	0,2	19,1	0,2	0,9	0,0
Només portuguès	5,6	0,7	0,7	0,7	19,3	1,8	50,0
Només una altra	2,7	2,6	2,3	0,7	1,2	9,6	0,0
Català i castellà	13,1	11,7	22,5	0,7	5,6	12,4	0,0
Català i francès	2,8	4,7	1,2	17,6	0,5	0,0	0,0
Català i portuguès	1,1	0,1	0,1	0,0	3,7	0,5	0,0
Castellà i francès	0,8	0,3	0,5	9,6	0,3	0,0	0,0
Castellà i portuguès	4,6	0,3	0,5	0,7	15,9	2,8	50,0
Català, castellà i una altra llengua	20,6	13,7	14,2	25,7	32,7	28,9	0,0
Altres combinacions	5,3	4,1	5,0	9,6	3,5	12,8	0,0

Lloc de naixement i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Nascuts a Andorra	No nascuts a Andorra

Total	2551	1895	656
Només català	30,3	34,8	17,2
Només castellà	11,8	11,3	13,4
Només francès	1,4	0,8	3,0
Només portuguès	5,6	3,6	11,3
Només una altra	2,7	2,2	4,0
Català i castellà	13,1	14,5	9,0
Català i francès	2,8	2,8	2,7
Català i portuguès	1,1	0,8	1,7
Castellà i francès	0,8	0,6	1,4
Castellà i portuguès	4,6	3,1	8,8
Català, castellà i una altra llengua	20,6	20,7	20,3
Altres combinacions	5,3	4,6	7,2

Temps que porten a Andorra si no hi han nascut i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Menys de 5 anys	De 5 a 10 anys	Més de 10 anys
Base*	656	109	245	302
Només català	17,2	16,5	8,6	24,5
Només castellà	13,4	15,6	13,1	12,9
Només francès	3,0	9,2	2,0	1,7
Només portuguès	11,3	10,1	14,7	8,9
Només una altra	4,0	4,6	2,4	5,0
Català i castellà	9,0	9,2	6,5	10,9
Català i francès	2,7	3,7	0,8	4,0
Català i portuguès	1,7	0,0	2,9	1,3

Castellà i francès	1,4	0,9	2,0	1,0
Castellà i portuguès	8,8	4,6	13,9	6,3
Català, castellà i una altra llengua	20,3	18,3	23,3	18,5
Altres combinacions	7,2	7,3	9,8	5,0

*Contesten a aquesta pregunta aquells que no han nascut a Andorra.

Feina del pare i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Treballa per compte propi.	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariat en una empresa privada.	Jubilat, pensionista o baixa definitiva.	Aturat	Ns/nc
Total	2551	535	426	1142	26	66	356
Només català	30,3	38,3	40,1	25,2	15,4	16,7	26,4
Només castellà	11,8	12,1	10,1	11,4	0,0	15,2	15,2
Només francès	1,4	0,9	2,3	0,5	0,0	4,5	3,1
Només portuguès	5,6	2,6	3,1	8,1	3,8	12,1	3,9
Només una altra	2,7	3,2	2,6	1,9	15,4	6,1	2,8
Català i castellà	13,1	10,7	14,1	14,5	11,5	7,6	12,1
Català i francès	2,8	4,5	5,4	1,8	0,0	0,0	1,1
Català i portuguès	1,1	0,4	0,2	1,7	0,0	1,5	1,1
Castellà i francès	0,8	1,1	0,2	0,7	0,0	0,0	1,7
Castellà i portuguès	4,6	2,8	1,2	6,5	11,5	9,1	3,9
Català, castellà i una altra llengua	20,6	17,0	14,6	23,6	34,6	25,8	21,6
Altres combinacions	5,3	6,4	6,1	4,1	7,7	1,5	7,0

Feina de la mare i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Treballa per compte propi .	Treballa a l'Administració pública o parapública.	Treballa com a assalariada en una empresa privada.	Tasques de la llar.	Jubilada, pensionista o baixa definitiva.	Aturada	Ns/nc
Total	2551	360	613	1224	167	28	47	112
Només català	30,3	28,3	45,8	23,7	24,6	21,4	38,3	31,3
Només castellà	11,8	9,4	7,7	14,2	12,6	17,9	10,6	14,3
Només francès	1,4	1,7	2,1	0,8	0,0	0,0	2,1	4,5
Només portuguès	5,6	5,0	1,5	7,6	7,2	10,7	0,0	6,3
Només una altra	2,7	4,2	2,3	2,0	4,8	3,6	0,0	5,4
Català i castellà	13,1	11,4	13,5	13,7	12,6	0,0	17,0	11,6
Català i francès	2,8	5,0	4,6	1,8	1,2	0,0	0,0	0,9
Català i portuguès	1,1	1,1	0,0	1,6	1,8	0,0	2,1	0,0
Castellà i francès	0,8	1,1	0,2	0,8	1,2	0,0	0,0	3,6
Castellà i portuguès	4,6	5,6	2,0	5,3	6,6	7,1	6,4	3,6
Català, castellà i una altra llengua	20,6	22,2	13,9	23,7	22,2	35,7	17,0	14,3
Altres combinacions	5,3	5,0	6,5	4,8	5,4	3,6	6,4	4,5

Sistema educatiu i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		SE andorrà	SE francès	SE espanyol
Total	2551	977	768	806
Només català	30,3	34,8	21,4	33,4

Només castellà	11,8	12,4	7,0	15,8
Només francès	1,4	0,4	4,0	0,0
Només portuguès	5,6	3,9	8,2	5,1
Només una altra	2,7	2,8	1,8	3,3
Català i castellà	13,1	14,7	6,1	17,7
Català i francès	2,8	2,4	6,1	0,1
Català i portuguès	1,1	1,8	1,0	0,1
Castellà i francès	0,8	0,2	2,3	0,1
Castellà i portuguès	4,6	3,1	6,0	5,1
Català, castellà i una altra llengua	20,6	18,9	29,2	14,5
Altres combinacions	5,3	4,6	6,8	4,7

Llengua que sents com a teva i llengua/es que creuen que parlaran als seus fills si en tenen.

% Verticals		Català	Castellà	Francès	Portuguès	Una altra llengua
Total*	2551	1798	1664	498	600	219
Només català	30,3	40,8	18,3	19,1	4,3	13,7
Només castellà	11,8	6,8	17,0	5,0	6,7	6,4
Només francès	1,4	0,6	0,7	6,4	0,3	1,4
Només portuguès	5,6	1,9	4,0	2,6	21,2	1,4
Només una altra	2,7	1,8	2,5	1,6	1,7	17,4
Català i castellà	13,1	16,3	18,6	6,0	3,7	5,5
Català i francès	2,8	3,5	1,1	11,8	0,3	1,4
Català i portuguès	1,1	1,3	0,6	0,4	4,0	0,0
Castellà i francès	0,8	0,2	1,1	3,6	0,5	0,0
Castellà i portuguès	4,6	1,1	6,2	1,0	18,2	1,8

Català, castellà i una altra llengua	20,6	21,0	25,6	34,9	34,8	28,3
Altres combinacions	5,3	4,7	4,3	7,4	4,3	22,8

*La suma de les freqüències és superior al total d'enquestats ja que la variable "llengua que sents com a teva" és de resposta múltiple.

VIII- BIBLIOGRAFIA

- AGUIRRE, A. (ed.); (1997). *Cultura e identitat cultural. Introducció a la antropologia*. Barcelona, Bárdenas.
- BARTH, F.; (1976). *Los grupos étnicos y sus fronteras*. México. Fondo de Cultura Económica.
- BATALLA, J., CASALS, M., MICÓ, J.R.; (2004). *La immigració a Andorra*. Institut d'Estudis Andorrans (IEA). Centre de Recerca Sociològica (CRES). Lleida: Pagès editors.
- BASTARDES, A.; (1997). "Escola i comportaments lingüístics des de l'ecologia de les llengües: el cas català", a *Escola Catalana*, nº 340.
- BERGER, P., LUCKMAN, T.; (1997). *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno*. Barcelona, Paidós.
- CASTELLS, M.; (1998). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. II. El poder de la identidad*. Madrid, Alianza.
(1998). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. I. La sociedad red*. Madrid, Alianza.
- CRES, Institut d'Estudis Andorrans (2009). *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra 2009 (1995-2009)*.
- COMAS D'ARGEMIR, D., PUJADES J.J.; (1997). *Andorra, un país de frontera. Estudi etnogràfic dels canvis econòmics, socials i culturals*. Govern d'Andorra. Ministeri d'Afers Socials i Cultura. Editorial Alta Fulla.
- CORBEIL, J. C.; (1980). *L'aménagement linguistique du Québec*. Montréal: Guérin.
- FERGUSON, C.; (1959). *Diglosia*, a GARVIN, P. i LASTRA, Y. (eds.); (1984). *Antología de etnolingüística y sociolingüística*. México: UNAM.
- FERNÁNDEZ, M. A.; (2000). "Cuando los hablantes se niegan a elegir: monolingüismo e identidad múltiple en la modernidad reflexiva", *Estudios de sociolingüística*. Vol. 1, número 1, pàgines 47-58.

- FISHMAN, J.; (1972). *Sociología del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1979.
(1997). "Language and ethnicity", a H. Giles i B. Saint Jaques (eds.). *Language and ethnic relations*. Oxford. Pergamon, Pàg. 15-57.
- GIDDENS, A.; (1993). *Consecuencias de la modernidad*. Madrid, Alianza
(1995). *Modernidad e Identidad del Yo*. Barcelona. Península.
(2002). *Un mundo desbocado. Los efectos de la globalización en nuestras vidas*. Madrid, Taurus.
- LÓPEZ GARCÍA, Á. "Tres actitudes ante un mismo problema: Cataluña, Galicia, País Vasco". *Revista de antropología Social*. Nº6, pp. 89-107.
- MARGARIT, E.; MONNÉ, A.; (2010). *Joves i llengües a Andorra*. Ajut a la investigació lingüística Lúdia Armengol Vila 2006. Andorra. Govern d'Andorra. Ministeri d'Educació i Cultura. Servei de Política Lingüística, 2006-2008.
- MERCADÉ, F.; (1989a). "Las identidades col. Lectivas. España y Catalunya". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Nº 48, pág. 155-197.
(1989b). "Identidad, lenguaje y marco legal en Cataluña". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Nº 49, pp. 193-220.
- MILROY, L.; (1987). *Language and social networks*. Oxford: Basil Blackwell.
- Observatori del CRES (IEA), tercer trimestre del 2005,
<http://www.iea.ad/cres/observatori/temes/llengua3trimestre2005.htm>
- PÉREZ-AGOTE, A., TEJERINA, B.; (1990). "Lengua y actor social. Un enfoque teórica de sus relaciones." *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. Número 49, pàg. 145-160.
- RYAN, E.B.; (1979). "Why do low prestige language varieties persist?". A., GILES, HOWARD, and R. St. CLAIR (eds.). *Language and social psychology*. Oxford: Basil Blackwell.
- SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA D'ANDORRA. *Coneixaments i usos lingüístics de la població escolar d'Andorra*. Govern d'Andorra. Ministeri de Turisme i Cultura, 2002.
- SIGUÁN, M., MACKEY, W.F.; (1986). *Educación y bilingüismo*. Madrid: Santillana/Unesco.
- SIGUÁN, M.; (2001). *Bilingüismo y lenguas en contacto*. Madrid: Alianza.

IX- ÍNDEX

AGRAÏMENTS.....	2
PRESENTACIÓ.....	3
I- INTRODUCCIÓ.....	4-5
II- OBJECTIUS, HIPÒTESIS I METODOLOGIA DE LA RECERCA.....	6-12
III- MARC TEÒRIC DE LA RECERCA.....	13-39
1- LA DIMENSIÓ SOCIAL DEL BILINGÜISME I EL MULTILINGÜISME.....	13
2- IDENTITAT COL·LECTIVA I LLENGUA EN CONTEXTOS PLURINACIONALS I PLURILINGÜÍSTICS.....	24
3- DEL BILINGÜISME SOCIAL A LA NORMALITZACIÓ D'AQUEST A LES ESCOLES. PUNT DE PARTIDA I ORIENTACIÓ PER UN ANÀLISIS I UNA ACTUACIÓ EFICAÇ.....	34
IV- CONTEXTUALITZACIÓ DE LA RECERCA A LA REALITAT ANDORRANA.....	40-48
1- LA POBLACIÓ D'ANDORRA.....	40
2- LA SOCIETAT ANDORRANA.....	42
3- SISTEMES EDUCATIUS PRESENTS A ANDORRA I POBLACIÓ ESCOLAR.....	44
V- ANÀLISIS MULTIBARIABLE DELS RESULTATS DEL QÜESTIONARI.....	49-289
1- PERFIL SOCIODEMOGRÀFIC DE LA POBLACIÓ ESCOLAR D'ANDORRA PEL CURS 2011- 2012.....	49
2- CONEIXAMENTS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR.....	59
3- REPERTORI I USOS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ ESCOLAR.....	105
4- EL PAPER DEL CATALÀ A LA SOCIEDAT ANDORRANA.....	201
5- LES ALTRES LLENGÜES PRESENTS A ANDORRA: PERCEPCIONS I PRESTIGI SOCIAL ATORGAT.....	236
6- PERCEPCIÓ I REPRESENTACIONS SOCIALS DELS DIFERENTS GRUPS LINGÜÍSTICS PRESENTS A ANDORRA.....	251

7- LLENGUA I IDENTITAT NACIONAL A ANDORRA.....	261
8- PREPECTIVA SOBRE EL FUTUR LINGÜÍSTIC ANDORRÀ.....	281
VI- CONCLUSIONS PRINCIPALS.....	290-321
VII- ANNEXES.....	322-508
1- EL QÜESTIONARI.....	322
2- TAULES DEL ANÀLISIS MULTIVARIABLE.....	337
VIII- BIBLIOGRAFIA.....	509-511
IX- ÍNDEX.....	512-513